

Monumenta historica res gestas Haliciae illustrantia.

**Volumen I. acta et documenta annorum 1648 - 1649 continens,
opera Stephani Tomaszivskyj editum.**

МАТЕРІЯЛИ ДО ІСТОРІЇ ГАЛИЧИНИ

ЗІБРАВ І ВПОРЯДКУВАВ

СТЕФАН ТОМАШІВСЬКИЙ

ТОМ I.

Акти з р. 1648—1649.

У ЛЬВОВІ 1898.

НАКЛАДОМ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА.

2050

Slav 3223.50 (4)
~~Slav 6335.280 (1)~~
✓

Fontes Historiae Ucraino-Russicae (Ruthenicae)

a collegio archaeographico Societatis Scientiarum Sevtenkianae editi.

VOL. IV.

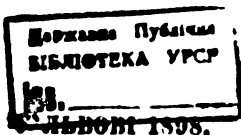
ЖЕРЕЛА ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНИ-РУСИ

В И Д А Е

АРХЕОГРАФІЧНА КОМІСІЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

ТОМ IV.

В ДРУКАРНІ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

вд редакції К. Боднарського.

Digitized by Google

U 23760/2

$\frac{9}{0-90}$

БИБЛИОТЕКА
ИСС. 2693841

АПР АН УРСР-1985

8-3

Сим томом починаємо нову серію Жерел під загальним титулом „Матеріялів до історії Галичини“, куди належати-муть всякі історичні пам'ятки сієї частини України-Руси. На перший раз ми вибрали сей період новітньої галицької історії, що доволі тісно лучить ся з політичним життям цілої України-Руси, себто рр. 1648—1657. Се як раз час головної діяльності найбільшого козацького гетьмана — Богдана Хмельницького. За час цілої його боротьби з Польщею був він чотири рази у зносинах з Галицькою Руссю: 1648 р. під Львовом, 1649 під Збаражем і Зборовом, 1655 знова під Львовом, а 1657 р. його полковник Антін Ізданович помагав семигородському князеві Юрію Ракоцію проти Польщі. Ми бажали-б подати як найдокладніший образ тодішнього життя й обставин Галичини, особливо її контакту з козаччиною. Сей контакт проявив ся найбільше в загальнім повстанні галицьких Русинів проти дотеперішньої неволі в осени 1648 р. Тож і головна частина сих матеріялів буде належати саме до сього бунту та його наслідків. Цілий матеріял рр. 1648—1657 увійшов би в три томц. В першім, що ось тепер випускаємо у світ, містять ся переважно документи про фактичну сторону бунтів і обіймають, рахуючи по датам документів, час від червня 1648 до червня 1649 р. Другий том міститиме дальший ряд тих самих і иньших документів і головню економічно-статистичний матеріял. В третій увійшли-б передовсім сучасні літературно-історичні пам'ятки, як мемуари, записки й т. ин.

Усі ті матеріяли, що уміщені в сїм першій томі, зібрані у львівських архівах, головнио в Красівім Архіві т. зв. Бернардинськїм; де-що взято з Міського Архіва і бібліотеки Осесолїньских. Жерело зазначене під документами, — се по найбільшій частині судові акти суда гродського [*inducta relationum (decretorum) castrensiū*] або міського [*acta consularia*].

Що до самої техніки видання ми придержувались тої гадки, що історичні матеріяли повинні бути видавані в правописній формі оригіналу, тому з того боку нічого не зміняли. За те з легко зрозумілих причин зважили ся богато документів подавати в скороченю, вони означені знаком [E], *excerptum*. Вкорочуючи, ми старали ся не додавати ані одного слова, переповідали лише словами самого акта, пропускаючи все, що здавало ся лишнєм. Полпшено без доповнюваня оригінальні скороченя титулів, як *ulis* = *nobilis*, *gnosus* = *generosus*, *lubsus* = *laboriosus*, *mulis* = *ministerialis* і т. ин., се вчинено задля загальної їх звістности.

Слова взяті в [] доповнені редакцією, яких в оригіналі не було, для контексту, знак () означає доповненє слів знищених у акті.

Вкінці нехай міні буде вільно на сїм місці аложити сердечну подяку Високоповажаному Професору Михайлу Грушевському за ініціативу, моральну підмогу та щиро-сердечну ошіку; без того ся книжка ледви вийшла-б у світ. Почуваю себе також в обовязку прилюдно подякувати Високоповажаним: Професору Дру Освальду Гальцеру, Дру Антону Прохасці — директорам Красного Архіва, та Дру Александру Чоловському, директору Міського Архіва за поміч при архівних пошукуваннях.

Є Монамівський

З життя галицько-руських соймиків.

1648—1649.

I.

Рік 1648 був один із важливіших моментів у життю польських шляхотських соймиків. Від довгого часу не було такої хвилі, де-б нагромадилось на-раз такі важкі події, такі зішлись різні ситуації, як саме у тому році. Це злучення випадків і обставин замітне найбільше тим, що помежи ними бачимо певну колізню, схід відносин, що одні противні одним. Ті два напрями політичних випадків — се смерть короля Владислава IV, що вела за собою безкоролівство, цілий ряд соймиків і соймів, а одночасно з тим козацько-селянська хуртовина, що дуже прикро відбила свої сліди на землях Галицької Русі. Кожда нова елекція приносила життю соймиків більший фермент. При сій нагоді шляхта дуже добре почувала себе свобідною, найпершим політичним чинником. Інструкції, послані на конвокацію та коронацію були неначе кодексом усіх привілеїв шляхти. *Aurea libertas*, золота свобода, виступала тут найбільше свідомо й рішучо. Кожда гербовна одиниця подавала тут свій голос у диктованню домагань і бажань до соймів, особливо до нового королівства. Сю припаду хвилину заколотила в 1648 р. козацька війна, що привела з собою селянське повстання. Горда та безжурна струя життя соймиків не могла хвилювати повною шириною і розгаром, страх і журба перед шорогом стісняла се життя. Так помішали обставини почуте пановання з грізною марою пімсти „хлопства“ і старакми власної оборони.

20 н. ст. мая 1618 король Владислав умер в Меречи. Зараз 26. с. м. порозкидав прімаєс Лубенський, тисменський архієпискуп, універсали по всіх польських землях, звіщаючи про смерть короля, про небезпечности від козакім, і назначаючи конвокаційний сейм на 6 н. ст. червня, і закликав шляхту, аби збиралась на сеймики й вибрала послів¹⁾.

Того самого дня, як знаємо, була битва під Корсунем і звістка про неї рознеслась грізною по цілій Річі посполитій. Універсали виводів і каштелятім, звіщаючи про катастрофу, закликали також шляхту на сеймик для обдумани оборони. Белзький вивода розіслав наперед лист про корсунську битку²⁾, галицький каштелям теж згадуючи нещастя взнає шляхту на сеймик на 12 червня³⁾. Подібне письмо розіслав також коронний скарбінник Миколай Данилович⁴⁾.

Дійсно, час був критичний, тому до двох тижнів відбулись на Галицькій Русі сеймики, що кляли на розвагу обі сторони, справу конвокації й оборони. Від давнього часу, що з XV. ст. були на Галицькій Русі три осередки сеймикового життя :

Судова Вишня, Галич і Белз. До першого округу належали землі — Львівська з Млидачівською, Перемиська з Самбірєм, Дрогоби́чом і повітом Переморьським і ціла Сяніцька земля. Такий був поділ з адміністративного огляду, бо з політичного розподілась ся громада на три частини, землю Львівську, Перемиську і Сяніцьку — і таким лише способом посиляла своїх репрезентантів на сеймі у Варшаву.

В обруб галицького сеймика входили повіти — Галицький з староствами Калуським і Долинським, Коломийський і Терешовельський — менше більше сю частину Галичини, що лежить на східнім боці лінії, якої ішла від жерел Горині до жерел Сяниці.

На сеймику в Белзі були репрезентовані повіти Белзький, Буський, з Любачівським і Губешівським староством.

¹⁾ Друкований або написаний універсал в lat. rel. cast. Leop. t. 189, p. 199.

Halic. t. 141, p. 1042—4.

Tremboul. t. 131, p. 269—76.

Premisl. t. 275, p. 1631—4.

Sabor. t. 161, p.

²⁾ Hal. 141, p. 1017. — Pelz. t. 235, p. 547—8, 31 V. 1618.

³⁾ Hal. 141, p. 1020—1.

Tremboul. 29/V. 131, p. 273—4.

⁴⁾ Premisl. 2/6. 375, p. 1689.

II.

Тепер перейдемо поодинокі до кожного з тих соймиків, розглядаючи його становище з державного і домашнього боку. Почнемо від судово-вишеського, бо, як побачимо, в його ухвалах, інструкціях постан і львах, маємо найбільше матеріялу для змалювання політичного життя соймиків.

Смерть короля в Польщі приносила багато формальних перемін. Не стало найвищого пана, що мав у своїх руках найвищу керму адміністрації і судівництва. Перша частина влади була ілюзорична, друга таки справдешня. Після смерти короля адміністрація переходила в руки прімааса й сенаторів, звичайне-ж судівництво просто злишувалося, суди (окрім міських і двірських) переставали функціонувати. В Польщі панував погляд, що король найвищий судя і всі судові справи роблять ся його ім'ям¹⁾. Так само було й старостинськими судами, де проводили королівські урядники.

В таким випадку нагляд над публичною справедливістю переходив у руки загалу, цілої шляхотської суспільности. Шляхта зібрана на сіймиках займавела т. зв. „кантур“, себто рід конфедерації для оборони порядку й безпечности, визначаючи з помешч себе „кантурових судій“. Сі суди рішали протягом цілого безкороля, доки нового короля не короновано, у всіх кримінальних справах. Інституція кантурових судів починаєть ся з XVI. ст., маючи час від часу нагоду усталюватись і набирати конкретних форм²⁾.

Ся отже внутрішній переміна, визначення кантурових судів, було першим актом діяльности соймиків. Одначе не все вибір кантурового суду належав до звичайного соймика, можна й се було зробити на приватнім з'їзді шляхти. Так було цього року в тій частині Галицько-руських земель, що були репрезентовані на вишеським соймикі. Ще не було соймиків на звичайних місцях, а вже шляхта Львівської перемиської й Сяніцької землі зібрала ся для вибору кантурового суду. Ми не знаємо ані ухвали того з'їзду, ані місця, де він був, навіть докладного терміну не маємо. Невірно те, що сей частинний соймик був ще перед 12 червня 1648 р., бо вже на соймикі в Белзі з того-ж дня при подібній справі зазначено, що ідуть прикладом Руського шовідства, „що вже завчасу вибрало

¹⁾ Ми знаємо, навіть трибунальські позови писались неюм від самого короля, починаючи ся формулою: X. Y. rex Poloniae etc. Tibi N. N. mandamus etc. . .

²⁾ Дия. O. Balzer Początek sądów kanturnowych.

собої кантуровий суд¹⁾. Перемишльська і Сяніцька земля завела свою військову оборону аж 25 червня на соймнику в Судовій Вишній, при чім також зазначено, що „Львівська земля вже собі давню перед тим обдумала безпечність“²⁾. Наведені слова „зачаеу“ і „давню“ показують, що з'їзд шляхти львівської частини Руського воєводства був зарані такі після рновіщення архієпискупа Лубенського. Місце наради було, імовірно, у Львові, не в Судовій Вишній. Велика шкода, що не маємо тексту постанови цієї наради, бо в складі сього кантурового трибуналу, як можна догадуватись, певна характерна провина. Інституція „кантура“ була *par excellence* шляхотською, тим часом тут бачимо, що можеми кантуровими судьями сидить мабуть львівський міщанин (Самуїл Казимир Кушевич³⁾).

При тій нагоді, при виборі кантурового суду шляхти Львівської землі аложила ухвалу, що мала на меті оборону воєводства перед есентуальним нападом козаків. Шляхта двох нинішніх земель чомусь не прилучила ся до цієї ухвали, а відложила свої міркування аж на звичайний соймник, визначений на 25 червня. Може бути, що з Перемишльського і Сяніцького округу мало з'їхало ся шляхти, а її, що були не чули себе компетентними до ухвалювання таких важких справ, як наложення податку й затягнення війська.

Всі нинішні провінції Галицької Русі завели кантур аж на звичайних соймниках. Землі, репрезентовані белзьким соймником, зробили се 12 червня на звичайнім соймниковім зборі, назначивши до складу того суду депутатів: цілий склад земського суду, себто Адама Кожоровського — судю, Андрія Романовського — підсудка, Тимаша Янковського — писаря, — до того ще Александра Белзського, белзького старосту, Юрія Вмучинського, белзького ловчого, Самуєла Сокола, буського земського писаря; Габрієля Жулінського, буського войскового, Яна Коховського, добринського старосту, Яна Горайського, Марціна Бржезіцького, Андрія Ліського. Як бачимо, то в склад кантурового суду призначаєть ся цілий земський суд; се тому, що земський суд властиве єсть автономічною інституцією шляхти, подібно як і новий „кантур“.

На соймнику в Галичі 17 н. ст. червня вибрано такий склад: Станіслав Грушенцький, чернігівський ловчий, Ярош Курюпатва, Юрій

¹⁾ Жерела до історії України-Руси т. IV, N. I. ст. 3.

²⁾ Тамже, N. V, ст. 30.

³⁾ Жерела IV. N. IX. ст. 40. Лист кушевича 23 VII. Іа ту в сіймным кантурге меланколізмє ріпнєє гмізину травіє, сьєчєдокторє прїєваїєє собіє. Норм. статю: С. К. Кушевич (Записки Науки. Том. ів. Шевського т. XV).

⁴⁾ Жерела IV, N. I, ст. 5.

Мрозівіцький, Криштоф Стржемеский, Ян Курдвановский, Себастьян Челіньський. Тут однакє сталося инакше, як у Белзі, до сих долучено не цілий земський суд, а тільки іродський галицький, себто Якуба Відловського, войскового і підстаросту і Станіслава Гловінського, писаря¹⁾.

Після вибору кантурових судів шляхта звичайно давала їм інструкції що до способу урядованя й компетенції. Маючи лише текст ухвал соймиків у Белзі і Галичи, можемо лише тут про них говорити, хоч ті приписи мають характер загальний, тому можуть бути ілюстрацією в тому напрямі для цілої Галицької Русі. Початок урядованя для белзького суду визначено в три тижні після ухвали, себто від 6 н. ст. липня²⁾; в Галичи термін прискорено, урядованє кантурового суду почало ся від найближшого дня, себто від 18 н. ст. череня³⁾. При першій ухвалі приписано також, аби каденції були притягом двох тижнів, описля має наступати три-тижнева проволочка, по чім знов каденція наступає, так аж до коронації⁴⁾. В галицькій ухвалі про се докладно не згадано, мабуть було так само⁵⁾. Визначено певну границю для компетенції суду, відновідно до скількості членів трибуналу: в Белзі мусіло засідати найменше шістьох, в Галичи п'ятьох судів⁶⁾.

Докладний регулямін для кантурових судів подає соймова варшавська конституція з р. 1632 і до неї віднесла ся й тепер шляхта, подаючи лише загальний його нарис⁷⁾. Місце урядованя полишає ся до волі судям⁸⁾. В компетенцію кантурового суду входять передовсім усі кримінальні справи, що стались після смерті короля⁹⁾. Долучено тут також скарбові справи, податкові застєглости, що в тодішнім виображінню мали кримінальний характер¹⁰⁾, за те виразно замначено, що майткові, цивільні справи туди не мають брати ся¹¹⁾. Від рішеня кантурового суду не має відклику, подібно, як від коронного трибуналу, не має також відволочки (*terminus perempto-*

¹⁾ N. II, ст. 13.

²⁾ N. I, ст. 5.

³⁾ N. II, ст. 13.

⁴⁾ N. I, ст. 5-6.

⁵⁾ N. II, ст. 13. *ziedzaiąc na nie według cadentiej w ordinacjej swojej naznaczoney.*

⁶⁾ N. I, ст. 6. N. II, ст. 13.

⁷⁾ *Ibidem.*

⁸⁾ N. II, ст. 13.

⁹⁾ *Ibidem.*

¹⁰⁾ N. I, ст. 6. N. II, ст. 13.

¹¹⁾ *Ibidem*, ст. 14.

gicus)¹⁾, засуди западають більшістю голосів²⁾. Позви під титулом „Nos iudices capturales etc.“ мають бути покладені два тижні наперед³⁾, а можуть бути писані на формулярах (шенибгапа) гродських і земських⁴⁾. Витяги з актів того суду мають печатку або земську або гродську, відповідно тому, який значиний суд входить у склад кантурного⁵⁾.

Екзекуюцію переводити велить галицький соймик старикітї, навіть при помочи війська⁶⁾. Підчас цілого часу урядованих кантурних судів звичайні актові книги гродського й земського суду мали бути отворені для всякого роду записів (inscriptiones) і запис (recognitiones)⁷⁾. Разом з коронацією замикають ся кантурні акти, їх підписує голова (маршалок) трибуналу і віддає до гродського суду⁸⁾.

Забезпечивши внутрішній порядок заведенням кантурних судів, шляхта приступила до обдумування над дальшими справами, що до конвокації та оборони.

III.

Як з одної сторони не маємо першої ухвали Львівської землі, так знов в ухвалі белзького соймника з 12 червня 1648 р. не маємо згадки про послів на конвокацію, ані про інструкції для них. Безперечно, що послів вибрано, може дано їм і докладні інструкції, одначе акту цього не винесли в книги.

Галицький соймик 17 н. ст. червня вислав на конвокацію (на 6 н. ст. липня): Юлія Теодорика Потоцького, галицького підкоморія, Миколая Трусковського, львівського мечника, Рафала Маковецького, Станіслава Гловінського, галицького гродського писаря, Александра Бидловського, галицького воєвезного і підстаросту, Людвика Видзгу — разом шістьох, себто по двох з кожного повіта (Галицького, Коломийського, Тереховельського⁹⁾). Тим послам не дано докладної інструкції, як значинно виділять. Видно шляхта уважала теперішню поїзку негідною для великої політики, тому лише обмежила ся таким припорученням послам: „Зобов'язуємо їх честю, гошо-

¹⁾ N. II, ст. 12, 14.

²⁾ N. I, ст. 6.

³⁾ N. I, ст. 6 N. II, ст. 16.

⁴⁾ N. II, ст. 14.

⁵⁾ Ibidem.

⁶⁾ Ibidem.

⁷⁾ N. I, ст. 6 N. II, ст. 14.

⁸⁾ N. II, ст. 8 9.

Сим томом починаємо нову серію Жерел під загальним титулом „Материялів до історії Галичини“, куди належати-муть всякі історичні пам'ятки цієї частини України-Руси. На перший раз ми вибрали сей період новітньої галицької історії, що доволі тісно лучить ся з політичним життям цілої України-Руси, себто рр. 1648—1657. Се як раз час головної діяльності найбільшого козацького гетьмана — Богдана Хмельницького. За час цілої його боротьби з Польщею був він чотири рази у зносінах з Галицькою Руссю: 1648 р. під Львовом, 1649 під Збаражем і Зборовом, 1655 знова під Львовом, а 1657 р. його полковник Антін Жданович помагав сенигородському князеви Юрію Ракоцію проти Польци. Ми бажали-б подати як найдокладніший образ тодішнього життя й обставин Галичини, особливо її контакту з козаччиною. Сей контакт проявив ся найбільше в загальнім повстанні галицьких Русинів проти дотеперішньої неволі в осені 1648 р. Тож і головна частина сих материялів буде належати саме до цього бунту та його наслідків. Цілий материял рр. 1648—1657 увійшов би в три томц. В першім, що ось тепер випускаємо у світ, містять ся переважно документи про фактичну сторону бунтів і обіймають, рахуючи по датам документів, час від червня 1648 до червня 1649 р. Другий том міститиме дальший ряд тих самих і інших документів і головнио економічно-статистичний материял. В третій увійшли-б передовсім сучасні літературно-історичні пам'ятки, як мемуари, записки й т. ин.

Усі ті матеріяли, що уміщені в сім першій томі, зібрані у львівських архівах, головню в Краснім Архіві т. зв. Бернардинськiм; де-що взято з Міського Архіва і бібліотеки Оссолінських. Жерело зазначене під документами, — се по найбільшій частині судові акти суда гродеського [*inducta relationum (decretorum) castrensim!* або міського [*acta consularia*].

Що до самої техніки видання ми придержувались тої гадки, що історичні матеріяли повинні бути видавані в правописній формі оригіналу. тому з того боку нічого не зміняли. За те з легко зрозумілих причин зважили ся багато документів подавати в скороченню, вони означені знаком [E], *excerptum*. Вкорочуючи, ми старали ся не додавати ані одного слова, перепидали лише словами самого акта, пропускаючи все, що здавало ся лишнім. Поліщено без доповнюваня оригінальні скорочення титулів, як *nobilis* — *nobilis*, *gnosus* — *generosus*, *lalsus* — *laboriosus*, *mulis* — *ministerialis* і т. ин., се вчинено задля загальної їх звістности.

Слова взяті в [] доповнені редакцією, яких в оригіналі не було, для контексту, знак () означає доповнене слів знищених у акті.

Вкінці нехай міні буде вільно на сім місці аложити сердечну подяку Високоповажаному Профессору Михайлу Грушевському за ініціативу, моральну підмогу та щиросердечну оцінку; без того ся книжка ледви вийшла-б у світ. Почуваю себе також в обовязку прилюдно подякувати Високоповажаним: Профессору Дру Освальду Гальцеру, Дру Антону Прохасці — директорам Красного Архіва, та Дру Александру Чоловському, директору Міського Архіва за поміч при архівних пошукуваннях.

Є. Монастирський

З життя галицько-руських соймиків.

1648—1649.

I.

Рік 1648 був один із важливіших моментів у життю польських шляхотських соймиків. Від довгого часу не було такої хвилі, де-б нагромадились на-раз такі важні події, такі зішлись різні ситуації, як саме у тому році. Це злучення випадків і обставин замітне найбільше тим, що поміж ними бачимо певну колісню, схід відносно, що одні протинні одним. Ті два напрямні політичних випадків — се смерть короля Владислава IV, що вела за собою безкоролівство, цілий ряд соймиків і соймів, а одночасно з тим козацько-селянська хуртовина, що дуже прикро відбила свої сліди на землях Галицької Русі. Кожда нова елекція приносила життю соймиків більший фермент. При сій нагоді шляхта дуже добре почувала себе свобідною, найпершим політичним чинником. Інструкції посилали на конвокацію та коронацію були нещаче кодексом усіх привілеїв шляхти. Aurea libertas, золота свобода, виступала тут найбільше свідомо й рішучо. Кожда гербовна одиниця подавала тут свій голос у диктованню домагань і бажань до соймів, особливо до нового короля. Цю принади хвиліну зіколотила в 1648 р. козацька війна, що привела з собою селянське повстання. Горда та безжурна струя життя соймиків не могла хвилювати повною шириною і розгаром, страх і журба перед шорогом стісняла се життя. Так помішали обставинні почуття панования з грізною марою пімеси „хлопства“ і старакими власної оборони.

20 ж. ст. мая 1648 король Владислав умер в Меречи. Зараз 26. ж. м. порозсилав прімає Лубовський, гизенський архієпискуп, універсали по всіх польських землях, звіщаючи про смерть короля, про небезпечности від козакім, і назначаючи конвокаційний сейм на 6 ж. ст. червня, і закликав шляхту, аби збиралась на сеймики й вибрала послів ¹⁾.

Того самого дня, як знаємо, була битва під Корсунем і звістка про неї рознеслась гріхом по цілій Річі посполитій. Універсали воєводів і каштелятів, звіщаючи про катастрофу, закликали також шляхту на сеймик для обдумання оборони. Белзький воєвода розіслав наперед лист про корсунську битку ²⁾, галицький каштелян теж згадуючи нещастя звинув. шляхту на сеймик на 12 червня ³⁾. Подібне письмо розіслав також коронний скарбник Миколай Данилович ⁴⁾.

Дійсно, час був критичний, тому до двох тижнів відбулись на Галицькій Русі сеймики, що кляли на розрив обої сторони, справу конвокації й оборони. Від давного часу, що з XV. ст. були на Галицькій Русі три осередки сеймикового життя :

Судова Вишня, Галич і Бела. До першого округу належали землі — Львівська з Жидачівською, Перемиська з Самбором, Дрогоби́чом і повітом Перево́рським і ціла Сяніцька земля. Такий був поділ з адміністративного огляду, бо з політичного розподілялась ся громада на три часті, землю Львівську, Перемиську і Сяніцьку — і таким лише способом посиляла своїх репрезентантів на сеймі у Варшаву.

В обруб галицького сеймика входили повіти — Галицький з староствами Калуським і Долинським, Коломи́йський і Тернопольський — менше більше сю частину Галичини, що лежить на східнім боці лінії, якою йшла від жерел Горні до жерел Сичи.

На сеймику в Белзі були репрезентовані повіти Белзький, Буський, з Любачівським і Губинівським староством.

¹⁾ Друкований або написаний універсал в lat. rel. сачж. Leorp. I. 389, p. 199.

Halic. I. 141, p. 1042—4.

Tremboul. I. 131, p. 269—75.

Premid. I. 375, p. 1631—4.

Sancr. I. 161, p.

²⁾ Hal. 141, p. 1017. — Pelz. I. 235, p. 347—8, 31 V. 1648.

³⁾ Hal. 141, p. 1020—1.

Tremboul. 29/V. 131, p. 263—4

⁴⁾ Premid. 2. 375, p. 1589.

II.

Тепер перейдемо поодинокі до кожного з тих соймиків, розглядаючи його становище з державного і домашнього боку. Почнемо від судово-вишеського, бо, як побачимо, в його ухвалах, інструкціях послам і лавдах, маємо найбільше матеріалу для змалювання політичного життя соймиків.

Смерть короля в Польщі приносила багато формальних перемін. Не стало найвищого пана, що мав у своїх руках найвищу керму адміністрації і судівництва. Перша частина влади була ілюзорична, друга таки справдешня. Після смерти короля адміністрація переходила в руки прімаса й сенаторів, звичайне-ж судівництво просто зупинувалось, суди (окрім міських і двірських) переставали функціонувати. В Польщі панував погляд, що король найвищий судя і всі судові справи роблять ся його ім'ям¹⁾. Так само було й старостинськими судами, де проводили королівські урядники.

В таким випадку нагляд над публичною справедливістю переходив у руки загалу, цілої шляхотської суспільности. Шляхта зібралася на соймках зняла т. зв. „каптур“, себто рід конфедерації для оборони порядку й безпечности, визначаючи з поміж себе „каптурових судів“. Ці суди рішали протягом цілого безкоролівля, доки нового короля не короновано, у всіх кримінальних справах. Інституція каптурових судів починаєть ся з XVI. ст., маючи час від часу нагоду усталюватись і набирати конкретних форм²⁾.

Ся отже внутрішній переміна, визначення каптурових судів, було першим актом діяльности соймиків. Одиначе не все вибір каптурового суду належав до значаїного соймика, можна й се було зробити на приватнім з'їзді шляхти. Так було цього року в тій частині Галицько-руських земель, що були репрезентовані на вишеським соймiku. Ще не було соймиків на значаїних місцях, а вже шляхта Львівської перемиської й Сяніцької землі зібралася для вибору каптурового суду. Ми не знаємо ані ухвали того з'їзду, ані місця, де він був, навіть докладного терміну не знаємо. Невірно те, що сей частиновий соймик був ще перед 12 червня 1648 р., бо вже на соймiku в Белзі з того-ж дня при подібній справі зазначено, що ідуть прикладом Руського повієдства, „що вже завчасу вибрало

¹⁾ Ми знаємо, навіть трибунальські позви писались немом від самого короля, починаючи ся формулою: X. Y. rex Poloniae etc. Tibi N. N. mandamus etc. . .

²⁾ Див. O. Balzer Początek sądów kapiturowych.

собі кантуровий суд¹⁾. Перемиська й Сяніцька земля завела свою військову оборону аж 25 червня на соймнику в Судовій Вишній, при чім також зазначено, що „Львівська земля вже собі давно перед тим обдумала безпечність“²⁾. Наведені слова „завичає“ і „давно“ показують, що з'їзд шляхти львівської часті Руського воєводства був заріз таки після рювіщення архієпискуна Лубенського. Місце наради було, імовірно, у Львові, не в Судовій Вишній. Велика шкода, що не маємо тексту постанови цієї наради, бо в складі цього кантурового трибуналу, як можна догадуватись, певна характерна провина. Інституція „кантура“ була раг excellence шляхотською, тим часом тут бачимо, що можеми кантуровими судами сидить мабуть львівський міщанин (Ісмуїл Казимир Кушєвич³⁾).

При тій нагоді, при виборі кантурового суда шляхти Львівської землі аложила ухвалу, що мала на меті оборону воєводства перед свентуальним нападом козаків. Шляхти двох нинішніх земель чомусь не прилучила ся до цієї ухвали, а підложили свої міркування аж на звичайний соймник, визначений на 25 червня. Може бути, що з Перемиського і Сяніцького округу мало з'їхало ся шляхти, а її, що були не чули себе компетентними до ухвалювання таких важних справ, як маложенє податку й затиженє війська.

Всі нинішні провінції Галицької Русі завели кантур аж на звичайних соймниках. Землі, репрезентовані белзьким соймником, зробили се 12 червня на звичайнім соймниковім зборі, назначивши до складу того суду депутатів: цілий склад земського суду, себто Адама Кожуровського — судю, Андрія Романовського — підсудка, Томаша Янковського — писаря, — до того ще Александра Белзєцького, белзького старосту, Юрія Визучиньського, белзького ловчого, Самуєли Сокола, буського земського писаря, Габрієля Жуліньського, буського воєського, Яна Коховського, добриньського старосту, Яна Горайєського, Марціна Бржезіцького, Андрія Лієського. Як бачимо, то в склад кантурового суда призначаєть ся цілий земський суд; се тому, що земський суд властиве єсть автономічною інституцією шляхти, подібно як і нинішній „кантур“.

На соймнику в Галичці 17 ч. ст. червня вибрано такий склад: Станіслав Грушецький, чернигівський ловчий, Ярош Куронатва, Юрій

¹⁾ Жерела до історії України-Русі т. IV, N. 1, ст. 5.

²⁾ Тамже, N. V, ст. 30.

³⁾ Жерела IV. N. IX. ст. 40. Лист кушєвича 22 VII. Іа tu w cinnym kaplurze nielankolicznie ріпнєє гулізіну травіє, єзєдоктєє рієвляієє собіє. Ноп. статю: С. К. Кушєвич (Записки Наук. Тов. іст. Шевчєва т. XV).

⁴⁾ Жерела IV, N. 1, ст. 5.

Мрозовіцький, Криштоф Стржемеский, Ян Курдвановский, Себастьян Челіньський. Тут однак сталося jinakше, як у Белзі, до сих долучено не цілий земський суд, а тільки гродський галицький, себто Якуба Ридловського, воєського і підєтарежсту і Станіслава Гловінського, писаря¹⁾.

Після вибору кантурових судів шляхта звичайно давала їм інструкції що до способу урядованя й компетенції. Маючи лише текст ухвал сеймиків у Белзі і Галичи, можемо лише тут про них говорити, хоч ті приписи мають характер загальний, тому можуть бути ілюстрацією в тому напрямі для цілої Галицької Русі. Початок урядованя для белзького суду визначено в три тижні після ухвали, себто від 6 н. ст. липня²⁾; в Галичи термін прискорено, урядованє кантурового суду почало ся від найближшого дня, себто від 18 н. ст. череня³⁾. При першій ухвалі приписано також, аби каденції були притягом двох тижнів, опісля має наступати три-тижнева проволочка, по чім знов каденція наступає, так аж до коронації⁴⁾. В галицькій ухвалі про се докладно не згадано, мабуть було так само⁵⁾. Визначено певну границю для компетенції суду, відповідно до кількості членів трибуналу: в Белзі мусіло засідати найменше шістьох, в Галичи п'ятьох судів⁶⁾.

Докладний регулямін для кантурових судів подає сеймова варшавська конституція з р. 1832 і до неї віднесла ся й тепер шляхта, подаючи лише загальний його нарис⁷⁾. Місце урядованя полишає ся до волі судям⁸⁾. В компетенцію кантурового суду входять передовсім усі кримінальні справи, що стались після смерті короля⁹⁾. Долучено тут також екарбові справи, податкові застєглости, що в тодішнім виображенню мали кримінальний характер¹⁰⁾, за те виразно зазначено, що маєткові, цивільні справи туди не мають брати ся¹¹⁾. Від рішення кантурового суду не має відклику, подібно, як від коронного трибуналу, не має також відволочки (*terminus perempto-*

¹⁾ N. II, ст. 13.

²⁾ N. I, ст. 5.

³⁾ N. II, ст. 13.

⁴⁾ N. I, ст. 5-6.

⁵⁾ N. II, ст. 13. *zicelzając na nie według cadentiej w ordinacjej swojej naznaczonej.*

⁶⁾ N. I, ст. 6. N. II, ст. 13.

⁷⁾ *Ibidem.*

⁸⁾ N. II, ст. 13.

⁹⁾ *Ibidem.*

¹⁰⁾ N. I, ст. 6. N. II, ст. 13.

¹¹⁾ *Ibidem*, ст. 14.

gus)¹⁾, засуди западають більшістю голосів²⁾. Позви під титулом „Nos iudices capitulares etc.“ мають бути покладені два тижні наперед³⁾, а можуть бути писані на формулярах (scenibgana) гродських і земських⁴⁾. Витяги з актів того суду мають печатку або земську або гродську, відповідно тому, який значимий суд входить у склад каптурового⁵⁾.

Екзекуюцію переводити вселять галицький соймник старості, навіть при помочі військо⁶⁾. Підчас цілого часу урядованих каптурових судів звичайні актові книги гродського й земського суду мали бути отворені для всякого роду записів (inscriptiones) і запис (cogitationes)⁷⁾. Разом з коронацією замикають ся каптурові акти, їх підписує голова (маршалок) трибуналу і віддає до гродського суду⁸⁾.

Забезпечивши внутрішній порядок заведенням каптурових судів, шляхта приступила до обдумування над дальшими справами, що до конвокації та оборони.

III.

Як з одної сторони не маємо першої ухвали Львівської землі, так знов в ухвалі белзького соймника з 12 червня 1648 р. не маємо згадки про послів на конвокацію, ані про інструкції для них. Безперечно, що послів вибрано, може дано їм і докладні інструкції, однак акту цього не вигамо в книгах.

Галицький соймник 17 н. ст. червня вислав на конвокацію (на 6 н. ст. липня): Яна Теодорика Потоцького, галицького підкоморія, Миколая Трускавинського, львівського мечника, Рифала Маковецького, Станіслава Гловинського, галицького гродського писаря, Александра Бидловського, галицького воєвого і підстаросту, Людина Виджфу — разом шістьох, себто по двох з кожного повіта (Галицького, Коломийського, Тересовельського⁹⁾). Тим послам не дано докладної інструкції, як значаино водилось. Видно шляхта уважала теперішню пору недогідною для великої політики, тому лише обмежила ся таким припорушенням послам: „Зобов'язуємо їх честю, гошо-

¹⁾ N. II, ст. 12, 14.

²⁾ N. I, ст. 6.

³⁾ N. I, ст. 6 N. II, ст. 16.

⁴⁾ N. II, ст. 14.

⁵⁾ Ibidem.

⁶⁾ Ibidem.

⁷⁾ N. I, ст. 6. N. II, ст. 14.

⁸⁾ N. II, ст. 8 9.

ром і сумлінням, аби всі наші права, свободи й обов'язки в сій вітчизні в часі королівства і безкоролів'я, в загальности і в частині були неварушені. А що велика хуртовина прийшла до стін наших, небезпечність, котрої не можна відступити, бо приходить ся нам боятись не лише стороннього ворога, але і власного підданого, що його єї бунтівники (себто козаки) через шпигунів і різні особи бунтують та намовляють до поганих річей, — тому нп. посли будуть домагати ся, щоб елекция, дасть Біг, була як найскорше назначена під Галичини, і щоб reassумовано права на тих, що прийдуть на елекцию, і на військо, що буде послане в сі краї на поміч. Як податки будуть ухвалені, то нп. посли мають дозволити до зрівняня з нашими двома подимного і чонового. При тому даємо повну силу до цього окрім елекцій і вибору пана нами самими), щоб лише було користне для добра вітчизни, в сій так нещасній, жалісній, небезпечній порі¹⁾).

Цілком инакше думала шляхта, зібрана на сеймику в Судовій Вишній 25 п. ст. червня. Тут послам придало дуже подрібні, широкі інструкції, що більше мають на оці загальний державний інтерес. Вони важні тим, що ілюструють настрій, погляди і змагання більшої частини Галицької Русі в різних напрямках, в державно-політичних, суєвільних, економічних, навіть релігійно-національних. Тому то приглянемо ся ми їм ближше.

Послів вибрано шістьох, по двох з кожної землі: з Львівської — Ернста Осоліньського, жидачівського староєсту, Петра Ожгу, львівського земського писаря; з Перемиської — Миколая Даниловича, кор. підєтолника, Францішка Дубравського, перем. підкоморія; з Синіцької землі — Яна Адама Стадніцького, сян. підкоморія. Василя Яворського²⁾).

В доданий тим послам інструкції означено на першому місці бажань, аби конвокация відправилася до двох неділь з причини критичности пори. Що мають на сїм сеймі радити? Розумієть ся, що лише те, щоб належало до поправи свободи, вільностей і прав шляхти, під адресою будучого короля. Все те одначе має бути *pop in vim conclusionis*, лише *in vim praeparationis*, полишаючи властиву постанову елекційному сеймови „куди кождому шляхтичеві, навіть найменшій кондиції, вільно буде промовляти до вибору пана, що йому подобаєть ся³⁾“.

¹⁾ N. II, ст. 9.

²⁾ N. IV, ст. 16.

³⁾ N. II, ст. 14.

Нх бачамо, се найперше застереження проияв
мнхх, галицьким і вишенським. Така хибя помеша
що коли в Галичи поручалося не допустити
свободи, то тут наказується старитися про абіл
було звичайне й повсечасне, повтарялося при кож
кожаний сойм, хоч би й звичайний. Прінціпіяльн
се нічого дивного, консеквентні змагання в однім і
Коли одначе покладемо сю проияву, ще більше її
дні сього року, побіч тих обставин, серед яких бу
українсько-руської революції, видно наглядно, чим
посполита і чим та хвороба була хронічною. Небе
меч висить над головою — а шляхта на першому
зміцненні тої причини, що викликала марешо грізн

Але тепер ще, в червні, шляхта не надіяла
справив такі болючі удари. Дві програї битви —
Здушено Павлиюка й Остриницю — переможе й Хх
ська сила. Так думала шляхта, коли поклала ниніш
цї: Елекція має бути назначена в шість тижнів
тих краях ся небезпечність не переминула, то ма
до часу, коли-б уся шляхта, і ті, що там вою
участь ¹⁾.

Не думано, що ціла справа не обмежить ся
але й самих їх вижене з власної хати. Більш т
се львівський міщанин Кушечч. Довідавши ся
варшавським соймї відложити елекцію, нише він
у Варшаву: „Не маєте деякі охоти пристунати д
доки ся руська хуртовина не утихомирить ся я
бом; а тим часом нехай ворог Руську землю, бит
снолитої, підбиває і заводить свій лад (sui iuris)
що польська свобода більшу шкоду мала-б зніде
старим звичаєм у шість тижнів, а не скорше, мог
як се, що тратимо єї крїні, що в заборолом королї
ний замок проти варварів, праве око річи поєн
звідки гроші, головний мотор війни проходять ра
паної землі, одинокий спільний ринок королівства
всякий товар зі сходу, а звідсе їде на потребу ц

Сей тверезий політичний погляд міщанина
тикою шляхотської політики, що особистий інтере

¹⁾ М. IV, ст. 17.

²⁾ М. X, ст. 43—4. Дяст. С. Кушечча 30 VII 1618.

гальним державним. Ся короткозорість, недостача політичного змислу пробиває ся і в дальших пунктах інструкції.

Панованя небіщяка короля було багато в дечім не міле шляхті, його індивідуальність і особиста енергія, бажаня концентрації адміністраційної власти в королівських руках, видвигала перед її очі марево, що страхом переїмало. Звало ся воно *absolutum dominium*. Тепер пригадано собі те. Хоч на вступі пролито кілька сліз з поводу „сирітства“ вітчизни, по „святій і не смертельній пам'яті“ короля ¹⁾, то зараз трохи нижче зазначено, що не добре вповнено ті пункти, що їх подано Владиславу IV. ²⁾ Що правда, посеред тих неприємностей гадають ся на першому місці продаваня урядів ³⁾, але чи сьому винен був король, чи той внутрішній „золотий“ лад, що змушував короля для власної ефікстенції ліцитувати королівщини?

Для більшого ще обмеження королівської власти поручено послам старатись, аби в *tracta conventa* вложено ще той пункт, що королеви не шлють в покоях і на дворах своїх мати чужоземців, ані родити ся з ними, ані їх посылати до чужоземних держав у посольствах ⁴⁾. Се патик: на плани Владислава про турецьку війну, що укладали ся при помочи венеціанського посла Т'єсто. Того шляхти дуже боялась, не допустила до війни і на будуще хотіла відсунути всякий подібний прецедент.

Давати королеви яку небуть можливість свободної діяльності було на думку шляхти небезпечно. Тут засада стояла навіть перед есенціальною користю. Подібно вишло й тепер. Виннула була думка, аби королевича Казимира іменувати на час безкоролівя головним вождом військ проти Хмельницького. На се відповідає інструкція, що хоч королевич Казимир знаний здібностями досвідченого вождя, однак не предки застерегли собі „*quod nullum castrum seu fortalicium regni Poloniae alicui duci vel principi aut descendenti de gente ducili regendum et tenendum pro tempore et in aevum non debeat committi*“, а віддати військо, то далеко більша річ, як оден замок . . . Посли мають проти того виступити цілою силою ⁵⁾.

Не лише що до внутрішньої політики шляхти не визначалась бистротою, не лише було з розумінням ваги заграничної політики. Інтересно, що шляхти уважала посольства до чужих держав якоюсь приватною королівською справою. „Посиланя послів до чужоземних

¹⁾ N. II, c. 8, N. IV. 16.

²⁾ Ст. 20.

³⁾ Ст. 20—1.

⁴⁾ Ст. 21.

⁵⁾ Ст. 22—3.

володарів, відирава і кошт на чужих послів має видаватись з приватного скарбу короля його милости, як говорить конституція з р. 1593^а — звучать оден з дальших пунктів інструкції. Серед таких поглядів не дивно, що Польща ніколи не видала до свого кінця добрих заграничних політиків і з того боку не мала користей.

Те, що ми вище говорили про значіне короля в судівництві, ся власть була дійсна навіть до того ступеня, що король, провадючи соймовим або задворним судам не мусів своєю децизією прихилати ся до більшости, він міг прийняти й думку меньшости. Така принаймні практика була ще й до тепер. (Се шляхті не подобалося і вона висказує своє бажання, аби король приймав завжди гадку більшости¹⁾).

До обмеження королівської власти належить ще оден пункт інструкції, де мова, аби не дозволити королеви більшій гвардії, як 600 чоловіка. Гвардістам нехай не буде вільно входити в зброї до замку, з хоругвами й бубнами, ставати з запаленими кмотами, як було досі. Се тому, аби тим безпечніше пп. могли радити про річ поспалити і свободи. Бо усе те противить ся вільностям²⁾).

Як бачимо розвиток шляхотської свободи не зупиняється ані на хвилину, бажання нових, домагання поправи старих привілеїв по-старяють ся завжди і будуть далі повторятись. Шляхта не забуде про них і тоді, коли наоколо себе буде бачити сумну руїну міст, сел і дворів.

Придивим ся тепер, чого домагається шляхта від сойму і від будущего короля, аби забезпечити внутрішній і зверхній спокій — і в яких відносинах сі домагання до вище наведених свободних постулатів. Здавалося би, що в сім небезпечній порі, після розбиття польської армії, коли селянське повстання обнімало що раз ширші круги, тоді польські інструкції засниють ся проектами оборони, військових і ин. реформ. Тимчасом ся сторона виходить дуже слабо, шляхта думає, що оборонятись зможе сама власними силами, що постановить ся на соймику. Яка ся домова оборона, побачимо нижче, тепер перейдемо ті проекти, що подані в інструкції на сойм.

З огляду на те, що окрайні замки не добре забезпечені, послы мають домагатись, аби кріпости Львова, Перемишля й Синока були зміцнені коштом публічного скарбу, також має пригадатись, щоб король в расла-х convention-х зобов'язав ся означене число окрайних замків уфортіфікувати³⁾).

¹⁾ Ст. 25-6

²⁾ Ст. 26.

³⁾ Ст. 18.

Львів, Перемишль і Сянік позвані окрайними містами, вони дійсно стали незабаром граничними, бо аж об сю стіну оперлася козацько-селянська сила, коли всі дальші на схід унадали під напором повстання.

Звідки взяти грошей на фортифікації цих „окрайних“ городів? Звичайно, тут земська автономія уступає на бік, а кошти має дати публичний скарб з того гроша, що приходить з королівських дібр. Коли королі не ма, то всі сухі й морські мита, жуния, економії і всякі інші доходи мають ужитися на потребу річи посполитої¹⁾.

З дальших східніх ланків згадано лише про оден — Кодак: Тому, що видно на нього багато кошту і багато там війська zostało ся, треба старатись, аби не впаав у руки ворога²⁾.

На повздержанє козацької своєволі в остаточнім разі міг бути загальний похід шляхти³⁾. Коли-б прийшло до ухваленя податків, то послы мають пристати на два подимні, але зрештою можуть пійти за загальним бажанєм⁴⁾. При тому мають постаратись, аби апробовано приватні ухвали землі Львівської, Перемиської і Сяницької, і сєй податок тут валоженый має відтягнути ся від того, що буде ухвалений на соймї⁵⁾. Специяльно поручаєть ся просити апробаты на приватну ухвалу Львівської землі, бо ся була постановлена не на звичайний соймик, але наперед иньших земель⁶⁾.

У відносинах до посторонніх держав велить інструкція, аби на дальше задержано дотенершіий стан⁷⁾. Специяльно належить послати посольство за виданєм гетьманів з неволі. Там треба пояснити, що гетьмани лише тому так далеко загнались з військами, щоб здержати козаків від морських походів, до чого Польща обовязана укладом⁸⁾.

То того треба просити брандербурського електора, аби поратував річ посполиту військом, аби також поскорив ся виплатою податкових задолгоствей⁹⁾. Того самого домогтись треба й від Гданьска¹⁰⁾.

¹⁾ N. IV, ст. 18.

²⁾ Ст. 23.

³⁾ Ст. 20.

⁴⁾ Ст. 20.

⁵⁾ Ibidem.

⁶⁾ Ст. 19.

⁷⁾ Ст. 19.

⁸⁾ Ст. 23.

⁹⁾ Ст. 22.

¹⁰⁾ Ст. 23.

Били-б вишати, не дай Боже, так, що не можна-б вибрати податків, то послы мають дійти до якого способу державної політики, аби можна наймити війська ¹⁾.

Усі ті, як бачимо, запропоновані способи мають на оці оборону старими звичайними способами, не йдано ані одного нового, щоб визначав ся невідістю і скорістю. Найвищийше се, що помежи тими проектами не має запропонованої ніякої реформи, в тому напрямі, аби усунути причини того зла, що валилось на річ розкопиту.

На тім пункті, в справі заведення нових реформ шляхти була невідвичливо дразлива. Ось ще один пункт інструкції, де мова про славні привілеї козакам, що мав надати Клядислав: „По наших воеводствах розійшлась загальна поголовка (що звичайно порівнуєть ся з божим головом), що немож би то якісь привілеї видано запорожським козакам з печаткою, котрим козаки чванять ся; ми, послы мають домігатись, з якої се вишло канцелярії, та поспитати печатарів, з чиею свідомістю й на чий розказ видано сі привілеї. За тим мають доглянути ми, послы, аби на будуще король не уживив ніяких поковжних печаток, а що би такою печаткою було утверджено, має бути безсилне, не лише в справах публичних, але й приватних, бо kleinnotи польського королівства мають бути орнаментом польських королів ²⁾“.

Сьміяв ся з сього страху шляхти згадуваний вже пані Кушевич. „Старайте ся ми, в посполській палаті горячо, — пише він — аби привілеї й листи, дані королем Клядиславом козакам на морські походи, були видані; а тим часом нехай Хмельницький наймає знова Татарів!“

Прида, єсть одно бажання, що можна-б зачислити до ліпшого боку інструкції що має на увазі деяку переміну дотеперішнього стану. В інструкцію вложено ще ось який уступ:

„Уважаємо потрібним до внутрішнього спокою, аби всі незгоди, спори, несправности й конфлікти помежи горожанами, як давніші, так і теперішні, були успокоюні повагою конвокації; бажаємо собі, аби заховано згоду помежи ріжновірцями, як мож найліпше й найсильніше, бо як коли, то тепер, серед небезпечности, вітчизна потребує згоди й обопільної любови від усіх нас. З огляду на те, що ми, брати грецької віри жаліли ся, як на попередніх соймниках і соймах, так теж і тепер, що мають великі кривди в свободі й привілеях, у відобрама деяких бенефіцій, поручаємо ми, послам нашим

¹⁾ Ст. 23.

²⁾ Ст. 27.

найти сильний спосіб, аби вже грецька віра у всіх своїх правах і претенсіях була заспокоєна¹⁾.

На перший погляд — справа незвичайно важка і шляхта тут виходить з проєктом реформи, яка могла-б мати далекі наслідки. Коли однак приглянемо ся ближше тій заяві, то побачимо, що се ніщо більше як пусті слова, що мусили проминути безслідно. Вже у вступі до цього бажання виступав на верх хвилюєвий інтерес: зда-лась би тепер згода, бо пора небезпечна. Поляки знали, що релі-гійні мотиви не мало мають вагу в сучасній ворохобні, тому аби перешкодити есентуальній еміґрації руської шляхти до козаків про-сити ся уложення релігійних антагонізмів. Самий близький проєкт за-спокоєня претенсій грецької віри виходить дуже загально, без нія-кого контретьного висесеня на основну переміну дотеперішніх обставин.

Зваживши усе те, не можемо цього пункту інструкції уважати чимось незвичайно важним, певним, реальним постулатом, се лише фактчек, що мав замкнути уста осташкам руської шляхти, що чисельно ще була доволі сильна, до-ж і могла-б не мало пошкодити польським інтересам у сій внутрішній війні²⁾.

¹⁾ X. IV, ст. 18—19.

²⁾ До вишних тут другорядних постулатів шляхти належать ще ось які пункти:

а) Книжки та акти, отворені універсалом привіся, аби були доступні для всяків і витягів, лише для винисів там, де ще староста не дозволи привіяти (ст. 19).

б) Каштур уложений на конвокації 1634 р. аби був відомлений (ст. 19).

в) На изадувати пісьма має бути наложено більша, як дотепер, кара, аби одва хорувало до одній а тій самій місцевості не ставало, аби ротними вєрбували при хоругвах і аби чужоземного війська було менше, як свогого (ст. 21—2).

г) Нові старости й держанці аби не вступали в уряд перед дозвладив обра-хунком доходів, розходів і стану королівщини (ст. 23—4).

д) Всякі контрєкти, арєнди, адміністратції, комісії що до королівщин мають переходити до коронації лише через руки коронного підскарбника (ст. 24).

е) Ціла кварта має бути обернена на воєнні видатки і з цієї має п. Марці-шовський зложити справу (ст. 24—5).

ж) Пруські Воєводства повинні зложити рахунки підскарбниками коронному і поморський воєвода повинен звірити давних 60,000 ал. (ст. 25).

з) Волинсько господарство аби зрівняло ся податками з иньшими землями (ст. 25).

и) Страчені доходи з українських митових конор мають бути надолжені чи-мось иньшим (ст. 25).

і) Соймові роскети (відложені справи) повинні на найближшій соймї проходити на порядок денний перед иньшими справами (ст. 26).

к) Ті державні, королівські села що відпали від старостів, аби були привернені.

л) Посли мають заборонити всяких депутатів до короля підчас сойму, всяких секретних парад, хіба-б при тім була ціла посольська палата (ст. 27).

м) Справи передачі соймові, аби виходило під парадю порядком, як їх ви-сано, не по вої референдарів, під карю 1000 гривень (ст. 27).

Таким способом ми оглянули найважливіші постулати, її домагання й проєкти шляхти, що ґрунтувалась коло двох соймикових центрів, Галича й Судомої Вишні. Про інструкції беззського соймника ми не знаємо, одичко можна бути певним, що вони не були в незгоді з наведеними вище, тим більше, що там руського елементу серед шляхотського стану не було майже цілком, тому політика традиції могла йти своїм звичайним руслом.

Тепер приглянемо ся, що обдумала галицько-руська шляхта в тім напрямі, аби забезпечити свої власні землі від напасти ворога, що обміркувала, аби охоронити своє добро й життя від есентуальної напасти Хмельницького та власних підданих.

IV.

Всі приватні справи соймників обертали ся головню коло двох справ: 1) зложення власного війська, і 2) наложених податків на удержань його.

Як ми вже згадали, Львівська земля найскорше аложила собі приватний соймник без Перемиської й Сніцької і там постановила оборонні сногоби для себе. Повного тексту сєї ухвали не маємо, лише з уривків обговореної вже інструкції, і приватних ухвал двох півших земель можемо доглянути загальний її зміст.

Львівська земля постановила військову оборону аложени 1) з 100 гусарів, 2) 200 козаків, 3) 200 піхоти. Над ними поставлено ротниками: над гусарами кн. Остроюга, над козаками (таніслава Ковальського, льв. стольника, і Колка, над піхотою Чермільського¹⁾.

До якої суми мало доходити удержань сього війська не знаємо, не ма також згадки, який ми се наложено податок. З аналогії ухвал Черемиської і Сніцької землі можна казати на певно, що був такий самий, що й у сих землях, себто два подимні і чонове²⁾.

а) Все більше того не має бувати, аби канонаційний універсал відписували духовні, окрім принаса, як се тепер було (ст. 28).

б) Канцелярному війську вивалити належить платню, так само й полковникам запероських воєв'їд (ст. 28).

в) Принаса має звернутись до сенигородського князя, аби на границі не діяли ся права від його підданих (ст. 28).

г) Тому що веремиські піддані покриваються тим, що духовенство і шляхта, всіляк в ністі, ад хочуть причинити ся до оборони ніста, має видатись наказ Ждан (нісі?), аби піддавались розглядан ніського уряду; до того саме ністо має бути вільне від стацій (ст. 29).

По над се поміщено кілька назованих постулатів, немн ними й деякі приватні.

¹⁾ Ст. 30.

²⁾ Ст. 30.

Одно подимше раховалося тоді на 15 гр., одже кождий селянин з лану, властиве з якої небудь частини землі, що уважалась одиницею для визначення податків, мав заплатити 30 гр. Як би можна припустити, що аналогія мовіж ухвалою Львівської землі і Перемиської та Сяніцької була цілковита, то скажемо ще, що докладний розклад податків мав бути оснований на універсалі описанім в конституціях з р. 1578 і 1629 ¹⁾). Не знаємо хто мав вибирати ці податки, що до чошового, то збирання його було в руках Петра Ожги, зем. писаря ²⁾).

При тому застережено собі, що як би конвокаційний сейм мав наложити який податок, то коли-б він доходив лише 30 гр., то Львівська земля мав бути вільна, як би більше, то видасть лише те, що переходить два подимні ³⁾).

Друга з порядку земля, що скоро постаралась о забезпечення своїх земель, було Бельське воєводство. На сеймику 15 н. ст. червня, властиве про ніщо нині не говорено, як лише про се ⁴⁾). Сей термін назначив був бельський воєвода Конєцьпольський, звіщаючи шляхту про небезпечність від Хмельницького ⁵⁾). Зібрана шляхта, зваживши, що козаки з ордою, по розбитю кварцяного війська „Україну, Поділи й низні пограничні воєводства пустошать огнем і мечем і що день випершують нещастя“ — постановила зятигнути військо на оборону власних границь, зложено з 100 усарів і 300 козаків. Регіментарям постановлено: до усарської коругви Януша Прусейковського, бель. підкоморія, він мав бути й полковником над цілим військом, до козацьких — Яна Лиховського, бель. підстоляника, Стефана Кожорювського і Яцка Возучиньського.

Стягання коругви і становниця назначено у всіх добрах воєводства без винятку, чи се були королівські, чи належали до духовенства, чи шляхти. Винятко лише саме місто Бель, де мав урядувати кантуровий суд.

З днем 1 липня коругви мали бути готові і від тоді починала ся служба.

Кошти удержання сєї невеликої, що правда, армії, були такі: кождому усарови на коня — 80 зл., козакови — 60 зл., кухонного на одну четвєртинну, себто оден квартал — усарам 4000 зл. козакам по 2000 зл. Значить ся заплата на коні доходила до 26.000 зл.,

¹⁾ Ibidem Cr. 30.

²⁾ Cr. 28.

³⁾ Cr. 20.

⁴⁾ Універсал 81 V. 1649, 8 VI. і 8 VI. Ind. real. castr. Belz. a 1648, t. 235, p. 547, 8, 557, 559.

а четвертина заплати на пожитку 10.000 ал. — разом 36.000 ал. треба було з гори виплатити на се військо.

Себ титар натурально упав на рамена селян, бо „за повсесечасними видатками річи посполитої се кошовство має свій ескарб пожитний“. На ці кошти удержання війська призначено одиоголосно (*nullo contradicente*) податок зложений з трьох подимних і жидівського поголовною. Подимне розкладають на всі села без винятку, жорнівські, духовні й шляхотські. Що до поголовного жидівського то вивначено його в сумі 3000. Як знаємо, давнішнє збиралося поголовне жидівське таким способом, що кожда особа жидівського стану мала заплатити за себе певну скількість гроша. Офіцери перейшли в звичай, що з гори визначувано суму, і що мала прийти від Жидів і сю суму стягнути були обов'язані жидівські старшинні уряди, розкладаючи вже по своїйому.

Поборцею до тих податків вибрано любачівського воєського (Чаміслава Цяміньського, котрому при тім поручено, аби для себе не вибирав більше як по одному грошеви від золотого і по 3 гроші від кивта.

Сеж звістно, що в тодішніх часах поборців оплачували самі податники, а не власний уряд.

Спосіб вибирання подимного приписує соймава конституція з р. 1629, де показано, як се подимне вибирають ся від людей різної катеґорії. Теперішня ухвала відкликала ся до неї, зазначаючи при тому, що й руські поним мають платити себ податок.

Під назвою подимного розуміть ся звичайно селянський податок, від одного диму, а в містах платили його лише ті, що обробляли поле, подібно як селяне. Одначе ще від 15 стол. при подимнім ухвалювано звичайно міський податок (пог) від вартости майна. Головна різниця була така, що коли подимне платило ся звичайно з обширу землі, то тут означувано певний процент вартости. Такий самий податок міський визначено й тепер по конституції 1629 р.

Усі ті гроші з сих податків поборець мав поборці виплатити на військо в руки ротників, а яка-б залишалась решта, се мав зложити до депозиту в земській беззкій суді.

Трехмісячна військова служба, до якої згадані ротники були зобов'язані, була цілком не достаточною в очах шляхти. Видко не думали, що небезпечність так скоро проминує. Тому то на тім самім соймаку уложено спосіб дальшої оборони. То саме військо мало служити дальших три місяці, себто до кінця грудня. На заплату для них призначену сю евентуальну суму, яка-б лишалась від теперішнього подимного й поголовного і мала бути перехована в земсь-

кому суді. До того ще мали прийти деякі залеглости від попередніх поборців, як від підстольника, що адміністрував був минулого року чоповим, від давшійшого поборця Войцеха Губиша, що досі якось не зложив ще рахунків. Йому загрожено, що як би решти грошей не віддав, то каптуровий суд має дорогою скзекуції з нього се стягнути. В ухвалі не згадано, як високі були ці залеглости, мабуть разом із депозитом не дорівнювали-б до 36.000, бо зараз постановлено ще один податок на Жидів в такій самій сумі 3000 зл., що мали видати ся на день св. Михайла, инакше суд каптуровий мав би потягнути до відвічальности старшину і докторів жидівських.

Коли з одного боку ми бачимо посеред шляхти таких, що адмініструючи податковими грошами, не виновняють свого обов'язку належнго й рахунків не складають, — то з другого не хибувало й патріотів, що жертвували своє майно на загальне добро. До таких належав Стефан Ніщинський, хорунжий Белзького воєводства. Він на сеймику залував прилюдно, що виставить власним коштом одну сотню козаків, лише аби шляхта дозволила йому брати етацію, як иншим. Натурально, що всі на се пристаєли.

По досить, що згорн забезпечено військову службу аж до кінця року, таки зроблено приготування до найбільшої кречности, іменно ухвалено загальний похід, як би прийшла така кречність. Навіть сю сеймикову ухвалу зрівнано з двома віціями, так, що за третім покликом кождий шляхтич мав сідати на коня¹⁾.

Такими способами хотіла шляхта Белзького воєводства забезпечити свої землі від можливої козацької напасти і внутрішніх неспокоїв. Як бачимо, вона ужила всіх своїх способів на те, якими послужовано ся від давеш-давня, наємно військо, податок, вкінці посполите рушенє. Не думано одначе, що один бік сеї дороги небезпечний в сих часах, а се накладуване податків на селян. Коли селяне зачували, що в східних воєводствах селяне бунтують ся, прогонюють своїх панів і роблять ся козаками, то певно що вложений на них податок 45 гр. від одного дима не міг на них спроваджувати охоти до вірности і мовчазною підданства. Сей спосіб оборони шляхти виходив так немов би хто дув на великий огонь, хочац його загасити, подібно як сїрничку.

Шляхта може се й бачила, але вона від довгого часу не хотіла й думати про се, аби до публичних цілей причинятись власним грошем.

¹⁾ Жерель IV, N. 1.

Тенер пригляньмо ся, які способи обміркувала шляхта, зібрана на сеймику в Галич в два дні пізнійше 17 м. ст. червня¹⁾.

Тут з самої гори сказано, що на випадок наглої потреби має бути загальний похід усього воєводства. Заци би одинче до того мало прийти, має повинити обов'язок оборони наєшне військо. Число його визначено на 500 чоловік: 50 гусарів, 300 козаків з огнистою стрільбою і 100 піхоти. При тім видано ротникам інструкцію, аби вони затиляли добру шляхту в сі ряди не мала ніякого чужинця, як до кінноти Волошини, Черкаси, найменше Козака, а до піхоти якого не будь Русина, а се по симпатії не по релігії, хіба як би хто хотів їх держати власним коштом.

Се застережене що до Русина, з тим додатком, що тут діло не в вірі а в переконанню, а найліпшим доказом, що галицько-руські польські сфери добре розуміла звідки найбільше нещастя мають сподівати ся, себто від Русинів. Се також доказом що всі ті народні рухи, які проявились в осени 1648 р. не були виключно соціальні і релігійні, вони мали в собі багато національних прикмет — були в широкім значінню народними.

Наставниками над усарами вибрано Станіслава Потоцького, под воєводу, і його іменовано полковником усього війська, далі ротниками над козаками призначено Андрія Потоцького, Александра Цетнера і Михайла Куропатву. До піхоти ротника не визначено, віддано се до волі полковникови.

Платню обіцано усарям по 60 ал., козакам по 40, піхотинцям по 5 ал., десятникам по 6 ал. — до усього того ще 1000 ал., т. зв. „барви“.

Для становищ призначено лише королівщини, не такі як у Белзі²⁾.

Лише Рогатинське старіство увільнено цілком від етаций з огляду на старосту кн. Заславського, також звільнено добра львівського архиєпискупа.

¹⁾ Вони були так розподілі: Усари мали ставати в Коломийським і Снятинським повіті в Чортківці, Ташківцях, Візьківці, Прозешині, Ладичині, Перерові, Воєсєєвцях, Угровцях, Залучі, Хлібичині, Захулявцях, Добеславцях, Новосільцях, Жукові, Жуковині, Підвисоці, Тюдеві і Гаушкові. Сотня козаків під Стан. Потоцьким могла брати етаци лише в околиці Галича: в Угровці, Дришіві, Бишіві, Тарнавці, Велесині, Новці, Камініні, Клячанах, Гаранові, Долотоні, Крижесі, Равініях, Угровці, Королівщині, Назарівці, Торговиці, Запреви. Хоругва Цетнера мала визначені етаци в сімичиних околицях Тереховського повіта, в Могильниці, Романівці, Оршівцях, Гадичинцях, Яблонівці, Целеві і Петрівці і ин. Куропатва мала етати зі своєю хоругою в Калуській старостві.

²⁾ Жерела IV, N. II.

Всякі надужитя при вибираню стацій мав судити каптуровий суд.

Чотвертина служби сього війська мала починатись таки від дня ухвали, себто 17 червня, хоч попис назначено аж за тижнів чотирьох.

На удержанє сього війська ухвалено також податок, двох подимного, себто 30 грошей від селищеского лану, без огляду на пусті (*sine abiuralis*). Се подимне мало виплатитись на 1 ланця в Галичу і Тересовлі до рук Станіслава Гловінського, гал. трод. писари. До грошей з сього податку прилучено залєглости з чонового, котрим адміністрував воєнний Александр Бидловский. Часть тої суми, 1500 зл., сей адміністратор зложив таки зараз на соймаку, а про решту мав вже подбати каптуровий суд.

Про дальшій час, поза трохмісячною службою війська, тепер не думано, сю справу відложено до найблизшого соймаку, що мав зібратись після конвокації, коли повернуть послы з справозданням. Мабуть шляхта думала, що може на дальшій час, не прийдесть ся думати про оборону, може ціла буря утихомирить ся, а з гори вже означувати новий податок на селян не було добре, не причинилось би цілком до їх удоволення ¹⁾.

Тепер перейдемо до західних двох земель, що не встигли разом із Львівського обміркувати якісь охоронні способи — до Перемишля й Синока. Ухвала сих земель що до забезпечення цілости своїх околиць запала на судововищеськїм соймаку 25 н. ст. червня ²⁾. В цілїм способі пішла ся шляхта дорогою тою закою що й Львівська, що арештою не дуже була відмінна і від інших нововодств.

Земля Перемиська поставовила затягнути 500 людей, 100 гусарів, 200 козаків і 100 піхотинців, під проводом Яна Фредра, Миколая Чурила, Марціна Мадаліньского і Петра (Александра) Свціньского. Кошт того війська випав незвичайно великий, бо як в ухвалї згадуєть ся, „трудна і нагла пора“. Самим ротникам визначено велику платію: Фредрови 15.000 зл., Чурилї і Мадаліньскому по 3.000, а Свціньскому 2.000. За заплату війську усарам 5000 зл., козацьким сотням по 4000 зл., піхотї 3000 зл., — на одну чотвертину. На „барву“ мали визначити опісля самі каптурові судї.

¹⁾ Тут додати треба, що доржавці королівських дібр не хотїли задля безвечности вносити нварти до Рава, лише просили через послів дозволу на соймі, аби можна складала у Львові (ст. 18).

²⁾ N. V.

Для зібрання сього гроша ухвалено податок двох подимних і решту чонового з минулого року. При докладнім розкладі тих податків придержувано ся конституції з р. 1578 і 1629, зроблено одначе се застереження, що вони від церков мають бути свободні від сього подимного.

Як бачимо се вже другий спосіб модерувати якимсь чином релігійний антагонізм межі Польками й Русинами. В інструкції на сейм висказано бажання привернення повних прав руській церкві. і тут звільнення руського духовенства від податку бажано заспокоїти його і не вникати силоміць у змову з ворохобниками.

Обложено також податком Жидів, призначивши до стягнення 1000 ал.

Час заплати подимного назначено на 6 липня, в руки Станіслава Островського.

Найшов ся і тут шляхтич Кароль Корнякт, що обіцяв власним коштом поставити дві сотні людей.

Сяніцька земля не була наріжена на велику небезпечність задля свого далекого положення, тому тут ухвалено лише півтора сотки кшаків за 6000 ал., а рутинкови їх Андрію Побідзіньському призначено платні 4000 ал.

Податок: постановлено такий самий як у Перемишніні, лише з тою винятком, що не обложено Жидів, бо їх в Сяніччині було дуже мало.

Всі ті війська, Перемишські й Сяніцькі, мали служити під розказами ки. Заславського, як полковника, бібраного рутинком угарської хоругви Львівської землі. Фредрю мав зі своєю хоругвою стати як найскорше в Медичі, Чурило в Лезайську, Мадаліньський у Вишні, Свціньський в Старій і Вишатичах, Побідзіньський з Кросні після того під Перемишлем і Сяном мав бути понис і під того часу рахувалась служба для війська. Становища мали назначити каптурові суді.

Видано деякі приписи наставникам військ, головни до того, аби стадії вибирали справедливо, не кривдили людей. Коли-б наступило посполите рушення, то той шляхтич, що затягнув ся до земського війська, мав бути вільний. Що до домашніх ворохобників, то поручено, аби виступити з цілою енергією проти них, передовсім їмати і відсылати до каптурових судів. Коли-б одначе якого бунтівника забито, що вбивця має бути вільний від карни.

Так приготувалась Галицько-руська шляхта на несподіваний нахід Козаків і евентуальну диверсію місцевої руської людности. Розмірно найслабше була приготована шляхта Галицького округа,

бо Перемищина і Сяніччина, як дальші, могли менше мати страху як східні території.

Тому то заріз недовзі по конвокації, 20 серпня відбув ся знов соймник в Галичи для вислухання справоздання послів і при тім доповнив ухвалу з 17 червня, як се зрештою було запов'джене того часу¹⁾. Видячи заведені надії що до скорого заспокоєня козаків, приходить ся тут до думки, що небезпечність можна відсунути лише силою і тому продовжуєть ся службу затягнутому війську в червню на дальші три місяці. Заплату для нього, попри найліпшу волю більшости її, визначено не велику, для гусарів — 6000 ал. „кухонного“, козацьким хоругвам по 1500 ал., а з того самому Михайлови Курюпатві — 500 ал., був, як передше — 60 ал. на гусаря, жолд 40 ал. на козакка, 5 ал. на піхотинця. Разом одже удержанє коштувало 20.500 ал., що мало покритись знова податковими ірішми: ухвалено одно подимне (15 зр.) на селян і продовжено чопове по містах, що мало платити ся по конституції 1629 р.

До збираня подизного вибрано того самого Станіслава Гзовинського, грод. писаря, при тім аквитовано його з попередніх податкових грошей, 19.345 ал., що він був видав на заплату війську. Решта з того побору — 9.134 ал., мала доложитись до нових доходів, подібно він мав узяти в свої руки рестанції від Юрія Мрозовіцького, що адміністрував дотеперішнім триплітнім чоповим. Вибір нового адміністратора чопового відложено до найближшого соймника в осени, до котрого одначе вже не прийшло.

Виято також під розвагу евентуально дальшу потребу задержання війська на трєтєю четвєртину і в тій цілі згори ухвалено ще одно подимне від 10 гродин.

Остаточнє порушено справу найбільшої конечности — себто загального походу. Уповажисно Яна Теодорика Потоцького, галицького підкоморин, до скликання всеї шляхти універсалом. До ставлєня зобовизанї були всі, навіть несприступні в спх землях мали вислати відповідну збройну силу, так само духовні, державці королівщини, вдові і малолітні, під карою 1000 гривен. Звільнено лишєнь членів гродеського суда та якогось п. Станьського, що вже був у галибокій старости.

Вибрано одночасно і ротників для сього загального походу: з Галицького повіта — Броніслава Грушецького, з Терєбовельського — Миколая Баворовського, з Коломийського — Павла Лодзіньського, а для піхоти — Павла Шумлянського.

¹⁾ Додаток N. 1.

Як би підкоморний хотів їхати на елекцію, то мав уповажити до скликаючого походу одного зі згаданих ротників.

Вкінці пригадано війським, аби резидували в замках і не покардали свого становища й обов'язку.

Загальний похід найскорше ухвалено на сеймику в Галич і тут, після Львівської зємлі, найперше прийшло до його зложення. Вже 28 н. ст. серпня ркніслав Ян Теодорик Потоцький універсал, і взивав шляхту збиратись у похід проти внутрішнього ворога¹⁾.

V.

З ходом часу показувалось загальною, що ситуація не стає легшою, протилежно, тищою. Кн. Ізяславський громадив воєводські відськи під Глинянами, до нього прибували поміч з інших земель, деякі йшли прямо до Вишневського, але все те показувалось недостаточне, тому то шляхта заходить ся коло збільшення своїх сил.

Найскорше взяло ся до того Бєльське воєводство. Тут зложено сеймик 12 н. ст. вересня за званням листом воєводи з дня 28 серпня²⁾. Головно взяти на ркніагу справу внутрішніх неспокоїв і міркувано над способами, щоб їх втихомирити. При тім шляхта зрозуміла, що збільшене військової сили не може вже бути таким самим способом, як передше, щоб кошти удержання звалити на селян, — се радше причинило ся-б до більшого розарення їх. Виходячи з того погляду, ухвалено зтягнути т. зв. ланове військо. Воно мало виставитись таким способом:

1) Кождий шляхтич, дідич або зоставник, що є в дійстнім посіраню дібр, також духовні та державні королівщини — мають виправити за кождих десять ланів (селянських, одного кінного воика (райтаря) з добрим конем, зі зброєю, трьома стрільбами і поживою.

2) Хто-б не мав десяти ланів, має поставити від шести одного козака.

3) Та шляхта, що в однім селі єсть їх кілька або кільканадцять, має спільно складати ся на райтаря або козака.

4) Всякі арендарі, чи шляхта чи плебеї, що не мають ділчих дібр у тім воєводстві, одначе льокують значні суми грошей в аренди різних дібр, мають також причинити ся до оборони: від 20.000 зл. мають виставити райтаря, від 10.000 козака, кати мають

¹⁾ Н. XVI, ст. 63—4.

²⁾ Н. XXI, ст. 72—73.

менші суми, то мусять складати ся по кількох на райтара або козака.

б) В нових осадах, де ще лани не скомпютовані, повинен дідич вислати одного райтара від 30 домів, до котрих належить ґрунти.

б) Хто не мав ґрунтових селян, лише халупників, загородників без рілі, той мав поставити від 30 хат одного гайдука, лише не Русина, а мушкетом і шаблею. До того зачисляють ся також Жиди.

На наставників для сього ланового війська вибрано: Александра Белзецкого, Станіслава Сарбевського, Адама Суходольського. Рівночасно також визначено суд для всяких військових надужитъ себто: Вацлава Кашового, Йосифа Браніцького, Самуеля Сокола, Станіслава Браніцького, по одному з повітів — Белзького, Грабовецького, Буського та Городельського.

Понне для сього війська назначено на день 24 вересня під Белзом перед кантуровими судими.

При тім постановлено значну кару на всіх тих, щоб не вдовольнили сій ухвалі, на таких мала наложитись грошова кара в такій висоті, кілько-б приходило за кожного вояка.

Таким способом виставлено будь-що-будь значну військову силу, не аражуючи собі селян, бо цілий коніт упав на саму шляхту. Такий крок шляхти не частий, він виступав лише в виїзкових випадках, тож треба його тут піднести з патиском. Ся обережність що до селян доходила до того, що шляхта не зважала ся наложити податку на попередку затигнені війська, хоч термін їх служби минав і треба було постаратись заплатити на другу четвертину. Не бачено ниньшого виходу, як лише просити тих ротників, щоб заждали з заплатою до найблизшого соймака, тимчасом служили без плати¹⁾.

Перед катастрофою під Пилявцями відбув ся ще соймик в Судовій Вишні 14 н. ст. вересня²⁾. Тут передовсім ухвалено „для зверхнього і внутрішнього спокою“ взяти ся до останнього способу, себто до загального походу. Властива ся ухвала належала лише до Перемиської і Сяницької землі, бо з Львівської посполите рушення скликав вже перед тим кн. Заславський, що збирав війська під Глинянами³⁾. Шляхта Перемиської землі мала зібратись під Медикою, Сяницька під Сяноком на 28 вересня. Тимчасом одначе розбіто польське військо (23 вересня) і до формального походу не дійшло в Перемиській землі, лише одна часть перейшла до Витшівецького,

¹⁾ Ст. 77.

²⁾ Н. XXII, ст. 78—83.

³⁾ Матеріали до історії Хмельниччини Н. 2. (Записки Н. Т. ім. III т. XV).

муєла боронити Перемишля. В Сяницькій землі шляхта ще зібралась, але аж пізніше.

Другою справою, трактованою на сім соймику була заплата для давнішніх затиґнених військ. Львівська земля вже була відослала ки. Заславському грюші на другу четвертинку, тепер лише на дальший випадок ухвалила селянський податок двох подимних, розложений на два побори, що мав вибрати за два тижні Петрю Ожга. При тім одначе спустошені лани мали бути свобідні від податку (*saluis desertatis*). Перемиська земля розложила два подимні аж на чотири побори, також з увільненням порожніх ланів. Вибрати їх мав Габрієль Бєрецкий, пер. зем. писар, за два тижні від того дня, себто 28 вересня. Велено також і Жидам платити податок від домів, ремесла, торгівлі й т. ин.

Окремо ще перемиська земля ухвалила затиґнути дві хоругви козаків і для них визначила наставників: Андрія Среждзіньського й Андрія Лося. Для одної хоругви призначено 3000 ал. самим ратникам по 1000. Збір сього війська мав бути в Старевицах коло Старого міста, в Мостисках і Валяні. звідки мало йти туди, куди накажуть каптурові суді. Початок служби рахував ся від 1 жовтня. До інструкції, для сього війська додано, що воно має в разі потреби помагати Сяницькій землі, до чого ся посполу зобов'язала ся.

Сяницька земля для себе ухвалила три побори видати 21 вересня до рук Самуєля Бала.

Вкінці з огляду на внутрішні неспокої ухвалено, щоб каптурові суди урядовали в Львові, Перемишлі й Сямоці аж до самої коронації та судили всі справи про розрухи, бунти і рішучо переводили езекуцію засудів.

VI.

Тимчасом всі воєнні сили, що були в готовости, посувались на схід, ще від 26 н. ст. серпня, якийсь час стояли коло Збаража і незабаром 23 н. ст. вересня стрінулись всі реґіментарські війська і полки Вишневецького з Хмельницьким під Пилявцями, недалеко галицької території на границі Волині й Поділя.

Тут наступив рішучий зворот у козацько-польській війні. Польське військо розбито на прах, останки його згортав у Львові Вишневецький і Заславський. Великий острах нав на Поляків у Галичині, шляхта утікала в Польщу, инша замикала ся в замках для оборони, за ними йшли польські міщане і Жиди. Львів приготу-

сть ся горячковим способом до оборони, складає великі жертви в руки вояждів. Хмельницький посуваєть ся зі всіма своїми силами далі на захід, Вишневецький, вибраний тимчасом головним керівником, не має відваги стати проти переважних козацько-татарських сил і уступає зі Львова під Замость. Таким способом Галичина, а виїмкою Перемишля й Сянока, була віддана цілком на ласку й неласку щастливого побідника. І закипіло відразу в цілм краю: з приходом козацтва повставали руські міщане й селяне, кидались на замки, двори, костели і помагали козакам ширити спустошення.

Хоч Хмельницький полишив Львів, не хотючи його здобувати, і переїхав до Замостя, то коли звідти повертав на Україну, порозсилав поодинокі козацькі громади по цілій Галицькій Русі, що мали добувати менші міста. Їх поява будила навіть в найдальших кутах сиринтню руської людности, що бачили в козаках своїх прихильників та оборонців та великими способами старали ся знищити дотені рішні польське панованнє.

На жаль однак, разом з козацькими відділами розбрили ся по Галичині також татарські загони і вони те справили, що не лише шляхотські двори були зруйновані і їх добра спустошені, але також багато сел було страшно знищених. Ми тут не будемо подавати докладного образу тодішніх подій в Галичині до половини грудня, ані теж того стану, що полишив ся по тім. лише відошлено читачів до нашої спеціальної про те розвідки¹⁾. Скажемо лише коротко, що ся хвилина — то образ комплетної анархії, а наслідки її — се велика економічна руїна Галицької Русі.

За цілий той час соймникове житє мовчало цілком, лише в одинокій недіткненій катастрофою землі, в Сяніччині, бачимо його неперерване.

Коли вже Хмельницький був у Галичині, напав на польський уряд оправданий страх, що він може посунутись ще далі поза Сян і Вислу. Тому то горячково організують ся в західних сторонах війська. Складання соймників була річ доволі тяжка, тож прімає силою своєї власти видав універсали, що установили загальний псхід шляхти.

До Сяніцької землі виїшов такий заливний лист 14 н. ст. жовтня²⁾. „Підчас наглої хуртовини — говорить ся в нім — в річи по-

¹⁾ Народні руси в Галицькій Русі 1648 р. в XXIII і XXIV т. Записки Наук. Товар. ім. Шевченка, також окремою видбитого.

²⁾ N. XXVI, ст. 92—3.

сполитій, хочаби забезпечити Сяніцьку землю від чужості, особливо від бунтів поснільства і людей, знаходять костели, дома, двори й добра шляхетський і Сяніцький край до згуби не прийшов. Францішка Миїшка, самдецького каштеляна, сей бути такої самої ваги, як ухвляла тамошні він розіслав універсали, аби вся шляхта Сяніцька була до нього в формі посполитого рушення до небезпечностим ставила чоло". . .

Сей універсал не був дуже потрібний, бо, з гального походу з'обов'язала ся шляхта ще на сеймши 14 н. ст. вересня. Дійсно сяніцький каштелян скликав шляхту на 20 н. ст. жовтня до Сянока, децький каштелян ¹⁾. При тій нагоді ухвалено сеймдецькі справи. З огляду на те, що ухвалені в трьох поборів на заплату другої четвертини для дом Пфідзіньського не був достаточний, ухвалено брати зі всіх королівських, духовних і земельних мав Мельхіор Гротковский до двох тижнів. Друга справи верховодства над вієнськом. Перше загал над всіма трьома землями був кн. Заславський, вицтво поручено ссидомірському чесникови, Сновському.

VII.

Буря, що перейшла Галичину була сильна, що помяд два місяці, тож властивої перерви в ж було. Тимчасом відбув ся селекційний сейм, вибрати вже в грудні могли складатись навіть у Галич мали вибрати послів на коронацію, назначену на Кракова.

Найскорше аложено сеймчик в Перемишля 15 н. ст. грудня шляхта Львівської, Перемишля землі тому, що перехід до Судової Вишні не був ще поодинокі козацькі громади переходили край, про селянські рухи, що в самій Судовій Вишні з дом нийших Русинів і вкупі з околичними селяни

¹⁾ М. XXVII, ст. 94-6.

²⁾ М. XXXIV, ст. 129-141.

ські двори. При тім зайшло якесь непорозуміння поміж шляхтою, мабуть якась частина не хотіли туди приходити на соймки і зложила його собі окремо бо зараз перший пункт інструкції послам такий: „Наперед повинні пп. послы домовити ся того, аби на потім ніхто не зважував ся ставати на перешкоді свободі воеводства і земель якими небуть видуманими способами, приватними нарадами і вибором послів без воеводи й аби ніхто з тих, хто-б на короняційнім соймі присвоїв собі посольську достойність, у палаті місць нашого воеводства не займав...“

Послів вибрано таким способом: з Львівської землі — Адама Джержка, сян. підчашого, і Мартина Мадалінського, з Перемиської — Францішка Дубравського, пер. підкоморія, і Кароля Корнінкта, з Сяніцької — Стефана Балл, перем. хорунжого, й Андрія Стана, львів. підчашого.

Для них долучено велику інструкцію подібну до тої, що дано 25 червня. Як побачимо нижче, ця інструкція властиво нічим не відрізняла ся від попередньої, ті самі погляди, ті самі змагання, та сама політична короткозорість, усе тепер тим більше, що вийшло по такім нещастю, серед значної руйни краю. Зрештою пригляньмо ся поодиноким важніjším бажанням цієї частини шляхти:

Насамперед мають послы постаратись, щоб річ посполита здобула ся на якісь способи для забезпечення спокою, однак до того не повинна визначати великого насмного війська (non excedendo modum in pumero). Також треба послати послів до Орти, щоб та здержала Татар і не дозволила їм чинити на дальше подібної шкоди ¹⁾. Як би принала потреба посполитого рушення, можуть на се послы пристати ²⁾.

Отсе й головне, що потовила шляхта до того, щоб подібне нещастя більше не повторило ся, значить ся не навчила ся ні крихітки, що до направи положіння треба якохось радикальїйших перемін и дотеперїшніх порядках. А застереженє її, щоб число війська не було за велике, може викликати хйба усміх, що шляхта така болатива, щоб новий король, бороня Боже, не опер ся на ньому і не знів їких абсолютних забаганок. Сей острах показуєть ся ще з одного пункту, де мова, щоб послы явидали ся, хто послав тепер комісарів до Запорожців, щоб також постарали ся, аби всякі трактати з козаками переводжено на посольським соймовім зборі ³⁾.

¹⁾ Ст. 131.

²⁾ Ст. 132.

³⁾ Ст. 133.

Видно, що мусіли ходити слухи про якийсь таємно порозуміння між Яном Казимиром і Хмельницьким, тим більше, що ссї наставляв на його вибір і зареа послухав ся його листа з зазивом відступити на Україну та чекати приходу комісарів.

З інших пунктів інструкції визначають ся ось які:

Шестинедільний сойм має бути скоро зложений. На нїм має трактуватись сї справи, що пропущено на елекції. Тут також належить взяти на денний порядок справу шлявецької катастрофи, треба дізнатись, хто був причиною такої соромної „роземки“ війська. На тих, що винили, треба звернути всю остроту можливого права. На тому самому соймі повинно-б застановити ся над увільненням гетьманів із неволі, подібно призначити одно важке добро на викуп иньшої шляхти з неволі.

Ціле Руське воєводство має бути увільнене від стацій і змованя війська з причини великого знищення.

Від давнього часу займ ся той звичай, що Перемиська й Сніцька земля мали свої соймики разом, останніми часами конституції назначували сніцький соймик окремо. Тепер шляхта заявила ся проти того дроблення (*dismembratio*) земель¹⁾.

Інтересний оди пункт, що до заворних королівських судів. Тут сказано, що шляхта має в тому велику кривду, що мусить у процесах удавати ся за двором, що в різних місцях перебуває. Посли мають постаратись о закон, щоб до заворного суда належали лише справи граничні про королівщини, всякі иньші, навіть затверджені (*cognitio*) привілеїв щоб передано коронному трибуналові²⁾. Як бачимо, змаганє до обмеження королівської інференції навіть у судових справах, збільшуєть ся чим раз більше, так щоб лише тїнь власти полишила ся при нїм.

Останні випадки переконали шляхту, як то але, що земля не має нікого записаного гроша в скарбі, проте тепер підносить потребу повітового публичного скарбу (*scarium publicum*) і в його дохід мають завести ся мениції³⁾.

Недавнє мешаєть подікувало також два иньші пункти інструкції, де домагаєть ся рахунків тої квати, що призначено ще на коронації Владислава на весні прилади, котрі то гроші не знати куди поділи ся, — також щоб старости не покидали своїх замків і суди також щоб стало перебували на замках⁴⁾.

¹⁾ Ст. 133-4.

²⁾ Ст. 134.

³⁾ Ст. 134.

⁴⁾ Ст. 135.

Повторено може вже сотний раз, аби заборонено Жидам арендовати мпта, жуши і земельські добра ¹⁾).

Інтересний один пункт, що кидає світло на католицьке духовенство. Завелось від якогось часу, що воно вимушувало на хорих людях перед смертю записи на костели, з чого найбільшу мала шкоду родина покійника. Поручаєть ся послам, аби такі testamentи узнано неважними і на будуще щоб їх не мусіли потверджувати духовні уриди ²⁾).

Межи нинішнім подибуємо просьбу за Синіцькою землю, щоб вона, дуже збідніла, не мусіла удержувати 150 коней для оборони, як се перед тим ухвалено, щоб не складала двох подимних, бо піддані дуже збідніли, і щоб тикож знільшено її від переходу військ.

Окрім тих пунктів уміщено ще й багато інших, найбільше таких, що вже були поручені на сеймику 25 червня.

Був на сеймиках звичай, що підношено чийсь заслуги і поручувано королеви до нагороди. При тім згадано про великі заслуги кн. Вишневецького, Андрія Богуского, сян. каштеляна, Адама Станіславського, гал. каштеляна, кн. Заславського, Кароля Корнякта, що оборонили Перемишль, і кількох менше важних, заслужених людей, клішторів і міст ³⁾).

Недовзі опісля був сеймик у Белзі (22 груд.) для вибору послів на коронацію ⁴⁾). Послано: Станіслава Сарбівського, грабовецького старосту, Яна Лиховського, белз. підстоляника, Томаша Янковського, зем. белз. писаря, і Александра Коморовського, городельського військового. Їм додано інструкцію і на першій місці поручаєть ся обдумати, як збільшити кварціане військо, „хоч би й подвійну квартиру треба на се вложити“. Як бачимо, се проєкт відмінний від судово-вишненського, де зазначено потребу важного війська, лише не за великого, тут дозволяють ся як найбільше кварціанного війська, лише натурально з доходів королівських дібр.

„Що до наших старинних прав не поручаємо нічого нового послам, тому вони мають старати ся, аби ми при старих правах і свободах полишили ся, а нічого нового нам не приносити“ — говорить дальший пункт інструкції, вічний і той самий у подібних випадках. Хиба тим замітний, що зближаєть ся до інструкції галицького сеймика з 17 червня і противить ся де-що інструкції су-

¹⁾ Ст. 136.

²⁾ Ст. 136—7.

³⁾ Ст. 138—41.

⁴⁾ N. XXXVI. Документ де-що знищений.

дово-вишенського, де сказано, що посли мають старатись про збільшеня свободи.

Один пункт інструкції дотикає справи запорізького війська, а се поручає послам „осторожність, аби воно числом не переходило давнього звичаю і щоб було під управою річи посполитої“¹⁾).

До королів звершено бажання, аби він видавав на канції лише благородній шляхті (*habeatis militibus*) і не брав за те шляхтих „уномиників“²⁾. Як бачимо, так само як на сеймиках у Судовій Вишній.

Під адресою королів постановлено також домагання, аби нелучено в одній особі уряду гетьманства і канцелярства³⁾.

Для пересвєдєня скоршї справедливості над бунтівниками — підданими домагають ся шляхта, аби такі справи судили ся в гроді, без апеляції.

Зрештою подибуємо в інструкції кілька справ вже знаних, як про напряду окрайних замків старостами, напряду доходів з меншиці й т. ин.

Зі справ самого белзького воєводства порушено бажання ліпшого укріплення белзького замка, щоб також шляхті вільно було при ньому добудовувати комори для власної оборони⁴⁾ Поручено ласці річи посполитої коронного стражника (Самуєли Лаща, як чоловіка вельми заслуженого. Подібно вложено просьбу за белзьким жіночим кляштором Домініканок, аби знищений на передмістї міг бути перенесений до міста та щоб дозволено йому вільного врубів в мостівські і белзькі ліси. За подібним врубом просять ся також для белзьких Домініканів. Для тамошних міщан, що *unius virtute* з *spoliis* Rusiā відперли сім козацьких приступів, домагають ся шляхта також того врубів, звільнення від етаций і податкової свободи на якийсь час. Податкова свобода належить си теж сокальським міщанам⁵⁾.

Елекційний сеймик Галицької землі був 4 н. ст. січня 1649, бо перед тим годі було з'їхатись задля неспокоїв від селян. На нещастя одначе не маємо повного тексту ухвали й інструкції сього сеймика, лише кінець, що в ній шляхта просять через послів податкової свободи для Залужки і прилежних сел, що дуже знищені. Для Коломиї прошено дозволу побирати кілька літ „штукове“ від худоби на обварованє міста... За заслуги родини Подзіньських виска-

¹⁾ Ст. 144.

²⁾ Ст. 143.

³⁾ Ст. 144.

⁴⁾ Ст. 146.

⁵⁾ Ст. 146-7.

зано бажане, щоб Павлов Лодаїмському дозволено „мостове“ і „гребельне“ на гостиниці в Чашині (Сяміч.), що йде на Угорщину¹⁾. Хоч лише тільки переходилося з родінської ухвали, то все таки можна сказати, що в загальнім домаганні шляхти не були дуже йнакші від обговорених вже.

Взявши усе разом можемо такий висказати осуд: галицько-руська шляхта не навчилася нічого великим нещастям. Ті самі ідеї, ті самі політичні й суспільні погляди, та сама дбальість про станові інтереси те саме відхрещування від всього нового, небачність потреби конечних реформ, чи страх перед ними — усе те таке саме, як у першій половині 1648 р. Тверезий сучасний чоловік, Самуїл Кушенич, висказував перш своє невдоволення з того незрозуміння випадків, яке бачив серед шляхти перед головною катастрофою. Недбальість її про міста діктувала йому гіркі слова: „Побачать вороги міст (шляхта), як то їх треба обороняти!“ „*Illam olim haec post fata nostra meminisse iuvabit!*“ „Ті що на соймиках так за нас горічно вступають си, нехай прийдуть і нас ратують!“ Вжеж таки мабуть найбільше приложив до них Кушенич слова Кохановського: „*Nową przypowieść Polak sobie kupi, że u przed szkodą u po szkodzie głupi . . .*“²⁾

Так говорив міщанин, а в серцю руського селянина збирала чим раз більша ненависть. . .

Чи лише в Галичині була така шляхта? Яка вона в тих стонах, що ще більшого зазнали нещастя, на Поділлю, Волині й Україні? На це можна сказати, що була така сама. І тамошня шляхта не знала інших способів для утихомирення селян, як затягати військо, ухвалювати податок від селян і при тім навіть не приймати присяги на пусті лани, остаточно складала загальний похід і більш нічого. В інструкціях послам малювала страшний образ свого положіння і молила лише річ посполиту оружної помочи³⁾. Там земля усувалася з під ніг, меч тягом знесї над їх головами, а шляхта дорогою уступок не хотїла піти нігди, тож і не дуже дивуватись галицько-руській шляхті, що також не розумїла ваги стану і потреби його направи.

VIII.

Як шляхта поручала своїм послам, аби нічого нового не приносили, так воно було дійсно: коронаційна конституція з 1648 р.

¹⁾ N. XXXIX, ст. 150—1.

²⁾ N. XVIII.

³⁾ Архивъ Юго-западной Россіи, ч. II. т. I. NN. XXIX, XXX, XXXI.

не має в собі нічого незвичайного, нового. Принесли лише посли на реляційні соймники справу податку. Сойм призначив на заплату військо два подимні, тож соймникові шляхта мусіла згодити ся на се. Коло сєї головної справи обертали ся реляційні соймники з марта 1649 р.

Найскорше був соймник в Судовій Вишній 3 н. ст. марта ¹⁾. Шляхта Львівської та Перемиської землі приймала податок, лише з застереженням, що опущені лани будуть євобідні (*lanis desertatis*), також і всі міста по сей бік Сана, окрім Добрумиля, Роботич і Бірчі. Початок поборів мав бути від 20 марта по конституції з р. 1628 і 1629. Що до Сяницької землі то для її бідноти відсунуено податок до 10 мая, також з увільненням відприсяжених ланів.

До вибирання сього податку призначено: з Львівської — Андрія Лося, з Перемиської — Юрія Гроховського, сямбірського воєського, з Сяницької — Мельхіюра Гротковського й Андрія Побідимського. Вони мали для себе брати від одного селяського побору 3 гр., з менших міст 16 гр., з більших по 2 ал. і 15 гр.

Окрім податку двох подимних ухвалено продовжити давнє чопове, що кінчалось 12 липня 1649, на дальші два роки. До адміністрювання призначено: Стефана Париського, под. стольника (Льв.), Каспра Вояковського, перем. підетольника (Пер.) і загаданого вже Мельхіюра Гротковського (Сян.).

Вкінці пригадано давнішим поборцям, аби на найбільшім соймнику подавали вже раз рахунки зі свого урядованя, також і та шляхта, що не збрала від своїх селян останнього податку, мала до двох неділь поспішити ся.

Так обмірковано податкову справу і тепер прийшла на чергу справа власної оборони від євентуального нападу козаків і селянських бунтів. Задля ухваленного тепер податку затягати земельні війська не було можна, тому лише поручено каштелянам євентуально нимшиим старшиим урядникам в разі наглої потреби скликати шляхту до загального походу. Лише Сяницька земля, небезпечна від розбоїв²⁾ ухвалити затягнути що 50 ніхотних воєків коштом давніших податкових рестанцій. При тім ухвалено також, аби ті піддані Сяницької землі, що віднали від староства, таки були примушені до направи сяницького замка.

З давніших рестанцій мав також виплатити перемиський поборця 4000 ал. довгу перемиському суді. Янови Фредрі, що шито від нього минулого року на вінецько, окрім того мав дати надгородою

¹⁾ М. LXIII, ст. 190—5.

(in vim gratitudinis) Пшотровському 50 ал. Станіславу Лисковському, Войцеху Лосю на викуп з неволі 100 ал.¹⁾ Надгіророду для вищих відложено на пізніше.

Пендові (8 н. ст. марта) був соймник у Белзі²⁾. Тут про податки цілком не говорено, зазначено лише загально цілковиту згоду з соймовою конституцією. Для власної охорони, давним звичаєм сього повсюдства, вибрано чотирьох комісарів: Януша Прусіновського, Александра Белецького, Станіслава Сарбівського і Томаша Янковського, що мали в разі небезпечности скликати соймник.

Другою справою обговорюваною тут був суд над селянами — бунтівниками: постановлено, подібно як 22 грудня м. р., що усе те має судити ся в гродах без відклику. Соймова конституція про се нічого не згадує.

В Галичи аложено соймник аж 14 н. ст. марта. Тут податкова справа пішла цілком иншою дорогою, як в инших землях Руського повсюдства.

На соймі ухвалено податок двох подимних на загальну оборону річи посполитої й инші землі згодили ся на те, для себе призначаючи загальний похід або відкладаючи близші міркування на окремі соймники. В Галичи відмовлено сього видання податку на загальні цілі і призначено виключно на потребу власної землі³⁾. Відмінність поєнуєно ще даліше, підтягнуто до податку всі лани без винятку, чи вони були зайняті, чи пусті, не дозволяючи відирисати (abiuratio).

Таке поступованє можна-б назвати актом підмети на селянах за їх бунтівничість, думано людатковим тягаром придавити їх. Воно виншло по думці соймника, але лише завдяки дальшій політичній ситуації. Пізніше та сама шляхта унімність ся за звільненням снуєстошілих околниць від податку, коли побачить, що нового бунту нема вже що страхатись.

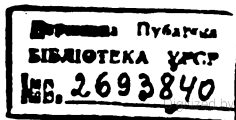
За ті гроші з двох подимних ухвалено затигнути військо з 800 козаків і 100 піхоти — значить ся, далеко більше, як у літі 1648 р. У військовій риди поручено знова брати лише шляхту і то Поляків, а не допускати Русинів⁴⁾. Полковником вибірано Станіслава Потоцького, а ротмістрами: Яна Потоцького, брацл. воеводу, Александра Бидловського, Лукаша Вроблевського, Мацея Раковського, Станіслава

¹⁾ Ст. 195.

²⁾ N. LXVI, ст. 197—9.

³⁾ N. LXXII, ст. 208.

⁴⁾ Ст. 205.

Новосазецкого, Касира Островского і Александра Грушецкого; для піхоти назначити наставника поручено полковниками.

Від стаций увільнено лише держави гетьмана Миколая Потоцького за його труди й неволю, державу Людвика Вижги, Гринівці, Королівшину, Братківці і Палавизів, що при облозі Півня були дуже спустошені, вкінці увільнено державу Ржевковскою, що повернувши власне з неволі, понавши туди під Ховтими Юдами¹⁾.

Надужити судити мало двох вибраних комісарів: Брюсіслав Грушецкий, гад. чесник, і Томаш Сконовский.

Сю переміну ціли податкових грошей і значну скількість війська треба пояснити острахом перед новими бунтами. Про се свідчить один пункт ухвали: „Обов'язуємо п. режіментаря нашого, як би від котрого небути боку приходила небезпечність для нашої землі, або який починав ся значний бунт, тим більше замок або місто (борони Боже) понало в облогу, аби зараз оповістити ин. горюжан і послав туди потрібне число людей, а як би того було за мало, має пійти на місце бунту з цілим полком і там зробити головне місце війни²⁾“.

На удержання сього війська ухвалено чотири подимні і розділено на дві частини — одну треба було видати тиждень по Великодню, одну по Зелених святках (11 квітня і 30 мая) (се був податок дуже високий, тим більший, що не дозволено ніяких увільнень: одні селянина з лану платили 60 гр. себто 2 ал.

До подимного додаю ще чоново. Воно було ухвалене на цілій минулій рік, одначе бути не дали його збирати. Тепер постановлено стягнути залеглости лише з тих, що бунтували ся, ті що були спокійні й обороняли ся, мали бути спокійні³⁾. (Се зрештою зрозуміло, що в одних напикти в осени 1648 р. відходили в значній мірі, в інших мало, або цілком ні.

До збирання цих податків вибрано Станіслава Гловінського — до першого разу, до другого — Станіслава Палєського. При тім поручено Павлові Лодзівському і Станіславови Палєському провірити рахунки Гловінського з адміністрації попередніх податків. Давнійший адміністратор чонового, Юрій Мрозівський, задержав був при собі ще 2000 ал.; їх тепер даровано йому задля його заслуг.

Що до доходження кривд від бунтівників обіцяла собі шляхта обопільну поміч і справедливість.

¹⁾ Ст. 207.

²⁾ Ст. 207.

³⁾ Ст. 208.

Вкінці визначено комісією з Юрія Мрозівського і Войцеха Беневського до перегляду судових книг, значко знищених, і до поставлення відповідного проєкта на найближшій соймнику ¹⁾).

Як бачимо, Галицька земля подумала в головній мірі про свою власну безпечність, не забувала про се теж і шляхта на соймнику в Судовій Винні, ухваливши наперед свентуальний загальний похід. Цілком про се лише не міркувала шляхта на белзькій соймнику, тож і виедовзі, коли на Україні проявились знова козацькі рухи, винісла потреба зложеня там нового соймника. Вибраші на попередній зборі комісарі закликали універсалом з дня 29 мая шляхту до Белза на 11 п. ст. червня. Головному причину подано сю, що „давке хлопство ще не привикло до ярма і досі осьміляеть ся виступати з берегів“ ²⁾).

В тій цілі ухвалено затягнути 300 козаків, під проводом Януша Прусіновського, Миколая Лаца та Йосифа Браніцького. На кожного коня призначено плати по 40 зл., а на поживу (кухонного) першому 5000 зл. двома иншим по 2000 зл. — що усе разом доходило до 10.000 зл. Служба мала бути дві четвертини за таку саму плату і починати ся мала за два тижні ³⁾).

На удержань свого війська ухвалено три подимні без увільнення від пустих ланів, що мав збирати Владислав Сьстржевітовський, белз. граничний коморник. При тім великій тягар кишено на руське духовенство, ухвалено, що кождий він мав платити по 6 зл.

Друга справа обговорювана тут доторкала ся обварованя Белза. На сі кошти ухвалено ще один податок — по одному золотому з лана. Вибрати їх мав Самуель Поляновський до двох тижнів. При замку велено добудувати комори для шляхти, як того домагано ся в інструкції на коронацію. Для свого скріплення замка примушено також белзьких міщан, вони і міські села повинні були давати підводи.

Помежи видатки пораховано зворот позичок взятих в осени від Адама Коморовського і Юрія Возучиньського на загальні потреби, також 600 зл. для клиштору Домініканок на будову костела. За заслуги даровано Прусіновському давні ретенга з чонового в сумі 10.000 зл. увільнено також белзьких і сокальських міщан за задегний податок мунулого року трьох подимних ⁴⁾).

¹⁾ Ст. 210.

²⁾ N. CXIV, ст. 298—9.

³⁾ N. CLIV, ст. 212—3.

⁴⁾ Ст. 216—17.

Так приготувала ся галицько-руськи шляхта до нового козацького походу та есентуального селянського бунту. Си остророжність була доволі неспотрібна, хоч з перших подій можна було дуже сумно пророкувати. Ки. Вишневецький заатакував на власну руку Хмельницького і прийшло до звітної збараської облоги. Тимчасом Ян Казимир скликав універсалом загальний похід усеї польської шляхти і так прийшло до звітної зборівської умови, що завдяки Татарам спровадила значний змюрот у польсько-українських відносинах.

Стефан Момашівський.

I.

Ухвала соймилу в Бѣлѣ 15 н. ст. червня 1648.

My dignitarze, urzędnicy y rycerstwo wojewodztwa Belzkiego, przychylając się do vniwersalu iasnie wielmoznego imci pana wojewody belzkiego y ich mciow panow commisarzow decima quinta ianuarii anno millesimo sexcentmo quadrmo septimo uchwałą wojewodztwa naszego, seym'ni approbowaną, obranych na to, aby nam imminetia pericula reipub. do wiadomosci podawali, ziechalizmy się do Belza pro die decima quinta iunii anno millemo sexcentmo quadrmo octauo na miejsce publicznym consultaciom do całosci rzeczpytey należącym zwyczajnie, a mając od ich mciow dobrze wiadome wszystkie in visceribus patriae szerzące się niebespieczenstwa, ktore za rebelliją Kozakow Zaporowskich per coniunctionem armorum z Ordą tak dalece gorę biorą, ze zniosszy wprzod wszystko kwarciane rzeczpytey woysko, za całosc oyczyzny zastawiające się, spolnie z ich mciami pany hetmany, Ukrainę, Podole y insze pograniczne wojewodztwa ogniem y mieczem pustoszą y co dzien clades cladibus, incendia incendiis accumulanti, — zaczym my obywatele wojewodztwa tego obuiando imminenti oyczyźnie periculo y chcąc zabiezec temu, aby to wyuzdale na wszystko zle y krew chrzescianską swawolenstwo od dalszey deuastacyey rzeczpytey wstręt wzięło, a integritas patriae aby ad pristinum przywrocona byla statum, za zgodą spolną vchwalilizmy zolnierza powiatowego koni czterysta z wojewodztwa swego, to iest: vsarza koni sto, kozakow koni

trzysta. Do którego tych regimentarzew vprosilizmy: do vsarskiej chorągwie wielmoznego imci pana Ianusza Prusinowskiego, podkomorzego belzkiego, którego y pulkownikiem postanawiamy nad chorągwiami powiatow naszych; do kozackich imci pana Iana Łychowskiego, podstolego belzkiego, imci pana Stephana Komorowskiego y imci pana Iacka Wozuczynskiego. Kto ych uprosilizmy, aby quam celeriter in tam praegnante reipub. necessitate z wrodzony przeciwko oyczyźnie miłosci zaciągneli ludzi rycerskich takich do dania wstrętu nieprzyjaciółom, którzy by vmieli in omni patriae euentu dignitatem woiewodztwa tego tueri.

Zold vsarsky vclivaliliziny consensu vnanimi, vznawszy orbatam w żołnierzu patriam: vsarzowi na kon po złotych osmdziesiąt, kozakom po złotych szesdziesiąt. Kuchenne na każdą cwiere, poko potrzeba y czasz oyczyzny wyciągac będzie. Imci panu pulkownikowi na chorągiew vsarską cztery tysiące złotych, kazdemu zas z osobną z ich mciow panow rothmistrzow kozackich chorągwi na każdą cwiere, poko bendą w służbie, po złotych dwa tysiąca.

Sciagnienie tymze chorągwiom y stanowiska naznaczamy w dobrach generaliter wszystkich rzeczypłey woiewodztwa naszego Belzkiego. Spuszczamy to na moderamen samych ich mciow rothmistrzow, aby miedzy sobą słuszną vezynili distribucją (wyiąwszy Belz, metropolim powiatow naszych, w którym się sądy kapturowe odprawowac bendą). A tych stanowisk ma bydz osobny regestr z podpisem ręki pana marszałka naszego, gdzie która chorągiew sciagnienie swoje miec będzie. Ktorzy ich mosc panowie rotmistrze, poniewaz submittuią się pro die prima iulii spelna miec kompanie pod chorągwiami swymi y gotowoszcz swoją na vsługę rzeczypłey ofiaruią, tedy za spólną zgodą od tegoz czasu służbę ich mciom przypowiadamy.

Lec ysz za ustawicznymi rzeczypłey expensami exhaustum to woiewodztwo ma aerarium, a nagła przypadła oyczyzny zaciągania woyska potrzeba, przeto nullo contradicente pozwo-

lilizmy, aby troie podymnego tak z dobr rzeczyptej, iako tesz duchownych y slacheckich ex nunc było wydane, aby wszystkie pieniądze tego dwoyga podymnego y pogłownego zydowskiego, ktoregozmy autoritate laudi praesentis trzy tysiące złotych na tę pierwszą cwiere przy podymnym od tychze zydow uchwalili, przed seymikiem, od imci xiedza arcybiskupa gnieznińskiego pro vigesima quinta iunii złożonym, oddane byli wczesnie do rąk imci pana Stanisława Szczawinskiego, woyskiego lubaczowskiego, ktoregozmy poborcą do tych podatkow wybierania uprosili, y iusz ex nunc w kole praesentis conuentus według prawa pospolitego przysięgę wykonał, to iednak spolnie cauemus, aby pomieniony imc pan poborca swoim się solarium zwyczajnym kontentował, ktorego mu, iako y pierwszym, pozwalamy po groszu od złotego, a od kwitow nad groszy trzy wiecey nie ma dac. To zas podymne powinien bendzie wybierac secundum constitutionem anni 1629, tymze sposobem, iako y przesli panowie exactorowie, to iest pan Rudnicki y pan Hvbysz. To się rozumie o popach y o sosach, aby były wybierane według laudum roku przeszlego.

A te pieniądze iego mose pan poborca wybrawszy ex contributione publica powinien bendzie ich mosciom panom rothmistrzom do rąk oddac, to iest: wielmożnemu imci panu podkomorzemu na zapłatę iedney cwierci chorągwi złotych osm tysięcy, kuchennego na tesz cwiere cztery tysiące, ich mciom panom rothmistrzom kozackim, to iest imci panu podstolemu belzkiemu, imci panu Stephanowi Komorowskiemu, imci panu Iackowi Wozuczynskiemu, na chorągwie szesc tysięcy złotych kazdemu z ich mciow, takze kuchennego na teraznieyszą cwiere po dwa tysiąca złotych saluis quietationibus od tychze ich mciow panow rothmistrzow, za ktorych okazanim iego mose pan poborca y za dostateczną we wszystkim satisfakcyą powinien bendzie generalny kwit od nas otrzymac. A cokolwiek się residuitatis przy imci ostanie ex contributione terazniejszych troyga podymnych y pogłownego zydowskiego, tedy to wszystko powinien bendzie do depo-

zytu iudicii terrestres belzensis oddac salua quietatione od ich meciow.

A isz y na drugą cwiere propter securitatem reipub. przypowiedziana służba ich meciom panom rothmistrzom, zazczym obmyslywaiąc zapłatę zaraz ich meciom, tak summę kładziemy. Naprzod restantem od tych terazniejszych podatkw namowionych summam, iakakolwiek się naydzie przy sądzie ziemskim po oddaniu residuitatis pana poborey. Potym u imci pana podstolego belzkiego z przeszlego laudum uchwalonego czopowego, iaka summa patebit ex liquidatione et calculo. A nadto summę od imci pana Woyciecha Hvbysza, skarbnika belzkiego, poborcę przeszlego, przychodzącą, ktorey iesliby dobrowolnie do sequestri sądu ziemskiego belzkiego oddac nie chciał, którym to praesenti committitur laudo, tedy do sądu kapturowego przez instigatora tegosz sądu pociągniony bydz ma et processu fisci sądzony. Do ktorego to sądu nie tylko ta sprawa, ale wszystkie causy fisci cum retentionibus terazniejszych podatkw, na tym seymiku uchwalongych, ad instantiam takze instigatoris et eius dalatoris pana poborey nalezec mają, ktore saminario processu fisci sądzie się bendą. Na tesz drugą cwiere do zapłaty nalezec bendą trzy tysiące złotych, drugie od zydow z dobr wszystkich wojewodztwa belzkiego, tak rzeczywity iako duchownych y slacheckich, ktore praesenti laudo constituuntur nemine contradicente. A te pieniądze zydzi przez ręce pana poborce naszego wydac bendą powinni na s. Michał sub poenis legum contra retentores podatkw uchwalongych. Z ktorych z starszymi y doktorami p. poborca forum w sądach kapturowych miec bendzie.

Na tymże zgromadzeniu naszym imc pan Stephan Niszczycky chorąży wdztwa naszego, ex zelo amoris in patriam, widząc oyczyznę tak periculis obiectam, idąc torem przodkow swoich, deklarował się stawic sto koni po kozacku przy ludziach wdztwa naszego. Zaczym tesz chorągwi iego meci stanowisko do sciągnięcia naznaczamy iako y naszym powiatowym chorągwiom.

Ale isz ieszcze ad securitatem publicam nie tylko praesidium, ktoremu (sic) kazdemu następującemu zwykło wstręt czynic nieprzyjacielowi, potrzebne, ale y prawo pospolite, zwłaszcza pod ten czas, kiedy oraz z niasniejszym krolewem iego mcią panem naszym smiere wszystkie krolestwa tego prawa w iednym pieczęcie grobie, a rozne w wojewodztwach gornych znayduią się kupy swawolne, które widząc orbatam rempublicam rege, chcą bydz swawolnie sine lege y domy slacheckie naiezdzaią, contra omnem stanū slacheckiego dignitatem sobie per fas et nefas postępuią. Tedy zawczasu ich mose panowie obywatele wojewodztwa tego principiis obstando, aby in ea calamitate oyczyny mnieysze były wczesnie uleczone vulnera. Przychylając się do prawa pospolitego, et vsu et priuilegiis wszystkich krolow panow naszych utwierdzonego, exemplo idąc wdzstwa Kuskiego, które sobie ad similes casus wczesnie sąd kapturowy obralo, uchwylizmy w woiedztwie naszym w Belzie tesz iudicia, aby onych authoritas wszystkie contra ius et legem exorbitancye karała. A do sądzienia spraw huic iudicio należących s poy[s]rzodku siebie deputowalizmy ich mciow: Naprzód y integrum iudicium terrestre belzense, to jest imci pana Adama z Komorowa Komorowskiego, sędziego, imci pana Andrzeia z Romanowa Romanowskiego, podsędk, imci pana Thomasza z Karukowa Iankowskiego, pisarza ziemskiego belskich, wielmoznego imci pana Alexandra Stanisława z Belzca Belzeckiego, starostę belskiego, imci pana Ierzego Wozuczynskiego, łowczego belskiego, imci pana Samuela Sokoła, pisarza ziemskiego buskiego, imci pana Gabriela z Zulina Zulinskiego, woyskiego buskiego, imci pana Iana Karola Kochowskiego, starostę dobrzynskiego, imci pana Iana z Goraia Gorayskiego, imci pana Marcina Mierza z Brzezic Brzezickiego, imci pana Andrzeia z Lipska Lipskiego, — którzy ichmose sądy swoje a data seymiku terazniejszego za niedziel trzy, to jest feria secunda post festum visitationis Beatmae Mariae Virginis (6/VII) zacząc maia et ab inchoatione zupełne dwa tygodnie sądzic powinni et sic consequenter trzy niedziele uakowac, a dwie

niedziele sądy trwac mają, asz do szczęśliwy, da Bog, przyszłego pana koronacyey. Kładzienie pozwow na te sądy dwie niedzieli termin uprzedzac ma, dla tegosz tych sądow kazdego dnia akt inszy pisac się bendzie, a pozwy pod tytułem: „*Nos iudices capturales etc.*” według interregnum anni millesimi sexcentesimali trigesimi secundi y tam tegosz pierwszego laudum.

Do tego sądu sprawy wszystkie w pierwszym laudum wyrażone et in constitutione confederationis varsaviensis interregni anni 1632 mianowane cum processibus et executione decretorum etiam causae fisci nalezec będą. Pluralitas sententiarum decreta concludowac bendzie, ostrzegając tego, aby w sessyey mniej ich mciow nie było nad szesc. Nalezec będą do tegosz sądu sprawy do zapisow recognicyey takze membranow, ktorych by sobie kto forum ad respondendum w tym sądzie naznaczył. A ze do tego sądu potrzeba pisarza, który by decrety pisał, tedy ich nie panowie sędziowie obrania onego potestatem sami miec będą. Grody wszystkie wdzwaz naszego propter suscipiendas recognitiones, quascunque od publicacyey terazniejszy uchwały naszej otwarte bydz mają, w ktorych wszelkie recognicye praesenti laudo nostro legitimantur y na przyszłym, da Pan Bog, seymie conuocacyey constitutione generali legitimabuntur.

W ostatku patrząc na te pericula, ktore w poyszrodku oyczyzny proelio ardent, y na insze oglądając się, ktore od pogranicznych nieprzyjaciół sperantur, pro ultima reipublicae necessitate popolite ruszeszenie w wojewodztwie naszym uchwalamy, y lubo nie wątpimy w tym, ze kazdy z imsciow panow obywatelow, gdzie ludzi rycerskich grono nie małe zostaje, gotowy iest na kon wsiadac ad omnes subitos casus, napominamy się iednak tym laudum naszym do wszelakiej gotowosci, za dwoie wici to obwieszczenie sobie kładąc, abyzny za trzecią od tego, komu de lege publica nalezec bendzie, wiadomością gotowi byli w rycerskim porządku tam stanąc, gdzie necessitas postulabit, iednak sine diuisione belli, iuxta iura

antiqua regni w laudum anni millesimi sexcentesimi quadragesima septimi decima quinta ianuarii.

U imci pana Ianusza Prusinowskiego, podkomorzego bełskiego, mianowana iest summa dziesięć tysięcy dwiescie dwieście w pięć złotych, aby o to imc pana podkomorzy nie był inquietowany, chcąc imci regratificari tę ochotę podjętą do usługi wdztwa naszego, tey summy do przyszłych blisko kontraktów trzykrolskich bełskich czekac obiecuemy, pewni bendąc obietnice imci. Te summę iego mosc, na ten czas mianowany, ad publicum według tegosz pierwszego laudum deponent aerarium bez dalszey protrakcyey.

Vrząd mieysky bełsky kapturowemu sądowy, za oznaymieniem ich mciow panow sędziow kapturowych, ma y powinien bendzie praesto esse, y gdyby tego potrzeba była ad reprimendos et arcendos violentes patratores, gdyby się iakie crimen w mieście stało. A gdzieby nie chcieli w tym bydz posłuszny, tedy iure sądu kapturowego podlegac mają.

Azeby ta vchwała nasza y ten captur vchwalony ad notitiam omnium przyszedł y zaden niewiadomem o nim nie praetendował, zlecilizmy imci panu Michałowi Stempkowskiemu na Ostrowie, marszałkowi y dyrektorowi na ten czas koła naszego, do akt grodzkich bełskich podac.

Te tedy vchwały, kaptury y wszystkie contenta iego obiecuemy sobie dotrzymac sub fide, honore et conscientiis nostris przeciwko kazdemu, który by temu kapturowi y uchwale naszej sprzeciwił się, tanquam contra hostem patriae powstac ad destructionem ipsius iuxta nexum kapturow et confederationis antiquos, laudum praesens spisalizmy y przyrzeklizmy sobie przykładem przodkow naszych y oycow naszych cnotliwych iako synowie y potomstwo pociwie.

Działo się w Bełzie w kosciele cykow Dominikanow, gdzie się na ten czas seymiki nasze odprawowac zwykły, dnia piętnastego czerwca roku p. tysięcznego szescsetnego czterdziestego osmego.

Michał Stempkowski, marszałek kola rycerskiego województwa Belskiego. Prusinowsky Ianusz, podkomorzy wództwa Belskiego. Alexander Stanisław Belzecky, starosta belski. Adam Komorowsky. Ian Łychowsky, podstoli belsky. Stanisław Szczawinsky, woysky lubaczowsky. Wacław Kuszewsky z Wysokiego. Marcin Mirsz Brzezicki. Mikołay Stephan na Nieleddwi Łaszcz. Iacek Wozuczynski. Stephan Komorowsky. Andrzej z Lipc Lipsky. Jerzy Trzcinsky. Zbozny Lipsky. Iarosz Lipsky. Hieronim Dunin Rzuchowsky. Mikołay Wisniowsky. Kaspar Zani-sky, pisarz belsky. Loci sigillorum.

(*Ind. rel. castr. Bels. t. 235, z. 1648, p. 560—569, obl. 17/VI*).

II.

Ухвала соймику в Галичи 17 н. ст. червня 1648.

My rada, dignitarze, wrzędnicy y rycerstwo województwa Ruskiego, ziechawszy się do Halicza pro die decima septima iunii na mieysce zwyczajne y prawem vprzywileiowane consultathey ziemi naszej y na czas tymze oboygim naznaczony, ktore insze tydnem vprzedzac ma seymiki, a dopiero niebezpieczeństwem walnym, nagłym przymuszeni będąc, onego blizszymi y pierwszymi bydz musieliśmy do obmyślenia praesidii naprzeciwno onemu.

Gdzie naprzod oddawszy powinne lzy swietey niesmiertelney pamięci krola pana naszego smiertelnosci z wielką condolentią caley oyczyźnie in loc luctu et lucta oraz vota consilia et manus oddaemy y podaemy.

A naprzod według zwyczaju prawa naszego, zdania zas y napomnienia iasnie wielmoznego wielbnego iego mości xiędza Macieia Łubińskiego, arcybiskupa gnieznińskiego y primasa w koronie naszej polskiej, naznaczamy y posyłamy posłów naszych na conuocatię (day Boże szczęśliwie) przyszlą pro die decima sexta lipca naznaczoną do Warszawy, a to ich mciow panow: Iana Theodoryka Potockiego, podkomorzę-

halickiego, Mikołaja Truskołaskiego, miecznika lwowskiego, Raphała Makowieckiego dworzanina krola imci szwedzkiego, Stanisława Głowinskiego, pisarza grodzkiego halickiego, Alexandra Bydlowskiego, Ludwika Wydzgę, których to fide, honore et conscienciis obliguimy, aby prawa, wolności y obowiązki wszystkie nasze w tey oyczyźnie tam tempore regnorum quam interregnorum, tam in toto quam in parte nienaruszone zostawali. A iż tak wielka nawalność na te sciany nasze w oyczyźnie przypadła, niebezpieczeństwo, którego odstąpić nie moglibysmy, gdyż nie tylko postronnego nieprzyjaciela, ale y własnego poddanego swego obawiać się iuz nam przychodzi, którzy ci rebelles przez spiegi y różne osoby buntuią y ad nefanda namawiaią, przeto żądać będą ich moc pp. posłowie, aby electia, da Pan Bog, przyszła pod Gliniany iak naysprędzey naznaczona była y prawa reassumowane tak na tych, którzy na electię ziechac będą iako y na żołnierza, który w owe kraie na succurs będzie posłany. Podatki gdy będą vchwalone na obronę w tym razie oyczyzny, tedy ich moc pp. posłowie ad coaequationem tantum do tego dwoyga podymnego naszego i czopowego pozwolić będą powinni. Daiem przytym plenariam potestatem (procz electiey samey y mianowania pana bez nas wszystkich) co by kolwiek służyło ad salutem oyczyźnie, w tym razie tak nieszczęśliwym, żalosnym, niebezpiecznym, w którym nie tilko consiliis, ale tez ferro dextra przychodzi nam conseruare one.

Vchwalamy tedy zgodnie takowe praesidium:

Naprzod pospolite ruszenie według prawa y w niem opisyanych na nieposłusznych paen, in quantum by onego rzeczpospolita potrzebowała, iednak sine diuisione belli.

Potym militem praesidiarium, którego ma być pięćset czleka, to jest: vsarżow sto, kozaków trzysta z ogniastą strzelbą, piechoty sto, waruiąc to, aby ich moc pp. rothmistrze, nizey mianowani, szlachtę dobrą pod chorągwie swoje zaciągali y zadnego cudzoziemca pod niemi nie mieli, iako to: w konnych Wołoszyna, Czerkasa, multo minus Kozaka; w pieszey

Rusina gente, fide non religione, oprocz tych, ktorzy de suo onych miec y chowac chcą.

Ich mciow panow rothmistrzow tych zas vpraszamy, obiecuiąc wzaiem wszelaką naszą wdzięczność y vsługę ich mciom za to. A naprzod imci p. Stanisława z Potoka Potockiego, woiewodę podolskiego, aby w tym razie nie odbiegał ziemie naszej, w ktorey iako my iego mci prudentiam, dexteritatem, tak wiele lat starostą naszym będąc, iego moc zas naszej braterskiej obseruatiey, powolności doznawał zawsze, ale consilio, dextra felici zawsze oyczyźnie zaszczycał, one teraz y nas w niey, zwłaszcza woiewodztwo podolskie, zneecessitowało nagłą prozbą i. mci p. kasztelana naszego, z ktorey nie mogąc się wymowić, w tym tam woiewodztwie został, zaszczycając ich ze y tam oyczyznę. Daiemy tedy zobopolnie wszyscy pod regiment iego mci te ludzie wszystkie y pułkownikami onych wybieramy. Kozackich zas chorągwi rothmistrzami aby byli, tych ich mciow vprosilismy: imci p. Andrzeia z Potoka Potockiego, starostę halickiego, imci p. Alexandra Cetnera, chorążego podolskiego, imci p. Michała Kuropatwę. Piechocie zas aby sam imc p. pułkownik rothmistrza podał, pozwalamy. Pozwalając zoldu vsarzowi na kon po złotych szeszedziesiąt, kozakowi po złotych czterdziestu, piezrem po pięci, dziesiętnikowi po szesci, a respectu barwy na czwiece tysięcy złotych, nadto naznaczamy do ściągania y stanowiska ich vsarskiej y piechotney chorągwi: Colomię cum attinentiis, Sniatin cum attinentiis, Czortkowiec, Tyszkowce, Olchowiec, Prolemiszno, Ładzinczyn, Pererow, Oszkrzeszyncce, Vcherniczki, Załucze, Chlebieczyn, Zamulince, Dobesławce, Popielniki, Zukow, Zukocin, Podwysokie, Tudiow, Hłuszkow; chorągwi zas iego mci p. starosty halickiego: Halicz cum omnibus attinentiis, Vchrynow, Wiszszy, Dryszczow, Byszow, Tarnawica polna, tamze Welesnica y Kamienne, Nowica cum attinentiis, Koneczaki cum attinentiis, Baranow, Dolpotow, Krylos cum att. Pukow, Rakowice, Hrynowie, Krolewczynna, Nazawizow, Torchowica, Zakrzewie; chorągwi iego mosci pana chorążego podolskiego: Mogilnica,

Romanowka cum attinentiis, Oryszkowce, Hadyńkowce, Iabłonow, Cieleiow, Wwisł, Petriłow siue Petrikow pod Tarnopol, Szamoluskowie; chorągwi imci p. Kuropatwy Kalusz cum attinentiis. Dzierżawy zas iasnie wielmoznego y wielebnego imci x. arcybiskupa lwowskiego, także starostwo wielmoznego imci p. podczaszego koronnego, Rohatyn, respectuiąc na prace y koszty ich mciow, tak od stanowiska iako y stacji wwalniamy. Jednak gdzie by z tych stanowisk teraz rzeczonych od nas przed tym stanowisko quarcianey chorągwi było, iakiey tedy ich me pp. rothmistrze terazniejszy mają respectowac na hanc calamilatein ich y onych z gospod nie ruszac y insze miejsce sobie do czasu tam zaopatrzyć, ani im propidietey czynic w odbieraniu sobie należącym z przeszlego stanowiska chleba.

Ich moc panowie sędziowie, teras od nas obrani, mają ordinans podac ich mciom pp. rothmistrzom, iako by mieli chorągwie ich stacie brąc na tych stanowiskach, respectuiąc y na nieurodzay, y aby ich na swąwołą isc inopią nie przecisnely, które to pomienione chorągwie tak na stanowisku iako zciągnienu y pociągnienu dalszym skromnie miernie sprawowac się mają, zadney violentiey y exactiey nie czyniąc, ale według praw y articulow woyskowych poczynac sobie mają; y iezeliby iaki występny znalazł się, takowy ma bydz pozwany przed sąd kapturowy o violentię in ciuilibus przed imcią p. pułkownikiem odprawowac się ma, których to cwiere zaczynac się ma od tey welwały naszej terazniejszey. Pokazywanie zas ab hinc za niedziel cztery przed imcią p. pułkownikiem odprawowac się ma przy praesentiey z kola naszego mianowanych, na imię: imci p. Bronisława Gruszeckiego, łowczego czernichowskiego y imci p. Iarosza Kuropatwy, którzy tam, gdzie czas pozwoli, za obwieszczeniem imci p. pułkownika ziacliac będą powinni.

Ale iezeliby necessitas przypadła, izby do popisu przysdz nie mogło, ale prosto isdz przeciwko nieprzyiacielowi, przeciwko ktoremu tilko, a nie gdzie indziej, to praesidium vchwa-

lilismy, tedy imc p. pułkownik nasz nam attestatie dac ma o kazdey z tych chorągwi, na ktore od nas praesidium pozwolilismy wszyscy vnanimiter dwie podymne, ktore od dnia dzisieyszego za dwie niedzieli sine abiuratis oddac kazdy possessor powinien tu w Haliczu y w Trembowli do rąk imci p. pisarza grodzkiego halickiego, ktoregosmy na to vzyli, sub poena detenentis, o co forum na kapturze przed sędziami przez nas obranemy nizey pomienionemi.

Do tego podymnego (ktore po groszy pietnascie iedno rozumiec sie ma) przykladami reszte z czopowego przeszlego y przyszlego, ktorego calculum vczynic ma imc p. exactor nasz. A isz mieni się bydz aggrauatum z nieoddania y dotąd wiele z tego czopowego, tedy naznaczamy imci z temisz ich mciami, na ktorych pokaze relatie zapisane, forum w ninieyszich sądach, termin za dwie niedzieli od inchoathey onych, gdzie y sam rationem y satisfactionem realem vczyniec nam powinien. A iezeliby kogo za nieoddaniem wskazał decret sądu tego na executiā poenae banitionis, ich mose pp. starostowie naszymy sądowi brachio suo według prawa y co praesidio moderno te odprawic z takiego powinni będą.

Takze od imci p. woyskiego halickiego, administratora w ziemi naszej tego czopowego złotych półtora tysiąca, ktore iego mose oddał iuz na chorągiew husarską, iego mosci z oddania ich w kole naszymy quituiemy.

Te tedy dwoie podymne y reszte czopową odebrawszy do rąk swoich imc p. pisarz grodzki halicki, za quitami ich mciow pp. rotmistrzow chorągwiom tym powiatowym zoldy im należące oddac ma, sub poenibus de retentoribus expressis. A iz na ledne czwierec te podatki obmyslilismy, tedy przyrzekamy sobie (iezeliby tego potrzeba byla) na seymiku po conuocathey vmocnic y obmyslic dalsze sustentamentum.

Teraznieysze nagłe y gwałtowne na kraie nasze następujące niebespieczeństwo pomieszało nas, ze raczey o ochronie zdrowia y dostatkow naszych myslec nam przyszło, a kwarty do Rawy, pod ten czas placic powinney, w te trwogi odsylac

niektorzy nie mogli, — przetoż aby to omieszkanie o vtrátę dzierzaw tenutarios nie przyprawilo, panowie poslowie v stanow koronnych starac się o to mają. A iego mc p. marszałek koła naszego imieniem obywatelow ziemi naszej imci p. podskarbiego koronnego przez swoy list vzyć ma, aby te kwarte tu we Lwowie przez pisarza swego skarbowego za kwitem swoim odebrał, o co nomine publico imci prosimy.

Tak ab hoste, iniuriis externis, zasloniwęzy się nieco, ab internis przeszłymi zwyczajami, prawami bespieczeństwo czyniemy, reassumując in toto, iako się wyzcy wspomiało, kaptury confoederatley dawne, mianując na te sądy kapturowe vproszonych od nas ich msciow panow deputatow: imci p. Stanisława Gruszeckiego, łowczego czernichowskiego, imci p. Iarosza Kuropatwę, imci p. Ierzego Mrozowickiego, sekretarza króla i. mci, imci p. Krzysztofa Strzemeskiego, imci p. Iana Kurdwanowskiego, imci p. Sebastiana Czelinskiego. Ktorzy to ich mosc, wykonawszy przysięgę, mają zasiedz z sądem grodzkim halickim, to iest z imcią p. Iakubem Bydłowskim, wojskim y podstaroscim halickim, z imcią p. Stanisławem Głowinskim, pisarzem grodzkim halickim, dnia iutrzeyszego y sądy swe odprawowac, ziedzając na nie wedlug cadentley w ordynatley swoiey naznaczoney, oprocz iezeliby vera infirmitas ktoremu z ich mci nie dopuscila albo in functione publica był praesens: tedy nie mniej pięć zasiada y sądy odprawowac mają.

A ten sąd kapturowy wedlug opisanych kapturow przeszłych wszelakie gwalty, najazdy, swawolenstwa, zaboie, stupra, violentie, rusznie ad violentiam inferendam nazywania, ktore by się a morte regis przez kogokolwiek w tey ziemi naszej komu stały, takze causas violentiae, expulsionis, fisci rentorum — wszystkich sądzic y decidowac mają y sądy swoje sposobem trybunału koronnego sine quavis appellatione odprawowac będą, scrutinia stronom, gdy ich będą affectowac, nie denegując, ktore tu w Haliczu strony expediowac per testes idoneos powinni. Mieysce sądom tym w miescie, gdzie sobie ichmm. pp. sędziowie commodum locum vpatrzają, na-

znaczamy. Extrakty zas sądow tych pod pieczęcią grodzką z podpisem imci p. marszałka sądu tego y imci p. pisarza grodzkiego halickiego wydawane bydz maią. Pozwy na membranach lubo grodzkich lub ziemskich wychodzie mogą, excipując od tego sądu wszelakie iniurias civiles fundum tangent, które iudicio terrestri mere competunt, do których się ten sąd wdawac nie powinien. Jesliby też ktorego z tych panow sędziow sprawa w tym sądzie przypadła, tedy od niey wstac ma, a inszy praesentes to decidowac będą. Przed tym sądem terminus peremptorius ma bydz, relationem iednak położenia pozwu w grodzie własnym przed terminem niedziel dwie actor zapisac powinien. A na kim by za decretem sądu tego lubo in contumaciam lub per controuersiam legitima conuictia stanęła, na takowym executia przez ich meciow pp. starostow etiam adhibito, si opus fuerit milite, ktoregosmy dla bezpieczeństwa swego zaciągnęły, odprawiona bydz ma. A te acta kapturowe po koronacy szczęśliwey, da Pan Bog, nowego pana zkonczone, ręką imci p. marszałka tych sądow podpisane do grodu oddane bydz maią.

Dla snadniejszey zas ludziom pod ten czas wygody zasiągnięcia pieniędzy vigore conuentus praesentis, otwarzamy grody, tak halicki iako y trembowelski, w których wszelakie inscriptiones et recognitiones według prawa przymowane bydz maią.

Co wszystko sobie obiecuiemy sub fide, honore et conscientiis nostris dotrzymac, y kto by tey uchwale naszey powszechney seymikowey był zprzeciwny, tedy nan, tanquam contra rebellem, bezpieczeństwo y rząd domowy violantem, powstac y onego vnitis viribus znosic przyrzekamy.

Ktore to laudum ich mosc pp. posłowie naszy starasc się będą, aby na conuacatiey, iako y inszym wojewodztwom, approbowane było, a ono dla większey wagi, pewnosci y wiadomosci imci p. marszałkowi naszemu ręką własną przy pieczęci swey podpisane do act grodzkich tak halickiego iako y trembowelskiego grodow podac zlecilismy.

Działo się w Haliczu dnia siedmnastego miesiąca czerwca roku panskiego tysiąc szescset czterdziestego osmego.

Ian Theodoryk Potocky podkomorzy ziemi Halickiej, marszałek seymiku tego. Locus sigilli.

(*Ind. rel. castr. Halicien, a. 1648—9, t. 141, p. 1044—52, obl. 19/VI. — Ind. rel. castr. Trenboulcn. a. 1648—9, t. 131 p. 281—291, obl. 22/VI).*

III.

Скрзгньський подає універсальних чернців за школу. 17 червня 1648.

[E] Ian Skrzynski, vrzędnik wsi Łahodowa iey mci pniey Doroty Hoziczney, imieniem teyze te swoje zanosy protestatią: iz on iadąc ze wsi Pohorylce dnia dzisieyszego,¹⁾ nadybawszy w obszarze panskim nazwanym Lipowce, do wsi Łahodowa należącym, w przenicy tak bydło iako y swinie poddanych ze wsi Iachtorowa manastyrskiego, iako tez y samych oycow vniowskich, chcąc (sic) one z szkody zaiąc y zapędzić do dworu, nie wiedzieć zkąd się wyrwawszy ludu wiele, tak poddanych z Iachtorowa iako y samych czerncow, z krzykiem wielkim wołaiących: „czuc tego Lacha, poniewaz się im Kozacy ieszcze nie dali znac“! zaiąc nie dopupuscili, y owszem onego słowy niepocciwemi nakarmiwszy, one bydło sami pozapędzali y porozganiiali.

(*Ind. rel. castr. Buscen. t. 21, a. 1646—9, p. 1873—4).*

IV.

Ухвала соймику в Судовій Вишні 25 н. ст. червня 1648.

My rady, dignitarze, vrzędnicy y rycerstwo woiewodztwa ziem Ruskich, ziechawszy się do Wisni na seymik pro die

¹⁾ В скаргі монахів з того самого дня подано час випадку на 15 червня.

vigesima quinta iunii według naznaczonego czasu od i. m. x. arcybiskupa gnieźnieńskiego, primasa oyczyzny naszej, przed conuocatią warszawską pod ten nie tylko żalosny czas osierociałey oyczyzny za zescie z swiata tego świętey pamięci krola imci Władysława Czwarteo, ktorego sit anima in benedictionibus, ale tez y srodze niebiespieczny przes strate woysk rzptey y zgube obydwu ich mciow panow hetmanow, za ztratą y podniesieniem buntow Zaporowskich Kozakow, którzy przyłączywszy kilkadziesiąt tysięcy Tatarow do siebie na woysko nastąpili — zgodnie obralichmy sposrodka ich mciow panow poslow naszych na tę conuocatię: z ziemie Lwowskiey — imci p. Hieronima z Tęczyna Ossolinskiego, staroste zydzaczowskiego, imci p. Piotra Ozge, pisarza ziemskiego lwowskiego; ziemie Przemyskiey — wielm. imci p. Mikołaja z Zurowa Daniłowicza, podstolego koronnego, imci p. Franciszka Dubrawskiego, podkomorzego przemyskiego; ziemi Sanockiey — imci p. Iana Adama ze Zmigroda na Lesku Stadnickiego, podkomorzego sanockiego, imci p. Bazylego Iaworskiego, — którym to za spólną zgodą naszą zlecilichmy:

Naprzod zeby podziękowali imci x. arcybiskupowi gnieźnieńskiemu y inszym ich mciom pp. senatorom na ten czas przy iego mci będącym, iz iego mośc ex senatu consulto conuocatią nam te mora non interprositā zlozyc raczył, na którą ich mośc pp. poslowie nasi na początku tey conuocatiey stawie się mają. I zeby się ta conuocatia pro exigentia temporis et periculi iako nayprędzey, a nadaley do dwoch niedziel, odprawic mogła, namowiwszy wszystko na tey conuocatiey, cokolwiek by należało do poprawienia swobod, wolności y praw naszych y o inszych exorbitantych przyszłemu, da Bog, krolowi iego mości z artykułami inszemi proponendis, iednak non in vim conclusionis, ale in vim praeparationis, zachowując to, da Bog, do przyszley electiey, na ktorey kazdemu slachcicowi, y naymniejszey condiciey będącemu, iako do mianowania pana, tak tez co by mu się zdało, wolno będzie przymawiac sie rowno

z inszemi według dawnych praw, gdyz na tym zawisła basis et fundamentum libertatum nostrarum.

Podziekowac mają y tym wszystkim ich mciom, ktorzy in tanto periculo kraio w naszych ad restinguendum hunc ignem lub to ex publico erario lub ex privato peculio securitatem onym kraiom, periculis obnoxiiis y blizszym będącym, s ochoty swey y miłości braterskiej, nie załuiąc zdrowia y dostatkow swoich, znaczny poczet ludzi woiennych namowiwszy, poratowanie obmyslili, nie czekając czasu seymikow. Przy ktorym podziekowaniu, strzesz Boze periculum iakiego na tamte kraie, eandam promptitudinem z ochoty y miłości braterskiej naszej ich mciom ofiarowac mają ich mosc pp. posłowie nasi.

Electia przyszłego, da Bog, pana ma bydz namowiona, iako y pierwsza, w szesc niedziel albo tez, iz wszyscy do tego actu należą, iezeli by sam w owych kraiach to niebespieczenstwo nie vspokoilo do tego czasu, tak ze by sam przyszło zostawac tym ich mciom, ktorzy do vskromienia tych niebespieczenstw częścią z ochoty, częścią tez z naznaczonych sobie vrzędow regimentowac musieli, zeby tantisper ta electia odložona była, poki by się tu, iesli nie totaliter, przynamniey ex magna parte to niebespieczenstwo nie vspokoilo. Na ktorey electiey aby cudzoziemcow zadnych. nie było okrom posłow, zlecamy posłom naszym. A okolo mieysca tey electiey znosic się będą pp. posłowie nasi z inszemi ich mciami. Aby tam była gdzie necessitas periculi vkaże, na którą electią zeby sine strepitu armorum zieczdzali się, bez chorągwi, zlecamy pp. posłom naszym, gdyz potrzebnieyszy będą ludzie zaciągnieni y te chorągwie na vskromienie zawziętey sweywoli vkraiskiey, anizeli na electią, gdzie libera vox ma bydz kazdemu.

Tempore interregni praesentis, poniewaz wszystkie prowentu, za consensum rzpłey krolom panom naszym konferowane, teyze rzpłey naszej należą, przeto wszystkie cla tak morskie iako y ziemne, nie wymuiąc. y pilawskiego, funtcol gdanski y hebielski, myta, zupy, economie y wszystkie inne prouenta skarbowi krolewskiemu należące y intraty ex vacan-

tibus capitaneatibus et tenutis, które teraz vacant y podczas interregnum vacabunt, zlecamy to pp. posłom naszym, gdyż tego zyczyn y, aby te wzwyż mianowane prouentus tak mensae regiae należące, iako y wakancie obrocone na potrzeby rzpety dotąd byli, poki, da Bog, krola przyszłego nowokoronowanego nie będzie. A iz y sami widziemy rzec nie podobną, aby imc p. podskarbi przez tak krotki czas miał liczbe swoje doskonale verificowac na tey conuocacy, tedy zlecamy pp. posłom naszym, aby ten calculus taki był dla informowania tylko rzpety, w same verificatią będzie, da Bog, imc p. podskarbi na przyszley electicy przez pisarzow skarbowych powinien uczynic będzie.

Sila należy pod ten czas interregui na opatrzeniu zamków vkrainnych w wojewodztwie naszym, iako Lwowa, Przemyśla, Sanoka, przeto aby ex erario publico opatrzona ich securitas iako nalepiey była, dozrą tego pp. posłowie nasi; ażeby ich mosc pp. starostowie vkrainni na zamkach swoich zawsze residowali według dawnych praw o tym napisanych, ostrzec tego mają. Przy tym domowią się y tego pp. posłowie nasi, aby przyszły, da Bog, krol iego mosc zgodnie y wolnemi głosy obrany, iako to in pactis conuentis z przeszłemi krolami mamy, aby zamkow certum numerum vkrainnych vfortificował y aby była specificatia tych zamkow.

Ad internam securitatem rzpety rzec bydz potrzebną vpatrujemy, zeby wszystkie simultates, rancory, odia y zascia inter ciues, tak te, iako za zywota pamieci swietey krola iego mosci były, iako y te, które by pod czas interregui przypadly autoritate tey conuocacy vlagodzone y vformowane były, gdyż iesli kiedy, tedy w tym razie y niebespieczeństwie oyczynna zgody y spolney milosci po nas wszystkich potrzebuie, dlatego vprzecznie zyczymy, aby taz pax inter dissidentes de religione iako nabespieczney y nawarowney zachowana była.

A iz panowie bracia religiey greekiey skarżyli się, iako na przeszłych seymikach y walnych seymach, tak y teraz o wielkie praeiudicia swoje w wolnościach y przywilegiach

swoich y w odieciu niektórych beneficiorum, zlecamy pp. posłom naszym, izby obwarowali sufficientissime, zeby iuz religia grecka we wszystkich exorbitantiach y praetensiach swoich vspokoiona była.

Xięgi y acta wszystkie po koronie, ktore są otwarte za vniuersalem imci x. arcybiskupa gnieznienskiego, aby suum robur et valorem miały, a ktore nie są, aby autoritate tey conuocatiey otworzone były, a to dla zapisow y ekstraktow, xięgi przy tym tak ziemskie iako y grodzkie aby otworzone były. Iednak gdzie by starosta nie wiechał na starostwo y przysięgi nie odprawił, aby zadnych suscept nie czyniono, tylko ekstrakty dawnych zapisow y dekretow wymowano w tych grodach.

Lauda wszystkie priuatne ziemie Lwowskiey, Przemyskiey y Sanockiey aby approbowane były. A iz laudum ziemie Lwowskiey postanowili sobie obywatele ziemie Lwowskiey wprzod, ante incidentiam tego seymiku, propter securitatem tych niebiespieczeństw y dla pochamowania swawoli domowey, tedy go takiey wagi miec chcemy, iako by tu wespól na tym ze seymiku postanowione było, gdyz to z ochoty swoiey y z potrzeby wielkiey uczynili ich mciowie.

Pacta conuenta aby ze wszystkimi sąsiady naszymi zachowane y zatrzymane były, rzec iest sluszna, w czym aby sie iego mę x. arcybiskup iako primas autoritate stanow na conuocatiey zgromadzoney ozwał wszystkim sąsiadom, z ktorymi ieno sąsiedztwo y pacta zachodzą, rzec sluszną widzimy.

Conuocatia przeszła warszawska pod czas interregnum y captur warszawski na teyze conuocatiey po smierci s. p. Zygmunta Trzeciego aby in toto, de verbo ad verbum, reassumowany był absque vlla interpretatione et declaratione, iezeli by in volumen legum wpisano było, zlecamy to pp. posłom.

Securitatem tych niebiespiecznych czasow taką przynieść nam mają pp. posłowie na dalsze czasy, iaka była obmyślana na expedićią pruską in anno millesimo sexcentesimo trigesimo

quinto sposobem woiewoetw poznanskiego y kaliskiego. A iezeli by pospolite ruszenie zdało się bydź potrzebne, tedy znioszy się z inszemi ich mciami, pozwolic mają na nie ich me pp. posłowie nasi według zgody wszystkich.

A iesliby do podatkow rzeczyptej przyszło, tedy panowie posłowie nasi summe, dwoigu podymnemu correspondującą, albo tez iako bedzie zgoda wszystkich, pozwolą, okrom tych terazniejszych subsidia, ktorechmy sobie namowili et in priuato nostro laudo opisali, iako to: Ziemia Lwowska — vsarzewo sto, kozakow dwiescie, piechoty dwiescie, naznaczywszy rothmistrze: vsarskiej wielm. iego mci p. Mikolaia hrabie na Ostrorogu, podczaszego koronnego; kozackiego zas imci p. Stanisława Kowalskiego, stolnika lwowskiego y imci p. Kolka; a piechocie imci p. Czermńskiego. W Przemyskiej zas ziemi tymze sposobem y tak ze wiele ludzi, naznaczywszy rothmistrzow: vsarskiej chorągwie imci p. Jana z Pleszowie Fredra, sędziego ziemie Przemyskiej; kozackiej zas imci p. Mikolaia Czuryła y imci p. Marcina Madalńskiego; a piechocie zas imci p. Alexandra Siecńskiego. W Sanockiej ziemie pultorasta koni kozakow, naznaczywszy rothmistrza imci p. Iędrzeia Pobiedzinskiego. A tych wszystkich chorągwi dalichmy zwierzchnosc imci p. podczaszemu koronnemu, iako pułkownikowi.

Poniewaz nie dosyc sie stalo tym punctom, ktore in pactis conuentis podalichmy byli s. p. i. k. m. Władystawowi Czwartemu, tedy sie mają o to vsilnie starac pp. posłowie nasi, aby to wszystko, co na przeszley electiey namowiono było y co w inszych confederatiach y capturach dawniejszych y swiezo przeszłych napisano było, in realem executionem przyszło, w czym by kolwiek exorbitantia była, a mianowicie indistributua iustitia, ktorey maxime exorbitatum est, bo nią nie według praw in pactis conuentis opisaneych, ale přes corruptie plus offerentium, fauory, respekty nie tylko aetate et discretionem vigentibus, ale y nie znaiącym rzptej rozdając szafowarce. Przyczynie tedy rozumie woiewoetwo nasze ten punct do przysięgi dawniejszey w prawie opisaney, ze hunc panem

bene meritorum nie za vpominkami ani podarkami ani z fau-
oru albo z respectu iakiego szafowac bedzie temi vaccantiami,
ale według tego, iako iest in pactis conuentis opisano. A iz
to sie dzieie z promociey panow pieczętarzow, tedy ich mciom
pp. pieczętarzom do ich dawney przysięgi takasz przysięga
aby przyłączona byla de verbo ad verbum, starac sie o to
panowie poslowie będą.

Isz za rzec sluszna y potrzebna rozumie bydz woiewo-
ctwo nasze, aby w tey ze przysiędze krola iego mosci dawney
dolożono y ten punct, ze w pokoiach y na dworach swoich
cudzoziemcow swoich chowac nie będzie, a pogotow ani con-
silia inire z onemi ani tez do postronnych panow w posel-
stwach ich posylac będzie, co serio ich mciom pp. posłom
zlecamy.

Disciplina militaris iako iest potrzebna do woiennych ex-
peditiy, wiadomo dobrze kazdemu, zaczym lubo o niey siła
konstitutiy iest surowo napisanych, iednakze na to mniey
dbaią żołnierze, iako w wyciąganiu stacy tak tez w przecho-
dzeniu wielkie krzywdy y gwaltie niezwyczajne ludziom vbo-
gim czynią, gdzie prawie niebiosa gemitus pauperum przebiia,
a złąd potym y vindicta Dei na woysko zwykła subsequi.
Tedy ich me pp. poslowie nasi maią inire modum, zniwszy
sie tak z ich mciami pp. senatorami iako z ich mciami po-
slami, aby iuz iako w zoldzie tak y w stacyach byla certa
quota vmowiona, a na transgressores legis et constitutionis
seuerior poenu naznaczona ma bydz, mianowicie na tych,
ktorzy to w ciągnieniu odbiegaią od chorągwi po roznym
wsiach y miasteczkach, wyciągaiac pienięzne stacye, lubo tam
stac nigdy nie myslą, gdyz w tym wielka szkoda y wciązenie
stąd szlachta y poddani ich maią, bo iednym się odkupiwszy,
drudzy zas z chorągwią przychodzą: a tak zeby nad dwie
chorągwie w iedney maiętnosci więcej nie przechodząc, stac
się nie wazyli pod winami w prawie opisanemi y te dzie-
rzawy w ktorych stanowiska y leze swoje żołnierz ma, wolne
od przychodzących woysk zostawali. A ze to należy ad disci-

plinam militem, zeby rothmistrze przy chorągwiach mieszkali, tedy y to zlecamy pp. posłom naszym, aby podczas wojny mianowicie w obozach zawsze przy swoich chorągwiach mieszkali, *exceptis legitimis causis et vera infirmitate*, czego obojga *iustis documentis* dowiesc mają: a który by temu dosyc nie czynił, napomiony raz, ma bydż karany. A iezeli by przyszło do zaciągów cudzoziemskich woysk, tedy mają *providere* ich mc pp. posłowie nasi, aby cudzoziemskiego woyska liczba dobrze mniejsza była nizeli polskiego.

W tak nagłym niebezpieczeństwie słuszną rzecz iest, aby xiąże imc brandenburski kurfierst oświecił w tej mierze miłość przeciwko oyczyźnie naszej iako feudatariusz rzpłey, wniosą tedy prozbę panowie posłowie nasi do imci x. arcybiskupa gnieźnieńskiego, aby innieniem rzpłey prozbę swoją przes pisanie do xiążęcia imci wniosł, zeby liczba iaka dobra ludzi wojennych chciał poratować rzpłą. Więc y tego aby nie przepomniął imc. x. arcybiskup, aby wszystkie retenta, cokolwiek sie pokaze, xiąże imc maydeburški oddać iako najprędzey raczył na zapłatę woyskom do rąk imci p. podskarbiego koronnego; a cokolwiek by oddano od imci xiążęcia maydeburškego, na co by kwitu ręką imci p. podskarbiego koronnego podpisanego nie pokazał, to wszystko ma być *irritum et inane*.

Także do panów Gdanczan aby imc x. arcybiskup gnieźnieński interponat *authoritatem suam*, yzby rzpła, z której tak wielkie emolumenta biorą, w tak ciężkim razie chcieli ludzini dobreni poratować, przynajmniej tysiącem człowieka cudzoziemskiego.

Reszty składnego winnego v p. Szembeka vpomnieć się, aby ią nicodwłocznie oddał.

Dochodzą nas te wieści, iako by byli tacy, którzy to proponują, zeby krolewicz imc Kazimierz pod ten czas *interregni* wodzem był woysk rzpłey przeciwko temu nieprzyjacielowi: lubo wszystkie dotes doswieczonego wodza przypisujemy krolewiczowi imci Kazimierzowi, iednak isz warowali to sobie

przodkowie nasi, „quod nullum castrum seu fortalitium regni Poloniae alicui duci vel principi aut descendentem de gente ducili regendum et tenendum pro tempore et in aevum non debeat committi“, a wojsko poruczyć daleko większą rzecz jest, niżeli jeden zamek — zlecamy to pp. posłom naszym, aby tego żadną miarą nie pozwalali, jeśli to kto proponował, temu ominięto contradicowali.

To infortunium, które padło na rzpłą w rozgromieniu świeżym wojska koronnego y poimaniu obudwu ich mc pp. hetmanów koronnych, iako jest nam wszystkim żalose, tak y do commizeratiew pobudzające, zebysmy o wyswobodzeniu ich mciów pp. hetmanów y rycerstwa, w poimaniu v pogan będącego, ominięto myslili, zlecamy pp. posłom naszym, aby wniosli prozbę swoję w posrodek wszystkich ich mciów, aby specialiter posłać z tym do cesarza tureckiego, izby iako ich mm. pp. hetmanów, tak y wszystkich inszych, których tam na tej wojnie pobrali, wolno wypuszczono y oddano, gdysz ich mc p.p. hetmani, czyniąc dosyć pactis conuentis, które na rzpłą z cesarzem tureckim, gwoli temu tak daleko z wojskami posli, aby byli zabronili chodzenia na morze Kozakom Zaporowskim, na co się byli zbuntowali.

Praesidio na Kodaku będącemu, ponieważ rzpła na niego wielki koszt wazyła y ludzi wiele potrzebnych co do wojny tam zostało, obmyśle subsidium potrzeba iako nuyprędzey, vt non cedat in praedam nieprzyjacielowi.

Jeśli tak nagle napadło niebezpieczeństwo, strzes Boże, na oyczyznę, a izby do podatków wydania przysc nie mogło, tedy mają inire rationem pp. posłowie nasi z ynszeni ich mciami, żeby żąd kolwiek zaciągnąć pieniędzy ad fidem publicam dla prętszego zaciągnięcia żołnierza.

Wielką złą szkodę vznawa sejmik wyszynski, iz którzy utrzymują przywileie na wakancie lub starostw lub iakich kolwiek dzierżaw od króla imci danych, nie dokładając się w tym ani czekając oddania przez pisarzy skarbowych, iako o tym prawa wyrażone są, za szczególnym tylko przywilejem albo

listem priuatnym w kancelarney ktorey kolwiek zwykli te dobra odbierac, zkąd wielka szkoda vpustoszenia zainku y armaty dzieie sie, tedy iesli by kto taki na potym znalazl sie, ktory by nie dolozywszy sie skarbu y nie z rąk skarbowych wziął te dobra, eo ipso facto ma ich tracic.

Contrakty, arendy, administratie, commissie, quocunque nomine et titulo nazwane okolo ekonomiey wszelakiey dobr i. k. m. dispositie, takze y kwity de perceptis dane, ktorych wszystkich dozor, iz sie za wiadomością i. wielm. imci p. podskarbiego koronnego odprawowac y ex actis thesaurarii regni z podpisem y pieczęcią skarbową iuxta nexum iuris publici wychodzic mają, przeto takowe wszystkie, iako prawu koronnemu przeciwnie, aby kasowane były, pp. posłom naszym zlecamy, chcąc to miec po imci p. podskarbiem koronnem, aby te wszystkie prouenta wniesc y w swoją dispositią bral y prouent z nich y teras ad felicem vsque coronationem, da P. Bog, pana przyszego y na potym, ktore to prouenta pod czas interregni vsque ad coronationem mają sie obracac na potrzebę rzpley sub refusione damnorum. Gdyby temu imc p. podskarbi nie chcial dosyc uczynic y w powinności swojej sie poczuwac, a in futurum prerogatiwie są v p. podskarbiego koronnego iuxta iura anteriora in hoc passu suo robore zostawac ma. Takze funteol gdanski, helbianski, poniewaz są bona mere economica do dispositiey, tegosz imci p. podskarbiego koronnego naiezec mają, zeby zadnemi iurgeltami onerowane nie były, zlecamy pp. posłom naszym, a ktoby był refractarius huic legi ma bydz sądzony y karany processu fisci.

Posyłanie posłów do panow cudzodziemskich y odprawa takze y ten koszt na posły cudzoziemskie wydawany bywa, ma sie odprawowac z prywatnego skarbu krola imci wedlug constitutuey in anno 1593 serowanej, ktora aby byla in eo puncto reassumowana, zlecamy pp. posłom naszym.

Na terazniejszy aparat woienny ta quarta nowa ma sie obrocic totaliter, iako to na kule, prochy, lunt, furmany, residuum iednak do płacey żołnierskiej przyłączyć, ktorey quarty

ma reddere rationem p. Marciszowski, a iesli by sie to vka-
zało, aby co in priuatos vsus, a nie in publicum emolumen-
tum, obrocił, tedy mu tego in rationibus nie mają przymowac
y ma to wszystko przywrocic sub poenis de retentoribus san-
citis. A ze mu przyczyniono, iako to patet z vniwersału imci
x. prymasa, do dawnego iurgieltu trzy tysiące, tedy ich mc
pp. posłowie pozwalac nie mają.

Ad coaequationem nalezec bedzie, izby rachunek woie-
wodztwa Pruskie vczynili przed imcią p. podskarbiem koron-
nym y na polym zeby tamze czynili rachunki, nie w swoich
województwach. Takze y summa szeszedziesiąt tysięcy y piec,
ktora została przy potomkach nieboszczyka p. wojewody po-
morskiego, aby oddana była, zlecamy pp. posłom naszym.

Wojewodztwo Wolynskie we wszystkich podatkach aby sie
coaequowało, zlecamy takze pp. posłom naszym.

Za tą insolentią y buntami chłopskimi wielka sie dimi-
nutia stała prouentu rzpłey, mianowicie na komorach i. k. m.
vkrainnych, iako w inductach, clach y mytach, na co ma
mieć wzgląd rzpłta, zeby w tym nadzieie nie pokładala, co
z swoiey rezy wypadło, az by zkąd inąd ten prouent ob-
myslano.

Quity kwarciane, ktore dawał imc p. podskarbi za rze-
telnym oddaniem possessorow dobr rzpłey, mają się starac ich
mc pp. posłowie, aby wagę swoią miały, tak iako by w Ra-
wie oddane były, poniewasz w tych niebezpiecznych czasach
trudno y niebezpiecznie odsylac ich do Rawy.

Sądy seymowe y zadworne aby iuxta iuris praescriptum
odprawowane były y ferowane, nie iuxta bene placitum, to
iest zeby krol imc tam sie swoią sententią skłonił, gdzieby plu-
ralitas senatorow sententie swoje dawala, a iezeli by in contra-
rium stanął decret, powinni sie będa ich mc pp. senatorowie
aliter sentientes na to ozwac, a za ich odezwaniem, lubo kto-
rego kolwiek z nich, ma sie imc p. marszałek na ten czas
będnący ktory kolwiek znowu rozdawac vota y nolowac plu-
ralitatem, do ktorey krol imc sklonic sie będzie powinien, lubo

by in contrarium iuz był ferowany decret; a pisarz decretowy ma bydz slachcic dobrze osiadly, nie cudzoziemiec sub nullitate iudicati.

Reiecti tesz seymowe sine consensu partium, iz od seymu do seymu przez lat kilkanascie expediciey swoiey prawie y effectus sortiri nie mogą, a do tego przylączaią per vim decreti sine controuersiis partium suspensionem poenarum infamiae, banitionum, executionum, decretorum quorumuis, etiam iudicii tribunalis y poenae contrauentionis decreti comitalis et cessionis iuris, przez co wielka wyma sprawiedliwosci y executionis decretorum, zlecamy to pp. posłom naszym, aby reiecti sine consensu partium nie bywały, a ktore w reiecty wpadły, aby expediowane byli wprzod przed inszymi sprawami, a iezeli by nie byli expediowane, tedy non obstante suspensione y decreto poenarum sine contrariis partium prolato, aby wolno było kozdemu według prawa sobie dekretu executionum postąpic.

Sila to do executiey w osądzonych rzeczach należy, na czym wszystkie vis decretorum zawisła, zeby starostwa sądowe nie były ogolocone propter fortem executionem, zaczynamy to ich mciom pp. posłom naszym, aby sie tego serio domowili, iz cokolwiek odpadło dzierzaw wsi od starostwa sądowego, aby to wszystko przyłączono było do tego starostwa post decessum modernorum possessorum.

Gwardiey krolewskiey aby według postanowienia per legem nie było, w liczbie iedno szesczset, ktorzy pod czas seymu nie mają wchodzie armati do zamku, to jest z chorągwiemi rozwitemi y bębnami. iako przed tym było, ani tez stawac z zapalonemi knotami, iako u senatorskiey izby tak y v poselskiey, aby tym bezpieczniey mogli de republica et libertatibus radzie pp. posłowie, gdyz to pugnāt contra libertates nostras.

Tytuły nowe, kawalerie y confraternitates iako aequalitati et paritati nostrae szkodliwe rzeczv, aby nie były wnoszone, a kto by ich smiał inducere, przeciwko takiemu ma bydz taka poena postanowiona, iako contra perduele.

A iz to publica vox (ktora diuinae zwykła comparari) po naszych sam wojewodztwach increbuit, iako by przywileie iakies Kozakom Zaporowskim s pieczęcią miały bydz wydane, ktoremi sie y sami Kozacy szczyą, tedy ich mosc pp. posłowie nasi mają sie tego dowiedziec, z ktorey by to cancellarię wyszło y zpytac ich mciow pp. pieczętarzow, cuius scitu et mandato wydane są te przywileie. Zaczym dostrzyc tego mają pp. posłowie, aby na potym zadnych pokoiowych pieczęci k. i. m. nie zazywał, a co by taką pieczęcią zapieczelowane było, irritum et inane ma bydz, nie tylko in publicis, ale etiam in priuatis expeditionibus, poniewaz insignia krolestwa polskiego mają bydz ornamentum krolow polskich.

Deputacie aby osobne podczas seymu nie bywały, bo to insza iakby rzptey dziecie sie species. Consilia sekreta podczas seymu aby nie bywały, a iesli będą iakie, aby przy tym bywała y poszelska izba, iako y w Toruniu. In archiuum ze tam cos podawają. Zniesc to, ale cum consensu wszystkier izby poselskiej zeby wiedzieli, co w tym tam skrypcie iest, mogą sie podawac in archiuum. Senatus consulta aby kazdy swoją sententią z podpisem swoim do grodu podał, wyciąwszy ją z grodu authentice czytac iinc x. sekretarz wielki powinien będzie.

Cognitio priuilegiorum, którą zwykli byli odsylac na seym albo za dworem do sądow k. i. m., pp. posłowie nasi domowic sie tego mają, aby bez odsylania iakiegokolwiek sądu na trybunale cognitia ich bywała, ktory dekret takiey ma bydz wagi, iako zadworny albo seymowy.

Wielką w tym szkode y wciązenie stan slachecki ponosi, ze te sprawy na seymie nie wedlug wpisania w registr, ale wedlug woli ich mciow pp. referendarzow przywoływane bywają, zaczym zlecamy pp. posłom naszym, aby zwyczajem tribunalskim te sprawy przywoływane byli, iako ktora ordine iest: a kto by sie wazyl inaczey kazac przywoływac, na tego pana ma bydz zkazana poena mille marcarum toties, quoties ad instantiam iniurati forum inter causas officii magni naznaczając.

Malo exemplo stalo sie to, ze na terazniejszym vniuersale imci x. arcybiskupa drukowanym, na seymik przyslanym, podpisali sie y ich mm. duchowni, ad publica consilia nie naleząc, okrom ich meow xx. biskupow; mają tego ostrzedz ich me pp. posłowie nasi, aby tego wiecey nie bywało y ten podpis pro consuetudine zeby nie był miany.

Kwarcianemu woysku pozostalemu aby in toto zaplacono było, tak Polakom iako y cudzoziemcom, co sie slusnie z registrow pokaze, etiam et successoribus, tylko za dowodem pewnym. Takze y traktament pp. pulkownikom woyska zaporowskiego, szlachcie braci naszey, zatrzymany aby był zaplacyony, co sie pokaze. Iednak iezeli by sie kto nieslusnie upominal y nie należał do tego, temu nie dawac, ale to mu cedere residuum na placą woysku terazniejszemu.

Czopowe ziemi Lwowskiej, iako to sobie warowali na przeszłym seymiku, ze lubo by wyszedł czas asignatney, do ktorego czasu wybierac miano, tedy po expiratney iego a prima octobris znowu go sobie vsłanawiaią do lat dwoch zupełnych, to iest ad annum quinquagesimum ad primam octobris, co aby im na tey conuocatney approbowano, zlecamy pp. posłom naszym. Administratora tego czopowego naznaczaią imci p. Piotra Ozge, pisarza ziemskiego lwowskiego, ktory ma to plus offerenti arędowac, publikowawszy to przez vniuersaly trzema niedzielami przed tym, a nim de administratii przyjdzie, iurament iuxta formam antiquam ma vezynic.

Poniewaz sie zaczynaią wielkie krzywdy od granic węgierskich ohywatelom tak ziemie Sanockiey iako y Przemyckiey, tedy mają sie interponere pp. posłowie nasi do imci x. primasa, aby raczył napisac list do x. imci siedmiogrodzkiego z przypomnieniem pactorum, prosząc przytym, aby ta swawola pohamowana byla, a ex delinquentibus aby sluszna sprawiedliwosc byla. W teyze materiei y do in. panicy Humenney otrzymac pisanie.

Targowiska y Lezany, maietnosc imci p. Benedikta Siewskiego w Sanockiey ziemi, przeciwko wyrazuym prawom,

e czym są dawne konstitucie, iz uprosił imc p. starosta biecki, a ta maietnosc iuz iest od stu y kilkadziesiąt lat prawem dziedzicznym, mają sie w to wlozyc pp. poslowie nasi, aby nie byl wiecey inquietowany: a kto by sie na potym wazył upraszac bona haereditaria pro regalibus, tedy taki ma subiacere poenis in constitutionibus expressis.

O wielkie vhostwo y zniszczenie miasto Przemysl przyszło dla czestego zolnierza przechodzenia y iego podymowania, tak ze y tez y ich mc pp. obywatele ziemie Przemyskiej, dla sądow y odprawowania kontraktow swych ziezdzaicy sie, swoiey wygody nie mają, y w tym wielkie mieszczenie przemysczy cierpią vkrzywdzenie, ze wiele iest obywatelow w mieście pod iurisdictioni tak duchownego stanu iako tez y inszey conditiei mieszkaiących, ktorzy na gruntach przedtym mieyskich ziasiadzy z mieszcany, ktorych nie wiele iest, onera ciuilia ponosic zbraniaia się y podczas incursionem nieprzyziaciela koronnego nie chcą na straz z armatą stawac, ani tez do munitiei miasta, iako do szypania wałow koło miasta, — zlecamy to ich mciom pp. posłom naszym, aby o to starali sie y efficiant. zeby od przescia y stanowiska zolnierza toz miasto Przemysl uwolnione zostawalo y constitutia na seymie coronationis obwarowano bylo. Zydzi tez przymysczy do odprawowania strazy y co nalezy do obrony, iako to armate y strzelbe miec porządna według poslusenstwa vrzedu miasta Przemysla, powinni będą przykladac sie, przeto zabiegaiac dalszemu zniszczeniu miasta.

A izesmy ad internam securitatem vczynili sobie laudum na tym seymiku, takze kapturowe sądy nasze vchwalilismy, naznaczywszy im czaszy według affectatiey kozdey ziemi dla vskromienia swywoli y dochodzenia prędszy sprawiedliwosci vkrzywdzonym, tedy zlecamy pp. posłom naszym, aby iako lauda tak y kapturowe sądy autoritate conuocatiei przyszeley aprobowane byly, cochny do grodow naszych podali y wpi-szac kazali.

Datum w Wisni die vigesima quinta iunii anno millesimo sexcentesimo quadragésimo octauo.

Locus sigilli. Piotr Ozga, pisarz ziemski lwowski, marszałek koła seymiku wiszenskigo.

(*Ind. rel. castr. seu captiv. Leopold. a. 1648, t. 398, p. 69—87, obl. 8/VII. — Ind. rel. castr. Premisl. a. 1648, t. 375, p. 1647—1664, obl. 6/VII.*)

V.

Ухвала шляхти землі Перемишльської і Сяніцької на сеймику в Судовій Вишні 25 н. ст. червня 1648.

Laudum priuatne ziemie Przemyskiej y Sanockiej.

My rady, dignitarze y rycerstwo wojewodztwa ziem Ruskich Lwowskiej, Przemyskiej y Sanockiej, chcąc z kózdey miary consulere securitati ziemiom wojewodztwa naszego w tak gwałtownym na rzplą razie, które na oyczyznę naszą następuią niebezpieczeństwa, vpatrując przytym integram securitatem ziemiom tym, ile podczas interregni autoritate conuentus praesentis, a przykładem inszych wojewodztw, chwalamy tym dwom ziemiom Przemyskiej y Sanockiej (poniewasz ziemia Lwowska iuz sobie dawno przed tym securitatem obmyslila) summę correspondującą dwoygu podymnemu, którą ziemia Przemyska czterema poborami ma wypłacic do tey reszty czopowego dwóch tysięcy, którą summę y pobory wszystkie miasta y miasteczka, wsi duchowne, krolewskie, mieyskie, slacheckie mają wydawac, stosując się w tym do vniwersalu w constitutiach opisanego in annis 1578 et anno 1629; popi iednak od cerkwie wolni bydz mają.

A który by tego poboru wydac nie chciał, ma go poznać poborca przed sąd kapturowy w swojej ziemi processu w prawie opisanym, sub poenis de retentoribus sancitis, iesli by chciał bydz temu postanowieniu refraudarius.

Czas wydania poborów ma się poczynac w Przemyskiej ziemi feria secunda pxma post festum visitationis Beatnae Virginis Mariae (6/VII), a w Sanockiej feria tertia post festum idem (7/VII). Wydawanie tych poborów ma trwac naydaley dwóch niedziel ab assignato tempore, naznaczywszy ich mciów pp. poborców: ziemie Przemyskiej — imci p. Stanisława Ostrowskiego, ziemie Sanockiej — imci p. Kiliana Cieszanowskiego, ktorzy to ich mc pp. poborcy, przysiąwszy wprzod kozdy w swoim grodzie super fidelem exactionem, według prawa te podatki iako nayprędzey et quam exactissime wybierac będą powinni, iednak absque solario, we wsiach nie biorąc od kwitu tilko po groszy szesci, w miasteczkach większych y bogatszych po dwa talery twarde, a w mniejszych miasteczkach po kopie, czego rachunek mają czynić, to jest szafowania tych podatków, przed sądem kapturowym, kazdy w swoiey ziemi za attestatią y kwitem ich mciów pp. rothmistrzów.

Vstanawiamy przytym na Zydy w miasteczkach krolewskich, slacheckich y duchownych nemine excepto do inszych podatków, ktore rowno z inszemi miastami względem soszu oddawac będą: w ziemie Przemyskiej summę tysiąc złotych, gdysz Lwowska ziemia iuz postanowiła przed tym złotych trzy tysiące, a w Sanockiej dla małosci ich nic nie postanowiono.

Za ktore podatki postanowilismy w ziemie Przemyskiej pięćset czlowieka, naznaczywszy im rothmistrzów: Chorągwi vsarskiej, ktorey ma bydz w liczbie sto, według trybu woyska kwarcianego, — imci p. Iana z Pleszowicz Fredra, sędziego przemyskiego, ktoremusmy pozwolili dac, ile w tak trudnym y nagłym czasie, złotych względem contentatney pietnascie tysięcy, a na chorągiew pięć tysięcy na iedną cwierc; summa czyni dwadziescia tysięcy. Kozackim zas chorągwiom naznaczyliśmy imci p. Nikołaia z Gorain Czuryła, ktoremu sto koni naznaczyliśmy, imci p. Marcina Madalinskiego, takze aby miał sto koni pod swoią chorągwią, — ktorem obudwom nazna-

czyliśmy contentathey po trzy tysiące kazdemu z osobna, a na chorągwie kazdey z osobna po cztery tysiące na iedną cwiere; co vczyni wszystkiego czternastie tysięcy złotych. Piechoty przytym postanowiliśmy dwiescie, którym rotmistrza postanowiliśmy imci p. Piotra¹⁾ Siecinskiego, ktoremu naznaczyliśmy względem contentathey dac dwa tysiąca, a piechocie na cwiere na zapłatę trzy tysiące, zas na barwę mają naznaczyć ich mc pp. kapturowi.

W ziemi zas Sanockiey postanowiliśmy sobie ludzi pułtorasta kozakow, którym rotmistrza naznaczyliśmy imci p. Andrzeia Pobidzinskiego, ktoremu na contentatią pozwoliliśmy cztery tysiące, a żołnierzom kozackiem szesc tysięcy; summa wszystkiego vczyni dziesięć tysięcy. A residuum summy z tego dwoyga podymnego obracają sobie ich mc pp. obywatele sanoccy na domowe bezpieczeństwo y obronę, polecając rząd ten imci p. Samuelowi Bałowi y starszenstwo nad temi ludzmi, co ich będzie mogło bydź.

Stanowiska przytym na sciągnięcia tym chorągwiom obmyślając, naznaczyliśmy vsarskiey chorągwi imci p. sędziego przemyskiego sciągnięcie do Medyki, imci p. Czuryłowi do Lezayska, imci p. Madalinskiemu do Wisni, imci p. Siecinskemu do Starzawy naprzod, a potym do Wyszatyc, imci p. Pobidzinskiemu do Krosna. Służba tym chorągwiom począć się ma od popisu, co zeby iako nayprędzey dla nieomieszkania mogło bydź, mają się o to starac ich mc pp. rotmistrze, ale y ich mc pp. poborcy mają do tego przykładac pretkiem oddaniem. A po popisie tam mają posc, gdzie będzie ordynatia ich meciow pp. sędziow kapturowych, tak iednak, zeby zostawiwszy piechoty sto dla obrony domowey Przemysłowi, inszy wszyscy do woyska prosto sli, gdzie się imci p. podczaszemu koronnemu, iako pułkownikowi naszemu, opowiedziec mają.

Statę ich mc pp. c:plurowi sędziowie, kozdy w kozdey ziemi naznaczyć ma tymze chorągwiom, a imci p. Bałowi

¹⁾ Объята сѣи узаван в саницкихъ актахъ зова його Александромъ.

w Sanockiey ziemi mają ich mc pp. sędziowie kapturowi sanoccy naznaczyć statią y stanowisko.

A iż imc p. Korniakt z miłości y ochoty swey obiecał na tę vsługę rzpłey dwiescie człowieka swym kostem, tedy przyiąwszy to od imci gratissimo animo y podziękowawszy, iako sie godziło, opowiedziec to ich mciom pp. posłom naszym, aby to in publico consessu było opowiedziano na seymie, izby kiedy będą dziękowac inszym im mciom, którzy ex priuato peculio z ochoty swoiey obiecali y stawili poczet ludzi na vsługę rzpłey, imci p. Korniaktowi podziękowano.

Popisy tym chorągwiom w ziemi Przemyskiej pod Przemyslem, w ziemi Sanockiej pod Sanokiem, albo iako sie będzie zdało ich mciom pp. sędziom kapturowym, popisowac sie mają te chorągwie przed ich mciami pany sędziami kapturowemi.

Ich mc pp. rotmistrze doyrzec tego mają, aby panowie poczty spełna mieli y przy chorągwiach praesentes zawsze beli, disciplinam militarem według articulow woiennych y według ordinathey ich mciow pp. sędziow kapturowych zachowac będą powinni. Sprawiedliwosc vkrzywdzonym ich mc pp. rotmistrze administrare mają, do których wprzod towarzysza pozwać mają. A iesli by vkrzywdzony tem sie nie contentował, wolna apellatia do sądu kapturowego, y tam iezeli by sie nie podobał decret actori, wolno apelowac na trybunał, a to w samey tilko tey sprawie. Iednak iesli by sie kto durante interregno na żołnierzow o te krzywdy nie skarzył, zadney na potym trudności zadawac nie moze.

Slachciec kozdy, który by sie zaciągnął pod te chorągwie, iezeli by pospolite ruszenie przypadło pod ten czas tego zaciągu, wolny ma bydz od niego. Azeby sie lepiej ieszcze zabiezalo licentious taką swawolą y priuatus, iesli zdola temu, vskramiac y imac moze, odsyłając iednak do grodow swoich lubo do sądow kapturowych. Iesli by przy gwałcie zabity był swawolnik, a pokazalo sie to ex inquisitione, tedy iniuriatus ma bydz ab omni impetitione iuridica wolien.

Kłore to laudum nasze nam tylko teraz pro hac vice in omnibus clausulis słuzyc ma.

Działo sie w Wisni die 25 iunii anno 1648.

Piotr Ozga, pisarz ziemski lwowski, marszałek koła seymiku wiszynskiego.

(*Ind. rel. castr. Premisl. a. 1648, t. 375, p. 1665-68, obl. 6/VII. — Ind. rel. castr. Sanoc. a. 1648, t. 161 p. 2051-55, obl. 7/VII).*

VI.

Кармеліт Лютомскій подає селян із Лубян за побитє і погрози.
8 н. ст. липня 1648.

[E] Feria quarta post f. visitationis B. M. V. religiosus pater Faefix Lutomski, ordinis patrum Carmelitorum conuentus leopoliensis, protestatus est contra laboriosos: Duda, Kuźma, Jartim et Iuanuin, molendinatores, aliosque de nomine et cognomine ignotos, ipsis conpertos, villae Lubiany, tenutae magci castellani sądecensis, subditos, idque in eo, quia ipsi nulla habita ratione tempore certo non ita quidem praeterito videlicet feria quarta intra octauas Sacratissimi Corporis Cristi proxima (17/VII), dum protestans boiibus conuentus memorati propriis de oppido Zydaczow pulsis adesset et cum per publicam uiam proxime adiacentem villae Lubiany iter ageret, sine vlla causa et ratione aggressi sunt conclamantes: „teper tak wy (sic) synowie, budemy was zabiuaty!“ ipsamque per varias corporis partes concusserunt, securim colo ipsius toties applicauerunt nullaue habita ratione tractarunt et grauiter contempserunt, per quod pacem communem et securitatem publicam uiolarunt et poenas exinde subsequentes meruerunt.

(*Ind. rel. castr. Leop. a. 1648, t. 398, p. 66-67).*

VII.

Лист Самуїла Кушевича зі Львова до Варшави про сучасні події. 8 н. ст. липня 1648.

Iuzesmy Iovi Statori w tych ruskich kraiach kosciół *ex voto publico* wystawic mieli, tak rozumuiąc, ze iusz sromotną rebelią kozacką y okrucienstwem Tatarskim skazani od Pana Boga będąc, finem malorum cladisque vprosilismy, alec powstała znówu wielka y niebezpieczna zawierucha za powodem niecnoty iakiegos Krzywonosy, który zbuntowawszy czerną wszystkę vkrainną przeciwko ludziom kosciola katolickiego y Zydow wsi y miasta tameczne, ieszcze od Tatarow y od Kozakow wolne, ludne y bogate, raiezdza y okrutnie pustoszy. Splondrował, przeszedłszy Boh rzekę (Hyppanim niektorzy, Axiacen Herodotus nazywa), Ładyczyn, Berszadę y insze miasta xiążat Wisniowieckich y imci p. chorążego koronnego Wierzchowkę y Alexandrinę, ludzie nostri ritus romani et veteris legis w pien powyscinawszy. We czwartek przed świętym Ianem (18/VI) samym wieczorem stanął w wielkiey hultaistwa vkrainnego kupie pod Nesterwarem (Tulczynem to miasto drudzy nazywaią), gdzie było naszych chorągwi kilka, które zaciągnął pan Baybuza, wzięwszy od Zydow dobrowolnie kilka tysięcy złotych na obronę. Była tam y chorągiew pana Mrozowieckiego, którą był dla dostania języka w tamte kraie wyprawił iego mosc pan chorąży koronny. Było y szlachty nie mało, ktorzy z zonami y dziećmi y z dostatkami swoierni vchodząc niebezpieczeństwa, tam się zamykali. Przyszła tesz była in subsidium chorągiew imci pana Ianusza Czetwertynskiego. Więc y pan Dzik z ludem imci p. Zamoiskiego starosty kałuskiego przybył, chcąc ratowac lud vbogi według możności. W sobotę przed świętym Ianem (był to dzień 20 czerwca) mieli z sobą vtarczkę, gdzie virtute nostrorum praevalente legło nieprzyziaciela więcej nad trzy sta osób, a drudzy nie mogąc impetum nostrorum strzymac, vszli do Klebania. Tegosz dnia zgromadziło sie więcej wyuzdanei czerni

ukrainskiej do Krzywonosy, y przetosz Kleban spaliwszy, znowu się pod Tulczyn wdali, chcąc koniecznie onego dobywac, za-
iuszeni będąc niepomału przeszłą klęską. Wyszli z Tulczyna
nasi kommunikiem w pole y długo odpor dawali, asz na
ostatek inferiore numero będąc, tyl nieprzyjacielowi podac
musieli, zostawiwszy w zamku tulczynskim zony, dzieci
y zbiory swoje, sami rozproszeni, zał się Boże, zostali.

Nazajutrz to jest 21 dnia czerwca, miasto opanowali,
y zaraz do zamku szturmy dwa uczynili, gdzie takze za od-
porem naszych, którzy się w zamku jeszcze znajdowali zgi-
nęło ich niemało. W poniedziałek 22 czerwca mnóstwo wiel-
kie chłopstwa do szturmu pusiwszy, zamek nie bez klęski
iednak swojej wzięli, dostatki znaczne w nim znalazzy, xięzy
katolickiei, szlachty polskiej vtriusque sexus, tudziesz y Żydow
sromotnie y okrutnie nazabiiawszy barzo wiele. Powiadaia to
y piszą zapewne, ze y trupow ludzkich z grobu dobywali,
y one na sztuki rozsiekawszy, psom na pokarm po vlicach
rozzrucali, a Żydow samych pod tę mieszaninę po roznych
miastach nad pietnascie tysięcy prawie po tyransku pozabi-
iali. Niewdaie się Chmielnicki z swoimi moloicami do zacię-
gow tego Krzywonosy y o nim wiedziec nie chce, acz wielu
ludzi rozumie, ze to wszystko dzieie się za skrytą radą iego
iako człowieka chytrego. Res et tempus docebit. Imc p. wo-
iewoda bracławski prauie vsilnie, aby mógł Chmielnickiego
y wszystko woisko zaporowskie ad debitum reipublicae obse-
quium et reverentiam przywiesc, obiecuiąc im stare wolnosci
y swobody nienaruszenie vtrzymywac. Ządał tego po nich,
aby woisko cudzoziemskie (tak w liscie swoim hordę tatarską
nazwał) iako nayprędzey odprawili, aby mógł securius z niemi
traktowac y do nich ad sopiendas omnes defficultates bez-
piecznie przyjezdzac. Dali się wtym vzyć iucci y Tatarow do
Siney Wody w Dzikie pola wyprawili, którzy konca traktatów
albo raczey dalszego rozkazania od Chmielnickiego czekaią.

Wyszło kilka osob fauente fortuna z więzienia tatarskiego,
którzy powiadaia, isz iusz takowa nieprzyjaciol stanęła rada,

aby iezeli traktaty ad mentem Chmielnickiego nie staną, vdali się pod Bar, ktorego dostawszy Tatarowie ku Kamiencowi Podolskiemu, Kozaci ku Lwowowi, populabundi puscic się mają. Iako Kamieniec Podolski samych szczegolnych Tatarow najmniej się nie boi, tak y my kozackiego impetu, chyba zeby zdrada iaka, czego vchovai Boze, nastąpic miała, albo tesz iusz karu Boska za nasze grzechy nastąpiła. Woiska z woiewodztw następuią y co dzien większych spodziewamy się; mają nadzieię, ze y electia przyslego pana ad terrorem hostis albo pod Gliniany albo przynamniei pod Lublinem odprawowac się będzie. Będą żądać tego od stanów koronnych pp. posłowie woiewodztwa Ruskiego, acz wiele znajduie się takowych, ktorzy ad electionem principis niechęć przystąpic, asz wprzód woina z tym nieprzyjacielem skonczonea quacunque ratione będzie. Patrz wm., quae nos dementia cepit! Owo zgola wypelnia się nostra ambitione, co kiedys Kochanowski napisal: „Nową przypowieść Polak sobie kupi, że y przed szkodą y po szkodzie głupi.“ Imc p. woiewoda sendomirski z imcią p. chorążym koronnym ieszcze w pole nie wyszedł, lubo wiem, ze v wm. rozne o tym są, etiam cum hyperbolica auxesi, wiesci. Imc p. podczaszy koronny regimentu nad woiskiem wszytkim koronnym przyiąć nie chce, oswiadczywszy się z tym naiwnie na seimiku wisienskim y sluszne przyczyny imei xiędzu primasowi listownie dawszy. Pułk woiewodstwa Ruskiego prowadzi y rozumiem, ze przecie consilio suo, matura prudentia et insigni imprimis autoritate rphcae non deerit, iakosz y teraz vnicus ille et solus, tanquam olim Varo apud Romanos, de republica nostra non desperavit. Ia włada dzien do wm. wyiezdzam, ten list pro cursore wysyłając, vt praeparet mihi vias, iako do wm., tak y do inszych ichmciów dobrych przyjaciół, ktorych się lasce zalecam z oswiadczeniem moiey powolnosci.

W Lwowie 8 iulii anno 1648.

(Рукопись библиотеки Оссолинских N 2346, p. 9—11).

VIII.

Лист Самуїла Кушевича зі Львова до Варшави про сучасні події.
13 н. ст. липня 1648.

Jusz Chmielnicki, ex voto замыслов swoich okazawszy, wrocil się na Zaporozie, y tatarskie woiska, w Dzikie pola z bogatym łupem wysławszy, swoje kozaki po włosciach rozesał. Wiedzial bardzo dobrze, y na ten czas wie o naszey niegotowosci, y przetosz bez przyczyny w obozie zaporowskiego woiska trzymac nie chcial, ale do domow ono powrocil, aby po przeszlych pracach sobie wypoczawszy, tym ochotniejszy y rzezwieyszy byli na przyszle przypadki. Musiemy przyznac w tym czlowieku magnam moderationem, ktorą non barbaro more na ten czas oswiadczył, kiedy deleto prope ad inennnetionem exercitu nostro, dowiedziawszy się y o smierci krola iego mci, daley cum victore exercitu nie następował. Oswiadcza się y teraz, qua publice qua privatim, ze iako z wielkiego musu na woisko kwarciane nastąpil, tak teraz z serdecznym zalem krwi chrzescianskiej rozlanie ponosi, conferendo culpam, non sine gravi nominis nostri ignominia in fatalem nostrorum ignaviam vel metum. Oswiadcza się y z tym, ze się szczęsciem swoim namniei nie vnosi, ani z nieszczęscia naszego zadney radosci y pociechy nie ma, fortuna moris iam doctus, quae adultriae saepius quam vera amica spe magnarum rerum illectos mortales in exitium subinde praecepitat. Pragnie (niewiem, iczeli szczerze) siedziec sobie za Dnieprem w pokoju, y tam przy starych swobodach y zwyczaich rzezypospolitey oddawac debitum obsequium, iussa capessere. Wywodzi y to obszernie, iako wielkie y on sam y inoocy iego od roznych osob ponosili krzywdy y vrazy, wspomniawszy bona fortunasque exhaustas, coniugnum filiarumque pudicitiam contrectalam, omnibus servitutis iugum impositum. Iakosz wiele iest takowych, ktorzy sine affectu o tey sprawie mowiac, to przyznawaią, ze wielkie nad zasługi swoje, iako wszyscy inszi kozacy tak: y Chmielnicki odnosil krzywdy.

A naostatek dokłada przecie tego, że jeżeli na Zaporozu, in suo suorum patrimonio vero, spokojnie mieszkac nie będzie mógł, przydzie mu znowu ipsum Achieronta movere, y wojska sąsiedzkiego na posiłek zaciągac. Ich me pp. hetmani y inszy celnieyszy więźniowie do Porty Othomanskiej (takowa wieść w tych dniach do nas przyszła) odesłani, skąd nie la-daiako wynidą y pewnie na nas co znacznego Turcy wytargowac będą chcieli. Vdaią niektórzy, iako by imc pan krakowski miał dni swoje zakonczyc w poganstwie, częścią z melankolii, częścią z złego zdrowia, ktoremu był zawsze bardzo podległy. Poiachał był z pewną summą pieniędzy na okupiego pan Jaskolski, sługa imci, do Białogrodu (Moncastrum starzy historycy nazywaią), ale na Ukrainie rozbity y pieniądze (sic), sam ledwie vszedł. Ten niecnota Krzywonos, concitata ad bellum incondita multitudine, do tego czasu po Ukrainie nie przestaie pacem nostram turbare, et hostilia vbique agitare. Pobral y popustoszył nie mało miast, okrutnego tyranstwa nad slachtą utriusque sexus, nad xiężą katolicką y nad Żydami, quibus implacabilibus irascitur, dokazawszy. W dzień Piotra y Pawła Winnica casu fortuito zgorzała, za niedozorem tych, których byli oycowie Iezuici w kolegium swoim zostawili. Trzeciego dnia po tym przyszedł Krzywonos z gromadną kupą rebellizantow y miasto wziął, Iezuicę jednego starca kapłana o wydania srebra koscielnego, (które jest sekretno zakopane) pomordowawszy y pomęczywszy. Nie vstaie ieszcze ten Krzywonos w rebelii swojej, ale owszem co dzień gore bierze, co violentius, quod nullum iustum exercitum nostrum et a fronte et a tergo videat. Ia ten rzecz teraznieiszą wważając o sobie, widzę, że bardzo dobrze powiedział Cicero apud Dionem: „Est in bellis civilibus quaedam malorum concatenatio, ac veluti circulus, cuius revolutio perpetuo tristia tristibus cumulat, nec modum ad finem esse miseriarum patitur, sed proxima quaque concertatio causam et instrumentum sequenti praebet.” Inszego nic na ten czas w tym kraju nie mamy do oznaymienia. Jeżeli co przypadnie (a day Boze,

aby co wesołego), będę chciał czynić uczestnikiem wm. m. m. p., spodziewając się, że mi wm. wzajemnie wszytek proces convocationis accurate wypiszesz. Proszę o to wm. m. m. p. vsilnie, mając tego prywatne swoje przyczyny. Ia dla kapturu terazniejszego do Warszawy przybyć nie mogę, mając insze przy tym przeszkody, a zwłaszcza ze prima die augusti piero radzieckie mam obymować. Na electią, iezeli tak salus będzie chciała, stawię się wm. m. m. p., teraz, naganiwszy to amice wm., że do mnie nie pisujesz, zalecam się przyjazni wm. z domowemi moiemi.

W Lwowie 13. iulii ao 1648.

Dzis na kazaniu publicowano, że xiąże imc Hieremi znacznie rebellantow pobił, Niemirowa dostawszy, miasteczka swojego, w którym wielkie barzo dostatki, a zgoła omnem praedam tego hultaystwa znalazzy, one między draganow swoich niemieckich (ktorze strenue et animose, dobywając Niemirowa, stanęli) rozdzielił. Laudetur Deus exercituum, iezeli tak jest, bo niektorzy powątpiewają.

(Рук. Осол. N 2346, p. 11—13).

IX.

Лист Самуїла Кушєвича зі Львова до Варшави про сучасні події.
22 ж. ст. липня 1648.

Invidio wmcī illam tranquillitatem, którą wm. na ten czas masz w Warszawie inter praestanti corpore nymphas. Ia tu w ciasnym kapturze melankolicznie plinące godziny trawie, częstokroc spiewając sobie. Qvis dabit mihi pennas columbae, vt vobiscum sim et colloquar! Onych rozboinikow Sichowskich, ieszcze są[d] kapturowy nie declarował, żądając to magistratui, że temere et praeipitanter poimani są, a zwłaszcza stawski szlachcic, et quidem sanguinis velusti. Iezeli się nie myle, masz wm. miec de natalibus cius pewną wia-

domosc, a przelosz vnizenie proszę, racz mi wm. niemieszkanie oznaymic, abym mógł wiedziec, iezeli iako się szczyci et pater Aeneas et avunculus Hector. Sawka tesz ieszcze in disquisitionem nie przyszedł, widzę iednak, ze onego do siebie kapturowi pociągają, powiadaiać, ze actio falsae monetae samemu tylko seimowi, a teraz iego namiesnikowi należy. Iest to tak, ze ex vi statuti Sigismundⁱ Primi falszerze monety na seym inaią bydz pozywani, to iednak o samych ludziach equestris ordinis ma się rozumiec, czego nam y posledniesze prawa koronne poswiadczaiać. Nie dba na to sąd kapturowy, v ktorego pro ratione voluntas, pro lege cupido. Per me licet sit divus, modo non vivus. O pasierba Krolikowiczowego wzniecona iest sprawa, y poimani principalis et complices y tamze w kapturze sprawuią się, a my tesz z niemi pospołu in valido legum auxilio, quae vi, ambitu, postremo pecunia turbantur.

Imc p. Sieniawski iest natenczas w Lwowie; do ktorego kilka towarzystwa, vszedszy z więzienia poganskiego, przyszło, wiele rzeczy powiadaiać: Kazano pp. hetmanow z drogi constantinopolitanskiei wrocic do Krymu, a z tamtąd do Białogrodu zaprowadzono, gdzie okupu teskliwie oczekiwaią. Są nad Dnieprem gotowe woyska Tohay Beiowe, iest y w polach krymskich z wielką ordą chąm, oczekiwaiąc zawołania Chmielnickiego, który w tych dniach ozenił się z nieiaką Czaplicką szlachcianką, która męza w tey terazniejszy zawierusie pozbyła. Dowiedziawszy się o nadchodzących woyskach naszych, więc będąc nagabany od xiążęcia imci Hieremiego, znowo woysko zaporowskie zgromadza, mairąc iusz y Tatarow przy sobie kilka tysiecy. Pomieniony xiąże imc widząc, ze hostilem impetum ex aequo sustinere nie mógł, vchodziec musiał, y nieoparł się asz w swoim Wiszniowcu, gdzie zachowuie się meliori tempori et fortunae.

* Illa apraestium incondita multitudo ieszcze dziwy robi y miasta berze, plondruie, ludziom katholickim okrucienstwa zadaiąc, iako dnia dzisiejszego, mamy pewne, non sine gravi dolore wiadomosci. Xiąże imc Dominik mocą regimentu swo-

iego onych niedobytkow, ktorych się nie mała gromada nazbirała, na swoi zold zaciągnąwszy, onym we wsiach miasta naszego statua naznaczył contra ordinationem et laudum ziemie Lwowskiej. Vraza się tym imc x. arcybiskup lwowski, boleie na to imc p. podczaszy koronny, sarkaią panowie kapturowi, in suam barbam ista fieri interpretantes. Obawiaią się y tego, aby snac tych riedobitkow większa kupa nienastąpiła, która mogła by nobis vniversis esse gravis, a zwłaszcza, że iusz quaedam indicia confederationis ex certis causis erumpunt. Choragwi imci p. starosty krakowskiego do Grodka puscie nie chcieli vi resistendo. Scilicet hoc vnicum desideratur ad nostram perniciem, abysmy z poetą mówili: „En quo discordia cives perduxit miseros!” Strwożeni bardzo proceres Russiae wysyłaia wmyslnie do imci x. primasa, prosząc, aby zabiegał tempestiue, widząc ze domestici motus sola celeritate extinguuntur. Wysyłaia y do Dubna, żądaiąc fraterne, aby w świętey zgodzie y staropolskiej miłości mogli rebus communibus et consulere et prouidere. Pessima quaeque augurantur sibi. Ia nie smiem pisac ostatka, ale rozumiem, że ipsa fama perferet do Warszawy to wszystko.

O kniaziu Czetwertynskim pewna iusz, że zabity okrutnie od hultaistwa kozackiego, a zona wzięta na spolne mieszkanie od iednego rebellizanta. O tempora! o mores! Z Warszawy racz wm. pisac co weselszego anizeli my piszemy ze Lwowa.

22 iulii anno 1648.

(Рукопись библ. Осоловских № 2346, р. 13—15).

X.

Лист Самуїла Кушовича зі Львова до Варшави про сучасні події.
30 ж. ст. липня 1648.

Dziękujecie wm. w Warszawie nomine reipublicae imci p. wojewodzie bractawskiemu, że ipsius dexteritate effectum,

isz Chmielnicki non est prosequutus victoriam; a my sam Machnowkę (pod która tesz y Tatarowie nie dawno przedtym lud vbogi brali) stracili do Kozakow, ktorzy dwanasce spizowychl dział tam wziąwszy, lud tameszny wysickli, siedmnastego dnia miesiaca lipca. Naznaczaicie wm. commissarzow na traktaty z Kozakami; a nam Polonne (miasto wielkie, y nierownie obroniciesz nade Lwow, w armatę y w lud szlachecki dobrze opatrzone) Kozacy dostawszy, dział szescdziesiät wziąwszy, ludzie powyscinawszy, funditus splondrowali. Vdawaicie wm., ze xiąze imc Wiszniowiecki wiele miast z rąk nieprzyziacielskich odiał y nieprzyziaciela znacznie poraził; a my sam zalosnie slyszemy, ze xiąze imc, widząc ingentes hostium copias, wstępować musiał spiesznie, y teraz w Bialej Krynicy zawiera się. Powiedaicie wm., ze xiąze imc Dominik, w gro-madnei kupie pod Konstantynowem leżąc, wstręt czyni nieprzyziacielowi; a my tu pewne wiadomosci mamy, ze xiąze imc nie mógł pod Constantinow podciągnąć, y widząc, isz hostes effervescentes in nos atque erumpentes na karkach swoich niemógł sustinere, w bok wszedł, a Constantinow nieprzyziaciel opanował. Deliberuicie wm., komu ma bydz zlecony regiment woiska koronnego sublato triumuiratu; a tu lud vbogi omnis status et conditionis, iako owce bez pasterza rozproszony będąc terrore hostis, zewsząd vcieka, odbiezawszy domow swoich. Nie ch[cie]cie wm. niektorzy do electii krola przystępować, asz by wprzod ta zawierucha ruska iakimkolwiek sposobem vspokoiona była; a tym ezasem niech nieprzyziaciel Ruską ziemię, patrimonium reipublicae, cholduie et eam sui iuris (iako bezeeny vmyslił, nie vfaiąc zadnym tractatom, ktore indusionem sui hoc tempore naznaczone bydz rozumie) faciał. Rozumnieicie tak wm. ze wolnosc polska większe by odniosła nadwerezienie zład, gdy by electia starym trybem (acz y o tem iako pewnego prawa, tak y pewnego zwyczaiu nie mamy) w szesc niedziel tylko, a nie rychlei po convocatii odprawowana bydz miała, anizeli kiedy te kraie tracimy, ktore są regni propugnaculum et arx quaedam mu-

nitissima adversus barbaros, reipublicae dexter oculus, acerrimum thesaurusque, unde pecunia, belli gerendi nervus, assiduus ac fundo inexhausto depromitur, unum communeque enporium regni, quo omne mercium genus ex oriente comportatur, inde vero ab omni regno quaeritur. Takowe kiedyś szaleństwo padło było, iako w rzymskich historiach czytamy, super Gallienum imperatorem, który dowiedziawszy się inter vanas curas, że Egypćjanie rebelizowali: „Quid, inquit, sine ligno Aegypto esse non possumus!” wziąwszy wiadomość o spuszczeniu Azji od Tatarów: „Quid, inquit, sine aphronitus (sic) esse non possumus!” Gdy oznaimiono, gdy francuska ziemia od państwa rzymskiego odpadła, arisisse perbibetur: „Quid, inquit, sine trabeatibus sagis tuta non est respublica!” Wzaw ze wzm. m. p., iako to była wielka ignavia, a stosuy wzm. tempora temporibus et moribus mores! Następście wzm. w noselskiej izbie gorąco, aby przywilej y listy, iako by od króla s. p. Władysława Kozakom na wycieczki morskie dane, produkowane były; a tym czasem niechay Chmielnicki, princeps praedonum, Tatarów znowu zaciąga. Mam i tę pewną wiadomość, że iusz sam chani w osobie swoiey z pol krzymskich ku nam postępuje, chcąc Chmielnickiego posilkować, niedbając nie na cesarskie zakazy surowe y na groźliwe listy wizerowe. Niechay ad expedienda tollendaque inter partes discordantes firmac pacis impedimenta ante actorum abolitio publica et sollemnis będzie obiecana posłom kozackim in facie reipublicae; a my dzis pewne avizy mamy, że pod Miedzybózem (mil dwadzieścia y cztery ode Lwowa) będąc nieprzyjacielem, dwory y przedmiescia popalił, a miasta szturmein dobywa. Niechay się burzy poselska izba o różne praetensie; my nie mogąc nabyć żadney w tych dniach wiadomości, gdzie się xiąże imię Dominik obraca, więc y p. Ossinski z swoją gwardją, widząc potęgą nieprzyjacielską y bliskie niebezpieczeństwo, iusz prawie o całosci naszej desperujemy. Wynoscie wzm. iako by pan chorąży koronny cum numeroso exercitu suo wyiachał przeciwko rebellizantom; a nam za pewne piszą, że

chorągwi swoich z stanowisk (o fatalia tempora!) sprowadzić nie może, a półtrzecia sta draganów Rusnaków imci vszło zdradliwie do nieprzyjaciela. Te są pospolite głosy y zdanie ludzi rycerskich, że ponieważ Polonne locus et a natura et a barie (sic) munitissimus szturmom strzymać nie mogło, y my tu pewnie nie ztrzymamy. Jest tu imc p. podczaszy koronny y imc p. starosty (sic) nasz, który dziś po iley mośc maximis itineribus wyprawił, y tu z nami chcą zostawać. Haec geruntur apud nos, które ia in comparationem actorum Varsaviensium wmei m. m. p. wypisałem, abys wm. m. m. p. wiedział, in quam ultimo exitii confusio iestesmy. Róзумiem, że o tym pisze ad maiores imc p. podczaszy koronny, acz podobno tak wiele czasu propter consilia, quae saluberrime suppeditat, mieć nie może. Privata nostra nie pisze, gdysz teraz takowy czas, którego potrzeba privata publicis nie tylko secernere ale też posthabere. Day Panie Boże obaczyć wm. m. m. p. zdrowego, in tuto ad securo rerum nostrarum statu.

Tu w Lwowie 30 iulii ao 1648.

(Рукопись библ. Оссолинских N 2346, p. 15—17).

XI.

Скарга Высочанських на селян зі Стужиці, Поляни, Руського і ин. за напад на двір в Борині; долучений акт слідства і засуду підхланих. 6 ж. сі. серпня 1648.

Feria quinta post f. s. Petri in vinculus pxma.

Ad officiam et acta praesentia castrensia capitanealia Praemyśliensia personaliter venientes gnosi Marcus de Komarniki et Anna de Szeptyce Wysoczansey, coniuges legitimi, tum gnosus Petrus filius, suo ac gnosorum Andreae ac Marinae Swaryczewskich coniugum et gnosi Constantini Wysoczanski nominibus solenniter eidem officio praesenti questi et protestati sunt in et contra laboriosos: Stephanum Gopoldu-

twinicza, Mathiam Kalinka, Markum Tyrzanin, Michaelum Tyrzanin, Olexa Surbanicz, Michaylo Husczyń, Mathiam Oluclow, Andrasz Kalin, Olexa Kliszewiāt, Ilko Mathiaszow, kniaziones Marcum Kalinka, Siwochołp kraynik de villa vtraque Stuzycza, Fedor Ryndziakow, Kosc soltys de villa Polana totasque villarum praedictarum ac Ruskie męgae Humienna haereditarias communitates, incolas Fedyna Lobynow, Olexa Kliszewiāt totamque communitatem de villa Wołosat, Ostas totamque communitatem de villa Bieniowa ac Lubnia, Wasil Balwierowicz totamque communitatem de villa Bereszki, Ilko Lipot, Bienkow'zic, totamque communitatem de villa Rostoky, Iacko Popouicz, Thomam de villa Ordynia, Andrasz Darhowski de villa Zywiec, Olexa Melehuk, Dmitr Melehuk de villa Zboy, Petrum de villa Klembark, Sawka itidem de villa Klembark, Michaelum Nosal aliosque multos, quorum nomina et cognomina ad praesus licet ignorantur, seorsuim tamen citationibus tempore competenti specificabuntur principales et comprincipales facti ac sceleris infrascripti patratores ac executores, praedones publicos et fures manifestos confessatis olim laboriosorum Fedor Fakacz de villa Ruskie, Michaelis Firdzanin de villa Nowa Stuzycza, Thomae Szwadra (sic) de villa Ordynia, in crimine infrascripto patrato captorum ac supplicio damnatorum, procalamatos et publicatos idque ideo,

quod praedictae villae omnesque supraspecificati scelerati in conilio regnorum Hungariae et Poloniae sub montibus Carpati alias pod Beszkidem degentes incitati malitia sceleribusque inutriti id vnicum inhiantes, quin aliena substantia potiri remque suam augere possint, reputantes, quod ipsis impune per omnem audaciam tyrannidemque grassari liceat, in tantum profusi malum, ut et curiae nobilium ipsique in eis inhabitantes vna cum substantiis ac rebus suis tuto sese conservari non possint, sicuti tempore nouissimo non ita pridem praeterito, videlicet feria secunda post festum sanctissimae et indiuiduae Trinitatis (8/VI) praefati inculpati, criminis ac sceleris infrascripti obnoxii, ruptis foederibus inter praedicta regna

Poloniae et Hungariae intercendentibus, facti inter se mutua cointelligentia et condictamine cum praedictis villis vtraque Stuzyea, Ruskie, Lubnia et aliis omnibusque ad apte exequendum facinus infrascriptum necessariis, nimirum bombardis, puluere nitrato, globis, plumbeis, facibus, apiceis ad exurendos homines sibi praeparatis ac coordinatis de ouilibus stuzycensibus alias z szalaszow stuzyekich, in quibus per aliquot dies morabantur, victum procurabant, a praefato Stephano popone, Siwocholp kraynik, magcae Humienna kniazionibus, aliisque in villis eisdem manentibus, in confessatis suprascriptorum Fakacz, Fridzianid, Szandra, quibus praesens immititur protestatio, specificatis, expeditis, in curiam protestantium praefatorum hora noctis secunda effracta porta vi et violenter tumultuarie ac magna cum caterua irruerunt, imprimisque nlem Chrzapowski, gnosi Andreae Swariczewski, generis protestantium, famulum, recenter illo ipso vespere cum domino suo aduenam, foris circa currum comperitum, confoederunt ac vulueribus letalibus affecerunt, mox gnosam Annam Wysoczanska, consortem protestantis, fores operientem tergo securis alias obuchem in pedem sinistrum magnopere leserunt, similiter Marinam, gnosi Swariczewski consortem, [quae] vna cum marito liberis totaque sopellectili domestica substantia in auro, argento, candelis, lapidibus ac gemmis praetiosis rebusque praestantioribus de villa Topolska in pallatinatu Russiae et districtu zydaczouiensi iacente in curiam praefatam, vti in locum ab incursionibus Tartarorum securiorem et tutiorem, venerat, itidem tergo securium alias obuchem in atris pro tunc versantem nullo respectu status et sexus imbecillis habito immaniter concusserunt, gnosum Marcum Wysoczanski, tum gnosum Andream Swariczewski atque Constantinum et Petrum Wysoczanski, quieti sese componentes, inopinato ac tumultuario aggressu in fugam egerunt. Cum vero sitim nefariam per oppressionem non comprehenad (sic) ultis exulcerati explere nequeunt, ad verecundas personas status et sexu imbelles conversi sunt. Quippe gnosam Annam de-

cennariam, gnosae Swaryczewska filiam, de pecunia, rebus parentis quam aui sui inquirentes, facibus apicibus ex[c]usserunt, Catherinam, alteram filiam eiusdem, vix duodecim septimanas habentem colapho impacto interimerunt, famulam Maruszczka vulnere secto per digitos manus dextrae affecerunt, nobilis Casimiri Osiecki consortem vulneribus in fronte secto cruento in manu puncto et aliis multis concussis liuidis per varia corporis membra affecerunt. Et cum neminem vires et audaciam ipsorum reprimere posse valentem cernerent, per cameras grassantes scrinia, cistas discutiebant, observatoria obserata violenter reserabant, pecuniam, aurum, argentum, cennodia ac res praestantiores in varia forma et substantia existentes, quarum magna copia erat, pro libitu suo recipiebant; hisque peractis in celario doliis vini multis dissectis et destructis ad subditos protestantium, ad reprimendum eiusmodi ausum curiamque defendendam cogregatos, conuersi, vbi laboriosum olim Iwan Soltanouicz ex ictu bombardali traiecerunt, a quo vulnere statim obiit, Iwan Gos pedem dextrum, Nicolao Michayłowicz humerum ac aurem sinistram, Lesio Tkaczeuicz pedem dextrum itidem ex ictu bombardarum transphoderunt, Popowicza pixide in caput enormiter vulnerarunt aliasque multas violentias, prout obductio eo nomine facta latius obloquitur, perpetrarunt, protest. in damna prouidenda munitus fuisset, quam iosontes semper liberare facit, vita priuarunt (sic!). Quem talem nefarium progressum, tum curiae suae expilationem, iuris tam sui protestantis, quam et gnosorum Swaryczewskich proprietarum atque gnosorum Constantini et Petri Wysoczanskich, modo violento ac praedonico receptionem, iidem protestantes iuris mediis offerunt se vindicatu-
 rum atque iterum protestantur salua eiusdem protestationis melioratione, amplificatione, si et in quantum de iure erit necessaria sibi pleno in robore reseruata...¹⁾

¹⁾ Даліше подано свідомство можливого і реєстр зробленої рабунком шкоди: се усе задля нашого інтересу пропускасмо.

Działo sie w Boryni przy bytnosci wielu ludzi stanu sła-
checkiego, ktorzy sie nizey podpisali y innych wielu z roz-
nych wsi y przysiężnych: Philip Pazowic, Iwan Macieikowic
z Wysockich Niznych, Fedko Czorny, Ichnat Kitric. Iwan Wo-
lowiec, Fedynka Zubłowicz z Butle, Iwan Seredzicz, Hryc
Ostrzeiowic, Simko Sliwka, Hryc Tryhubowic z Botelki, Lesio
Boryszowic z Moldawskiego, Łukasz Warwarycz z Iaworowa,
die 19 iunii anno millmo sexcentmo quadmo octauo.

Fedor Fakasz z Ruskiego maietnosci ieymci pani Hu-
mienney, ktorzy (sic) zebrawszy sie zza Bieszczada y z roznych
miesc innych z rozboynikami, z strzelbą na to przysposobioną,
w poniedzialek po sw. Troycy o godzinie wtorey w noc dwor
borynski naszli, bramy wybiwszy, iegomci pana Marka Wyso-
czanskiego y małzonki imci, tudziesz imci pana Iendrzeia
Swaryczowskiego, zięcia imci, który z małzonką swą y z dzia-
kami y ze wszystką substantią swoją, co przedniejszą, złotem,
srebrem, kleynoty, pieniądźmi, szatami przed trwogami na ten
czas będącemi od Tatar y Kozakow z maietnosci swoiey ze
wsi Topolska z powiatu zydaczowskiego a wojewodztwa Ru-
skiego dla bezpieczenstwa lepszego do Boryni ziachał, tam ze
wszystkiego złupiony iest y zebrany (sic), małzonke imci p. Swa-
ryczowskiego obuchami zbito, dziecko iedno na smierec zabito
y zmarło, drugie popieczono, strozow pozabiano, czeladz po-
sieczono y postrzelano, y ze wszystkiego obnazono. Takze tez
imci p. Konstantego Wysoczanskiego, imci p. Piotra Wyso-
czanskiego, braciey rodzonych, synow imci p. Marca Wyso-
czanskiego, ktorych takze ze wszystkiego obnazono, złupiono,
złoto, srebro, pieniądze, szaty zabrano, który to Fedor Fakasz,
na tym woysku y rozboiu będąc poimany, takie zeznanie
vczynił:

Fedor Fakasz z Ruskiego wysz mianowany, z maietnosci
ieymci paniey Humienney, zeznał, isz z Wołosalego poddani
tych rozboynikow nawiedli, to iest Fedynia Lochinow, Olexa
Klisczowicz, Ilko Lipot z Rostoki, zięc Bienkow. Tenze ze-
znał, iz go dopiero pierwszy raz wezwal. y na ten rozboy

zaciagneli; schacke mieli v Fedyni w Wołosatym; było ich dwadzieścia; pieniądze stąd wzięwszy, mieli do Fedyni w Wołosate albo do Olexy Sarchaniniego z Stuzyce zaniesć; drudzy, co vszli, mając bydz we wsi Stuzycy, gdysz Stephan pop stuzycki, ten nas na rozboj wyprawował y prochu dawał, sług swoich przy nas wyprawil, Macieia Futoynica, Macieia Kalinke, na ten własny dwor ich meciow panow Wysoczanskich y inne dwory; Dmitr Seniow z Stuzyce, solisz stuzycki, dawał nam strzelby y wyprawował nas; Dmitr Melechukow ze Zboia kazał im na ten rozboi isc y zywnosci dawał y brata swego przy nas wyprawil, Olexę Melechuka; ten porozbił wszystkie skrzynie z inszemi, pobrał złoto, srebro, rzędy, szable, kubki, łyski, konewki srebrne. Y tych, którzy z nim w rozboiu byli, te imiona powiedział: Michayło Tyrzanin, Marko Tyrzanin, ten zabit na tym rozboiu, Olexa Starchanin,¹⁾ ten postrzelony, Michał Kuszczuk,²⁾ Maciey³⁾ Oluchow, Andrasz Kalin z Tuzyce (sic), pop Stephan stuzycki posłał z nami dwóch sług swoich, Macieia Tutoynica, Macieia Kalinke, Olexe ze Zboia Melechukow, Fedor Rindziukow z Polany za Bieszczada, Kost szoltysz z Polany, ten dawał prochu, ładownic na wyprawę, y do niego te zdobyecz z tego rozboiu obiecali zaprowadzić y nagrodę mu dać; wszyscy krainiey o tym wiedzieli, że się do tego dworu ich meciow panow Wysoczanskich zbierali y innych; Olexa Melechukow ze Zboia chodzil po spisaki rozboyniki do Solinki y przywiódł ich do brata swego rodzonego Dmitra Melenka; pop Stephan z Stuzyce y Iwan, co mu obie ręce zrosły, był w Dydowey we dworze na rozboiu, gdy dwor dydowski rozbili, dzierzawy na ten czas imci pana Wysłockiego. Tenże Fedor zeznał, że obie Stuzyce wiedzieli o nas y Ruskie y Polana, zesmy się na ten rozboj zbierali y na szalaszach styzyckich, w kupie zebra-

¹⁾ В саянцких актах записано: Surhuia.

²⁾ ibidem: Huszczein.

³⁾ ibidem: Matwiew.

szy sie, byli y zywnosci nam dodawali y gorzalkami poili y z domow ich wybralismy sie na ten dwor borynski spolnie wszyscy y z [s]piskiem rozbojniki y z inszemi wyzey mianowanemi z strzelbą, prochami y z zywnością, także z swieczami smolnemi; y iuz będąc pod dworem w zasadzce, ci spisacy w lesie robili swiece smolane z koszul y inszych hust rozných y smoly nabrali na pieczenie iudzi dworných. Tenze Fedor Fakosz z Ruskiego, tak dobrowolnie iako y na mękach pytany, zeznał, iz Macko Kalin, zabity na rozboiu w Boryni, ukradł był kobyle we wsi Luley v Birowego, stadniey ieymci paniey Humienney, y przedał ją Mudrykowi Dwernickiemu staremu w Vstrzykach, który wiedział o tym, iz była kradzioną. To jest iego zeznanie.

Confessata Michala Tyrzannicza ze wsi Stuzycy iey mości paniey Humienney:

Naprzod zeznał na towarzysza swego Fedora Fakasza, iz od lat kilkunastu rozbił, ieszcze z niejakim Mandzieiem, rozbojnikiem¹⁾ z Wołowego; tenze zeznał, iz rozbił z inszemi towarzyszami swemi Dwerniczani y Nasieczani na Beskidzie, ktorzy szli na iarmark do Vngwaru, pobrali v nich pieniądza, płotna y welne; tenze zeznał, ze ich Iwan Telanko nawiodł y Tyrka, sąsiedzi wyprawowali nas, Olexa Kliszczowiat, Ilko Matryszow, Dmitr Seniow, kniasz y pop wyprawował nas y slug swoich y prochu nam dawał, Melehuk ze Zboia y ten nas wyprawował, Olexa Rybiey z Ruskiego, Fedor y Matwiey z Wołosatego, Fedynia Lochinow, Olexa Kryszczowicz, Ilko Liput z Rostoki, z Wołosatego Dmitr Seniow, soltysz stuzycki kniaziewicz²⁾ znali y obiedwie wsi o tym wiedzeli y prochow dawali, rusnic y zywnosci; tenze zeznał z ognia, iz Siwocholp wiedział o tym, kraynik paniey Humienney, y to zeznał, iz co zdobędziecie na tym rozboiu ze mną sie podzielicie, gdy z bratem moim Markiem, ktorego na tym rozboiu zabito prze-

¹⁾ Саш. wielkim.

²⁾ Пеп. kniasz weznali.

wodnią trzymał; Fedor Fakasz był v imci p. Wisłockiego w Dydowej na rozboiu dworu; znali Klisczowięta z Lubienie y wszystka Lubnia, łiedysmy sie zbierali; Ostasz Spiernicz z Beniowych, który teraz w Stuzycy mieszka, był na tym rozboiu; Wasil Balwierowicz z Bereszka radził im tu pusc, na ten rozboy do Borynie, a mianowicie temu Markowi zabitemu, popiwszy sie na gorzałce v Pawła Ostaszowego, soltysza stuzycznego, pil y po insze czasy, y pop przy tym był styzycki y radził; tenze Wasil Balwierowicz z Bereszku przewodnią trzymał z Markiem rozboynikiem, ktorego zabito, Mudryk z Vstrzyk pil z nimi y rzeczy te reuidował, kiedy sie co trafile zdobytecznego abo kradzionego; Fedor Fakasz przywioldł spisaki, to iest Tomasza z Ordyni, Iacka popowicza Drochowskiego z Ordiny, Andrasza Zywea (sic), Koguta Małego z Rechetowa, Petra z Klembarku, Sawke z Klembarku, Michała Nosalia, który nad niemi starszy był, także Stuzyczan y wszystkich, którzy na tym rozboiu v imci p. Marka Wysoczanskiego y imci p. Swaryczowskiego, zięcia imci, powolał był, naprzód Marko Tyrdzanin, Olexa Surkanin, Michał Rusezyn, Maciey Oluchow, Andrasz Kalin, pop komornikow swych wyprawował Macieia Futynicza, Macieia Kalinke, Fedor Rynciadow z Polany, Kosc soltysz; ten dwor rozbiwszy, mielisiny pusc do Chmiela na pana Dubrawskiego, ktorych prowadził Olexa Klisczowięta, iesli by byli w Boryni nie dostali; to na stuposiarski dwor mieli vderzyc y dostawac, a to wszystko Woloacci nawodzą. To iest zeznanie Michała Findzanica (sic).¹⁾

Confessata Thomasza Szandry ze wsi Ordiny, maietnosci imci pana Wielopolskiego.

Naprzod zeznał, iz rozbili furmanow nizey Jaslisk, zabrali v nich pieniądze, ktorych było siedm, Jacko popowicz Darkowski z Ordiny, Andrasz Zywea z Ordiny, Kogut Mały z Rechetowa, Piotr z Klembarka, Sawka z Klembarku, Michał Nosal z Klembarku, poddani imci p. Tarla; tenze Tomasz

¹⁾ Cnn. Firzanicza, tak y użin acci.

zeznał, iż chodzili po nich do wsi Solinki Fedor Fąkas z Ruskiego, Olexa Malehukow ze Zboia, Fedynia Łokinow z Wołosatego, Ilko Lipot z Rostoki y namowili ich na ten dwor borynski, a potym mieli na rozne dwory vderzyc; zeznał, iż ich namawiali y chodzili z niemi na ten rozboj Marko Tyrzanin, ktorego na tym rozboiu zabito, Michaylo Tyrzanin z Tuzyce, Olexa Surchanicz, Michał Husczyn,¹⁾ Maciej Oluchow, Andrasz Kalin; Stephan, pop stuzycy, wyprawował dwoch sług, Macieia Futoynicza, Macieia Kaliuke, Olexa ze Zboia, Fedor Rynciachow²⁾ z Polany y pop in prochu dawał, a my spisacy mieli swoy; tenze zeznał: byliśmy na szalaszach stuzycy dwa dni y tam do nas Stuzycanie chodzili y zywnosci nam y gorzałki dawali, ztamtąd ich wyprawili z strzelbą z prochami, z swieczami smolnemi, a my sobie sami swiece spisacy robili; byli z nami z roznych wsi, z Beniowych, z Wołosatego, alem ich ymion y przezwisk nie znał; y przyszedszy do dworu, rozbieli skrzynie, brali złoto, srebro, pieniądze, rzędy, pułhary, kubki, konewki srebrne, y z tym pouciekali; a było nas wszystkich dwadzieścia y trzy. To jest Tomasza Szandry zeznanie z Ordinie, poddanego imci p. Wielopolskiego.

Sąd tedy zupełny żądając według prawa maydeburskiego przes przysiężnych wyz mianowanych, przykładając się do prawa pospolitego, to wprzód wwarzywszy, iż na gorącym prawie na tym rozboiu są poimani, y też przykładając się do zeznania ich, iż każdy, kto rozboiem się bawi, cwiertowania zasłuży, zchyliwszy się tedy z sądem swoim, vznali bydz winnych śmierci: y tego Fedora Fąkasa, iako principała na pal osądzono, Mihała Firanika y Thomasza Szandre cwiertowania.

Ianysz Wislocki, Piotr Zatwarnicki, Mikołaj Borowski, Іацко Лыицки, Fedor Krzechowski, Paweł Illicki, Ferenc Hnilanski, Kasper Rozborski, Andrzy Pobiedzinski, Ian Ski-

¹⁾ Сяи. Русzczын.

²⁾ ibid : Rynciadow.

dniowski, Woyciech Konopacki, Stanisław Tyrawski, Theodor Zamoyski.

(*Ind. rel. castr. Premisl. a. 1648, t. 375, p. 1710—1722. — Ind. rel. castr. Sanoc. a. 1648, t. 161, p. 2144—2152, obl. 28, VIII).*)

XII.

Лист Самуїла Кушевича зі Львова до Варшави про сучасні події.
13 ж. ст. серпня 1648.

Tandem aliquando on, do ktorego zaraz na początku turnieiw ruskich zwytywali się obywatelę tych kraioy, oboz stanął pod Gliniany, siedm mil od Lwowa, w wielkiej rowninie y na sposobnym bardzo mieiscu do wojenney potrzeby, dnia czwartego miesiāca sierpnia. Ci, ktorzy accuratius, procu! amore odioque personarum stare dzieie polskie opysywali, tak swiadczā, ze w tymże okręgu za Ludwika krola zachawszy wszystkie stany koronne, perduelles regni huius senatores sādżili y onym szyie powcinali. Tosz mieisce widzāc krol Stephan, pan waleczny, vznał bydz bardzo sposobne do starcia się z woiskim tureckim, czego potym y wielki on Ian Zamoiski potwierdzil na ten czas, kiedy pod pierwszy odiazd do Swecii Zygmunta Trzeciego, turecka potęga na te kraie silnie nastāpic chciala. Opuszczę na ten czas insze na tym mieiscu odprawowane acty, wiedzāc barzo dobrze, ze iusz Gliniany pro fatali, tam prosperarum quam adversarum rerum, loco są y na terazniejszey warszawskiej konvocalii poczytany. Zalozenia obozu był tego powodem imc p. podczaszy koronny, ktory z chorągwiemi ziemie Lwowskiej trzeciego dnia sierpnia splendido apparatu et magnis cum gratulationibus wszystkiego ludo (sic) z Lwowa wyiachal y niektorych wojewodztw woiska za sobā pociāgnāl. Xiāże imc Wiszniowiecki na inszym mieiscu, blizey niebespieczenstwa, stanāl naprzod cum suis clientibus, a po tym sciāgnęli się do niego rozne

panięta s swoiemi pocztami. Nastąpili y pewnych powiatow chorągwie. Imc p. wojewoda sendomirski w tych dniach złączy się z imcią panem podczaszym, a niemieszkanie po tym ruszyc ku Vkrainie chce, aby nieprzyziaciel na tych, które się odprawowac będą, tractatach, widząc gotowosc naszych, przystępował prędzey ad aequas conditiones. Alec y Chmielnicki teyze sztuki vzywa, zaciągając woisk tatarskich, które ze się iusz przez Dniestr przepawiły, czekając w Dzikich polach zawołania kozackiego, z samego Krymu naszym obwieszczono, a między inszemi imc p. hetman polny dał znac o tym z więzienia synowi swemu imci p. staroscie bractawskiemu. To pewna v mie, y wiem, ze w. in. m. p. od zdania moiego nie odstąpisz, isz te wszystkie hałasy y krzywdy, ktoreśmy z wylaniem krwi chrzescianskiej, z zabranie w niewolę ludzi naszych, z sromotą narodu polskiego od Kozakow, Tatarow y chłopstwa zbuntowanego odniesli, w amnistią puscisz rzeczpospolita *serviendo tempori et parendo necessitati*. Kto czytał *de bellis domesticis albo servilibus*; ten przyznac musi, ze takowym sposobym bywaią vspokoione. Naypierwszy ten sposob wynalezony y podany iest a Trasybulo, (viro iako go Pausanias nazywa) *inter eos, quos et ante et postea babuerant Athenae, per omnia optimo, ktore (sic) reconciliata pace cum plurimum in civitate posset, legem tulit, „ne quis (słowa są własne Cornelii Nepotis in Trasybulo) ante actorum rerum accusaretur, neve mulctaretur“*, eamque illi legi oblivionis appellarunt. Vzył po tym tegosz sposobu Aratus Sycionius, ktory, wedlug swiadcetwa Plutarchi in viti (sic) Arati, podawszy civibus suis legem amnistiae, patriae cervicibus tyranidem depulit, novi status fundamenta iecit, pacem et concordiam civibus intestina dissidia agitantibus reddidit. Nieopuścił takze tego w wielkiej oney wrzawie po śmierci Iuliusza Cesarza Cicero, o czym znajdziesz w m. y v niego samego *secunda philippica* y v Diona y v Plutarcha in *Caesare*, a na ostatek et apud Vellicum Paterculuni. Zazyl y Claudius Cesarz tey rady po zabiciu C. Caligulae, co dostatecznie z tych słow.

Swietoniusza zrozumiec mozemy: „Imperio stabilito nihil antiquius duxit, quam id biduum, quo de mutando reipublicae statu haesitatum erat, memoriae eximere, omnium itaque factorum dictorumque in eo veniam et oblivionem in perpetuum sanxit ac praestitit.” Wspomina takze Vopiscus sub Aureliano, amnistiam publicorum delictorum decretam fuisse consumptis igni tabulis atque ad Graeciae morem decreta obolitione. Roku 1568 we Francyi w samym zapale domowego rokoszu puszczano w niepamięć wszystkie vrazy z obu stron, oczym Lambinus tak z decretu parlamentowego swiadczy: „Edicimus omnes iniurias atque offensiones ex ea natae inter cives nostros pepererunt, omnia mala praeterita, quae ex superioribus motibus et tumultibus manarunt, funditus extinguere eorumque memoriam sempiterna oblivione deleri atque obui, ut perinde sint, quasi omnino nunquam evenissent.” Powiadają, że y w Neapolim terażniejszego roku sublatis quibusdam tumultus principibus wszystkie vrazy krola hiszpańskiego podlemu gininowi odpuszczono. Puf[s]ciwszy postrone na stronę przykłady, masz wmei y w naszych historiach takowes lekarstwo, ktorego na domowe choroby oycowie nasi zazyli za panowania Zygmunta Trzeciego, co y z konstitutii koronnych y z historykow, a mianowicie Stanisłai Lubini et Pauli Piasecii, widzec mozemy iasnie. Prawda żec to będzie magna cum ignominia hominis Poloni, kiedy hultajstwo (sic) temu takowa swawola impune uidzie, kiedy krzywda Boza w pozabianych kapłanach, w profanowanych kosciołach, w podeptanych świętosciach zemszczona nie będzie, kiedy dignitas reipublicae violata, ciała ludzkie z grobow in contumaciam dobyte, panny y panie bezwstydlwie zgwalcone, dusze chrzescianskie w pogańską niewolę zabrane, męszczyzna y niewiniątka okrutnie pomordowane, zostaną bez poinsy; ale temporis causa et maioris commodi, te rzeczy do czasu niepamięcią przywalic musimy. O tey sprawie tak ia do wmei mówię, iako kiedys Antonius w rzeczypospolitey rzymskiej do swoich apud Appianum mowil: „Introducta amnistia constitutum quidem esse,

ne quid de praeteritis mutares, sed id mitigandi populi et temporis causa factum esse, praecipue interim oblivionem iniuriarum spectari, iustiusque esse mentem senatus consulti quam verba valere.* Dosyc mądremu! O tym tesz rozurkiem, ze wm. wiesz iusz dobrze, iako xiąże imc Wiszniowiecki, vir ad bella impetus maximi, die 26 iulii mięłży Polonnem a Constantynowem na woisko rebellizantow napadszy, za Panskim błogosławienstwem, za szczęściem swoim, za odwagą ryccerstwa polskiego znaczne odniósł zwycięstwo, pozabiiawszy tego molloch na dziesięc tysiecy. Znowu zas 28 iulii, na tabor sam nieprzyjacielski animose vderzywszy, onych na pięć tysięcy vrwał, wozow y armaty nie mało poodbierał felicissime. Zaiuszeni takową klęską nieprzyjaciele reparatis viribus Korzec wzięli y wniwecz splondrowali. Dostało się y Miedzyrzeczowi, Ostrogowi, nemine repugnante: sam Miedzyboz trzy satormy vtrzymał y weale został, przedmiescia od ognia straciwszy. Ieszcze do tego czasu po roznych miejscach powstaie

saceditio, saevitque animis ignobile vulgus,
iamque faces et saxa volant, furor arma ministrat.

Ilaec dum scribo, dano wiadomosc, ze Kozacy Zasławia dostawszy, grobow, w ktorych zmarli xiążęta zasławscy odpoczywali, dobyli y wszystkie ciała zacnych xiążąt na sztuki posiekawszy, one mąką albo trąbami posypawszy, bestiom na pokarm rozrzucaly.

Idzie nowina za nowiną, y oznaimuią hoc eodem, quo scribo momento, ze aretissima obsidione Bar obtoczony y wytrzymac nawalnosci nieprzyjacielskiej nie moze. Przyszly vniwersaly z obozu od imci p. woiowody sendomirskiego, ktori ad idem woła. To się dzieie z woly Chmielnickiego, który pod Ianuszpołem obozem leżąc, swoię szarancę po roznych stronach wyprawil, chcąc nas divisos sua multitudine obruere. Czekaiże wm. dalszych nowin, a teraz przypatrz się tym, które pod plaszczykiem tractatow przypadły.

Zalecam się zatym zwykley lasce wm. miłosciwemu panu.
W Lwowie 18 augusti anno 1648.

(*Руконись бібл. Оссолинських N 2346, р. 17—21*).

XIII.

Постанова львівських станів, аби ніхто не покидав міста.
17 або 18 н. ст. серпня 1648.

Laudum ordinum ciuitatis.

Significamus, quia nos considerantes ab hostibus hoc turbulentissimo rerum statu pericula et certam notitiam habentes, multas iam ciuitates huius regionis et multa propugnacula satis munita multitudine atque impetu hostium capta et funditos populata esse magna cum totius reipublicae iactura, ex debito officii nostri et ex vi iuramenti, quo tenemur prouidere, ne ciuitas haec, tanquam reipublicae aduersus hostes propugnaculum et hoc dubio formidolosoque tempore hominibus cuiuscunque status et conditionis commune receptaculum, aliquid detrimenti capiat, praeuia matura deliberatione collatisque inter nos atque ordines ciuitatis huius consiliis ex vnanimi consensu constituimus:

Quatenus omnes ciues et incolae huius ciuitatis, tum etiam eiusdem suburbani, intra ciuitatem et eius pomoeria sese oranino contineant, neue audeant toto hoc periculoso tempore ingruentibus tam magnis vndiquaque a rebelle Cozacorum, rusticanorum et Tartarorum exercitu periculis quoquam a ciuitate hac, a qua omnem impetum hostilem propulsare pectoribus suis debent et tenentur, discedere et proficisci, idque sub poena priuationis honoris et confiscationis bonorum in contrauenientes et secus facientes irremisibiliter hoc nostro praesenti laudo sancita. Caeterum nulli ciuium hoc interdicto prohibetur facultas mercimonia sua cuiuscunque generis pro nundinis vbicunque celebrandis ex ciuitate euehendi factores-

que suos et negotiorum gestores vna cum dictis mercimoniis ablegandi et per eosdem causas et negotia sua tractandi et agendi, dum modo ipsi ciues et incolae patres familias ciuitatem non deserant et ne sua absentia eandem ciuitatem hostili incursioni (quod Deus optimus maxima ex sua benignitate auertat) facilem reddant et exponant.

Quod nostrum interdictum publica praeconis voce per circulum huius ciuitatis proclamari et ad omnium sub iurisdictione ciuitatis huius ad praesens existentium notitiam deduci mandamus.

(*Acta consularia Leopoliensia a. 1648—9, t. 53, p. 31—32*).

Примітка. Ся ухвала, вписана у львівські міські акти, не має дати, також час вписання не докладно означений, однак напевно можна його подати на 17 або 18 н. ст. серпня. Той сам час і ухвали, що найбільше, днів скорший.

XIV.

Мартин Садовский і тов. подають міщан з Книгнич за напад і побитіє. 26 н. ст. серпня 1648.

Feria quarta post f. s. Bartholomaei pxma.

Ad iudicium actaque praesentia capturalia Leopoliensia personaliter venientes nles Martinus Sadowski, Gregorius Domanowski et Ioannes Skulsky, gnosi Melchioris Stamierowski venatoris terrae Sanocensis famuli, omnes coniunctim et quilibet eorum ex suo interesse in et contra famatos: Iwan Kowal, proconsulem, Blusko Tkacz, Wasil Kramarz, Ostap Popowicz, Hryc Bielouch, Hraszyn Krawiec cum filio, Iwas Swiec, Iacko Ichnatyszyn, Wasil Iawiecki, Sienko Przysięzny, Kost Rzeznik, Chwet Jakubkow, Piotr Kowal, Michalik Kołodziej, Jaremkо Kołodziej, Ferens Hayduk, consules et scabinos, Lesko woyt cum filio de oppido Knichynice, gnosi Alexandri Cetner vexilliferi Podoliae subditos, facti infrascripti prin-

cipales, comprincipales et mutuos cooperatores aliosque eorum complices, ad praesens de nominibus et cognominibus ignotos, in citatione tamen, et postquam innotuerint, specificandos eodem oppido subditos, questi et protesti sunt ideo,

quia ipsi poenas contra violentos quarumvis sub interregno praesenti patratores viarumque publicarum obsessores et interceptores sancitas non veriti ausi sunt die dnica actum prntem proxime pcedente (23/VIII) protestantibus personis nobilibus ex oppido Kniehynice peractis negotiis certis domini sui (equorum causa illuc eo die venerant) pacifice et quiete ad villam Psary dominumque suum iam sub crepusculum redeuntibus, pace publica et securitate interregni praesentis assecuratis, nullius hostilitatis praesciis, viam pubcam, qua illos ituros exploraerant, penes praedia oppidanorum praefatorum extra oppidum existentem, versum villam Psary et Leopolim tendentem, obsidere et intercipere, prout de facto obsiderunt et intercepterunt ex insidiisque et locis occultis videlicet pomariis ciuilibus, ibidem iuxta viam illam existentibus, securibus, falcibus, baculis aliisque armis ad vim inferendam praeparatis instructi et protestantes, homines innocuos, violenter et tumultuose absque vlla causa, imo studiose et praemeditate, irruendo in haecque verba prorumpendo: „bij, gon tych husiatnikow! nie zywie teper zadnego Lacha na swiecie!“ armis impetuerunt, in stagnum illic existens fugauerunt, deinde ex stagno apprehensis optione msubmergi ne an interfici fustigari mallentes proposuerunt, protestantes omni ope destitutos fustigari potius quam mori suppliciter exorantes in terram ignominiose proiecerunt, prostratisque baculis, et quae cuique arma pro manibus erant, in diuersas corporis partes versatos, in contemptum status equestris, caeciderunt, fustigarunt et quam ignominiosissime tractarunt, vulnera infrascripta affecerunt, sicque exceptis et tractatis in terra semivivos relictis res infrascriptas, nli quidem Domianowsky pecuniae flor. decem, nli vero Sadowski cultros duos valoris flor. trium et trofiolum turcicum valoris flor. decem ibidem receperunt, quo facto pacem et securitatem pu-

blicam violarunt poenasque ratione praemissorum **sancitas** succubuerunt, ratione quorum iterum protestantes obtulerunt se in hac parte iure acturos...¹⁾

(*Ind. rel. castr. seu captur. Leopold. a. 1648, t. 398, p. 329—331*).

XV.

Лист Самуїла Кушенича зі Львова до Варшави про сучасні події.
26 ж. ст. серпня 1648.

Dziwiątego dnia miesiąca sierpnia w Constantynopolu ona, o którym w przeszłych listach moich pisał, **lanczarow** confaederatia in apertum erupit. Zgromadzeni do kupy, **vpor** wielki cesarza przelożywszy, nieszczęśliwe jego na morzu y na lądzie powodzenie pokazawszy, na szaray vderzyli y s **pokoju** othomanskiego cesarza wzięwszy, sromotnie do więzienia prowadzili. Na miejsce jego posadziwszy, wszystkie skarby y dostatki pobrali, y między się rozdzielili. Maią nadzieę wielką **Wencrowie**, że za zapanowania tej dzieciny snadnie v **vrzęd**ników tureckich pokoi kupic będą mogli, acz znacznie woisk tureckich, iako na morzu tak y na ziemi za łaską **Panską** napsowali w tych czasiech. Kapidzi Basza w tych duiach z kilką tysięcy woiska cesarskiego przyszedł do Krymu, chcąc aby panowie hetmanie nasi y insi więzniowie z więzienia **tatarskiego** oswobodzeni byli. Chcam requisitus o wydanie onych baszę do murzow odesłał, powiadaiąc, że ony, więzniow polskich od niego do siebie wzięwszy, do tego czasu pod strażą swoją [trzymają]. Murzowie, gdy do nich przyszło, cathgorice powiedzieli, że więzniow polskich nie mogą y nie chcą wydać, asz by wprzod wszyscy Tatarowie, po roznich miejscach w **Pol**szcze będący, wypuszczeni y wvolnieni zostali. Nie dbając nic,

¹⁾ Даят негрукне огляд рая і свідочтво возного.

iako widzemi, Tatarowie na rozkazania Porty otthomanskiey strony, wvólnienia ich mciow pp. hetmanoꝝ nie przymuią y zakazu wtargnienia do panstw koronnych, ale owszem Tohay Bey obiecuie się Chmielnickiemu in casu necessitatis gro-
madnie stawic. Zamku barskiego iakosmy postradali sromotnie, niechcę opisowac, wiedząc dostatecznie, że iusz o tym do Warszawy znac dano; tego tylko pro mea in rempublicam pietate załużę, że tak znaczna forteca tak marnie przyszła w ręce nieprzyjacielskie. Nie schodziło ni naczym: było dostatek dział, prochu ołowiu, żywnosci, ludzi niemieckich służyłych kilkaseth. Fatum iakies, rzeczypospolitey nie zyczliwe, rzeczy zamieszało, a nas o szkodę y sromotę wielką przyprawilo. Pomogła do tego y ludzi religii greckiey zdrada, ktorey, iako domowey, trudno się ochronie było. Puscil się był iusz nieprzyjaciel od Baru do Kamienca instructissimus omni apparatu do rozerwania skały, do wstępowania in lubrica locorum, ale za nastąpieniem interdictu Chmielnickiego nazad powrociły pulki, oczekiwając successum rerum na traktatach, które się 24 augusti zaczęły. Iaka desperatia iest praesidii Camenecensis, snadnie wim. zrozumiesz z tego listu, który z Kamienca mając, posyłam do Warszawy dla lepszey informacyi o naszych trwogach. Oprzyszkówie okół Kamienca skupiwszy się, pari adversum nostros vi ac astu postępowali, z wielkim potrwozeniem Kamieneczan, którzy rozumieli, iż iusz magno impetu et apparatu Kozacy nastąpili, a zatem nihil aliud quam fugam cogitabant. Poimano kilku y do Kamienca przyprowadzono. Ci na mękach zeznali nullum sibi commercium et societatem cum Cosacis esse, ale sami dobrowoltie taedio servitutis et Poloniae dominationis impatientes arma adversus immodica vsurpantes corripuerunt. Z arsenalu lwowskiego osmnasce dział wielkich spizowych, prochow, kul et alia sucta bello w dostatku znacznym wzięto do obozu pod Gliniany 24 augusti, a z tym apparatem y zgromadzonemi chorągwiemi roznych powiatow dzisieiszego dnia, z pod Glinian ruszają się panowie regimentarze blizey ku nieprzyjacie-

lowi, zadnym Tractatom nie vfaiąc. Międzyboz kilka szturmow strzymawszy, za nastąpieniem wielkiej nawalności podał się nieprzyjacielowi, który zadney szkody nie uczyniwszy, on do tego czasu wcale trzyma in gratiam imci p. Sieniawskiego. Pan Kolek posłem do Porty otthomanskiej naznaczony, iusz się tu v nas sporządku na potrzeby (sic!), chcąc niemieszkanie (bo tesz res moram non patitur) wyiachac.

Die 26. augusti anno 1648.

(Руконисъ библ. Оссолинскихъ N 2346, р. 21—23).

XVI.

Універсал Яна Теодорика Потоцького до шляхти Галицької землі з заанвом збиратись до нього проти солян-бунтівників. 28 ж. ст. серпня 1648.

Wielmozhnym, vrodzonym, slachetnym panom rycerstwu wszystkiemu y obywatelom ziemie Halickiey y powiatom do niey należącym moim mciwym panom y braciei przy zaleceniu powinnych powolnych służb moich podaie do wiadomości:

isz na pewnych mieyscach, tak własnych poddanych naszych we wsiach miasteczkach bunt y zaczynac się poczęły, tudziesz hultayskie kupy przychodzących za Dniestra y Wołoch iuz się iawiaią, — przeto aby in herbuto (sic) obie zadusie (edocti alieno periculo) y sam vsilnie y wmciov moich mciwych panow y braciey vpraszam, in quantum by swe malum daley sarpere miało, abyscie według vchwały y obowiazku swego stawic się raczyli na czas y mieysce naznaczone od mnie brata y sługi swego. A to da Bog w drugim vniwersale, który (iezeli priuatny sposob y siły moje nie zdołaią, a większe periculum nastąpi) niezabawnie miec wm. m. m. panowie y bracia odemnie będziecie raczyli. A ten dla wia-

domosci y przygotowania się prętszego na tenczas posyłam, czyniąc dosyc powinności mey, na sie od wm. m. m. panow y braciey włożoney, którym powtore vsługi moje zalecam pilnie.

Datum w Gwoyscu dnia 28 augusti 1648.

Locus sigilli. Ian Theodoryk Potocki, podkomorzy ziemi Halickiey ręką własną.

(*Ind. rel. Tremboul. a. 1648—9, t. 131, p. 377—8, obl. 29/VIII*).

XVII.

Лист Самуїла Кшесовича зі Львова до Варшави про сучасні події.
3 н. ст. вересня 1648.

Tu v nas na Rusi te się rzeczy dzieią: Ich mosc panowie regimentarze woiska koronnego przestrzecenі są przyiacielskimi listami hospodara wołoskiego, ze się do nas chам, ze wszytkiemi swoimi murzami gotuіe, iusz definitive w radzie swoiey vchwaliwszy ditionum regni populationem. Potwierdzaią tego y nasi kupcy, ktorzy w tych dniach z Turek przyiachawszy, o wielkim sporządzeniu tatarskim po miastach podunaiskich powiadaіą, będąc tego oczewistemi swiadkami. Za takowemi wiesciami zdalo się ime! podczaszemu koronnemu zatrzymacz poselstwem pana Kolka, aby snac in ipsum incendium nie wpadł, listy pewne do Constantinopola przez pocztę wołoską (ktora iedynastego dnia z Constantinopola pod Gliniany stawala prętkoscią swoią a dobrym 'rządem hospodarskim) wysławszy, diploma fiduciae dla posła ządaiąc. Czern zbuntowana rozchodzila się z kupy, na którą per campos et agros palantem xiąze ime Wiszniowiecki napadaіą, onę gromił y ad internecionem zabiał, straciwszy nieco dobrego y odwaznego swojego soldata. Vstępuiа iusz y sami Zaporoscy Kozacy w głębszą Vkrainę, a potym podobno zechcą y na

samo Zaporozie, gdzie caelo et solo suo acrius animabuntur; a day Roze, aby się tam znówu z hordą tatarską nie złączyli y nas nie wołowali. Zgromadzią się chorągwie powiatowe, niektóre spiesznie, niektóre motu cancrino Lwow obiedzaiąc y nawiedzaiąc, postępując; a tymczasem nieprzyjaciel z bogatym łupem wchodzi z wieczną sromotą y z nienagrodzoną szkodą Polaków. Szerzey przez drugą posztę oznaimię wm. o powodzeniu rzeczy tutecznych, na ten czas przymi to wm. mile odemnie, a sam tesz zechciei wzajemnie pisac przynamnicy: salve et vale! czego y ia zycze wm. y to posyłam z Lwowa.

3 septembre anno 1648.

(Руконись бібл. Оссолінських N 2346, р. 23).

XVIII.

Лист Сахуїла Кушевича зі Львова до Варшави про сучасні події.
7 н. ст. вересня 1648.

Extraordinaria poszła wychodzi do Warszawy od nas propter ingruentia pericula. Nie chcialem bydz y pod ten iusz nas zapal leniwym w pisanie. Raptissime oznaimię, co się v nas dzieie. Plondruie nieprzyjaciel Wolhyn, feracissimam regionem. Wział y splondrował Olykę, miasto xiążąt Radziwillow, z zamkiem obrone bardzo dobrze. Nie strzymał Łuck, metropolis Wolhynia, syły zbuntowanego hullaistwa: wzięty z wieczną naszą sromotą y spustoszony. Puscili się z Ludzka (sic!) do Włodzimierza. Rebellizanci y do tego czasu pewnie on opanowali. Pod Sokalem in armis stanęło zkonfederowane chłopstwo. Nalazła się zdrada w miescie tamiecznym, y zaraz zapłatę odniosła mieczem. Co się tam daley stało, nie wiemy. W Kamionce Strzemilowej, pięć mil od Lwowa, iusz seditio in apertum erupit: p/bici catholicy, pomordowani kapłani,

zdeptane świętości. Iusz po wsiach y po drogach bardzo niebezpieczno dla buntow wszystkiei Rusi, która implacabili odio contra catholicos et Polonos będąc, iadących y ydących zabija y okrutnie morduje. Iusz v nas conspiracie pokazuią się; iusz hultaistwa nocą wiele naiezdza y odiezdza; iusz rozne odprawuią się zgromadzenia, to po cerkwiach, to po kątach y dolinach przedmieiskich; iusz nam Rus obsequium wypowiada z wielkimi tyrami! Dzis ich na ratusz odsylamy principiis medicinam adhibituris. Actum est de nobis! Żołnierza służalczego nie mamy. Posylami do krolewica imci Karola, zebrząc tego ludu, który prowadzi imc p. Kazanowski groszemu krolewica imci in supplementum onych, co w Barze pobici. Postaray się wm. m. p. o ten list, który do krolewica imci pisany od szlachty lwowskiej, a z niego zrozumiesz wmc, nie bez wielkiego zalu, nostram calamitatem et orbitatem. Tatarowie iusz się znowu złączyli z Kozakami. Nasi leniwo postępuią, niezgoda wielka inter proceres y zazdrose. O nas nikt nie myśli, iakimby sposobem dodac nam ratunku! O fatalia tempora! Confusio comedit laborem patrum nostrorum ab adolescentio nostra, greges eorum et armenta eorum, filios eorum et filias eorum. Dormiemus in confusione nostra et operiet nos ignominia nostra, quoniam Domino Deo nostro peccavimus nos ei patres nostri ab adolescentia nostra, usque ad diem hanc et non audivimus vocem Domini Dei nostri! Tak lamentuiemy z Ieremiaszem prorokiem. V nas exii! edictum, aby się zaden nie wahał wyiezdzać od miasta sub privatione honoris et confiscatione, excepto sexu segraciore et imbilliciore (sic), ale y ci zostac muszą dla podrozných rozboiow y buntow. Inciderent in Scyllam volentes vitare Charybdem! Iusz to prozno, hic aut vincendum aut moriendum, kiedy tak o nas mało dba rzeczpospolita! Illam olim haec post nostra fata meminisse invabit! O wierze naszej wątpic nie potrzeba, vznaią potym inimici civitatum, iako to miast ochramiac potrzeba. Ci, co na nas gorąco więc (sic) seimikach y seimach następowali, niech teraz przydą a zastąpią nas!

Napiszę więcęы потым, а teraz zaleciwszy się lasco wim. m. p., powolnym sługą zostaię w tym naszym Lwowie, gdzie luctus viltrices posuere cubilia curae. Valete!

D. 7 septembre ao 1648.

(Гуконисъ библ. Оссолинскихъ N 2346, p. 24—25).

XIX.

Кс. Лиховский показує рани, що йому вчинили селяне зі Сільця 7 н. ст. вересня 1648.

[E] Feria secunda in vigilia f. natiuitatis B. M. V. admodum reuerendus pater Stanislaus Lachowski commonstrauit iudicio vulnera sibi feria quarta ante f. natiuitatis B. M. V. pxe ppta (2^{IX}) in campis villae Sielce, tenutae gnosi Stanislai Orzechowski, ad capitaneatum Strumilowa Kamionka pertinentis, per laboriosos: Sawka et komornik iego et socerum Bokej Rybak, Choma Byk cum filo Droboczyk, Petro Kulawy, Holowkow syn, Lawrow syn, kowal y syn, et proponem cum diak, -- subditos villae Sielce, in via publica illata.

Те-ж саме заявляють: кс. Саяон Блонський, Матіас Ячевський, Луція Стоковська й Луца Лекавська.

(Ind. rel. castr. zem captur. Leopold. a. 1648, t. 398, p. 386 - 389).

XX.

Слідство в справі нападу сілецьких селян на втікачів з Луцка і ограбовани їх та засуд підманого Костя Івановича зі Сільця. 7, 11 і 12 н. ст. вересня 1648.

Actum Leopoli in iudiciis ordinariis capturalibus feria secunda in vigilia festi natiuitatis B. Mariae V. anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octauo.

Ad iudicium praesens ordinarium capturale Leopoliense personaliter venientes adm. rndus Simon Blonski, vicarius ecclesiae Luceoriensis, Alexander Łachowski, praesbyter, et nlis Mathias Ianczewski, theologus moralis et rhetor, Lucia Stokowska, Helena Strusinska, vidua, Izabella Iasinska, nlis Iasinski uxor, cum eiusdem mariti sui, vti tutoris coniugalis, authoritate et famatae: Barbara Miodownicka, Anna Lekawska, Regina organarii fabri [uxor], ciuissae Luceorienses, — praesentauerunt eidem iudicio laboriosum Kost Iwanowicz de villa Sielce ad Kamionka Strumilowa pertinenti, principalem, qui praesentatus, a iudicio interrogatus, palam et libere haec confessata retulit:

Isz byli z nim na tym rozboju: pop teyze wsi, Sawka soltysz y komornik iego Matwiey, Pich y [z] zieciem synem, Pokiey Rybak, Iwanko dyak, Hurko Lasciszyn, Iwan Drobo-cik, Petro strosz zamkowy, Lewko syn woytow, Anton Polonikow syn, Hryc kowal z synem; asseruit eos esse octodecem, reliquos vero non meminit. Naprzod Drobocek zawolał, ale y wszyscy zwabili sie w noce, mówiąc: „zydzi wiekaią z Lucka! stali nocowac w Dolinie!“ y tak biegli na ten bunt. Iam poszedł do popa na rade. Pop mi nie radził y nie kazał chodzie. Obacze potym, ale sam pop bieży! Ktorego ia pobaczywszy, y iam pobiegl iusz na huk, kiedy strzelali. Przypadszy, potkalem zyda y bialogłowe, te delatricem, ktorą widłami vderzył, a potym miszek, w ktorym belo pul-trzecia złotego, vrznalem y wzialem, takze y korale, ktor-em w siano schował, a haftki srybrne sama ni dala. I to powiedał, ze y przedtym w lecie rozbiiali, iako Drobo-cik, Petro, alem ia dopiero pierwszy raz z nimi był. Recognouit y to, ze v popa byly suknie ksiedze.

Quem iudicium burgrabio castri praesentis ad carceres tradidit, salua custodia et victu per delatores administrandis.

Qua in causa auditis eiusmodi confessatis ex propositione instigatoris iudicii praesentis ac praefatorum delatorum decretum iudicii praesentis primum intercessit in tali verborum serie:

Actum Leopoli in iudiciis ordinariis capturalibus feria sexta post. f. natiuitatis B. Mariae V. pxma anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octauo super propositionem actoris praesentis contra citatos infranominatos factum de tenore tali:

Proposuerunt instigator iudicii praesentis et adm. rndus pater Simon Blonski...¹⁾ in et contra laboriosum Kost Iwanowicz de villa Sielce, in recenti crimine captum et coram iudicio praesenti f. secunda pxe prta per delatores praesentatum, inculpatum pro eo,

quia ipse, immemor legis diuinae et humanae, caeque (sic) timore Dei ac dilectione proximi posthabita, poenas legum non veritus, ausus est feria quarta post f. s. Aegidi pxe prta (2/IX) adiuncta sibi in impiam opem multorum complicum et cooperatorum manu in necem violentias, rapinas, dispersiones paratorum, dum delatores truculentas praedonum Luceoriam depopulatum manus euitandi Leopolum vitam saluaturi per bona villae Sielce via publica, securitate itineraria communi protecti, se conferent noctisque impeditentes necessitate atque maioris suae securitatis gratia in syluis ab dormire adacti tuto fessa difficultate itineris membra laxarent, ipse vna cum suis complicibus, ipsi de nominibus et cognominibus melius notis, ubi innotuerint, specificandis, hora noctis circiter media turnatim in delatores somno securos irruere, eosdem securibus, falcibus, baculis cadere et eruentare, vulnerare, prout id obductiones vulnerum, eo nomine per delatores factae, latius eloquuntur, res plurimas, seorsuis regestris connotatas, penes delatores peruentas in vim praedae et spoliū rapere, prout de facto vna cum suis complicibus delatores inuasit, vulnerauit et res praetactas in vim praedae et spoliū violenter rapuit.

Per quod cum poenas grauissimas legibus regni in obsessores stratae publicae descriptas succubuit, petierunt su-

¹⁾ Наступають імена осіб, як вище.

prascripti delatores vna cum instigatore iudicii praesentis eisdem super inculpato decerni.

In termino itaque hodierno ex dilatione ad prolocutorem eidem inculpato concessa legitime incidente et proueniente parte actorea excepto femineo sexu personaliter suo et aliorum delatorum personaliter, inculpatus autem personaliter contrariis exauditis partium praefatarum, vtramque primum in causa praesenti procedere, deinde respondere per modum directe respondere in causa personaliter mandauit. Tandem licet confessata proprii oris eius inculpatum reum obiectorem esse conuincunt, verum propter meliorem et probabiliorem indagationem criminis nefarii, tum principalis et aliorum comprincipalium, eundem pro torturis et questionibus tradendum iudicium praesens adinuenit et processum exequi burgrabio castri cum officio subcastrensi iurato, similia exequi solite, pro exequendis praemissis tradit. Quae idem burgrabius cum eodem officio die hodierna exequi debet sub poena contra negligentes sancita atque iudicii arbitraria.

Tenor confessorum.

Działo sie dnia iedenastego miesiäca wrzesnia roku Panskiego tysiąc szescset czterdziestego osmego.

Przed nami Stanisławem Zaszanskim, Wojciechem Zbarazkim, przysięgnemi, y Mikolaiem Luckiewiczem, pisarzem także przysięgłym, Kost Iwanowicz, dekretem sadu kapturowego na meki skazany y na mieysce zwyczajne przyprowadzony y związany, naprzód pytany, aby dobrowolnie powiedział, iak dawno y s kim rozbiła, y o rzeczach strony powodowej, nie nie chciał powiedzieć. Pociągniony trzy razy — nie także nie powiedział, swieczami palony — nie nie chciał powiedzieć, az kiedy mu iusz pofolgowano, tak poczoł mowić:

„Ja Kost Iwanowicz zeznawam to, iz Hryc pop sielski y Iwan Drohocik swawoli są przyczyną, y oni mnie sobą na to namowili; także Sawka soltys y Matwiey komornik iego, Choma Pich y z synem swym Sienkiem, diak Iwanko, Clarko Laszczyszyn, Bokiey Rybak, Drohocik Iwan, Piotr Krzywy,

Hryc kowal z synem swym Maximem, Lewko Lechunow woytow syn, popa y Drobota, powolnie raz y drugi (sic!), y wszystkich, ktorzy mie na to namowialy. Y to przyznawam, ze mi ta pani sama dala korale, a potym vrznąłem v niey mieszek, w ktorym pieniedzy belo pultrzecia zlotego tylko; y hawtki srebrne od niey wzialem, a potem wderzyłem ią, raz y drugi, widłami; bawelniczke, ktorą v niey wziął, tom ią wepchnął w siano. A pop zabrawszy xieze rzeczy, szubke y sukien krotkich dwie, schował ich w barc; y Dobrocek pobral studentowe suknie. (Powiedzial), zechmy pochowali w lesie we zbozu, y gdziekolwiek ieno nabilismy, tosmy we zbozu w lesie chowali. Powiadam to, ze Iwan Dobronik dawno sie bawi rozboiem z swoiemi towarzyszami, ieszcze z wiosny."

Ian Bratkowski, burgrabia lwowski.

Sabbatho post f. natiuitatis B. Mariae V. pxmo anno Dni millmo sexcentmo quadrmo octauo iudicium praesens capturale Leopoliense parte vtraque, delatores et inculpatus, personaliter comparente, -- quoniam confessata ipsiusmet inculpati, tam libere coram iudicio agnita, altera vice iterata et confirmata, eundem inculpatum, vti depraedatorem et viarum publicarum dispercusorem, crudeli morte sine comprobatione iuratoria dammandum esse permittunt, nihilominus quoniam ex eisdem confessatis ipsius alii depraedatores, vtpote: Hryc pop, Iwan Drobocik, Sawka sółtys, Matwey komornik, Choina Pich, Sienko syn iego, diak Iwanko, Charko Laszczyszyn, Bokiey Rybak, Piotr Krzywy, Hryc kowal z synem swoim Maximem, Lewko Lechunow woytow syn — de villa Sielce, facti eiusdem et dispercusionis stratae publicae principales et comprincipales et complices, reperiuntur, quo circa eo in passu inhaerendo iuri communi iudicium decernit: Quatenus nlis Mathias lanczewski et honesta Barbara Suliowa Miodownicka, Regina organarii Wentowska praesentes ex delatoribus tam eundem Kost Iwanowicz quam praefatos supranominatos principales et comprincipales cum duobus testibus tantum, vti in re manifesta et notoria, iuramento corporali com-

proben et conuincant, et quoniam hoc idem iuramentum conuictionis iidem delatores cum testibus in instanti in facie iudicii praesentis praestiterunt, — ideo iudicium praesens eundem Kost depraedatorem in quatuor partes corporis eius dissecandum, anticipatiue vero respectu praesbyteri circa eandem depraedationem vulnerati, inprimis manus dextra amputari debet, decernit atque pro executione praemissorum facienda ad burgrabium castri praesentis remittit, cui id burgrabius attendere debet sub poena contra negligentes officiales sancita atque iudicii arbitraria.

(*Ind. rrl. castr. seu captur. Leopold. a. 1648, t. 398, p. 753–760*).

XXI.

Ухваза сойнику в Бѣзі 12 н. ст. вересня 1648.

My dignitarze wrzędnicy y rycerstwo wojewodztwa Belskiego, za vniuersalem iasnie wielmoznego imci pana wojewody belskiego de data 26 augusti anni praesentis pro die 12 septembris do Belza, na miesce consultacey zwyczajne, ziechawszy sie, chociaz nie mairac praesentem w kole naszym iasnie wielmoznego iego mci pana wojewody belskiego, wwarzaiac iednak vndique immimentia pericula na wojewodztwo nasze, widzac proximos vicinos nostros iuz ad extremam calamitatem redactos, alienis edocti malis, obmyslwszy externam respubcae pacem przez powiatowego zolnierza, a teraz non tam vocati a primario officiali, iako z milosci erga patriam, nie chcąc suspiria facientem in tam calamitoso ipsius statu oney deserere y owszem gotowi będąc za nią omnem fortunae subire aleam, zatrzymuiąc internam pacem, securitatem y dignitatem wojewodztwa naszego, innixi constitutione confederationis praesentis, którą lauda publica, in futurum o obronie przeciwko swowolnym uchiwalone, są approbowane, pozwolilichmy wojewodzwa naszego obronę.

Poniewasz accensa et effrenata takowa sie w terazniejszy-
szym osierocialey tym rzpłey stanie przez łunti kozackie
w roznych osobach ziawila swawola, która non tam viribus
quam fraude et dolis, nie pomnąc na Boga, prawa pospoli-
tego ostrosc, wrzędow y panow swoich zwierzchnosc, namniey-
szego respektu nie mając, machinationis, conspirationis, vio-
lenti conatus nec non ecclesiarum profanationis, ciuitatum
villarumque publicarum dispercussionis y innych okrutnych
w tey zacney koronie nieslychanych, facinora committere non
veretur, przeto in tali passu, nie chcąc sobie samym y do-
statkom naszym parcere, zgodnie wszyscy nemine contradi-
cente, widząc ze rustica natura citius bello quam amore co-
libetur, ze wszystkich dobr tak rzpłey iako y dziedzicznych,
duchownych y swiedzkich, do wojewodztwa Belskiego y po-
wiatow do onego należących, żołnierza łanowego vchwalilizmy
tali ordine:

Iz kazdy slachcic dziedzic y zastawnik, który in reali
possessione zostawa bonorum, takze ich mosc pp. duchowni
y dzierzawcy dob[r] rzpłey, z kozdego dziesiątka łanow zoł-
nierza raylara z koniem dobrym, z troygiem strzelby, we
zbroi, porządnie opatrzywszy wszelką zywnością, kosztem swym
bez zadnego darownego chleba wyprawic powinien.

A iesli by kto nie miał dziesiątka łanow, tedy z szesci
łanow kozaka z troygiem strzelby, takze porządnie (ktore
łany z kwitow poborowych przy popisie nizey mianowanym
przez kazdego z ich meciow panow dziedzicow y dzierzawcow
ich meciom panom sędziom kapturowym elucidowane bydz
mają) stawic bedzie powinien.

Slachta zas bracia nasi, ktorych iest kilka albo kilkana-
scie we wsi, diuta proporcione kwitow poborowych na iednego
raylara albo kozaka sami z sobą y z przyległymi sąsiadami
zkladać sie mają na wyprawę.

Ich mosc pp. arendarze, tak slachta iako y plebeii, kto-
rzy dobr dziedzicznych nie mają w tym wojewodztwie, a
summy znaczne na arendy roznych dobr lokuią, aby rowno

z nami pro praesidio reipub. y wojewodztwa naszego pociągali, od dwudziestu tysięcy wprzod danych raytara, a od dziesiąci, także wprzód danych, kozaka stawic powinni, a od mniejszych sum, aby także abo na raytara abo na kozaka, iako y łanowi, zkładali sie.

Na nowych zasie osadach, gdzie łany zkomputowane nie są, tedy ze trzydziestu domow, do których grunty należą, iednego raytara łozdy dziedzic wyprawic powinien.

W tych ze nowych osadach, od tych poddanych, którzy w chalupach tylko przy ogrodach swych mieszkają, a pol do nich nie mają, także od trzydziestu chalup, hayduka, byle nie Rusina, z muszkietem y szablą, w barwie błękitney, to jest zupan y katanka, porządnie wyprawic powinien, co sie z kwitow podimnego elucidowac ma. Do tegosz incluuwac sie wszyscy Żydzi mają.

A iz zaden żołnierz sine ordine et disciplina bydz nie może, tedy chcąc aby porządek y disciplina militaris była, ich mciow: iego mci pana Alexandra Stanisława z Belzca Belzeckiego, starostę Łelskiego, pułkownika generalnego y z powiatu Łelskiego rothmistrza, z grabowieckiego iego mci p. Stanisława z Sarbiewa Sarbiewskiego, korytńskiego starostę, z ziemie Buskiej iego mci pana Adama na Suchodolach, starostę horodelskiego — rothmistrzow obraliziny. Iednak ieczci by który z ich mciow wzwyż pomienionych z tej vsługi wojewodztwa naszego wymowił sie, tedy vigore huius laudi zostawiuemy sobie na miejsce onego przy zieżdzie naszym liberam electionem. Do tegosz porządku y ad consiliu:n z posrodka siebie deputuiemy ich mciow pp. comisarzow: z Belskiego — imci p. Wacława Kaszowskiego; z Grabowieckiego — iego mci p. Jozepha Branickiego; z Buskiego — iego mci p. Samuela Sokoła, pisarza ziemskiego buskiego; z Horodelskiego — iego mci p. Stanisława Branickiego, dając ich mciom wzwyż mianowanym iuxta ordinem et consuetudinem militarem, ratione iniuriarum od tych żołnierz y perpessarum, iudicandi, decidendi et disponendi plenariam facultatem.

Ci ich mosc pp. rothmistrze y ich mosc pp. comisarzy przy chorągwiach swoich residowac będą powinni. A iezeli by który propter legale impedimentum odiechac miał, tedy ma zostawic przy swoiey kompaniiey porucznika, parem genere y bene possessionatum w wojewodztwie naszym.

Azeby tym facilius to postanowienie nasze y prędzey ad effectum przyszło, vchwalilizmy generalny popis pod Belzem loco solito pro die 24 praesentis, który popis przed ich mciami pany sedziami kapturowęmi bydz ma, hoc adiecto, ze tez ich mosc pp. sędziowie kapturowi tak do popisu iako y do stawienia żołnierza łanowego tenentur.

A kto by był tak temerarius y contemptor laudi publici, zehy y tego żołnierza wzwyż mianowanego do obozu naznaczonego nie stawil, tedy poenam quingentarum marcarum ratione contraventionis za kazdego z osobna żołnierza succumbere ma, o co forum w sądzie kapturowym, terminum pe-reptorium ad instantiam instigatoris naznaczamy. A grzywny te powinien placic in instanti luitis sub poena perpetuae banitionis, beneficio dandae intromissionis amputato, a te poeny ob negligentiam boni publici in commodum publicum obrocione et per instigatorem ad aerarium publicum, to iest do sądu ziemskiego belskiego bydz mają oddane. A iezeli by pan instigator był tak negligens, albo chcąc fauere komu votum praemissorum, y prawnie conuenire nie chciał, tedy o to ad instantiam cuiusuis nobilis possessionati w wojewodztwie tym coram eodem iudicio capturali ma respondere y pro negligentia poena solutionis de suo tile grzywien, ile by za kazdego raytara kozaka y pieszego nie stawionego wedle tego laudum przychodziło, toties quoties pozwany będzie, karany bydz ma.

A przy popisie powinien będzie p. instigator miec regestr tak poborow iako podymnego y notowac tych, którzy non satisfacerent laudo praesenti. A względem prace iego mci p. instigatora od kazdego sta grzywien, ktorych doydzie, nalezec mu będą grzywien dziesięć.

A iesli by slachcie ktory w dobrach swych dziedzicznych od ktorego z panow zolnierzow, propter securitatem woiewodztwa naszego wyprawionych, vkrzywdzony zostal, ina sprawiedliwosci ządac od rothmistrza, ktorey gdy by nie odniosł z p. rothmistrem, forum o tym w kapturze naznaczamy. A zywnosc ten zolnierz tak placic powinien, iako kaze constitucia anni millmi sexmi vigesimi primi. A iezeli by z czeladzi ktory mial panu swemu z koniem ziechac, tedy poenam infamiae et coli popadac ma, ktora in iudicio capturali, za delacyią rothmistrzow lubo pana iego, na nim zkazana bydz ma.

Zabiegaiąc temu, aby kazdy z ich mciow panow obywatelow na ten popis generalny osobą swoją stawil sie, na kazdego takiego, kto by secus vczynil, poenam legibus regni o popisach descriptam interponimus, o co forum przed sądem kapturowym ad cuiusuis instantiam wszyscy sobie iednostainie naznaczamy. Kozdy iednak z nas, roziezdzaiąc sie z popisu wyzey specificowanego, zolnierza slachcica według ordinacyey naszej tamze pod Belzem y na tymze mieyscu obozem (do ktorego zataczania iego mci p. Stanisława Branickiego z posrodka siebie vzylizmy), zostawic będziem powinni, tą iednak condycią, zeby ten zolnierz nasz extra fines palatinatus nie wychodził, poniewaz tilko propter ipsam woiewodztwa naszego securitatem iest obmyslony.

A iezeli by tym czasem nām wszystkim pospolitem ruszeniem przeciw niebezpieczeństwu stawac przyszło, tedy zolnierze ci, ktorzy według tego laudum naszego będą pod regimentem ich mciow p. p. rothmistrzow, roziezdzac sie nie będą powinni, az do ziechania sie naszego z niemi, gdzie kazdy do swego pana obrocie sie będzie powinien.

A iz ich mosc pp. rothmistrze z ochoty swey zwykley do vsługi woiewodztwa naszego y z milosci przeciwko temuz obiecali sie proprio sumptu przez dwa miesiące regimentowac tym naszym zolnierzem, ktorego iezeli by securitas woiewodztwa naszego na dalszy czas potrzebowała, tedy ich mosc panowie

sądowi kapturowi vigore huius laudi immediate przed wysciem dwóch miesięcy seymik nam złożyć mają, na którym o dal-szym praesidium y sumpcie, iezeli by tego była potrzeba, aby ich mci panowie rothmistrze na vsłudze wojewodztwa naszego condigne stawac mogli, namowiemy.

A ze na tym seymiku instancyia przyszła od iego mci pana podkomorzego pułkownika y ich mciow pp. rothmistrzow wojewodztwa naszego, aby im na drugą cwierc wrze-snia zold dany był, który ze iuz na seymiku tym, na którym y te powiatowe chorągwie postanowione są, iest naznaczony y v pewnych osob specificie assygnowany, tedy y tą terazniey-szą naszą vchwałą ich mci, przy których są pieniądze napo-minamy, aby wczesnie ich mciom panu pułkownikowi i rothmistrzom wojewodztwa naszego one oddali sub duplici pen-sione damnorum, exinde na wojewodztwo emergentium, o co forum kaptur. Iesli by zas zalał sie który tak temerarius y przeciwny tej chwale naszej, zeby aliquo fato, tak ich mciow pp. rothmistrzow ten zold in integro nie doszedł, tedy laudo nostro assecuruemy ich mci, ze za naypierwszem ziażdęm y seymowaniem naszym skuteczną zapłatę obmy-słemy, prosząc przy tym iego mci pana pułkownika y rothmistrzow, aby towarzystwa swoje w tej zapłacie, iako bracia z posrodku wojewodztwa naszego, vbespieczyli. Nad to iezeli by w dalszej służbie rzeczypospolitey chorągwie powiatowe z in-szych wojewodztw zostawaly, tedy y my ich mciom pułkow-nikowi y rothmistrzom naszym y z tymi powiatowemi dalszą służbę przypowiadamy y w zapłacie wedle teraznieyszey con-foederacyey assecuruemy.

Ktore to laudum nasze, seymem confoederationis prae-sentis approbowane, zlecilizmy iego mci panu marszałkowi kola naszego, aby ręką swą podpisawszy y zapieczętowawszy, do grodu belskiego podac raczył.

Datum w Belzie die duodecima septembris anno Dni millmo sexmo quadrimo octauo.

Mikołaj Stephan na Neledwi Łaszc, marszałek koła rycerskiego wojewodztwa Belskiego m. p.

(Ind. rel. astr. Bels. a. 1648, t. 235, p. 859—867, obl. 15/IX).

XXII.

Указа соймицы в Судовій Вишні. 14 ж. ст. вересня 1648.

My rady, dygnitarze, wrzennicy y rycerstwo wojewodztwa ziem Ruskich na seymik wiszenski electionis, deputata y relacyey ich mci panow poslow ziem naszych z conuocatyey pro die decima quarta septembris anno domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octauo zgromadzeni, vpatrując y pilnie wwarzając, iako z inthimatyey iasnie wielmoznego imci xiedza arcybiskupa prymasa naszego pericula y afflictum statum tey rzeczypospolitey naszej osierociałey prouidendo periculis et indemnitatibus, iako praesentibus, tak strzesz Boze, futuris, laudo publico confederationis nostrae praesentis warowalismy sobie takową, iako externam tak internam, securitatem, ktorey co dzien bliszezy sweywoli kozackiey pozar y tajemne iusz w ziemiach naszych praktyki, wienc y drugie względem rozboiow iusz sie odkrywających w domach naszych niebiespieczenstwa, (lubo nym z tego z conuocatyey ich mose panowie poslowie nie przyniesli) ale ze casus tak gorący exprimit legem et necessitatem, idący przykładem drugich wojewodztw, okazowanie sobie my obywatel tak ziemie Przemyskiey iako y Sanockiey zgodnie niniejszym laudum vchwalamy:

Ziemia Przemyska pod Medyką, Sanocka pod Sanokiem, na mieiscach zwykłych, kozda ziemia przed swoim castellanem, a w niobytnosci przed wyszem wrzennikiem ziemskim, a to pro die vigesima octaua septembris, na ktore okazowanie wszyscy virilim in armis, tak iako do obozu, wedle dawnych praw, a mianowicie constitutyey millesimi sexcentesimi vigesimi, wyiąwszy osoby te, ktore tysz constitutia wyela,

stawic sie y tegosz dnia iednego, nie czekaiąc na sie, popisac sub poenis et ligamentis in eisdem legibus expressis powinni bendą y tam, iako spolna zgoda y potrzeba vkaze, do czasu zostac, a iesli nie bendzie potrzeba, zaras po popisie roziechac sie. Po ktorym popisie daiemy na sie facu'tatem ich mosciom panom castellanam naszym, a w niebytnosci ich mosciom panom vrzennikom starszym, aby in casu necessitatis et ingruentis, lub od kozackiey lubo pograniczney lubo domowey swowoli, periculi, za pewną wiadomością aby nasz vniwersalem do grodu nalezytego podanym, kozdy swoje ziemie, na pewne miejsce zwolali, non praciudicando jasnie wielmoznego imci xiedza arcybiskuna gnieznienskigo primasa naszego wydania vniwersalu na pospolite ruszenie. A my za oddaniem y publicatią vniwersalu takowego, naydaley dwoch niedziel, sub iisdem poenis na miejsce, vniwersalem naznaczone, stawic sie powinni bendziem. Co iednak praecauto, isz ci ich mosc, ktorzy na electią poiadą in personis suis, wolni od takowego ciezaru przez electią y tydzien przed electią y po electiey zostawac bendą, jednak slug y poszty wedle swoiey substantiey stawic bendą powinni. A ci ktorzy sie na teraznieyszą potrzebe y vslugę rzeczypospolitey zaciagneli penitus przes ten czas, z sluzby swoiey wolni, tak od popisu iako y od pospolitego ruszenia, zostawac bendą, do ktorego tesz pospolitego ruszenia ich mc panowie sedziowie kapturowi in personis suis powinni.

A isz woysku zaciagnionemu ziem y powiatow naszych za pierwszą cwierc dosyc sie stalo zaplatą, na drugą iednak, strzesz Boze, dalszego zaciagnienia tey woyny obmyslilismy zaplate.

Naprzod ziemia Lwowska, lubo na drugą cwierc odesłali do rąk wielm. imci p. Mikołaja Ostroroga, podczaszego koronnego, do obozu pieniądze, przecie iednak prouiduiąc dalszym czasom, aby aerarium ich mosciow ogolocone nie bylo, postanowili sobie poborow dwa, ktore maia bydz oddawane do rąk imci p. Piotra Ozgi, pisarza ziemi Lwowskiey, poborce,

które pobory a data praesenti za niedziel cztery wydany być mają, a początek ich wybierania ma być a data eadem za niedziel dwie, praeiuramento przed sądem vacante officio lwowskim kapturowym, saluis iednak desertatis iuramento probandis pro tunc przez żołnierza, s przyczyny rebellizantów zniesionych. Solarium iednak imc p. poborca swoje beneuole do summy przyłącza, które to sumy iako s poborów wybrane tak też y solarium, ad vsus tylko publicos necessitatis reipublicae obracać się mają.

Ziemia Przemyska pozwoliła summe, dwoygu podymnemu corresponduiącą, poborów cztery, do której wybierania obraliśmy poborce imci p. Gabriela z Bieroce Biereckiego, pisarza ziemskiego przemyskiego, który praeiuramento w grodzie przemyskiem ma wybierać pobory. Początek wybierania ich a data huius diei za niedziel dwie, a po drugich dwóch niedzielach konczyć się ma, saluis iednak abiuratis exemplo wybierania przeszłego poboru. Który imc p. poborca solarium swoje ad vsus publicos necessitatis powiatu tego conferował, iako insze summy poborowe tak y to solarium obracać się mają.

Warowała też to sobie ziemia [P]rzemyska, isz patrząc na niebezpieczeństwa, które affligunt iako rempublicam tak też y securitatem domesticam, consulendo bono y securitati domesticae, vchwaliliśmy sobie żołnierza w powiecie naszym koni dwiescie kozaków y obraliśmy rothmistrzów imci p. Andrzeja Srzedzinskiego y imci p. Andrzeja Łosia, ludzi iako vrodzeniem, zachowaniem, tak też dzieł rycerskich biegłych, którym nazначyliśmy zoldu chorągwi po trzy tysiące złotych, to jest po złotych trzydziestu w ćwierci na ieden kon zoldu, a samym ich mciom contentatocy po tysiącu złotych, którą summe imc p. poborca za kwitem ich mciow panów rothmistrzów ręcznym powinien. Ktorzy to ich moc panowie rothmistrze, imc p. Jendrzey Srzedzinski we wsi Strarzewicach pod Starym miastem, a imc pan Andzey Łos w Mosciskach y wsi Walawie, sciągnięcie miec mają y obecnie przy chorąg-

gwiach swoich mieszkac. Ktoremu żołnierzowi chleb naznaczony przez ordynację ich mciow pp. sędziow kapturowych po blizszych krolewczynach w dobrach leguminą oddania, a w dalszych pieniądmi. Cisz ichmosc pp. sędziowie naznaczyc mają, który oboz chleb nie ma excedere summam złotych trzydziestu. Ten iednak żołnierz we wszystkim ma isc za directią ich mciow panow sędziow kapturowych, gdzie y na które miejsca obrocic się mu kazą. A iesli by tego potrzeba vkazala ex necessitate, strzesz Boze, periculi na powiat Sanockiey ziemie, tedy ich mosc pp. sędziowie kapturowi przemyscy mają poslac chorągwie posilkowac ziemie Sanocką, co tesz ziemia Sanocka vicissim powinna. Przyznanie sluzby tym chorągwiom a prima octobris poczynac sie ma, y popisowac sie mają przed temiz ich mociami pany sędziami kapturowemi.

Wydanie poborow exemplo przeszlego laudum postanawiamy: Zydzi, iako sosze od domow tak od rzemiosł, towarow, handlow y wszelakiey kupie, do rąk tegosz imci p. poborce oddawac mają. Co diligentissime nemine excepto imc p. poborca inquirowac powinien.

A po wybraniu tych podatkow imc p. poborca summy te trzymac przy sobie ma, y na zadne ynsze potrzeby, tylko ad publicos vsus powiatu y ziemie tey, iako na zaplate pierwszemu żołnierzowi, w sluzbie iusz będącemu, ktoremu vigore huius laudi zaplate drugiej cwierci zwyczajem kwarcianego zoldu, iak tesz y temu nowozaciągnionemu powiatowemu żołnierzowi, obmysliliśmy. Waruiemy tesz to, aby p. Janowi Aufleszowi, sakiennikowi, niieszczaninowi przemyskiemu, s tych podatkow resta summy winney zaplaco, v ktorego in fidem publicam na piechote sukna wziento. Takze s tych podatkow piechoty dobierac mają, ktorych p. rothmistrz vigore laudi przeszlego seymiku nie zebrał. Residuum summy przy sobie imc p. poborca chowac powinien na inne potrzeby, za ordynacją przyszlego, da Pan Bog, seymiku coronationis.

Miasto Przemyśl, metropolis powiatu przemyskiego, isz pod teraznieyszą rebelliją iest subiectum periculis, przeto pro-

uiduione securitati tego miasta, vigore huius laudi vmocniami, aby zaden z obywatelow domow y gruntow, tak w miescie iako y na przedmiesciach, nie vchranial sie iako od strazy z armatą, tak tesz ad omnia onera, miastu temu należących, sufferenda pod ten czas tylko interregni, pod winami przez sąd kapturowy vzmanemi. O co forum przed temisz ich mciami kazdemu naznaczamy.

Etiam et in termino tacto ziemia Sanocka pozwolila poborow trzy na zaplacenie drugiej cwierci zolnierzowi swemu powiatowemu, a residuum summy przes imci p. poborce za dispositiā sądu kapturowego ma bydz oddane pro praesidio et securitate omnimoda do rąk imci p. Samuela Bala rothmistrza, ktore (sic) za resztę tej summy sto koni kozakow zaciągnać powinien, s ktoremi imci p. rothmistrz pro praesidio in necessitate powiatu przemyskiego vicissim stawac powinien bendzie, stanowisko im w Sanoku naznaczywszy. A postanowienie zoldu y chleba ich mose pp. sędziowie kapturowi postanowic maią. Azeby tym przedzey ludzi zebrali, tedy a die vigesima prima septembris pan poborca ma poczynac wybierac pobory, a trwac ma wybieranie poborow przes trzy niedziele inclusiue. Poborce w ziemi Sanockiej obralismy imci p. Kiliana Cieszanowskiego, ktory solarium zwyczajne z tych ze podatkow sobie potrącić ma, praenio iednak iuramento przed wybieraniem poborow w grodzie Sanockim.

A po wybraniu pomienionych poborow ichumosc p. poborecy powinni registra podac do grodow należytych y rachunki na przyszłym, da Bog, seymiku coronationis vezynic, ktore rachunki specificc, iako s ktorego miasta, wsiow y innych podatkow opisanych wybiorą, de integro rachowac sie powinni bendą.

Takze maiąc przed vezyma, in qualibus et quantis wiewodztwo nasze versatur periculis, do ktorego wszystkie prawe colluies licentiosorum zawsze sciagnione a pogotowiu pod terazniejszy czas wojny y zamieszania w tutecznych krajach naszych, et quod maximum est, rebellionis et tumult-

tuum vnde quaque pełne, przeto przechylaiać sie tak do starych statutow, iako tesz y tak wielu constitutyi posledniejszych, eo nomine na licentiosos opisanych, ktore officiis castrensi-bus, etiam in altissima pace, kazaly bydz paratis a pogotowiu, gdy teras hoc interregni tempore canstrensia silent iudicia, przechylaiać sie do tylchize praw capturowych y laudow naszych de securitate opisanych, chcemy y terazniejszym zgodnym seymiku naszego consensem ich mciom pp. sędziom naszym capturowym to zlecamy (sic!), aby ich moc tak we Lwowie iako y w Przemyslu, Sanoku sądy swoje ratione violentiarum et recentium criminum, ktore by sie iedno pod temi sądami działy, tak iako grod krakowski pod seym zwykły odprawowac, y ich moc aby one etiam sub tempus electionis przyszlego pana naszego asz ad tempus felicis coronationis debite odprawowali, vkrzywdzonym sprawiedliwosc aby czynili, seditiones tumultuum aby wczesnie principiis zabiegali. Bannitow y przesądzonych skoro by niedziel dwie banniciey minelo, aby sprawiedliwosc nicodwłoczną czynieli.

Azeby tego wiekszego (sic!) authoritas y vigor był pisany do ich mci iasnie wielm. imci x. primasa y do ich mci pp. residentow, aby to nasze postanowienie consensem approbowali, czego y my sami na przyszley, da Pan Bog, electey y coronaciey poprzec bendziemy powinni, aby na to lex na potym in perpetuum stanąć mogła.

Ktore to laudum vigore confoederationis nostrae in tam ardentibus periculis rzeczypospolitey, tudziesz bendąc naibliszy niebezpieczeństw, rebelliarum et tumultuum, a na ten czas vigore laudi praeteriti na convocatią, tak tesz y vigore con-signationis conuocaliey warszawskiey rellationis, na seymiku poslow imieniem naszym podpisac y pieczęcią vtwierdzic imci p. marszałkowi kola naszego zleciłismy.

Działo się w Wisni na seymiku electionis deputata y relationis die decima quarta septembris anno domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octauo.

Andrzej Łachodowski, starosta bobrecki, marszałek kola rycerskiego.

(*Ind. rel. castr. Premisl. a. 1648, t. 375, p. 1783—1788, obl. 19/IX*).

XXIII.

Лист Самуїла Кушевича зі Львова до Варшави про сучасні події.
17 н. ст. вересня 1648.

Wesołe ale nie prawdziwe przychodzą do Warszawy nowiny. Ruszyli się z pod Glinian ich mosc pp. regimentarze (o czym pisałem przedtym do wm.) ku nieprzyjacielowi, ale nie w takiej liczbie wojska, iako wm. wdano. Pewna to, że nad półtrzecia tysiąca więcej nie było, gdyż wiele bardzo powiatowych chorągwi prosto do xiążęcia Wiszniowieckiego, mizając Gliniany, wdawały się. Ime p. chorąży koronny czterech tysięcy wojsk przez tę wszystkę expeditię nie miał, y nie ma, mając wielką część włosci swoich, tak dziedzicznych iako krolewskich, w rękach nieprzyjacielskich. Gromadno iednak stoi przeciwko imci y Kamienca gotow był ratować, gdy by było wyuzdane chłopstwa y kozactwa wojsko następować na tamtę fortecę chciało. O wysieczeniu ludzi religiey greckiey w Kamiencu dopierossmy z Warszawy vsłyszeli (patrz wm., iak to omnia vana ab aquilone) z wielkim podziwem, ba y smiechem naszym. Ime p. wojewoda bractawski, iako sponte et vltro s pulkiem wołyńskim wiachał do obozu naszego, tak do tego czasu honorifice iako senator et civis bonus habetur, gregario tantum milite in obscuris nescio quid mussitante. Czytałem y ia in hoc negotio nie mało rzeczy roznych, y confessata rozmaite wiadomosci moich dochodziły, ale wyznac to muszę, że te wiesci pewnego nie mają fundamentu, co magnus ille rerum interpres, czas, iasnie pokaze, y na ten czas vznamy ignaris rerum pronam etiam in falsa esse fidem, quorum iudicia dicendo tantum finguntur. O porażeniu na dwadzieścia y cztery tysięcy wojska nieprzyjacielskiego w tych dniach nie

słyszeliśmy, chociaż kilkakroć w tydzień z obozu naszego zwyczajnie przychodzą poszty. Krzywonoś, do tego czasu in armis będąc przeciwko nam, nos et nostra naso suspendit adunco y różne miejsca plondruie, wniwecz pustoszy. Nie wierz wm. tym plotkim (sic!), które to sine certo authore włożąc się, vires acquirunt eundo, a potym do Warszawy przychodzą. Ja staram się, abym zawsze co pewnego pisał; iakosz nie wiele rzeczy odniemilo się tych, którem ia in confidentia do wmcı pisał. Teraz to oznajmuję: Mysmy Rus naszą vglaskali bonis et mitibus verbis, którzy iure iurando oświadczyli, że de perfidia vlla nie myślę, schadzki swoje, które miewali, in terrorem składając y tym przypisując, którzy im przegrządzali vltimo supplicio, a bez wszelakiei winy. W Kamionce Strzeżmłowej iusz hałas vspokoiony przestraszam przechodzących chorągwi, które tamtędy vmyslnie przechodziły, sine vlla tamen videntia. Authorem seditionis y rozbojów poimano y do sądu kapturu lwowskiego odesłano, gdzie tesz na pal wbici zostali ad terrorem aliorum. Tatarowie iusz są iawnie w państwach koronnych, y onych prope horam wszyscy ruscy obywatela magno cum timore et trepidatione wyglądają. Pisał imc p. podczaszy koronny do seimiku wisińskiego, przestrzegając de periculo y napominając o gotowosc.

Do tego czasu miał imc coreczkę swoją we Lwowie, dzis przyszły listy, któremi wiezdzać iej meı kaze incunctanter do Polskiey. Iusz to znac nie zarty! Woiewodztwo Ruskie pospolite ruszenie we dwóch niedzielach vchwalilo propter instantissima pericula ab hoste et rusticanorum suorum seditiones. Na trzy części chce się rozdzielić nieprzyjaciół, będąc in magna multitudine, co iako perniciosum rebus nostris poday wm. do vwagi w Warszawie wszystkim, quicunque sapiunt. O vos felices nimium, nimiumque beatus (sic)! Day Boze, abysmy ad vestram felicitatem et beatudinem incolumes przyiechali.

W Lwowie 17 septembre anno 1648.

(Рукопись библ. Оссолинских N 2346, p. 25—26).

XXIV.

Лист Самуїла Кушєвича зі Львова до Варшави про сучасні події.
25 ж. ст. вересня 1648.

W terazniejszych naszych hałasach nie mogłem pisaniem swoim ozwać się wnci y powinność moję za oświadczone częstokroć chęci oświadczyć, takiego jednak wni. bądź o mnie rozumienia, że ku wnci idem sum, qui supra, gotów będąc za okazami vsługą moją y przeszłe dobre affecty y wni. odwdzięczac y na insze zarabiac. Teraz od magistratu naszego oddawszy samemu wni. y wszystkiemu zacnemu domostwu wni. czołobitnią y ochotę do wszelakiego vsłużenia, wielce vpraszan, abys wni. mieisce w domu swoim dla pp. posłow naszych pod czas nadchodzącey elektiey zachować z zwyczajney łaski swoiey raczył. Czemu cale vfaiąc, ruskich turniejow powodzenie wni. breviter et simpliciter wypisuję:

Leżąc pod Constantinowem ich me pp. regimentarze y deposito odio do dawney przyiazni przyszedszy, starali się o to, iako by mogli byli pomknąc się daley ku woisku nieprzyacielskiemu. Trudna była przeprawa dla rzek i błot, ktorych niemało około Constantinowa, a dla apparatu wojennego często przyszło by było wystawiac mosty. Ex consilio militari postanowili pp. regimentarze szturmować do Constantinowa w którym pięć tysięcy zawarło się było nieprzyaciół w dobrym barzo opatrzeniu, aby przez mosty constantinowskie ku Chmielnickiemu postąpić mogli. Puszczono do szturmowania woiska naszego, ktoremu dosyc animose et generose odstrzeliwali się Kozacy, jednak, za łaską Bożą, bez klęski naszych. Iako noc nadeszła, nasi do obozu swego powrocili, chcąc dnia następuiącego zacząć robotę konczyc, a nieprzyjaciele, divinitus strachem iakiemsi przerazeni, koscioly Boze zprophanowawszy, groby pootwierawszy, ciała ludzi zmarłych turpissime porozrucawszy, domy z dostatkow wniwecz splondrowawszy, nocte profunda wyszli ku Chmielnickiemu, który nad rzeką Wikawą taborem leżał. Mieszczanie constantinowcy niektórzy

(bo ich barzo wielu pospółu z nieprzyjacielem vszło, metu poenae ob perfidiam) osmdziesiąt Kozaków w domach swoich powiązawszy, teyże nocy z onemi do obozu naszego przyszli, prosząc miłosierdzia. Nazajutrz rano uszykowane woisko nasze weszło do Constantinowa, a przypatrzwszy się wielkiemu nieprzyjaciół tyranstwu, działa, prochy y inszą wszytką armatę in vltiora mostami dawnymi przeprawowali. X. imc Dominik, iako pan dziedziczny Constantinowa, pozostałym mieszczanom elementię oświadczył y zdrowiem onych darował, exprobatu prius ipsorum perfidia. Vczyuiono to dla powabu inszych miast, y barzo dobrze, bo hac arte iako nadzieia w Panu Bogu allicientur. Ruszyły się tedy wszytkie chorągwie nasze, chcąc nad samym taborem Chmielnickiego położyc się obozem y iusz aleam belli subire, causa et iustitia immoti. Zaprzedał się tymczasem do woiska naszego ieden z przedniejszych kozaków, Zabuyski naswany, który o wszytkich zamysłach woiska zaporowskiego y czerni wiele powiedział. Strony hordy tatarskiej takową dał informację, isz wysłał był Chmielnicki posły swoje y gromadę nie małą koni przeciwko nim, aby zmordowane swoje w polach zostawiwszy, spieszniei na swiezych stawic mu się mogli, zakazy wielkie od Porty othomanskiej iusz w Siney Wody zatrzymały Tohay Beia, który iednak pewnie obiecuie się stawic na posilek temu zdraicy Chmielnickiemu. Iakosz y więzniowie nasi, z Krymu przychodzący, tosz twierdzą y powiadaią. Osmnastego dnia miesiąca wrzesnia nie mała znowu nieprzyjaciół kupa do Łucka przyszedszy, ludzi wschodniej i zachodniej wiary, bez wszelkiej rozności, powyscinawszy, miasto wszytko z kościołami y cerkwiemi spalili, y do tego czasu w tamtym kącie miasteczka cum effusione sangvinis pustoszy.

Crudelis vbique,

luctusi (sic!) vbique, pavor et plurimo (sic!) mortis imago.

Satanow w tych dniach niespodziewanie wzięli, do czego pomogła barzo wyuzdanego chłopstwa w tamtym kącie rebellia. Posłali pp. regimentarze tam ku Satanowi p. Złotnickiego, który

do tego czasu z swoim ludem tam się bawi, czekają na nieprzy-
iaciela pogody. Acz lubo w tamtym kraiu do tego iest p. Zlot-
nicki, przecie jednak około Trembowle zconfederowane hultai-
stwo ciągnie się do gromady. Wysłano znówu z obozu kilkanascie
seth człowieka, aby te kupy rebellizantow rozgromić y roze-
gnac mogli, ale do tego czasu dla wielkości nieprzyiaciela nie
nie sprawili. Pod Kamiencem Podolskim było ich około dzie-
siątka tysięcy, przeciwko ktorim wyprawił się był imc pan
balicki, y polozywszy ich pultora tysiąca na placu, sam w bok
rohatyną vderzony, a syn imci w twarz obrazony został. Około
Piuska, powiadają, że ich iest czterdziestci tysięcy. To pewna,
że Pinsk wyrabowali y insze okoliczne włosci spustoszyli. De-
cima nona septembris p. Zacwilichowski y p. Kalinski w kil-
kunastu seth ludzi iezdzili na podiazd y pod ich tabor pod-
padali. Na troie zdraycy bez porządku stali y strazy nie mieli,
tak lekce sobie, woisko nasze, nad sobą leżące, powazając.
Nie wypadali nic do naszych z taboru swego, zaczyn nasi
trzech tylko, z zywnością przeciwszy, porwali, a ci na qvae-
stiach będąc twierdzili, że Horda nad Siną Wodą stoi y oney
się co godzina spodziewa Chmielnicki. De qualitate et quan-
titate woiska naszego zadney nie mają sprawy y wiadomosci,
bo Krzywonos (ipse doli fabricator epicus) o szczupłości y la-
daiakosci naszych wiele vdaie, chcąc czern co raz to bardziej
ad arma concitare. Vigesima die septembris towarzystwo imci
p. chorążego koronnego na podiazd iachawszy, podkali się
z Głowackim, pod nasze woisko gromadnie iadącym, y tam
ziachawszy się, po lbu sobie dali. Za łaską Bożą legło nie-
przyjaciela s pultora tysiąca, a na drugich nasi asz do taboru
siekąc iachali. Sam Głowacki, dosiadszy inszego konia, vszedł,
fidelisa iednak, co mu konia dodawał, poimano, a ten na
qvaestiach zeznai, że Horda na Siney Wodzie iest, y oney
wkrotce spodziewają się tu blizey.

To na ten czas z obozu y z miesc innych mamy od na-
szych straznikow. Za drugą posztą (iezeli wolny przyiazd bę-
dzie miała) napisze wm. cokolwiek przypadnie. Nadzieia

w Bogu, ze się tez iusz przesilą te reipublicae nostrae, co miłosierdziu Iego oddawszy, siebie samego do zwyczajney wm. łaski pilnie zalecam, kłaniając się paniey małżonce y domowym wmcі.

Mettertius w Lwowie 25 septembris.

(Рукопись Библ. Оссолинских N 2346, p. 29—30).

XXV.

Лист Самуїла Кушевича зі Львова до Варшави про сучасні події.
4 н. ст. жовтня 1648.

Muszę tym trzecim listim moim infandum renovare dolorum (sic!), russiacas vt opes et lamentabile regnum eruerint Kozaci, quaeque ipse miserrima vidi. Iusz wm. wiesz, iako dwodziestego trzeciego dnia wrzesnia woisko, ktorego na kilka dziesiąt tysięcy rachowano, niepotrzebnie rozproszono, oboz, a w nim omnem supellectilem, et domesticam et militare, nieprzyiacielowi na zdobycz zostawiwszy, przyszlismy y o wieczną sromotę y o ostateczną zgubę Qvis talia fando temperet a lacrimis, a zwłaszcza ze sto dwadziescia tysięcy wozow y bogata arinata, przy zgubie czeladzi wozowey, przy białych glowach stanu szlacheckiego, ktore propter maiorem securitatem, vfaiąc tak wielkiemu woisku, ex vicinia congregata z działkami swoimi w obozie mieszkaly, w ręce nieprzyacielskie przyszly. Tu do nas ogłodzony y ogolocony zolnierz, reliquiae Danaum, przyszedzsy, instantissimis precibus nostris zatrzymany, hetmanow w kosciele franciszkanskim sobie per libera sufragia obrawszy, do tego czasu po roznych włosciach nad Lwowem bawi się. Niechay się szczyci nimium sui iactatrix vetustas romana, ze pod wielkie trwogi miasła swojego wszystkie matrony mundum suum na obronę oyczyzny z ochotą ofiarowaly; my ieno (niechay prawde przyznawa nienawisc) nie tylko mundum muliebrem na zatrzymanie woiska, na vkon-

tentowanie regimentarzew odwazyli, ale tesz skarby wszystkich kościołow legata y fundationis ciuium chętnie odłożyli. Sami oycowie Iezuici na pultora kroc sto tysięcy srebra kościelnego odwazywszy, one pod prassę minczarską, nad którą p. Grinwald przelożony, podali. Tymże sposobem wszystkie inne postąpiły klasztory y kościoły, za ktoremy y cerkwie ruskie isc musiały. Brano commissariali autoritate wszystkie słacheckich deposita, w miescie natenczas będące: od p. Brachowskiego czternascię tysięcy, p. Iwaszka, doktora Ormienina, szesnascie, p. Grabiance osmdziesiąt. p. Wyszłowi dwanascie odliczywszy. Vsiłuiąc ich mosc pp. regimentarze, noviter electi, to iest imc p. wojewoda ruski y p. podczaszy koronny, sine cunctatione oboz pod Lwowem zalożyc ad terrorem hostium. Iusz wiele bardzo niewważnego żołnierstwa in vltiora vchodzi, częścią ze im in instanti zupełnego na całą cwiere zolda dac ich mosc pp. commissarze y nie chcą y nie mogą. Iest wiele takowych, ktorzy bonam spem concipiunt o przyszłym naszym powódzeniu z nieprzyjacielem, biorąc wrozkę częścią z tego, ze na electi hetmanskiey xiążęcia imci Wiszniowieckiego, w kościele franciszkańskim Russina szpiega poznawszy, frustatim prawie in manibus meis rozsiekano, częścią ze in ipso perwigilio Michała świętego, principis exercitum caelestium. Ieszcze do tego czasu militare consilium habetur miedzy ich meiami, iako by y Lwow nasz vbogi y wszystkę rzeczpospolitą salvare od nieprzyjaciela, ktory, victoria et successu ferox, daley zechce pewnie postępować compendio. Iusz na nas avis locutius wola hostis adest. Zdraycy mieszczanie glogursey iednego z posrodku siebie do Chmielnickiego wyprawili z listem, w którym proszą y żądaią, aby im contra tyrannidem Polonorum (patrz wm. m. p. impiam vocem!) chciał subvenire niemieszkanie, obiecuiąc omnia suppeditamenta bello. Poimany od kozaków imci p. Sieniawskiego, y tu do Lwowa secunda die praesentis przyprowadzony, a po tym na tortury dany iest: prope horam suplicium odniesie, aby y drudzy, poniewasz nie chcą virtutis amore, przynamniej formidine paenae deterreantur

a perfidia. Dzis v nas znalazła się białogłowa takowa v Krzywonosą bywszy, od niego, quasi consortem thori, wzięwszy iednego Kozaka, asz pod sam Krakow posłana była ad exspiscandas res nostras. Była asz pod Krakowem, a wracając się poenitentia ducta, Kozaka opusciwszy w Lwowie, została propter imbecillitatem sexus nie skazana, acz moim zdaniem nie bardzo dobrze y nie barzo słusnie. Poimana y druga, ktorey mąż do Chmielnickiego (ita accusatores detulerunt) odiachął, y dnia iutrzeiszego na quaestie będzie dana. Niemasz o tym zadney wątpliwosci, ze inter graecanici ritus cultores nulla fides pietasque viris, y od nich pewnie zguba nasza nadchodzi! Do tego czasu Chmielnicki na tym się miejscu bawi, na którym woisko nasze obczem leżało, rozpuciwszy kupami po drogach, sine vlla forma exercitus, chłopstwo, ktore z Tatarami y Wołoszą zmieszane po roznych nuiescach włoczy się Posły na electiā wyprawuie, chcąc statum causae przelozyc y pokazac, iako nie z iego przyczyny, ale z samych naszych winy przyszło ad tantam cladem et stragem. Dziwnie barzo P. Bog karze wyniosłe naszych animusze, przepusciwszy na nas tak podlego, lichego nieprzyziaciela, ktoremu wstrętu vczy nic nie mozemi onemi silami naszymi, ktoremismy ad invidiam orbis wielkich potentatów krocili. Tak P. Bog serca harde y pyszne zwykł karac, iako się przez proroka oswiadcza. To oswiadczenie wyraził pięknie barzo y do naszej rzeczy we wszystkim sposobnie Buchananus zacny y uczony poeta temi słowy:

Indomitos animos et corda superba
cladibus affligit, saevis punire tyrannis
tradit et ignauo petulans sub principe vulgus
contemptum populis praedam iubet esse propinquis
perque inopes victus terras traducit, ubi ante
nulla hominum tritam monstrat vestigia callem.

Vwazay wm. m. p. y rzecz y słowa, a rzeczesz wm. m. pan :
Impleta in nostris haec est scriptura diebus. Odpuszcze wm. m. p.,
ze tak wielką legendą zabawiam wni. m. p., sam teraz w domu

szczegulny, tanquam passer solitarius in tecto będąc, pisaniem zbywam tesknosci. Moię malzonkę, iezeli tam secundo flumine et fortuna do Warszawy przyiedzie, racz wm. m. p. przyiąc do siebie, alec in hoc negotio nie dopuszcza mi zal serdeczny pisac. Sat sapienti! Ia iako wm. m. p. tak y i. m. p. małzonce wm. m. p. powolny sługa.

W J.wowie 4 ociob. 1648.

(Руконисъ библ. Оссолинскихъ N 2346, р. 82—84).

XXVI.

Універсал М. Лубенського до шляхти Саницької землі.
14 ж. ст. жовтня 1648.

Mathias Łubiencki, Dei gratia archiepiscopus gnezniensis, legatus natus, regni Poloniae primas et primus princeps.

Wielmożnemu y wszystkim ich mciom stanu rycerskiego y inszym obywatelom y dzierzawcom dobr krolewskich w ziemi Sanockiey będącym oznaimuię:

Pod ten czas zawieruchy nagley na rzptę naszą przypadley, ktorey zabiegaiąc y niebiespieczeństwom zawziętym, a mianowicie w ziemi Sanockiey buntom od pospolstwa y ludzi religiey graeckiey, do niezgody przeciwko prawu rzptey powstaięcym, tudziesz kupom swawolnym, rozboinicym za Beskid węgierskich, na koscioly, zdrowie, domy, dwory y dobra slacheckie następuięcym, ktore zawziawszy cointelligentie swoje z tamiecznemi poddanemi niektoremi swowolnemi, domy slacheckie y ich samych nachodzą, plondruią, y krew rozlewaiąc, morduią, ktory kray Podgorski y Sanocki aby per hoc malum in depraedationem y zguby nie przyszedł, poselam ten vniuersał moy za radą ich mciow panow senatorow do wielmożnego imci p. Franciszka z Wielkich Kunczyc Mniszka, kasztelana sandeckiego, starosty sanockiego, ktory takiey wagi ma bydz, iako by laudum ziemie tamieczney, aby on z milosci

ku oyczynie y kraiom tamecznym na się to munus, iako tameczney ziemie generał y starosta, wziął, a vniwersaly po powiecie sanockim y obywatelach iego rozesał, aby się wszystka nobilitas powiatowa powiatu sanockiego do niego garęła, na kształt pospolitego ruszenia do zamku sanockiego y miasta Sanoka, y tam wszystkim niebespieczeństwom, tak domowym iako y od granic węgierskich następującym, za dyrectią imci pana sądeckiego zabiegała.

A dzierzawcy wszyscy dobr rzptey, w dispositiey krolow, panow naszych, będących, ktorych w possessiey są powiatu sanockiego, aby na munitią zamku y miasta iego Sanoka przes poddanych swych drzewem z lassow y borow krolewskich, y czym by potrzeba było, pomocy y ratunku dodawali, a do munitiey zamku y miasta rzetelnie się y skutecznie przyloželi pod winami y vtrata dobr, gdy by tego czynic nie chcieli.

Ma tesz tego przestrzegac imc pan sandecki, ały ludzie ci, ktorzy z obozu powychodzili y pod praetextem chorągwiey powiatowey tamze w powiecie sanockim statie albo exactie iakie od poddanych tamecznych brali albo wyciągali, aby tego się wazyc nie smieli, a gdy by się ktory znalazł taki, tego kazdego wolno będzie pozwac do sądu kapturowego sanockiego, w ktorym ma y powinięń będzie respondere peremptorie.

A isz secundum laudum tegosz powiatu vchwalono iest aerarium dla obrony, tedy y takiego aerarium ma szafarżem zostawac imc pan sandecki y onym dla obrony tegosz powiatu sanockiego zawiadowac et omni securitati tamecznego powiatu prouidere.

Na co się dla lepszey wiary ręką własną podpisawszy, pieczęć moię przycisnąc roskazałem.

Dan w Warszawie dnia czternastego pazdziernika MDCLVIII.
Maciey Łubienski, arcybiskup gnieźnieński.

(Ind. rrl. castr. Sanoc. a. 1648, t. 161, p. 2271, obl. 23/X).

XXVII.

— Ухвала сѣду шляхти Саницької землі. 20 н. ст. жовтня 1648.

My rady, dignitarze, rycerstwo y obywatele ziemie Sanockiey za vniwersalem wielm. imci p. Andrzeia z Boguszyc Boguskiego, kasztelana sanockiego, na pospolite ruszenie mocą laudum wisnienskigo pod Sanok zgromadzeni, gdzie oraz y ich mc pp. sędziowi kapturowi, tudziesz y imc p. kasztelan sandecki ziechali się, widząc następującego iuz na karki nasze nieprzyiaciela y co godzina, odporu nigdziey nie mając, nie tylko do domow naszych na zniesienie y zabranie w niewolą, ale y głębiey zbliżającego się, pomoc iedynego Pana Boga, iako to in arduis rebus reipublicae, wzięwszy przed się, przychylając się do praw koronnych, o pospolitym ruszeniu uchwalonych, tudziesz do przeszlego laudum wisnienskigo, — w pole za imcią panem sanockim wyiezdżamy. Tam kazdy z nas poczty swe przed imcią panem sanockiem, iako wodzem naszym, stawivszy y popis zwyczainie in armis et bene armati odprawivszy, disciplinam et ordinem militare, tudziez y abedientiam in vinculo unanimi, ieden drugiego nie odstępując, podług artykułow wojennych na się przyimuiemy, obiecuiąc y slubuiąc, oraz wszyscy y kazdy z nas z osobna, za rothmistrzami, ktorych nam imc pan sanocki poda, takze oboznemi y straznikami w ich należących rządach y powinnościach bęndziem posłuszni, kędy tak długo zmięszkac obiecuiemy, poki nas imc pan sanocki nie rospusci. Wszakze iednak y po rospuszczeniu, iesli by ingruens necessitas potrzebowała, tedy toties quoties, imc pan sanocki iako kasztelan nas bęndzie zawolywał, na to miejsce stawic się sub poenis publicis obiecuiemy.

Ktorzy na przeszle vkazowanie y teraznieyszy ziazd nie stawili się, poenis tisdem subiaccent.

Nad to, isz laudum przeszle wisnienskie dla niebespieczenstw domowych ziemi Sanockiey sto koni kozakow zaciągając vchwaleli w tak nagłym y gorącym gwałcie rzptey, bę-

1020 A

dąc zewsząd scisnieni y widząc, ze trzy pohory, w Wisnie vchwalone, y na zapłatę drugiej cwierci, teras się poczyniający, imci p. Pobidzinskiego rothmistrza do obozu naznaczonego, także na zapłatę drugiej chorągwie imci p. Wysoczanskiego, miecznika sanockiego, nie wystarczy, abysmy poddanych duchownych y krolewskich naznaczywszy, naszym chorągwiom chleb nie aggrawowali. Dla tegosz poborow ieszcze dwa ze wszystkich dobr krolewskich, duchownych y ziemskich niniejszym ziazdem y bytnosciom naszą zgodnie pozwolielismy.

Ktore pohory dwa, czego w zaplacie pierwsze trzy w Wisni vchwalone, tudziesz y czopowe nie doniesie, te niniejsze za dispositiā ich mciow pp. sądowych kapturowych, tak w zaplacie zoldu iako y prouiantu, supplere mają.

Pohory te do rąk imci p. Melchiora Grotkowskiego, etiam de proprio nie czekając na collectę, od poddanych wydac praecisa quavis mora in duabus septimanis ab actu praesenti sub poenis de retentoribus contributionum submittuujemy się.

A isz żołnierz w służbie będnący in disciplina militari necessariaque obediencia, gdy by pułkownika nie mieli, nie był by tak zatrzymany, przeto vprosielismy imci p. Suentosława na Kazanowie Kazanowskiego, czesnika wojewodztwa Sendomirskiego, aby ten v rząd pułkownictwa na się przyjął, który isz ofiarował nam ochotę swoją oboia chorągiew, poki druga do woyska nie odiedzie, directiey imci p. czesnika podlegac ma, y gdziekolwiek potrzeba ziemi Sanockiey będnie wyciągac, tam za rozkazaniem imci p. czesnika isc y imci posłuszni bydz mają, pozwalając imci p. pułkownikowi excessiuos zaciągnionych pro quouis delicto y o wszystkie krzywdy albo violentiae karac, inaczey gdy by iniuriati sprawiedliwosci lubo od rothmistrza albo od imci p. pułkownika nie odnosili, ktorey tam wprzod requirowac mają, do sądow kapturowych recurere mają.

A dla większey wagi postanowienia niniejszego tę vchwałę naszą aby imc p. Stanisław Humnicki, woyski sanocki y sędzia kapturowy podpisał y pieczęcią swą vtwierdził, vprosilismy.

Dan w Sanoku na ziczdzie naszym pospolitego ruszenia
die vigesima octobris anno Dni 1648.

Stanisław Humnicki, woyski sanocki, marszałek koła oby-
watelów y braci powiatu sanockiego. Locus sigilli.

(*Ind. rel. castr. Sanoc. a 1648, t. 161, p. 2272—3, obl. 24/X*).

XXVIII.

Облога Львова 1648 р., описана Самуїлом Кушевичом (без дати).

Iusz to wiadomo po wszystkiey koronie, iako ich mosc pp. regimentarze woiska koronnego y ich mosc pp. komissarze rzeczypospolitey, ziachawszy się tu z pogromu, nas ze wszystkich prawie dostatków obnazyli, obronę miastu naszemu, iako peculio reipublicae od następującego nieprzyaciela, fide bona przyobiecawszy. Tandem piątego dnia miesiąca października (był to dzień poniedziałkowy) odstąpiły nas nadspodziewanie ze wszystkim pozostałym woiskim, zasiąwszy potajemnie wiadomości, że y Tatarowie iusz w okolicy y woiska zaporskie z armatą ognistą nadchodzą. Wyiachawszy za szlak napadli na Hordę, która się iusz była po polach lwowskich, o czymesmy iednak nie wiedzieli, położyła. Przebili się ich mosc szczęśliwie przez Hordę y vszli ku Zamosciu, nas dopiero z pola, przez pana Andrzeja Cikowskiego, kapitana nad draganią województwa Krakowskiego (ktorego szeszedziesiąt człowieka kompanii na obronę miasta pro ludibrio naznaczyli) obwiesciwszy o bliskim niebezpieczeństwie. Strzelilismy zaraz z dział kilkanaście razy, dając znac nieprzyacielowy, że o nim wiemy. A było to prawie przed samym wieczorem. Spodziewalismy się w nocy iakiego incursu y dla tego całą noc bez snu na wałach strawilismy, sposabiając omnia sveta bello. Nie następował tey nocy nieprzyjaciel, Bruchowicę tylko, wiesmiejską milę od Lwowa leżącą, spalił, lud męski powysci-

nawszy, a plec białogłowską w niewolą zabrawszy, paucis fortuna elapsis.

Nazajutrz rowno ze dniem pokazała się Horda nad samym miastem y roznemi szlakami wpadac w przedmieszcia vsiłowala, ale przedmieszczanie odstrzelowali, nie mało nieprzyiaciela na placu polozywszy. Strzelano y z dział, tak mieskich iako y zamkowych, do tych, którzy się po gorach pokazywali, y znaczną klęskę odnosili nieprzyjaciele, między ktoremi na smierec postrzelony siostrzeniec samego Tohay Beia. Strawilismy ten dzien za laską P. Boga, dobrodzieia naszego, szczęśliwie y wzięliśmy serce przeciwko nieprzyjacielowi. Noc nastąpiła, a nieprzyjaciel nie kusił się o szlaki, wszystkie wsi, w okolicy Lwowa leżące, ze wszystkimi gumnami y dostatkami mora gentis suae poznosiwszy ogniem.

We szrode rano znowu y szlakow wtarczki y wielki impet tatarski nastąpił, który iednak strzymywali meznie przedmieszczanie strzelbą y inszą ręczną bronią, odganiając y biiąc nieprzyiaciela. Tego dnia Tohay Bey przysłał dwa razy ze Zboisk (jest to wioską pod samym Lwowem leżącą) do miasta, tego żądając, aby imc p. Sieniawski, starosta lwowski, do niego posłał na rozmowę, rozumiejąc, że tu na ten czas był we Lwowie. Słudzy imci w zamku naszym będący, napisali list do Tohay Beia, oznaimując mu o niebytnosci pana swego, a przy tym obiecując, że za chęci oswiadczone sobie należytą wdzięcznosc oswiadczy y słowu swojemu w okupie dosyc uczyni.

W nocy pokazały się znowu wielkie barzo ognie nad Lwowem, y rozumielismy, że Tatarowie bliskie iakie miasteczko zapalili; a pokazało się potym, że tabor wojska zaporoskiego gromadno nadchodził. Albowiem we czwartek rano stanął Chmielnicki ze wszystkim wojskiem swoim (ktorego dwa kroc sto tysięcy, iako na mękach brancy zaznawali, było, rachując w tę liczbę piętnascie tysięcy Rumelczykow wojska tureckiego y pułk wołoski) na Wilczey gorze, a potym trzydziesci y pięć pułkownikow, oprócz niezliczony czerni, która singulis prope

momentis ex agrestibus accrescebat, po roznych miejscach rozlozywszy. Następowali znowu połącznie Tatarowie na szlaki, ale y w ten czas pociechy nie odnoszy, dwie pasiece z budynkami spalili.

Tegosz dnia straz, tak kozacką iako y tatarską, po gorach rozsadzwszy, ne quis in dissipatos impetus tierit (sic!), obiedzal miasto Chmielnicki na białym koniu, vpatrując miejsce sposobne do szturm: do ktorego gdy sz miasta wymierzono, kul pod samego konia vderzyła, iako to sam potym przed posłami naszymi na zegnaniu przyznał. Wtym noc napadła, która nam nie spokojna y teskliwa była. Iusz przedmieszczenie slakow dluzey bronie nie mogli dla wielkiego od Tatory y od Kozakow impetu, a przetosz vstąpic musieli. A za tym napelnilo się miasto gminem pospolstwa przedmieiskiego, ktore potym, częścią propter inopiam victus, (bo tylko z samym zdrowiem vszli) częścią od zimna y niepogod, po vlicach passim vmieralo, y pod dzis dzien po kilkunastu osob umiera singulis diebus.

W piątek iusz wielką siłą y niezliczonim prawie mnostwem przedmiescia Kozacy opanowali y z klasztorow, z kamieniec, z dworow y z domow (w ktorych się zasadzali) naszym na wale będącym szkodzili. Na ten czas gdy w rynku, iako by nieprzyziaciel iusz bramę halicką opanował, vdano, białe głowy z dziatkami malemi, krzyk po miesce vczyniwszy, domow swoich odchodząc, do kościołow się vdawaly, tam chcąc inter sacra sacrorum od ręki nieprzyziacielskiej vmierac. Męszczyzna iednak bronila się na walach y basztach dosyc odwaznie, wiele barzo nieprzyziaciela pokładając. A na ostatek przyszło nam do tej odwagi, zesmy przedmiescia zapalic kazali, obwoławszy sowitą nagrodę temu, ktory by to vczynil, — idąc w tej mierze za radą imci p. Krzysztopha Arciszewskiego, artillerii koronnej generala. Nalezli się takowi, ktorzy okolo dwudziestej pierwszey godziny na wielkim zegarze ogien na roznych miejscach zalozyli, a ten gorę wziąwszy, wszystkie budynki circum circa vgrunął y w popioł obrocil, a nieprzy-

iaciol z ognia wstępować musiał (sic!), w Lazarecie sto dziewiętnastu osob misernie a nielutosciwie pozabiiawszy, a w klasztorze Marii Magdaleny kilkadziesiąt, w szpitalu s. Stanisława trzydziestu, po domach nie rachując, którzy vchodzie nie mogli, a na ostatek w cerkwi s. Jura, nie mało męszczyny pozabiiali przez okna, do których drabiny przysztawiali, do ludzi iako do zubrow strzelając, a potym cerkwi dostawszy, białe głowy Tatarom w niewolę, lubo byli religii graeckiej, zaprzędali. Co zrobiwszy, tam się Głowacki, pułkownik, z swoim pułkim położył.

W nocy od nieprzyiaciela mielismy pokoi, ale ogien od wiatru na miasto obrocony, nabawił nas wielkiego strachu y boiazni, w czym iednak doznalismy łaski P. Boga, dobrodzieia naszego, który nam zagnała deszcz wielki spuscił, a onim dachy wszystkie sownie vmokrzył.

W sobothę kusił się barzo nieprzyiaciel, zwłaszcza pułk Krzywonosy, który na Tarnowce pospolu z pułkownikiem postrzelonym y chorym leżał, o Wysoki samek, y lubo go z miasta odstizeliwano y nie zle bito, przecie iednak na samą górę wszedszy, podkopywał się pod mur zamkowy. Dopomógł potym P. Bog, ze y z tamtąd rad-nie-rad vstąpił, widząc znaszłą klęskę swoją. A nam tego dnia przy wielkiej incursii na miasto od czerni y Kozaków, wodę odcięto, rury poprzecinawszy w polu za pokazaniem niektorych ludzi religy graeckiej, którzy się z przedmiescia Krakowskiego do kozaków przędali. Ta woda, która między murami iest, przez nieostroznosc naszej warty przeskopywana od niektorych zdraycow była w nocy, czego iednak w niedzielę rano postrzegszy, dziurę, iako naiprędzej, zawalilisiny y wodę zatrzymali. Mielismy iednak spotrzebę wody studzienney lubo okolo niey potrosze hasu dla cizby wielkiej lud[u] rozmaitego bywało.

Tey nocy sami Kozacy niektory budynki, ieszcze nad miastem w całosci będące, zapalili, vpatrzywszy wiatr na miasto idący; y bylismy w wielkim od ognia niebespieczeństwie, ale y tu osobliwey opatrznosci Boskiej iawnie doznalismy.

W niedzielę cały dzień, y o zamek się starali y na wały koniecznie wleść, mając dwanaście wozów drabin do tego sporządzonych, y one opanować chcieli. Bronił się zamek porządnie, zasięgnięty z miasta y z arsenału królewskiego w nocy kul y prochów, y nasi wielkim sercem od wałów odpor dawali. Niech P. Bog za to pochwalać będzie, iż naszym dawać raczył takowe serce, że lubo pod garłem zakazywano, z wałów skakali, w przedmieścia wpadali, Kozaków strzelali, bili, a zabitych obnazyli, z wielkim spodziewieniem nie tylko nieprzyjacieli, ale y nas samych, którzyśmy się o tych śmiałości obawiali. Zakradali się Kozacy w klasztorach przedmiejskich, między okopionymi murami, ale y złamliwie sromotnie odstępować (w klasztorze Karmelitów ganczarskich piętnaście zakonników, a inszego pospolstwa trzysta osmdziesiąt osm okrutnie zamordowawszy, zakonnika jednego, Konwiersza Morawca przezwiskiem, Tatarom w niewolę dawszy) musieli, łupu odchodząc. Był na ten czas kto z tyłu wderzył, odniosł by był znaczne z tego nieprzyjaciela zwycięstwo, ale nas tak Rzeczpospolita głęboko zapomniała, że namniejszego posilku do tego czasu, nie bez zalu y podziwienia naszego, nie dała, lubo na pozór w pierwszej denunciacji śmierci króla s. p. Władysława Czwartego ordines regni na nas pilnie okazywać y w największym niebezpieczeństwie bronić nas przybiegali.

Lecz wracam się do rzeczy zaczętej. Widząc Chmielnicki odwagę miasta, a nas wszystkich na śmierć odwaznych y gotowych, napisał do nas po rusku, ostatnim szturmem groząc, Rus aby się w cerkwi zawarła napominając, a po nas, abysmy x. Wiszniewieckiego y p. chorążego koronnego, a przy nich wszystkich niedobitków, wydali, żądając. Odpisaliśmy, że ani pomienionych panów, ani niedobitków w mieście nie mamy, siebie samych broniąc według wiary y przysięgi naszej, którąśmy Rzeczypospolitej oddali, — a potem prosząc, aby rozlanie krwi chrześcijańskiej nie pragnął, której iuszu się dosyć przez tę wojnę niewinnie wylało.

Napisał znowu drugiego dnia po polsku, dając wiarę, że ziążenia y niedobitkow nie mamy, ale tego chcąc koniecznie, abysmy Żydów wszystkich wydali, iako tych, którzy tey wojny są przyczyną, dodając przeciwko woisku zaporoskiemu na zaciąg pieniędzy. Dalismy respons, że Żydów wydac nie możemy dla dwóch przyczyn: pierwsza, że nie naszemi, ale królewskimi i rzeczypospolitey są poddanemi; druga, że z nami równo wszystkie nakłady y niewczaszy ponoszą, gotowi będąc y z nami pospołu y dla nas vmierac.

Posyła znowu Chmielnicki przez swieszczennika, Theodora Radkiewicza, spowiednika, kapellana y swagra swojego, pisanie, abysmy dla cara tatarskiego (ktory tego dnia z Hordą swoją pode Lwow podciągnął był dopiero) dla sultana Galgi, dla Tohay Beia, dla caryka y dla wszystkiei Hordy dwa krocy sto tysięcy czerwonych złotych gotowali, przegrazając nam rozmaicie y zguby inszych miast przywodząc na pamięć. Na list Chmielnickiego nie rzetelnie nie odpisawszy, prosilismy, aby posłom naszym gleit dla bezpieczeństwa dał, ktory by z nim tractowac vstnie y dostatecznie mogli. Zatrzymawszy tedy w miescie pomienionego swieszczennika, poslalismy z listem naszym do woiska zaporoskiego, przy trębaczu mieiskim xieżda Andrzeia Hacla Mokrskiego, canonicum regularem, ktory z Chmielnickim miał iusz swoje pewnie znaiomosci, y ten nam otrzymał gleit, wrociwszy się do nas bezpiecznie.

Zgromadziwszy się tedy wszystkie stany mieiskie przy bitności panów szlachty, na ten czas we Lwowie będącej, przy bitności duorum ex venerabili capitulo y przy bytności wszystkich zakonów, posłów sposzrodku siebie do woiska zaporoskiego y tatarskiego z zupełną mocą y władzą naznaczyli niemieszkanie, ne mora eluderentur, quae sine discrimine differre non licebat: z Rady Andrzeia Wachłowicza, z przysiężników Samuela Kuszewica, z Ormian Krzysztopha Zachnowicza, z Greków Pawła Ławryszewicza, z pospolstwa Andrzeia Czechowica, regenta, przy których nie mało piękney, tak katolickiej iako y ormiańskiej, młodzi poiachało.

Iachali tedy posłowie w samey przedmiescia pozodze, po-
zegnowszy się z przyjaciolami swoimi y z domoweni, spo-
dziewaiąc się, że ich nad powszechnie wszytkich narodow
prawo, miał do więzienia wziąć Chmielnicki, iako niedawnyn
czasem z p. Czarneckim y inszemi do siebie posłanemi po-
stąpił. Prowadzili nas zaraz od fortki mieiskiej dway assa-
wulowie asz do samego szlaku, za kosciółkiem świętego Pio-
tra będącego, gdzie w lewicy strony gromadna kupa Tatarow
leżała, w prawey miał swoją gospodę Chmielnicki pospolu
z Tohay Beiem. Zsiedlisiny z koni, a samego tylko Ostaphicia,
pułkownika, zastawszy, za radą jego do Łysienic (mile ode
Lwowa) poiachalisiny y przez gromadne pulki tatarskie y ko-
zackie przeprawuiąc się y plony chrześcianskie załosnie wi-
dząc, stanęliśmy w taborze nieprzyacielskim.

Było to trzynastego dnia miesiąca października. Do Chmiel-
nickiego przypuszczeni, ochotnie y ludzko przyięci, za stołem
wedle niego posadzeni, gorzałką poczęstowani, mowilismy z nim
szeroce, prosząc, aby na miasto stołeczne ruskie miał respect,
więc y na nas, ktorzysmy się iusz od żołnierza naszego w ni-
wecz obrocili. Zapłakał na mowę naszą y przyłożył nam
wszytkie krzywdy, które y on sam cierpiał y woisko zaporos-
kie od roznych osob, mianowicie iednak od imci p. chorą-
zego koronnego. Mianowaney summy okupu zadnym sposo-
bem odstąpić nie chciał, powiadaiąc, że Hordom tatarskim, na
potrzebę swoją zaciągnionym, nie miał czym płacic. Odsywał
się potym w tey mierze na pułkowniki swoje, a na ostatek
kazał nam wrocic się do Ostafeia y tam z ostatnim respon-
sem samego siebie oczekiwać.

Iachalismy tedy nazad, przypatrując się armacie zaporos-
kiej y woiskom, gromadnie barzo po polach leżącym. Stawił
się potym pod pasieką Robertową Chmielnicki, gdzie z Tohay
Beiem przes dwie godzinie rozmawiał, a my tesz z pułkowni-
kami y inszemi urzędnikami w gospodzie Chmielnickiego sie-
dząc, o roznych rzeczach rozmawiali. Powiadali nam z wielką
wciechą swoją, iako bez wszelkiej potrzeby woisko koronne

pod Pilawcami sromotnie wciekało, iako dostatki wielkie w obozie naszym znaleźli, samych skarbnych wozów sześć tysięcy czterysta szesćdziesiąt rachując, iako buławę x. imci Dominika, w karcie leżącą, znaleźli, którą nam zaraz pokazywali. Buława wielka złocista, turkusami i iaspisami sadzona, cena iednak iey sto tylko twardych talarów, według szacunku naszych Ormian. Powiadali nam, iako gotowi są na pomoc sobie zaciągnąć na przyszłą wojnę cesarza tureckiego, iako odwazyli się na to, aby x. imci Wiszniowieckiego gdziekolwiek będzie, chociaż by w samym Gdansk, dobywali, na niego wszystkę winę kładąc, że Tatarzy nie mogli stanąć. Powiadali nam, iako do Wisły przyszedłszy, mają wolą czaiki gotować y onemi pod Warszawę, a potem y daley płynąc, iezeli by nie byli vkontentowani.

Wiachał potym Chmielnicki na podwórze, przeciwko któremu wyszli wszyscy pułkownicy, którzy z nami pospołu siedzieli, nam zakazawszy wychodzić. Naipierwci wszedł do izby Tohay Bey z Galgą y z Piriagą (którzy nas ręki podaniem przywitali), a po nich Chmielnicki z swoiemi pułkownikami, wszyscy buławi złociste y kamieniami sadzone w rękę mając. Siedli za stołem, pierwsze micisce Tatarom pusiwszy. Przekładał po tym przyczynę przyjazdu naszego przez tłumacza wojskowego Chmielnicki Tohay Beiovi, który na wolą Chmielnickiego wszystko puszczał, na nas surowemi słowy nastąpiwszy, żeśmy mu moloiców iego nadwerczyli, obiecuiąc się tego sowicie zemścić. Dolozył tego, że lubo byśmy się iako naigłębci w ziemię zakopali, chciał nas szukać y dobywać, a z добыtych krzywdy swoiey dochodzić, wspomniawszy przy tym łada iako imci Sieniawskiego, który mu się strony okupu nie stawiał w słowie. Nasz tłumacz p. Krzysztoph Zachnowicz, vprosiwszy sobie wolną z Tohay Beiem mowę odpowiedział, że cokolwiek Tatarów zginęło od naszych, to stało się w obronie, która kazdemu człowiekowi od przyrodzenia iest dana, przyszłe rzeczy y pomstę z nas pusiwszy P. Bogu w ręce, ieszcze nie zgubione bydz siły nasze powiadał. Zgrzytnął na

te słowa zębami swemi Tohay Bei. Wymawialismy zaraz (chcąc alio sermonem divertere) imci Sieniawskiego, legalia impedi-
menta imci zanosząc, którym on wiary nie dawał, a coraz
pomstą przegrażał. Po roznych mowach y rozmowach stanęło
na tym, abysmy mu się na pewną sumę, tak w pieniądzach
iako y w roznych towarach, złożyli, na cosiny pozwolic mu-
sieli, pamiętając na onych mądrych politikow sententią: vt
pro magnitudine animi est contemnere mala, quae avertere
possis, ita, quibus non sufficias, ex merito aestimare. Za inszą
okazią wypiszą się przyczyny, które nas do takowych tracta-
tow przywiodły. Na ten czas dosyc mądrymu!

Na przeirzenie towarow poiachał z nami pospołu do mia-
sta Piotr Głowacki, pułkownik, y Piriaga, Tatarzyn, z kilka
inszych osob, którzy potym przez dwie niedziele w miescie
mieszkali, poki się y summa pieniezna zbierała y towary rozne
składały praeuia taxa. Powiedziec potrzeba, ze przez ten wszy-
tek czas, przez który te rzeczy odprawowały się, wstawicznie
impety wielkie od nieprzyjaciela na miasto y na zamek by-
wali tak dalece, ze tesz pulk Krzywonosy zamek Wysoki
(z ktorego sine necessitate tamen vrgenti wprocl pan burgrabia
die decima quarta octobris, a po tym Rybinski, porucznik
kapturowy, die secuta, to jest decima quinta octobris, z pie-
chotą vszedł) opanował, ludu wbogiego vtriusque sexus, omnis
aetatis nad tysiąc okrutnie zabiwszy.

Haec dum geruntur, przyiachali do Chmielnickiego po-
słowie od cara moskiewskiego y od Rakoczego, żądając po-
mocy y promotii na krolestwo polskie, ktorych tak odprawił,
ze praerogatiuam sanguini regio, a zwłaszcza krolewicowi
imci Kazimierzowi (a cuius partibus firmissime stare videtur)
przyznał.

Wozono interea srebro, tak mieiskie iako y koscielne, ex
consensu totius c'eri, saecularis et regularis, pieniądze y to-
wary do Chmielnickiego, które Tohay Bey odbierał, accurate
wagę y cenę vpatrując, a z naszymi posłami, raz łagodnie,
drugi raz groźliwie postępując.

I to wspomniec potrzeba, ze pod ten czas pop z Krzechowa, do Chmielnickiego przyiachawszy, onemu od Krzechowian list oddał z krzyzykiem drewnianym in praesentia nostra, zaciągając y zapraszając onego do Krzechowa. Krzyzyk pocałowawszy Chmielnicki, onego przy nas czytać nie chciał, popa polajawszy, ze in talia materia tak nieostroźnie postępował. Zaraz po popie przyszedł młodzieniec ieden, który był od Chmielnickiego do Warszawy ad expiscandum res regni posłany. Ten także imprudenter legationis suae seriem (o wielkiej niezgodzie ordinum regni powiadaiąc) referował; odniósł od Chmielnickiego naganę y z izby był wyprowadzony in locum seorsium.

W tych dniach zachwycili Tatarowie posztarza warszawskiego, do Lwowa z listami idącego. Tego związali y do Hordy odesłali, a listy Chmielnickiemu oddali, który odpieczętowałwszy przeczytał, a ieden od innci x. arcybiskupa lwowskiego do p. Haydera, nieostroźnie barzo pisany, na despect odesłał. Przyszła też tego czasu nowina, ze chorągiew p. Baranowskiego, z Zamoscia na podjazd ku Lwowowi wyiachawszy, wszytką w ręce nieprzyjacielskie przyszła.

Pod ten czas, gdysmy v Chmielnickiego na każdy dzień, tractując z nim o niespieczeństwie naszym, bywali, niektorzy zakonnicy, nieważni y nieroztropni, szlachty y mieszczany na nas poburzyli, wdając, iakobysmy nostram privatam securitatem magis quam publicam v Kozakow promowali. Bylismy zatym w wielkim niespieczeństwie ab incondita plebe; y ledwie imc p. Arciszewski suis rationibus, furorem vhamował, a sam też czas potym, magnus rerum interpres, niewinność naszą pokazał.

Bywając v Chmielnickiego, widzielimy, kiedy Tohay Bey za duszę zabitego siostrzenca swojego nabozenstwo na pacierzach takich, iakich y my zwywamy, odprawował, mrucząc cos, a ręcy y oczy coraz ku niebu podnosząc.

Vigesima tertia die octobris wstąpił sułtan Galga z Hordą swoją ku Kamiencowi ze wszytkim plonem y łupem, a Horda

Tohay Beiowi ruszyła się ku Zamosciu vigesima quarta octobris. Kazał strzelic z dział swoich dwadziescia razy Chmielnicki, iako by na waletę, ale re vera, chcąc sprobowac wyręchtowanych dział ku miastu, iako to sami Kozacy, w miescie będący, przyznawali. Vderzyła jedna kula w kamienicę ineci x. arcybiskupa lwowskiego, druga w kamienicę żydowską, trzecia leciała mimo wieżę ratuszową, na ktorey na ten czas byłem non sine periculo, przypatrując się, iako się pulki nieprzyjacielskie ruszyć poczynaly tego dnia, co tesz y druiego dnia to iest 25 pazdziernika było. Budynkow iednak roznych, co ieszcze było zostało, tak we dnie iako y w noey popalila czern nad wolą y nad zakaz Chmielnickiego, który potym assawulow y watanow rozesłał na pohamowanie tey sweywoli facta coram nobis protestatione, ze nie z iego weli, ani z rozkazania przedmiescia lwowskie popalone, kładąc przyczynę y winę na nas samych.

W poniedzialek rano (był to dzien dwudziesty szosty pazdziernika) sam Chmielnicki y z armatą wstąpił ku Zamosciu nam Zachariasza Chmielnickiego, stryiecznego brata swojego, pro obside w miescie zostawiwszy, y inszych kilku przy nim.

Po iego wstąpieniu nazaiutrz, to iest 22 octobris, odprawowalismy wotiwę w kosciele metropolitanskim, dziękując P. Bogu, ze nas z miłosciwey łaski swoiey raczył oswobodzie, spiwając Te Deum laudamus. Tertia die novembris odprawowalismy nabozenstwo na ratuszu w izbie radzieckiey, prosząc P. Boga, vt illum locum, tanquam sedem consilii nostri, na podomnie czas bionie raczył y Duchu swego świętego, tam in prosperis quam in adversis, vycział. Quarta novembris w kosciele oycow Franciszkanow voliuu y kazanie odprawowało się ex voto, ktore pospolstwo na walach będące uczyniło, przy solennym spiwaniu Te Deum laudamus.

Iest przecie ieszcze nie mało woisk kozackich na mil kilka od Lwowa, dla ktorych ani my z miasta wyiezzdac, ani do nas ludzie przyiezzdac z żywnością (acz wszystka żywnosc

od nieprzyjaciela ogniem znieczona) mogą, y tak po staremu in obsidio iestesmy.

(Рукопись библ. Оссолинских N 2346, р. 34—42. — *Acta consularia Leopoliensia a. 1648—9, t. 53, p. 1569—1578*).

Сей опис облоги є поміщений в збірнику листів Самуїла Кушевича, одначе не має ні дати, ні інших зверхніх листових форм. Хоч може бути сумнів, чи се взагалі був лист, ми таки зважились надрукувати сей опис серед актового матеріалу, за чим промовляло-б і вписанє його у львівські міські книги.

Додати тут треба, що сей опис був уже друкований. Перший раз увійшов він у Кроніку Львова Д. Зубрицького (ст. 311—317) під назвою реляції бурмістра Грозвєра. Одначе список Зубрицького не повний і але відчитаний. Окрім менших дефектів бракує там прих. уступів: від слів: Tego dnia posyłał Tohay Bey dwa razy ze Zboisł... до слів: słowu swojemu w okupie dosyc wczyni; від: Natenczas gdy w rynku... до: na basztach dosyc odwaznie; від: w Lazarecie sto osob... до: z swoim pulkim polozył; від: Ta woda, która między murami... до: y wodę zatrzymali; від: Tey nocy sami kozacy... до: iawnie doznaliśmy; від: pozegnawszy się... до: pospółu z Tohay Beiem; від: przez dwie godziny rozmawiał... до: byli vkontentowani; від: Nasz tłumacz... до: mowach y rozmowach; від: Na przeirzenie towarow... до: y okrutnie zabiwszy; від: I to wspomiec potrzeba... до: ku nieb^u podnosząc; від: Vderzyła iedna kula... до: poczynaly tego dnia; від: budynkow iednak roznych... до: winę na nas samych; від: y inszych kilku przy nim... до: przy solennym spiwaniu Te Deum laudamus. Зубрицький либи назвав автором сього опису бурмістра Грозвєра, що зрештою видно з тексту. Се мабуть урядовий опис подій від львівського магістратського уряду, але автором його таки С. Кушевич, що тоді був радецьким писаром.

В повній формі з конзулярних актів надрукован сей опис др. А. Чоловський в Kwartalnik-u Historyczn-im за р. 1892 (ст. 543—550), се одначе цілком не противить ся тому, аби його вложити в сей кодекс.

В скороченню подибуємо сю реляцію ще в рукописі библ. Оссолинських N 189, ст. 157—182.

XXIX.

Окуп міста Львова Хмельницькому 1648 р.
(з рахунку пороздільної монети для покращення в році 1656).

Sumariusz coaequationis primae.

Miasto Lwow wziął:

Od Niskiego zamku, od cechawsu y od roznych inszych mieszczanow y obywatelow utriusque status et conditionis, ktorzy ex persona sua dali per modum, ¹⁾ iako w osobnym regestrze sub littera A	f. 20081, 17
Od Zydow w towarach roznych, ktore includuntur w sumie.	f. 528544 — f. 24500 ²⁾
Nad to przez vgodę submittowali się dac roznymi ratami y po części iuz dali.	f. 84000
W towarach na okup danyh cenę przesadzono na	f. 102265. 27
Niedostaie ieszcze do sumy wydanej	f. 288621, 22
ktora summa repetenda est iuxta laudum od taxi bonorum mobilium et immobilium	
	f. 544969, 6

Miasto Lwow dał:

Kozakom y Tatarom gotowymi, srebrem, towarami, liquorami etc.	f. 528544, 6
Z osobna lonheria mieyska wydała gotow(yh) piniędzy od roznych pozyczanych	f. 9000
Item za zboza, Kozakom dane, y za municie wypotrzebowane	f. 7050
Item od przerobienia trzech dział spizowych, co się spadaly	f. 375
	f. 544969, 6

Taxa wszystkich dobr stojących w mieście wynosi sumę f. 1757479, od których po 5 ode sta przychodzi f. 87873, 15
Trzeba tedy ieszcze zeby mieszczanie oddali
względem substantiey swoiey ruchomey f. 200748, 7
Summa f. 288621, 22

¹⁾ per modum написано замість перенесаного sine repetitione.

²⁾ Поправлено з 50000, і з тм числом годить ся 544969, 6.

Suma coaequationem repetenda a taxa bonorum immobilium et mobilium miesz(czan) lwowskich f. 288621,22
Summa f. 288621,22

Lit. B. Registr creditorow miasta Lwowa za towary y rzeczy rozne¹⁾ u nich brane na okup od pierwszego obłężenia salua liquidatione et moderatione,²⁾ includuiąc miedzy nimi lonherią mieyską.

Duchowienstwo lwowskie swieckie — f. 3011; duchowienstwo lwowskie ritus graeci — f. 3492,7¹/₈; Ionasz³⁾ Wenda ze Wskowey — f. 9360; *Fabian Horn ze Gdanska⁴⁾ — f. 2209; Ian Vbaldyni, r. l. — f. 12535; Ian Attelmaier, r. l. — f. 8000;⁵⁾ Iozeph Toloczko — f. 6992; Ian Woysza — f. 7702,15; Ian Rorayski — f. 40592,16; Georgi⁶⁾ Theodozi albo Emanuel Georgowicz⁷⁾ — f. 2649,12; lonheria mieyska — f. 16425; Mikolay Barszcz za malzonkę — f. 7989,17; *tenze za się — f. 285; narod ormianski lwowski, iako w osobnym regestrze sub. lit.⁸⁾ — f. 49274;⁹⁾ Stanisław Wilczek, r. l. — f. 5834,12; dobra¹⁰⁾ Iakoba Gidelczyka, l. l. — f. 4225; dobra¹⁰⁾ Ruberta Bandinellego — f. 12003; dobra¹⁰⁾ Anny Thomas Kisiolkowey — f. 4079,10; dobra¹⁰⁾ Iana Szwarekopa, krawca — f. 978; *dobra Kasprow Iazłowieckych, dał Lazarz Mathia-

¹⁾ у rzeczy розне дописано пізнійше.

²⁾ Це слово написано замість переназаного: *comportatione* tego co na kazdego przydzie, tak *ratione* bonorum immobilium, iak *mobiliium*.

³⁾ Заісець Fabianus Charis alias.

⁴⁾ Імена, що зазначені звідку, дописані в реєстрі пізнійше; ті-ж, що хрестиком, в рукописі переназані.

⁵⁾ Перед тм було 9472,15.

⁶⁾ Попереду: Ierzy albo Georgi.

⁷⁾ Останні три слова дописані пізнійше.

⁸⁾ Від іако дописано пізнійше; літера не названа.

⁹⁾ Перед тм: 73874,22.

¹⁰⁾ Зам. *successores*.

szowic — f. 938,22; Theodori Kurty — f. 335710; zakonnicy lwowscy — f. 9445;¹⁾ creditores Szymona Zuchorowicza — f. 28028,16; creditores Philippa Ducego — f. 10511,15; creditores Daniela Gimbla — f. 12559,4^{1/2}; ²⁾ Barbara Langiszowa (6)³⁾ — f. 1842; Wasil Hrehorowicz (120) — 1012; Ian Hrehorowicz (50) — 1022;⁴⁾ Pawel Lawryszewicz (84) — 1000;⁵⁾ Mikołay Boym (10) — f. 983; Ludwikowa Chmielowa (60) — f. 204; successores Mikołaja Gielazyna (66) — f. 396; Matyaszy Fedorowicz (66) — f. 798; Mazarakci Greczyn (66) — 500; Stanisław Dobieszowski (102) — f. 253; Szymon Czeczowicz (102) — f. 150; Zophia Kapinosowa, dał Wojciech Zyczliwy als Kapinos (120) — f. 295; Barbara Ogorkowa (102) — f. 500; Iakob Dolezynski, r. l. (92) — f. 252; Marcin Anczewski, r. l. (66) — f. 1530;⁶⁾ Stephan Lawryszewicz (102) — f. 539; successores Grozwaiera (66) — f. 1060; Gabriel Grynwald, dał Andrzej Wachlewicz (1) — f. 656,20;⁷⁾ successores doctora Dominika, r. l. (30) — f. 330; Anna Kryczyna, dał Ian Kryka (48) — f. 170; Iadwiga Iosephowiczowa, dał Iacko Salamonowicz (48) — f. 100; Wojciech Zalasowicz (122) — f. 522,15; Stanisławowa Prochowniczka (103) — f. 100; successores Grzegorza Diszpota (30) — f. 200; Ian Struzbic (49) — f. 78; Ian Dobromirski doctor (48) — f. 37,15; Anna Korzeniowska, dał Stanisław Marchwiany (103) — f. 200; dobra Stanisława Marchwianego, dał tenze (103) — f. 300; Ian Ielonek, dała p. Marcinowa Anczewska (67) — f. 50; Hrehorowa, wdowa stara (43) — f. 390; successores Szembekowey, wdo(wey) (103) — f. 340,15;⁸⁾ Adam Dulski, dał p.

¹⁾ Перед тин: 9495.

²⁾ Далі переназано: summa f. 288621, 22.

³⁾ Числа, що ми взяли в (), не означають ніякої грошової суми, се мають якийсь технічний канцелярський знак.

⁴⁾ У доду враховано на 266709,15.

⁵⁾ Далше переназано: Łukasz Kuciarski.

⁶⁾ Поправлено в нижшій суми.

⁷⁾ Перед тин було 640.

Ielcnek, r. l. (49) — f. 335; Ian Gąsiorek, kusnierz (50) — f. 270;¹⁾ Paweł Pastwa, rymarz (86) — f. 120; Marcin Bielecki, aptekarz (66) — f. 102; Samuel Howczyk, dala Krystyna Kryczyna (55) — f. 360; Ian Ciechucki, zaleznik, (51) — f. 123; Fayt Dyn, dał Ian Lubaczowski, siodlarz (51) — f. 100; Gertruda Bogdanowiczowa Kogutowa, dał Awedyk Bogdanowicz Kogut (2) — f. 440;²⁾ Adam Sobieraiowicz, dał Kasper Iankowicz, cyrulik, (55) — f. 30; Hrehorowa Morozowa, wdowa (68) — f. 123,22;³⁾ Wasil Krasowski, dala Alexandrowa Prokopowicowa, wdo(wa) (85) — f. 316,7; dobra Stephana Laskoskiego, dał sam Laskoski (104) — f. 534; Iakob Halarowicz, złotnik (51) — f. 210; Felician Kubinski (30) — f. 318; Ian Studnicki (52) — f. 449; dobra Iana Zembrzyckiego, dał sam za żywota (52) — f. 200; Agnieszka Korzeniowska (1) — f. 793; Ian Ianeczkwic Passamonnik, dał p. Łukasz Awenszłok za żywota (60) — f. 240; Ianowa Kudliczowa, dał Ian Kudlicz za żywota (59) — f. 300; Katarzyna Słancelowa Wazna, dał Stanisław Słancel Szolc za żywota (104) — f. 135; Doroła y Iadwiga panny Szolcowne, dala panna Iadwiga (53) — f. 200; Anna Gładyszowa (82) — f. 195; Matyiasz Klimkowicz, kusnierz (68) — f. 60; Ianowa Gotszlagierowa, dał Ian Gotszlagier za żywota (90) — f. 400; Thomasz Aptekarz, dala Katarzyna Haraiowiczowa (36) — f. 116; potomkowie Blazeia Philipowicza, dał nieboszyk Blazey (6) — f. 100; Stanisław Gędzicki (104) — f. 300; Katarzyna Bockowicowa, dał Woyciech Boczkowicz (122) — f. 300; dobra Fabianowskie, dał Fabian Kolomeyski nieboszyk (30) — f. 450; Woyciech Maydeszowic (122) — f. 628; Sebastian Szwarcowski, prochownik (106) — f. 140; dobra Słancelowskie, dał Walenty Stencil Szolc, r. l. (122) — f. 130; Malcher Krayzer, szychterz — f. 71; Franciszek Lupi liquorami — f. 712; Awedyk Polibowski (4) — f. 20; Piotr Pawlikowicz, cyrulik (4) —

¹⁾ Зап. 510.

²⁾ На дозі асукновано на 13785,5.

³⁾ Зап. 143,22.

f. 56; Andrzej Sieczkowicz (4) — f. 65; Marcinowa Ziolkowska, ul. odzwirna, dała liquorami — f. 100; Regina Kownacka dała (97) — f. 20; Szymon Kozłowski, pisarz lonherski (59) — f. 427; Samuel Kuszewicz, r. l. (107) — f. 400; Iendrzej Hrzanowic, dała Katarzyna Radoszowa (54) — f. 24; † Fabian Horn (30) — f. 2209; Szymon Mączkiewicz (106) — f. 0120;¹⁾ Farbachowskie dobra, dała Adamowa Farbachowa (1) — 621; † dobra kupców Iazłowieckich, dał Łazar Matyiaszewicz (60) — f. 938,22; II. Pomorski (85) — 655.²⁾

Winno się sine moderatione f. 293601, 11

Cum moderatione y defalcowano, co wzięli

od Żydow f. 193485

f. 100116, 11

Co wzięli od Żydow f. 50100

Zostaie sama moderatia — f. 50016, 11

Lit. A. Regestr mieszczanow y obywatelow lwowskich vtriusque status et conditionis,³⁾ którzy pod czas pierwszego oblężenia na liberatyią miasta⁴⁾ co dali, sine repetitione.⁵⁾

Andrzeiowa y Marcin Miecznik (1) — f. 16,24; Adam Rzeczycki, slach(cic) — f. 9, 7¹/₂; Andrzej Kidei, smuklerz — f. 275; † Adamowa Farbachowa — f. 600; † Andrzeiowa Złotniczka (100) — f. 131⁶⁾ Alexandrowa Malarka — 22; Andrzej

¹⁾ Зап. 220. На долі враховано на 10891, 20.

²⁾ Далі такий рахунок:

2214, 22

10891, 20

13785, 5

266709, 15

293601, 11

³⁾ Від vtriusque написано пізніше.

⁴⁾ На боці дописка: ex persona sua.

⁵⁾ sine repetitione написано замість перемазаних слів: а ich iusz we Lwowie nie masz.

⁶⁾ Поправлено з 100.

Łukianowicz (2) — f. 385; Andrzej Rymarz — f. 42,15; Andrzej Tkacz — f. 5; Andrzeiowa Mydlarka — f. 47; Adam Wyziniarz — f. 17; † Awedyk Bogdanowicz — f. 440; † Andrzeiowa Bildazina — f. 80; Andrzeiowa z przedmiescia (3) — f. 4; Andrzej Wirzechowski, slach(cie) — f. 80; Andrzej Ryba — f. 100; Anna Kasprowa y Anna Dewotka — f. 2,24; Anna Wolwanowska — f. 4; Adam Muzyk — f. 3; Adam Zlotnik (4) — f. 10; Andrzej Swieckiewicz — f. 9; Anna Dzwonniczka — f. 20; x. Adam Ruminski — f. 20; Alexander Gilnik — f. 8,15; Anzelm Swiątkowicz — f. 35,15; Agnieszka, panna — f. 20; Andrzej Gorzelnik — f. 12; † Blazey Apte-karz (6) — f. 100; Bilchorska y Wawrzyncowa — f. 4; Blazey Głamb — f. 3,18; Bartoszowa Rtochowna — f. 6;¹⁾ Dimitr Popowicz (18) — f. 16; † Drozdowski — f. 6; Daniel — f. 20; x. Ducius — f. 10; Elzbieta, wdowa (24) — f. 6; Ferensowa y Dorota (30) — f. 3,20; Federowa Sledziarka — f. 4; Fabian Cyrulik — f. 10; Ferens Krawiec — 50; † Fabian Kołomyiski — f. 352; Fiedko Stolarz (13) — f. 19; Ferdinand Piasecki, slach(cie) — f. 741,8; Ginzarowicowa, wdowa (36) — f. 10; Gioszkowska, wdowa — f. 3; Grygie-rowa Rybiarka — f. 25, *Grygier Rymarz — f. 108; Hryczko Garbarz (42) — f. 12; Hrehory Hreckkowicz — f. 20; Hasłarka y Nerebeczka — f. 4,8; Handłowska, wdowa — f. 10, 15; Ian Zemlicz, krawiec Woyciech (48) — f. 441; Ian Baptista Krzczonowicz — f. 100; † Iacko Krawiec — f. 100; Iakob Mąnczarz — f. 5,15; Iwan Piasecki — f. 24; Iacko Rohatynski — f. 14;²⁾ Iakob Organista (49) — f. 3; Ianowa y Piotrowa, przekupki — f. 6; Ian Korupka — f. 8,15; Ian Dziany, malarz — f. 46; Ianowa Smiałkowa — f. 3,9; Ian Passamounnik — f. 3; Ian Malarz (50) — f. 20; Ian Grabowski — f. 3,18; Iakob Komoziowski — f. 1,24; Iacko y Iakimowa — f. 20; Iwanko y Alexander — f. 60; † Ian Siodlarz (51) — f. 100; Ian Piwnicznzy — f. 36; Ian Czapnik — f. 20; Ian

¹⁾ На домі: Latus f. 2481, 28 $\frac{1}{2}$.

²⁾ Latus f. 4483, 4 $\frac{1}{2}$.

Przyłbicki — f. 3; Ianowa Zawadowa — f. 6; Ianowa Wysocka — f. 6; Ianowa Piwniczna (52) — f. 11; Ianowa Prochownicza — f. 36; † Ian Zembrzycki — f. 200; Ian Trzęciecki — f. 258; Iwan Matwieiowicz — f. 10; x. Ian Brodowski (53) — f. 80; Iakubowa Obuchowa — f. 10; Iwanko Derenko — f. 3; Ianowa Mularka — f. 4; Ian Iankiewicz — f. 12; Iakubowa Hutniczka — f. 6; Iakob Misiewski — f. 43; Iakubowa Piwniczna (90) — f. 10; Ian Kwasniowski — f. 10,24; Iackowa Przekupka — f. 1,24; Iacko y Prokop — f. 5,24; x. Ianicius — f. 50; Ian Kosiecki — f. 5; ierzy Popowicz (91) — f. 5; Ian Koronka — f. 7; Ian Pasławski — f. 160; Ian y Cwar — f. 4; Iurkowa Biglewiczowa — f. 5; Iurkowa Malarka — f. 2,1)
 * Ian Bratkowski slach(cie) — f. 18; Ian H. (91) — f. 15; Iani Mampho Greczyn — f. 60; Ianowa, wdowa (120) — f. 20; * Ian Koniecki slach(cie) — 86; † Katarzyna Mosciczanka panna (54) — f. 150; Katarzyna Stopeczanka — f. 10; Katarzyna y Elzbieta, panny — f. 100; Krzysztofiowa Bialochowicowa — f. 20; Kralowa stara — f. 17,15; Krzysztofiowa Ilowska — f. 5; Katarzyna Olszternica (54) — f. 40; Krzysztofiowa, wdowa — f. 25; † Kasper Iankowic, cyrulik (55) — f. 30; Krzysztof Arciszewski, gen. art. za cechaus — f. 1000; Koniecki — f. 86; Krzysztof Brodecki, slach(cie) — f. 20; † Krzczewski — f. 60; Kasper Rzeczycki, slach(cie) — f. 9; panna Katarzyna Dewotka — f. 6; Łukasz Kuciarski (60) — f. 400; Łukasz Cyrulik — f. 10; Lorensowa Smitowa — f. 100; Lubaczewski, krawiec — f. 3,18; Lorensowa Zlotnicka — f. 6; Łukasz Wieckowic — f. 50; Lencowska — f. 8; * Mikołaj Gielazyn (66) — f. 396; Maciey Haider, r. l. — f. 2253,15; Mikołaj Zychini, r. l. — f. 532; Michał Zyrawski — f. 4,24; Matys Przybyło — f. 39,18; Matyasz Kucharz (67) — f. 4,3; Mysłowska, rzeznicka — f. 7,2) Marcin Krawiec (67) — f. 26; Matyiasz Słodownik — f. 20; † Morozkowa, wdowa (68) — f. 43, 22; Miter krawiec — f. 6;

¹⁾ Latus f. 5768, 22¹/₂.

²⁾ Latus f. 11300, 25¹/₂.

Maciej Kraiz — f. 5; Mikołaj Kusnierz — f. 17; Mikołaj
 Miecznik — f. 5; Mikołaiowa Pokorowiczowa — f. 66; Ma-
 ciej Bystrzykowski — f. 9; Miechowniczka wdowa — f. 9;
 Mikołaiowa Szychtyrka (69) — f. 8; Marcinowa Krawcowa —
 f. 5; Marancyia Z. — f. 20; x. Marcin Radwanski — f. 12;
 Mikołaj, Aslon, Haydon, Mustafa — f. 900; Michał y Krzy-
 sztofowa — f. 6; Marko, Woyciech y Bartoszowa — i. 10;
 Matiasz Kozłowski — f. 15; Marcin Przekupien — f. 3; *Mar-
 cin Struzyna — f. 266; *Malcher Duchnie — f. 165; *N.
 Krzeczewski, slach. — f. 60; *N. Ramult, slach. — f. 15; *N.
 Polaniecki, slach. — f. 9; *N. Drozdowski, slach. — f. 6;
 *† Pomorski, slach. — f. 655; Pawłowa Dzwonniczka (84) —
 f. 6; Piotrowa, wdowa — f. 11; Paweł Szychterz — f. 15;
 Paweł Czapnik — f. 4; Paweł Przekupnik y Chamina, wdo(wa) —
 f. 7; † Paweł Rymarz — f. 120; Pawłowa Introligatorka —
 f. 4,24; † Polanski — f. 9; Piotrowa y Roza — f. 40; Pa-
 włowa y Ferens (85) — f. 11; Piotr Złotnik — f. 26; x.
 Paweł Skrobiszowski — f. 310; x. proboszcz Brzezanski —
 f. 620; † Prokopowiczowa, wdowa — f. 316,7;¹⁾ † Pomorski —
 f. 655; Reina Winczarka (96) — f. 2; Rochowna — f. 7,15;
 Reina, panna — f. 2; Rozesłanko Ian — f. 520; † Stephan
 Ławryszewic (102) — f. 539; † Szymonowa Ogonkowa —
 f. 100; Stephan Drabikowski — f. 30; Stanisław Kinsarowicz,
 rymarz — f. 10; Samuel Kusnierz — f. 10,24; Stanisław
 Piwniczny (103) — f. 4; † Stanisław Prochownik — f. 100;
 Szymon Papiernik — f. 40; † Stanisław Marchwiany — f. 300;²⁾
 Stephan Zwirchowicz — f. 13; Stanisławowa Prochowniczka —
 f. 13; Stanisław Kropinski — f. 8; Sawka Miodowar —
 f. 20; Stanisław Dutkiewicz — f. 10; Sebastian Gałatowicz
 (104) — f. 2; Stanisławowa Prokopowiczowa — f. 110; † Ste-
 phan Łaskawski — f. 534; Stanisławowa Bryknerowa z Kra-
 kowa — f. 600; Szymon Rymarz — f. 26; Stanisław Złot-

¹⁾ Latus f. 14722, 18¹/₂.

²⁾ Исправлено с 500.

nik — f. 10; Stephan Wisilkowicz — 40; Staphirowska (104) — f. 3; Sobierai y wdowa (105) — f. 4; x. Sebastian — f. 24; Semian Miecznik — f. 6; Szymonowa Woyszyna — f. 50; Sebastian Drukarz — f. 3; Sczyrbicowa — f. 29,24; Szymon Rybinski — f. 2; Stanisław y Janowa Bednarka — f. 4; x. Stanisław Ruminski — f. 15;¹⁾ Stephan Mąncarz (106) — f. 2; †Sebastianowa Prochowniczka — f. 140; Szymon Dimitr — f. 5; Sakowski, organista — f. 18; Szymon Siklarz — f. 7,6; Tomasz Piwowar 108 — f. 6; Tomasz Zaszucik — f. 3; Tarasowa Piwniczna — f. 4; Tomasz Kramarz — f. 40; Thomaszowa Przekupka — f. 4; Tobiaszowa Siekierniczka — f. 2; Tomasz Cielinski — f. 5; †Woyciech Zyczliwy (120) — f. 295; Walenta Cyrliczka — f. 20; Woyciech Cwiczekowic — f. 17,15; Wasil Hrewak — f. 12; Wasilowa y Mikołay — f. 3,18; Woyciech y Pawel Swiec — f. 8; Wasil Krawiec — f. 20; Woyciechowa Piekarka (120) — f. 48; Woyciechowa Czaplinska — f. 20; Woyciechowa Zgubicka (121) — f. 3; Woyciech Winiarz — f. 20; Woyciechowa Hamalka — f. 6; Woyciech Zbaraski — f. 10; Woyciech Krauz — f. 6; Woyciech Korzki — f. 12; Woyciechowa Stolarka — f. 10; Woyciechowa y Iakobowa — f. 6; Woyciech Mieczownik — f. 19,24;²⁾ Woyciech Ciechanowski (122) — f. 10; x. Wilczek pleban Malechowski — f. 66; †Walenty Stancel Szolc — f. 130; zamek Niski lwowski za się (132) — f. 913,22¹/₂; Zigmunt Gotszlagier — f. 40; Zophia Winczarka — f. 20; x. Zabarzewicz — f. 8; Zacharyasz Szymonowicz — f. 6.

Latus f. 20081,17.

Regestr mieszczan y obywatelów lwowskich nieosiadłych, którzy po dziś dzień znajdują się w mieście, a pod czas pierwszego oblężenia contribuowali, iako nizey:

¹⁾ Latus 18114, 21¹/₂.

²⁾ Latus 18887, 24¹/₂.

Nomina mieszczan y obywatelów lwowskich: — Mieszkaia w kamienicy: — Dali:¹⁾ — Andrzej Złotnik — Kliszowskiy — dał — f. 8,22¹/₂; Andrzej Świec — Kampaniowskiy — f. 3; Franciszek Magowski aptek(arz) — Kampianowskiy — f. 52,22; Greger Rymarz — Tacikowskiy — f. 108; Ian Strubicz — Fabianowskiy — f. 78; Ian Gąsiorek, kusnierz — w baszcie — f. 510; Ian Iarzęczek, krawiec — Mądrowiczowskiy — f. 20; Ian Czechucki, żelaznik — Tacikowskiy — f. 123; Iakob Halarowicz, złotnik — Iezuickiyy — f. 210; Iakob Kraus — Krauzorowskiy — f. 10; Marcin Miecznik — Ducowskiy — f. 5; Marcin Białecki, aptekarz — Regulowskiy — f. 102; Malcher Duchnicz — Siedmirackiego — f. 165; † Marcin Scruzyna aptekarz — Hepnerowskiy, Kampianowskiy — f. 266; * Ian Konieczny — seminarium — f. 28,15; Ian Kucharz piwniczny — Kosmidorowskiy — f. 10; Ian Miecznik — Hawiczowskiy — f. 2; Szymon Olsiernik — Abrkowskiy — f. 22; Stanisław Miechowiczka — Pawlikowiczowskiy — f. 30; Sebestian Introligator — Zambrzyckiego — f. 36; Woyciech Piwniczny — Dybowiczowskiy — f. 10; † Woyciech Załosowicz — Mazarowskiy — f. 522,15.²⁾

Przesz pp. Ormiany na okup miasta dana suma takowem sposobem:

P. Krzystopha Azerkatowycza, wedle auszugu danego towaru za — f. 17296; p. Iana Warteriszowycza suma — f. 12000; p. Torosowycza suma — f. 9314; p. Iana Krzystophowycza — f. 3000; pp. starszy osobno dali — 2210; różni zaś, iako ktury dał: p. Krzystoph Ian Berkatowycz — f. 500; p. Krzystoph Liskowycz dał — f. 108; p. Gabriel Bartosowycz — f. 628; p. Zachariasz Iędrzeiowycz — f. 500; p. Ian Iuchno-

¹⁾ Дальший спис в рукописі поданий у трьох колонках, як показують попередні заголовки: в першій імена, в другій назва доків, у третій заплачена сума.

²⁾ Загальної суми в рукописі нема, може бути, що тут реєстр урваний.

wycz — f. 900; p. Mikołay Krawczyk — f. 360; p. Ian Af-
tarz — f. 180; p. Mikołay Iakubowycz — f. 120; pany Pa-
trarowa — f. 30; p. Krzyszoph Awedikowycz — f. 916; p.
Sudrak Agepsowycz — f. 100; Awedik Diaczeyczek — f. 24;
p. Cyphosiowa, wdowa — f. 40;¹⁾ p. Iędrzey Tebenka —
f. 50; pany Filipowa — f. 62; Bodwiy trzy — f. 60; p. Mi-
kołay Steczkowycz — f. 296; p. Kasper Kalwyn — f. 50;
p. Chozyna Krzyszophowa — f. 800; *p. Madzar — f. 120.
Iu suma cziny 49274 (*49694); *) *arcybiskup ormianskj lwow-
skij — f. 260.²⁾

Sumy dane na okup Chmielnickiemu według
reiestru p. Haidera. — f. 343015.

P. Wilczek stary — f. 3504; p. Wilczek młodszy —
f. 5834; p. Toloczko — f. 6592; p. Vbaldini — f. 12536;
p. Woisza — f. 7702; p. Roraiski — f. 40592; p. Kisiół-
kowa — f. 4079; p. Ghidelezyk — 4225; p. Zuchorowicz —
f. 28128; p. Bielakowa — f. 7989; p. Roberta — f. 12003;
p. Ducego — f. 10422; p. Zondierz — f. 441; p. Giorgi, cu-
dzoziemiec — 249; cudzoziemcy — f. 900; p. Wasil —
f. 1012; p. Gimpel — f. 24500; p. Bernatowic — 17296;
p. Ian Krzysztophovic — f. 3406; p. Ian Warterisowic —
f. 12000; p. Iwaszko Torosowic — f. 8964; p. Wenda —
f. 9360; Swarzkop — f. 5978; p. Teodosy — f. 3357; p.
Ławryszowic — f. 1000; p. Łandyszowa — f. 1842; p. Ku-
czarski — f. 400; p. Ian Hrechorowicz — f. 1020; p. Ste-
phan Ławryszowic — f. 539;³⁾ p. Matiasz Fedorowicz —
f. 798; p. Łazar Mathiaszowicz — f. 938; p. Dziurdzi —
f. 1040; p. Barszczowa stara — f. 281; p. Chmielowa — f. 200;

¹⁾ Поправлено в 30.

²⁾ Приписано в боку.

³⁾ Ся осталия додаткова позция дописана окремо, ниже загаль-
ної суми.

⁴⁾ Зісуювано: 235870 і се число вставлено по другій сторони
(summa s tamley strony).

kościelne srebro — f. 3492; p. (G)elazyn — f. 360; p. . . . owa — f. 300; p. St(anisław Dujbieszowski — f. 150; p. Simon Conwisarz — f. 150; p. Altemaier — f. 8000; p. Andrzejowa Złotniczka — f. 100; p. Woiciech Zyczliwy — f. 290; p. (O)gunkowa — f. 100; . . . ow¹⁾ — f. 94; . . . 3000; . . . 150 . . . 400, (p. Dolezynski 10 grzyw.)w. srebra — f. 240; (p. Anczewski . . . polset)kow płutna — f. 1500; (p. Grozwaier) — f. 60; . . . f. 460; . . . f. 540; . . . f. 300; . . . f. 130;²⁾ p. Andrzej Łukcinowicz (sic!) 4 grzyw. srebra za f. 85, feresia pupkowa, zupan y czapka f. 300 — f. 385; p. Jan Krika 4 grzywien srebra za f. 100. y 7 pulsetkow płutna f. 70 — f. 170; Iacko Krawiec — f. 100; p. Katarzyna Mosciecka gotowych — f. 150; drobiazgi — f. 575; p. Woiciech Załaszowie za grzywnę srebra f. 22, gotowych f. 500 — f. 522; Rozeslanek 20 pulsetkow płutna — f. 400; p. Prochownik 5 pulsetkow płutna — f. 100; p. Sinitowa — f. 100; p. Dispot — f. 200; p. Jan Siruzbic — f. 78; p. Dobromilski — f. 37; p. Marchwiany — f. 500; p. Anczewska stara — f. 50; p. Chrechorowa stara — f. 390; drobiazgi — f. 456; p. Szembekowa — f. 110; p. Ielonek — f. 335; p. Gęsiorek — f. 500; drobiazgow — f. 228; p. Iędrzejowa — f. 47; p. Stanisławowa pro — f. 110; p. Jan — f. 20; p. Paweł Rimarz — f. 104; p. Grigier Rimarz 4 grzyw. srebra — f. 108; p. aptikarka Drazinowa 9 grzyw. srebra f. 216, gotowych f. 50 — f. 266; p. Woiciechowa Piekarka 2 grzyw. srebra — f. 48; p. Marcin Białeczki 1 grzyw. srebra y lot. 4 f. 25, gotowych f. 74 — f. 99;³⁾ p. Kryczyna 3 puls. płutna f. 60, gotowych f. 100 — f. 160; p. Jan Czechucki — f. 123; p. Woiciechowa Czaplicka — f. 20; p. Jan Siodlarz — f. 100; p. Awedik Bogdanowicz 22 puls. płutna — f. 440; . . . f. 30; (Andrzejowa) Bildazina — f. 80; . . . wdowa — f. 43; . . . ko

¹⁾ Що означене крѣпками, в рукописі знищено.

²⁾ При долі араховано: f. (258)393, що вставлено в перший рядок по другій стороні.

³⁾ Зраховано: 264581 і перенесено на другу сторону.

grabarz — f. 15; (Ian) Piwniczny — f. 36; p. Andrzej Solski — f. 30; (Steph)an Laskowski — f. 534; drobnych — f. 146; . . . halarow gotowych . . . f. 210; . . . f. 201; . . . (udni-cki) — f. 80; . . . f. 398; . . . awow . . . f. 600; (Kasper H) . . . f. 200; (Andrzej Szym) . . . 3 grzyw. (srebra lot. 4 f. 62, gotowy)ch — f. 262; (p. Grigier Sk) . . . f. 50; (p. Ian Zembrzycki) — f. 200; (Torosieczk) . . . f. 248; . . . f. 114; . . . f. 2600; . . . f. 293; . . . f. 240; . . . f. 165;¹⁾ p. Mikolaiowa Pokuczy — f. 60; p. Ian Kudlicz — f. 300; p. Stancel mlody — f. 135; p. Iadwiga Szulcowna — f. 200; p. Gladyszowa — f. 152; p. Matiasz Klimkowicz — f. 60; drobiazgi — f. 197; p. Goslagier — f. 400; p. Gabrielowa Charo — f. 100; p. Gędzicki — f. 300; p. Boezkowie — f. 300; drobnych — f. 500; p. Giorgy — f. 2649; Razko y insze — f. 182; p. Kolomejski — f. 352; drobnych — f. 111; p. Woiciech Maideszowic — f. 300; p. Ian Paszkowski 8 puls. plutna — f. 160; p. Prochowniczka 7 puls. plutna — f. 140; drobiazgi — f. 184; p. Stancel — f. 300; liquory — f. 4486; p. Fabian Horn — f. 2000; pp. Ormianie — f. 7150; za muszkiety — f. 350. [Summa] — f. 293367.

Tu wypisac naszych, ktorych sie moderowalo:

2 szable pp. starsi dali — f. 320; 2 noze pp. starsi — f. 180; 1 slik y czapke pp. starsi — f. 200; 3 misiurki, 4 pary karwaszow — f. 230; 1 buzdzygan pp. starsi — f. 70; . . . muszkietow pp. starsi — f. 60; . . . luki pp. starsi — f. 120; . . . z lubien — f. 30; . . . pp. — f. 20; . . . f. 24; . . . reymentu — f. 240; . . . bake panowie — f. 10; . . . azom — f. 180; . . . (czer)wonych — f. 162; . . . grzyw. (sre)bra — f. 360; . . . wy — f. 4. . . . zapla(cono) — f. 2210.²⁾ . . . f. 200; . . . f. 300; . . . f. 30; . . . f. 54; . . . f. 400; . . . f. 228; Zachariasz — f. 500; . . . f. 900; . . . f. 360; . . . f. 180; . . . f. 120; . . . f. 30; . . . f. 60; . . . f. 52; . . .

¹⁾ Зраховано й перенесено: (272)199.

²⁾ Се ємла того, що вище.

f. 30; . . . f. 294; . . . f. (2)00; . . . f. 20; . . . f. 80; 12 pulś. płutna p. Awedika — f. 240. [Summa] — f. 6488.

Długie mieiskie, które są zaciągnięte z pozwoleniem wszystkich:

X. Florianowi — f. 3000; Chmielewskiemu — f. 3000; p. rectorowi — f. 3000 p. Zuchorowicowi — f. 1700; lunaria interessa dała, iako pokazuią — f. 4320.¹⁾ [Summa] — f. 10790.

Naszego wydatku na okup — f. 35350; drobnych wydatkow — f. 6488; 1 szabla p. Agopsy — f. 100; 1 para pistoletow p. Hadzej — f. 24; 1 kulbaka p. Grzeska Tebaki — f. 30; 1 luk malowany p. Grzeska — f. 40; . . . baka p. Iędrzeia — f. 50; (pulsete)k płutna p. Zacha. — f. 20; pul-(setek) p. Antonowa — f. 20; pul(setek) Drukiewiczowa — f. 20; (pul)setek p. Falipka — f. 20; . . . (cier)wonych p. Feliga — f. 42. [Summa] — f. 42204.

f. 42204 + summa od mieszczan f. 293367 + osobno f. 6488 = f. 342059.

(*Рукопись библ. Оссолинских N 1480, pp. 5, 7—8 v., 9—12 v. (58--62), 68, 70—73 v.*)

Рукопись, що з неї подали ми реєстри, полишилась по комісії, що була визначена після облоги Львова 1655 р. на те, аби контрибуцію розложити рівномірно на всіх міщан. Комісія ся підставою до визначення податку взяла окупи Хмельницькому з р. 1648. В першій контрибуції не було ніякої системи, то-ж коли хто дав більше, як показувала настановка такса, тому потручували відпорідну суму при оподаткованню з р. 1655.

Додати тут треба, що названа рукопись була брудною книжкою для комісії, то-ж багато у ній поправок і доповнень, де-що й знищено, тому то й не всюди числа годять ся між собою і не всі суми відповідають їм.

Постанови комісії, реєстри другого окупу та дотичні доповнення до 1648 р. подамо на своїй місці.

¹⁾ Не враховано.

XXX.

Лист Самуїла Кушевича зі Львова до батька у Кракові.

3 я. ст. падолиста 1648.

Nie tylko człowieka, ale y płaka nie widac przy Lwowie, który by albo z Polski do nas, albo od nas do Polski mógł przylecieć y o wzajemnych rzeczach obwieszc. Iuz to czwarty ras pisze do Krakowa, a wiedzieć nie mogą, czyli od nieprzyiaciela przeięte, czyli wmcі są wezale oddane.

Woyska kozackie y tatarskie odstąpiły od murów naszych, ale o dwie mile gromadne niektóre pulki leżą, dla których ani my wyiezdzać, ani ludzie do nas przyiezdzać nie mogą, y tak po staremu iestesmy w oblężeniu. Mamy wiadomość, że w tych dniach kursor krakowski wpadł nad samym Lwowem w ręce nieprzyjacielskie, z których potym wszedł y do Krakowa wrócił się: ten tam powiedzieć może, iakie sam v nas miast y miasteczek, wsi y wszystkich rzeczy popustoszenie y w niwecz obroczenie. Nunc campus, ubi Troia fuit.

Przyszedł też w tych dniach z Krakowa kursor od paniey Robertowey do samego pana posłany, a ten nam powiada, że w tamtym kraiu nie mają żadney wiadomości o nieszczęśliwym oblężeniu naszym y o żadnym ratunku dla nas nie myślą. Niech P. Bog płaci rzeczypospolitey, dla ktorey niedbalstwa niezliczona prawie liczba dusz chrześcianskich w niewolę pogańską idzie, nie wspominając tych, których okrutnie na każdym mieyscu zabijają.

Temu mi dziwno, że przez paniey Robertowey poslanca od pani moiey nie miałem pisanja, lubo pani Gędzicka y in-sze do małżonków swoich pisały; pręko mnie zapomniała, do Krakowa przyiachawszy. Ia w oblężeniu tak ciężkim będąc staram się, abym dał o sobie wiadomość, a ona za łaską Bożą na wolności żyjęcz, nie może wywieść się, kiedy drugie Lwowianki do mężów wysyłają. Łączna to philosophia obel-sać się worem, aby wszystkie wiedziały, kiedy iedna wysyła.

Patientia v nas barzo zlie. Gumna wszystkie y sztyrty od Zaporoza az do Lublina popalone. Chleba, nie wiem, zkađ za-
siagac mamy. Ludzi od glodu wiele barzo umiera. Cosz be-
dzie daley? Sat sapienti! Ostatka listowi poruczac nie mogę
y zal mi serdeczny nie dopuszcza.

Opisalem poniekad statum rerum nostrarum wnci w pi-
saniu przeslym. Nie wiem, iezeli doslo. Dzis do i. m. p. wo-
iewody krakowskiego pisze od miasta, y do Przeworska (day
Boze szczesliwie!) przesyłamy. Jutro do wnciow wyprawie, P.
Boga prosząc, aby pisanie moje moglo przysc do rąk wnci,
a potym od wnci do mnie, iezeli nas P. Bog z milosierdzia
swoiego wcale tu zachowac bedzie raczył.

Mysmy iuz gotowi bronie sie az do samey smierci y zguby,
iezeli by nam woysko zaporowskie wiary dotrzymac nie miało.
Teraz gdy pisze, przyszedl ipso momento cursor z Warszawy
bez listow, uciekszy z rąk nieprzyiacielskich kilka razy, na
drodze będąc poimany, y oznaymil, ze Kazimirz na krolestwo
obraný. Day P. Boze, bo tego Kozacy bardzo pragneli, y sam
Chmielnicki obiecował po kilka razy ad primum nuncium od-
pasac szable y luk odlozyc od siebie, a iemu debitum obse-
quium et reuerentiam oddac.

Kachniczke wm. pozdrow ode mnie z małyn Iwanecz-
kiem, moią kochaną pareczkę. a powiedz wmc ode mnie, ze
mi sam P. Bog dac raczył malenką czoreckę, ale imienia nie
wiemy, iezeli pozyie, wolno ią bedzie nazwac podług upodo-
bania. Nie dopuszcza zal pisac, co tego u nas poginelo, to od
ognia, to od glodu y zimna, y pod dzis dzien ginie po uli-
cach, po rynku, po cmentarzach, miedzy kramami y po in-
nych miejscach. Powiecz w.m. y to, ze iezeli za wolą Bożą
do nas powroci, nie tylko Lwowa, ale y domu swego nie po-
zna! Az do ostatniey koszule obroczilismy się w niwecz, bo
y koszule własne ginąc musiały, czego az groza wspominac.
Niech P. Bog pochwalon bedzie za wszystko. Powiecz wmc,
zem Hordzie tatarskiey będąc, lanczuszek darowac musiał
sultanowi, chcąc sie dostatecznie wywiedziec, iezeli Kachniczki

moiey zagony rospuszczone (bo nam tak było wdano) nie zabraly. Napomniey wim. ode mnie y od siebie, niechay P. Boga się bojącz, skromnie terazniejszye nieszczęście ponosi, spodziwając się z nieba pociechy y nagrody. Viuit Deus consolationis et Deus misericordiarum! Rzeczy niechay uchrania, a w chodzeniu iako nayskromniejszy, bo nie ku rzeczy, aby się Lwowianki w Krakowie stroić miely, a mi sam ledwie nie nago y boso chodzimy, potraciwszy wszystko, a rzemieśznika dostać nie mogącz, bo z wału pod garllem zchodzie nie mogą do domu. Tosz nieszczęście padło na tych, co pouciekali, gdyz im wszystkie sklepy pozakowano y rzeczy pobrano. Alec im zalu szkoda przydawac. Powiesz wine y to, że iuz kilka niedziel piwa nie piie, samym winem bawiąc się, którego P. Bog wie, iako nam długo stawac będzie. Caetera in silentio. Jutro poprawie, a teraz wszystkim wnciom czołem byie po nieszczęśliwemu. Ruskowi synowca swego zalecam, Kasienkę oblapiam, Iachniczka czałuie.

W Lwa (sic!) 3 nouembris 1648.

Wim. powołany, choc utrapiony syn — Samuel Kuszewicz.

(Рукопись библ. Осолтінських № 189, р. 163—166).

XXXI.

Резиция Яна Убальдіні, львівського радника, про спустошене села Зубрі та Сихова. 16 н. ст. падолиста 1648.

Actum Leopoli feria secunda ante festum praesentationis B. Mariae V. pxma a. D. millesimo sexcentesimo quadagesimo octauo.

In officio praesenti consulari Leopoliensi personaliter residens spectabilis dnus Ioannes Vbaldini, consul leopoliensis, denunciationem eiusmodi oretenus fecit:

Wiadomo to iest wnciom dobrze, iako za nastąpieniem pode Lwow nieprzyjaciół koronnych wszystkie w okolicy leżące

wsi y majątnosci ogniem od pomienionych nieprzyjaciół funditus zniesione są, między ktoremi isz wies Zubrza, ktorey wmc iestescie directi domini, a ia do tego czasu bylem oneyze arendarzem, pod takowąż klęskę y nieszczęście podpadła, do szcztu spalona ze wszystkimi gumnami y budynkami została (co wnciom potym ex re oculis subiecta et ex officiosa visione manifeste patebit). Więc y poddani wszyscy vtriusque sexus et omnis aetatis, częścią okrutnie od ręki nieprzyjacielskiej zamordowani, częścią w niewolę pogańską zabrani są. Tedy dnia dzisiejszego wnciom takowe spustoszenie wsi do wiadomosci donoszę y o takowey szkodzie oznajmuję.

Wies zas Sichow lubo ogniem zniesiona nie iest, iednakze wszystkie gumna y wszystkie pozytki, tak dworskie iako y chłopskie od nieprzyjaciela zabrane są, co takze z visiey, ktorey wkrótce po vspokoieniu się za łaską Bożą terazniejszego niebespieczenstwa affectować będę, dostatecznie wmc zrozumiecie y na oko widzieć będziecie.

Która denunciatio, proszę, aby do xiąg przyjęta y wpisana była.

Quam quidem denunciationem modo praemisso factam officium consulare Leopoliense suscepit et actis hisce adnotari fecit.

(Acta consul. Leopoli. a. 1648 9, t. 53, p. 164-5).

XXXII.

Лист Самуїла Кушовича зі Львова про сучасні події.

В падолісті 1648.

Tertia die mensis novembris przyszedł do Lwowa żołnierz ieden z Zamoscia, ktorego p. Ludwik Weyher y imc p. Władzisław margrabia na Mirowie Mirowie Myszkowski do nas wysłali. Ten na ratusz przyszedłszy, o swoiey odwadze y o niebespieczenstwie w przeprawie wiele powiedziawszy, oddał list

do magistratum nostrum, ód pomienionych ich mciów pisany. Mieli to w zleceniu ich mosc ód z. imci p. wojewody ruskiego, aby się byli starali nas iakimkolwiek sposobem posilkowac. Tak to po polsku bydz musi, consilia post res! Posyłałi kilka kroc rozni osoby chcąc zasiągnąc o powodzeniu naszym wiadomosci, ale dla wielkiego mnostwa tatarskiego y kozackiego przybic do nas nie mogli. Tandem ten, ktoregom namienil, żołnierz felici dolo vsus, pięcseth złotych pro premio mając obiecane, do nas się stawil z pisaniem. Odpisałisny krotko ich mciom, dziękuiąc za takowe ku miastu affecty, nie więcej nie wspomniawszy, widząc, ze iusz na ten czas sami w Zamosciu od nieprzyiaciela otoczeni byli.

Nazaiutrz potym, to iest czwartego dnia miesiąca listopada, przyszedł list ód samego xiążęcia imci sine data loci et diei, w ktorim nas ad tolerandam obsidionem animuie, obiecuiąc prętkie a wielkie posilki. Tych do tego czasu nie widac. Na ten list nie się nie odpisało, zasiągszy wiadomosci, ze xiąze imci iusz był z Zamoscia do Warszawy wstąpił, a posłaniec nie chciał nazad powrocic.

Die quinta novembris panowie rayce, chcąc dac ordinibus regni de statu rerum suarum informationem naznaczyli do Warszawy internuntios: p. Iana Grynwaldta y Samuela Kuszewicza, ktorzy do tego czasu, szukaiąc roznych sposobow, przeiachac zadnym sposobem nie mogą.

Sexta die novembris przysłał list Chmielnicki do xiądza Mokrskiego, prosząc aby ód niego do stanów koronnych legatją odprawił, oswiadczaiąc skłonnosc swoje ku pokoiu. Kazał przytym powrocic się ód nas bratu swojemu stryiecznemu y iego kompanii, inszych na ich miejsce przyslawszy. Poiachał nazaiutrz xiądz Mokrski pod Zamoscie pospołu z bratem Chmielnickiego, a kompaniá iego zatrzymalismy, prosząc listownie, aby ich nie odmieniał, a brata nazad do nas, iako naiprędzey. odsyłał. Do tego czasu ani brata ani responsu nie slychac.

Decima die novembris przyszedł z Warszawy cursor, mając ód p. kanclerza koronnego y ód inszych pewne listy do

wrzędu y do prywatnych osob. Ten od Kozakow poimany będąc, oddany był samemu Chmielnickiemu, na ten czas w Tomaszowie będącemu. Odpieczętował y przeczytał listy, chłopu przez cale trzy dni wszelaką wygodę; y wczas dac rozkazawszy, y po tym onego do nas z otwartemi listami wyprawił y nas pozdrowic kazał. Quidquid id est, fugio Danaos, vel dona ferentes!

Duodecima die novembris imc p. Krzysztoph Arciszewski z kompanią swoją ze Lwowa wyiachał do Warszawy, odwazywszy się in omnem casum y w armatę dobrze opatrzywszy. Pobłogosławił w tym P. Bog imci albowiem die decima sexta novembris przeprawił się przez San pod Iarosławiem, zgubiwszy nieco osob z kompanii swojej.

Tegosz dnia wyprawił Chmielnicki do Warszawy od Zamoscia xiędza Mokrskiego, a przy nim osob czterdziesci, ktorzy, day P. Boze, aby się do nas powrocili z pokojem. Nulla salus bello, pacem te poscimus!

Die vigesima prima novembris syn Chmielnickiego w roku szesnastym, mając przy sobie osob kilkadziesiąt, a wozow nie mało naspizowanych bogato, stanął pod Zolkwią, szkod (n6. skąd) potym vigesima tertia novembris ruszył ku Ukrainie. Do tego czasu na kazdy dzien wozy z dobytą wysyłają, a nie masz takiego, który by zastąpił y odbił, mogąc tu do nas z Polski nie tylko gorami, ale y na Jarosław przebic. Aeterna labes, nec repabile damnum Polonis!

Miały tesz w tych dniach Lwow swieze pulki kozackie, idąc do Chmielnickiego pod Zamoscie, szkod iednak zadnych nie czyniły, mając zakazy od Chmielnickiego. Bogdayze takowa disciplina w woysku naszym koronnym była!

Die vigesima quinta novembris przyiachali Ormiani, ktorzy nam powiedzieli, iako się Zamoszczanie okupili Chmielnickiemu, extrema adacti necessitate.

Powysyłał był Chmielnicki niektore pulki swoje na dobywanie niektórych miasteczek, ktorzy rozdzieliwszy się, et distractis viribus nie wielu wskorali. Nie wskorał nic Głowacki

pod Komamem (?). Obronił się Kapuscie, pułkownikowi, Przemysł y insze niektóre miejsca. Wzięty zaś Grodek, y urząd katolicki zniesiony, ruski postanowiony, zamek Kozakami osadzony, zakonników y książę świecką z niektórymi oboich plemi katolikami powysciniali, staw spuścili, gumna do tego czasu młocą y zboża przedają. Tosz się stało z Janowem y Jaworowem, gdzie także do tego czasu gospodarują. Tosz się dzieje w inszych miasteczkach z (мб. в) drugą stronę Lwowa, a my za tym bezpiecznymi bydz nie możemy.

(Рукопись бібл. Оссолінських N 2346, р. 42—44).

XXXIII.

Універсал Яна Казимира до підданих, аби заперестали бунтів.
12 н. ст. грудня 1648.

Ian Kazimierz, z łaski Bożey obrany król polski etc.

Wszystkim wobec y każdemu z osobna, komu wiedzieć należy, osobliwie poddanym miast, miasteczek, wsi naszych, duchownych y szlacheckich, oznajmujemy, iż osiadłszy za iednostayną wszystkich zgodą tron królewski, nayprzednieysze jest staranie nasze czułości, bezpieczeństwo y pokoy obmyślawac pospolity. A ponieważ rzęta z niektórymi do nas przydanemi zięciła nam, ażebyśmy o vspokoieniu splondrowaney Vkrayny staranie, iak naprędzey, czynili, przeto za dostatecznym z pomienionemi, którzy na ten czas przy boku naszym bydz mogli, zniesieniem y namową, posyłamy vrodzonego Mikołaja Ostroga, podczaszego koronnego, buskiego, rochatyńskiego etc. starostę, dla vspokoienia ziem województwa Ruskiego, w których nie mało się buntów temi czasy pokazało. Declarujemy oraz, iż lubo by się tam na kogo, lubo naszych, lubo w duchownych, lub y w szlacheckich dobrach, że do buntów powodem był, pokazało, dalszym rzętey zabiegając mieszaninom, a pokoy, na którym wszystko szczęście państw zawisło, vczynić

chcąc, ten swawolny postępek darować y odpuszcic obiecuiemy. Roskazuiemy przeto wszystkim, którzy by ino z posłuszeństwa panow swoich wykroczyli, aby, pewni zostawszy odpuszczenia, nie pobudzając vpornemi postępkami swemi naszy przeciwko sobie surowosci, do domow swych y poddanstwa zwyczajnego powrocili. Azeby to roskazanie nasze do skutku iak naprędzey przywiedzione bydz mogło, zlecilismy temuz vrodzonemu podczaszemu koronnemu, na ktorego sie we wszystkim referuiemy, zeby te nasze łaskie wszystkim publikował, a kto by zas nią pogardzał, surowo takich karał, zeby sie te tam rzetelnie vspokoic mogły mieszaniny. Stosowac sie tedy do wolei naszej będziecie, inaczey nie czyniąc dla łaski naszej y z powinności swey.

Dan w Warszawie dnia XII miesiąca grudnia roku P. tysiąc szescset czterdziestego osmego, panowania naszego polskiego y swedzkiego pierwszego roku.

Ian Kazimierz, krol.

(*Ind. rel. castr. Premisl. a. 1619—50, t. 376, p. 1—2, obl. 5/D.*)

XXXIV.

Ухваза соймнку в Переминші 15 н. ст. грудня 1648.

My rady, dygnitarze, vrzednicy y rycerstwo woiewodztwa ziem Ruskich, ziachawszy się do Przemyśla (dla niebezpiecznego do Wisnie przejazdu od nieprzyaciela, w ziemiach naszych ieszcze dotąd grassuiącego) pro die decima quinta decembris na seymik z electiey naznaczony, zgodnie obralismy sposrodka ichm. panow poslow na seym szesliwey, da P. Bog, koronatiey i. k. m. Iana Kazimierza, krola szwedzkiego dziedzicznego a pana naszego, na seymie electionis przeszłym warszawskiem mianowanego: z ziemie Lwowskiey — ichmci p. Adama Dzierzka, podczaszego ziemie Sanockiey, y imci p. Marcina z Niedzieliska Madalinskiego; z ziemie Przemy-

Шлепаа до історії Успеніа-Руча т. IV.

skiey — imci p. Franciszka Dubrawskiego, podkomorzego ziemie Przemyskiey, y imci p. Karola Franciszka na Białobokach Korniaкта; z ziemie Sanockiey — imci p. Stephana z Hoczwie Bala, chorążego ziemie Przemyskiey, y imci p. Andrzeia z Nowotanca Stana, podczaszego ziemie Lwowskiey, — którym takową instrukcją dajemy.

Iakosmy w tukiem zamieszaniu y nieszczęśliwym nachyloney prawie miley oyczyzny naszej osieroceniu, to iedno remedium salutis nostrae y kraioy naszych, nieprzyjacielskim ogniem palających, szczęśliwą electią nowego pana y głowy v siebie mieli, tak isz ten, którego ręką krolowie korony biorą y państwa władają, wolne animusze y serca ziednoczywszy, chetnie głosy wszystkich stanow do nominacji pana naszego nowego najasniejszego Kazimierza, krola szwedzkiego y krolewicza polskiego, zgodnie skłonic raczył, wielce sie ciesząc, iegosz maiestatu prosim, aby za tą nową koroną, którą P. Bog sam przeirzał iego krolewskei maiestati y szczęciem długich lat y panowania wprzod i. k. m. a polym y oyczyźnie naszej milego pokoju y porządanego po terazniejszey zalosney klesce uzywac dal wytelnienia. Iakosz ex prima inauguratione dobrze sobie ominamur, ze iako niegdy waleczny Iulius seditonem exercitus vno verbo compescuit, tak za pierwszym swiezo do rozpusczoney sweywoli powaznym poselstwem wstręt y odwrot vczynic raczył, ze y do konca labentem patriam, w ktorey sie rodzić y chowac raczył oycowską dzwigac bendzie. Przy pokornym tedy wiernego poddanstwa y posłuszenstwa naszego oddaniu powinczuią i. k. m. ichmc panowie poslowie nasi z niesmiertelną sławą korony.

Naprzod powinni bendą ichmc pp. poslowie nasi to efficere y domowic, zeby in posterum nichil nie wazył się praedjudicare libertati wojewodztw y ziem iakiemikolwiek wymyslonemi sposobami, zlozeniem sobie prywatnych consultaty y obieraniem posłow extra pallatinum contra manifesta iura et consuetudines regni, w nienależytey ziemi, y aby zaden s tych, ktorzy by tam na seymie coronationis na ten czas poselską

authoritatem insciis nobis sobie przywłaszczeni, w poselskiej izbie mieysca przez nas obranych posłów woiewodztwa naszego nie zasiadał, według protestathey przez nas przeciwko temu czynioney.

A ichmosc pp. posłowie nasi zaras na początek seymu stawic się y do naszej intenty, w kole ichmciom declarowaney, in toto stosowac się powinni bendą, w czym fidem ichmciow obligamus.

Providehunt ichmc pp. posłowie nasi, iako by respublica ineat rationes securitatis, y tendiarium militem aby obmyślała non excedendo modum in numero woyska, a posła i. k. m. do cesarza tureckiego imieniem rzeczyptej wyslac raczył, vrum magnae experientiae, przez ktorego by takowe szkody rzeczyptej et belli rationes inducat, ktore przez Hordy tatarskie rzeczpospolita poniosła s tey samey przyczyny, isz Koza-kom Zaporowskim przez te lata wtargnienia w panstwa tureckie seria animaduersione bronione były, w czym expostulowac przez tegosz posła, aby sprawiedliwosc rzeczpospolita odnieśc mogła.

Expostulowac bendą ichmc pp. posłowie nasi v i. k. m., aby zadnych tytułów cudzoziemskich, ani kawaleryi, ani confraternitates zadnych za szesliwego, da P. Bog, panowania naszego do korony promowac nie raczył y cudzoziemskich ludzi ad consilia et dignitates nie przypuszczał, ani ich ad legationes et functiones publicas nie zazywał, ichmciow pp. senatorow authoritatem praemoveat, nie dając wprzod mieisca nikomu przed niemi, tam in consilio, iako tesz et in praerogatiua, y aby cum officialibus et consiliariis regni bez ichmciow pp. senatorow residentow nihil concludat, y owszem, aby circa consilium ichmciow pp. senatorow zostawac raczył w czym pluralitatem sequi, azeby tym wiekszą powagę senat rzptej miał. I. k. m. vpatrzywszy ex condigno meritorum, kazdego aby chlebem rzptej opatrował, a dwor swoy krolewski aby we wszystkim ex consilio senatus reformował, na gwardią swoje aby osobne dobra ord:nowawszy, zadnemi na potym

donatywami dobr stołowych swoich obciążac nie raczył. Residentow zadnych, cudzoziemskich panow, na dworze swoim trzymac nie raczył, ani szlachectwa nikomu priuato priuilegio dawac nie raczył.

A isz sie to zagescilo, w czym znaczne za czasem rzpley mogloby nastapic periculum, ze secreta consilia ex senatus consulto na seymach inscio tertio ordine, to iest poselski izby, zwykly bywac, ktore potym pospoliecie ad archiuum podane zostawiają, tedy in posterum, aby tego wiecey nie bywalo, starac sie o to będą ichmc pp. posłowie nasi.

A pan marszałek izby poselskiej aby z niezgodnemi punktami do krola imci na gore nie przychodzil y na zadne declaracie przes wojewodztwa in facie i. k. m. pozwalac nie wazyl sie, przestrzegac będą ichmc pp. posłowie nasi, y penitus aby na to nie pozwalali.

A ze na ten czas denunciatio nie doszła do grodow naszych post electionem i. k. m., tedy vponniec sie tego maia y imci x. prymasa, et in posterum aby to lege cautum sit, aby takowe denunciatie y wszelakie listy seymikowe do grodow naydaley dwoch niedziel po seymie dochodzily, takze in casum regiae mortis, aby zarazem vniuersalem trybunal obwieszczony byl od imci x. prymasa.

Pospolite ruszenie in casum do zgody spolnych wojewodztw accomodamac będą ichmose pp. posłowie nasi.

Skarb koronny, iako korony y klejnoty, wedlug dawnego porzadku aby w schowaniu zostawaly, cauebunt ichmc pp. posłowie nasi.

Długi, ktore by na seymikach wprzod nie byly slusznie na potrzebe rzpley zaciagnione, verificowane na zadnym seymie, aby placone y pozwalane nie bywaly, a pogotowiu na terazniejszym coronationis seymie na zadne ichmc pp. posłowie nasi pozwalac nie maia.

Abey seym szescniedzielny, na ktorym by sie y exorbitantie na electiey opuszczone traktowaly, zlozony pretko byl, starac sie o to ichmc pp. posłowie maia. Na ten ze seym aby

ichmci pp. hetmanow y commisarzow mandaty wydane były, y sądzeni, aby sie vkazalo, kto by winien tey sromotney rosyпки woyska tak wielkiego rzptej. Surowe prawa de disciplina militari ze bez executiey przes ichmc pany hetmany zostawiają, a licentia zolnierska co rok, a pogotowia w tym nieszczesliwym rzptej czasie gore wyniosła, starac się mają ichmc pp. poslowie, aby poeny y forum na ichmc pany hetmany, tanquam contra negligentes officiales, namowione były. Tamze zaraz aby y sposob eliberowania ichmcior pp. hetmanow z rąk poganskich y inszych więzniow sposob concludowany bydz mógł, a mianowicie aby iedno vacans naznaczone było na więzniow szlachtę.

Woiewodztwo Ruskie a statuis et hybernis, iako barzo pod ten czas zdezolowane, aby wolne zostawalo, efficient iclmc. pp. poslowie.

Poslowie albo commisarze, swiezo do Kozakow wyprawieni, iesli cum scitu rpbcae, dowiedziec sie; takze y trakaty, iesli by z niemi zawierane bydz miały, aby cum consensu izby poselskiej iako tertii ordinis concludowane ex dignitate rpbcae były.

In ea calamitate et difficili tempore aby sprawy powiatowe woiewodztwa Ruskiego, iesli by przypadły, a ktokolwiek wczesnie munimentow y spraw swoich do sądu należących nie mógł by accomodowac, tedy aby takowa sprawa do drugiego trybunalu odlozona była (co iednak legitimis documentis deducere bendzie powinien).

Ichmc pp. poslowie mają inire modum iako by swawola y bunty domowe ad requisitionem hostis vspokoione bydz mogły. A vkrzywdzeni ludzie przes terazniejsze bunty, aby summario processu swoich szkod bez appellatii doysc mogły.

Czesto errorry w skladaniu seymiku Sanockiego nayduią sie w constitutiach, iako y w swieczych electionis, isz nie wras z ziemią Przemyską czas naznaczony, isz są szkodliwe, dismembrationem ziem tych zaciągając, aby na potym nie bywały y terazniejszy error nic consuetudini antiquae nie dero-

gował, a constitutie aby zarazem in facie rzpłey przez imci **p.** marszałka podpisane były y iusz wiecey nie corrigowane **y** do grodu zarazem po skonczeniu seymu przez legosz imci **p.** marszałka podawane były, officient to imc. pp. posłowie nasi.

Plebani aby bez wyraźnego loci ordinarii pozwolenia nie wazyli się szlachty do prawa pociągac iuxta constitutionem sinodalem cracouiensem.

Erarium publicum po powiatach isz iest potrzebne, dobrze aby namowione było, także y mennica według dawnego prawa aby do skutku swego przywiedziona była.

Woytowie w dobrach duchownych iako z statutow seruitium militare powinni, tak aby one pro qualibet expeditione bellica odprawowali, ichmc pp. kastellani przy popisach aby na to oko mieli, lege noua wtwierdzic.

Cieszkie graumina ponosi stan szlachecki w pilnowaniu spraw za dworem krola imci, rozne odlegle residentie swoje odprawuiącym; starac się będa ich mc pp. posłowie nasi, azeby slachta za dworem in causis iuris et facti, także cognitionum priuilegiorum, (ktore czestokroc na iedne rzecz roznym osobom nociuo exemplo wydawane bywaią) pociągani nie byli, ale takowe sprawy inter causas officii, poniewasz zawsze actor sequitur forum rei, aby na trybunale swoy koniec et definitiua sententiam braly, wyiawszy same sprawy graniczne o dobra i. k. m., także y sprawy o gronty y szkody mieyskie zachodzqce.

Sila, a prawie wszystko, na pretki de iureuictis zawislo executyi; goroco wlozą się, aby ich mc pp. starostowie cum parte adherente et possessoribus seu competitoribus bonorum iureuicti pozwani pro executione primum terminum na trybunale peremptorium mieli y za pierwszym decretem non obstante quauis iuridica et violenta iureuicti albo competitoris bonorum renitentia, executią skuteczną sub poena mille marcarum uczynili, ktorey sama strona albo plenipotent zapisany attentowac y przy niey bydz ma. A gdy by iureuictus

albo competitor dobr był tak potężny, żeby się gwałtownie brachio regali sprzeciwił, za attestacją starosty albo wżędu iego, przed xiegami zeznaną, ipso facto bez wszelkiej publicatii poena infamiae, confiscationis bonorum in partem iure uincentem et priuationis vitae subiacebit et rigor executionis admota nobilitate za vniuersalem i. k. m. przez starostów albo wżedy extendi na takowe ma, na którą infamią żadne gleyty bydz nie mają. Relatią iednak pro executione w grodzie własnym, gdzie dobra leżą pars iureuincens zapisywac bendzie powinna. Takowi iureuicti ani w woysku z drugimi mieisca miec nie bendą, y owszem takowysz executioni przez ich mc pp. hetmany, którą czynic powinni bendą, podlegac mają.

Iescze od koronatiey s. p. krola imci iako quarta na cekauzy y aparat woienney postanowiona y do rąk starszych nad armatą co rok wydawana bywała, a przecie gdzie by się tak wielka suma obracała, nie wiemy; domagac się mają ich mc pp. posłowie, aby nam inwentarz tego wszystkiego od terazniejszego artylerie magistra przyniesli, a na potym aby rachunki, po rachunkach ichm. pp. podskarbiów, przed temisz deputatami praesente imci p. podskarbiego czynił, a po uczynieniu takowych rachunkow, s podpisem ręki swey do grodu, gdzie się seym odprawowac bendzie, rachunki podawał, aby się wiedziec mogło, iako wiele czego przybendzie, a na kazdy expiditiei woienney sąm personaliter przy armacie w obozie zostawac y iurisdictioni helmanskiej podlegac bendzie powinien.

Edocuit praesens periculum, iako zła rzecz na mieiscach y zamkach sądowych, takze pogranicznych, sine praesidio sufficienti w ludzie, w zywnosc, armate y inszy aparat, cauere to lege, aby ichmc pp. starostowie takowi pod wszelkie ruchy albo sami residowali, iako pogranicznych samo prawo do tego wiąze, sądowi zas aby zawsze szlachcica w tamecznym powiecie dobrze osiadłego y rycerskiego człowieka cum sufficienti iako się wspomiało praesidio et apparatu na miey-

scu swym zostawowali. A co by od takowych starostów osobnemi przywilegiami oderwano było, aby to wszystko saluis modernis possessoribus przywroczone było.

Przez też pany starosty sądowe nie mała w niesądzeniu cadentii remora iustitiae dzieie się, aby poena mille marcarum na nich podwyszona była, a i. m. k. na kazdym starostwie vacanti aby iurgelty ludziom zasłużonym conferować raczył.

Ich me pp. duchowni, iz participant ex patrimonio reipublicae, słuszna, aby in defensionem eiusdem znacznym pieniężnym subsidium rzpłą poratowali, ile w takowym razie pereuntis prawie oyczyzny et cultus diuini na wielu miejscach y kościołach zprofanowanych.

Spor na terazniejszy seymiku o miejsce y pierwszy głos między wrzędem podkomorskim a wojewodzem, iz decizii w sprawie nie ma, zlecamy ich meiom pp. posłom, aby rzpłą między temi dwoma wrzędami de praerogatiua discernat, który ma z nich praecedere.

Wniosą instantią ich me pp. posłowie nasi do i. k. m., aby imc p. Sininsky o dobra zastarzale dziedziczne y constitutiami wtwierdzony więcey inquietowany nie był. Także iey mci paniey wilenskiey sprawa na seymie aby sądzona y decydowana była.

Contra pacta et iura vicinitatis stało się, isz poddani różnych panów węgierskich szlachcie bracią naszą do siebie przyiąwszy, tam za onych zebrawszy, samych gwałtownie trzymają y cum indignitate stanu szlacheckiego tractują; — gorąco o tym prosini ichme pp. posłów naszych, aby gorącą instancją do krola imci wniesli o list y intercessią za niemi.

Na Zydy, którzy passim nie tylko cel, mył, zup, ale też y ziemskich dobr arendy obeymują, aby była poena coli obstrzona.

Iz wiele testamentów stawa przy ludziach konających, choc vmierających nie pozwala co in rem kościołów, officiales vmacniają duchowni, skąd wielka krzywda y praeiudicium successorom, aby takie testamenta inualida byli. Ale gdy

na kilka dni za dobrego zdrowia vczyni takowe testamenty bez wszelkicy approbacyey officialow, vim inscriptionis mają miec we wazytkich punctach y artykułach.

Iako przez wydanie gleytow, przeciwko prawu z kancelaryey wychodzących, ludzie vciążeni bywaią, tak nie mnieysze grauamen ponoszą, kiedy takowe gleyty na infamię in contumaciam, otrzymane z canceilaryey, slachcicowi bronione bywaią, aby tego praeiudicium więcey stan slachecky nie ponosil, urgebunt.

W ordinacii piechoty przez s. p. krola imci Stephana nie dosyc sie dziecie, aby in exequutionem tandem salutare to subsidium rzpley do exequutiei przywiedzione było, starac sie będą ich mc pp. posłowie nasi.

Deputaci do sluchania rachunkow, tak na seymiech generalnych, iako y na seymikach particularnych, iakichkolwiek prowentow rzpley do vznania defalcet odprawiania commissii, lustracji y wszelakicy remisii praeiudicium iuramento fidelitatis suae takowe funkcie odprawowaly.

Nie małe praeiudicium prawo pospolite y miasto Przemyśl ponosi stąd, yz z duchownych y slacheckich domow y placow, na gruncie mieyskim zasadzonych, gospodarzy y rzemieslniczy iurisdictioni ciuili parere nie chcą, pilno się postaraią ich mc pp. posłowie, aby ze wazytkich domow y placow ludzie plebeiae conditionis y Zydzi iedną iurisdictioni mieyską agnoscant, oney subiaceant et onera ciuilia wedle statutu ferant.

Toz miasto Przemyśl aby za zupełną wiare y wytrzymanie nieprzyziacielskiego terazniejszego impetu od stanowiska y stacji żołnierskich, iako drugie miasta, przez constitutią wvolnione bydz mogło.

Starac się tez o to będą ich mc pp. posłowie nasi, aby i. k. m. lege caueat, zeby in posterum dobra rzpley dobrze zasłużonym dawac raczył y aby w tym iustitia distributua zachowana była.

Ziemia Sanocka barzo iest wciążzona declaracyią na electiuey ultra mentem ziemie tey od zolnierza powiatowego, gęsto przechodzącego, aliis incommodis zniszczoney, podana, aby sto pięćdziesiąt koni dla publiczney obrony kosztem swym trzymala, y nadto dwoie podymne zskładala, czemu zadną miarą poddani w tey ziemi, extreme zubozeni, nie wydolaia; — starac się będą ich me pp. posłowie nasi, aby ta declaracyia zniesiona byla, a insza obrona z ziemie Sanockiey habita ratione iey ciezarow, namowiona, y podatki, iezeli by iakie postanowione byc miały, aby to na seymik relationis do braci przyniesli. Takze y securitatem domesticam iezeli by sobie chciała obmyslic, aby to ex lege publica pozwolono miała, a nadto choc do dwoch lat zolnierz w tey ziemi stawiony nie był y nie przechodził.

Przychylaiąc sie do uchwaly seymu electionis pozwolonych z ziemie naszej ludzi czterech set koni, tedy ichm. pp. rollmistrze aby tu namowieni y obrani byli przez nas, którzy wedle tey uchwaly zold z skarbu brac będą, postaraia się o to ichm. pp. posłowie nasi.

Pisarz decretowy cancellaryey i. k. meci aby był slachciec dobrze osiadły, vrbegunt ichm. pp. posłowie.

Laudum, ktore sobie na przeszłym seymiku relationum uchwalone mamy, aby praesenti conuentu approbowane było, efficient ichm. pp. posłowie nasi, — a seymik relationum aby we trzy niedziele po seymie naznaczony był.

Precia rerum aby kiedykolwiek w swoje ryze wprowadzone były, czynia pilne staranie ichm. pp. posłowie nasi.

Wyciagaia to po nas wysokie merita iasnie wielm. imci p. wojewody ruskiego, ktory zdrowiem y substantią swoją odwazną vsługi rzpłey w roznych przed tym expeditiach odprawował, ale y teras przez wszystkie czasy expeditiuey terazniejszy z ostatnią stratą dobr swoich odwaznie stawał, aby ichm. pp. posłowi nasi gorącą instancya czynic raczyli, aby znaczną consolatią pro bene erga rempub. meritis odnieśc mogli.

Znaczne przysługi imci p. kastellana sauockiego w oyczynie ab antiquissimis temporibus, tam in sago quam in toga, ale y teras swiezo rzptey oswiadczone, gdy za czulością swoią zamysłem nieprzyjacielskiem, skupiwszy ziemie swojej powiat, wstret vczynic raczył, y nie respectuiąc na podeszły wiek y słabe zdrowie swoje, pilne staranie okolc całosci rzptey czynił z niemalym kosztem swoim, zaczym gorącą instantią vrgebunt ichmc pp. posłowie nasi, aby praemium meritorum suorū od i. k. m. odnieśc mogli.

Znaczna przysługa imci p. kastellana halickiego w odważnym gromieniu woyska nieprzyjacielskiego, zaczym prosic bendą ichmc pp. posłowie nasi, aby i. k. m. na tak wielkie straty, gdzie y swoje dziedziczne dobra desolowawszy, dla całosci rzptey odwazył, aby recompensam strat swoich tak znacznych odnieśc mogli, o co pilno starac sie bendą ichmm. pp. posłowie.

Imci p. podczaszego koronnego przy wstawicznych vsługach rzptey tak wielka strata znaczney substantiey y desolacją dobr imci iest nobis maxime cordi, zaczym, iako to zawsze merebatur po woiewodztwie naszym, efficient pp. posłowie nasi, aby rzpta respectowała na zasługi imci, aby i. k. m. recompensowac raczył takowe zasługi y straty imci.

Znaczna przysługa imci p. Karola Korniakta woiewodztwu naszemu w ziemie Przemyskiej, gdy nie tylko znacznym subsidium ludzi proprio aere zaciągnionych woysku przybydz raczył, aby tesz gdy iusz nieprzyjaciel wszytkie mieysca Lwowskiej ziemie opanował, portu przescia za Są z wielką vigilantią bronic, y iusz przeprawionym restitit, ale tesz y miastu Przemysłowi natenczas, gdy nieprzyjaciel do szturmū przypuscił, odwaznie na odsiecz przyszedł y tam znaczne specimen strenuitatis suae oswiadczył, co iako laudaliter vczynił, tak tesz od rzptey godzien iest wzaiemney wdzięczności, ichmc pp. posłowie nasi starac sie o to bendą, aby przy zaleceniu swoim do rzptey od i. k. m. nagrode miec mogli.

A isz długich lat zasługi w woysku na vsłudze rzptey przepedzone imci p. Augustyna Sokolnickiego iusz dawno

emerita nagrodą od rzpłey, y teras iednakze rzetelnie oświadczyl w obecnym dozorze y odwazney obronie zamku y miasta Przemyskiego, przes co immunitates nostrae, w prawach zasadzone cule, dostatki w miescie strzymane niedotykane, ze mlodosc onego przyniosla oyczynie pozyteczną starosc, ktora aby podlug dawnych y terazniejszych swiezo zaslug powiuna nagrode od i. k. m. y rzpłey odniosla, gorąco ichnc pp. posłowie starac sie o to bendą.

Dobrze rzpłey zaslužony na roznych expeditiach, odwaznie stawiając, imc p. Woyciech Gnatowski zaslužyl to dobrze oyczynie, aby byl dawno vznał łaske i. k. m. y chlebem rzpłey byl opatrzon, a isz teraz P. Bog dopuscil, ze w szturmie postrzelony, oko stracil y znaczny szwank zdrowia odniosl, pilne staranie o to vczynią ichnc pp. posłowie nasi do i. k. m., aby słuszny respect na niego miec raczył, gdysz y wielkie prace pod ten czas obleżenia miasta Przemysla ponosil.

Rozumiemy o tym, ze przes ichnc pp. regimentarzow zalecone bendą odwazne przysługi imci p. Woyciecha Boianowskiego, ktory w pulku naszym ziemie Przemyskiej pod Pilawcami in conflictu okaliczony zostal, wniosą instantią swoje ichnc pp. posłowie nasi, aby od i. k. m. iustam consolationem odniesc mogli.

P e t i t a.

Prosic bendą ichnc pp. posłowie nasi za imcią p. Woyciechem Tyrawskim, aby za swoje odwazne zasługi swiezo vczynione, ktory iustis wywiodl documentis na terazniejszym seymiku naszym, do czci mogl bydz przywrocony.

Za imcią p. podstaroseim przemyskiem wniosą prozbe ichnc pp. posłowie nasi, aby za prace swoje mogl bydz vkontentowany w czym rzpłey y i. k. m., aby dali testimonium, zlecamy to iclunciom.

Collegia oycow Iezuitow, iaroslawskie y przemyskie, aby poddanych swoich vwolnienie vtrzymaly od ciężarow żołnierskich, poniewasz dobra ich barzo spustoszone, prosic o to ichnc pp. posłowie nasi.

Tesz prozbę wniosą, aby w maietnosci panien zakonnych iarosławskich od takowychże cieżarów wolne bydz mogły.

Miastu Przemyślu za dotrzymanie wiary y wielkie koszty swoje prosic o to bendą ichmc pp. posłowie nasi, aby na dokonczenie wałow koło miasta proueat obmyslony był. Także aby dworkow, chalup, zagrod, sadow, gor, przyległych murów miasta dla wickszego bezpieczenstwa zniesione było, y aby myta grobelnego wybierania przez mieszczan iaworskich¹⁾ przeskody nie mieli.

Za miasteczkiem Mosciskami, które penitus desolowane, wniosą prozbe swoje ichmc pp. posłowie, aby od żołnierza uwolnione według constitutyi o libertatiach było, także y od inszych podatkow rzpłey, także aby auctiā myta, które po polgroszku było od wału iednego, aby po groszu miec mogli.

Dan w Przemyślu die decima quinta decembris anno D. millesimo sexcentesimo quadragesimo octauo.

Raphał Chotecki, podstarosci przemyski, marszałek seymiku wyszenskiego, w Przemyślu na ten czas odprawuiącego się.

(*Ind. rel. castr. Premisl. a. 1648, t. 375, p. 1867—78, obl. 22/XII. — Ind. rel. castr. Sanoc. a. 1649, t. 162, p. 2342—61, obl. 7/I 1649.*)

XXXV.

Універсал Андрей Фірєси до відьська, аби виступило на своє-
вільників. 19 н. ст. грудня 1648.

Andrzej Firiey z Dąbrowice, castellan bełzki, hetman polny koronny.

Napominam y władzą wrzędu mego hetmanskiego rozka-
zuic, aby zarazem dragonia imci p. starosty trembowelskiego
ruszyła sie z imcią p. podczaszym koronnym, pułkownikiem
i. k. m., nie wymawiając sie, tam gdzie oney wskazano, dla

¹⁾ Сян. іаворницьких.

zniesienia y wykorze[nie]nia kup swowolnych, ktore ieszcze na roznych mieyscach, iako mie sam doszło wiedziec, versantur in visceribus regni, declaruiąc to kazdemu nieposłusznemu, ia (м6. iz) iezeli by w czymkolwiek temu vniwersalowi memu nie był posłuszny, według ostrosci artykułow woyskowych surowie sądzony y karany będzie.

W Lublinie die 19 decembris roku tysiąc szeszcet czterdziestego osmego.

Andrzej Firley z Dąbrowice, castellan belski, hetman polny koronny.

(Ind. rel. castr. Premisl. a. 1649 - 50, t. 376, p. 14 - 15, obl. 11/1 1649).

XXXVI.

Ухвала солянику в Безді. 22 н. ст. грудня 1648.¹⁾

. . (Po przy(wi)tan(iu) y (p)oddanstwa (iego krolews)kiey mosci pana naszego nouo, da B'og szczęśliwie, wolnemi oboygа narodow głosami nam obranego, oddania ichmu pp. posłowie nasi omnia quaeque . . . sta nowemu powinszują panu, aby zasiadшы z woley Bozey na tym wysokim maiestatu panskiego tronie, w długie wieki przy fortunnych z sławą y ozdobą narodu naszego succesach prowadził panowanie swoje, aby more diuorum predecessorum suorum ku wiertnym poddanym swoim y ku tey, w ktorey sie vrodził y wychował, oyczynie pokazywac powinną wrodzoną chciаł miłosc, osierociałey y vpadley. prawie od wszytkiey opuszczoney, laskawą podac oycowską rękę et in tam afflicta et calamitosa oney rękę, iako pobożny syn o własney radził matce swojej.

Zlecilizmy ich mciom pp. posłom, ktorychezmy zpolnemi wolnemi głasy, to iest iego mci pana Stanisława z Sarbiewa

¹⁾ Акти, куди вписано сю ухвалу, де-що знищені, брак навіть початку. Сі недостаті тут викрешковані, що-ж можна було доновити, взято в ().

Sarbiewskiego, grabowieckiego, korycńskiego starostę, iego mci pana Iana z Łychowa Łychowskiego, podstolego bełzkiego, iego mci pana Thomasza z Karnkowa Iąkowskiego, pisarza ziemskiego bełzkiego, iego mci pana Alexandra z Komorowa Komorowskiego, woyskiego hrodelskiego, aby te exorbitancie nasze na .czesliwy, da P. Bog, seym coronationis wniesli.

Pierwsze poruczyliśmy to ich mm. pp. posłom naszym, aby ante omnia pilna około tego inquizycia (była) . . . woyska tak wielkiego . . . kazalo, aby debitis poenis iuxta excessum . . . był karany.

(P)otym tesz to ich mm. pp. posłom zleciliśmy, aby denastationem et calamitatem, którą przez nieprzyiaciela kozackiego wojewodztwo nasze odniosło, przelożywszy 17pley, starali się o to, abyzmy nie tilko consolationem pro tunc, ale y na polym securitatem et praesidium skuteczne y realne otrzymali. A isz maioribus nostris placuit, ze rzplita nasza nie moze miec lepszego praesidium, tylko woysko kwarciane, przelo ich mm. pp. posłowie nasi mają sie w tym postrzegac, aby numerus kwarcianego woyska stanął taki, który by mógł incursionem nieprzyacielskim dac odpor, lubo by duplą kwartę na to obrocie, takze cła gdanskie, iako y insze accizy, prouentow rzpley.

Poniewasz zas nie nowego względem praw starożytnych naszych ich mm. pp. posłom nie poruczamy, dlatego tez ich mm. pp. posłowi nasi starac sie mają, aby przy starych prawach naszych y wolnościach stawiając, nie nowego nam nie przynosili.

Distributiuam iustitiam mają miec ra pamięci ich mm. pp. posłowie nasi, aby krol i. m. przyszły wakancie benenatis militibus rozdawał, zadnych za to vpominow, corruptelas, honoraria et similia, nec per se nec per alias personas, nie biorąc.

Ze zas czeste w constitucyiach mancamenta albo addita-
menta bywaią, tedy ich mm. pp. posłowie nasi postaraią sie, aby do spisowania constitucyjei deputati bywali . . . nie by-

wali, a tyl(ko) od seymu do seymu we dwie lecie, iako prawo iest, y tego sie dopominia, aby inter pacta conuenta wložono, zeby krol i. m. nie mogł iedney osobie conferowac oraz hetmanstwa y kanclerstwa pospolu.

Controuersia dessidentium wielkie zawsze impedimenta czyni w sprawach seymowych, przeto aby podług confederacyey zachowani byli, postaraią sie ich mm. pp. posłowie.

A ze pod czas zuchwałstwa terazniejszego kozackiego od poddanych własnych przez bunt y w wojewodztwie Belzkim iniuriae nie male są nobilitati poczynione, tedy ichmm. pp. posłowi nasi serio prosic rzpety będą, aby prawo stanoło, izby ratione [ad]ministrationis iustitiae z nich albo statuitionis inculpatorum względem krzywd tempore interregni, wtargnienia kozackiego w grodzie na querelach sine admissione appellationis praeuia inquisitione sprawiedliwosc czyniono.

A poniewasz iego mosc p. starosta Grabowiecki na potrzebę wojewodztwa Belzkiego cum consensu braciey wszytkiey tegosz wojewodztwa pewną sumę v iego mci pana Thomasza z Karnkowa lankowskiego, pisarza ziemskiego belzkiego, y v iego mci pana Ierzego Wozuczynskiego, lowczego belzkiego, wziął na co recognicyie od iego mci są dane, tedy ich mm. pp. posłowie . . . sposobem . . . sądem imci panu staroscie grabowieckiemu winni są retenta na tę sumę, y onych nie oddali, quorum nomine iego mosc pan starosta grabowiecki te summę od pomienionych creditorow powziął, takze sine appellatione et quauis dilatione zaplacili.

Strony woyska zaporowskiego zlecilismy ich mm. pp. posłom naszym w tym pilną ostroznosc, zeby przestrzegali tego, aby nad dawny zwyczaj liczbą nie przechodziło y zeby pod iurisdictioni rzpety zostawało.

Iesz tez wielkie spustoszenie zamkow w starostwach dzieią sie, a ich mosc panowie starostowie, dobr tych uzywaiąc, o to nic nie dbaią, dla tego ich mosc pp. posłowie przymuią sie, aby według prawa dawnego ichmosc pp. starostowie zamki

restaurowali sub priuatione capitaneatus, na co y lustracyie vchwalone bydz maia.

Więc tez nie mała szkoda y vyna z prouentow rzeczyptej dzieie sie, ze minnica wakuie, przeto starac sie o to będą ich mose pp. posłowie nasi, aby ten prouent z minnicy wie cey iuz rzptej nie ginął.

Wniosą tez y to ich mose pp. posłowie do rzptej y postaraia sie, zeby obrani na seym posłowie byli przysięgą obowiązani.

Iesli by chorągwie iakie powiatowe, ktore w potrzebie pod Pilawcami mężnie sobie postępowali, darowną cwierec od rzptej in vim gratitudinis otrzymali, a poniewasz zas chorągwie wojewodztwa naszego hanc dexteritatem z wielką odwagą pekazali, bo siła towarzystwa postrzelanych, zabitych y w niewolą zabranych zostało, tedy ich mose panowie posłowie nasi do rzptej solenne wniosą za onemi petitum, aby od takowey ze gratitudinem oddaleni nie zostawali.

A ze wyniosłosc apparencyiey, nie tilko w stanie rycerskim, ale y miedzy ludzmi plebeiae conditionis, luxum zawzięła, dlatego ich mm. pp. posłowie postaraia sie, aby lex sumptuaria byla reassumowana albo y meliorowana. Przy tym zamek belzki, ktory, w dobrym miejscu y położeniu będąc, przy innych fortcach rzptej moglby byc nie posledni, ale spustoszały, przeto ich mose panowie posłowie nasi do iego krol. mei y do rzptej wniosą, aby ten zamek vfortifikowany zostawał, y slacheie wojewodztwa naszego zeby wolno było na zamku komory y izby budowac dla obrony za nastąpieniem nieprzyjacielskim.

Ludzi zacnych rycerskich y prawdziwie miłuiących oyczynę ich min. pp. posłowie nasi w pamięci miec będą, a za wszelaką czulosc y pieczolowanie dla dobrego rzptej vswiadczone podziekowawszy, vpraszac będą, aby ostrozni będąc in consiliis, przy tych ze swych pracach y vsługach rzptej wiernie stawali, praw y wolności starozytney przestrzegali. Ze zas cnota przy honorze zostawac ma, tedy ich mose

pp. posłowie nasi takowych ciues amantes patriae y przed krolew iego moscią y 1a facie rphcac dzieła ich enotliwie honowowi z pochwałą consecrabunt. A osobliwie ich inciów pp. hetmanow łasce y szcedrobliwosci iego krolewskiej mosci zalecą.

Więc rzpta, iako matka, łaskawy wzgląd mieć ma na synow swych, tych zwłaszcza, ktorzy na pociechę y dobrą sławę matce swey rzptey częstokroć z vynną substancyey swey y z odwagą zdrowia dexteritate sua w dziełach rycerskich zarabiali, a teraz w szczęściu osłabiawszy, na sądy tylko vtyskują y sprawiedliwosci swietey w rzptey zebrzą. Iako to imc pan Samuel Łasce, straznik koronny, człowiek ten, ktorego prace, koszty około przysługi rzptey y w terazniejszym czasie nie tajne y in futurum potrzebne, żąda sprawiedliwosci swietey, aby go w sprawach iego sądzono, dlatego ich mm. pp. posłowie efficiant v krola iego mci y rzptey, aby quod iustum est, łaskę macierzynską vznawszy optatis mci dosie sie stało.

(1) ze tesz panien zakonnych belzkich klasztor na przedmiesciu belzkim, przez wielmożną iey mosc panią wilenską swietey pamieci fundowany, ogniem nieprzyjacielskim jest zniesiony, tedy ich mosc pp. posłowie nasi vproszą rzptey, aby tę fundacyę pannom zakonnym z przedmiescia do miasta Belza wolno było przenise y klasztor z kościołem w miescie zbudowac, takze na to wrąb wolny w lasach mo(s)łowskich i belzkich. O takowyz wrąb w tych ze lasach oycom Dominikanom belzkim ich mm. pp. posłowie postaraią się.

Poniewasz kazda zas enota ma mieć praemium et . . . conomion s(woi)e, a ze mieszczenie belzey tantum fidem et dexteritate, iaka sie w inszych miastach nie nalazła, pokazali swoje, ze dotrzymawszy w(ierne)go poddaństwa rzptey, nawałnosciami okrutnym nieprzyjacielskim kozackim, siedm razy impet szturmowy do miasta czyniącym, vnita virtute z enotliwą Rusią, mężnie odwazywszy zdrowia swoje, dali odpor. Za ktorych czuloscia y odwagą kościoły y świątynice panskie, acta publiczne zostały z łaski Bozey w cale. Przeto zlecamy ich mm. pp. posłom naszym, aby do iego krolewskiej mosci

y rzpley solenne wniesli za onemi petitum, a in vim gratitudinis za tę ich cnotę y wierność, zeby się budować y lepiej fortyfikować mogli, prawo ich na wręby w lasach belzkich y mosłowskich do effectu y exekutyie przyszło. Do tego isz to miasto przez częste pogorzenia ogniem barzo zubożała (sic!) libertacyia od wszelakich do pewnych lat podatkow y od przechodzenia także stanowisk żołnierskich ich mocę pp. posłowie wproszą.

Za miastem Sokalskim, które przez żołnierza y zaś przez nieprzyjaciela kozackiego w niwecz jest spustoszone, ich mm. pp. posłowie libertacyią onym także od podatkow wproszą.

Ktore to artykuły nasze, na terazniejszym seymiku, przez constitucyją electionis naznaczonym, chwalone, zlecilizny iego mci panu Gabrielowi Zulinskiemu, woyskiemu buskiemu, podstarosiemu grodzkiemu belzkiemu, marszałkowi kola naszego, do akt grodzkich belzkich per oblatam podać.

Działo się w Belzie, na mieyscu zwyczajnym, gdzie się seymik zwykł odprawować, dnia dwudziestego wtorego (g)rudnia, roku Panskiego tysiacznego szescsetnego czterdziestego osmego.

Gabriel Zulinski, woyski buski, marszałek kola niniejszego mp. Locus sygilli.

(*Ind. rel. castr. Belz. a. 1618, t. 235, p. 914—922, obl. 23/XII 1618*).

XXXVII.

Анна Козловска позивас селян зі Смереківця й ин. за напад на двір в Гумянских. 23 н. ст. грудня 1648.

[E] Teria quarta post f. s. Thomae ap. ministerialis regni generalis prou. Iacobus Wygonny de Humniska publice recognouit, quia ipse citationem ad instantiam gnosorum Annae de Rytno, relictae consortis gnosi olim Nicolai Kozłowsky, iudicis terrae Sanocensis, matris, tum Stanislai Nicolai Ko-

złowsky, princernae terrae Sanocensis, filii eius, delatorum actorum, contra ingcum Ioannem Wielopolsky, capitaneum biecensem, aliosque temularios et possessores, quatenus ipsi coram iudicio capturali confederationis paltus Cracouiensis et districtus Biecenensis quosdam Kosc seu Koska atque Hryc Mielnik de villa Smerechowce, subditos suos, fures et praedones, per complices et cooperatores coram aduocatiali ciuili Brzozouiensi proclamatos: quidem Kostka et Hryc Mielnik ausi sunt feria quarta post f. s. Bartholomei ap. p. (26/VIII) facta mutua cointelligentia et condictamine partim cum aliis ex montibus Carpati praedonibus, partim ex vicinis villis curiam eorundem dalatorum, in villa Humniska sitam, tempore nocturno cum armis vi et violenter innadere et irrumpere ibideque gnosa Anna de Rytuo Kozłowska violenter captiuata et comprehensa tormentis variis fulcibusque igneis et flammis adnotis torquere, vrere et depositam inquirendo ex ipsa pecuniam crudeliter et tyrannice per totum corpus exercuciare resque omnes et suppellectilem vna cum argento, pecunia parata, vestibus clenodiisque violenter recipere domumque et curiam totam spoliare et depraedari, — statuunt et personalliter sistant, — feria secunda post f. conceptionis B. V. M. (14/XII) in praedio honorum villae Smerechowce posuit et publicauit.

(*Ind. rel. castr. Sanoc. a. 1648, t. 161, p. 2314—6.*)

Така сама друга скарга проти Хлєвіцького на Івана Локайчика з Мишчової (с. 2316—8).

XXXVIII.

Універсал Миколая Остророга до підданих, аби заперестали бунтів.
25 н. ст. грудня 1648.

Mikolay Ostrorog, podczaszy koronny, buski, rohатыnski starosta.

Wszem wobec y kazdemu zosobna, komu to wiedziec nalezy, osobliwie poddanym miast, niasteczek, wsi y wszelakich wlosci tak i. k. m. pana naszego milosciwego iako y duchownych y inszych wszelakich, tym vniuersalem moiem oznaimuie,

isz maiąc roskazanie i. k. m. pana naszego milosciwego, ktoremu to rzeczpla osobliwym prawem na tym seymie electionis zlecila, aby miał staranie o ochronie y vspokoieniu rzptey mianowicie w tych krainach, ktore z dopuszczenia bozego przez teraznieysze zamieszanie do zniszczenia przyszli, abym z czescią woyska rzeczypley y i. k. m. p. n. m. poszedł do Ruskiego woiewodztwa dla vspokoienia tamtych krajow y zabiezenia dalszemu zamieszaniu, czyniąc w tym dosyc woli y roskazaniu i. k. m. p. n. m., ktory iako pan chrześcianski y pobożny wprzod to wziół przed sie po szczesliwey nominacyey swoiey, aby tak wielkie krwie rozlanie miedzy poddanymi swemi zahamowac raczył, imieniem i. k. m. p. n. m. do skutku to przywodząc, naprzod z tym sie ozywom, ze wszystkim takim, ktorzykolwiek sie do tych buntow mieszali, i. k. m. p. n. m., lubo by za to srogiego karania godni, odpuszczac to raczy, takienmi iednak condiciami, aby wszelakich buntow od tego czasu poniechali, a do dawnego poddanstwa y posluszenstwa i. k. m. pana naszego milosciwego y panow swoich zaraz sie powracali, powinności i. k. m. p. n. m. y panom swoim wedlug dawnych zwyczaiov aby oddawali, drogi y goscince zeby wszędy bezpiecne, tak iako bywały, zostawały. Czego zeby vrzędy wszelakie, osobliwie mieyskie y wieyskie przestrzegaly, upominam. A iesli by kendy bunt y iakie pokazowali, albo po drogach y goscincach niebespiecne przeiazdy y gwalty sie iakie dzialy, maią temu zabiegac y o wszelaki pokoy y bezpieczenstwo sie starac. Bo gdzie by sie kolwiek bunt iaki pokazal albo na goscincach y drogach niebespiecne przeiazdy y gwalty przeiezdzaiącym były, wszystkiego tamtey okolicy wina dana bendzie y sprawowac sie tego tameczni ohywateli będą powinni. A iesli by sami przes sie takim gwałtom y buntom zabiezec nie mogli, maią dawac

znac do ich mei panow starostow i. k. m. tamtych mieysc. Co kiedy czynie będa y wszystko to wypelnia, co ia iem z woli i. k. m. p. n. m. waszytkim opowiedom, niech to wiedzą, ze lubo srogie karanie za takie bunt y zasluzyli, tedy im to i. k. m. p. n. m. z milosciwey laski swey panskiey odpuszczac raczy; a iezeli by zaporu swego takieli buntow, gwałtow y pustoszenia państwa rzeczypley y i. k. m. p. n. m. poprzestac nie chcieli y zwierzchnosciom y panom swoim, pod ktoremi zalawna zostawali, posluszenstwa y poddanstwa powinnego nie oddawali, ale buntownikow przechowywali y iakimkolwiek wymyslonym sposobem do buntow sie mieszali, takowych surowie karac mom rozkazanie y gwoli temu z czescią woyska rzeczypley y i. k. m. p. n. m. w tamte kraie iestem poslany, a dla większey wiary copią vniuersalu i. k. m. posylam.

Datum w Krasniku d. 25 decembris, anno D. millesimo sexcentesimo quadragesimo octauo.

Mikolay Ostrorog, podczaszy koronny, buski starosta.

(*Ind. rel. castr. Premisl. a. 1648, t. 375, p. 1883—4. obl. 29/XII*).

XXXIX.

Уривок соймовицької ухвали в Галичі 4 н. ст. січня 1649.

... panowie poslowie naszy, do ktorey wolnosci Zalu-kiew y wsi pr . . . iz diuina et humana sacrilega bezboznych buntownikow euertit manus, prosic (bę)da ich me pp. poslowie nasi, aby ex ređitibus rzpley powiatu tego kosciol farski halicki, w ktorym seymiki wszystkie odprawowane bywaią, mogł przyse ad pristinum nitorem, takze kosciol s. krzyza oycow Franciszkanow, [w] ktorym sciana koscielna y konuen-skie rozebrane są.

Miasto i. k. m. Kolomyia iz do tych czas wcale zostawała wiernosci, po tak ciężkim spustoszeniu aby im sztukowe do lat kilku pozwolone było, wnosic będą ich me pp. poslowie

naszy seruata inquisitione na buntownikow, co sciagac sie ma na poprawe munitey y sposobienie armaty, a przed wrzędem grodzkim powinni będą tey perceptii doroczną czynic calculatią.

Iz za dzielną odwagę, przysługę ich mciow pp. Łodzin-
skich pięciu rodzonych, na vsłudze oyczyzny zeszyłych, niczyni
rzplą nie gratificowała, wnosic będą ich mc. pp. posłowie
naszy prozby, aby we wsi Czaszynie, ziemi Sanockiey, gdzie
goscinniee węgierski idzie, mostowe y grobelne pozostalemu
imci p. Pawłowi Raduanowi Łodzinskiemu wiecznemi pozwo-
liła czasy.

Te wszystkie exorbitantie, in vim laudi przełożone, aby
odnioszy swoją naprawę, y wszystkie postulata w posrodek
ordinum regni wniesione y approbowane seymową powagą
h. v. stac sie o to będą ich mc pp. posłowie naszy, tego nie-
szczęścia będący sami participes, gdyz nemo est alienae inter-
pres calaripitatis, quem non eadem simul erudiuit.

A dla lepszey wagi, pewności y wiadomości imci p. mar-
szalkowi przy pieczęci swey podpisane do act tylko halickiego
grodu, gdysz w trembowelskim ieszcze po spustoszeniu dla
niebytności panow sądowych nie przymuią, podac zlecilismy.

Działo sie w Haliczu dnia czwartego miesiąca stycznia
roku Panskiego tysiąc szesceset czterdziestego dziewiątego.

Paweł Potocki na Potoku, marszałek seymiku tego. Lo-
cus sigilli.

(Ind. rel. castr. Halic. a. 1648—9, t. 141, p. 1069).

Примітка. Ся ухвала переходалась лише в такіх останку, як
подано вище, і повної мабути аж ніколи не добути, бо галицькі акти
з того часу дуже поущені, а в теребовельські, як бачимо з тексту, сей
 постанои навіть не висяно.

XL.

Присягання сединина Василя Амброзика з Живачова.

5 н. ст. січня 1649.

Testament nieboszczyka człowieka, a natenczas buntownika, morderce y rozliwce krwi niewinney, naieczdnika dworów szlacheckich, z krotkim wymienieniem Wasila Ambrozika ze wsi Zywaczowa, w roku tysioc szesceset czterdziestym dziewiątym, dnia dwudziestego piątego miesiąca stycznia.

Ten pomieniony Wasil Ambrozyk, bywszy poymany iako zdrayca, a bywszy na questyach w Potoku, to zeznał miedzy inaszemi z/rodnianiami, iz na ten czas, gdy bunt y były w kraiu Pokuckim, nie mało obralo sie starszych, mianowicie: Krokos z Kuszowa, Litus (?) z Obertyna, Olexa Czewadzka z Olesza, Iaremko Popowicz z Tlumacza; ci iako setnicy zebrawszy do siebie nie mało kupy. zamek Polalecki (?) wydarli, tych co w nim byli, wyzabili, dobra, iak srebro y złote, pieniądze, szaty y co tam było dubr, zabrali.

Ztamąd wrociwszy sie zaraz poczeli naiezdac dwory szlacheckie. Do ktorego kupy przybyła szlachta Isakowska, iako na imie: Matyas z Kniehinicki, Bohdan Grabowiecki, oba z synami swemi, Piotr Berezowski, Dmetr Tatomir, z niemi nie mało inney szlachty, ktorych imieniem nazwac nie umiał.

Ci do tey kupy zaraz przyłączyli sie y naiezdali dwory szlacheckie. Tam tez do Karmowa iechali, dwor p. Tylickiego spalili, stado, towar zabrali, gumno splondrowali, y cokolwiek było dobr, zabrali. Ztamąd ta szlachta, poplądrowawszy na Pokuciu, dwory szlacheckie naiezdali, palili. Ciz po wszystkich przewozach zakazali, aby prumy z wody powywlkali, Polaka, gdziekolwiek znalezc, zabiac kazali y straz, tak dzienno iako y nocną, okolo prumow pod garlem miewac kazali, sami mało nie kazdy dzien przeiezdajac sie ku Dniestrowi, grozili, aby woyska polskiego za Dniestr nie puszcza, a gdy Wulf z Potoka ku Przewozowi z chorągwią y szlachtą przy-

był, taz pomieniona szlachta Isakowska z muszkietow przez Dniestr strzylali.

Co ten Wasil więcej po dobrej woli, a nizeli mękami przycisniony, zeznawał, przy bytnosci ich meciow, iako: imci p. Piotra Laskowskiego, imci p. Szymona Korczynskiego, imci p. Zygmunta Poniatowskiego, na ten czas podstaroscim, p. Matyasza, p. Piotra, p. Konstantego, — raycami, a na ządanie imci p. Pawła Tylickiego z xiąg naszych polockich ten testament wydaiemy z pieczęcią y podpisem rąk naszych.

Iacobus Pyrlowicz, notarius iuratus potocensis m. p. Ian Konwicz, na ten czas woyt. Locus sigilli.

(*Ind. rel. castr. Holic. a. 1650—1, t. 143, p. 1590—1, obl 5/VI 1651*).

XLI.

Признаніє селянина Андрія з Губина, бунтівника.

9 н. ст. січня 1649.

Testament nierobotnego Iędrzeia z Hubina, poddanego imci p. Papieskiego, przez quæstya czyniony przy ich meciach panacli: imci p. Stanisławie Mikulinskim, imci p. Maychrze Wilkowskim, imci p. Grzegorzu Ciąłkowskim, imci p. Alexandrze Korczynskim y przy wrzędzie zupełnym iazłowieckim, mianowicie przy bytnosci p. Leontego, natenczas burmistrza, Fedora Szewca, przysięgłego, y pisarzu mieyskim iazłowieckim, anno Dni millmo seximo quacdrmo nono, die nona ianuarii.

Zeznanie dobrowolne tego Iędrzeia.

Naprzod zeznał, ze ich w towarzystwie było pięci, ktorzy w Zarwanicy rozbili szlachcica nieiakiego imci p. Grocholskiego, srebra, szaty, pieniądze y insze ochędostwa, tak męskie iako y białogłowskie, v niego zabrawszy między sobą podzielili. V Iędrzeia te rzeczy były imci p. Grocholskiego: pas srebrny złocisty wielki, letnik hatlasowy, lyzek cztery

Звезеза до історіи Успеніа-Руча т. IV.

srebrnych, kóhierzec nowy; te wszystkie rzeczy v niego zabrawszy, imc p. Papieski samego Iędrzeia wolnym czynił.

Drugi z nim był Mikita, Misiow syn, także z Hubina, v którego te rzeczy były imci p. Grocholskiego: tkanka z perłami zlocista, o ktorej sama p. Grocholska powiadała przed niemisz samemi, że w pułtorusta złotych v niey w zastawie ta tkanka była, v niegoz zupan hatłasowy zolty, v niegoz vbrańie karinażynowe czerwone y lyszka srebrna iedna, z rozerwanego pasa wielkiego srebrnego sztuk dwie; y v tegoz Mikity te rzeczy imc p. Papieski zabrawszy, onego ze wszystkiego wvolnił.

Trzeci z nim był Iakim, także z Hubina, v którego te rzeczy imci p. Grocholskiego były: płaszcz szlamami podszyty y lyszka srebrna iedna y sztuk dwie z tegoz pasa srebrnego rozerwanego, obrusy y insze białe rzeczy y iedwabne: te były przy tymże Mikicie, v którego te rzeczy imc p. Papieski zabrawszy, samego Iakima wvolnił.

Cz[w]arty z nimi był Iwan Proskurniczyn, v którego te rzeczy imci p. Grocholskiego były, gdyz tego Iwana imc p. Papieski za haiduka przyiōł, a ten był pryncypalem tego rozbōiu, — v tego Iwana te rzeczy byty: kubek srebrny y czara srebrna; i to powiedział, że slyszal, że v niego y czapka była y insze rzeczy, ktorych dobrze nie wie, bo sie z niemi dzielec nie chcial; tenze Iwanko y szkatule rozbił y wszystko, co bylo w szkatule wybral, v niegoz y lyszka srebrna była; te rzeczy imc p. Papieski zabral.

Piāty z nimi był Luczka, Orarczyszyn syn; temu nie dali z działu nic, tylko iedna lyszka srebrna przy nim była.

Tenze zeznał, że kun wrony imci p. Grocholskiego iest v Borysayka w Czerlenicy.

Tenze zeznał, że trzech chłopow chodzilo z Hubina opryzkami do Beremian, mianowicie: Mikita Kuszkwicz y Hrycke Hryorkowicz y Mikita Kuszkwicz; ci spłądrowali Beremiany y pszoły imci p. Chlebowskiego zabrali, ktore y teraz v nich są.

Tenże zeznał, że z temiz opryszkani, którzy Bereniany plądrowali, byli z Bedrychowiec, mianowicie: Paweł Dolinski, Kian Karysz y Popowiczow syn z synem swoim.

Który testament dla lepszej wiary y pewności przycisnięciem pieczęci naszej mieyskiej radzieckiej wtwierdzamy z podpisem rąk naszych.

Leonty, burmistrz iazłowiecki, W. Parnazy, pisarz mieyski iazłowiecki, Alexander Kowynski, Stanisław Mikulinski, Grzegorz Ciolkowski, Raicher Wilkowski. Locus sigilli.

(*Ind. rel. Halic. a. 1650—1, t. 113, p. 971—3, obl. 15/VII 1650*).

XLII.

Скарга Яблоневских на шляхтичів-Русинів, що брали участь в бунтах. 12 н. ст. січня 1649.

[E] Feria tertia post f. ss. Trium Regum 1649 inducenda erat protestatio gnosi Stanislai Jablonowski et nris Ioannis Jablonowski contra nobiles Alexandrum Holynski Kaczor, Roman Holynski Husak, Andream Grabowiecki Raszkowicz et Alexandrum Holynski Makochon — ratione vna cum rebellibus et hostibus patriae atque rusticis suae domus inquisitionis et deprædationis et opis et auxilii Cosacis et Wisoeczan, rebeli, conuersationis et una cum aliis ad bona villae Pniewie, fortalitium ibidem subitum inuasionis et . . . arsionis, aliorum bonorum deuastationis rerumque multarum suarum propriarum ceceptionis tempore proxime præterito, — sed quoniam intra triduum, vt iuris et moris est, copia protestationis ad acticandum non est porrecta, ideo præcauendo indemnitates ratione gnosi notarii loci præsentis est protestatum.

(*Ind. rel. castr. Halic. a. 1648—9, t. 141, p. 1070*).

Подібну скаргу вніс того самого дня Станіслав Грабовецький — contre nobiles Alexandrum Holynski Ka-

czor, Ilko Skolski, Hryn Skolski, Andruszko Raszkowicz Grabowiecki, Stephanum Zurakowski Perez (?), Alexandrum Holynski Makohon, Hryc Grabowiecki Dydyecz, Roman Holynski Husak — ratione coadiuncto sibi Semiam Wysoczan, produce et principali, suae domus in bonis villae Grabowiec sitae inuasionis et depraedationis. (*Ibidem*).

XLIII.

Якуб Бялобоцький подас селян із Перегорська за грабованс.
14 н. ст. січня 1649.

[E] Teria quinta ante f. s. Prischae 1649 gnosus Iacobus Bialobocki protestatus est contra laboriosos: Holub aduocatum, Abramko, Andruszko Liwkowicz, Trusz Sulniki, duos fratres, Petrum, Karp et Hryc Puskarczyki, Chwedko et Andraszko Ricuny, Maly Chwedynka Kowalczyk, Drabiey, — subditos de villa Przechorsko, gnosi olim Andreae Lipski haereditario, totamque communitatem eiusdem villae, ideo, — quia ipsi sub tempus incursionis hostium praetextu Cosacorum et Tartarorum res actoreas proprias et frumenta modo hostili rapuerunt, distraxerunt et inter se partiti sunt.

(*Ind. rel. castr. Bels. a. 1649, t. 236, p. 2-3*).

Той сам подас за те-ж нийших селян.¹⁾ (*Ibidem* p. 3-5).

XLIV.

Адам Збиковський подас селян з Хмільна за рабунок.
14 н. ст. січня 1649.

[E] Teria quinta ante f. s. Prischae 1649 nolis Adam Zbykowski protestationem fecit contra laboriosum Paulum

¹⁾ Назва села вихерта в книзі.

Pobereznik de villa Chmielno, ad capneatum buscensem spectante, tum vniuersam communitatem eiusdem villae, — quia ipsi feria secunda post f. s. Hedugis (19/X. 1648), dum protestans per villam Chmielno discederet, armati in protestantem, consortem, pueros irruerunt, [pecuniam. res] receperunt et dispersusserunt, pueros duos terruerunt, vt vitam cum morte commutarunt (sic!)

(*Ind. rel. castr. Bels. a. 1649, t. 236, p. 12—13.*)

XLV.

Андрей Щавіньскій подас селян з Сулимова за напад і грабованє.
18 н. ст. січня 1649.

[E] Feria secunda ante f. ss. Fabiani et Sebastiani 1649 gnosus Andreas Sczawinski protestatus est in et contra subditos de villa Sulimow: Martinum Szkoda, Pawluczek, Chrapulicha vidua cum filiis Frącek, Philip, Adam, Hanka Solczycha viduam, Sawa Sczesniuk cum filiis, aliosque postea nominandos, eo. — quia ipsi sub tempus incursionis hostium superuenientes in horreum suum in v. Sulimow [frumenta],¹⁾ apparatus domesticam receperunt, curiam expilarunt.

(*Ind. rel. castr. Bels. a. 1649, t. 236, p. 16—17.*)

XLVI.

Анзельм Рогала подас селян з Городилович й Ульгівка за знищення двора. 20 н. ст. січня 1649.

[E] Feria quarta ipso die f. ss. Fabiani et Sebastiani gnosus Anzelmus a Wareszyn Rogala contra laboriosos: Ostap Didik, Chwedko Wlislik, Borys, Iwan Soroka, Chwedko

¹⁾ Замість реєстру забораних річей додали ми зазначені слова.

Soroka, Martinum Husak, Lawryn Koziel, Stecko Krasko, — subditos de villa Hrodylowice, tum Sawka Macach, Dacko Korowiak, Iacko Worobiy, Kornilo Karp, Kostuk, — subditos de villa regali Vlehuwek, nec non totam et integram communitatem praefatarum villorum protestatus est in eo, — quod praedicti rustici sub id tempus, quo summa potentia Cosaci et Tartari in viscera rpeae grassati sunt atque dominia vna cum nlium villis et possessionibus depopulati fuerunt, antequam adhuc hostium turbac ad praedictas villas aduenirent et curiam in v. Hrodylawice atque frumentarium igni praeberent, maiorem partem frumentorum in domos suas denexerunt, reliqua parte hostium insolentia partim equis depasta, partim ignis vehementia in cineres redacta.

(*Ind. rel. castr. Bels. a. 1619, t. 236, p. 20—22*).

XLVII.

Флѣорян Мірецький подас селян з Гребенова за вируб ліса
20 н. ст. січня 1649.

[E] Teria quarta [як вище] gnosus Florianus Mirecki contra laboriosos: Andrey Gaiowy, Sienia, Andruszko, Sidor, Czaweryn seu Haurylo, Sen Zezali, Mitko Haladec, Lewko Kusnierz, Bazyli, Fedko, Chwed Pobereznik, Petr Cebulka de villa Hrebienne regali totamque communitatem eiusdem villae protestatus est in eo, — quia ipsi sub tempus incursionis Tartarorum et Kozacorum armati, ad borram v. Siedliska saepissime irruentes, arbores exciderunt et ad domos suas deuexerunt.

(*Ind. rel. castr. Bels. a. 1619, t. 236, p. 23—25*).

Той сам подас за те-ж усіх селян з Верхрате (*Ibidem* 25—6), усіх ніщан з Потелича і всіх селян с Ілруска (*Ibidem* 26—7).

XLVIII.

Анна Островска подас селян з Годпниця за напад на двір.
22 н. ст. січня 1649.

[E] Teria sexta in crastino f. s. Agnetis 1649 gnosa Anna de Snopkow, gnosi olim Nicolai Ostrowski, sterilitate de hac lure decessi, consors vidua, bonorum villae Cholyniec s. r. m. tenutrix, contra laboriosos: Piechunczyn syn Andruszko, Wasko syn Pichow, Chryc Zak, Borszuk [H]ryc, Misko Pychowicz, Staniszezak Kupiak, Anton Wasik, Antos Michalik, syn Andruszkow, syn Krokow, Pawel Andrzejkow, Antosz Michalik, Fil Stawicki, Nazar, Chryc, Fedko, Sienko Klisczak, Teklin, Chryc Krolik, Wrodzik, Kiszka, Krzysko, Chnat Kisielik, Maran, Misko Kisielik, Michalik Wasko, Mastycha wdowa, Kowalezyk Sienko, Kisczyko Proc, Luciak Wewerek, Lewko Kradko, Chnat Staruszak, Iwan Andruszko, Iwan, Chrycko, Grzesko Chayduk, Chamik Choma, Iacko Fediow, Wastycha wdowa, Roman zięc Dziadow, Krzysko Woznica, Krolik, Wosik, Antosz, Misko Kisielnik, Haurylo, Kost Petraszow, Andrzej, Chryc Fedyniak, Iwan Tkacz, Chrycko Iazurko, Chryc syn Iazurow, Ilko Brodak, Fedko syn Ilkow, Iwan Mistaluk, Chryc Syruik, Hnat Bednarczyk, Wasko Kisielik, Kost Kisielik, Hryc Zacko, Iacko komornik Kucakow, Senko Mateczysyn, Stecko Lewkow, Sobko Tkacz, Luczka Wewerek, Hryc Mazur — subditos de villa Holyniec, principales aliosque ipsorum complices, in quouis termino specificandos, protestata est ideo, — quia iidem sub tempus interregni atque incursionis Scitharum et rebellium Cosacorum in palatinatu praesenti Russiae facta inter se mutua cointelligentia et condictamine post decessum hostilem, reasumpto animo ausus et grassationis hostilis insimulato et promulgato inter vicinos et familiam curiam praedictae villae, ac si iterato reditu hostili eoque modo artis fugatis factoribus et familia curiali armatim et tumultuose curiam protestantis inuaserunt et hostiliter irumperunt, vbi per non modicum temporis interuallum commorantes et luxuriantes

aedificia curiae deiecerunt, pecora, pecudes quaedam mactauerunt et cibauerunt, quaedam inter se partita abegerunt, res omnes receperunt.

(*Ind. rel. castr. Premisl a. 1649—50, t. 376, p. 33—5*).

Та сама подас селян з Грушова: — Iwan Bilanczyk, Iwan Bykow, pasierb Wysockiego, Maxim Stepukow, Andrey Pikow, Fedko Stepukow, Pik Iwan, Desenczow Grzesko, Woytko Strusz, Koscia, Misko Struszczak, Iwan Bikow, — subditos vladicatus premisliensis...¹⁾ (*Ibidem 35—7*).

XLIX.

Справа міщан з Руської Рави проти селян з Верхрати за напад.
26 н. ст. січня, 12 квітня, 20 жля 1649.

Teria tertia post f. conuersionis s. Pauli pa anno Dni 164 nono.

Do vrzendu y xiąg ninieyszch grodzkich Belskich oblicznie przyszedszy sławetny Thomasz Ironcechow syn y Thomasz Goszyk, niegdy sławetny Ewy, sposobem nizey vpisanym zabity, pozostaly²⁾ . . . (po)dstolego belskiego . . . swy(m) y innych sławetnych m(iieszczan . . . rawskich imieniem, to jest: Sebestyana Kusnierza, Dmitra Podgurzanicz y Szczepankowy Szewcowy, niegdy sławetnego Szczepana Szewcza y sławetnego Piotra, nizey opisanym sposobem zamordowanych, pozostaly [w]dowy y matki, takze tez imieniem sławetney Halszky, czorki niegdy sławetney Woyciechowej Osielczyney, nizey tesz opisanym sposobem zamordowali (sic!) y sławetney Dorotley Dudkowney, niegdy sławetnego Iendrzeia Szabelnika, nizey wyrazonym sposobem zabitego, małzonky pozostaly, więc y sławetnego Woyciecha

¹⁾ Далі як вище, до того додавий синс шкоди.

²⁾ Далі в книзі знищено.

Łaszyka — tych wszystkich y swym, iako wyzey, imieniem, skoro prędko po spuszczeniu y wciązeniu przez nieprzyziaciela kozackiego mogli się sposobie przyse do xiąg tuteyszych, tak zaras z wielkim zalem naprzeciwno pracowitych: Ilka Pisocny, Baszruk Piekarz Rudy, napirszich y nayprzednieyszych iako wszystkiego zlego buntownikow, tak vczynku nizy mianowanego głównych hersztow y principalow, y Maczka Kowalowego syna, Holana Troiaka, tegosz vczynku nayglównieyszych comprincipalow, tak Ilka Haluszczaka, Lewka Typina, Miska Zoltyszczaka, Iacka Przysieznika, Sienka Popowicza, (Waska Popowicza), Rebiecza Dmitra, Dyda (Szerbana, Wasila Kniazia wuita, brata wuitowego, Iwana Bastruka et Suchopłęsy) . . . tegosz zlosliwego . . . ym wirchiracinskim y wszystkiey . . . bo gromadzie teyze wsi i. k. m. (Wirchr)aty, natenczas dzierzawy i. wielm. imci p. Krzysztopha Koniecpolskiego, wojewody belskiego, starosty stryiskiego, poddanym, pryncypalom y pomocnikom, imienia onych wszystkich lepiej im wiadomym, skoro iednak do wiadomosci o imionach doydą w postempku prawnym mianowanym, skazyli się o to,

isz oni, chwyciwszy się z ekazyey niecnotliwy zlosliwego kozackiego swawolenstwa, obrzydliwym tyranstwem y zdradą przeciw panom swym napoionego, szerząc y napelniając otchilan iadem tyranskim wyuzdalego szubrawstwa kozackiego, onym iako nieprzyziaciolom rzptey pomocni byli, przykazania Boskie y prawa koronne, o męzobuystwach y rozboiach po drogach zakazujące, wzgardą zdeptali, zwierchnosc poddanstwa swego zlosliwie zdradzili, przelozenstwa sądy y vrzędy lekeze powazając, sprawiedliwosc świętą sprosną swą sinialością zelzyli, ze teraznieyszych protestujących szkodliwie y tyransko vkrzywdzili. Albowiem gdy straszna zaraziwa kozackiego hullaystwa burza tu do kraioy wojewodztwa Belskiego niebezpieczenstwo wszystkim przypędzila, teraznieyszy vkrzywdzeni z ynnymi swymi wyzey mianowanymi sąsiadami, ze wszystki(mi) swymi dostateczkami, na ktore przez wiek swoy pracowali, chcąc się w polskie kraie przed nieprzyziacielem

wniknąc, z miasta Rawy, opuściwszy domy swoje, wyiechali, — natenczas pomienieni obwinieni mianowanych wkrzywdzonych, przez wies Wierzchratę we wtorek przed wieczorem iadących, wprzod łagodnymi y sąsiedzkimi mowami odradzaiąc przeciwno nocy w drogę iachac, weczesny nocleg obiecali, do domow swych zaprosili, a potym zdradziecko radą spiknąwszy się, w nocy nade duiem potaieniem, w oręza się rozne przysposobiwszy, y niespodzianie s kijmi, z szablami, zlrzelbą, kosami gwałtownie vderzyli, sławetnych Ewę, żonę sławetnego Thomasza Koczyka, Szczepana Szewca y Piotra syna iego, Woyciechową Osieleczyną, Iendrzeia Szabelnika — tyransko zabili y na smiere zamordowali, ciała ich nie wiedziec gdzie podzieli, innych protestujących srodze poranili, wozy wszystkie z ubostwostwem y dostateczkami, takze bydalkami sposobem rozboiu gwałtownie wydarli y miedzy się podzielili, ktorych dostateczkow takowy się regestr tu opisuie...¹⁾), ciała zabitych iedne gdzies potopili, drugie pozakopywali, innych zas protestujących zranili, przez ktory to swoy takowy niezłozny uczynek bezpieczeństwo ludzi podrozných i o zaboystwach y o rozboystwach y rozboiach na drogach, prawem pospolitym obwarowane, zgwałcili y winy w sprawie o tym opisane popadli, o co wszystko pomienieniey (sic!) protestujący imieniem swym y pomienionych swych mieszczan, iako wyzey iest, oświadczają się, zachowując sobie wolne poprawienie tey protestacycy y rzeczy innych mianowanie.

Et in verificationem praemissorum statuerunt nlem regni gnalem prouidum Iwan Lysik authen. iuratum, offo prnti notum, qui statutus in vim suae verae ac fidelis relationis vna cum nlibus Ioanne Zelsky et Preslao Kozłowsky maioris ac euidentionis testimonii gratia sibi adhibitis publice, libere in hec verba recognouit: Iz ia będąc z urzendowny rekwyzycey od pomienionych poddanych miasta Rawy wezwany we wsi i. k. m. a dzierzawie inicy p. wojewody bełskiego w Wierz-

¹⁾ Для просторости і не великої ваги пропускано тут сей спис.

chracie we czwartek przed św. Agnieszką (14/I) wespół s pomienioną słacitą byłem, i tam, gdy pomienieni poddani miasta Rawy opominali się o poddanych wierchracieskich rzeczy tych, które oni sposobem rozboynicym onym wydarli y ludzi nie mało pozabiali, oni, to jest poddani Wierchraty nie wszystkie rzeczy bydz przy sobie opowiadali, mówiąc, iż ie nam Kozacy poodeymowali, a tak co mamy, wozow proznych kilka y wolow kilka, naydzie się y co wiecey, to sobie bierzcie. Pomienieni zas poddani rawsey tego brac odmawiali, tylko się o tym przede mną woznym y słacitą protestowali y żądali, abym tych pomienionych rozboynikow do rosprawy areztował, com wszystko uczynił, o czym teraz to moje zeznanie, we wszem prawdziwe, do xiąg niniejszych zanoszę, nlibas praedictis eandem ipsam in toto suis relationibus approbandam et attestandam¹⁾.

(*Ind. rel. castr. Bels. a. 1649, t. 23°, p. 46 - 56*).

З дальшого ходу сеї справи в белакім гродеськім судї насно два оуди и одну скаргу, що подасно на сїм місци. Ось декрет першої пересправи з 12. н. ст. квітня 1649.

Teria secunda post dominicum conductus paschae²⁾.

... Hodiernoque itaque in termino peremptorio ex vi eiusdem citationis in diem hodiernam modernosque terminos querelarum legitime incidente et deueniente officium praesens castrense capitaneale belzense, cui pro tunc gnosus Gabriel Zulinski, tribunus buscensis et vicecapitanens officii praesentis causaeque modernae iudex, praesidebat, controversiis partium utrarumque praefatarum, quas actorea per famatos Thomam Froncek, Sebastian Kusnierz, Tomas Kocek, Dmiter Podgorzanica suo et aliorum nomine, citata vero per nlem Paulum

¹⁾ Вкінці пропускасно огляд рам Томи Гожека.

²⁾ Акт сеї не повиний бракує в середній два листки, печаток, що єсть повторення появу, пропускасно.

Raiski coram officio praesenti comparentem promovebant, diligenter exauditis iisdemque intellectis et inhaerendo constitutioni coronationis serenissimi regis moderni de laudis in palatinatibus sibi constituendis sancitae et concessae, atque referendo sese ad nexum laudi in conventu patriculari palatinatus Belzensis ratione statuitionis confederatorum et depraedatorum... ditorum alias buntownikow vigore eiusdem (cons)titutionis laudatum, forum citatis coram... procedere decrevit, postmodum competenti actione adinventis iisdem citatis respondere iniunxit, deinde ordinata citatione adinventis iisdem citatis directe respondere decreto suo mandavit, ad extremum ad submissionem plenipotentis suprascripti partis citatae sententia sua iniunxit, quatenus eadem citata pars inculpatis omnes in citatione actorea nominatos hinc et ab actu decreti praesentis in proxime venturis terminis querelarum in castro Belzensi celebrandis coram officio praesenti castrensi capitaneali belzensi statuunt et ipsos personaliter ad ulterius contra ipsos de iure procedendum adducant, idque facturi sunt citati sub onere actionum praesentium decreti praesentis vigore luita ad praesens poena trium marcarum polon. parti et officio totidem in instanti, officio quidem sub poena banitionis, parti vero sub alia maiori quatuordecim marcarum pol. poena persolvenda...¹⁾).

(*Ind. decr. castr. Belz. a. 1649, t. 527, p. 566—73*).

Другий декрет виданий опісля (набуť 19. ж. ст. квітня) такий: ²⁾

Alexander Stanislaus a Belzec Belzecki, belzensis etc. capitaneus. Vobis laboriosis: Ilko Pisoczny etc... ad instantiam instigatoris officii nostri eiusque delatorum famatorum: Thomae Fronckow syn etc... datum in castro Bel-

¹⁾ Свідectwo воєного.

²⁾ Дата цього акта знищена і годі її докладно означити, тил більше, що він глибоко попав поміж акти з 1648 р. Вступили формули скорочуєно.

zensi feria sexta post f. conuersionis s. Pauli pa a. D. millesimo sexcentesimo quadagesimo nono (30/I. 1649).

Praefata pars actorea eosdem citatos iureuictos in citatione superius nominatos ad officium praesens castrense capitaneale belzense per ministerialem regni gnalem prouidum Nicolaum de Gora, apparitorem officii praesentis, ter et ultra iuris cois formam quatuor vocibus clamatos nec per se, nec per suum quempiam legitimum plenipotentem comparentes in toto suo lucro pro toto idque iterum post arestum prioris similis condemnationis per nlem Paulum Raiski iudicialiter impositum, videlicet infamiae et colli aduertiendos officio praesenti iuxta eandem citationem praetactam et praesentia acta officiose condemnauerunt.

In vim autem lucri modo psacmisso in contumationem suprascriptorum citatorum obtenti iuri communi et affectationi-partis actoreae inhaerendo officium hoc idem castrense capitaneale belzense, cui pro tunc gnoscus Gabriel Zulinski, tribunus buscensis, vicecapitaneus officii praesentis et causae modernae iudex, praesidebat, super citatis praefatis uti contumacibus lucrum poenarum legum videlicet infamiae et colli decernit ad eandemque publicandam nlem regni gnalem prouidum Nicolaum de Gora, apparitorem officii praesentis, addidit et deputavit causamque praesentem pro ultimaria et finali in personis praedictorum citatorum et bonis eorum omnibus ratione praemissorum executione facienda ad locorum capitaneos, sub quorum iurisdictione bona eorundem citatorum propria consistunt, ipsique in personis suis praeueniri potuerint, remisit praesentemque remittit decreti praesentis vigore ¹⁾).

(*Ind. decr. castr. Belz. a. 1648 (sic!), t. 526, p. 371—82*).

До тої справи належить скарга на Павла Райського за випущенє увязнених порхратських солян з 20. н. ст. маи 1649.

¹⁾ Далі реляції воєнн.

Teria quinta post dominicam Exaudi pma a. D. millemo sexmo quadrimo nono.

Ad officium actaque praesentia castrensis capitanealia Belzensia personaliter veniens nris Ioannes Izdebsky, plenipotens consarum gnosi Ioannis a Lychow Lychowsky, vexilliferi palatinatus Belzensis, in et contra nlem Pauli Raysky, iudicem ludeorum palatinatus Belzensis et plenipotentem causarum illris ac magci Christophori a Koniecpole Koniecpolsky, palatini belzensis, nec [non] laboriosos Lewko et Misko de villa s. r. m. Wierzehrata, tenutae ad praesens illris palatini belzensis subditos, nomine praefati gnosi vexilliferi pallatinatus Belzensis et famatorum: Thoma Froncechow syn, Tomko [Ko]lezik, Sebastiani Kusnierz aliorumque in processu causae infranominatorum specificatorum ciuium Rauensium, praefati gnosi vexilliferi palatinatus Belzensis subditorum, solemnem protestationem fecit in eo,

quia praefatus nris Raysky, dum in causa per memoratos ciues Rauenses illris palatini belzensis respectu statuitionis subditorum Wierzehratensium, qui eosdem ciues Rauenses in via libera, publica more praedonico depraedati sunt et alios conciuces occiderunt, processa causae istius de praemissis latioribus esset ad officium praesens intentata, in qua causa praefatus illris palatinus et vicepalatinus belzensis per decretum officii praesentis praefatos subditos duos statuit et respectu aliorum suspensa intercessit, qui statuti ad decisionem causae ad carceres sunt demandati, et in quibus carceribus vigore eiusdem decreti iam exstebant sub custodia, ille finitis terminis querelarum ueniens ad castrum praesens carceresque, ubi praefati inculpati exstebant, intuitu eliberationis ex carceribus eosdem inculpatores priuata sua autoritate submissis verbis impetrauit custodes eorundem inculpatorum, ut praefati incarcerati domum ipsius post ciuitatem Belz in suburbio existentem gratia quasi exercendi laboris domi suae pro duabus horis tantum veniant, eosdem incarceratos ad id per eundem bene instructos post recessum suum et castro

praesenti et carceribus cum custodibus eorundem inculpatorum in catenis existentibus domum suam seuocavit, occasionem fugae dedit et informavit, prout iidem duo inculpati, dum praefati custodes eosdem ad carceres rursus imminente vespere diei hesternae ducere voluissent, praefatus Raysky eosdem e domo sua dimittere noluit, sed post pernoctationem incarcerationatos se dimittere ad carceres obtulit, eosdemque noctu, nescitur quo, fecit, ipsi vero incarcerationati non expectata decisione causae suae subterfugiendo vindictum facinoris sui ex carceribus egressi sunt. Cum itaque praefatus nllis Raysky et incarcerationati in leuipendium et conuulsionem decreti officii praesentis castrensis capitanealis belzensis processerunt, ideo ratione omnium praemissorum contra eosdem iterum protestatur et manifestatur, offerendo eos, cui de iure competierit, ratione praemissorum iure actores¹⁾.

(*Ina rel. cast. Belz. a. 1649, t. 276, p. 500—504.*)

L.

Забите Теофілі Ржижовскої селянами з Грабівки, Сівки, калуськими міщанами й ин. 26 н. ст. січня 1649.

[E] Teria teria in crastino f. conuersionis s. Pauli nllis Iacobus Rzymowsky corpus exangue olim nllis Theophilae Kielczonska, olim nllis Hrehori Strutynski primi, secundi vero nuptus consortis suae legitimae, circa inuasionem bonorum villae Sie(wka) Holynska et depraedationem in curia nllis Hryn Holinsky per illaboriosos licentiosos tomines:²⁾ poponem de villa Grabuwka; Sieniuta Pellionem, Hryc Krawiec, Luc Prokopowicz, Fedko Swiec, Romanko Swiec, Marko, Iacko, honesti Iwan Narozny sororinum, Czebula, cuius nomen ad praesens ignoratur, tum et Ławer Kowal et Saiu-

¹⁾ Далі йде свідoctwo возного.

²⁾ Опуцено місце на іня.

czka ciues calussienses; Stas Koluszkowicz watanian cum filio eius, Klim cum filiis duobus, Iwan Kopanieza, Artym cum filio, Demko fratrem eius, tum Teodori Koblanski filium Homa, Anton, Olexa, Tymko, filium Wasil Kaczanowicz, totamque villae Siewka communitatem; Iwan cum fratribus totamque communitatem villae Mosciska; Matwiew, Les Mielnik, Wasil Rozniewicz cum genero ei filiis, Iwan Konsky, Iwan Brehik, Iwa[n] Rysak, Vlaszyn Przysięzny, Tymko wathanian et totam villae Puyło communitatem: Andrus et Iarema Orepzyc de villa Kamien; Wasic, Wasil filium knioziow et Iwan Kolowicz de willa Kadlubne, — bonorum capitanei Calussensis subditos, interemptionis tyrannice feria quarta post s. Andreae apostoli p[ri]me pta (2/XII. 1648) perpetratae officio praesenti praesentauit.

M[ag]is gualis regni prouidus Halin recognouit, quia ipse cum uilibus Hrynko et Wasil Holynskie die hesterna in circulo oppidi Kalusza circa requisitionem administrandae iustitiae apud gnosum Serebriski, nuncium et famulum magi capitanei calussiensis, eodemque poponem de Grabow[ka], vi primarium omnium excessuum et tumultuum authorem et promotorem, in hospitio eiusdem gnosi Serebriski, Fedko uero Swiec et Marko in domo perfidi David Iudaei in oppido Kalusza sub custodia satellitum m[ag]i capitanei eiusdem oppidi Kalusza arrestauerunt.

(*Ind. rel. castr. Hal. a 1648-9, t. 141, p. 1071-2*).

II.

Йона, Жид з Липська, подас Симона Івашковича, шцан з Горая і селян зі Зволі за побите й ограбованє. 29. н. ст. січня 1649.

Teria quinta post f. conuersionis s. Pauli ap. pa anno Domini 164 nono.

Do vrzendu y xiąg ninieyszych grodzkich staroscinych Belzkich oczywiscie przyszedszy Iona Izraelowicz, Żyd obywa-

tel miasta Lipska imcy p. Iana z Liwego (sic!) Lipskiego, skoro ieno wrocil się do domu swego z miasta Opatowa, gdzie był przed nalażdem kozackim z tatarskim z żoną y z dzieczmi, z wnukami, inszymi pokrewnymi swymi y zbozem swoim, vchodząc niebespieczenstwa y rąk nieprzyjacielskich, viachał, imieniem swym, tudziesz y Izraela Feygi, dzieci swych, nigdy z Talą małżonką w Tomaszowie z tego swiata przez zabicie nizey opisane zeszeley, iako potomkow małżonki swej, y Ieka, siostrzenca swego, w Ianowie sterilitertakowymze sposobem zeszelego, tudziesz imieniem małżonki y potomkow niegdy Chemia, przerzeczeneho Chaimowego syna y niewistky siebie protestuiącego, y Moyzesza zięcia swego y Feygi, małżonkow, Leyzera y Hendla, synow iego, Moszka, zięcia tego Mojzesza, y Gypy corki, a wnukow swoich: Moszka, Żyda stoianowskiego, pokrewnego swego, Fayby z Lipska, pokrewnego swego, Leyby, syna Slominego, Azyka z Ostroga, mieszczanina, Moszka, Żyda stoianowskiego, y Iczka Davidowicza, sługi swego protestuiącego, z wielkim zalem swiadczyl y protestował się przeciwko słachetnemu p. Szymonowi Iwaszkowicowi, dozorey puszczy włosci Goraia y Ianowa wielm. incy p. starosty kaluskiego dziedzicney, iako pryncypałowi, tudziesz przeciwko pracowitemu Robakowi, leśnemu ze wsi Zwoli, takze y innych leśnych z roznych wsi, ktorych leśnych było pięć, tudziesz wszystkiey gromadzie teyze wsi Zwoli, dzierzawy na ten czas ichnm. pp. Stanisława Wieteskiego, stolnika belzkiego, y Andrzeia Rzeszotarskiego, takze i przeciwko mieszczanom z miasta Goraia, w liczbie osmnascie koni bendących, ktorych imiona y nazwiska pryncypałowi są wiadome, gwałtu nizey opisanego pomocnikom y współczesnikom, pozwami potym specificowanych (sic!), iako skoro do wiadomosci przyidlą, — o to,

iz pomieniony pryncypał spolnie z pomocnikami swymi, nie mając zadnego względu na surowosc prawa pospolitego, ktorym pokoy y bezpieczenstwo ludziom wszelakiey kondyczey kazdego czasu, mianowicie pod czas interregni y osiroczenia

korony, tak dawniejszymi, iako y terazniejszym kapturem, iest warowany, nie obawiając się win, w confederacyach przeciwko gwałtownikom bezpieczeństwa ludzi podróżnych rewalonych, czasu niedawno przeszłego, to iest w poniedziałek nazajutrz po święcie wszystkich świętych (2/XI. 1648), gdy tenże protestujący się, z zwysz miarowanymi osobami, z miasta Lipska wiedzając przed nieprzyjacielem, z noclega wyierawszy ze wsi Kocudzy, gościncem zwykłym iachal ku Janowu w niemalej liczbie wozow, ktorych tak iego iako y inszych z roznych mieysc Żydow było siedmdziesiąt, — obaczywszy ich iadących, wymyslnie iadąc ku nim iako by od Janowa, gwałtownie z lesnymi y mieszczanym z Goraia nastąpił y tych wszystkich, w iedney kolei iadących na dobrowolny drodze, szarpac y rzeczy ich z wozow wydzierac począł, a postrzegszy, ysz wozy dobrze nałozone y obciążone były, ktorych rzeczy lesni y mieszczenie przy niem bendący wwiecie nie mogli, sam pryncypał p. Iwaszkowicz, odiachwszy do wsi Zwoli, wszystkie gromadę z roznym orężem, z kosami, z kyimi s koszturami, cepami, strzelbą y inszą bronią, dodawszy niektórym dla prędkosci koni swoich, wyprawil, a sam przypatrując się morderstwu y lupierstwu, we wsi pozostał. Ktorzy to tak gromada iako y iesni ze wsi Zwoli y mieszczenie z Goraia spolnie się skupiwszy, naprzod pomienionego protestanta kiem w głowę vderzywszy y krwawo stluczoną, szkodliwą ranę y insze zadawszy, na ziemi położyli; zonę iego Tabę kyimi zbili y rękę lewą między pięścią a łokciem we troie złamali, y inne rany zadali, która z tego swiata w drodze w Tomaszowie od zbiecia zesła; synowi zas Izraelowi pięć razow bitych, krwawych, skodliwych w głowę y w twarz kyimi y cepami zadali y za zmarłego zostawili; zonę zas iego Chay szkodliwie kossą przez vcho lewe ranili; Moszkowi cztery ran przez twarz y na cieło y w rękę prawą zadali y wszystko ciało kyimi okrutnie zbili; zonę iego Feygę, ktorey lesny Robak pulpięta sta złotych rozney monety wydarł, kyimi niemilosciwie zbili; a dziewczkę iego Cypę, u ktorej szesnacie talerow twardych wydarli y syna Leyzera

kyimi hanielnie potlukli; takze y Moszka, Żyda z Stoianowa, poranili; Ieka, siostrzenca protestującego się kyimi zbyli, od ktorego zbiecia w Ianowie w drodze z tego swiata zszedł; Chaima Żyda kosą y cepami smiertelnie w głowę poranili, ktory od tey rany w Opatowie wespół z Chęmią synem, ktory od kiiow zбитy y od innych razow w Ozarowie w drodze takze z tego swiata zeszli; y innym rany, razy szkodliwe, smiertelne, zbite, sine puchile zadali, ktorych razy y rany y gwałt takowy woznym, slachtą, mieszczany y ludzmi wiary godnymi iest obwiedziony, iako o tym relacya szerzey w solbie opiewa y będzie na kazdym sądzie obiasniona. Ktorem tyranskim morderstwem nie kontentując się, rzeczy z wozow gwałtem wydzierac y wozy rozbiac rzucili się y te rzeczy nizey mianowane sposobem łupu y rozboiu zabrali y między się podzielili ¹⁾).

(*Ind. rel. castr. Belz. u. 1649, t. 236, p. 65—71*).

I.II.

Універсал короля до Миколая Зацьвіліховського, аби опустил
Перемисль. 30 н. ст. січня 1649.

Ian Kazimierz etc.

Wszem wobec y kazdemu zosobna, komu to wiedziec należy, a mianowicie chorągwiom vrodzonego Broniowskiego, vsarskiej, y vrodzonego Mikołaja Zacwilichowskiego, kozackiego, rotmistrzow naszych wiadomo czyniemy, isz za nowemi buntami sweywoley chłopskiej na Wołyniu y Podolu rozkazuiemy wydac, iako naiprędzey, vniwersaly do woyska naszego, aby bez wszelakiego omieszkania, iedne chorągwie ku Podolu, dru-

¹⁾ Далі пропущено подрібний список забраних річей та докладний огляд ран.

gie ku Wołyniowi, dla dania wstrętu y wskromienia tey swo-
woley ciągnęli, zaczym y do wiernosci waszey vmyślnie ten
vniwersał nasz wydac roskazalismy, abyście, iako ten vniwer-
sał wiernosci waszey doidzie, zaraz się z Przemyśla ruszyli
y zadney krzywdy tak mieszczanom łemiecznym, iako też
w ciągnienu vhogiem ludziom nie czyniąc, w te tam kraie
spieszili, y lubo do vrodzonych belskiego albo kamienieckiego
kastellanow naszych ciągneli, zostawiwszy iednak mieszczan
przemyskich; iezeli by ktorzy vkrzywdzeni beli vkoionych (sic!),
aby się do nas supplicami swemi nie udawali.

Nie wąpiemy nic, ze wiernosc wasza mając sławe dobrą
przed oczyma y vchodząc surowych artykułow woyskowych
zaraz się [ze] stanowiska ruszycie y niemieszkanie y w te tam
kraie z drugimi pospieszycie, inaczey nie czyniąc dla łaski
naszey.

Dan w Krakowie dnia XXX miesiąca stycznia roku pan-
skiego MDCXLIX, panowania krolestw naszych, polskiego
y swedzkiego, pierwszego.

Vniwersał, aby z Przemyśla vstąpili, ktorzy przez kozaki
zniszczeni.

Locus sigilli.

Ian Kazimierz, krol.

(*Ind. rel. castr. Premisl. a. 1619, t. 376, p. 88 - 9 obl. 8, 11.*)

LIII.

Съсержховецкий подас селян з Довгоро і Берзіг за те, що зни-
щили його двір і забрали його жінку Анну і Анну Куровську.
З н. ст. лютого 1649.

Feria quarta in crastino s. purificationis B. V. Mariae
anno domini millesimo senno quadrato nono.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanelia ha-
liciensia personis veniens gnosus [Georgius] Swierzechowiecki,
olim gnosae Annae Oyzrzanowska crudeliter interemptae ma-

ritus Ilinus, suo et nris Stanislai Oyzrzanowski, fratris ipsius germani, nomine, quam primum ad acta praesentia aditus patuit et notitiam de corpore interempto accepit, solenniter et querulosae (sic!) questus et protestatus est in contra, laboriosos: Mikita Turczyn, Proc Czernichow, Iwan Czernichow, Ganczarz stary, Onufrei, Andrus filios ipsius, Mis Minda, Wicko fratrem ipsius, Fedor Opryszko, Kuz, Proc Taratynicz, Anton Corkowicz, Iurko Kobielik, Andrei Seniuszkow, Pasynek — de villa Dolthe; tum laboriosos: Iszkowicz, Jackow, Iwan Fedyszyn — de villa Bertolhy s. r. m., mgei Ioannis a Zamosc Zamoiski, capnei calussiensis, subditos, lenutae ad praesens gnosc Annae de Potok Srzedzinska; tum et alios ipsorum complices ipsis de nominibus et cognominibus melius notos, cum quibus postquam innotuerint saula protestantibus resernatur actio, homines licentiosos et siccarios, — ideo,

quia ipsi non veriti poenas legum ratione infrascriptorum seuere sancitas, imo in contrarium earundem ausi sunt tempore non pridem praeterito, vet anno pxime elapso, circa festum s. Andreae ap. adscitis sibi multis cooperatoribus, complicibus ad perpetrandum infrascriptum facinus, instructi cum armis, bombardis, falcebus, immemores tam proximae vicinitatis cum praenominatis protestantibus a multis annis ex praecessoribus suis sine quavis data litis occasione ad rancorem manentes, accepto quodam maleuolo animo erga praenominatos protestantes et alios conuicinos suos vi et violenter temerario quodam ausu bona ipsorum propria mo(do) Kozakorum inequitare, ibidemque primum curiam protesantium gnoscorum Swierzechowieckich coniugum [in v. Tuzyłow] igne circumcirca supposito, rebus omnium variis ibidem existentibus totaque suppellectili domestica iude ablati, combusserunt et in puluerem redelegerunt, equiream, pecora, pecudes, sues, auseres, gallinas, annates totanque suppellectilem domesticam vi et violenter receperunt et, quo voluerunt, fecerunt. His non satiati accepta notitia de reditu ad villam Tuzyłow, residen(tiae) suae,

olim gnosae praefatae Swierzechowiecka consortis suae, quo vna cum olim gnosa Anna Kurowska euitando pericula prope vndique imminencia varia in loca consulentes salutis suae abscolebant, ad eandem villam Tuzyłow in vna ferme septimana post praefactum patrandum scelus suum irruerunt ibidemque statim facta diligenti cura et querella in praefata villa Tuzyłow, vbi nam se locorum praefatae matronae fecerint, iniis et verberibus etiam morte villanis, si et in quantum ipsas absconderint, et de eis praefatis homicidiis non narrauerint, minando, postquam variis modis de ipsis rescuerint, proposito timere dei et dilectione proximi in partem reiecta easdem gnosas Swierzechowiecka et Kurowska, personas innocentes et fere iam post secessum a Kalusza Kozakorum pace assecutatas, de domo labsi Ielnat Markowicz, subditi praefatae Swierzechowiecka proprii, vi et violenter nulla commiseratione in personam innocentem, nulla pietate in Deum, nullo metu in leges prohibito eandem gnosam Swierzechowiecka fere iam pro timore semiuiuam extraxerunt sicque extractam de domo per domos praefatorum villanorum Tuzyłow in summum ludibrium et dedecorem (sic!) personae equestreis conditionis et totius familiae ipsius detrimentum non mediocre de vestibus, ornamentis, clenodiis, pecuniam querendo duxerunt. Post modum cum iam praefata gnosa Swierzechowiecka tot trucidationibus verberibus et aliis oppressionibus diuersis aducta fuisset, sperando vero tamen ad futuram salutem suam peruenire, res suas omnes tam in vestibus, pecuniis aliisque ornamentis mulierum, quas inter subditi (sua) conseruandum relinquerat a quolibet deportare iussisset, ipsi innocentes talis beneficii acceptis iisdem rebus omnibus eandem olim gnosam Swierzechowiecka, praegnauentem personam adhuc in iuuenili aetate existentem, ad villam Dollie absque omni opere misericordiae adduxerunt ibidemque in fluium dictum Łomnica inhumaniter tyrannice lapidibus ad collum et post indusia appensis in girum profundum trucidarunt et horrende iniecerunt et, vt in profundam submergeretur, hastis vulgo rohatinami a littoribus

semouerunt. Ac demum cum iam fluminibus pro tunc magnis recedentibus in littore corpus exa[n]gue iaceretur, ne a quopiam hominum sepeliretur, ac potius ut per bestias deuoretur horrende in maiorem ignominiam, morte ibidem minando praeceperunt.

Aliasque violentias, damna, iniurias tam praefatis protestantibus quam subditis ipsorum ad lucusque tempus perpetrarunt, ratione quorum omnium idem protestans iterum atque iterum contra eosdem inculpato protestatur offerendo se, seu quem de iure competierit, ratione praemissorum iure acturum ¹⁾.

(*Ind. rel. castr. Halic. a. 1648--9, t. 141, p. 1077 80*).

Таку саму скаргу подав Станіслав Куровський, снія також утопленої Куровської: ахист її майже ідентичний, тільки по словах: Postmodum cum iam praefata Kurowska — додано: cum uli Marina [Kreżelska] ²⁾ virgine, famula sua . . . , а далі пропущено: pgnantem personam suam, adhuc in iuuenili aetate existentem (Ibidem 1080 - 82).

Позов у сій справі внесено з обох сторін разом аж 30 н. ст. серія 1649. Опис справ такій самий як в поданнях, лише окрім названих вище вказано ще таких селян з Довгого: Panko Kubaicz, Jakimiec wathamam cum filio Iwan, Stephan pop, Luczka watamani filius, Ilko Mikityn syn, Hryn Wielki, Iwan Lechowicz, Vlaszyn, Kuziow, Charko Wielik, Iwan Olexiow, Iwan Luniec, Iwan Pikuleczyn, Cocko Stary, Wasil Kobielik, Haurylo Kobielik, Wasyl Tatura, Hrys Capay, Hrys Bozak. До того ще подані тут реєстри забораних річей. (Ibidem 1684 - 8).

¹⁾ Дані йде свідомство з оглядання трупа і реляція про арештовани поданих.

²⁾ Прізвище взято з нияше згаданого позву.

LIV.

Войцех Сварячовский подає міщан з Калуша і селян того повіту за бунти в осєнн 1648 р. 8. н. ст. лютого 1649.

Teria secunda post. f. s. Dorotheae virg. pxma.

Do urzędu y act łuteyszych grodzkich Halickich oblicznie przyszedszy, skoro acta otworzone po incursij kozackiey, urodzony imc p. Wojciech Swaryczowski swym y urodzonych ładwigi Słupski, niegdy szlachetnego Andrzeja Kosakowskiego małzonky, Wojciecha Hubickiego, Doroty, Zophii, Barbary Hubickich rodzonych, małzonek, szlachetnych pp. Wichowatego y Sieleckiego, niegdy szlachetnego Floriana Hubickiego, syna z corki, s Katarzyną Kucharską, pomienionego Floriana małzonką, spłodzonych, iako pokrewnych swych, imieniem — in et contra famatos: Ihnat Łąsy, Tymko Mielnika zięć, Iwan Ławer, Krawiec Wasil, Markowieta rodze(ni, Petro) Koczkodan, pop Duniec — oppidanos Calussiensis; et laboriosos: Mathy watanas iasieniecki, Iwan Matiw zięć, Sawka Dudka Ursulowieta — Iasieney; Demko Iwanik, Paulowieta, Ihnat, Pawel Iwankow ociec, Hryuko Nelreczyez, Hryn syn Pawlow, Hryc Siodelnik, Iwan Turkinin zięć, Sawka, Hryc — Sliwezanie; Iusyp Uhryn, Tabiecz, Les bracia, Hryc Dudka, Ambrozowieta bracia, Mielnik — Niebyłowcy; pop krasnienski z synami, Danilo Pobereznik, Borsutieta — s Krasnego; Łysakowicz, Pawel Noga, brat iego, Maty Olyniak, Sawka Kowal, Mielnik — Łzancy; Iwan Dorohenka, Mazurów Iwan, Malasz pop kamieski, Iwan Kowlanicz, Andreas Kuczemka, Iwanczyn, Iwan Mazurowego brata, Wasil Dankowicza syn, Iwan Tabycz, Wasil Krawiec, Woitko Bahnirzuw, syn Pawłuw, — Kamiency; Ruzkowicz Ławer, Kuz Hlibkow, Malycz Melen, Stec Ozar, Ruzkowicz Mis z synami, Hryc Hryzkowicz, Kolackowicz, Stasiuw syn — Byrłozanie; Char Kobelow, Pawel brat iego, Mati Osadca, Iaremka Dudka, Panko Kabaiewicz, Iwan Kabaiewicz, Hrycowi synowie, An-

drus Czernackowicz, Andrus Szynkarz, Iwan Lechnowicz, Prokop Petruw syn, Honczerik — Dołzanie; Mathi Osadca, Iaremkow, Dudeczyn syn — Puilanie; pop z Grabowki, Iarema wataman teyze wsi; Wasil Kostikow syn, Les Popowicz — Podmichalecki: Choma Maciszyn zięć, Les Petenkow syn, Klimowi synowie, Błazkowi synowie, Hoczewka, Kłapanicz, Mielnik z Siwki, Iwan, Stephan Matyszkowie — Siwczanie; Marko Lisowiec — Kopaniecky, Prokop Iusiewicz, watunan Mikita, Iac Kowalewicz, Petro Procopiët — Uhrynowcy; Pullorak Korzyn Koreniewicz, Olexa haiduk — Kadowbnianski, in bonis villarum: Iac fienjia, Sliwki, Niebyłow, Krasne, Lzanie, Kamin, Byrtohi, Dołhe, Puyło, Grabowka, Podmichale, Dobrowlany, Siwka, Kadowbne, Kopanki, Uhrynowy, Mosciska, Wistowa, capitaneatus kalussiensis residentes, ac totam communitatem tam oppidi Ka(lusza, quam) earundem praefatarum villarum nemine excepto, s(ubditos) mgci Ioannis Zamoisky, Capitanei calussiensis, iako pincipałom, wudzom, buntownikom, tum et contra laboriosos: Iwan zięć Raykowiczow, Dmitr Boiewiët Czaikowiczow, Tymkow zięć, Wasil Diakow syn, Lokotoszczyk, Dorobenka Iwan, Hryc Danilow, Mikula, Stephan Smukowiät, Iwan Dawidowicz, Dembko Stasiow, Hryc Charbał, Wuntun Kapustewicz, Lachowicz Michailo, Fedyna zięć Lopateczakow z Swaryczowa y zięć Kowalewiczow z Ruwni, — in bonis villae Nowica residentes, ac totam communitatem nemine excepto eiusdem praefatae villae s. r. m. subditos, ad praesens tenutae nlis Francisci, Michaelis, Floriani, fratrum germanorum, Wasieczynskich; et laboriosos: Ihnat, Iacko, Fedur Boikowięta, Gontewicz — in bonis villae Tuzyłow residentes, subditos nlium Georgii, Casimiri, Laurentii, Zophiae Zolądzio-wua, olim nlis Ioannis Dubrawsky filiorum et consortis Dubrawskich, certarum sortium in eadem villa haeredum; et laboriosos: Fecura Iurowiät, Iwan syn iego, Iwan Waca, Fedur Kowalewicz, Fed syn iego — in bonis villae Ruwnia residentes, subditos nlium Michaelis Zurakowsky, Ioseph Kulicz-

kowsky, Fedko Swaryczowsky, Sien Hoszowsky, in eadem villa certarum sortium haeredum; et contra laboriosos: Andrus Filimowicz, Kucan Mikita, Glochowicz Symko, Kuzma Kobielewicz, Isztwan Uhryn hayduk, Hawryło, Iwan, Paweł popi — in bonis villae Perehinsko residentes, ac totam communitatem nemine excepto eiusdem praefatae villae s. r. m., tenutae pro tunc mgcae Annae Ostrowzanka et Stanisłai Iablonsky, olim mgei Ioannis Stanisłai Iablonsky, gladiferi regni, consortis et filii; et contra laboriosos: Iwan Buniewicz, Fedyna Ruzkowicz wataman, Iwan Rudkowicz, Fedur Sysakow, Iakim Sysakow, Szy(mon) Szwiec — z Rozniatowa; Dumiczow Fedur, Szymczycha (wdow)a, Hryc Macewicz, Fedur Kluczycz, Beizeniow, Iwan Dudka, Maxim Matliow syn — Ceniawscy; Prokopiec Mikula, Kost Melanicz, Iwan, Prokop Mikitycz, Stephan Rosczynicz — Kniaziewscy; Fedor pop, Oruwskiego syn, Iwan Berycz, Michayło Brezyniec — Dubianski; Sywak — Lecewski, in bonis villarum: Rozniatow, Ceniawa, Duba, Kniaznowskie, Resniaty, Rupno, Iasenowiec, Lecewa nouae locationis residentes, ac totam communitatem nemine excepto earundem praefatarum villarum, subditos haereditarios illis et mgei Christophori Koniecpolski, pallatini belzensis; ac laboriosos: Hryc Ryczul, Tymko Właszynow, Olexa, Mikita Tupiszyn, Iurkow Michailo, Hryc Filiow, Rozna Iurkowicz, Fedur Pankow, Sen, Iwan Popowicz, Ostalii, Matli Wozny y z synem, Petro Illinowicz, Danilo, Dmitr Szlachetnic, Hryc Suszczyn, Maxim Maty. Fil Korol, Choma wataman, Danilo Belzuczenin, Łuczka Iko[w] zięc, Tur Hawryło, Cuhyrka wataman, Fil Filigaret, Ihnat Cwiekunow, Iurko Semianow, Danilo Semianow, Iwanko, Fedyna Popowieta, Filewieta bracia Maxim, Iwan, Fedur, Fedyna, in bonis villarum: Welzyz, Maximuwka, Lolin, Niegryn. Pszenicznik, Diedycz, Nowoszyn, Pacikow residentes, ac totam communitatem nemine excepto earundem praefatarum villarum, subditos haereditarios nlium Samuelis, Nicolai, Ioannis, Caroli,

abbatis coronouiensis, Michaelis et Fruzya Truskulaska, olim [nlis Iacobi Czollhansky consortis et filii, Czollhanskich]; Michaelis, Adam fratrum germanorum Gruszeckie, Głoskowsky, quouis iuris titulo possessorum mgei Alexandri Didoszycki, castellani lubaczouiensis, Stephani Poniatowskyh, Iordan Gasiewicz et Fennae consortis eiusdem, Maruchnae Korczynska; ac laboriosos: Iwan Bordysz, Stephan Hawryłow, (Szmukala Iwan, Wasil Bilinsky z synami, Andrus, And(rey) Procyńszyn, Sus, Hryn Andzienkow, Ihnatenkow, Mysi(kow, Lesi)kow, Zwarycze — Strutyncy; Hauryło, Andrus, Iwan (Pawło)wi synowie, Michailo Kocierebczyc, Stephan (wataman), Gontarewicz Michailo, Mis Duma, Iurko Tupiczyn synowie, Iwan Pieczunczak Dmitruw, Stephan Kniezewicz, Pitr popuw syn, Fed Swierzycz, Wasil, Hryc Labiczow, Iwan Kowalow, Dmitr, Michał, Ihnat Iwankow, Mikula Iwancię, Iwan Petrowicz, Lewczyn Fedko, Kuczanowięta wszyscy, Fedko Truszewicz z synami, Wasil Popowicz, Iwan Dacinowicz, Stephanowicz Iwan, Kost Sieniewicz, Filewicz Michailo, Maccenko Fedorow syn, Strzelec, Sienien Melczykowicz, Łukacz, Andrus, Andryczko, Radewichowie synowie — in bonis villarum: Strutyn, Grabow, Ilenie, Suchodoł, Lipowica, Łopianka capitaneatus dolinensis residentes, ac totam communitatem nemine excepto earundem praefatarum villarum, subditos illris et mgei Ioannis Nicolai Danilowicz, supremi regni thesaurarii, capitanei dolinenensis; et laboriosos: Michailo Pliczycz y Choma rodzeni, Iwan Chymicz, Iacko Wuitowicz, Andri y Petro Perehinski, Iwan Zwarycz, Hryc Pobereznik, Czarnopysok, Kuzma Krawiec, Iwan Trinka, Stec Mielnik — in bonis oppidi Raygro d nouae locationis residentes, ac totam communitatem nemine excepto eiusdem oppidi, subditos illris et mgei Vladislai Dominici ducis in Zasław Zaslawsky, pallatini sendomirensis — comprincipales, y inszym pomienionych wszystkim pomocnikom, ktorych oni imiona y przezwiska lepy wiedzą, y ktorych ad praesens protestantibus ignota sunt nomina et cognomina, verum eorum denominationem saluam

sibi in post acceptam notitiam reseruando, questi et protestati sunt idque in eo: — isz ci pomienieni pryncypalowie, zapomniawszy boiazni Bozey, nie pomniąc (na) prawa boze y ludzkie, przeciwko naiezdnikom cudzych... zhuicom y męzoboycom surowie vchwalone, znie(warzy)wszy zwierzełnose i. k. m. wrzędu sta... podnioszszy chorągwie swowolne y zebrawszy z tych pomienionych włosci ruznych powiatow ludzi ze trzy tysiące y więcey (cum quibus in foro fori salua actio manet) manu armata, to iest z działki, hakownicami, kobyłami y in-szym orężem, ktorego vsus lege publica est vetitus, nie pamiętając na wiarę chrześciańską, obyczaiem poganskim idąc przykładem lotra Chmielnickiego, człowieka niezboznego, wiary chrześciańskiej przesadowce y rebellizanta korony polski (sic!), czasu niedawnego sub interregno w roku tysiąc szesecetnym czterdziestym osmym, mensibus septembre, octobre, nouembre et decembre na wykonanie wszelkich złych rzeczy nigdy niesłychanych zbrodniey, okrucienstw, mordyrstwa y zaboystwa wyuzdawszy się, nulli parcendo sexui, pomazawszy się krwią niewinnych dzieć, panienek y roznego stanu vtriusque sexus ludzi, i na pomienionych protestantow. ludzi spokojnych, niewinnych, zdrowie y chodoby naprzod we wsi Ruwni violenter nastąpili. we dworze pomienionej pani Kosakowski nie nalazszy, dwor iey złupili, zboza, mąki y co było w komorach poodbiawszy, kury, gęsi in vim praedae et spoli zabrali, kucharkę na imie Maruszkę wziowszy piekły, związawszy topic wiedli, o pieniądzach pytali paniey, y krow dwadzieścia, wołow czterdzieście, młodzikow szesc, ozimkow szesc wzięli. Stamtąd nastąpili do wsi Swaryczowa, we dworze szlachetnego Woiciecha Swaryczowskiego nie zastawszy, dwor iego naiechawszy, złupili, rzeczy, zboza, mąki, wozy okowane, przedziwa lny, komory poodbiawszy, kury, gęsi, indyki, kaczki in vim praedae et spoli zabrali, wylupiwszy dwor, cum tota suppellectili domestica spalili, stada siedmdzie(siąt), zrzebcow szesc, bydła czterdziesci, swin piędzie(siąt, wzięli) y między sie podzielili, poddaną protestant... wsi na dom, naszedzsy na imię Tenna

Iwankową wzięli, nie wiedzieć gdzie zapodzieli, skrzynie komory poodbiawszy, cokolwiek było chust y innych rzeczy, także woły dwa, krow dwie pobrali y między się podzielili. Stamtąd poszedłszy na zamek Rozniatowsky naszli, w którym tymże protestantom komore, w ktorej schowanie mieli przed trwogami, a nie mogąc przed nagłym nieprzyjacielem ze wszystkim wchodzić złupili rzeczy, mianowicie . . .¹⁾ pobrali. Tym się nie kontytuując, dowiedziawszy się o protestantach y innych obywatelach w kupie wchodzących ze zdrowiem y chodobami swymi za dwie mili we wsi Welzyzu, którzy sobie nie mogli rad[y] dac, gdzie by wchodzić mieli s tą kupą, zraz z Ruzniatowa nocą poszedłszy vderzyli na tę wies Wielzyz. Tamże gdy się hałas stał, a chorągwie z góry sypiące się obaczyli, rozumiejąc ze Orda, od wszystkiego wozy z chodobami poruciwszy, ze zdrowiem y dziadkami protestantowie w las wchodzili, a ci pomienieni należnicy skrzynie, szkatuły porozbiawszy, wszystko zabrali, mianowicie . . .¹⁾ wzięli y między siebie podzielili, y tym się nie kontytuując, po lesie rosypały się, szukając tylżezbiegów, tamże polapawszy, mianowicie z Nowosiłce, ze wsi starostwa dolńskiego, watan z synami siekiry do szybie przymierzali, a snadż za wybawieniem boskim iakiegos miłosierdzia zazywszy, odarszy ze wszystkiego, pieniędzy złotych sto, co przy sobie mieli, wzięli y puscili naga, których rzeczy pomienionym pobranie szacuią sobie ab utrinque protestantes na złotych szesnastu tysięcy polskich (exceptis interemptis) szkoda, o co iterum atque iterum protestuią się naprzeciwko pomienionym principalom, compriincipalom y pomocnikom ich, ofiaruiąc się z nimi o to prawem czynie w sądzie należnym salua melioratione et approbatione huius protestationis uli Kosakowska Heduigi et alius postquam conuoluerint in toto reseruata.

(*Ind. vol. castr. Hal. a. 1648—9, t. 141, p. 1086—95*).

¹⁾ Тыр снне тых пичей.

LV.

Універсал Яна Казимира до підданих, аби заперестали бунтів.
8 н. ст. лютого 1649.

Ian Kazimierz etc.

Wszem wobec y kazdemu z osobna, komu to wiedziec należy, a osobliwie miastom, miasteczkom y wszystkim włościom dobr naszych krolewskich, duchownych y szlacheckich w wojewodztwie Podolskiem y Bracławskiem będącym, oznaymujemy tym listem naszym, iz my będąc z woley Bozey wolnemi głosami roznych narodow obrani krolem polskim y w. x. lithewskim y posadzeni na thronie najiasniejszych przodkow naszych, to w osobliwym mamy staraniu y pieczołowaniu, abysmy powszechnią zgodę y miłosc między narodami sobie od Pana Boga powierzonymi pomnazali, tudziez kwitnący pokoy krzewili y szerokosc państw naszych na postrach nieprzyiacioli postronnych łaskawością naszą y dobroczynnością krolewską napelniali, zdobili. Zsyłamy tedy urodzonego Stanisława Lanckoronskiego, kasztelana kamienieckiego, aby wiernym naszym ogłosil y opowiedzial tę, którą wam ofiarujemy, łaskę naszą, tudziez aby wszelkie zamieszanie, które się pod interregnum po zesciu krola imci pana brata naszego między narodami, nam tezaz od Pana Boga powierzonymi, wszczęło, y zawziętosci wzniecone były, vspokaiał, ofiarując wiernym naszym wszelkie przeszłych występkuow zapomnienie, gdy po wiernych naszych skłonność y posłuszeństwo, od poddanych krolom panom swoim należące, vznamy y obaczemy. A iezeli by zas tacy się znaydowali buntownicy, którzy by łaską naszą pogardziwszy, rzucac się mieli do iakich sposobow dalszego zamieszania rzpłey y buntow zawziętych nieprzestawiali, takim surowosc naszą y karanie opowiedziec ma imieniem naszym krolewskim. Nie zycząc tego iednak, abysmy na początku szczęśliwego panowania naszego wiernym poddanym naszym postrachem bydz mieli, ra-

czey łaskawosc naszą wiernym naszym y powtore ofiaruiemy, tudziesz y pomnozenie swobod y wolnosci swoich, iz wierne wasze z szczodroblivey ręki naszej za vpokorzeniem się y poskromieniem swowolnikow vznawac y odnosic będziecie, obiecuemy. Azeby się przytym temusz vrodzonemu kasztellanowi kamienieckiemu lub samemu lub ludziom, za ordynansem iego idącym, stanowisk y chleba chętnie pozwalali, na co dla lepszey wiary ręką się podpisuiemy własną z przycisnieniem pieczęci koronney.

Dan w Krakowie dnia osmego miesiąca lutego roku pan-
skiego MDCXLIX, panowania krolestw naszych, polskiego
y szwedzkiego, pierwsze[go] roku.

Locus Sigilli maioris cancellariae regni.

Ioannes Casimirus rex.

(*Ind. rel. castr. Tremboul. a. 1648 9, t. 141, p. 117—18, obl. 26/II*).

LVI.

Андріа Клузовскій скаржить ся на селян з Юрова за грабо-
ванс. 9 м. ст. лютого 1649.

[E] Feria tertia ante f. s. Valentini 1649 gnosus Andreas Klusowsky contra laboriosos: Macko Ciesielczyk poporum, Wasil Marcin, Iacko Kuniec, Iacko Loyko, Lesko Kolbania, Kruchio, Pilik, Kisaczek Woytowiczowie de v. Iurov s. r. m. et totam comunitatem villae eiusdem protestatus est eo, — quia ipsi, dum protestans consulendo fortunae ac salutis suae Zamosci pacificus euadendo saeuitem tyrannicam eorundem hostium tempore incursionis ac obsidionis resideret, bona protestantis v. Grodek inuaserunt eandemque villam vndiquaque circumdatam repulsis subditis de v. Grodek protestantis, ad reprimendam violentiam congregatis, despoliarunt.

(*Ind. rel. castr. Bels. a. 1649, t. 236 p. 102—5*).

LVII.

Петро Студзінскі падас селян з Медухи й Семіговець за зруйноване майна й убійство. 9 н. ст. лютого 1649.

[E] Feria tertia post f. s. Dorotheae v. 1649 nllis Petrus Studzieniecki protestatus est in et contra laboriosos: Lewko Kucykow, Iaremko fratres germanos, Orysko Pasiecznik, Iwanum filium Lewko, Wasil Babicz, Vrasz wataman, filios ips(ius) Andream, Hawrylo, Wasil, Fed — de villa Meducha; sum Zacharko de villa Siemihowee; Bartholomaeum Szutkiewicz, ministerialem, ad praesens in detentione curiali konkolnicensi detentum, denuo Zin, Michailo Kuliszczyn — de villa Mieducha, tum et alios principales, compincipales ideo, quia ipsi autumnino proxime elapso circa festum S. Aegidii abbatis (1/IX. 1649) primum apisterium desolarunt; mnlis regni prou. Albertus de Studzianka dum et quando, vt ab isto nefario conatu vt et actu recedissent, eosdem admoneretur, ex bombardis longa puluere sulphureo onusta traciecerunt; nec tanto crimine perpetrato saciati in summum damnum, vt etiam [n]omen hominum catholicae fidei dederetur, curiam ipsius propriam in villa Meducha sitam stramina circa obuolutam receptis rebus funditus combusserunt, molendinum braxatorium, winnice słodownie, funditus desolarunt, siluas, gaios in nihilum redegerunt, exciserunt et ad suum vsum conuerterunt.

(*Ind. rel. castr. Hal. a. 1648–9, t. 141, p. 1098–1400*).

LVIII.

Ах. Курдвановскі подас пона з Жукова за провід у знищенню його двора. 9 н. ст. лютого 1649.

[E] Feria tertia f. s. Dorotheae v. 1649 gnoscus Alexander Kurdwanowski protestatus est in et contra poponem

tum et filium eius Gryga de villa Zukuw, subditos gnosi Alexandri Bydlowski haeres, ad praesens vero possessionis gnosi Martini Chronowski, ideo, — quia ipsi autumnoproxime prtī anni sub tempus interregni more Koza-korum in villam Brodyczyn, tenutae ad praesens eiusdem protestantis, adscitis sibi multis complicitibus cum vario armorum genere et violenter incurrerunt ibidemque res eiusdem protestantis receperunt. Nec his contenti adiunctis sibi aliis complicitibus et cooperatoribus multis, vct laboriosis: Zaiaczyk, Kopystka wataman cum filiis et Worobczyk, principalibus — de villa Bortniki; tum oppidanis de oppido Kamionki nuncupatis, vct Pellione Czerewaty et Woszoboinik Ambrosio, subditis tam praefati gnosi Alexandri Bydlowski, quam et gnosi Iacobi Kalinowski haereditariis et aliis multis in termino futuro seorsiuo regestro expressis, cum quibus curiam eiusdem protestantis in eadem villa Brodyczyn sitam combusserunt et (in) puluerem redegerunt, deuastarunt et fere totam vi(lla)m in nihilum conuerterunt.

(*Ind. rel. castr. Italic. a. 1648—9, t. 141, p. 1097—8*).

LIX.

Реляція возного про убитє Мартина Бабецкого калуськими міщанами. 16 н. ст. лютого 1649.

[E] Feria tertia post f. s. Valentini mart. 1649 mnlis regni prouidus Wasil de Podhorki recognouit, se ad requisitionem gnosae Catherinae Iasinska condescendisse feria tertia ipso die festi purificationis B. V. M. (2/II.) ad oppidum Kalusza ibidemque exemptum e sinio nudum olim nlis Martini Babecki, famuli gnosi antea Alexandri Iasinski, ad praesens in vinculis Tartarorum detenti, per famatos: Andrus Petraszowicz, Iwan Lechnowicz, Hawryło Konicky, Winnik, Malecky ac alios inculpatos, ciues et incolas oppidi Kalusza s. r. m.

Зверса до історії України-Руси т. IV.

tempore incursionis rebellisantium ligato ad columnam crudeliter interempti vidisse eodemque inculpato pro ueris homicidis proclamasse circaque magistratum eiusdem oppidi Kallusza arestasse.

(*Ind. rel. castr. Hal. a. 1648 - 9, t. 111, p. 1107-8*).

LX.

Кс. Христофос Янецкий подас рогатнѣськихъ жицанъ за нападъ на костелъ. 25 н. ст. лютого 1649.

Feria quinta post dominicam Inuocauit quadr. Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Haliciensia personaliter veniens admodum rindus in Christo pater Chrisostomus Janeki, decanus et praepositus rohatinensis, suo et venerabilium mansionariorum ecclesiae parochialis rohatinensis tituli sancti Nicolai episcopi et confessoris nomine graui cum querela eidem officio protestatur contra famatos: Iwanum et Haurys Kuczarowicze, patrem cum filio, pro tunc aduocato per Kozakos instituto, Iwanum Serifabrum, Dmitr Tolcybidy, Philippum Pellionem, Sen Hlahay, Danilo Okop, Wasil Czutrowaty, Danilo Wykreiak, Paulum Kasia, Iackonem Saslanik, Iurkonem Sartorem, Iwanum Bahry, Paulum Masnica, Iwanum Stupak, Andream Gumowski, Iwanum Terebuszka, caeterosque omnes et singulos, quamuis separatim expresse nominandi et exprimendi essent, (modo sint ex confratribus et sodalibus confraternitatum et sodalitatum antiquae et nouae ciuitatis Rohatinensis atque suburbanis Rabincensibus) homines ritus et religionis graecae conciuces et incolas Rohatinenses, pro eo,

quia illi timore diuino postposito nullo respectu legum et immunitatis ecclesiae habito, imo graui odio contra fidem catholicam romanam conspirantes, sub praetextu licentiorum Kosakorum anno pxime praterito die sexta octo-

bris et aliis diebus subsequenlibus praedictam ecclesiam sancti Nicolai confesioris violenter inuadentes omnia sacra pe(r) summuu scelus contaminauerunt, iniectis plurimis cadaueribus etiam eorum, quos lex ecclesiae uelat sepelire, faedarunt, grauia damna seris violenter oblatis, sforibus securibus perforatis ecclesiae intulerunt, supellectili sacra eandem spoliarunt . . .¹⁾ Domo octo sacerdotum captis inde omnibus mobilibus non modo spoliarunt, verum de mera malitia ablatis iude foribus, fornacibus, fenestris, scammiis et omni ferramentorum genere in meram solitudinem redegerunt. Idem fecerunt cum sc(ho)la ad instituendam iuuentutem excitata atque cum domibus (bacca)laurei, organarii et aliorum ministrorum ecclesiae (supra)nominatae. Diuina altaria non modo vastarunt uerum etiam in ipsas venerandas sacrarum reliquiarum thecas et sepulchra mortuorum more plus quam barbaro et immanitate bellina sacuierunt. Tabernaculas pro parandis et coquendis lateribus ad fabricam ecclesiae spectantes ex ipsis radicibus exciderunt. Fontem ecclesiae contiguum ablatis inde trabibus data opere destruxerunt. Omni denique ornatu et mundo ecclesiastici argenteo, aereo, stanno, serico, holoserico, laneo, lineo caeterisque omnibus utensilibus et ad vsum sacrum rebus spectantibus eandem ecclesiam spoliarunt et ad extremam pauperiem redegerunt suoque nefario et sacrilego excessu uti religionis catholicae proditores spe impunitatis ducti damno eidem ecclesiae maxima ad triginta milla florenorum polon. ualentia intulerunt eoq(ue) facto poenas legum demeruerunt, ratione quorum etc . . .

(*Ind. rel. castr. Ital. a. 1648-9, t. 141, p. 1127-1130*).

Той сам подав того самого дня скаргу від себе на міщан :

Iwan et Haurys Kuczarowicze, patrem cum filio, Iwanum Serifabrum, Dmitr Tolczybida, Philippum Pellionem, Sen Hlahay, Danilum Okop, Wantum Czutrowaty, Paulum Iannikow,

¹⁾ Тут пропущено спис цих річей.

Pankouenn Masnica, Michaellem Zapruta, Danilo Wykreiak, Iwanum Bahry, Iwanum et Stecum Trebutos, Zacharcam Filczakuw, Stec Mantow Okrepkones, Kozalinos caeterosque omnes confratres et sodales confraternitatum et sodalitatum, antiquae et nouae ciuitatis Rohatinensis atque suburbanos Babincenses, homines ritus religionis graecae, pro eo — quia ipsi anno pxime pto die sexta octobris et aliis diebus sequentibus ipsius domum violenter inuadentes omni suppellectili domestica tandem spoliarunt, auferentes inde bibliothecam ex multis et variis authoribus concinnatam, immagines in aere et tela depictas . . . et in vsum suum conuertebant, domum Balinchowsky dictam vastarunt et eius partem mediam in coquenda cereuisia absumpserunt, ne vnum quidem integrum, angulum, qui inhabitari possit, reliquerunt, damnaque sibi protestanti ad decem millia valentia intulerunt. (*Ibidem* p. 1130—2).

Позов в обох сиравах вніс кс. Яноцкый на люблинський трибунал під датою 12 н. ст. квітня 1649. Окрім імен згаданих в поданю позов аверяєнай тут ще проти: Iurkowi Satori, Gabrieli et Les Perebichailo, Fedorio Bryndaer vna cum fillis Steco, Mankowi, Andreae et Stas Galuga, Haurys Rozdolski, Philippo Zgliniscza, Wasilo Mazanski, Stephano Skolski, Wasilo Kos, Stecio Palaszczak, Wasilo Fickow, Andreae Procyszyn, Petro Potocki, Misko Popkow Kuliniak, Kulczycki Paulo et Mackowi Terlecki, Hrickowi Iwanicki, Senio Pypka, Michailo Foska, Michailo et Lesko Hedziakis. (*Ibidem* p. 1559—5)

LXI.

Зофія Іголовска подає селин з Камінки за спаленс двора в Руді.
25 н. ст. лютого 1649.

Feria quinta post dominicam Inuocauit quadr. 1649 nlis
Andreas Zerzynsky, plenipotens gnoscac Zophia a Belzec Glo-

gowska, protestatus est contra laboriosos: Fedko Szarkow, Hauryło pop, Iwan pop, Iwan Supronowicz, Iacko zięc Supronow, Zubek, Iaremko Sklarz, Stecko Malar, Czernicki, Ome-liancy, Iwan Zienikow, Luc Kotowicz, Pozdzik, Wolkowie, Korczykowic, Stecko Vlichy, Andruszko Bezruky, Bilannik, Choma Pasynek Billanikow, Kaliszowie, Ilryc Sawin Iwan Niedzwiedkow, Kowala Stecko, Mielnik, — principales, totamque communitatem de villa s. r. m. Kamionka, tenutae mgci Ican-nis Zamoyski, in eo, — quod praefati subditi accepto de ad-uentu rebellium Kozakorum ad bona Potylicz nuntio, dum oramen sub id tempus deposuissent obedientiam, sine mora turmatim ad bona Potylicz egrediuntur et praefatis rebellibus sese coniungunt, circumquaque nondum deuastatis possessionibus, vbi opulentae spes praedae ac nobilium tutioribus receptaculis insistentium inerat praesentia, bona praefata villae Ruda, [cui se olim gnoscus Gergius Belzecky] vna cum pluribus nolulibus commiserit, inuadunt ibidemque per violentiam Kozakorum expugnato fortalitic caesis ex nobilitate plurimis, dum Kozacy auro et argento ac vestibus aliisque praeciosioribus incumbunt, ipsi diuersae sese accingunt praedae, peccora, pecudes, lebetes, bombardas etc. etc. recipiunt demosque suas exportant, ac demum dum praefata Kozakorum turba de bonis Ruda, Zamoscium expugnandum sese submouet, iterum ad bona eiusdem Ruda, iam ab omnibus deserta, adueniunt ibidemque frumenta omnia recipiunt, stagnum demittunt, curiam quoque expilatam exurere non verentur.

(*Ind. rel. castr. Bels. a. 1649, t. 236, p. 143-7, 133-6*).

Позов в тія справі внесено 18. марта 1649 р. (*Ibidem p. 250-7*).

LXII.

Валеріян Жардецкий подає селян з Білих і Чорних Ослав і пн. за спустошенє і спаленє його двора. 2 н. ст. марта 1649.

[E] FERIA tertia post dominicam Reminiscere 1649 protestatio gnosi Valeriani Zardecki contra subditos villarum:

Biale Oslawy, Czarne Oslawy et Sloboda Rosiana aliarumque villarum, quae et qui specificabuntur, ratione sui curiaeque in bonis villae Biale Ostawy sitae sub praetextu et more Cosacorum inuasionis, deuastationis, rerum totiusque suppellectilis domestice pecorum, pecudum, omnium frumentorum varii generis receptionis, denique iam deuastatis et receptis rebus omnibus eiusdem curiae conflagrationis.

(*Ind. rel. castr. Halic. a. 1648-9, t. 111, p. 1140-1*).

LXIII.

Ухвала соймику в Судовий Вишні 3 н. ст. марта 1649.

My rady, dygnitazre, wrzędnicy, rycerstwo ziem Lwowskiey, Przemyskiey y Sanockiey wojewodztwa Ruskiego na dzien dzisieyszy na seymnik relationis do Wisni z seymu szczesliwey koronacyey nowego pana zlozony zgromadzony, stosuiąc sie do declaratyei ich mciow pp. poslow e medio nostri na seym coronationis wyprawionych na tymze seymie uczynionej, upatrując przytym pilnie oyczyzny necessitates, za spolną zgodę y namową naszą pod approbatyą seymową takową między sobą nizey wyrazone stanowimy laudum:

A naprzod co sie tknie dwoygą podymnego, na tymze seymie coronationis na zaplate woyska pozwolonego, o to aby w pomienionych ziemiach naszych wszystkich trzech poborami wydawane y przez ich mciow pp. poborców nizey mianowanych wybierane y do skarbu albo do rąk tego, komu skarb assignał naznaczy, wydawane były, niec chcemy. Ktorych to poborow wybieranie a die 20 martii y przes cale niedziel cztery trwac bedzie saluis abiuratis desertorum et liberis pro tunc ciuitatibus ziemi Lwowskiey takaze y w ziemi Przemyskiey z tey tu strone Sanu będących, iako przes nieprzyziaciela dotkniętych, oprócz Dobromila, Rybotycz y Bierzce, ktore trzy miasteczka

rownie z drugimi poborow powinne będą wedle declaracyey seymowey et iuxta constitutiones anni 1628 et anni 1629.

A iżż ziemia Sanocka in tam flagranti reip. czasu nie mogła, iako teżż poniekąd spustoszona, na przeszłym seymie urzptey efficere, aby od declaracyey na seymie electionis przez niektórych ichmciow tam będących względem dwoyga podymnego uczynioney wolna bydz mogła, pewna iednak będzie że to, da Pan Bog, circa coaequationem rzpta wytrąci to dwoie podymne takimże sposobem, to jest poborami wydac obiecuie saluis abiuratis, które to poborow wydawanie. folgując zniszczalem poddanym, że oraz teraz z drugimi poborami wydac by nie podobna ad diem 10 maii odkłada, od którego dnia wybieranie tych poborow przyczyniac się ma y 1ma iunii konczyc się bendzie.

Do których poborow wszystkich wybierania wszystkie ziemie trzy mianuią sobie poborców: Ziemia Lwowska imci p. Iędrzeia Łosia, Przemyśka imci p. Ierzego Grochowskiego, wojskiego samborskiego, ziemia Sanocka do pierwszych poborow mci p. Melchiora Grotkowskiego, do wtórych poborow imci Andrzeia Pobidzińskiego, którzy praeuio iuramento w grodzie swoim fideliter et efecte wybierając do iednego poboru ze wsiow groszy 3, z miast mnieyszych po groszy 16, wiekszych po złotych dwa y groszy 15, wiecey nie wyciągając, contentowac się będą, a registra, wedle których wybierac będą, do grodu swego oddac y wedle nich calculum czynic mają.

Nie małą folge zobozaliych poddanych. y subsidium na teraznieysze potrzeby byc rozumiejąc czopowe, którego w ziemiach naszych wszystkich trzech expiratia die 12 iulii w roku teraznieyszym konczy się, y niepewni będąc przed tym czasem inszego seymiku, tedy authoritate praesentis conuentus nostri non derogando wybieranie teraznieyszego, nowe czopowe a die 12 iulii anni praesentis do lat dwu, do takowegosz dnia prolonguemy y stanowimy y ono osobom nize mianowanym in administrationem puszczamy, które przez ichmciow panow administratorow nizey specificowanych praeuio iuramento w grodzie

sposobem konstitutiey anni 1628 opisanym wybieraniem bydza, ktorzy to ichmc pp. administratorowie miast y rejestrow dozierać, registra authentyczne wszystkich miast in rationibus suis producować y do grodu co kwartał podawać, także y każdego kwartału ile pieniędzy z miast y miasteczek wybiorą, na ratuszu miasta swego powiatu na miejscu bezpiecznym złożyć, co w ziemi Sanockiey do rąk imci p. Sędzickiego iako szafarza oddawać mają, contentując się od złotego groszem, a administratorowie mieyscy szelągami.

Do którego przysłego czopowego wybierania mianujemy sobie administratorow: ziemia Lwowska imci pana Stephana Naraiewskiego, stolnika podolskiego, ziemia Przemska imci pana Kaspra Woiakowskiego, podstolego przemyskiego, ziemia Sanocka imci p. Melchiora Grotkowskiego.

A iż imc p. pisarz ziemski przemyski, poborca teyże ziemi, nie małą poborow, które do wybierania imci należały, rentatow delate nam producował, wkładamy to na ich mc pp. dzierzawcow dobr duchownych, krolewskich y dziedzicznych, aby te zatrzymane pobory w tych dwu niedzielach od dnia dzisieyszego rachując, do rąk imci, nie zasłaniając się świeżą deustacją, uiszc postarali się. A jeśli by w tym czasie oddane nie były, na imci p. poborce wkładamy, aby poborow takowych in officio castrensi iure uindicował et cum poenis repetat.

A iż wiele ichmc pp. poborców ziem naszych dotąd nie oddali rationes exactionum s. arum, wkładamy to na ich meciow ażeby się żadną niewiadomością nie zasłaniając, na przyszły da P. Bog seymik nas pierszy gotowi byli te rachunki oddać, y sami nie zwłocząc w osobach swoich stawie się na tenże czas. I ich moc pp. administratorowie albo arendarze czopowego wszystkich trzech ziem stawie się y rationes exactiey swojej oddać powinni będą, idque sub poenis legum eo nomine sancitorum.

Także y imc p. Samuel Bal ma na tenczas reddere calculum s. pieniędzy, na praesidium na rozboyniki od ziemi

Sanockiey powzietych, a zeszła, która przy nim zostawa, wrocie ex nunc do rąk imci pana sądeckiego powinien będzie.

Należyla rzecz iest et pro tpre praesenti ex occasione samey constitutiei przeszlego seymu, abysmy ziemiom naszym securitatem obmyslili, która ze sine neruo opatrzona, a ten dla terazniejszych podatkow tak prędko obmyslony bydz nie moze, non derogando constitutiei y władzy i. k. m. na pospolite ruszenie na przeszłym seymie consensu ordinum pozwolony, iesli by co, strzez Boze, od buntownikow albo swojejwoli kozackiey periculi ingrueret, sami in personis nostris in obuiam takowemu mało z gotowoscią naszą za obwieszczeniem kastellanow albo propter legale impedimentum starszego vrzednika przes uniwersaly do grodu poslane ofiaruiemy sie, o tym na ten czas wprzod do i. k. m. dac znac mamy y communicatis consiliis zniesc sie y za zdaniem i. k. m. postąpic sobie. Wiece co by na te podatki in publicum praesidium pozwolone lubo z czopowego przyszlego, ktore in deposito et erario nostro co quartal miec chcemy, lubo ex relentis przeszlych podatkow accederet non (sic!) co pieniądzy te do tegosz praesidium na ludzi słuzałe obrocimy, y na tenczas gdybysmy sami in personis nostris staneli, iuxta proportionem pieniedzy kożdey ziemi numerum umowic y starszych postanowic wolno sobie będzie.

Wiele bescpieczeństwu ziem naszych należy na to opatrzenie zamkow powiatowych, ktore ze ad praesens obmyslone bydz nie moze, do przyszlego to, da Pan Bog, seymiku odkładamy, na poprawe iednak fortificatiei zamku sanockiego z :e- tent przeszlych podatkow y przeszlego czopowego ziemie Sanockiey złotych tysiąc pienc seth imci panu sądeckiemu do rąk pozwalamy, ktore ad instantiam tegosz imci (ktory w tey mierze curam suam ofiaruie) ichme pp. exactores wydac sub poenis et foro contra retentores sanctitis powinni będą.

Do teyze naprawy zamku Sanockiego ci poddani, ktorzy lubo od starostwa sanockiego w rozne dzierzawy roznych czasow oderwani są, aby iako z dawnych praw y zwyczajow

ad munitionem zamku tego tenebantur, tak teraz in eo casu et necessitate zeby do naprawy walow sposobienia y przywiezienie drzewa na parkan okolo zamku y stanowienie legosz parkanu, iako na którą wies iuxta dimensurationem przydzie, przez ichmc pp. dzierzawcow przycisnieni za requisitią imci p. starosty sanockiego beli, wkładamy to na ichmc pp. dzierzawcow et contra refractarios wolno bedzie, mandaty u i. k. m. wyiednawszy, in foro fori ichmcioiw pociągac prawem.

A poniewaz ziemia Sanocka od rozboiow nie iest bezpieczna, waruie sobie, aby takze z retent dawnych podatkowy[eh] czopowego y przyszelego czopowego mogli miec iakie praesidium, do ktorego isz imc pan sądecki kosztem swym z checi y miłości braterskiej przylozyc sie ofiarowac raczył, chętni tego będą, ich mc zlecają to, aby do ludu swego pięciudziesiąt iazdy, którym sam tylko zold po trzydziestu złotych na cwiere ex erario publico isc ma, zaciągnol ludu pieszego pinedziesiąt, którym placą na miesiac po złotych pięciu, pul barwy na miesiacy szesc takze ex erario publico isc ma, a to praesidium a prima maii ad ultimam diem octobris sobie obmysławaia.

Dług summy czterech tysiecy złotych polskich imci p. sędziemu przemyskiemu na zatrzymanie chorągwi trzech powiatowych zaciągnionej, a w cieszkiej ziemie naszej razie assecurowanej przez imci pana przemyskiego y niektórych ich mciow pp. sędziow capturowych naznaczonej, aby iegome p. pisarz ziemski przemyski z poborow swoich summe trzech tysięcy y szesci seth złotych (poniewasz iuz czterysta złotych uiszczone) do rąk tegosz imci p. sędziego za quitem ich mciow y za odebraniem tej assecuratyey, w kole naszymu producowaney, na potym sequellam w zaciąganiu długow podobnych ad praesens pozwalamy.

Godni są od nas wszelakiej wdzieczności ich mc pp. rothmistrze ziemie naszej, imc p. Andrzej Pobiedzinski, imc p. Szedzinski, imc p. Łos za merita w swoje y niedobranie chleba, ale ze in tam angusto tempore nie mozem ad praesens ich mciow tak, iako byśmy chcieli, ucontentowac feliciori da P. Bog

tempore ex prima occasione ukontentowac ich mciow posla-
ramy sie, a gdy da Bog poddani za spokojnieyszym cza-
sem wythną sobie, do seymiku to electionis deputata odkła-
damy, imci p. Piotrowi Siecinskiemu na ten czas złotych sto,
imci p. Piotrowskiemu złotych pienedziesiąt, p. Stanisławowi
Łaskowskiemu, towarzyszewi z pod chorągwie imci p. Srze-
dzinskiego złotych trzydziesci, imci p. Woiciechowi Łosiowi, to-
warzyszewi takze z pod chorągwie imci p. Andrzeia Łosia, na
wsłudze powiatowey v niewolą wzielemu, na okup złotych sto
in uim gratitudinis ofiaruiąc, ktore to pieniądze imc p. pisarz
y poborca przemyski za quitem kazdego oddac ma.

Ktore to laudum nasze zgodnie namowione y postano-
wione y constitutią seymową approbowane we wszystkich
punctach cale zachowane miec chcemy. A dla wiekszy powagi
tosz laudum nasze aby do akt grodzkich podane było, pozwa-
lamy, ktore imc p. marszałek nasz przy pieczeci swey ręko
własną podpisuie.

Działo sie na seymiku w Wisni die 3 Martii anno Domini
164 nono.

Piotr Paweł Mniszek, pisarz przemyski grodzki, marsza-
lek seymiku wisniuskiego.

(*Ind. rel. castr. Premisl. a. 1649—50, t. 376, p. 237—43, obl. 5/III.*
Ind. rel. castr. Sanoc. a. 1649, t. 162, p. 2197).

LXIV.

Станіслав Ржечковський скаржить ся на лисецьких міщан за на-
пад на замок у Заболотві. 4 н. ст. марта 1649.

[E] Feria. quinta post dominican: Reminiscere 1649
gnosus Stanislaus Rzeczkowski, bonorum villae Zabłotow hae-
res, protestatus est contra ciues oppidi Łysiec: Tyniec
centurionem, Makar, Hrycko Pinczykow, Hauryło Bubencyk,
Fedor Kosowicz, — principales, Stec, Stephan Rusicz et fra-
trem eius germanum, Iacko Halkowicz, Zydunowiczowie fratres

duos, Semian syn Mykitow, Stephan Karpowicz, Sen Dudka, Ilaszow syn, Andrus Tkacz, Hryc Prydawicz, Prokop Krupicz, Fedor syn Filewiczow, Fedor Dopatyszyn, Semian Dryplewicz, Iwan Czerniowski, Iacko Kramarz, Prokop Topolecki, Tymko Polecki, Hrycyk Iaremczykow syn, Sawka Tomaszkowicz, Philip Maszkowicz, — comprincipales et alias omnes subditos totamque communitatem praedicti oppidi Łysiec in eo, — quia illi facta conspiratione et cointelligenlia cum Kosacis sub tempus interregni coadunatis sibi multis licentiosis hominibus et subditis de variis villis expansis vexillis bona villae Zablotow gnosorum Rzeczkwoskich fortalitiumque ibidem situm inuaserunt, spoliauerunt et depraedauerunt resque omnes mobiles et armatam ad expugnandos hostes totamque suppellectilem domesticam . . . receperunt inter seque dispartiti.

(*Ins. rel. castr. Hal. a. 1648-9, t. 111, p. 1113-4*).

LXV.

Ян Суходольський скаржить ся на селян з Конотоп і Василівцея за спалене двора в Жухові 5 н. ст. марта 1649.

[E] Feria sexta post dominicam Reminiscere 1649 gnoscus Ioannes Suchodolsky de Rzuchow contra laboriosos: Wacko Zygadlik, Chryc Dereczyk, Procz Marcin, Iusko, Lewko Zygadlik, Iwan Wołoszynek, Woytek Rybak, Bartosz Rybak, Parchom Taradaszkow, Szymko Tywon, Ludeczycha wdowa et Miydzik — de villa Konotopy et Wasilowce, gnosi Ioannis Godaczewsky subditos, totam communitatem villarum earundem protestatus est eo, — quia ipsi sub tempus incursionis hostium res protestantis, frumenta, pecus, appartamenta receperunt et horreum conflagrarunt.

(*Ind. rel. castr. Bels. a. 1649, t. 236, p. 175*).

LXVI.

Ухваѣла соймику в Бѣлѣї 8 н. ст. марта 1649.

My rady, dygnitarze, vrzednicy, obywatele woiewodztwa Belskiego na seymik relatiyny, constitutiemi coronationis serenissimi regis moderni canuentus gnalis cracouiensis pxme prtii pro die octaua mensis praesentis do odprawowania naznaczony, na mieysce zwyczajne ziezchawszy się, przychylaiąc sie do constitutii tychze y punktu approbationis laudorum, w tychze constitueyach mianowanego, in ea verba sonantia lauda wszystkich woiewodzt koronnych y ziem, ktore sobie na seymikach relatiynnych de genere podatkov y o bezpieczenstwie pospolitym, iako tesz przeciwko chlopom buntownikom albo zboycom, bez vblizenia praw kazdego stanu postanawia, approbuemy, iako o tym punkt ten obmawia, tak zgodnie miedzy sobą postanawiamy y vigore huius constitutionis, tudziesz punctum miedzy sobą ordnuemy, a to firmiter wszyscy, manu coniuncta et indiuisa strzymac sobie obiecuiemy.

Naprzod co sie tknie bezpieczenstwa pospolitego y woiewodztwa naszego, isz ieszcze nie mamy certitudinem periculum super vniuersa[m] reipub. imminentium, pacisque an belli fortunam mamy sie spodziejewac — nie wiemy dlatego, vpatrując futura, nie o tym bezpieczenstwie na ten czas nie definiamy, ale commisarzow sobie cterech naznaczamy, to iest: imci p. Ianusza Prusinowskiego, podkomorzego belskiego ¹⁾ imci p. Alexandra Belzeckiego, starostę — belskich, imci p. Stanisława Szarbiewskiego, starostę grabowieckiego, imci p. Thomasza z Karnkowa Iankowskiego, pisarza ziemskiego belskiego, — ktorym ich mciow to poruczamy, ysz iezeli by, quod absit, niebezpieczenstwo iakie na rzecz pospolitą y na wdztwo nasze nastempowało, tedy zaras wczesnie vniwersalem swym, zniosszy sie z sobą, maią nas obwiescic y seymik

¹⁾ Се слово зачеркнено.

vigore huius laudi, iako nayprędzy maia nam zlozyc, na ktorym cokolwiek do obrony y bezpieczenstwa naszego obmyslimy, pro rato et grato to przyjac powinni bendziemy.

A izezmy y wszyscy obywatele wojewodztwa naszego podczas inkursyey tatarskich y kozackich przez poddanych buntownikow, zuchwalcow ze wsi duchownych, krolewskich, swieckich wielka szkoda przez spalenie dworow, pohranie bydla, owiec, gunien rozebrania, popalenia, koni zabrania y inszych rzeczy vi et violenter — tak wielką szkodę maia, ysz nie tak wiele nieprzyiaciel koronny, iako ci poddani buntownicy szkody obywatelom naczynili, tedy in toto suprascriptae constitutioni sie conformuiac y punctowi iusz wyzey w laudum tego (sie!) wyrazonemu, tudziesz artykulom seymiku dnia dwudziestego wtorego grudnia anno millesimo sexcentesimo quadragesimo octauo, zgodnie na seym coronationis przeszly vchwalonym, accomoduiac się, forum do opowiadania w grodach wojewodztwa naszego sub quorum iurisdictione bona consistunt, panom y dzierzawcom tych poddanych buntownikow, zuchwalcow, idque ratione non administrationis iustitiae seu statuitionis tych poddanych sine quauis appellatione naznaczamy, dajac moc officiis castrensibus na querellach te sprawy iuxta praescriptum iuris praeiis omnibus iuris circumstantiis w tych sprawach sobie postempowac y vltimariam sententiam, tam in ciuilibus quam in criminalibus, ferowac na garle, winnych karac, appeliacyey nie dopuszczac, saluo tamen iuramento per dominum aut possessorem honorum, a w ktorych maietnoscach panowie albo dzierzawczy nie mieszkaią, per factorem, ze citatio et arrestum inculpato non prauehit nec eodem in bonis habet.

Co sobie vigore constitutionis suprascriptae et approbatione laudorum postanawiamy y strzymac mamy, ktore to punkta nasze, zgodnie na terazniejszym seymiku vchwalone, zlecilismy imci p. Mikolaiowi Lasczowi, marszalkowi kola naszego, s podpisem swyin przy pieczęci do act grodzkich belskich y innych grodow wojewodztwa naszego podac.

Działo sie w Belzie w kosciele oo. Dominikanow, na mieyscu seymikow zwyczajnym, die octaua mensis martii anno millesimo sexcentesimo quadragesimo nono.

Mikołay Stephan na Nielewki Łaszc, marszałek kół rycerskiego wdztwa Belskiego. Locus sigilli.

(*Ind. rel. castr. Bels. a. 1649, t. 236. p. 188—91, obl. 8/III*).

LXVII.

Жалѣнс Юрія Конецкого на мѣщан зі Струсова, селян з Варварянець, Рѣдвян і Дарохова за грабованє. 8 н. ст. харта 1649.

Feria secunda post dominicam Oculi quadr. anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Haliciensia persoliter veniens gnosus Georgius Koniiecky, bonorum villarum Sokolow et Sosnow haeres, solenniter coram eodem officio questus et protestatus est in et contra honestos: Mis Chwostyk, Kuryło Rudy, Iwan syn Matwiiow, Boiarynow Smarszczyk, Kuryło Babin, Petro zięc iego, Iwan Werk, Hryc Sulibanicz, Hryc, Stephan Kabat, Dren Iwan, Krukow brat, Iwan Kusnierz, Kost, Symko Mielnik, Homa Sobeczyszyn, Bniadyn hayduk, Rymarz Slepý, Kowal Marko, Procik Hrypliwy, Wasko Kozaczek, Wasil Piwowar, Hayduk Prokop, zięc iego Wasil, Iusko syn Haydukow, Roczny Chedko syn, Ichnat Roczny syn, p o p Lomaka, Hryc Kusznierz, Halik, Kondratow, Tymko Oleynik, Iwan Pietrikow, Hryc, Petro, Panko z Iackim, trzey bracia Zyworowkowie, Hrycko Krawiec, zięc Iwan Petraszow, Chwedko Dolinskigo Pasinek, Petro Babin, Grechota syn Łukaszyszyn, Kost Kudynczyn, Olexa Kaliman, Hryc Sobeczyszyn, Andrus, Pawel Sobeczyszyn, Andrus zięc Krywoho, Fedor hayduk, Krywczunik Mis, Hryc Cap, Pauulus Kusznierz, Iasko Pozbistenny, Sainochow Pozbistenny — de oppido Strusow, subditos illris et magci Martini Kalinowski, palatini czernie-

chouiensis haereditarios, tenutae ad praesens gnosi Ioannis Grabianka; tum laboriosos: popow dwa, Kuryło Bobaty, Iwasko wataman, Dynis, Marko, Sidur, Iwan Zmurko, Iwaszko Młody, Gastulik, Zuczka, Kuczykowi parobcy, Kondrat Petrichowych powinni, Kuryło Markow, Sidur Iwankow, Kost Kolisnik, Kondrat Tyryszyn, Mikita Miedohyskow, Dac Brodyn, Wasil Markow, Buchai Iwasko, Lubaczyszyn Seman, Iwasko Balwir wataman, Wysocki Wasil, Iacko Oleinik, Hryc Kuryło, Iac Kuryłow syn, Wysockiego zięc Stepan — de villa Warwarynice, eiusdem magci palatini czerniechouiensis subditos haereditarios, tenutae ad praesens eiusdem gnosi Grabianka; tum laboriosos: popi dwaj, Krolik, Stepan Tychan, Krywosza Wasil, Iurko Senkow, Wercholotka, Harasim Korol, Iwas Vliskow, Sawka Bezkorcianik, Gawgun, Senkow Chwedor, Vnton Seregin, Koloniek Panas, Sawka Bate, Iwan Kostykwie dwaj bracia, Uliszkow Iwas, pop, co na Wertebymieszka, Szwiec Maxim, Iaremkow Kulikow, Iwan Kulikow, Lewko Kulikow, Pawel Soldrynow, Iwan Srodyn, item dwóch braci Kulikow — de villa [Rozdwiany], subditos eiusdem magci pallatini czerniechouiensis tenutae gnosi Adami Wydźga; tum laboriosos: Hryc, Iacko Leweczyszyn, Chwedko Vntonow, Łazur, Iacko Vntonik, Iuchysz Kozak, Iusko Proskurniszyn, Iwan Kutikow, Krywy Wasil, Pobereznik Mas, Keryni parobcy, Pawluch, Onysko Krywoho syn, Stec Midak, Iwan Krowski, Wasil Menko, Łazur Marcinow, Stach Gluchy, Dmiter Rutko, Stepan Łesiow, Iacko Vntonow, Pichyl Tymko, Wasil Pichil, Iacko Simoniszyn, Iwan Mulik, Cebrowski Michayło, Olexa Weskow, Szpak Iacko, Martyn Mielnik, Haluszka Iwan, Pilip wataman, Pilip Wontonow — de villa Darachow, subditos praefati magci palatini czerniechouiensis, tenutae gnosi Samuelis Wesolowski thesaurarii Podoliae, ideo, quia ipsi nou formidando poenas legum ratione infrascriptorum seuere sancitas tempore non ita pridem praeterito, vct auturano pxe pli anni, sub tempus interregni more et praetextu Kozakorum superueniendo in fundum villarum Sokolow

et Sosnow, praefati gnosi Koniecki haereditarium, cum vario armorum genere, vet securibus, sclopetis, bombardis, falcibus ibidemque in eodem fundo triginta artumnos faeni, in quolibet artumno siqzni duocedem fuerant, quemlibet artumnum valoris centum floren. nec non ex curia villae Sosnow, eiusdem protestantis propria pecora varii generis vi et violenter acceperunt et pro commodo suo contulerunt, ratione quorum etc . . .

(*Ind. rel. castr. Hal. a. 1648—9, t. 141, p. 1154—55. Ind. rel. castr. Tremboul. a. 1648—9, t. 131, p. 533—9).*

LXVIII.

Анна Злочевска подас міщан з Товстого, селян з Борок, Новосілки й ин. за спустошенє дібр. 10 н. ст. марта 1649.

[E] Feria quarta post dominicam Oculi 1649 gnosa Anna Kalinowska, olim gnosi Adami Zloczewski consors, contra communitates ac subditos omnes oppidi Tluste, Borek, Nowosiółka, Zielona, Porchalec, Hieronymi Sieniawski haered., protestationem fecit, — quia ipsi tempore incursionis bona vniversa expilarunt, diripuerunt, nec eorundem prorentuum pro anno prito et praesenti quaquam ad manus protestantis peruenit.

(*Ind. rel. castr. Tremboul. a. 1648—9, t. 131, p. 430—1).*

LXIX.

Ян Чарнецький подас теребовельских міщан за спустошенє його двора. 10 н. ст. марта 1649.

Feria quarta post dominicam Oculi anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono.

Жерела до історії України-Руси т. IV.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Trembouliensia perscr veniens gnosus Ioannes Czarniecki grauem querellam coram eodem officio contra famatos: Fedor Boryslawski, Iwan Rudy, Iacko Wielgi, Kina Sutorem — centuriones, Wasil wexilliferum, Iakim Krawiec, Lazur Herasim, Swiec Onysko, Iusko Pickarz, Iusko Swiec, Siemian Sorokopud, Iwan Rukaw, Iendro Popowicz, Iwan Popowicz, Wasil Ferkusz, Roman Ferkusz, Iacko Popowicz, Kocylicha wdowa cum filiis tribus vxoratis, Iwan Wertebny, poponem dictum Namiestnik, poponem dictum Piatniczanski, Iwan Korzenny, Wasil Sulilia, Stephan Werelelszyn, Polopopich Zacharka, Bohaty Paszko, Iwan Czarny, Chwedko, Iwan Nestorow zięc, Iacko Popadyszyn, Lucyk Nesteryszyn, Wasil Misczyszyn zięc, Wasko Dudyn zięc, Roman, Iwan synowie Lewkowi Szwydki, Andruszko Nastarzyn, Pawel Krawiec et alios postquam de nominibus et cognominibus protestanti innotuerint, citatione specificandos Ruthenos ciues Tremboulienses totamque communitatem ruthenicam oppidi Tremboulia, vti rpeae rebelles, Kozakorum assecclas, nefandorum patratorum alumnos, deposuit ac protestatus est in eo,

quia ipsi non attenti stricto rigore iuris publici, quo belligeratio intestina praecautur, rebellio rpeae praecustoditur, bonorum nobilium depraedatio arcetur, pax publica et securitas domorum nobilium praesertim sub confoederatione ordinum regni conseruatur — statim post recessum nobilium ex arce Trembouliensi ob dispercussionem exercituum regni vel seria secunda post festum sancti Michaelis Archangelis pxe pla (5/X) facto inter se mutuo condictamine et cointelligentia secum insimul habita rabie efferata contra orthodoxae fidei catholicae romanae homines initiati irruptis in regnum Kozacis, expacatis quodam modo ad oculum viris in dissolutos transformati Kozacos, dispositis in ciuitate more illorum inter se centuriis, primum necatis enormissime suis conciuibus catholicis prolinus ad depraedanda bona opulentissima per nobiles varios, tam in arce Trembouliensi, quam in curiis Trembouliae situa-

lis maioris securitatis ergo coasservata sese contulerunt, et primum quidem superuenientes ad curiam protestantis sub arce Trembouliensi sitam post dilapsum eiusdem e praefata curia saluti sui ob gliscientes praefatorum ciuium rebelliones consulentem cateruatim et tumultuarie accersita tota communitate oppidi Trembowla bona protestantis vniuersa cum integra suppellectili domestica in eadem curia deposita, vt pote . . .¹⁾ illicito et praedonico modo expilarunt, protestantem omni substantia spoliarunt, quae bona protestantis et aliorum nobilium depraedata (ominando sibi nequaquam in has oras amplius nles reiteraturos) inter se partiti sunt et nonnulla eorum partim vti libertati licentiosae propter irruptorum Kozakorum adstricti obliguriuerunt (sic!) quotidianusque assueti in otio heluationibus decoxerunt, partim reliqua in abditis et occultis caueis humi clandestine offossis obscurata et delecta in hucusque detinent, per quod protestantem ad quatuor milla florenorum polonicalium damnificarunt, pacem publicam et securitatem domorum nobilium violarunt exindeque poenas legum rigorosas sub interregno per ordines regni praecustoditas, vti rebelles et honorum nobilium spoliatores et depraedatores, ex qualitate facti super ipsi irrogandas in se attraxerunt, ratione quorum etc . . .²⁾

(*Ind. rel. castr. Tremboul. a. 1648-9, t. 131, p. 431-6*).

LXX.

Жаліне Александра Збігальського на селян з Річці і Гутина за спаленє його двора в Зерниках. 11 н. ст. марта 1649.

[E] Feria quinta post dominicam Oculi 1649 gnoscus Alexander Zbighalsky protestatus est contra laboriosos: Ihnat Karpowzyc, Strusz Ochrymsyney filium, Sienko et Hucko (?) Biar-

¹⁾ Тут довгий список шкоди.

²⁾ Описля наступних реляцій возиного про арештованє поданих.

czukow, Ilezak Trusik, Andruszko Kolodziey, Maxim et Wasko Micowicow, Stecko Michalko aduocatum cum filio eius, poponis filium Sidor aliosque de villa Rzeczyca; atque laboriosos: Wasko Horluy, Andruszko Horluy, Iwan, Pawel, Onysko, Choma, Proc, Boszko, Wasil, Nienko, Kondysz de villa Hutyn, -- subditos tenutae mgei Ioannis Zamoysky, — pro eo, qui sub tempus incursionis Kozakorum cum ipsis hostibus curiam protntis in bonis villae Zerniki cum aedificiis eiusdem combusserunt aliasque violentias perpetrarunt.

(*Ind. rel. castr. Bels. a. 1649. l. 236, p. 202—3*).

LXXI.

Ян Чарисцкий подас жищан з Хоросткова за пограбованс його двора в Говиліві. 12 м. ст. марта 1649.

[E] Feria sexta ante dominicam Lactare 1649 gnosus Ioannes Czarniecki contra laboriosos: Krupa, Iwan Prusz, Andrzej Kupiez, Iwanko Wlozlik, Panko Sziyka, Petrylo Stary, Procyk Hryszkow syn, Iac Berda, Iwanko Pielech, Stecko Boyko, Wychwat, Ostalley Seniow syn, Iwan Buchiyezyk, tres popones, Bupa, Stas Piston, Perepelica, Chrycko Iolopow syn, Iusko Kaczmarz, Stary Iolop, Mikita Lysy, Hrycko Fedynicz, Iuskow brat, Sen Waskow, Semko Tkacz, Haurylo Haydukow brat, Trusz Senyk Opryszczek, Iwan Boloszek, Iudanow Ichnat, oppidanos Chorostkowienses totamque communitatem oppidi Chorostkow protestatus est in eo, quia ipsi ob dispercussionem exercituum regni sub tempus incursionis transformati in Kozakos dispositis in oppido Chorostkow inter se more Kozakorum centuriis, primum necatis euormissine nobilibus, vtpote Ioanne Kozlowski et Stanislav Groth Glaycarowski cum filio protinus ad depraedanda bona protestantis Howilow e regione oppidi Chorostkow sitam accersita secum tota communitate oppidi eiusdem sese contulerunt ibidemque in curia protestantia feria secunda post f. s. Michaelis (5/X. 1648) bona prote-

stantis diripuerunt et depraedata inter se dispartiti sunt, partim cum Kozacis decoxerunt, partim reliqua in hucusque circa se delinent, per quod protestantem ad septem millia florenorum pol. damnificarunt.

(*Ind. rel. castr. Tremboul. a. 1648 - 9, t. 131, p. 438—40*).

LXXII.

Ухвала соймьку в Галичі 14 н. ст. марта 1649.

My rada, dygnitarze, vrzędnicy y rycerstwo woiewodztwa Ruskiego, ziemi Halickiey, Trębowelskiego, Kołomyjskiego powiatow, ziachawszy się do Halicza na seymik relaciny decima quinta martii, który czas constitucia seimowa anni praesentis, millesimi sexcentesimali quadragesimi noni, szczęśliwei coronaticy najiasniejszego krola imci Iana Kazimierza, nam praescriptit dla vbespieczenia granic od postronnych nieprzyaciol, dla obwarowania securitatis publicae od domowych, y dotąd nieukruconych rebellizantow, dla wprawienia w dawną klubę posluszenstwa diffidowanych sere poddanskich, za spolną zgode taką vczynilismy vchwałę:

Iz my, vpatrując wszystkich woiewodztw y ziem declaracie, w constitutiey wyrazone, ktore woiewodztwa y ziemie trali sobie obrone do braciey y na relacyjnych swoich seimikach dostatecznie obmyslac to mieli, cokolwiek by do zaszczyczenia woiewodztw, niebepiečenstwu blizszych, należało. postanowiamy do obrony powiatow naszych, do zadnego obozu nie wysylając, oprocz powiatowego zgromadzenia, y swoiey własney zachowując potrzebie, ludzi dziewięć set, osmseth konnych, to iest chorągwi kozackich osm, a sto piechoty, reassumując sobie strony zaciągu tego, iakiey natiey y conditiei bydz mają wszystkie circumstantie, in laudo quadragesimi octavi na seimiku conuocationis die decima septima iunii opisane.

Ich mciow pp. rotmistrzow zas tych vpraszamy, którym całą vsługę naszą y zawdzięczenie obiecuiemy, a naprzod iasnie

wielm. imci p. Stanisława z Potoka Potockiego, woiewodę ziem Podolskich, ktoremu, iako często y cale woysko powierzala pod regiment szczęśliwy oyczyna, y teraz vprosilismy imci n. m. pana, ze pod tak niebezpieczne czasy z zawziętego przeciwko powiatom naszym affectu regimentarzem pułku naszego zostawac raczy, zwłaszcza iz wielm. imc p. kasztelan nasz do tych czas nie iest iuratus, ani ieszcze in gremio nostro stanol, — daliśmy tedy zobopolnie wszyscy pod regiment imci tych ludzi wszystkich y pułkownikiem onych obieramy. Chorągwi zas inszych aby zostawali rotlmistrzami, tych ich mciow zprosilismy: wielm. imci p. Iana na Potoku Potockiego, woiewodzica braclawskiego, dworzanina pokoiowego i. k. m., imci p. Alexandra Bydlowskiego, imci p. Łukasza Wroblewskiego, imci p. Macieja Rakowskiego, imci p. Stanisława Nowosielerckiego, imci p. Kaspra Ostrowskiego, imci p. Alexandra Gruszeckiego, piechocie zas aby sam imc p. regimentarz podal rotlmistrza, pozwalamy, naznaczając zoldu konnemu po złotych trzydziestu, pieszemu po pięci, dziesiątnikowi po szesci, a respectu barwy na cwiere tysiące złotych.

Do sciągnięcia chorągwiom tym naznaczamy miejsca: chorągwi imci p. woiewodzica braclawskiego — Nowice y Dolpotow; chorągwi imci p. Bydlowskiego — Kąkolniki y Siemakowce; chorągwi imci p. Alexandra Gruszeckiego — Czerniow; a imc p. regimentarz chorągwi swojej do sciągnięcia sam nazaczy miejsce. Dawnych ich mciow pp. rotlmistrzow do dalszego ordinarsu imci p. regimentarza przy swoich zostawuemy stanowiskach.

A ze tym chorągwiom a prima die aprilis przypowiedamy służbę, tedy zniozszy sie imc p. regimentarz z ich mciamy pany comisarzamy, od nas naznaczonemi y nizey mianowanemi, dostatecznie chlib kozdey chorągwi pokaze według ordinansu kapturowego, wybieranie stacyey pozwalając y reassumując sobie laudum seymiku, ante convocationem decima septima iunii 164 octauo odprawionego, więc aby iusz więcej importunae exceptiones dobr i. k. m., w dzierzawie roznych osob

zostawiających, nie zachodziły. Zadnych starostw ani dzierżaw w ziemi naszej od stanowisk ludzi naszych powiatowych nie zwalniamy, oprócz wszystkich dzierżaw i. w. imci p. kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, ratione infaelicitatis, którą dla oyczyzny in detentione hostili ponosi, także dzierżawy imci p. Ludwika Wyzgi, iako: Chryniowce, Krolewyszczyna, Bratkowce, Nazawizow, ze ad extremam sortem w oblężeniu Pniewskim imc redegerat fortuna, także Urynow Słobodę, zostawiając¹⁾ w dzierżawie imci p. Rzeczkowskiemu młodemu, który, na Żółtych Wodach w nieprzyjacielskie dostawszy się ręce, teraz powrócił. Żeby iednak praepeditie w rozdanych stanowiskach ludziom naszym powiatowym nie byli, zleciliśmy to imci p. marszałkowi naszemu, aby imieniem koła naszego do ich mciow pp. regimentarzow na ten czas woysk koronnych listy napisał, prosząc ich mciow, aby consulendo securitati nostrae ze wszystkich starostw dobr i. k. m. y duchownych, w ziemi naszej Halickiey includowanych, chorągwiom, od siebie na te stanowiska ordynowanym, wstąpić rozkazali, y na potym, poki w służbie żołnierz nam powiatowy zostawać będzie, do tych dobr ordynansu chorągwiom, tak kwarcianym iako powiatowym innego zaciągu, cudzoziemskiem kompaniom y wszystkim in quocunque genere militiae zostawiającym ludziom, nie dawali.

Obowieczujemy wprzod imci p. regimentarza naszego, iz iesli by od ktorey kolwiek sciany y granicy ziemi naszej zachodziło niebezpieczeństwo albo znaczny iaki wscyznal się bunt, tanto magis (strzez Boze) zamek który albo miasto iezeli by zostawać miało in obsidione, za obwieszczeniem ich mciow pp. obywatelow tak wiele ludzi zemknąc, iako będzie niosła potrzeba, a iezeli by i te minus sufficientes suppetie były, y ze wszystkim pułkiem na to miejsce rebelliey zbliżyć się y tam sedem belli czynić sobie będzie powinien.

Na wszystkich zaś ich mciow pp. rotmistrzow y ludzi w tej służbie powiatowej zostawiających taki kładziemy obo-

¹⁾ Tepe6. zostawiając ią

wiazek, aby a prima aprilis ad vltimam octobris w powiatowej zostawali sluzbie, gdyz za siodmy miesiac caly osobliwa zienia nasza obmyslic im bedzie powinna zaplate.

A ze disciplina militaris przez inny sad, tylko imci p. regimentarza w swoia nie moze byc wprawiona klube, tedy deputuiemy ad latus imci dwoch z kola naszego komisarzow: imci p. Bronislawa Gruszeckiego, czesnika ziemi Halickiej, y imci p. Tomasza Skopowskiego, przed ktorym sadem foro competenti omissio pro violentiis et exactionibus grauioribus pozwany zolnierz odpowiadac bedzie powinien, tak in ciuilibus iako in criminalibus causis. Przed temiz ich meianiy. destynowanemi do imci p. regimentarza, pokazywanie in armis ludzi tych odprawowac sie ma prima iunii tam, gdzie czas y commoditas za obwieszczeniem imci p. regimentarza pozwoli. Iezeli by iednak woienna pora et belli necessitas od tak poznego czasu termin ten popisu excludere miala, accelerandi arbitrium imci p. regimentarzowi ziemia nasza permittit; iezeli by do tego nie przyszio, tedy imc p. regimentarz bez zadney odwloki popisu cum praesidiario milite hosti occurrere ma, a nam tylko o kazdey chorągwi, w iakiey liczbie postacie y porzadku, da attestacie.

Iezeli by tez pospolite ruszenie zakroczylo, iako nie pochybne nas dochodza wieści, tedy praecauendo securitati nostrae ludzie powiatowi w sluzbie powiatowej zostawac, a poczty tylko do generalnego obozu posylac beda powinni.

Na ktore vchwalone praesidium pozwolilismy czworo podymne wszyscy vnanimiter sine abiuratis et sine libertatione desertatorum in constitutione comitiorum faelicis coronationis expressa. Pierwsze dwoie podymne oddac kazdy bedzie powinien possessor tu w Haliczu y w Trębowiu na Przewodną niedzielę do rąk imci p. Stanisława z Głowna Głowinskiego, pisarza grodzkiego halickiego, ktoregosmy na to vzyli, sub poema de retentoribus. Drugie dwoie podymne we dwie niedziele po Swiátkach do rąk imci p. Stanisława Papieskiego, od nas obra-

nego poborcy, sub eadem poena, przydając do tego czworga podymnego czopowe z prasolką.

A ze kiedy nas ta infestavit seruitio belli calamitas w wielu miastach, mianowicie w tych, przy których obronili się zamki, szynki zadne y przedaze napoiow bydz nie mogły¹⁾, tedy a prima octobris przyszłego roku ad vltimam ianuarii praesentis rachuiąc, miasta te vwalniamy ad placenia czopowego przeszłego praciuo iednak iuramento burmistrza y dwoch raycow, iako pod czas kozaczyzny w tych miastach szynki nie byli.

Deputowalismy tez byli do przesłuchania rachunkow z administraciei przeszley tak czopowego, iako podymnych. powierzonych imci p. Stanisławowi z Głowna Głowińskiemu, pisarzowi grodzkiemu, halickiemu, dwoch z koła naszego imci p. Pawła Radwana Łódzkiego y imci p. Stanisława Papińskiego, ex quorum relatione, ze nam constitit o wydatku y rozchodzie summy dwudziestu siedmiu tysięcy czterdziestu y pięci złotych, (sumę trzynastie set złotych, nad percepie przezen wydaną, y assygnacie przeszle do tąd nie zapłacone, z retent podymnych y czopowego terazniejszego odebrać y płacic mu pozwalaiąc) przezen wybranych et in rem nostram obroconych, pomienionego imci p. pisarza quituiemy, y ze nam nie zostacie na liczbie, declaruiemy.

Których by iednak z ich mciow pp. obywatelow imc p. pisarz na delacie poda ich mciow p. rotmistrzom, ze albo przeszłych albo terazniejszych nowo uchwalonych podatkow wydac nie chcą, powinien którykolwiek z ich mciow z ludźmi naszymi ad locum fundi ziachac pro executione, y do tych czas tam zostawac, az retenta wydane będą ad aerarium.

A isz imc p. Jerzy Mrozowski, sekretarz i. k. m., administrator czopowego przeszłych lat, został in termino faciendi calculi [winien] dwa tysięcy złotych pol., o którą summę y proces w kapturze był trzymany, tedy my widząc rem iustam,

¹⁾ Tax. mogła

tę summę dwa tysiąca złotych pol.¹⁾, wważając merita iego odpuszczamy y wolnym od płacenia summy mianowanej y od processu w kapturze otrzymanego, on cassując in toto, perpetuis temporibus czynimy.

A tak powzechanej rebelliey ze nas nie tylko postronna woiowała siła, ale y domowa tak się wyuzdała była swawola, ze ledwie co fortuny dobr szlacheckich zostawiła, tedy aby z iakieykolwiek miary obywatele złupieni mogli sua resarcire damna, ratione damnorum y buntowników referujemy sie do praw przeszłych, militari verbo na ten czas spólnie sobie stwierdziwszy, iż²⁾ z obopolną ieden drugiemu powinien będzie czynnie sprawiedliwość.

Znaczne kiąg ziemskich, grodzkich halickich spustoszenie wymaga na nas słuszną condolentią et magnae iniuriae w komorach y dobrach ludzkich restaurationem, prze toż, cokolwiek by ieszcze a barbara inhumanitate hostium w tych księgach całego zostawało, zlicilismy z prośbą naszą imci p. Ierzemu Mrozowskiemu, sekretarzowi i. k. m. y imci p. Woiciechowi Bieniewskiemu, aby sięgi te ziemskie y grodzkie rewidowali, y iakieykolwiek by potrzebowały restauraciey, na pierwszym zezdźie naszym relacją nam uczynili.

A na ostatek zachęcając ludzi rycerskich do tej powiatowej vsługi, vpewniamy ich meiom pp. rotmistrzow, którzy ieszcze a primis diebus ianuarii buntę wskramiac w tych powiatach obowiązawszy się, vsługą naszą poczęli, iż summam rationem tej ochoty ich meiom miec będziemy y dobrą nagrodę loco donatiui onym obmyslimy.

A te tedy chwale naszą, vigore laudi constitutione comitiorum approbati uczynioną, dla więtszey wagi, pewności y wiadomości imci p. marszałkowi naszemu, ręką własną przy pieczęci swoiey podpisaną, do akt grodzkich, tak halickiego iako trębowelskiego, grodow podac zlecilismy.

¹⁾ Газ. се пропущено від єли: о котрą summę...

²⁾ Теп. y

Działo się w Haliczu dnia piętnastego miesiąca marca roku Panskiego tysiąc szesceseth czterdziestego dziewiątego.

Paweł Potocki na Potoku, marszałek seimiku relacyjnego, deputat ziemi Halickiej, dworzanin pokojowy i. k. m. Locus sigilli.

(*Ind. rel. castr. Halic. a. 1648—9, t. 111, p. 1182—9, obl. 5/III.*
Ind. rel. castr. Trembowl. a. 1648—9, t. 131, p. 467—75, obl. 26/III).

LXXIII.

Матій Злотникович скаржить ся на Березовських за грабованє.
 15 н. ст. марта 1649.

[E] Feria secunda post dominicam Lactare 1649 Mathias Zlotnikowicz, viceaduocatus oppidi s. r. m. Colonia protestatus est in et contra nobiles: Iwan Ileniszyn, Andrus Niergieszow, Hryhori Zarembo — Berezowskie, certarum sortium quouis iuris titulo bonorum villae Nizny Berezow possessores, tum Iwan Michow poponem dietae villae, nec non Stephan Tumow, Iwas Abramczyk, Michailo Oleszyszyn — Berezowskie, supraspecificatae villa Berezow Nizny haeredes, seu quocunque modo alio posseses, — quia illi tempore interregni grassante rabie et incursu Cosacorum rebellionisque subditorum freti spe inique, ne vnquam quisque ad bona sua omnia hominum fidei catholice Romane sese cessante rabie et incursu Cosacorum reuerteretur, facti rebelles et contrarii iuribus pxtu et more Cosacorum, dum ptestans vitae suae consulerat, vbi tute a tanto incursu et tyrannida (sic!) super mortalibus catholicae fidei maneret, Valachiam tenderet, in via libera per Berezow Nizny tendentem irruerunt, rebus omnibus spoliarunt...

(*Ind. rel. castr. Hal. a. 1648 - 9, t. 111, p. 1190—1).*

LXXIV.

Засуд інфамії і баніції над шляхтичами - Русинами за їх участь в бунтах. 15 н. ст. марта 1649.

[E] Feria secunda post dominicam Lactare 1649 instigator iudicii eiusque dalator partem citatam non comparentem condemnauit iuxta suam citationem in eam verborum seriem sequentem:

Hieronimus a Theczyk Ossolinski, capitaneus Zydarzouiensis. Vobis nobiles: Paulo Zurakowski, Hierhorio Sienkowicz Cholynski — principalibus, nec non Paulo Cholynski Durybowicz, Iwan Cholynski, popom, Michaeli Dolzanski — comprincipalibus, tum Adamo Lipeczki, Sigismundo Popiel, nec non laboriosis: Danilo Glydzien nlis Iacobi Kozik, Fedorio Chalaburda nlis Pauli Cholynski, Hrycz Boyko Lyszy, nlis Andreac Popiel, subditis, — complicitibus, mandamus, quatenus coram iudicio castrensi Zydarzouiensi feria secunda post dominicam Lactare (15/III) compareas, ad instantiam de latoris gnosi Adami Przeczminski, qui vos citat pro eo, — iz pomieniony principal suis cum complicitibus, zapomniawszy boiazni Bozey y milosci chrzescianskiey, a sami wszyscy będąc ruskiey wiary, a na ten czas, gdy sie ta wojna kozacka odprawowała, mając iakisi skryty rankor przeciwko protestującemu sie, w piątek po sw. Michale (2/X) w roku blisko przeszłym, dowiedziawszy sie, ze protestans w domu swoim dosiadał, tam na dwor jego wprzody napadli, ktorego we dworze jego własnym nie naliaszy, dowiedziawszy sie, ze protestans jest v s... swego p. Michala Dolzanskiego, tam na dwor p. Dolzanskiego vi et violenter napadli y naszli: y naprzod drzwi do komory gwałtownie wysiekli, samego p. Przeczminskiego poimali, poimawszy, słowy niepocce(iwe)mi zniewazali y stamtąd z domu p. Michala Dolzanskiego ze (wsi) Cholynia az za mile do miasta krola imci Kaluszy, tam gdzie na ten czas swawola kozacka panowała, do Kozakow zaprowadzili y oddali, gdzie siedząc

kilka dni w okowach y we dwu lancuchach, okrutnie iest przez Kozaki męczony, na kole ciagniony y wszeliakiemi mę-kami vtrapiony, y vdaiąc o nim tenze principal z swoimi pomocnikami, ze ma pieniędzy trzy tysiące złotych, którym to Kozakom p. Przeczminski, protestans, okupu dał złotych dwieście za siebie, tym sie pomieniony principal z comprincipalami y pomocnikami nie contentuiący, alie większą złość na protestuiącym sie wykonywaiąc, pszenicy iary stug...¹⁾ in vim praedae et spoliai zabrali, nandto we szrode przed Bozem Narodzeniem (23/XII) czternascie bydla z rozkazania principala swego szlachetny Zigmunt Popiel zaiąwszy, do Kozakow do Kaluszy odegnał y Kozakom oddał. Datum in castro Zydzouiensis fra secunda post dom. Reminiscere (1/III) a. D. 1649.

Et iudicium praesens visa huiusmodi contumacia et rebellitate praefatorum citatorum super eisdem citatis et bonis eorundem omnibus poenam infamiae decreuit ipsosque infames et de regno Poloniae dominiisque eidem annexis proscriptos sententia sua pronuntiavit.

(Ind. decr. castr. Zydzou. a. 1649—50, t. 149, p. 3—5).

LXXV.

Станіслав Баранецкий подає заболотівських солян за напад на Крехівці. 16 н. ст. марта 1649.

[E] Fra tertia p. dom. 1ma m^{re} 1649 n^{is} Stanislaus Baraniecki contra laboriosos Olexa et S...²⁾ filio — principales de villa Zablotow, gnosi Georgii Rzeczowski subditos, totamque communitatem eiusdem villae Zablotow protestatus est ideo, — quia illi sub incursione praesenti hostium congregatis se cum tota communitate de villa Zablotow, quo-

¹⁾ Тут саме пропускано.

²⁾ Це місце в книзі знищено.

rum numerus quinquaginta plus minus extabat, in fundum villae Krechowce protestantis vario armorum genere rusticano instructi incurrerunt, procul dubie eundem interemissent, tandem res eiusdem proprias receperunt.

(*Ind. rel. castr. Hal. a 1648—9, t. 141, p. 1223—4*).

LXXVI.

Самуїл Понатовський подас калуських жіщан і солям калуського та долиньського староства за бунти в осени 1648 р. 16 н. ст. марта 1649.

[E] Feria tertia post dominicam Lactare 1649 gnoscus Samuel Poniatowsky et nlius Stanislaus Romanowsky protestati sunt contra famatos: pop Duniec, Fedko Szwiecz, Krzywonos Ichna!, Tymko Mielnika zięc, Wasilko Szwiec, Kowal Lawer, Iwan, Hryc Wolykowicze, Iurko Strakowicz, Iendrus Petryszyn syn, Lawer Krawiec, Iwan rodzenych Markowi syzowie, Mandryk y z synem, Petro Koczkodan, Luczyk ze dwiema zięcioma, Iwanko Krawiec, Stas Bernatowicz, Iwanow zięc — oppidanos Calusienses; tum et laboriosos: Mis Mowyczet, Wasko Przykowicz, Iwan Chniseik, Petro Matwiiow, Symko Moidycz, Petro Skonski, Iwan Braik, Iwan y Mis Machnin, Symko Paszkowicz, Iwan Stasiuw, Mathei Osadea, Lazurko, Ilko, Iwan Iazurecow, Standaryn parobek y drugiego tegoz, Mati Michailowiet, Mathi Andryczyszyn, Sen y z synami, Wasil Zelisko y Roman Roznewicz, Tymko, Wasil Andryczat, Andrei Chraszczkow, Tymko Chruscikow, Mathyi Handzia, Iaremko Duczyn syn — de villa Puilo; Iakim wataman, etc. .¹⁾ de villa Dolche; Hoszowski, Iwan Koluszkowiczow, Wasil, Stephan Klinow, Iartym Hazelow, Kowblinsky, Senko Hlodyk, Iwan Bursztyn, Hryc Bursztyn, Petro Hadyncze .¹⁾ de villa Siewka; de v. Kopanki; Seman Czerewkow

¹⁾ Дальші імена як у N. LIV.

Iwan Iacurowicz, Wasil Trosszlakow...¹⁾ de v. Grabowka; pop, Wasil Kostykowiczow, Popowięta — de v. Podmichale; kniaz Pultorak, Iwan Korzen, Lazur Kniaz, Iac, Olexa Legar, Wonton: zięc Bednarzow y Michailo Pobereznik Bednarzowi, Ławer Kasin zięc, Senio Kaliczyc, Iwan z synami, Ławer Boiko — de v. Kadołbne; Melen y Kuz Rozkowięta, Kuz Stefkowięta, Iac Popow, Hryc Makarow, Les, Taras, Hau ryło, Michailo Protas, Małycz Melen, Stec Ozar, Rozkowicz Mis z synami — de v. Byrłohy; Andreas Kniaz, Petro Susab, Filip Susabow, Danilo Maximiczat y Iwan, Stepan y Hawryło Boikowicze, Iwan Czuba, Michailo Iakimow. Iwan Połtewka, Iwan Mazurow, Małarz pop, Iwan Kontowicz, Kuzemka, Iwaniszyn, Iwan Mazurowego brata, Wasil Pankowiczyn syn, Iwan Tabicz, Wasil Krawiec, Woitko Balwierzow Paulw — de v. Kamien; Wasiuta Olexiat, Ichmat Babicz, Hrynio Michalkow, Iwan Braniec, Pawel Lizakowcuw, Andry Maikuw zięc, Pawel Lukaszewicz, Iwan brat iego, Mały Oleinik, Sawka Kowal, Melnik Spuza, Fedor Pobereznik, Demko Semiga, Boryniec Hryn y Pawel Lesikow, Nesler Kowalow, Prokop Sieniow, Iwan Maciow, Iurko Sezur, Iwanko Kniaz, Kurcz Olexa — de v. Lzanie; pop krasniansky y z synami, Mikita Beleiuf, Andri Pawlukowięta, Fedyna Pawlukowcow, Fedio Kaniuk, Iwan Popow, Danilo Klapcuniow, Fedio Cepeniuk, Klim Wlizko, Danilo Pobereznik, Andri Pandykowicz, Borsuczeta — de v. Krasne; Hryc y Tymko Tecewięta, Hryn Nikieszet, Iwanik Pawłowięta, Semian Kluwczet, Iwaszko y Sen bracia Przysięzni, Sawka Zaliski...¹⁾ de v. Niebyłow;...¹⁾ de v. Sliwki; Klim Kowal, Prokop wataman y Piotr Iuskowicze, Ichmat Lesiow; Anton Fesiow, Mikita y Iac Kowalowicze, Petro Prokopiet — de v. Vhrynow dicta Słoboda; Iacko Kowalewicz, Iwanik Kniaz, Andry Gutyk, Michailo Iuskowiczow, Ławer Kniaz, Lesio Pecewicz, Danilo Sahakalo — de v. dicta Vhrynow Seredni; Hryc y Iwan Burzowięta,

¹⁾ Дальші імена як у N. LIV.

Maty Markuf, Iwan Macowicz, Iwan Derkacz, Hryc, Iwan Wurszulowiczowie, Sewka Celnikuf, Les Haiduk, Pawel Chymin, Kus Pakosny, Michailo Semewiët, Fil Pankowiät — de v. Iasien; tum contra, Iabsos: Stec Bahynic, Iwan Perepilka, Kuzma Kobeluf, Ilko Solomow, Kuz y Sawka Szlomowiëta, Gafasin, Mati y Petro Kiliiewiczowie, Liechno, Fedio Purkowi, Tereszkow, Andrus Petraszyszyn, Hryc Kondratewicz, Hryc Mielnik, Semien Sepakowiet, Ozar Drowiesiät, Danilo Kusznirz, Les Dnimlakuf, Fedor, Dmitr Waskowicze, Les Kofabuw, Wasil Kowaluw, Tec Kaplunik, Stephan Pliczyc, Hryc Homicz, Wasil y Hryc Tereszkow, Iwan y Fedor Rusdcze — de v. Perehinsko; tum Iabsos de v. Strutyn, ...¹⁾ Nowica, — y wszystkiemu pospulstwu we wsiach: Poile, Dolhym, Siwce, Kopankach, Grabowce, Podmichalu, Kadolbnym, Byrlochach, Kamieniu, Lzany, Krasnym, Niebylowie, Sliwkach, Iasieniu, Mosciskach, Myslowie, Zawoiu, Lukwi, Vhrynowych trzech, — iz oni, zebrawszy ludzi tysiecy trzy albo cztery y wiecey, naprzod we wsi Swaryczowie violenter nastapili, dwor szl. Poniatowskiego wyrabowali, poszli ku zamkowi Rozniatowskiemu, gdzie protestans zwiuzl byl swoie insze wszystkie chudobę, iako y drudzy; porozumiawszy, ze przed tak zaiętrzonem chłopstwem trudno sie bylo vsiedziec, musieli nagle wstępowac, poruciwszy wszystko w zamku, tylko z duszami a z zonami dziecmi, wiecci komonnikami, bo wozami trudno bylo. Wpadli do zamku y wyrabowawszy poszli w gory w pogoni za protestantami, gdzie dogoniwszy, sila szlachty pozbili, pomordowali, polupili ze wszystkiego, ledwie iedni piechotą drudzy na koniach puciekali. Stamtąd idąc z tryumfem spalili dwor w Krechowicach, chlopy s Kadolbnego, gromada rozechodząc sie s kupy do domow, stada 67, bydla 86 zniesli, poddanych protestantia trzydziesci osm, ktorzy sie nie buntowali y onym companii nie pomagali ze wszystkiego zlu-

¹⁾ Імена як у N. LIV, але тут підтягнуто й даліші п'ять сіл.

pili, męczono, bito okrutnie. Odszedszy s tym do Kałusze, wyczakawszy niedziel dwie, potemu znowu naszli, poddanych męczyli, zeby dostatki panskie powiedali, iezeli są zakopane iakie, ostatek chodoby zabrali, młyn wyrabowali, Żyda dozorce karczmy, ktory sie tulał pod ten czas, porombali okrotnie, dzieci dwoie zabili y wziełi złotych 170. Szl. zas Romanowsky protestuie sie, ze pod ten czas y tego dnia dom onego wyrabowali we wsi Brosniowie, zonę męczyli szl. Annę Strutynską, gdzie z mąk tak srogich musiała powiedziec, gdzie zakopali byli chudobe swoje, tamze skrzynie wyieli. . . .

(*Ind. rel. castr. Italic. a. 1648—9, t. 141, p. 1216—22*).

Prouidus Ioannes Plachta cum [duobus] nlibus recognouit, quia feria quinta(?) ipso die Cinerum (17/II) p^oponem de Grabowka, vti ducem, Ichmat Lysy de Kałusz, Marko de Kopanki, Andreasz de Kamin, tum et alios subditos in protestatione specificandos, arrestauerunt. (*Ibidem p. 1215*).

На основі поданої скарги вилєно позов 15 н. ст. марта 1649 (*Ibidem 1258—61*).

Той самий Понятовський позвав 30 н. ст. марта на люблинський трибунал Францішка, Михайла і Флоріана Васїчинських, державців Новиці за їх селян. Окрім названих з N. LIV. гадують ся тут ще такі новицькі селяне: Iwan Doliban, Wasko Ilkowicz, Was Ilkowicz, Andrus Ilkowicz, przysięzny Danilo Ilkowicz, Petro Huzlewicz, Maroczny, Matyi Petrikowicz, Hau-ryło Czaikowicz, Wasil Borowiąth, Ławer Borowiąth, Iac Borowiąth, Stephan Andrienkow, Stephan Hrabnik, Fedoryk Niemenczyn, Kost Klimow, Stephan Paczkonowicz, Ławer Noczyn, Stephan Szus, Stephan Korobczyk, Ławer Horbalewicz, Iarenko Hrycow, Kowal Andryi, Mati Horbalewicz, Fedyna Horbalewicz, Iac Luczel, p^op Rubusezych, Wasil Korobcząt, Iurko Horbalewicz, Ilko Klisczyk, Mati Byszkowicz, Iac Kotowicz, Ławer Petriczu, Ławer Halkowiąth, Iartym Ryczeniąth, Petro Bałaszczewiel, Iusif Meleniow, Stephan Kiszka, Proc Simikowiąth, Danilo Sieniczuw, Danilo Winczeny, Iusip Paskuniow,

Ius Paskunicz, Roman Łazorow, Andri Petrilko, Dmitr Koza, Fedyna Hrehorow, Hryc Pokotoszka y syn iego Ławer, Mati Grebowicz, Wasil Błoszta, Woronowieka, Iwan Hryczyszyn, Fedyna Klisczykow, Fedyna Bzuczek, Kost Dzinsak, Stephan Melnik, Macko Mazur, Hrynik Orynczu.

(Ind. rel. castr. Zydacsom. a. 1649—50, t. 40, p. 311—313).

Окрепий позов на калуських міщан вийшов від Самуїла Понятовського та Войцеха, Василя і Андрія — Сваричовських під датою 23 н. ст. марта. В сій позві де-що нового: ¹⁾ Naprzod we wsi Topulsku violenter nastąpili, we dworze szl. p. Iendrzeia Swarycowskiego nie zastawszy, dwor iego złupieli, poodbiławszy komory, co było zabrali, wylupiwszy, dwor spalili. . . А при кінці: ²⁾ skrzynie, szkatuły porozbiławszy, wszystko zabrali, szl. Katarzynę Hubicką, Sophią Swaryczowską, niegdy Stephana Terleckiego malzonkę, Iana Mireckiego, Iana Zielinskiego y malzonkę iego — sługi actorow, tyrannice pozabiali, ciała psom y wilkom na pokarm porucili, malzonkę szl. Bazilego Swaryczowskiego y insze białe głowy poranili. . . Ті самі брати Сваричовські позивають 23/III. мечника Яна Станіслава Ябзоновського за селян з Перегінська і Христофора Конснопольського за селян Рожнітова, Цяпиви, Дуби, Князівського, Реснат, Ропна, Яейнови, Лосви й інших (et aliarum eo pertinentium); Яна Миколая Даниловича за селян Срутна, Грабова, Люня; кн. Заславського за міщан Райгорода; Александра Дідушицького, Чолганських і ин. за селян Велдіжа, Пацикова, Лопина, Новошина, Макєпівки, Нягрпина, Додича (Дідушиць?) Пшещичника.

(Ind. rel. castr. Zydacsom. a. 1649—50, t. 40, p. 283—98).

¹⁾ Богато тут і далі нових імен, що одначе їх пропустиємо.

²⁾ Див. стор. 181.

LXXVII.

Брати Голинські скаржать ся на попа в Їрабівки, калуських міщан і ин. за спаленє їх дворів в Гохидї і Сївдї. 17 н. ст. марта 1649.

[E] Feria quarta post dominicam Laetare 1649 nles Ioannes et Constantinus Holynsky protestati sunt contra poponem de Grabowka, vti omnium principalem, centurionem vulgo setnik nuncupatum, ac famatos oppidanos Calusientes, eiusdem poponis comprincipales, totamque oppidi communitatem nemine excepto; nec non labsos de villa Siewka, Puyło, Dolha, Mosciska, Kopanki, Kadolbna, — quia iidem circa f. s. Nicolai (6/XII.) anno prto in villas Holyn et Siewka inuadendo nlis olim Gabrielis Holynski curiam, et in curia vero nlis Ioannis Holynski in v. Siewka wszystkie domostwo in fauillam redegerunt, damna ad minimum ad octo millia protestantibus intulerunt, eo nefario ausu potentia et fauore Chmielnicensis freti.

Таку саму скаргу подав Федір Голинський (in bonis Siewka certarum sortium haeres), за ограбленє і спаленє двора на шкоду 3000 zł.

(*Ind. rel. castr. Halic. a. 1648—9, t. 111, p. 1225—30*).

LXXVIII.

Александр Бидловский подає волосівських селян за спустошенє його двора. 17 н. ст. марта 1649.

[E] Feria quarta post dominicam Laetare 1649 gnosus Alexander Bydlowski protestatus est contra labsos: Iakob syn watamanow Prokopow et Lukacz eiusdem filium, Michayło

¹⁾ Імена в більшій частині повторені, пропускано.

Skorutyn filium, Paulum Makarowięt, Iwan Petryszyn, Stephan Lychutczyn, Wasil Kisielik de villa Wołosow sortis olim gnosi Alexandri Kuropatwa filiarum, — quia illi sub tempus interregni ausi sunt curiam protestantis in v. Wołosow inuadere atque res violenter recipere.

(*Ind. rel. castr. Hal. a. 1648 - 9, t. 141, p. 1231 - 2*).

LXXIX.

Резація возного про те, що військо побито людей у Заболоті. 17 н. ст. марта 1649.

[E] Feria quinta post dominicam Lactare 1649 mulis gnolis regni prouidus Matiey Czewaga de Ispas cum ulibus Ioanne Gaiewski et Alberto Czaplinski recognouerunt, se feria tertia pxime prta ad bona oppidi Zabłotow, mgeae Helizabeth a Koniecpole, olim Michaelis Stanislawski consortis, ad requisitionem condescendebant (sic!) ibidemque sepulchra triginta in cimeterio ecclesiae ritus graeci s. Iwani dedicationis in oppido nouae locationis Zabłotow existentia corporum citra vel ultra nonauginta sex sumatorum secunda die ianuarii anno currenti per gnosis Gasparum Ostrowski et Stanislaum Nowosielecki, rothmagistros et commilitones eorundem subditorum de oppido Zabłotow interemptionis et villis eo adiacentibus uidisse.

(*Ind. rel. castr. Hal. a. 1649, t. 141, p. 1234*).

LXXX.

Дрогобицькі хіщане - Поляки оскаржують Русинів за їх злуку з Козаками. 18 н. ст. марта 1649.

Feria quinta post dominicam Lactare quadr. pxima anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono.

Ad officium actaque pntia castrensia capitanealia Premysliensia psulr venientes famati Valentinus Zawrzykraj, consul, et Iacobus Samborski, consul, — ciues Dronobycenses s. r. m. eidem officio pnti suo et totius communitatis orthodoxae religionis catholicae ritus romani contra famatos: Wasil Łankowic, consulem, Nicolaum Popowiecki, antique residentiae consulem, Tymofey Michałowicz, scabinum, Fedyk Rymanowicz, Wasko Kozaczek, Sidor, Sawka Brocmowsky, Łazarko, Siemion Swiątkowicz, Fed Łuzecki, Nicolaum Kiernocki, Iwan Bylik, Iacko Bisczynoha, Stephanum Kuszta, Les Broda — mutuos cooperatores et conspiratores, ipsis capitis (!) principioribus melius notos, grauitur questi et soleuniter protestati sunt, idque propterea, quod tametsi grassantibus ante actis temporibus Kozakorum et aliorum variorum praedonum atque depopulatorum regni per totum pallatinatum Russiae variasque communis patriae ditiones hostilitatibus moenia ciuitatis eiusdem Drohobycz partim oclusionibus necessariis portarum, partim excubiis publiciis munita permanerant vigilesque certi ciuiles ad custodiam publicam officiose deputati essent, nihilominus ipsi conspiratores religionis ritus graeci posthabito iure publico bonoque communi ac legibus regni contra eosdem, qui fraude et dolo malo in communem agunt honorum contra iura pacis publicae atque vincula praestandorum iuramentorum suorum, quaeque omnibus regni ciuitatibus omnem prouident securitatem sanctionibus legum infrascripta grauioribus poenis mulctantium, nihil deteriti, sed inconsultae operae suae sucuti rationes inita quadam inter se cointelligentia et conspiratione omneque eo stadium et conatus suos conferentes, quae animo suo conceperunt pertrahentes; capta itaque occasione, cum memorati depopulatores patriaeque hostes nuncupati Kozakones ex montibus carpatis sese retro deuersissent, extunc ex gremio sui ad eosdem numeros suos certos miserant, cum quibus re pertractata multis domis a se ipsismet religionis graecae protestantes vero fidei catholicae, tum et Iudeos desertando et in prodicionem

tradendo largari promiserant, resque et deposita sua permulta ex condito ad synagogam suam ritus graeci sanctissimae Trinitatis intulerunt et ibidem recondiderunt, quae demum deposita loco eorundem hostilium et praedonum popo eiusdem synagogae furto abtulit et depraedatus est (prout de his acta ciuilia Drohobycensia latius testantur), tandem fugam sibi contulerit, cum porro memorati hostes et praedones ex inuitatione eorundem conspiratorum modo guerico et praedonico sub ciuitatem Drohobycz peruenerunt, illico protestantes fidei catholicae vigiles et custodiam tunc peragentes in eosdem hostiles impetus eiaculari ceperunt, extunc iidem conspiratores graecae fidei tollunt clamores in eosdem protestantes, ut non eiacularentur, ne forte nos et vos pereatis, tandem a portis, propugnaculis, sepimentis et munitionibus fugam ad synagogam suam dederunt, puluerem, tormentarium igniuomium tum et sclopetes secum asportauerunt et ibidem per vallos atque munitiones suae synagogae ipsos hostes et praedones intra moenia et viscera ciuitatis eiusdem inuadere et ibidem ecclesiam parochialem magis ornamentis et thesauris spoliare permiserunt, insuper nonnullos valetudinarios hostes et praedones sine consensu et scitu magistratus ciuitatis eiusdem religiosus Antoni Czernochreski et famati Iwan Rosolowicz, Ioannes Berezowicz, chirurgus, in domibus suis per duas septimanas fouerunt et receptauerunt, denique cum post discessum eorundem hostium, cohors certa militum ex ciuitate Stryi in auxilium et subsidium ciuitati eidem Drohobycensi et incolas eius peruenisset, extunc famati Tymofey Michajłowicz, scabinus, Les Czuczwara, Iacko Siedelnik cum filio suo tum et Stephanczuk transmigrando villas ambitui capueatus Drohobycensis annexas tumultum excitauerunt, cum qua multitudne numerosa rusticorum, conuocata numerum duo millia excedentium, in ciuitatem Drohobycz cum magno strepitu et clamore conuenerunt et ibidem iam non praeuentis militibus certos incolas catholicae fidei romani tyrannice horrendo interemerunt et occiderunt atque inseruandum in modum e numero uiuorum

sustulerunt, quo facto et nefario scelere suo poenas legum in talium transgressores et violatores legibus regni sancitas demeruerunt, de quibus praemissis extraordinario respectu in detrimentum ecclesiae et ciuitatis Drohobycensis atque protestantium religionis ritus romani actis et gestis nomine, quo supra, iidem prottantes protestantur.

(*Ind. rel. castr. Drohobyc. a. 1649, t. 376, p. 301—2*).

LXXXI.

М. Рачинський жалість ся на теребовельських міщан за напад на його двір. 18 н. ст. марта 1649.

Feria quinta post dominicam Laetare 1649 gnosus Marcellinus Sigmundus Raczynski contra famatos: Ioannem Krypsky, pro tunc proconsulem, Bartholomaeum Szczucki, Zazur Swiec, Iwan Rudy, Ioannem Sanecki, Albertum Heisacz, Mathiam Lysy, Ierzy Poloszczyn, Mathiam Kuszniierz, Wasil Korzeniec, — ciues Trembouienses protestatus est in eo, — quia ipsi curiam protestantis sub arce Trembouiensi situatam vel die dominico matulino tempore post festum nat. B. M. V. inuaderunt, cameras aperuerunt, res receperunt.

(*Ind. rel. castr. Tremboul. a. 1648—9, t. 131, p. 452—3*).

LXXXII.

Ян Пикарський подає міщан з Теребовлі й селян з Коровинки за те, що взяли його брата. 20 н. ст. марта 1649.

Sabbatho ante dominicam Iudica quadr. anno millesimo sexcentesimo quadragesimo nono.

Ad officium et acta praesentia capitanealia Trembouiensia personaliter veniens gnosus Ioannes Piekarsky, olim gnosi

Georgii Piekarsky crudeliter modo infrascripto interempti frater germanus, solenniter et graui in querella lugulenter coram eodem iudicio questus ac protestatus est in et contra famatos: Iwan Rudy, Iacko Wielgi, Kirian Malarz, Iakim Krawiec, Lazor Swiec, Pawel Krawiec, poponem Namiesnik dictum, Dacko Zubaszyn, vti comprincipales, Ruthenos ciues Trembouienses totanque communitatem ruthenicam oppidi Tremboule; tum laboriosos: synowie Hryckowi, Dynis, Petro, Iwan Lupicz, Kunasz Opozow, Hrycko, Sempko, Procyk, Makar Mielnik, Hluszka Macko — de villa Krowinka, magci Martini pallatini Czerniechouiensis et Samuelis, capitanei bractclaiensis, Kalinowskich haereditarios, ad praesens gnoscere Annae gnosi Alexandri Iakowski, Zophiae, gnosi Iacobi Mlodecki nec non Martiannae et Constantiae virginum et gnosi Ioannis Kraiewsky filiarum, ex nexu successionis honorum eorundem Kroninka possessorum, subditos, eiusdem crudelis fratris protestantis interemptionis mutuos cooperatores et assecclas, in eo,

quia ipsi tam ciues praefati Trembouienses, quam villae Krowinka subditi sub tempus incursionis Kozakorum anno praeterito millesimo sexcentesimo quadragésimo octauo non veriti poenas legum praemeditatos occiduosos personarum nobilium interfectores et crudeles tyrannos, maxime plebeias personas seuerè defanitas timore dei et dilectione proximi abiectis in omnem tyrannidem et crudelitatem laxati accepto et coassumpto in se ante Kozakorum sanguinis status equestris, vti fidei catholico (sic!) cupido atque familiam catholicorum e medio suo eradicare et extirpare sedulo praemedicati ausi sunt accepta notitia de eodem fratre protestantis in syluis villae Krowinka ob metum Kozakorum se latitante facio inter se mutuo maligno et exsecro ad inferendas illi violentas mortes consilio in syluas easdem irruendo et vndeque eadem sylua obsessa, conuocatis se in vnum tumultuarie et cateruatim atque eodem olim fratre protestantis ibidem investigato et praeuento eundem more hostili crudeliter manibus violentis ap-

prehendere atque primum ligatis illi post tergum manibus, vti latronem, cum summo equestris status dedecore et ignominia eundem ad oppidum Tremboulā fauendae cexecutionis causa, vti de catholico, ad Ruthenos ciues Tremboulīenses rebelles, etiam Kozacos adducere, attractare et praesentare, prout de facto manibus violentis in personam et diuersa corporis illius membra iniectis adduxerunt, apprehenderunt sicque detractum et praesentatum vni suorum principalium principales et tota communitas, complices memorato Dacko Zubaszyn interfici iusserunt. Quem olim gnosum Gregorium Piekarsky memoratus Dacko mandatis principalium suorum (sanguinis alieni inhiantes) parendo ex ecclesia ritus graeci in contemptum orthodoxi fidei catholicae romanae et abolitionem status equestris ordinis decolauit, occidit, interemit, trucidauit et vita priuauit, sicque omnes principales et complices suprascripti nefandum scelus et crimen personis illorum inauditum in persona fratris protestantis perfecerunt, crudelitate saliat praemeditatum odium ad affectum deduxerunt, exindeque poenas criminales facti illorum condignas iure communi definitas in personas quilibet illorum suas traxerunt, ratione quorum etc. .¹⁾

(*Ind. rel. castr. Tremboul. a. 1618—9, t. 131, p. 451—6.*.)

LXXXIII.

Самуїл Дубравський подає Грегора і Петра Угерняцьких та бабинських селян за те, що убивли Самуїла Рожнятовського. 20 н. ст.
марта 1649.

Sabbatho post dominicam Laetare anno millesimo sexcentesimo quadragesimo nono.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Haliciensia, personaliter veniens gnosus Samuel Dubrawski gnosae Catherinae consortis suae Ilimae, olim vero gnosi

¹⁾ Наслунає свідомство возного з оглядаая виконаного з землі тіла.

Жерела до історії України-Руси т. IV.

Samuelis Rozniatowski crudelissime et tyrannice interem-
pli sororis germanae, nec non gnosorum (Sophiae Luczanska,
olim gnosi Samuelis Rozniatowski consortis (relictæ) viduae, et
Francisci ac Alexandri Rozniatowski eiusdem olim gnosi Sa-
muelis Rozniatowski filiorum, vti minorennium, nomine, con-
tra nles Hrehorum Vhernicki, patrem, et Petrum Vhernicki
filium, infrascripti criminis principales, primarios authores et
motores; nec non laboriosos: popa babinskiego y z zię-
ciem, iako princypalow, Lukasz Mazur, Danilo Dutka, Stephan
Slepy, Hryc Hladysz y z synem y z zięciem Tkaczem Kopię,
Symko Bydry, Dmitr Hladyszow zięć, — gnosi Baltazari
Ostrowski, camerarii terrestres haliciensis subditos; tum Stas
Stephanum, Piotr Proparłow, Piotr Pawłowicz, Stephan Pawło-
wicz, Iędrus Stephanum, Iwanko Stephanum, Adam Mazur,
Stephan syn Hawryłow, — praefatorum Vhernickich possonis
subditos; Iędrzey, Kuryło Przyszlak, — gnosi Nicolai Swierski,
ibidem haeredis itidem subditos; Hryc Łozyc, Grzesko Mazur,
Iędrzey Łozyc Zwarych, — gnosi Lucae Niewierski subditos;
Danilo Boiko, Iac z Billey, Hryc Ribus, — gnosorum Andreae
Zurakowski et Catherinae Worytkowna, coniugum, ibidem
subditos; Fedyna, Kundrat, — gnosae Żołądziowna subditos;
Wasil Łysy, Iwan syn iego, Symko Beduarcz z synami, Semko, —
gnosi Kaweckii in Babin cohaeredis subditos; Iędrzey, Stec, —
gnosi Ioannis Dolinski, aliosque in vniuersum omnes cohae-
redum villae Babin subditos, criminis infrascripti reos (qui
licet ad praesens non specificantur, salua tamen eorum speci-
ficatio in quouis termino post acceptam notitiam dictatoribus
reseruatur) eorundem principalium complices et executores
ferme totus in lacrimis protestatus est in eo,
iz pomienieni vczynku authorowie zpolnemi pomienionemi po-
mocnikami swemi, zapomniawszy boiazni Bozey, sami będąc
religij greckiey, a piekielnym ogniem pod nieszczęśliwy na
koronę polską czas przeciw ludziom ritus romani zaiątrzeni
y zapaleni, nie mniey dubia spe panowania, tudziesz y lupu,
ktory otrzymali, ruską zdradliwą skłonnością wiedzeni, wyzey

pomienionego nieboszczyka p. Samuela Rozn(ia)łowskiego zdrowie z ostatkiem chudoby w domu (spie)szącego a do zamku Rozn(ia)łowskiiego . . .¹⁾ widząc wielkie niebezpieczeństwo, w lasow niedostępne miejsca z innemi wchodzącego, wprzod z pomienionemi chłopami, pomocnikami swemi, porozumniawszy sie, zdradliwie, aby z niemi do domu swego do Babina iachali, namowili, iako sami po wszystkie czasy za przywiliami y paszportami kozackiemi w domach swych bezpieczeni zostawali. Tam do domu do Babina przyiechawszy, wiedząc v nieboszczyka, ze miał przy sobie w gotowiznie złotych szeset iako skoro nieboszczyk, zsiadszy z woza, z żoną z iednym dziecięciem wszedł do domu swego, naprzod o przyiechdzie iego popowi do domu dali znać, przez ktorego wszystka od popa obwiesczona y zwołana babinska gromada iussu scitu et mandato pp. Vhernickich pomienionych, ktorzy na ten czas nie daleko miejsca zaboystwa stali, dom nieboszczykowski na około obstałpiwszy y do izby wpadszy, nieboszczyka poimali, stryczkami okrutnie związali, na szyie powroz wlozyli, y tak, nie iako szlachcica, ale iako naiwiekszego liotra, z domu iego własnego wywekli, chcąc go do Katusze, wszystkich liotrow, hulałow y butownikow stolice, odprowadzić. I gdy rad-nie-rad za postronkiem na szyie wlozonym isc musiał, na nieszczyrosc y zdradę ruską narzykającego, a prawie krwawemi proszającego sie łzami, aby co miał przy sobie y w domu zabrawszy, samego z żoną y dziecięciem niewinnych ludzi zdrowiem darowali, gdzie chłopstwo niesłusznym goriące iadem do nog sobie wpadałającego y miłosierdzia proszającego ieden z nich obuchem siekiero w łeb wderzył, pop bez miłosierdzia tak siekiro w szyie ciał, a jeszcze żyjącego nieco y przez krew vmęczzonego Chrystusa modlącego się v nich okrutnie tyrańskim sposobem pod ogrodem pp. Vhernickich roznyim zboiow orężem zabili y zamordowali. I nie dosyc na tym czynku nad ciałem zmarłym pastwili sie, obnazone ze wszystkiego bestyiom na

¹⁾ Тут актова книга знищена.

(po)karin porzucili, a sami powroćeni do domu zabitego, wszyl owstwo, zbior, dobrą szalę y pieniądze in praedam puscili, nec his contenti schronioną malzonkę z dziećciem do iednego chliwa, nieprzystoinemi contemptami karmili, z odzienia obrazyli, pieniędzy gotowych złotych szesc set przy niey będące wzieli, obnazoną do więzienia pewnego wrzucili, która singulari prouidentia Boga opatrzona, za miłosierdziem iednego występcey, ze inpraegnata post solutum carcerem do poblizkiego chaszczu, głodem y smrodem zmorzona, ledwie co opieraiące sie zdrowie naturze wniosła, do tych czas ieszcze prawie na smiertelney zostaiąca poscieli. To facinus tak zrobiwszy ad praedam rzucili sie . . .¹⁾ wszystko między sie podzielili et in hucusque homicidae praedones ac spoliatores impune grassantur, ratione cuius criminis etc. . .

(*Ins. rel. castr. Hal. a. 1648—9, t. 111, p. 1236—9.*)

LXXXIV.

П. Осмольскій подас селян із Товстолога за забранс його товару.
23 и. ст. марта 1649.

[E] Feria tertia post dominicam Iudica 1649 gnosus Paulus Osmolsky contra laboriosos Haurylo Caryk cum duobus filiis et genero, poponem cum duobus fratribus et generum dictum Skulski etc. . .¹⁾ totamque communitatem villae Toustylog, nec non contra communitatem, de villa Słobodka dictam Kiprawka protestatus est in eo, — quia ipsi tempore incursionis Kozakorum et Tartarorum sub praetextu rebellionis Kozacorum, dum protestantis famulus nris Ioannes Kałuski e bonis Warow ad oppidum Stryi pecora maioris securitatis, vcl wolow 95 kozdy val. fl. 25; krow 45 doynych,

¹⁾ Тут настуває сисс.

²⁾ Дальші імена пропускаємо.

kozda val. fl. 20; iałowic szeszedziesiąth, kozda val. fl. 20; cie-
liąth tego rocznych 33, kozde val. fl. 3; owiec 300, kozda
val. fl. 3. . .¹⁾ feria secunda post f. s. Michaelis depelleret in
villam Toustylug, receperunt.

(*Ind. vel. castr. Tremboul. a. 1618—9, t. 131, p. 157—8*).

LXXXV.

Скарга Іаґрієди Запхозекого на хоростківських міщан, коєівсь-
ких і ин. селян за напад на костел у Янові. 23 н. ст. марта 1649.

Feria tertia post dominicam Iudica quadri. pxa anno
Dni 1649.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia
Tremboulensia veniens gnosus Gabriel Zamiechowski, tribu-
nus tremboulensis, solenniter coram eodem officio contra
laboriosos: Wasil Krawiec, Vch Perepileczyn syn, Lawrow
syn, Michnikow Macko, Sitnik, Piston, Feusyn Rynny (?), Fedor
Bielasz, Wasil Krychtycz, Wlitzlik, Mikita Łysy, Hrycko Fedy-
niez, Trus Iwan, Bolaszek, popones tres. Sen Wasilow, —
oppidanos Chorostkouienses, totamque communitatem oppidi
Chorostkow, illris et mgeorum Martini in Husiatyn palla-
tini czerniehouiensis, Samuelis capnei brclauiensis — Kali-
nowskich, tenutae ad praesens gnosi Thomae Iemielly, gla-
diferi helmensis, subditos; nec non laboriosos: attamanum
Hordey, Wasilik Szynkarz, Sawka Hoptyn, Fedor Hoptyn, Iac
Hoptyn, Ital — de villis Kossow et Kosowka, gnosae Ca-
therinae a Komorow, olim gnosi Alexandri a Sienno Sienin-
ski consortis relictae viduae, ad praesens obligatoriae posse-
ssionis gnosi Murawiec, subditos; demum laboriosos: atta-
manum Procyk, Audrus brat attamanow, Feczyna, Sawka Zydzi-
kow, Krupka — de villa Laszkowce, itidem gnosae Cathe-
rinae Sieninska, obligatoriae possessionis gnosi Zwan, arenda-

¹⁾ Дальший список дрібніших річей пропущаємо.

triciſ vero gnoſae Łoſiatynaka viduae, ſubditos, et alios poſtquam innuotuerint, citationibus exprimendos, proteſtatus eſt in eo, — quia ipſi non attento rigore ſtricto iuris publici, quo pax publica et integritas bonorum nobilium quouis tempore, praeeſertim ſub tempus confoederationis ordinum regni praecustodiuntur, depoſita conſtitutione in rem palatinatus Ruſſiae laudata conſeruantur, anno milieſimo ſexceſteſimo quadrageſimo octauo pſime pto, ſtatim poſt receſſum exercitus a Pilawce factum, glieſcente iam rebellionē Kozacorum illorum ſeditioni addicti (ſic!) cognito iam e bonis vel ex arce Budzanouienſi receſſu, proteſtantes cateruatim et tumultuarie cum bombardis et variis armis ſeditionem praec ſe ferentibus vna cum ſubditis de villis Dołhe et Hrycowka, gnoſi Georgii Blaſowski, de villa Podhayezyki, gnoſi Stanislai Bielicki, in poſt ſeorsina proteſtatione de nominibus et cognominibus ſpecificandis, facta inter ſe mutua cointelligentia ad bona oppidi Ianow ſuperinequitarunt illicoque in eodem oppido diſpoſitis centuriis more Kozacorum ad eccleſiam parochialem Ianouienſem depredandam et expilandam ſeſe contulerunt, ſepulchra et monumenta mortuorum per viam reſerarunt, mortuis violentias, dira facinora deteſtando et probroſa delicta inquisitione euincendo in corpora perpetrarunt et praeeſertim olim rudi patris Adriani, plebani Ianouienſis, non ita pridem vita functi, cadauere ex cymba eiecto in caput pedibus ſurſum humi ſtare fecerunt, impositoque miſſali Romanorum in manus illius, colledas eundem cantare iuſſerunt, et vt celebres praeeſentibus miſſam, impudicis faucibus buccinarunt, filias proteſtantis nondum putrefactas ex monumentis eiectas denudarunt, choreas ſecum ducere eaſdem iuſſerunt, diuerſaque tyrannide, quae rabies efferata ruſticorum licentia dictabat iisdem in corpora mortuorum ſacueiebant, imagines pictas praeeſertim paſſionis Chriſti ex tela factas ante eccleſiam in lutum pedibus concularunt, ex nonnullis illarum ſaecos alias vory compararunt et nonnullas vſui ſuo in contemptum orthodoxae religionis noſtrae adaptarunt, eccleſiam iano-

uiensem pro sordido et foetido loco conuerterunt, resque eiusdem ecclesiae in arce Budzanouiensi maioris securitatis ergo depositas . . .¹⁾ in vim praedae et spoliū diripuerunt, nec his contenti polita per deditionem certarum personarum arce Budzanouiensi, quidquid furore innato contra patritium sanguinem dictabat, accensus animus talia exercuerunt, nles famulos protestantis Polonos in eadem arce praeuentos, vct Ioannem Malinowski ciectis primum oculis tyrannice faucibus repetitis plurimis vicibus detruncarunt, Martinum vere Wstowski captiuarunt et captiuum Tartaris in despectum pro equa venundarunt, arcem eandem Budzanouiensem omnibus ornamentis spoliarunt, postmodum elapsis aliquot diebus horreum protestantis in oppido Ianow collocatum . . .²⁾ valoris florenorum quatuor millium et octingentorum excusserunt, stagnum ianouiense val. decem millium³⁾, denique arcem Ianouiensem in aedificiis suppellectili domestica desolarunt, ferrum ex tormentis bellicis concusserunt, protntem omni substantia, eaque opima, priuarunt et ad centum millia flor. pol. damnicarunt, per quod pacem publicam etc.⁴⁾

Ind. rel. castr. Tremboul. n. 1648—9, t. 131, p. 462—7).

LXXXVI.

Габріель Заміховський подас Гаврила Семигінновського за зраду будзанівського замку. 23 н. ст. марта 1649.

[E] Feria tertia post dominicam Iudica quadr. 1649 gnosus Gabriel Zamiechowsky, tribunus tremboulensis, contra nlem

¹⁾ Тут пропускано довгий спис забраних річей в Будзанові.

²⁾ Пропущено реєстр.

³⁾ В рукописі помилково тут місце на одно слово, що його одначе не дописано.

⁴⁾ Звичайне закінчення і реляція воляного про арештоване (2/III) оскаржених.

Gabrielem ali Hawryło Siemiginowsky, Ruthenum, protestatus est ideo, — quia idem Siemiginowsky, facto conductamine cum Cozakis rebellibus sub tempus irruptionis eorundem post conflictum Pilauicensem, arcem Budzanouiensem cum omnia suppellectilii domestica, tam protestantis quam aliorum nobilium, per modum depositi maioris securitatis ergo in eadem arce conseruata, tradidit et alios nobiles cum vniuersis catholicis famulisque protestantis sese defendere volentes suis blandimentis vitae integritatem proponendo ad id allexit, vt eiusdem Siemiginowsky persuasionibus omnes suffulti deditionem arcis hostibus mitterent. Hostes vero vti fidefragi nostris praesertim vero famulis protestantis potiti, partim nonnullos Tartaris, vti mancipia, venundarunt, partim nonnullos crudelissime detruncarunt. Post deditionem vero arcis et perpetratam necem nobilium famulorumque protestantis instinctu eiusdem Siemiginowsky expilarunt fortalitium Budzanouiensem, structuris, insignibus, commeatu, apparatu bellico, defensionis accomodatis, spoliarunt, quo ausu idem Siemiginowsky protestantem ad triginta millia flor. pol. damnificauit.

Ind. rel. castr. Tremboul. n. 1648—9, t. 131, p. 460—1).

LXXXVII.

Роздільські міщане й ин. позивають рогатинських міщан за напад на місто. 7 н. ст. квітня 1649.

Feria quarta post festa solemnia Paschae pxima anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono.

Ad officium actaque praesentia capitanealia Zydzaczouiensia personaliter veniens ministerialis regni gnalis prouidus Iac Furasz de Brzezina authenticatus et iuratus, officio prnti bene notus in vim suae verae ac fidelis relationis palam, publice ac per expraessum recognouit, quia ipse citationem literatam authenticam pro iudiciis ordinariis gnalibus tribunalis regni

Lublinensibus spectantem, terminum in se a positione praesentis citationis recte in duabus septimanis, aut tunc, dum et quando causa praesens ex regeistro causarum iuxta constitutionem faelicis coronationis moderni regis ad iudicandum vocata legitime inciderit, continentem, ex parte et ad instantiam instigatoris iudicii nostri eiusque dalatoris gnosi Stanislai Rzewuski, subdapiferi braclauiensis, tum gnosae Sophiae de Vrsko, consortis relictae olim gnosi Ioannis Czerniewski, succamerarii leopoliensis, nec non honestorum: Iacobi Bednarz, proconsulis, Senia Manuylonug, consulis, Bartholomej olim Alberti Ioannis Siechowski, Lesko Mały, Basilii Narowey, Walentini Zusa sutoris, Fedory Dziekciarz, Tymko Fabri, Matthiae Olenina, Micolai Fenikowego, Petri Molendinatoris, Harasim Turezyn, aliorumque subditorum praefati gnosi subdapiferi braclauiensis, oppidi Rozdol haeredis, cum praefato domino suo actorum contra famatos: proconsules, consules, aduocatium scabinos, totamque communitatem oppidi s. r. m. Rohatyn, tenutae ad praesens magci Nicolai comitis Ostrorog, pocillatoris supremi regni, capnei rohatyniensis, citatos, ad statuendum per ipsos famatos: Gabrielem Kucharski, principalem delicti et excessus nefandi, Michaellem, Kost Tarnopolski Zielenskiy zięcia, Andream, Fedko Piekarz, Stanislaum Diał, Makarenko, Misczenko, Philipenko Sknurk, Stec Hryzeciowski, Dmitro Kowal, Fedkow ziec, Hrehorenko Fedor syn, Stanislaum Przebiegailo filium Fedory, tum et Fedorem Przebiegailo patrem, Petrum Tkacz, Theodorum Maltuz, Iwanum filium Petri, Miecznik Iwanum, Piekarz Theodorum, Stemaszyk Basilium, ut asserit, Łopatynski, Semenium Kusnierz, Hrehorium Daryłowicz, Basilium Haiduk, Hrynec aliosque ipsorum complices, quorum ad praesens nomina et cognomina ignorant pro expressis tamen censiari volunt, ad sumendas de illis poenas legum facinori ipsorum condignas, qui prius sub tempore interregni cum dissolutis Kozacis et Tartaris, deinde felicem post electionem regis nondum coronati dum et quando praefata gnosa Czernieciowska post dissipationem et dispersionem Kosacorum

et Scytharum ex ciuitate Leopoliensi ad oppidum Rozdol claustrumque ibidem situm, tanquam domum filii sui, vna cum familia et rebus suis omnibus discessit ibidemque pace publica assecurata per aliquod spatium temporis mansisset, nil a quopiam mali eueniri sperando, ipsi autem principales postposito timore Dei, dilectione proximi, tempore nuper praeterito, videlicet ipso die festi Luciae virg. et mart. (13/XII) sub tempus interregni causa turpis lucri coadiunctis sibi diuersis ex locis complicitibus et cooperatibus, in oppidum Rozdol vi et violenter ausi sunt invadere, prout inuaserunt, ciuitatem igne in cineres penitus combusserunt, postmodum ad arcem summo impetu tumultuarie irruerunt, suprascriptam gnosam Czerniewska, iam senio confectam, ex omnibus spoliauerunt resque omnes et ornamenta, equos cum skeda in vim praedae et spoli receperunt ac inter se et alios complices dispartiti sunt multaque et intollerabilia damna pecerunt (sic!) multitudineque perpetrarunt ad ecclesiam fores ex arce exsecarunt ipsamque ecclesiam defestarunt, cimiterium obsanguinolauerunt nec non nles Ioannem Koziaczewski et Ioannem Iasionkę, famulos suprascripti gnosi subdapiferi bractatiensis, atque Abrahamum Iudacum, arendatorem, et reuerendum patrem Urbanum Zarski, ordinis Carmelitarum conuentus noui loci rozdoliensis priorem, interimerunt et corpus ipsius nescitur quo fecerunt, per quod poenas legibus regni sancitas succubuerunt et sunt prolapsi, copiam citationis in caeteris latiori editam feria secunda post diuicam Iudica quadrimlem pine pla (22/III) anno praesenti in bonis oppidi Rohatyn s. r. m. apud aduocatam in mensa posuit et de positione eidem aduocato atque oppidanis in foro stantibus in forma publicauit et notificauit, de quo hanc suam relationem ad acta praesentia fecit.

(Ind. dicr. cantr. Zyduczou. a. 1649-50, t. 40, p. 252-3)

LXXXVIII.

Юрій Благовеский жаліється на янівських міщан і ки. за зня-
щенє його двора. 10 н. ст. квітня 1649.

[E] Sabbatho post festa sollemnia s. Paschatis 1649 gnos-
sus Georgius Blazowski contra Iabsos: poponem Iaczow,
Bysko cum filiis duobus, Paweł Twerdochleb, Zakityn Łukian,
Mikita Tonkowicz, Paweł Iółko rzeznik, Macko Kramarz, Druh
Miszczy cum filio, Iareozko (!) cum filiis duobus, Lesko Ratuszny,
Ławryk Twerdochleb kowal, Fedko Haliszanka kusnierz cum
filiis duobus, Kost Kusnierz, Hryc popow oiciec, Tymko po-
pow brat, Lesko popow brat, Ilko popow brat, Stec brat po-
pow, Beda Wasil, Beda Teodor, Figlik, Przetka Matwiey cum
filio dicto Wasil Hayduk, Fedenkow syn, Anton Oboroch, Fe-
nik Stary, Bednarzowski Kusnierz, Olexa Swiec, Panko Tkacz,
Błoseczyszyn, Srybalin syn Kusnierz, Lesiow syn Ryndiowy,
totamque communitatem oppidi Ianow: nec non Iabsos:
Doronko Choma, Hukulezykowi rodzeni, Marcin Polak, Choma
syn Horonowy, Stepań zięc iego, Lesko Stelmachow s Piotrem,
Senak Tymkow, Strukow zięc — de villa Kobyłowłoki;
Stephan Iutyszyn, Ilko Kotylkow, Semian Pilipow, Iac Bryta-
nik, Panko Budyn, Wasko Koziolkow, Stepań Kuc, Korbulik,
Iakem Gwozdzik, Iac Gwozdzik, Olexa Duda stary, Iac Miel-
nik, Kunaszka cum filiis, Iac Puznik cum filio, Semianow syn —
de villa sortis Podhacyzyki, subditos Gabrieli Zamiechowski,
protestatus est in eo, — quia ipsi sub absentia prntis in lon-
ginquribus oris ob incursionem exercituum Kozakorum et
Tartarorum, quiescente iam seditione et recesso facto in Vkra-
niensem terram Kozacorum, immediate duobus septimanis
ante f. nat. Christi D. a. 1648 ante aduentum protestantis in suas
regiones, ad villam Dolhe e regione opp. Ianow locatam sese
contulerunt ibidemque curiam prntis combusserunt et res . . .
diripuerunt, quae bona prntis et aliorum nlium partim in suum
commodum conuerterunt, partim in hucusque tempus in fossis

humi clandestine more suo erutis delinent, per quod prntem ad 8000 fl. pol. damnicarunt.

(*Ind. rel. castr. Tremboul. a. 1648 - 9, t. 131, p. 511—514*).

Той саний одвинив їх, що вони забили його слугу Скузького.
(*Ibidem 514—5*).

LXXXIX.

Слапковский і Пещаржевский подають селян зі Смухова і Любші на грабованс. 12 н. ст. квітня 1649.

[E] Feria tertia post dom. cond. Paschae 1649 gnosi Georgius Slapkowski et Georgius Piesczarzewski contra laboriosos: Hryc Mielnik, Stas Mizikow, Matwiew Szpot — principales, Roman Klizniow, syn Tkaczyszyn Matwiew, Hryc Susik et Hans — comprincipales, gnosorum Sigismundi Konopka et Zophiae de Odry, coniugum, ac Hyacinthi et Michaelis Dubrawskich, fratrum germanorum, de villa Smohow subditos haereditarios, solemniter protestati sunt in eo, — quia illi dubia spe dominandi ducti sub incursionem Cosacorum et Seythorum in pallatinatu Russiae saeuientem facta mutua inter se cum viciniore villa Lubrza certique de ea subditis mutuis cooperatoribus suis cointelligentia animo deliberato plus quam nefario ausi sunt curiam protestantium in villa Smohow consistentem modo praedonico invadere, omnem rem oeconomicam depraedati sunt.

Той сам подає тих селян з Любші що прилучили ся до Смухівців, себто: Kalietezak cum filio, Torgowicz cum filio, Pawel Ludy, Oleksa Kostewiń, Fedor Fecyniow — підданих Миколая Даниловича.

(*Ind. rel. castr. Zydaszon. a. 1649 - 50, t. 10, p. 265*).

XC.

Александр Рашовский подас калуських міщан, селян з Пійла, Довгого й Сороки за спаленс двора в Котяттичах. 12 н. ст. квітня 1649.

[E] Feria secunda post dominicam conductus Paschae 1649 gnosus Alexander Raszowski contra famatos: Petrusz Rzeznik, Andream Petraszowicz, filium eius Marcum, ciues et suburbanos Calussienses; tum illaboriosos: Bohdayko, Ilryc Rybołow cum filiis et seruatoribus suis et Dmitr Stecykow, totamque communitatem v. Puyło; popadyia Piaseczniczka de v. Dolha; nec non Artym et Mielnik Czarowięta atque wathamani filios, quorum ad praesens nomina iguorantur, de v. Sroka, — subditos s. r. m., protestatus est, — iz pomienieni principales pod interregnum roku przeszlego mense octobre, przybrawszy sobie ludzi nie mało z pomienionych wsi y miasta, na dwor protestantis w Kotiatyczach będący naiachawszy, komory odbili y rzeczy nie mało in vim prae-dae pobrali, dwor w popioł obrocili.

(*Ind. rel. castr. Holic. a. 1648-9, t. 111, p. 1282-3*).

XCI.

Григорій Прилуський подас калуських міщан і селян того повіта за спаленс замку в Студинці й ин. 13 н. ст. квітня 1649.

[E] Feria tertia post dominicam conductus Paschae 1649 gnosus Gregorius Przyluski et famulus eiusdem protestati sunt contra famatos...¹⁾ oppidanos et suburbanos Calussienses; nec non labosos...¹⁾ de v. Puyło, Dolhe, Siewka, Kopanki, Kadolbne, Grabowka, Podmichale, Ber-

¹⁾ Як у попередніх XX.

łohy, Kamien, Lzane, Vhrynow diela Słoboda, Nowica, iako wodzom buntownikom y wszystkiemu pospulstwu w storostwie kałuskim mieszkających (sic!), tudzież przeciwko ich pomocnikom, in eo, — iz pomienieni do wsi Studziańki, protestanta dziedzicznej, naiezdzi, tam naprzód zamek wypładowawszy, y rzeczy nie mało . . .¹⁾ w nim nabrawszy, spalili, potym do chałup chłopskich po kilka kroc napadając, y [z] pod Pniowia kompaniey zaciągając, z chorągwiemi y strzelbą, komory im poodbiawszy y skrzynie połupawszy, rzeczy tak protestantis, które pochowane v nich były . . .¹⁾ iako y poddanych . . .¹⁾ pobrali y między się podzielili.

(*Ind. rel. castr. Halic. a. 1648 - 2, t. 141, p. 1283 - 91*).

XCII.

Скарга на тих самих за знищенє замку в Перегінську. 13 н. ст.
квітня 1649.

[E] Feria tertia [як вище] n[on]is Christopherus Wiszniowski, administrator v. Perehinsko, protestatus est contra fa[m]atos . . . oppidanos Calussienses, tanquam principales assiduos; nec non lubros subditos v. Siewka, Puyło, Dolhe Mosciaska, Kopanki, Kadołbne, Iasien, Sliwka, Krasne, Lzane, Kamien, Berłohy, Vhrynow, — quia ipsi grassante in regno intestino bello, expansis vexillis in bona v. Perehinsko fortalitiumque ibidem situm desolarunt, nec non res mgcae Annae de Ostrog. olim Ioannis Stanislai Jablonowski, gladiferi regni, consortis, receperunt et in damna ad quindecim millia fl. pol. induxerunt.

(*Ind. rel. castr. Halic. a. 1648—2, t. 111, p. 1322—3*).

¹⁾ Тут сино тих річей.

XCIII.

Скарга на грабовецького попа, калуських жіщан і ин. за знищення двора у Зборі. 13 н. ст. квітня 1649.

[E] Feria tertia [як вище] nris Paulus Głowiecki, famulus gnosi Pauli de Giedna Giedzinski, nomine eiusdem protestatus est contra; poponem de Grabowka, vti omnium principalem, centurionem vulgo setnik, ac famatos...¹⁾ oppidanos Calussienses; nec non labso... de v. Mostyszczce, Kopanki, Kamien, et alios plurimos de iisdem villis, ideo, — quia iidem prinles sese in vnum colligendo, vexillis aliquot expansis circa f. s. Martini pont. (1648) in v. Zbora curiamque ibidem sitam in nihilum redelegerunt damnaque ad 1500 fl. intulerunt.

(*Ind. rel. castr. Illic. a. 1648—9, t. 141, p. 1326—7*).

XCIV.

Скарга Скоповского на селян з Уїзду, Юнашкова, Буничок і ин. за спустошенс в Обельничях. 16 н. ст. квітня 1649.

[E] Feria sexta post dominicam conductus Paschae 1649 gnosis Thomas Skopowsky, villae Obelnicze possessor, protestatus est contra labso: pop, Samuyłow syn na imie Hryhory, Pawel Samuyłow, Wasinta Samuyłow, Jackow syn, Iaskow Tkaczow syn, Senko Lisiow, Ian Przysiałowski, Michayło zienc Wasilow Tłuczyniec, Maxim Pankow — de villa Viazd, subditos magci Hieronymi Sieniawski, tenutae Georgii Mrozowski; tunc labso: Stephan Vhryncyk, Andrus Latayczyk, Iacko Krywowiezy, Mikita naymit Hrycykow Tkaczow, Andrus Teslow, pop Iwan, Les Popowicz, Hryc Hryzlo, Makar Hry-

¹⁾ Як у попередніх NN.

złow, Fieder zienc Hryzłow, Iwan Kliszczow, Panko Kliszczow, Hryc Fikuko — de villa Iunaszkow, eiusdem magci capitanei leopoliensis subditos, tenutae gnosi Petri Trzylatkowski; nec non labros: Wasil Mielnik, Hawryło Barowiczow, Szwiec Grzesko, Iwaszke Barowiczow, Piotr Kuzmiczow, Stephan Kuzmiczow, Iwan Barowicz, Danilo Barowiczow, Hryc Tkacz pasiecznik — de villa Kuniczki, subditos magci Sieniawsky tenutae gnosi Alberti Maczynski; atque labros filios laboriosorum: Kalin et Tabernatoris atque Petri — de villa Horyszne Sarnki, subditos gnosi Mrozowicki, — ideo, — quia illi praeterito anno circa f. s. Michaelis more Kosacorum in villam Obelnicze, possessionis protestantis, bona eiusdem spoliarunt.

(*Ind. rel. castr. Illic. a. 1618—9, t. 141, p. 1353—4*).

XCIV.

Скарга на жидачівських жидан за пограбленє замку. 16 н. ст.
квітня 1649.

[E] Feria post dominicam conductus Paschae 1649 videtur hoc loco protestatio ex parte nris Stanislai Wielgurski [et Alexandri Sokolowski] contra honestum Ilko poponem Nicolensem ecclesiae ritus graeci et Fedor, generum eius atque alios [ciues Zydaczouienses ritus graeci] complices de nominibus ipsis melius notos, idque ratione per eos rerum certarum, registro seorsino specificatorum, suarum quam sororum, sub tempus saecutiae plebis et Scythicae in deposito castris Zydaczouiensi existentium spoliationis et receptionis facta.

(*Ind. rel. castr. Zydaczow. a. 1619 - 50, t. 40, p. 274—5*).

Позов у цій справі вийшов на люблинський трибунал аж 13 квітня 1654 від Соколовського проти Адама Дасержика, жидачівського старости.

XCVI.

Александр Соколовский скаржить ся на селян Буковини, Влесьч, Молотова, Димитова за зрабоване. 16 н. ст. квітня 1649.

[E] Feria sexta post dominicam conductus Paschae 1649 gnosus Alexander Sokolowski contra subditos totasque communitates de villis Bukowina, Wixyce, Mołotow et Dymidow, gnosi Ioannis Chodorowski proprios, protestationem fecit in eo, — quia ipsi sub interregno in fundo protestantis villae Bereznica omnibus rebus protestantem priuarunt.

(*Ind. rel. castr. Zydzcow. a. 1649–50, t. 40, p. 274.*)

XCVII.

Яшовский і Страдомский подас селян калуського староства і зі Спаса за напад на Суходіл. 17 н. ст. квітня 1649.

Sabbatho post dominicam conductus Paschae pxmo a. D. 1649.

Ad officium actaque praesentia castrensia capitanealia Premisliensia personaliter veniens gnosus Vsebius Iaszowski, vicecapitaneus dolinensis, atque nlis Ioannis Stradomski, coadministrator honorum et prouentuum capitaneatus eiusdem, solenniter eidem officio praesenti suo et illris ac magci Ioannis Nicolai a Zurow Danilowicz, supremi regni thesaurarii, premisliensis, samboriensis, drohobyicensis, dolinensis, etc. capitanei, et graui in querela questi et protestati sunt contra prouidos et laboriosos: Korzen, de cuius nomine ignoratur, knias de villa Kadolbne, s. r. m. ad capitaneantum calussiensem spectante; Wasil Sluczycz, Iwan Kramarz et Cybula atque Popowicz namiestnikow syn — de oppido s. r. m. Kalusza; tum Mikita Stasiow syn — de villa s. r. m. Kopanki, ad capneatum eundem calussiensem pertinente; atque Matwiey Osadca, Mas et Kuzma fratres germanos eorumque filios —

de villa s. r. m. Puilo; tum Honofrey Wataman, Hrynio Vrszulow, Iwan Bolynkowiez, Iacko Malerowiez, Iwan Mulerowie, Kus Pakosny, Sadera Wasiew syn, Hawrylo, Kus, et Arasim fratres, Iwan Tymczyszyn, Sawka Makow, Hryc Szymkowiezyn, Mikita Hwedora, Kniaziu, Filip Szymkowiezyn, Iwan Thorewicz, Thron y z synami, Marcin Broniewicz — de villa s. r. m. Iasien, ad capneatum eundem Callussiensem pertinente; tum Stephan Iaworski de villa s. r. m. Zukiew; et Kus Wataman de villa s. r. m. Sliwki; atque quosdam Czepiele — de villa s. r. m. Niebylow; tum Iwan Popowiez et Wataman de villa s. r. m. Krasno; atque Les Knias et filios eiusdem, tum Prokop Iuskowiez — de villa s. r. m. Vchrynow; tum Wasil Popowiez — de villa s. r. m. Podmichayly; atque Iwan Ruszkowiez — de villa s. r. m. Berlochow; nec non Sen Wataman et quosdam Vhryni synowie dictos — de villa s. r. m. Rypna, ad capneatum eundem calussiensem spectantibus, subditi illris et magci Ioannis de Zamoscie Zamoyski, capnei colussiensis, tenutae gnosi Petri Gostynski, totasque communitates visorum et subditorum de villis suprascriptis eiusdem capitaneatus calussiensis; atque Kosc Zenikow, Danielo Nietatycz, Pawel Mielewic, Iwan Mielnik, Fedor Horeiszkwicz, Iacko Martinowicz, Iac Wielezkwicz z bracia, Iwan Kuznierz, Maxim Rybczyn, Vlayko Szumylo-wie, Matwiey Lazarow syn, Tymko Rarycz, Vlayko Bukaty, Lozer Mowezanowie, Fil Harbszyszyn, Mikita Ilkow syn, Demko Kowalow, Fedor Kuziewicz, Wasko komornik Iwanow, Andrzey Kowalow brat, Maximowych synow dwa, Ilko Oniszkow, Wasiel Danileczuk, Kondrat Waskow brat, Fedor Siemianow z synem, Iwan Kliszewicz, tum quosdam Hryczyszyny, Iakim Molezanow z synem, Tymko Ielnatyszyn, Fedor Muszye, Fedor Wasilow syn, Pirozyn, atque Iacko Kwiat hayduk panski — subditi de villa Spas possessionis vlis capituli ecclesiae cathedralis premisliensis totamque communitatem villae eiusdem suprascriptae Spas — facti et criminis infrascripti principales aliosque eorum complices et assecclas ipsius de nominibus et cognomi-

nibus melius notos, quorum, postquam innotuerint, saluam sibi idem protestans suprascripto mgco domino suo denominationem et specificationem citationibus suis et processibus iuris in quouis termino reseruet, idque in eo, quia iidem principales cum praefatis suis complicibus et asseclis non veriti poenas legum contra homines licentiosos et facinorosos praedonesque manifestos inferosque patratores ex legibus et constitutionibus regni redundantes, imo iisdem omnibus floccipensis, autoritateque et superioritate magistratus posposita, ausi sunt sub tempus interregni pxe pti luctuosique reipublicae status atque incursionis in prouincias regni et terras Russiae praefati capidaneatus dolinensis hostium regni, tam vet rebellium Cosacorum, quam et Scytharum, ipsiquoque honestos labores exosi et praedae in vicinia positis locis inhiantes, concitata plebe et communitate virorum et subditorum praefatorum de villis suis suprascriptis ad rebellionem praedasque ex vicinia agendas ac ipsimet sese duces et artesignanos iisdem complicibus et asseclis suis colletaeque plebi et multitudini rusticae praebentes ac vndique praedas agentes in villam quoque s. r. m. Suchodol, ad capitaneatum dolinensem spectantem, manu forti et armata turmatimque et cateruatim facta inter se mutua cointelligentia et conductamine, vi et violenter hostiliterque animo malenuolo et ex proposito facti infrascripti inequitare et irrumpere, domos cnethonum et colonorum villae expilare, spoliare et depraedari, ibidemque praeter damna et violentias alias multas subdilis villae eiusdem illatas, domum laboriosi Fedko Wataman, subditi et incolae villae eiusdem s. r. m. Suchodol, apud quem idem protestans res et summas pecuniarum infrascriptas, tam hostibus suprascriptis reipublicae praecipue Cosacis ex insperato et inopinato appropinquantibus et imminentibus ipsi discrimen vitae declinantes et remotiora petentes deposuerunt et reliquerunt recondideruntque (sic!), spe et cupidine praedae ducti, depositoque eodem sciscitanti vi et violenter inuadere et irruere, prout quidem de facto violenter inuaserunt et irruerunt,

comprehensoque violenter et captiuato suprascripto laborioso Fedko, patre familias et subdito capneatus eiusdem dolinensis, domus eundem sciscitatum de deposito praefatorum ptestantium tormentis subiecerunt et crudeliter excruciauerunt ac denique torso ac excruciato eodem ad praedam conceptam animis et exploratas ab eodem conuersi summas et res infrascriptas tam suprascripti illris et mgei thesaurarii regni domini sui, quam et protestantis proprias, per ptestantem eosdem ibidem depositas, ex reconditoriis domus eiusdem erruerunt vique et violenter in vim praedae et spoliū receperunt. distraxerunt et inter se partiti sunt, domum eiusdem Fedko, subditi mgei thesaurarii regni dñi sui, spoliauerunt, diripuerunt ac hostiliter grassati sunt nihilque non intactum et inuiolatum relinquerunt. Nec his contenti, aut modum licentiae suae ponendo ludacos quadraginta sex regales, partim villae eiusdem incolas, partim ad eandem villam ex diuersis villis ciuitatibusque et oppido Dolina s. r. m. profugos et ibidem inhabitantes crudeliter et tyrannice vario genere mortis interfererunt et occiderunt, haidones mgei eiusdem domini sui vestibus spoliauerunt, ad internecionem concusserunt et conuulnerauerunt ac vnum ex ipsis interimierunt et interfecerunt, quo suo nefario ausa etc. . .

Ті самі, Яшовекій і Страдохекій подають того-ж дня ще тих самих, себто: quendam dictum Korzen, knias de villa Kadolbue, subditum mgei Ioannis Zamoycki capnei calussiensis, infrascriptorum criminum et excessuum principalem, motorem et authorem, aliosque tam de villa eadem Kadolbue, quam aliis villis vicinis eius complices et assectas, — quia idem principalis cum praefatis complicibus suis sub tempus interregni incursionisque in terras Russiae Cosacorum et Scytharum rusticana turba et multitudine collecta forti et armata manu diuersae colluviaci licentiosorum et facinorosorum hominum ausus etc. in villam Kretkowiec, pallatinatus Russiae et districtus Haliciensis seu Zidacouiensis sitam, exterritis et pulsis tam incolis fidelioribus villae, quam praesi-

diariis et propugnatoribus protestantis curiae, curiam eandem praesidialem more hostili inuadere, rebus omnibus expilare, expraedare, igne incendere, praefatum Stradomski extremum vitae discrimem declinantem sugarunt et reliquam familiam curiae protestantis ad internecionem conuuluerunt et concusserunt, unumque ex illis haydonem ibidem occiderunt, concussosque et conuulneratos vestibis spoliauerunt et pro mortuis reliquerunt, res autem inter se partiti sunt. Neque hic modum criminibus suis ponendo, oppidum quoque s. r. m. Dolina cum turmis et cateruis suis iisdem intestisque signis et armis inuadendo ac domos oppidanorum, tam Polonorum quam Indaeorum, more hostili et praedonico propugnando et expilando, ciues oppidi eiusdem Polonos omnibus fortunis, rebus suppellectili ac tota substantia spoliauerunt, Iudaeos vero et incolas eiusdem ciuitatis communesque subditos quadraginta sex crudeliter et tyrannice interimerunt et interfecerunt, nihilque non intactum et inuolatum reliquerunt.

Далі подають вони шляхтичів - Русинів: nles: Trufna Witwicki dictum Popowie, Wasil Pialik, Iac, Kost fratres germanos, Wasil Ichnatow Paulum Ichnatow, Iwan Ichnatow, et Refan — Witwickie, Iwan Polowkowicz, Henia et Iwan cio — Witwickie, Paphaelum et Petrum — Witwickie, fratres germanos, Mathians Zeliwiniec, Fedio Hanuscik, Thoman Hanuszyk — Witwickie, principales eorumque complices, — quia sub tempus interregni et incursionis cum armis ad zuppas seu salis fodinas in suburbio ciuitatis s. r. m. Dolina sitas inequitauerunt et irrumperunt, fugatis custodibus salis cocti et elaborati mille quinquaginta receperunt et inter se partiti sunt.

Подібна скарга Яшовського і Страдомського → contra nobiles Iwanum Krechowiecki dictum Mieloneczyn, Michayło Krechowiecki, Stephanum Andruszow et Cibowie Krechowiecki, Hryn Krechowiecki dictum Dromerecki, principales, aliosque eorum complices, — quia sub tempus interregni ac simul incursionis turnatim et modo guerrico in bona villae Kreckowice,

possonis protestantis, in curiam violenter inequitarunt resque receperunt et inter se partiti sunt.

(*Ind. rel. castr. Premisl. a. 1649—50, t. 376, p. 588—602*).

Посна внесено 7 н. ст. мая 1649 (*Ibidem 819—27*).

XCVIII.

Скарга Сваричовского и Височаньского на селян з Високих Вишень за грабованє. 19 н. ст. квітня 1649.

[E] Feria secunda post dominicam Miseriardiae 1649 videatur hoc loco protestatio ex parte gnosi Swaryczowski et Marci Wysoczanski contra subditos ac totam communitatem de villa Wysokie Wisnie ratione inuasionis obsanguinationis, conuulnerationis, rerum deprædationis sub interregno.

(*Ind. rel. castr. Zydaszon. a. 1649—50, t. 40, p. 296*).

XCIX.

Скарга Якуба Пржездасцького на калуських міщан, селян калуського й долиньського староства за знищенє костела в Долині. 19 н. ст. квітня 1649.

[E] Feria secunda post dominicam Misericordiae 1649 videatur hoc loco protestatio ex parte rudi patris Iacobi Przędziecki, vicarii perpetui ecclesiae parochialis et in aedibus diuæ Anaë praepositi dolinensis, in et contra famulos oppidanos Calusienses cum totis villis ad capneatum calusiensem pertinentibus, tum et Iwanum Pryklyi, infrascripti facinoris authorem et primum motorem, principales, et Perehinsko cum suis villis, nec non Rachinia, villa haereditaria gnosi olim Alberti Srzedzienski, atque Strutyn, Lopianka, item Lipowica, Suchodol, Nowosielica, Troszpniec, ad ca

pneatum dolinensem pertinentibus, complices, aliorumque vel Turza, nliis Hrehory Babicki possonis, ratione ecclesiarum parochialis et s. Annae Dolinensis depraedationis rerumque variarum, tam ecclaesisticarum quam plebanalium, receptionis.

Ind. rel. cast. Zydacow. a. 1649—50, t. 40, p. 301).

C.

Зофія Хржонцова подас теребовельськпх міщан за знищенє її двора. 20 н. ст. квітня 1649.

[E] Feria tertia post dominicam Misericordiae 1649 gnosa Zophia Splawska, olim gnosi Alexandri Chrzęsz, aduocati tremboulieusis, consors vidua, domina aduocatialis, deposuit [protestationem] contra famatos: Iwan Rudy, Lazarum Iwaszkowicz, Semian Bochenko, Pawel Krawiec, Iakim Krawiec, Kirylo Malarz, Chudy Wasko, Tyunko Posza, Wasil Szulcha, Semko Dropko, Fedor Zlotnik, Samuylo Swiec, Lesko Stepaniszyn, Wandzio Nersezenikow, Ostap Szyka, Łuc Bohorodczyn; Szalamay Dudka, Krzywy, Bidalo, Nalewayko, Kochan stary, Lesko Kowal stary, Wasil Koldan, Olexa Purcza, Wasil Zubasin, Iwanko Thorow, Pawel Markow, Andrus Bohorodczya, Wasil Slepennik, Dmitr Pawlowicz, Sawka Kowal, Ostap Weretelka, Fedor Kowka, Dmitr Kumalin, aliosque multos Ruthenos, ciues Trsmboulieusis totamque communitatem ruthenicam oppidi Tremboula in eo, — quia ipsi post recessum nobiliū ex arce Tremboulieusis, vel feria tertia post f. s. Michaelis (6/X 1648) conspiratione securo habito, rabie efferata contra orthodoxae fidei catholicae homines initiati in dissolutos Kosacos, dispositis in ciuitate inter se centuriis, eradicatis e medio sui conciuibus suis catholicis, aliis in abdita et occulta loca fugatis mox ad depraedanda bona opulentissima per nobiles varios, tam in arce quam in fariis situatis manus conuerterunt: Et primum curiam prntis aduocatialem

ultra oppidum situatam . . . expilarunt. partim induto se Kozacorum nomine abliguriuerunt, partim in occultis locis adhuc detinent, per quod protestantem ad sex millia fl. pol. damnificarunt.¹⁾

(*Ind. rel. castr. Trembowl. a. 1648 — 9, t. 131, p. 523—7*).

CI.

Скарга Кржиштофа Космідера на янівських міщан, ясниських, лозинських і ин. селян за спустошенє двора. 20 н. ст. квітня 1649.

[E] Feria tertia post dominicam Miserecordiae 1649 slashetnie vrodzony Krzysztof Gruszczyński Kosmider, części pewney we wsi Iasniskach dziedzic, a drugi części do probostwa kościoła zolkiewskiego należący dzierzawce, protestował sie przeciwko nabożnemu Iwanowi, popcy wsi Iasniskiemu, schismatykowi, pracowitym: Iwaszkowi Szemolenczakowi, słudze swemu rękodainemu y dozorey dzierzawey swoiey, Stanisławowi Smolenczakowi synowie iego, Pawłowi Łazaryszynemu, Iackowi Popowiczowi, Wasilowi Rygilakowi, Steckowi Rygilakowi, Iwanowi Wasczyszynemu, poddanym części pomienioney do probostwa zolkiewskiego należący ze wsi Iasnisk; Iwanowi Dubieniakowi z tey ze wsi, części krolewskiej, poddanemu dzierzawy imci p. Iana Stadnickiego; popowi i inszym poddanym ze wsi Łoziny, imci p. Martyana Morawca dziedzicznym; sławetnym: Waskowi Skorodyskiemu, Konowałowi Ichnatowi, Stasiowi Garbatemu, Buklani-
kom, Skubidziakom — mieszczanom miasteczka k. imci Ianova, Fedkowi Doboszowi, Pelechatemu — ze wsi Łoziny, p. Przedrzymierskiego poddanemu, Tymkowi y Pankowi z tey ze wsi Łoziny, p. Łozinskiego poddanym; Omelianowi Szydłowi ze wsi k. imci Krechowa, dzierzawy imci p. Franci-

¹⁾ Далі реляція возного про арештованє поданих (6/II).

szka Stadnickiego przeszłego, a teraz tułiącego się, — iako principalow, y inszym ich pomocnikom, swiadczyl sie o to, — iz oni pod czas iterregnum, kozackiey y tatarskiey incursiey na kraie tuteczne Ruskie, iako schizmatycy y nieprzyiaciele narodu slacheckiego, polskiego y wiary swiętey katolickiey, pod czas wstąpienia protestantis z inszymi obywatelami kraioy tutecznych dla nawalnosci y niebezpieczeństwa, iuz po odiezdzie kozackim, zmowiwszy sie, bydło protestantis, y cokolwiek było, całego prawie w domu kolka nie zostawiwszy, rozszarpali, w niwecz obrocili.

(*Ind. rel. castr. Leopold. a. 1649, t. 399, p. 90—2*).

CII.

Юрій Консцкний жалість ся на на селян Соснова й Соколова за спустошенє двора у Соснові. 21 н. ст. квітня 1649.

[E] Feria quarta post dominicam Misericordiae 1649 gnoscus Georgius Koniecki protestatus est contra labso: Andrusiow syn Fedor, Ichnat Sirok, Wasil Wasilko cum filiis duobus Luc y Iacko, Horyn syn Demko, Druk, Hrycko Miskowy synowie dwa, Anton Kalin, Lewko z synem, Anuszka Guglanka z synem Iwanem, Petro et Iwan diaki Popowiczowie, Marko Malkus, fratres duos Les y Hryn, Iwan, Harasim Kapuci synowie Chwedor, Dmiler, Diak Korszyn, Kuryło Karsuna, Brzuskowi synowie Kosc, Les, Czaszemowi synowie Seitan, Senko, Hran Iwasko, Hol . . . z synem, Rubasczikow dwох braci Stephan y Chwedor, Iaremko — de villa Sosnow; nec non Gula Opaliwski cum filiis duobus, Bakun Dolhanik, Holinczaki Panek et Matwiey fratres germanos, Bakumow syn, Matwiey Holinczin, zięc Babinow Holynka, stary Tustoboda, Hryc Gabron, Witko Cihunik (sic!), Ortym Cihanik, Podswinkow Iasko, Ichnat Nadzarak, Hrudyn syn — de villa Sokolow, gnosorum Petronellae Swierska, gnoscus olim Felicis Wil-

czek consortis, et Raphaelis ac Stephani Wilczkow, filiorum, subditos, in eo, — quia ipsi ausi sunt sub tempus incursio-
nis Kozacorum vestigia secuti conuocatis sese in vicem com-
munitatibus in curiam protestantis in bonis villae Sosnow ar-
mati irruere, depraedari, protestantem ad quatuordecem millia
flor. pol. damnificarunt.

(*Ind. rel. castr. Tremboul. a. 1618 9, t. 131, p. 531—3*).

CHH.

Журівські міщане скаржать ся на селян Явча, Васючина за по-
грабованє замку в Жирові. 21 н. ст. квітня 1649.

[E] Feria quarta post dominicam Misericordiae 1649 ho-
nesti Mis et Ozarko de oppido Zurow iurati, gnosi Nicolai Dani-
łowicz subditi in et contra gnosum Alexandrum Cetner vixil.
Podoliae et subditos eius de v. Iawcze et Wasieczyn,
vt pote de Iawcze laboriosos: Kunasz, pop Wasil, Wa-
sil Drón, Fedor Iuz ze dwiema synami, Iwan Panko, Maxim,
Iaremko Danilow, Masko, Choma, Pron, Lewko, Lawryk, Kundo
Soroczyn, Tymko Onys, Demko, Fedor, Stec, Pawel, Matwiew
at Condruth; de villa autem Wasieczyn: Iwas, Iac, Iasko
Swiec, Iwan Arendarz, Barthosz Tkacz, Dorosz Kowal, Iakob
Trusz, Danilo, Artim Carko, Wasil Cheroszy; [et Petrum, An-
ton — de villa Woskrzesienec], ac totas communitates prae-
fatarum villarum, in eo, — quia suprascripti subditi et totae
communitates saeuientibus plebe et Scytis facta mutua inter
se et alios vicinos subditos cointelligentia ausi sunt in forta-
litium oppidi Zurow et praedium eo adiacens inuadere ibi-
demque res, multas spoliare ei depraedare.

(*Ind. rel. castr. Zydzcow a 1619—50, t. 40, p. 302—4*).

CIV.

Войцех Мисковекій подає глинянських міщан за знищення Жєнівського замку 22 н. ст. квітня 1649.

[E] Feria quinta post dominicam Misericordiae 1649 protestatio gnosi Alberti Miaskowski, succamerarii terrae Leopoliensis, bonorum villae s. r. m. Zeniow et fortalitii ibidem siti tenentarii, contra Iwan Korowayczyk, pop namiesnik, Misko Korowayczyk, Lesko filium ipsius, Wasil Korowayczyk, Iacko sartorem Korowayczyk, Stephanum Wilimowey filium, Stephanum Korowayczyk, Iwan Diakon Zastawski, Iwan Lenczowski, Senko Maybroda, Wasil Leruwiszyn, Luczka Tuzow, Wasil Popowicz Zastawski, Daszko Fedko, Iędrzey Kozak, Rybitw Misko Gruczyk, Iacko Bielanczyk, Lesko Kowal. Tychno z synem Andruszkiem, Sidorowym synom trzem — Fedko, Iwaniec, Senko, Iacko Hary — principales, eorumque complices oppidi Gliniany oppidanos — occasione per eos sub tempus interregni et incursionis Scytharum et Kosacorum facta cum ipsis conspiratione, imo ex ipsis studiosa subordinatione per ipsosmet primum Cosacis peditibus et equitibus violentae fortalicii Zeniouiensis inuasionis, depraedationis, nobilium, tum et aliarum personarum plurimarum in copia specificandarum, ob metum hostium et conseruandam valetudinem ad idem fortalitium profugarum, interemptionis et enormiter occasionis, aliorumque vero personarum sexus vtriusque in captiuitatem scythicam vilissimo pretio venditionis, pecorum, pecudum, victualium, frumentorum totiusque hordei ac ipsius fortalicii combussionis ac solo adaequationis aliarumque violentionum perpetracionis.

(*Ins. rel. castr. Leop. a. 1649, t. 399, p. 103—6*).

CV.

Катерина Ясїньська позивас калуських міщан, попа з Грабівки й ин. за спаленє двора в Підгорках. 22 н. ст. квітня 1649.

[E] Feria quinta post dominicam Misericordiae 1640 multis regni gualis prouidus Wasil de Podhorki recognouit, quia citationem ex parte delatricis gnosae Catherinae Iasinska, gnosi olim Stanislai Kielczowski consorta, contra magcum Ioannem Zamoyski, capneum calussiensem, et proconsulem, consules etc. citatos, quatenus illi honestos: Iwan Nowicki, Olexa Hrybłowiczowego zięcia, Stasia Mulikowego zięcia, Iwana Proskurniczynego(zgo zięcia, Iwana Cymbaliste, Haliszynego syna, Smereke Krawca, . . . Kielebaiche Wrotną, Panka Kowala, Iaremkowego Kusznirowego syna, Lemania Winflika zięcia, Miskowił Iwanowego, Iwana Onysiwego zięcia z Podhury, Tychanowego, Hauryszowego syna, Łucyche Ciesliche z oycem, Krásieia Pawienoeth, Iwan Cebulke, Woyłowicza, Duczynego syna Stephana, Hawryszowiczowey maritum Marko, Panko Kowala Iawra Kowala, Motycych, vtroquo Łuca Szewca et Iacobum, Iwan filium — oppidanos et suburbanos Calussienses; illabosos: poponem de Grabowka, pulkownika, Iwana Bednarza de Petranka, Dmiter et Siemasko de Kopanki, Proc de Dolthe et Wasil de Vhrynow Srzedni — subditos illius, mianowicie mieszczanie kaluscy, nie contentuiąc się pierwszemi krzywdami y szkodami multocius actrici illatis, o ktore processy rozne zaszly et in punctu banitionis dependent, y owczem chcąc actricem in vicinitate z niemi mieszkającą zniszczyc, teraz znowu wazyli się pod interregnum mensibus octobre nouembre decembre do wsi Podhorek, actricis tenutae, na dwor iey napadli, one zamordowac vmysl mając, samey nienalazszy, rzeczy nie mało . . . potym na wies wdawszy sie do Wasy, poddanego actricis, one tam spodziewaiąc się nalesc napadli, rzeczy . . . wzięli y czeladnika iey z Kaluszy Bahskiego rozstrzylali y za-

mordowali, — statuunt coram iudicio ordinario tribunal. regni Lublinensi.

(*Ind. rel. castr. Hal. a 1648 - 9, t. 111, p. 1376 - 8*).

CVI.

Анна Гостомска подас журавницьких селян за знищенє двора.
26 н. ст. квітня 1649.

[E] Feria secunda post dominicam Iubilate 1649 gnosa Anna de Starzechowice, olim gnosi Alexandri de Lezenice Gostomski consors derelicta, haeredissa medietatis bonorum villae Zurawniki, quam primum sibi ad acta officii praesentis castrensis capitanealis Leopoliensis aditus patuit, solemniter contra laboriosos: Fedor Wołoszyn, vti principalem, tum et Lesko Petrikow, Paulum Panczyszyn, Iwanum Kulik, Tymko Dzala, Andriy Dudka, Tymko, Misko, Iwaszko, Sawka, Lewkowieta, tum et alios comprincipales et complices, subditos medietatis bonorum villae Zorawniki, possessionis haereditariae gnosi Nicolai Swirski, obligatoriae vero gnosi Andreae Rogalski, protestata est ideo, — quia praefati subditi ausi sunt sub tempus interregni praeteriti et incursionum eodem tempore hostium reipae iisdem hostibus regni praesertim rebellibus Kozacis sese agregare et associare honestosque labores exosi ex rapto et praeda viuere, comites sese ipsis exploratorisque et designatores diuitiorum curiarumque nobilium praebere et parta potiri praeda, praecipue autem odio quodam contra protestantem inducti facta inter se mutua cointelligentia et condictamine manu forti et armata animoque maleuolo et praemeditato ac nocendi studio ex propositoque facti infrascripti bona suprascripta possessionis haereditariae protestantis violenter turnalimque et virilim omnes de medietate altera suprascripta haereditariae possessionis supranominati gnosi Swirski eiusdem Zorawniki, alteram medietatem pftae gnocae protestantis irrumpere ibidemque in primis demissa aqua ex sta-

gno pisces totos exprandere, insuper et alienam braxatoriam protestantis post recessum iam hostium vna cum supellectili domestica vniuersa reposita, quae a deuastatione praedictorum hostium non combusta et dispersa remanserunt, praenominati villani saepenumero et sine intermissione inuadendo violenter bona eadem protestantis haereditaria ibidem subditos miseros, pacificosque colonos multis verberibus caedibus afficiendo res permultas, tam ipsorum quam et gnosae protestantis, vna cum aliena ac victualibus, frumentis, et quidquid placuerit, vi et violenter inuadendo et irruendo receperunt; insuper et inuadendo curiam ibidem sitam et protunc per hostes rpeae, vcl Tartaros, senibcombustam funditus tollere reliquum curiae, quod saluum a depopulatione et vastatione hostium supererat, cupientes reliquis aedificis et structuris curiae eiusdem, quibus hostis et Tartari pepererunt, iniecerunt et supposuerunt reliquumque curiae, aedificiorum cum rebus et frumentis omnibus in flammam et cineres redegerunt et combusserunt, aliisque multis iniuriis eadem gnosam protestantem affecerunt.

(*Ind. decr. castr. Leopold. a. 1649, t. 399, p. 150-5*)

CVII.

Засуд інфанції на чайківських шляхтичів за спустошене двора
Балоскурєнних. 26 н. ст. квітня 1649.

[E] Actum Lublini in iudiciis ordinariis generalibus tribunaliis regni feria secunda post dominicam Iubilate proxima anno Dni millesimo sexcentesimo quadragesimo nono. Super citationem literatam ex parte infrascriptorum actorum contra infranominatos citatos editam tenoris eiusmodi:

Ioannis Casimirus etc.

Vobis nlibus: Trunko, Pawel Pasik con filio Iwan et Roman Pelelka — Czaykowskim, Łukasz, Roman, Fedor Brindowicz, Fedor Srokowski, Romanowięta, Mis, Klimko, Fed Bas-

czecik, Fedor Tynki, Ilko Soloninka, Iwan Romanowicz, Iac Kunko, Iwan Andry Syry, Daszkowic et Soloninka, Lucko Waskow, Iwan Trunko, Les Trunko, Fedor Trunko, Les Dziadko, Iac Kunko, Stephan, Fedor et Iwan — Winnickim, Fed Thimkowicz, Lukasz, Timko Michalik, uis omnibus facti infrascripti adiutoribus, bonorum villae Czaykowie certarum sortium haeredibus etc. . . ad instantiam delatorum gnosorum Dorotheae Bialoskorska, olim gnosi Nicolai Bialoskorski consortis relictæ viduæ, tum et Hieronimi Bialoskorski, matris cum filio, bonorum eorundem villae Czaykowie itidem certarum sortium haeredum, qui vos inhaerendo protestationi suæ citant ideo, — quia vos tempore certo non pridem præterito, vet feria sexta post f. s. Nicolai pont. (II/XII 1649) sub absentia delatorum, qui imminentibus hostium insultibus una cum tota familia sua domum domi protunc remanere non voluerunt adiunctis sibi multis cum curribus et equis varii generis hominibus post regressum iam Kozakorum more tamen eorundem, uti eorum consocii, in fundum eorundem actorum proprium villae Czaykowie curiamque ibidem sitam vario armorum genere instructi superueniendo irrupuistis ibidemque in horreo actorum precipue Trunko Pawel, Pasik cum filiis et Petelka Czaikowski tum et alii vestri coadiutores artumnum unum, cassularum quinquaginta, alienam magnam alias kociel piwny, sues viginti, tapecia persica duo, faeni artumni unum, mellis crudidolia duo; alii vero omnes præcipue vero Berindowicz Fedor et Stec zyla artumnum unum, cassularum centum quinquaginta, feni artumnos sex, apisteria magna cum apibus septuaginta, vaccas et alia iumenta, plus quam centum, modo illicito recepistis et in usus suos contulistis estisque inter se partiti, curiam deuastastis, syluas et præcipne, quæ vocantur huseza, funditus extirpastis et in nihilum redegeistis aliasque violentias damna et incurias, quæ vobis verificabuntur, intulistis, quo vestro illicito progressu etc. . .

Datum Lublini fra tertia post dominicam Ramis Palmarum anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono.

Suprascripta pars actorea memoratos citatos ad iudicium praesens per mlem regni gnalem honestum Mathiam Wilski vicibus quatuor vltra iuris communis formam vocatos et non comparentes in lucro poenarum legum, videlicet infamiae admittente iudicio praesenti iudicialiter condemnauit.

(*Ind. rel. castr. Leopold. a. 1649, t. 339, p. 216—20, obl. 11/V*).

CVIII.

Скарга на селян з Руди за спустошенє двора. 26 н. ст. квітня 1649.

[E] Feria secunda post dominicam Iubilate 1649 nlis Stanislaus Chobrzynsky, gnosi Georgii Kruszynsky famulus, protestatus est in totam communitatem medietatis v. Ruda, — quia ipsi post recessum hostium curiam in eadem villa existentem inuaserunt, in structuris et hortis, desolarunt atque depredati sunt.

(*Ind. real. castr. Belz. a. 1649, t. 236, p. 343—4*).

За те саме подані й селяне з Камінки.

CIX.

Скарга на селян з Білого Потока і Дичковець за зрабованє.
28 н. ст. квітня 1649.

[E] Feria quarta post dominicam Iubilata 1649 gnosus Christophorus Stawski contra labsores: Fedor Iakuwcow, Iwanko Iakuwcow, Iacko Prisukow, Wasil Grusz, Demko Kuryłow, Dan Koloniow, Iwan Rozan, Matwiey Wasilko, Roman Kuryłow, Ostap Kuryłow, Stanko Petryszyn, Macko Petryszyn, Klimczyka, Wasil Zora, Kus, Mykita Ostapow, Fedor Kustyk, Klim Klecka, Kondrat Bochenkow, Maxim, Iarenko, Michaylo Karwatezyk, Wasilec, Boryszczyha, Klim Czarny, Fen, Tymko Smaha, Hawrylko, Harasim, Stephān Baylak, Iwaszko Piwo-

war, Ilko Tryczanik, Ilko pop, Borys Kusnierz, Ichnat Kusnierz, Semen Kowal, Laurysz Mielnik, Roman Mielnik, Andrus Mielnik, Wasko Mielnik, Bochenko Mielnik, Kozaczycha, Lawryn, Mis Stankow, Fedor Badyak — de villa Bily Potok; Ostap Kudleyko, Ostap Przysięzny, Jakim Mandycz, Ławer Semkow, Michayło Przysięzny, Kunasz Senkow, Iac Ryczyszyn, Les Biełenki, Iwān Siekierka, Tymko Michayłow, Philip Bryko, Iwān Smokow, Iwān Ryczyszyn, Rycz Kipa, Ontow Kipa, Łucka Boyko, Iwān Nauczyk, Iwān Popik, Roman Bublik, Daniło Sokalik, Lewko Vryczka, Paweł Ryc, Karwatka Stec, Iac Honieczyn, Petrasz Mykita, Ryc Bilezar, Fedor Iasielkow, Marko Pirog, Kus Krzyzczyszyn, Paweł, Fedor Proczyszyn, Sawka Kurnaczek, Ichnat Stazek, Fedor Popayda, Iwān Kałuszka, pop Wasko, Fedor Babicz, Klim Kliczyszyn — de villa Dyczkowce, subditos magcae Mariae Mohilanka, olim magci Nicolai Firley, pal. sand. relictæ viduæ, protestatus est, — quia ipsi statim post recessum protestantis e bonis Dyczkowce et Bily Potok facto inter se conductamine bona omnia protestantis, tam in villa Dyczkowce quam et Bily Potok, sese contulerunt, quæ bona prntis et aliorum nlium, ominando sibi nequaquam in has oras reiteratorios, partim cum Kozacis decoxerunt, partim in caneis delinent, per quod protestantem ad septem millia flor. pol. damnificaverunt.

Ind. vel. castr. Trimboul. n. 1648 9, t. 131, p. 541-6).

CX.

Скарга М. Зерницького на солян з Тарнавки за грабованс.

28 л. ст. квітня 1649.

[E] FERIA quarta post dominicam Iubilate 1649 gnosus Nicolaus Zernicky protestatus et contra labso:s Grabiec, Dumiec, Gumieny Maxim, Ciolok, Kolaczowa wdowa, Karabin, Terchel, Piotr, Ichnat, Pl-ban Martin, Wandyo, Marcin — de villa Tarnawka, totamque communitatem eiusdem villæ,

subditos magci Ioannis Zamoisky, ideo, — quia ipsi sub tempus incursionis hostium ausi sunt in v. Tarnawka in mansionem eiusdem turmatim inuadere, resque certas in registro descriptas recipere ¹⁾).

(*Ind. rel. castr. Brls. n. 1649, t. 236, p. 368—9*)

CXI.

Федір Березовський подає годинських селян за розбій. 29 н. ст. квітня 1649.

[E] FERIA quinta post dominicam Iubilate 1649 nlis Fedorius Berezowski protestatus est contra labros: Fil, Hryn, Iacz, Nasemko, Pytrylow, subditos nlis Iacobi Rzymowski de villa Holyn, — quia praefati subditi sub interregno, cum delator vna cum vxore, pueris et pecoribus nonnullis syluis territorii Kalusiensis causa vitandae seuitiae plebis contulisset, rebus priuarunt.

(*Ind. rel. castr. Zydaezou. n. 1649—56, t. 40, p. 329—30*).

CXII.

Скарпа Петра Міцовського на селян з Велдіжа, Гонятич, Черкас і Карусь за напад на велдіжський двір. 30 н. ст. квітня 1649.

Feria sexta post dominicam Iubilate pxma anno millesimo sexcentesimo quadragesimo nono.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Leopoliensia personaliter veniens gnosus Petrus Micowski, villarum Wielblaz, Honiatyceze, Czerkasy et Kahuiow, venerabilis capituli haereditariarum possonis, ad praesens perillustris et rudissimi domini Andreae Srzedzinski, episcopi nicopolensis, sufraganie leopoliensis arendatorius possessor, solennem coram officio praesenti deposuit querelam contra

¹⁾ Далі йде список річей, та у кого де в селян найдено.

subditos villarum praefatarum insimul omnes rndissimi domini episcopi nicopaliensis laboriosos: Ilko Markowicz, Andrean, Iac Serhiowicz, Halkow dwoch braci, Klim Fecikow, Pecyszney synow, Makarium, Sen cum filiis Borys, Stas, Kost Kocurow et Fedko, Les Androwiat, Nicolaum Molendinatorem et alios omnes, qui in villis praefatis existunt, ideo, quia ipsi immemores legum Regni seuere ratione infrascriptorum sancitarum reuerentiaeque et obseruantiae erga statum equestrem debitae obliti, rabiem hostili immaniolem praeserentes maleuolentiam et virus cordibus euomentes ausi sunt immediate post abitum et recessum Scytharum et Kozakorum horreum sui protestantis proprium in villa Wielblaz situm extriturare et nonnulla eorum comburere, prout de facto frumentorum varii generis cassulas circiter tria millia, partim extriturata in proprium commodum conuertere, partim igne vastare, curiamque in aedem villa existentem totam per suppositionem ignis depopulari et in nihilum rediegere, apisterium sui plantis cum apibus et alucaribus centum viginti sex discutere et eadem partim comburere, partim discussa in eodem loco relinquere, feni artumnos septem inter se diuidere, in curia multarum rerum et suppellectilis domesticae ac abenorum plurium paruorum et magnorum ad braxatoria spectantium iacturam facere et inter se dispartiri, equiream in numero triginta sex et equi vnus, sues centum viginti quinque ibidem inter se diuidere, neque his contenti nlem Iannem Kopor, famulum protestantis uiuum facta fossa terra obruere, honestum Ioannes Wachlewicz fustibus occidere, gnosum Alexandrum Micowski, fratrem sui protestantis Kozacis ad torturas dare, ferrum alias z plugow zelaz torturarum ergo subministrare, coniugem eiusdem Alexandri Micowski in cubili iacentem puerperam in glacien cum puero, qui mortuus est prae nimio frigore, eiicere, coniugem uero ipsius Micowski vix animalam existentem in glacie relinquere, quae tandem aliquando vsque modo ad salutem peruenire incepit, quo suo tali nefario ausu violentiam damnumque sibi protestanti maximum ad

septem decem milia florenorum intulerunt, per quod legibus regni etc. . .¹⁾

(*Ind. rel. castr. Leopold. a. 1619, t. 399, p. 167—70*).

CXIII.

Войцех Мешковський подас селян з Підгайчик і Турки за напад і грабованє. 4 н. ст. мая 1619.

[E] Feria tertia post dominicam Cantate 1619 do vrzedu y akt grodzkich Halickich oblicznie przyszedszy, vrodzony Wojciech Mieszkowski protestował sie przeciwko robotnym: Tudorowemu synowi, Lubniowemu synowi y Trepiczce, takze Kozowi, o imionach ich nieznaiomych, iako iawnych rozboinikow y pomocnikom ich, onym z imion y prze[z]wisk lepiei znaiomym, ze wsi Podhaiczkyk, poddanym ich mci pp. Pawła y Iana Potockich, o to, — iz oni pod ten czas bez krolewicza (sic!), gdy starostwo vkrainskie na wszelakie zbrodnie rospasawszy sie, diuina omnia et humana depeząc, kraie Ruskie y Podolskie y onym przylegle pustoszyli, ludzie zabiali, drugie Tatarom, z niemi się złączywszy, przedawali, wsi miasta palili y funditos znosili omniaque nefanda robili, a osobliwie w miesięcu wrzesniu, tedy przerzeczeni principalowie, o takowey dowiedziawszy się swowoli, y kupe rozboinikow sobie rewnych zebrawszy, na dom protestuiącego sie w Turce w dzien piątkowey o pulnocy nas naszedszy, armatno na niego vderzyli, rany szkaradne wielkie, tak w głowie iako w plecza, pozadawali, na ręce obie pokaliczyli, tak ze prawą prawie odieli, ze się na male trzymala, y od tego razu ręka vschla, a w lewą ran cztery y palce dwa vcieli, y na obie ręce pokaliczyli, vbuzstwo iego wszystkie zabrali, iako pieniędzy trzysta złotych etc. . . .²⁾

¹⁾ Далі свідощтво воєного

²⁾ Тут спис.

Того самого дня подав він скаргу на турецьких саян:

Vrodzony Woiciech Mieszkowsky, skarżył y protestował się przeciwko robotnym: Fedorowi synowi Ciwynemu, Matwiowi Lachowi, Irehor Kiermanczowy — ze wsi Turki; także popowi Chlebieczynskiemu, y ich pomocnikom, poddanym imci p. Ewarysta Belzeckiego, o to, — że przerzeczeni pryncipalowie y pomocnicy czasu niedawno przeszłego pod czas interregni, gdy na rzeczpospolitą bądy chłopskie następowali, na dom protestującego się naszedszy, zniszczenia (!) gumna protestantis, zboża roznego zabrali, dom waszylek wypustoszyli etc. . .¹⁾

(*Ind. rel. castr. Italic. a. 1618—9, t. 111, p. 1107—10*).

CXIV.

Іуст Яна Казимира з забороною силувати Жидів до руської віри. 5 н. ст. жад 1649.

Ian Kazimierz etc.

Wszem wobec y kazdemu z osobna, komu o tem wie-dziec nalezy, a mianowicie wrzedom zamkowem y mieyskim, także y inszem, na wrzędzie iakiemkolwiek będącem, oznay-miemy: Supplicowali nam Żydzi poddani nasi zalosnie wskar-zając się, iż podczas tey wojny kozackiey zabranych wiele osob, tak mezczyzn, iako tez y białych głow, dzieci zydow-skich y niektorych z wiernosci waszych pozostaly y z nich niektorzy, częścią roznem vdręczeniem, a częścią tez drudzy z boiazni zdrowia swego ratując, na wiarę ruską przymuszeni byli, y do tego czasu wypuszczeni nie są, co nawet do nich inszych Żydow, którzy byli z tego vszli niebespieczenstwa, przypuscie nie chcecie. Co iż się dzieie przeciwko wszelkiej słusznosci zwierzchnosci naszej, przeto dajemy ten uniwer-sał nasz do wiernosci waszey, surowo rosказując, y to miec

¹⁾ Тут сине.

koniecznie chcąc, abyście tych Żydów, Żydówek y dzieci ich na ruską wiarę mimo dobrowolne pozwolenie się, gwałtownie pokrzyżowanych, którzy zwłaszcza przy teyże wierze zostac się nie chcą, v siebie nie zatrzymywali, ale y owszem wolnych do ich domow, dostatkow y handlow wolnych wypuscili, y zeby wszyscy, kto im tylko co wziął, powracali, przestrzegli handlow zwyczajnych y pozywienia onem nie bronili y nieprzeszkadzali, ale y owszem przy wolnościach, onem zdawna z praw ich y zwyczajow służącym, cale zachowali. Co uczynicie wiernosci wasze dla łaski naszej y z powinności swey.

Dano w Warszawie dnia piątego miesiąca maja roku Panskiego tysiąc szescesć czterdziestego dziewiątego, panowania naszego, polskiego y szwedzkiego, pierwszego roku.

Remigianus de Piaseczno v. c. r. Ioannes Casimirus, rex.
Locus Sigilli maioris cancellariae regni.

(*Ind. rel. castr. Leopold. a. 1650, t. 100, p. 66-7, obl. 15/V1*).

CXV.

Скарга на селян во Спиклосі за спустошенє двора в Первятичах. 5 н. ст. 1649.

[E] Feria quarta post dominicam Cantate 1649 nris Ioannes Kuczkowsky nomine domini sui gnosi Andreae Czerminsky protestationem contra labros: Macko Maleyky, Mistak Sidor, Milczycky Selech, Andruseczyk stary, Dubincezyky Pawel, Iurko, Anton, Mielnik, Siewczyk Czarny, Zuk Iaczko, Petro Senczenia — de villa Spikłosy, gnosi Alexandri Cetner subditos, totamque communitatem virorum et subditorum eiusdem villae, fecit ideo — quia ipsi tempore interregni, dum rebellis plebis numerosa caterua versus Zamoscium progreditur, ipsi ad bona villae Pierwatyce curiamque ibidem sitam, nec

non campos superueniunt, horrea desolant, frumenta et pecora recipiunt etc. . .

(*Ind. rel. castr. Bels. a. 1649, t. 236, p. 380 1, 430—3*).

CXVI.

Александр Яблоньський подає міщан з Делятина, Добротова, Товмача й інших селян за грабовань. 6 н. ст. мая 1649.

[E] Feria quinta post dominicam Cantate 1649 gnosus Alexander Jablonski de districtu Bialocerkieuiensi nris possessionatus protestantus et contra: Andrey poponem — de oppido Delatyn; tum famatos: Iwas Welziski, Fedor Smiganow, Fedor Smiganow, Pecloszczyu, Michalewicz, Fedyk Kusnierz, Chwostyk et alios — honorum oppidi Dobrotow eiues totamque oppidi communitatem; nec non ziec popow et alios multos — honorum villae Tlumacz; Hauryszczyney wdowy filium, Matwiey Dercza, Andrey Przislomego zięc, Tymko zięc Derszczyu — de villa Łanczyn; Kost Rudy, Pobereznik Michalcow ac eius filios, Hryniec Popowicz, Prokop Daniec, Lucik — de villa Krasna; Soltan Kniahinicki, Iwan Serenczyk, Maxim Sewczinko — de villa Pedyki; Hrehoi Vatamanum — de villa Rakowiec, aliosque multos gnosi Theodori Belzecki subditos, ac vniuersam vniuscuiusque villae et oppidorum communitatem ruthenicam, rebelles, Kozacorum asseclas, — quia ipsi tempore incursionis facto inter se condictamine protestantem ubi vitam degebat cum opimis fortunis suis ac tota ferme substantia in terram Russiae ad consanguineos et amicos per villam Krasna proficiscentem rebus fortunis totaque substantia (ac primum ea, quae apud Andrey poponem de Delatynu et ad praesens in integro manentem, quanquam ad requisitionem personalem protestantis extradere non vult, enumerata) nempe . . .¹⁾ spoliarunt interque se par-

¹⁾ Тут пропущено довгий список цих речей.

titi sunt protestantemque ad sex millia flor. pol. damnificaverunt.

Той самий подає ще одну скаргу: contra labso: Huzwa Lazko filiosque eius duos, tum poponem et eius diaconem de bonis villae Pruknisne, Szolomko Chwedor et alios de villa Podhayczik, Iwan Buskow de villa Kołaczkowce, eorumque complices coadiutores multos, magcae Euphrosinae de Stanislawice, magci²⁾ ducis Czartoriensis, subditos, — quia ipsi fortunas protestantis sporiaverunt, protestantem ad duo millia quingentorum flor. pol. damni adduxerunt.

(*Ind. rel. castr. Tremboul. a. 1648-9, t. 131, p. 552-7*).

CXVII.

Томаш Скоповський подає юнашківських селян за те, що не хотіли віддати забраних йому річей. 7 н. ст. мал 1649.

[E] Feria sexta post dominicam Cantare 1649 gnoscus Thomas Skopowsky protestationem fecit contra subditos magci Adae Hieromini Sieniawsky de villa Iunaszkow, vet labso: Hrycko Litwiniec watamanum, Lazur Przysieczny, Wazil Woronyn, Iwan Woronyn, Stephan Vhrynczyk, Porak, Les Kowalewicz, Andrus Kowalewicz, Les Popowicz, Hryzlo z zięciem y z synem, Andrus Lataiczyk, Iacko Krywowiezy, Iwan Szwiecz, Krywowiezy Iwan, poponem — principalem, tum et alios ipsorum complices totamque communitatem villa Iunaszkow, — quia ipsi feria quarta pxime prta (5/V 1649), dum protestans causa recuperandi certarum rerum suarum per eosdem sub tempus intestini belli nec non sub tempus interregni more Kosacorum de villa Obelnicze, tum de curia eiusdem protestantis, quam etiam de campis ibidem pertinentibus, receptorum, famulos mitteret suos, ipsi eosdem primum ver-

²⁾ В акті тут пропущено місце на им.

bis inhonestis consurrexerunt, deinde nonnullos ex eisdem con-
nulnerunt, nec non res protestantis, vel bones quatuor, cur-
rus tres, bombardas longiores recepit (sic!) exindeque perso-
nam eiusdem protestantis laederunt.

(*Ind. rel. castr. Hal. a. 1648 - 9, t. 141, p. 1414 - 15*).

CXVIII.

Скарга на селян з Сіхович за спаленс двора в Ласкові. 7 н. ст.
мая 1649.

[E] Feria sexta post dominicam Cantate 1649 nris Valen-
tinus Krypsky ex parte gnosae Annae, olim Iacobi Rudnicki,
notarii castr. buscensis, consortis, et Francisci Rudnicki, filii
eiusdem, contra labso: Stecko Hudyk, Osiey Mielniczek,
Chfedko Cwipecusa, Ostap syn Danilow, Maxim syn tegosz
Danila et Ilko student Mielniczek brat rodzony Osieciow — de
villa Siehowice et alios omnes comprincipales et complices
protestatus est, — quia ipsi tempore incursionis hostium ad
bona villa Laskow in ipsam curiam manu armata incurre-
runt, res et suppellectilia receperunt, omnia aedificia combus-
serunt et solo adaequarunt aliaque damna perpetrarunt, nec
non innumerabilia damna intulerunt.

(*Ind. rel. castr. Bels. a. 1649, t. 236, p. 391 - 2*).

CXIX.

Александр Ржечицкий подає кнігиницьких міщан, селян з Го-
родиница, Ляшок, Боринич, Острова й ин. за напад на двір у Бо-
риничах і забитс батька. 10 н. ст. мая 1649.

Feria secunda post dominicam Rogationum pa anno Do-
mini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono.

Жерела до історії України-Руси т. IV.

Do vrzędu y act niniejszych grodzkich staroscinskih Zydaczowskich oblicznie przyszedszy vrodzeni ich me p. Alexander Rzeczycki, niegdy vrodzonego, przez nizey mianowane osoby zamordowanego, imci p. Adama Rzeczyckiego syn, y p. Murtian Glembocki, vrodzoney p. Anny Rzeczyckiey, małzonki swoiey, y vrodzoney panny Katarzyny Glembockiey, corki swey, to iest corki y wnuczki zwysz mianowanego tegosz niegdy imci p. Adama Rzeczyckiego, imieniem, iako skoro o srogiem y niemilosiernym zaboystwie pomienionego imci p. Rzeczyckiego wzięli wiadomosc pewną, o osobach y zaboi-cach nizey specificowanych, solemniter swiadczyli się y zalosną protestacją przed vrzędem y actami niniejszymi grodzkimi Zydaczowskimi zanosili naprzeciw robotnym: popowi, Bednarczykowi zięciowi Mielnikowemu, Waleznikowi, Kruczkowi, Wasilowi, Piotrowi, Hryczkowi, y inszym wszystkim poddanym z miasteczka Kniehinicz dziedzicznego imci p. Alexandra Cetnera, chorążego podolskiego; takze przeciwko: popowi, Wasilowi Oleinikowi, Wasilowi Boykowi, Mazurowi, Grzeskowi Zalemu, Iwanowi Hubce, Kucharzowi z synem y inszym wszystkim ze wsi Ostrowa, tegosz imci p. Cetnera dziedzicznej; y przeciw popowi y wszystkiemu chłopsztwu ze wsi Grodziska; przeciwko Hrynkowi, Wasilowi, Kraiowym synom dwiema, y inszym wszystkim poddanem ze wsi Laszek: przeciwko popowi, Iuskowym synom, Seniowi, Filowi, atamanowi Drohowiczowi Hryniowi, Dmitrowi Piwowarowi, Iwaskowi, Twardochlebowi Iwanowi, Artymowi Dudzie, Hryzłowi, Iwanowi, Chochotwie Kaczanowi, Zeniowi Lukaszyszynowemu zięciowi, Iwaskowi Pankowiet y inszym wszystkim poddanym ze wsi Borynice, takze Postupowi, Pawłowi Sawce y inszym wszystkim ze wsi Młodynice, a to w ten nizey opisany sposob, — iz pomienieni poddani, vwiedzeni będąc swawolą buntownikow rzpłey, vkrainskich Kozakow, w ktorých nadzieię mając, zawziąwszy zaiuszoną chęć złą in religionem romanam, tym bardzi in equestrem ordinem, tumultuose ct cathernatim, vti sub interregno kupatni srogiemi podczas incursyei nieprzyja-

cielskich buntowników pomienionych, onym towarzystwa y pomocy dodawając, domy szlacheckie nachodząc y łupiąc, niewinnych ludzi katolickich w inthimach y skrytych miejscach, a onym dobrze wiadomych, dla niebespieczenstwa chowających się, naidując, tamże buntownikom Kozacom w ręce dla zaprzędania w wieczną niewolę tatarską, częścią też na zgładzenie z świata wydając, tak zawzięty iad y nieusmierzony iuz po vstąpieniu nieprzyaciela krzyża świętego — Tatarow, po odeseiu z korony buntowników, nizli owi postronni dłuży domesticci inimiści sobie chowali, bo skoro niegdy vrodzony imie p. Adam Rzeczycki, iako y inisi obywatele państw post illam pestilentiam grassantem et saeculiam barbarorum finitimorum do domow swoich wracał się y do maietności Borynie, przez siebie iure arendatorio od pomienionego imci p. Alexandra Cetnera mającey, dnia siódmego decembris roku blisko przeszłego tysiąc seth czterdziestego osmego, iusz do dworu przyiachawszy, nie się od domowych nieprzyjaciół skrytych y w złości swojej zataionych nie złego nie spodziewał, którego piękniemi y łagodniemi, wewnątrz prawie iak gadziny iakie iad mając, witali, a skoro przyszła noc, vczyniwszy między sobą spólną radę y zwolawszy się, tak popi iako y sąsiedzi ich, chłopstwo s pomienionych wsi, ochotnie zgromadzając się, iako by na iaki słuszny obłow, zwłaszcza pod interregnum w pułnocy na dwor naszli y vderzyli. Y kiedy pomieniony, okrutnie zamordowany imie p. Rzeczycki, obaczy irruentes, a nie mogąc resistere violentiae illorum cunctorum auxilio destitutus, zaraz, iako mógł, ręczną bronią broniąc się, pieso do wsi Brzozdowice vchodził, zerzy (sic!) wszystkie porzucawszy, y dali fatigatus nie mogąc vchodzie, a oni tuz na niego następując, do zameczka desolowanego, w pomienioney wsi Brzozdowicach będącego, ductus spe defensionis vszedł, tam go dopiero w zameczku gwałtownie naszedłszy, kiymi, siekierami, kosami. y czym kto miał, bili, siekli y okrutnie mordowali, tak iż na tymże mieiscu zaraz z tym się światem pozegnał, iako o tym woznego y szlachty obductia patet. Y tak

owi poddani z Boryniec imci satiati sanguine . . . a owi tesz z postronnych siol vkontentowawszy się takowym krwawym oblowem, tamze onego zabitego odeszli, przy ktorym zabiciu tamze w zameczku od pomienionego niegdy imci p. Rzeczyckiego w czerwonych złotych poltora tysiąca, w Boryniecach zas konie, kulaszę, szuty y co z sobą miał, in vim praedae et spoliū wzięli, przez ktory takowy postemppek prawo Boze y koronne zgwałcili, a zatym winy srogie, iakie w prawie pospolitym postanowione są, na osoby swe zaciągneli, o ktore takowe okrutne zaboystwo pomienieni protestantes iterum atque iterum protestuią się, ofiaruiąc się z nimi o to, gdzie prawo drogę vkaze, prawnie czyniąc.

(*Ind. rel. castr. Zyducsow. a. 1649-50, t. 40, p. 348-350*).

CXX.

Скарга Мисколя Даниловича проти селян з Балич, Сузятич за нахід на Сузятичі, проти селян з Товстого, Лисовець, Головчинець за напад на червогородський замок. 10 н. ст. мая 1649.

[E] Feria secunda post dominicam Rogationum nlis Brzozowski nomine gnosi Nicolai Danilowicz contra laboriosos: [Hrycko Kowelkow, Dmitr Oleinik et Stec Mielnik atque Prokop Kowal, Pawel syn Kowalow, p o p, Hryn Wielkowiāt, Hryc Kolibaba, Mattfey Mankow, Haurysz Wataman, Ihnat, Omelan, Iakim, Olexa, Lawer, Ceperko et totam communitatem de v. Balice, gnosi Gaspari Wielzynski subditos]; Stec Trabin, Mattfey Kuziow, Wasko Misiszyn, Matwiey Boykow, Iwan zięc Boykow et alios permultos subditos gnosi Hrehory Bratkowski de v. Sulatycze, protestationem fecit in eo, — quia ipsi sub interregnum ausi sunt facta mutua inter se at alios vici-

nos subditos cointelligentia superuenire villam Sulatycze ibidemque res vi et violenter spoliare.

(*Ind. rel. castr. Zydasow. a. 1649—50, t. 40, p. 351*).

Тої сам скажеть ся тож днѣ на: Szaprawatach, Nalewnikow, Watach, Semian Gluch, Lesik cum filiis tribus na imię Leszkow, Iwanum Iazłowieckiego filium, Steblik młodszy, Pulsyk Ambrozy cum filiis duobus, Moroz, Senikowych filios duos, Czop, Kost cum filiis duobus de v. Tłuste; et Petrus Kuziow, filium Aszawuła de v. Lisowce; Dziuk pułkownik cum generis duobus, Anton Charazy, Sarnkownich filios duos, Dziki pop, Wasil Stepanow zięć, Mielnik Hryhor, Illigawczynych filios duos de v. Hołowczynce in districtu Camenecensi totasque communitates praefatarum villarum protestationem fecit in eo, — quia ipsi ausi sunt fortalitium oppidi Czerwonogrodiensis superuenire ibidemque res recipere et spoliare. (*Ibidem 350—351*).

CXXI.

Позов на роздільських міщан, що видали тамошній замок у руки Татарам. 10 и. ст. мая 1649.

Ioannes Casimirus etc.

Tibi illustri et magno Alexandro a Koniecpole Koniecpolski, vexillifero regni, bonorum oppido Lisiec alias Mocar Miasto haeredi, etc. . . mandamus, quatenus coram nobis seu iudicio nostro ordinario generali tribunalis regni Lublinensi . . . compareas, ad instantiam instigatoris iudicii nostri eiusque delatoris gnosi Stanisłaj Rzewuski, subdapiferi Braclauiensis, tum famatorum Mathiae Powroznik, Alberti, Mathiae, Marinae, Zophiae filiorum et filiarum olim amati Christophori dicti Pasternak, per infrascriptos profugos interempti, suprascripti gnosi subdapiferi braclauensis; de oppido Rozdol subditos

haereditarios, nec non perfidi Iudaei Boruch, praedicti gnosi subdapiferi factoris, qui te cum eiusdem suprascripti domini sui assistentia eitant, quatenus tu fa m a t o s: Iwana Psiuczka, Piotra Suhaia, Artima Tkacza Iablonezykowego zięcia, Iakima Woznego, Misia Saczyszyna, Iurka Hryniowego zięcia, Fedka Słodownika, Iarema Kusnierza, Marcina Dubielezykowego syna, Fedora Tkacza Haleninego zięcia, Iwana Kulezyckiego — de oppido Rozdol, praefati gnosi subdapiferi bractlaviensis subditos profugos, — qui tempore interregni sacuitiaeque plebis et incursionis Scythicae atque dissolutionis Kozacorum postposito timore Dej dilectioneque proximi ausi sunt homines innocuos catholicae fidei ex clauistro Rozdoliensi (propter securitatem et defensionem vitae suae ibidem congregatos) in manus Scythicas tradere, delatoribus et oppidanis aliis multas violentias, iniurias et damna inferre bonaque eorundem omnia, ut pole peccora, pecudes, equos, vestes, vestimenta totamque suppellectilem domesticam vi et violenter recipere et depraedari; hisque patris una cum aliis subditis (ratione quorum, postquam innotuerint, ubi degunt, salva delatoribus reservatur actio) ex praedicto oppido Rozdol ad oppidum tuum Lisiec, Mocar Miasto nuncupatum, profugere ibidemque commorari, uti rebelles fidefragos et publicos praedones, qui praesenti citatione apud te arrestantur ad sumendas de ipsis poenas legum, facinori ipsorum condignas, coram iudicio nostro tribunalis regni Lublinensi statuas, aut in defectu statuitio- nis ipse pro eis respondeas, citaris, sis praemissis pariturus et iudicialiter responsurus.

Datum Lublini feria secunda post dominicam Rogationum proxima anno Domini millesimo sexcentesimo quadragésimo nono.

(*Ind. rel. castr. Zydacsov. a. 1649 50, t. 40, p. 362-3*).

CXXII.

Нахід юрівських селян на городецький костел. 10 н. ст.
маи 1649.

[E] Eeria secunda post dominicam Rogationum 1649. In causa et actione iudiciaria inter vnblem Andream Borkowski, parochum grodecensem, et magcum Christophorum Koniecpolski stryiensem etc. capitaneum, palatinum belzensem, villae regalis Iurow tenutorem, ad statuendum coram officio Iabsos: Woyt, Macko Ciesielezyk, poponem Wasil, Marcin, Iuszeko Kuniec, Iacko Loyko, Lesko Kolbana, Kruczko, Pilik, Niesaczek, Woytowiczowie de villa praefata Iurow subditos, totamque communitatem villae eiusdem, qui subditi sub tempus incursionis hostium collecta non modica caterua hominum plebis rusticanae in parochiam sui delatoris in bonis villae Grodek sitam violenter inuaserunt, templum effractis foribus despoliarunt intollerabiliaque damna intulerunt, templum receptis rebus combusserunt . . . officium castrense Belzense decernit, quatenus citati subditos nominatos in proximis terminis querelarum statuunt.

(*Ind. real. castr. Belz. a. 1649, t. 527, p. 735-8, 889-93, t. 529, p. 55-61*).

CXXIII.

Кс. Станіслав Кумпкович подас підгайчицьких селян за знищенє костела в Добрилові. 14 н. ст. маи 1649.

[E] Feria sexta post dominicam Rogationum 1649 protestatio per radum in Christo patrem Stanislaum Kumpkiewicz, comendarium dobryłowiensem, contra subditos de villa Podhaiczkyi, vet Iwan Theodorezyk et alios in copia protestationis expressos, ratione desolationis ecclesiae eiusdem

Dobrylouiensis, tum etiam ibidem multarum rerum, tum eiusdem ecclesiae, quam etiam eiusdem comendarii, sub tempus interregni vna cum aresto eorundem subditorum.

(*Ind. rel. castr.alic. a. 1618—9, t. 111, p. 1437—8*).

CXXIV.

Позов Андрія Ягодовського на яворівських міщан за грабованс.
14 н. ст. мая 1649.

Ioannes Casimirus etc. . . .

Vobis famatis proconsuli, consulibus, aduocato et scabinis totique magistratui oppidi nostri lauorow, tam principalibus quam comprincipalibus, nullo excepto, facti infrascripti mutuis cooperatoribus, quorum nomina et cognomina hic pro expressis haberi volumus, de personis bonisque vestris generaliter omnibus mobilibus et immobilibus ac summis pecuniariis mandamus, vt coram iudicio nostro tribunalis regni Lublinensi a positione praesentis citationis recte in duabus septimanis aut tunc, dum et quando causa praesens ex registro publico causarum interregni seu capturalium ad iudicandum legitime inciderit, personaliter et peremptorie compareatis, ad instantiam instigatoris iudicii nostri eiusque delatoris gnosi Andreae Jabodowski, dobrecensis etc. capitanei, qui vos inhaerendo protestationi suae, coram actis authenticae factae, coniunctim et indiuisim, seu quam magis vestrum actio praesens concernit, pro vno eodemque termino citat pro eo, — quia vos in protestatione expressa sub tempus interregni, quo summa pax et tranquillitas obseruari debet, ante ipsam immediate Scytharum et Kozakorum incursionem mutua inter se et alios vicinos (cum quibus salua delatori serueretur actio) facta conspiratione et condistamine contra omne fas et aequum in contrarium iuris publici et securitatis domesticae poenasque contra huiusmodi delinquentes et excessiuos seuerè sancitas minime fermando

ante egressionem ipsam hostium postposito timore diuino ausi estis omnes in armis tumultuarie vario armorum genere et violentiarum muniti ad quacuis patranda crimina paratissimi bona actoris propria haereditaria modo hostili et violento aggredi, vt pote fortalitium in Krakowiec situm curiamque in villis Kochanowka, Gnoynica, Porudno et aliis in protestatione expressis sitam et consistentem inuadere, inuadendoque totam suppellectilem domesticam cum apparatu bellico et splendore militari, ornamentis et aliis varii generis rebus, victualia in genere omnia resque permultas in protestatione specificatas diripere, magnam planiciem pratorum feni deuere ad currus sexcentos et sexaginta, cameras et curias dispercute et diripere, partim desolare, partim comburrere et solo adaequare: neque eo contenti laboriosum Stanislaum Cocum de villa Wola Noznowska, hominem innocuum, a talibus ausibus et rapinis ipsos auocantem enormiter, tyrannice interimere de uiuoque mortuum facere; neque eo contenti ipsas syluas delatoris proprias, arbores varias tot incursionibus summo opere excidere, ad currus viginti millia euehere et desolare, aliaque innumerabilia damna violentiasque perpetrare et inferre, prout quidem perpetrastis et intulistis, prout protestatio eo nomine praemissa latius obloquitur, ad quam se actor in toto refert, quo facto et temerario ausu pacem et securitatem publicam violastis poenasque legibus regni contra huiusmodi delinquentes seuerè sancitas incurristis et estis transgressi, pro quibus super vobis et bonis vestris per decretum iudicii nostri decernendis et extendendis citamini, sitis ad praemissa omnia vobis in termino adueniente latius proponenda et declaranda iudicialiter responsuri et terminum attenturi.

Datum Lublini feria sexta in Crastino festi Ascensionis Christi Dni anno eiusdem millesimo sexcentesimo quadragésimo nono.

(*Ind. rel. castr. Leczpol. a. 1618—50, t. 399, p. 315—17*).

CXXV.

Скарга Дубравських на селян із Врузького за напад на його сина й слугу. 15 н. ст. мая 1649.

[E] Sabbatho post dominicam Rogationum 1649 gnosus Samuel Dubrawsky et Ioannes, filius eius. querelam contra labsoz: Hryc Borenko, Zaiac Ilko, Zyla, Iwan Pikicie, Iwan Szczerban, Panko Rosydko, Hawryło Szaikowicz, Wuntun, brat iego Wasko, Marko Cymbalista, Sen, Maxim Strzelec — principales, et alios complices totamque communitatem villae Wruzkie, subditos gnosorum Branicki, tum, gnosae Sapizyna tenutae gnosorum Bawarski, Przerębski, [deposuerunt] ideo, — quia ipsi feria tertia pxima pta (11/V 1649) ad villam Manasterzec manu violenta irruerunt et nlem Wasil Strutynsky, famulum protestantum, vna cum equo, nescitur quo, fecerunt, tum etiam praefatum nlem Iwanem, filium, circa defensionem eorundem famulorum supra frondem baculo conuulnerarunt.

(*Ind. rel. castr. Hal. a. 1648—9, t. 141, p. 1138.—9).*

CXXVI.

Скарга на селян з Тюдова за нахід на двір у Кутах.
15 н. ст. мая 1649.

[E] Sabbatho post dominicam Rogationum 1649 gnosus Adamum Zebrzydowsky, administrator capitaneatus Sniatyniensis, protestatus est contra subditos gnosi Dominici, Alexandri — Sulatyckich de villa Tudiowa, vet contra: Iakim Nestorowicz, Marko, Iakow Iwanczyn, Prokop Maruszczak, Hawryło Łuczka samotrzec z synami Buhaylik, Dudydrycz, Mielnik Prokop samowtor cum genero suo Fedur Krzywoszyczek, Palij Iwankow et alios complices, pro eo, — quia ipsi ipso die f. ss. Iacobi et Philippi ap. anno praesenti (1/V 1649)

cum plurimis cooperatoribus vilam dictam Kuti, ad capneatum Sniatinensem pertinentem, iam post mediam noctem violentissime fractis foribus in aulam inuaserunt nlem Silnicki, famulum magi capitanei sniatinensis, in lecto decumbentem horrendissime baculis et clauis aduncis alias obuchami exceperunt, tandem post multam verberationem crudelissime caput amputauerunt, res plurimas, tum eiusdem nlis Silnicki, tum factoris villae eiusdem Kuti, vet nlis Danielis Trenczynski, tum ipsius magi capitanei, receperunt.

(*Ind. rel. castr. Halic. a. 1648-9, t. 111, p. 1451-6*).

CXXVII.

Скарга на селян з Колодієва, Довгової, Середньої, Луки й ин. за нахід на двір у Колодієві і замок у Луці. 15 н. ст. мая 1649.

[E] Sabbatho post dominicam Rogationum 1649 gnosus Ioannes Lugowski, plenipotens gnosorum Lucae Petri et Prandothae et Annae Dzierzkow, protestatus est contra labsores: Iwan Michnik, tanquam principalem et od omnia mala ductorem, Choma Babin. Wasil Symkow, Hryn Monta. Miwoznik, Iwan Duda, Iwan Tkaczyk, Tymko Onofreiw, Stephan Hrycowiqt, Borys Piwowar, Iwan Boiko Czarny, Iwan Boiko rzeznik, Iwan Kotyk, Cwil Iarenko, Iac Tkacz, Iwan Szeniszyn — de villa Kołodzieiow; Fedor Korzowka, Iwan Klimkowicz. Iwan Chuda, Wasil Klimkowiczow zięc, Wasil Zasypeczyn z oycem Lucem y bracią. Iawer Orlik, Wasil Legki, Les Łachman, Michnik z Dynhowa, Stas, Iwan Chuda, Fed Macyszyn, Sawka Matwieiow, Iwanaszko pop, Drabowiczow syn, Mis Michalkow, Wasil Krasilnik, Mikula Krasilnik, Hryc Pawłow, Iwan Fedusiow, Iwan Kotyk, Iac Holowatego syn. Fedko Knysz, Kost Kopystenski, Sawka Matwieiow, Smuk Petro, Hryc Przysięzny, Iac Hrycow zięc, Misko Korzowczyn, Hryn Korzowczyn, Pilip Bran, Kuzma Przysięzny, Symko Tkacz, Wasil Kotaley,

Hryc Koteleiw zięc — de villa Dolhowa; Maydanik, Stephan Matwieiow, Sawka Hrycow, Mis brat iego, Michayło Karpowiczow, Pron, Tuziczka wdowa, Stephan Basiakow syn z Iuskiem, Ilmatyelia Podsadka, Hryc Kobierski — de villa Srzednia; Tymofey pop, Paweł Medwediow, Pronieczko, Przysięzny Iac, Wasil Lenniczyn, Szynkarz Tymko, Wasil Popow, Prokop item popow syn, Seman popow brat, Iwan Bronia Przysięznego zięc, Iwan Czech z zięciem, Fedko Kantymir, Duręczyn, Andry Rewacz, Zachar Giergieliczow, Iwan Lenniczyn, Mis Wathamau, Hlibko Wasiutyn, Hryc Tkacz, Kopanica, Democzko, Kosielowicz młody — de villa Dolha Nizna; Sidor Przewoznik, Danilo Szynkarz, Hauryło Rozniakow przysięzny, Anton Rzeznik, Stephan Hyniszyn, Kost Hrynyszyn, Iwaszko Przysięzny, Mikita Dzun, Wozny Hrycak, kowal Stephan Brynyszyn, Kost Brynyszyn, Michayło Husak, Semian Tkacz, Choma stary Wataman, Wawrzyniec nowotny wataman, Watamano-więta Hryc Sklarz, Wasil Sklarz, Boyko Paweł przysięzny Fedczyszyn zięc, Iaremko Husakow pasynek — de villa Luka, rudi Georgii canonici, tum gnosi Constantini nec non Catharinae et Sophiae Giedzinski — subditos, et alios plurimos complices ideo, — quia iidem principales seditiosi cum suis complicitibus, scruilis belli tempore, ritus romani hominum extirpandorum (praesertim vero nobilium) bonorumque eorum deustandorum summo desiderio flagrantibus circa f. omnium Sanctorum (I/XI) anno prto in villam Kolodzieiow curiamque ibidem inuadentes primum bona in eadem curia deprachensa . . .¹⁾ receperunt, fores, fenestras, mensas dissecarunt, oeconomumque nlem Drohomirecki deprachensum grauissime ceciderunt et longo tempore in squalidissimis carceribus habuerunt, qui in diuina prouidentia saluti suae consulendo, aufugisset, procul dubio eundem aut suffocassent aut interemissent; de praefatis vero villis Luka et Dolha Nizna subditi res plurimas in fortalio villae Luka ex concessu gnosi olim Alexandri Giedzinski se-

¹⁾ Тыт прыпускаю догнати сучас.

ruatas et ocellusas . . .¹⁾ ibidem more Cozacorum inuadentes in vim spolii receperunt praefatosque gnosos Dzierzkow ad quinque millia flor. pol. damnificarunt.

Mnlis gnalis regni prouidus Ioannes Plachta de Halic vna cum nobilibus Ługowski et Wysocki recognouit, quia ipsi feria secunda post dom. cond. Paschae (12/IV) ad bona praefatarum villarum condescendebant ibidemque praefatos omnes subditos apud nlem Georgium Linczewski arestarunt.

(*Ind. decr. castr. Halic. a. 1648—9, t. 141, p. 1457—61*)

CXXVIII.

Самуель Поляновский подас мошківських, савчинських і завшинських селян за нахід на двір у Смиткові. 17 н. ст. мая 1649.

[E] Feria secunda post dominicam Exaudi 1649 gnosus Samuel Polanowsky, honorum villae Smitkow aliarumque haeres, suo et subditorum suorum nomine contra labso: Luc Wolosik, Filip Woloszyk, Choma, Iwan, Iusko, Iurko Hamakowie fratres, Iacko Iannik, Iakim Mirkusz, Woyt Iakim. Iwan Budzia, Lesko, Micko, Iwan, Hauryło Blizniak, Iwan Blizniak, Fedko Kusnierz, Luc Buzyk, Lewko Buzyk, Paluch Macko, Iwan Szwiec, Senko brat Szeweczow, Sirak Iwan, Iusko brat Klimkow, Prystupka Iwan, Andrey Kusnierz, Klimko dawny złodzi, Mirko syn Mickow, Lieznam, Sawka Iarmol — de villa Moszkow totamque communitatem eiusdem villae; nec non labso: Woyt Taras, Hryeko Panenko, Ostapko Kolodzi, Tolapatik Trochym, Kosciuk Lucewicz, Sienko brat iego, Chomicz Macko, Misko Dubczak, Ilko Rzeznik, Iwan Sawczyn zięc, Stecko Chomic, Furda Chomic, Dacko Szwaykow, Woytko Talapatyn zięc, Procyk syn Mancyckiey, Ilko zięc teyze Mancyckyi, Mielnik Stecko, Tymko Kalieyn, Woytko Szynkarcyk,

¹⁾ Тут пропущено довгий спис.

Senko Zubik, Jacko Lucko gaiowy, Stebliy Tywon — de villa Sawczyn totamque communitatem eiusdem villae et villarum, sortis gnosi Georgii Rudnicki subditos, protestatus est ideo, — quia ipsi facta inter se mutua conspiratione vna cum aliis principalibus vet de villa Zawisnie, dum rebellis turba igne et ferro deuastat possessiones, certo accepto de aduentu rebellium Kozacorum a bonis villae Smilkow tribus miliaribus adhuc distantium et aduenientium nuncio, sine mora tumultu ad bona protestantis Smilkow vi et violenter aggressi sunt ibidemque hanc iniuriam intulerunt...¹⁾ maletnosc wszystkę z gumnem pomienionym, z stawem sadzawkami dwiema, pasieką y oborą w niwecz spustoszyli: ani tym vkontentowani, ale gdy bliżej Kozacy zbliżyli się, ony na poddanych protestującego, kryjących się, Kozaków nawodzili y wspólnie z onymi męczyli, z pieniędzy, sukien, y cokolwiek który miał, odzierałi, z gumien ich zboża zabirali, bydła y konie polrali.

Такого самого змiету поданє Поляновского на селян із За-
вишні — Іштат Іштко, Іач Wasilowicz, Іачь други, Dorosz
Paweł, Іuszko Mis, Masko Sereda, Zayko, Іwan Oleszko, Senko
Zubik, Dwuynee, Swiechow et alios de villa Zawisnia s. r. m.
tenutae magci Sigismundi Denoph — quia ipsi etc.

(*Ins. rel. castr. Belz. a. 1649, t. 236, p. 465--6 172--1*).

CXXIX.

Скарга на селян з Монастирчан, Крички, Порогів, Яблінки за
знищенє двора у Струпкові. 17 н. ст. маї 1649.

[E] Feria secunda post dominicam Exaudi 1649. Similiter
hoc loco inducenda erat protestatio per gnosum Ioannem
Kmita contra subditos de villa Manastyrczany, Kryczka,
Porohy, Iablunka in copia protestationis specificatos ra-

lione multarum violentiarum sub tempus grassantis periculi in bonis villae Strupkow tenutae protestantis perpetrations, curiae dosolationis rerum ibidem et suppellectilis domesticae receptionis facta.

(*Ind. rel. castr. Italic. a. 1618—9, t. 141, p. 1497—8*).

CXXX.

Скарпа на міщан з Заболотова, селян з Турлукова, Олешкова,
Любковець і ин. 17 н. ст. мая 1649.

[E] Feria secunda post dominicam Exaudi 1649 gnoscus Christophorus Strzemeski protestationem fecit contra nlem Ioannem Zolezynski, administratorem oppidi Zabłotow et villarum eo adiacentium, tum labso: Michał Sartorem vicerothumagistrum, Simonem Pellionem vexilliferum, Bulutka, Kostryz, Lauter syn Zaszewy et Mis de Sloboda, Iacko Kostryz, Iwan Kusnierz — de oppido Zabłotow; Hauryło Mielnik cum filiis, Fedor et Bartkow syn Dmiter, Auranczyk, Iwan Durkow zięciow — de villa Turłuzow; Zeszko stary cum filio, Zaięczyęta Klim, Kuzma, Iakow syn Iutanikow, Makowy — de villa Holeszkow; Szymon, Mettertius cum filiis, Iwan Iuzypenie, Iwan ziec Hawryszow — de villa Lurkowce; Isay Sapara, Krulak Dayow, Skwarko Hauryło — de villa Koluchow; Gawa cum filiis, Ianus y Abram Osadzca, Iwan Razkowicz — de villa Dimidcze; Kosykwie, Boryteyko, Mitko, Iuzyp, Blazko — de villa Czerniatyn; Hubczak, Mikita Bahrey, Hubczakow dwa, Gryga — de villa Okno, — principales et complices, aliosque omnes cooperatores totasque communitates praedicti oppidi Zabłotow et villarum eo pertinentium, magearum Helizabeth Koniecpolska, olim magci Michaelis Stanislawski, consortis r. v. dominae aduocatialis, tum Euphrosinae Stanislawska, magci Georgii Michaelis in Czartorysko ducis, consortis lgtmae, subditos,

ideo, — quia illi ausi sunt expansis vexillis in contrarium equestris ordinis et suae vocationis plebeiae conditionis sub tempus interregni more et praetextu Kozakorum imitati Cluielnicii, curius et habitationes bonaque nobilium inuadere, deuastare, spoliare, in nihilum conuertere, prout bona protestantis Horodenka villae condunatis sibi licentiosis et rebellibus hominibus anno pxime prto inuaserunt fortalitiuniquē ibidem situm rebus nonnullis et plane omnibus receptis deuastarunt et in nihilum redegerunt bonaque praefata et aedificia nonnulla conflagrarunt.

(*Ind. rel. castr. Halic. a. 1648—9, t. 111, p. 1507—8*).

Позов внесено на львівський трибунал 26 н. ст. мая 1649. В іменах є деякі різниці, як: Bulucka, Iwan Burkow zięciow, Kruhłak, Daica, Iakos y Abram, Radzkowicz, Boryayko, Mikita Babicz, Hrey Huleczakow dwa. (*Ibidem 1646—8*).

CXXXI.

Зузанна Новосельська жаліється на Андрія Сегитинського, Федора Мединського, київницьких міщан і новоселинських селян за забитє її чоловіка 19 н. ст. мая 1649.

Feria quarta post dominicam Exaudi pxima a. d. 1649.

Ad officium actaque praesentia capitanealia castrensia Zydaczouiensia personaliter veniens gnosa Zuzanna Zulinska, consors relicta vidua olim gnosi Sebestiani Nowosielski, crudeliter et tyrannice modo infrascripto per infrascriptos inculpato insimul coniunctim omnes interempti, nomine suo et gnosorum Nicolai et Catherinae, Mowosielskich filii et filiae olim praefati Sebestiani Nowosielski cum praefata protestante procreatorum, vti mater et tutrix naturalis eorundem minorennum, solenniter summoque cum dolore questa et protestata est in et contra nles: Andream Strutynski, Fedorom Medyn-

ski, principales, in villa Nowosielce certarum sortium haeredes; tum laboriosos: Les Kruczek, Ostap, Petrum Kowal, tum Ferensy duos filios, quorum nomina ad praesens ingrorantur, — oppidanos Kniahinicensis, gnosi Alexandri Cettner, vexilliferi Podoliae, subditos haereditarios; nec non Danilo Minlem, Iaremko Skowronik, Iwan Hielhory et Fedor Iackowicz filios, tum Tymko Glatki cum Fedorio famulo ipsius vet naimit, Danilo Maximiāt, Tymko Kusnierz, Marko Bydzaz — de villa Nowosielce, subditos gnosi Alexandri Cettner, vexilliferi Podoliae, — comprincipales et complices, auctores et patratores criminis infrascripti, ideo,

iz pomienieni principalowie, compricipalowie y pomocznicy czasu niedawno przeszlego, to iest pod czas sweywolney kozackiey y buntow chlopskich, złączywszy się do kupy, tak pomienieni Strutynski y Medynski z przerzeczonymi poddanymi, tak z miasteczka Kuiehinicz, iako y ze wsi Nowosielce wrodzonego pana chorążego podolskiego, przysposobiwszy sobie y inszych wielu swowolnikow, buntownikow z roznych wsi y miast, ktorych oni imiona y przewiska lepi wiedzą, do wsi Nowosielce w liczbie dwoch set modo hostili przyszedszy, tam domy szlacheckie złupieli, zrabowali, tym się nie kontentuiąc, z niedzieli na poniedzialek prawie iuz o połnoocy na dom niebosczyka p. Nowosielskiego Sebestiana y protestantis naszedszy, hukiem wielkim wprzod okrzyknąwszy, strzelbę wypusciwszy, do dworu wpadli, tam niebosczyka p. Sebestiana Nowosielskiego, spokojnie iuz spiącego w domu swoim człowieka, wziąwszy s poscieli, wprzod kijami, obuchami, rusznicami bili, tłukli, isz zaledwie zywego na ziemi zostawili y iuz onego za zabitego odeszli, alie przerzeczony Andrzej Strutynski, bacząc, ze ieszcze mógł by był bydz niebosczyk Sebestian Nowosielski zywy, wielkiem krzykiem: „panowie watamani, tylkoscie rozdraznili na swoię głowę tego człowieka, bo to Lach y bywał zolnierzem, siła waszych y naszych Rusi blahowiernych ten sobaka pozabijał!“ gdzie zarazem za poduszczeniem onego wszyscy buntownicy, iako psi wciekli iacy, wpadszy do izby, wy-

wlekli nieboszczyka gwałtownie za nogi, wzięwszy przed sien na podworze, tam zarazem szyję onemu wcieli, zamordowali y we krwi ciało zabitego odeszli, którego ciała iuz zamordowanego, po wstąpieniu dalszych buntowników ze wsi Nowosielce, na większy żal protestującej się, która także przez tychże liotrow zbита y sflucona była, pomienieni Strutynski y Medynski y poddani przerzeceni p. chorążego podolskiego, a osobliwie Strutynski biegł, iako szalony, około inszych buntowników, aby ciała zabitego nie chowali, mówiąc, aby owo ciało psi y swinie ziedli; tym się nie contentując przywarszy drzwi z protestującą, ledwie żywą w izbie bendącą, iuz po zabiciu małzonka protestującej y na podworzu ciało leżące, z komor, z gor, z piwnie, wszystko a wszystko domostwo porabowali, pobrali, y między sobą podzielili się, iako rozbojnicy y meżoboyce ludzi niewinnych et spoliatores domorum et rerum alienarum, tyrannice occiderunt, protestantem convulnerauerunt, concusserunt resque omnes vel suppellectilem domesticam totam in vim praedae et spolia receperunt et inter se dispartiti sunt, per quod etc. . .

(*Ind. rel. castr. Zydzoson a. 1649—50, t. 40, p. 357—8. Decr. t. 149, p. 263—8*).

CXXXII.

Ян Поповский жалѣсть ся на милитинських селян за напад
і убиство. 20 н. ст. мая 1649.

Feria quinta post dominicam Exaudi pxma anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono.

Do urzędu y xiąg tutecznych grodzkich Lwowskich oblicznie stanąwszy, szlachetnie vrodzony Ian Popowski załobliwie swiadczyl y protestował się przeciwko pracowitym: Piotrowi Basalabie, Zemkowi Milkonemu synowi, Waskowi Dorosonemu synowi, Panasowi Vhrynowi, Tymkowi Tkaczowi, Czepuchowi, Hryckowi Dyakowi, Andrusiowi Putolowemu, Lechowi, Woy-

towemu Chwedkowi, Iwanowi zięciowi Woytowemu — ze wsi Milatyna imci paniey Katarzyny z Bestwiny Wilzynskiey, vrodzonego imci p. Kaspra Wilzynskiego, lowczego lwowskiego, małzonki, poddanym dziedzicznym; takze przeciwko pracowitym: Pawłowi Wegimie, Mielnikowi, Podliaynemu, vrodzonego imci p. Andrzeia Rogalskiego z tej ze wsi Milatyna poddanym dziedzicznym, principalom y vczynku nizey mianowanego ich pomocnikom, po imionach y przezwiskach onym dobrze wiadomym, ktorych protestans w pozwach mianowanie wolne sobie zostawuie, o to, — iz pomienieni principalowi y ich pomocnikowie z nienawisci przeciwko narodowi polskiemu y ludziom stanu szlacheckiego, mniemając iz przez swawolą kozacką y incursią tatarską iuz są wygubieni wszyscy, y wiecey w te kraie ruskie nie powroczą się, pierwszego protestantem z dziatkami y inszych kilką szlachty (ktorych oni takze rozbiiali y niektórych pczabiali) obaczywszy przez wies Milatyn ku Białemu Kamieniowi do domu swego, takze spłodrowanego, po vstąpieniu Kozaków w miesiącu listopadzie blisko przeszłym z miasta z Żółkwi, kędy się obrocili, powracali, obaczywszy onych, hukiem za nim wołając, słowy niepoczeiwemi zniwazając, ledwie ze wsi onych wypuscili, a tym nie kontentując się, w pole za nimi wyprawiwszy się na vczynek rozboyniczy, wygonili y za wsią Bezbrudami powtere protestantem gwałtownie z rusznicami, z kosami y z rozmaitym orężem przygotowani napadszy, onego zabili, za vmarłego odeszli, rozebrali, syna protestantis na imie Stanisława wiekającego, nie wiedziec gdzie, zagubili, ktorego, iako iemu vdaia, w rzece Bugu vtopili, corkę protestantis szlachetną Tereśsyą Sochacką, wdowę, y z dziatkami małemi, błotami, trzciami y chrostami nad tąze rzeką Bugiem vchodzącą, dogoniwszy, z odzienia obdarli, rzeczy protestantis z wozow . . .¹⁾ pobrali, przez co pokoy pospolity zgwałcili etc. . .

(*Ind. rel. castr. Leopold. a. 1649—50, t. 399, p. 297—300*).

¹⁾ Tyr чуче.

CXXXIII.

Юрій Зареба подає хотинських солян за пограбоване його добра. 20 н. ст. маі 1649.

Feria quinta post dominicam Exaudi p̄xima anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Haliciensia gnoscus Georgius Zareba, postquam ipsi ad acta praesentia ex aduersa valetudine aditus patuit, personaliter veniens graui cum querela protestatus est contra labros: Wasil et Petro — principales, Ihnat Sawka, Wataman, Iwan, Iedrus, Kosc, Panko, Prokop, Mikita Duda, Watamanow brat Denis, Dacko — comprincipales, totamque communitatem villae Chocin, gnoscorum Andreae, Alexandri, Samuelis, Nicolai et Iacobi Bydlowski, gnosi olim Iacobi Bydlowski, tribuzi et vicecapitanei haliciensis, filiorum, subditos hereditarios, facti infrascripti complices, quorum nomina et cognomina in processu causae specificabuntur, ideo, — quia ipsi tempore nuper praeterito, vel feria sexta post f. s. Michaelis arch. p̄ma p̄ta (13/X 1648), dum protestans de villa Wolosow versus fortalitium Bolechouiense per villam Chocin flagrante tunc saecutia effrenatae plebis, Kosacorum Tartarorumque ciutando manus quam celerime properabat et de villa Chocin ipso crepusculo iter continuabat . . .¹⁾ interceperunt protestantem et familiam eius a curribus, rebus protestantis onustis crebris explosionibus bombardarum fugarunt resque . . .²⁾ in vim praedae et spoliū receperunt, quae omnia protestans obtulit se iure mediante a praelactis subditis vindicaturum.

(*Ind. rel. castr. Halic. a. 1648—9, t. 111, p. 1551—5*).

¹⁾ Це місце годі відчитати.

²⁾ Тут попускаємо спис.

CXXXIV.

Скарга на будзанивських міщан за те, що убили Юрія Семпиг-
новського. 20 н. ст. мая 1649.

Feria sexta post dominicam Exaudi pma anno Domini
millesimo sexcentesimo quadagesimo nono.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia
Trembouiensia personaliter venientes nles Gabriel Siemiginow-
ski, tum Thomas et Elias, parens cum filiis cum assistentia
parentis sui vti tutoris naturalis, solenniter et cum graui que-
rela protestati sunt in et contra famatos: Ilko pop, Samo-
falik Iac, Proscurniczyn Wasil, Kostycha z synem Iwanem,
Sirotyczka valamanum, Fedko Weleszczyszyn, Struk Bodnar,
Czwora Dackow zięc, Petrusczak swiec, Iwan Dub, Iac Iwa-
chowiet, kusnierz Medwedyk, Petro Stepancze, Noga rzezuik,
Andrus Bublik, Stec Bublik, Mattley Zoloteyko, stara Philipi-
cha z synami Panko, Wasil, Hryczyszyn Iwan, Stary Onusko,
Wasil Lekarz, Dmiler Chliwa, Hryc Naydenikow, Pawel Ili-
steyczyk, Proe Zelenko, Petro Szelenko, Andrey Kobyłowło-
cki, Miron Iwan, Olexa Swichla, Iac Szewczemnik, Michai, Ku-
snierz Wasil, Maciey, Tymko Kunaszow brat, Ilko Pilipieneczyn
syn, Sumaszyn syn, Stary Kurylec, Sen popow brat, Pawel
Swiec, Kurylo Leweczyszyn, Dacko Stary — tanquam princi-
pales, et alios conciuēs oppidi Budzanow, tanquam com-
plices et cooperatores mutuos totamque communitatem prae-
fati oppidi Budzanow ad praesens tenutae gnosi Gabrelis Za-
miechowski, gnosae autem Catherinae Sienienska haereditarios
subditos, in eo,

quia ipsi tempore non pridem pto, vet circa f. Natiuitatis B.
Mariae V. anno pxe elapso millesimo sexcentesimo quadrage-
simo octauo, sub tempus interregni, grassationis Tartarorum
et Kozacorum hominumque licentiosorum non veriti poenas
legum contra perduelles et inuasores hospitii equestris status
spretisque legibus et constitutionibus regni, pace et securitate

publica ausi sunt, dum protestantes cum familia et tota suppellectili sua domestica euitando pericula Tartarorum et Kozakorum sese consulendo vitae suae ad praedictum oppidum Budzanow contulisset et ibidem cum famulis et suppellectili domestica apud viduam, Lenczycka dictam, hospitio permauisissent, concitato tumultu ipso iam vespere irruentes praefatam domum, hospitium vero protestantium, primum ulem Georgium Siemiginowski, filium et fratrem protestantium accepta quadam iniqua et dolosa fraudulentaque occasione, priuata autoritate, nullo respectu nobilitatis habito hospitio violenter receperunt et aliquod diebus ante incursionem Seythicam et Kozakorum in carceribus triduo praefati oppidi tetinuerunt; his non contenti eductum ex carceribus in medio eiusdem oppidi maleis millitaribus, vulgo obuchami, enormiter et crudeliter conuulnerunt et interimerunt interemptumque aliquot diebus inhumatum in contemptum et ludibrium in medio fori oppidi praedicti manere permiserunt requisitique a praefato Gabriele Siemiginowski, patre, extradere noluerunt et denegauerunt et sic inhumatum relinquerunt, circa quam incursionem et interemptionem incursionemque violentiam res multas, tam interempti quam et protestantis proprias in hospitio praefato existentes . . .¹⁾ in uim praedae et spoliū vi et violenter receperunt et inter se dispartiti sunt, quo facto etc. . .

(*Ind. rel. castr. Tremboul. a. 1618 - 9, t. 131, p. 370-3*).

CXXXV.

Скарга Павла Осмольского на Яна Тарновского за наїзд його підданих, городецьких міщан на Варшаві. 22 н. ст. мая 1649.

[E] Sabbatho post dominicam Exaudi 1649 gnosus Paulus Osmolski querelam contra magcos Ioannem hrabia a Tar-

¹⁾ Тут сивс.

now et Catherina Mauroczanka, coniuges, tum honestos Petrusz Asawul centurionem grodecensem, Iusko, Ilko, Hryn filios eiusdem centurionis, Babicz, Hrynko Knicz, Iakob Garczarczyk, Stas, Kasper Kozorysczykowie, Woytko Gicz, Karawan Maszkar, Marenicz, Czapranik dobosz, Garczarczyk, Iwan Sluszkza, Fedko Dudka, Medyka et alios ad praesens ignotos, — de oppido Grodek Bedrychow, subditos praefatorum magcorum Tarnowskieli, complices, quia iidem captata opportunitate temporis sub absentia protestantis, vet feria quinta ipso die Ascensionis in coelum Ch. D. pxma prta (13/V 1649) praefatos subditos suos, in rebellione Kozakorum existentes, bombardis germanicis instructis ad possessionem protestantis bonorum villa Warowce immiserunt, qui pecora prtntis, pospolu z czereda chlopska in numero sto piecdziesiat, receperunt et ad oppidum Grodek deduxerunt.

Ind. vel. castr. Trembowl. a. 1648 9, t. 131, p. 574—5).

CXXXVI.

Скарга на Івана Копінського, селян з Липиці і Славутиня за спустошенн замка у Серниках. 22 н. ст. мая 1649.

[E] Sabbatho post dominicam Exaudi 1649 nlis Petrus Wieliski, gnosi Thomae Stamierowski, bonorum Srednie Sarnki haeredis, famulus, eiusdem domini sui nomine deposuit querelam contra nlem Ioannem Kopinski, gnosi Nicolai Skotnicki manustipulatum famulum, ac labso: Andrus Chudyczyn, Iwan Iuskow, Fedyna Walko, Iacko Vpakow, Tyszko Kalan, Dmitro Rybka, Choma, Onysko Bredzin, Zyn, Ilko Bredzin, Ambros, Mikita, Mis Gorny, Chwed Sydoryszyn, Maxim, Panko, Ilawryło Pankow, Macio Bredzin, Chwed Cyganow, Iac Dobko, Tymko Vpakow, Klim, Iwan Hladkey, Hrycyk, Makar Manko, Fedor Mankow, Mis Łabka, Seneczka — de villa Lipica Dolna: tum labso: Sen Nakonieczny, Iwan Popowicz,

Iwan Chudyk, Iwaszko Chudyk, Stec Hoinko, Tymko Obuch, Stephan Iackow, Dmitro, Ilko Smukow, Tymko Moszko, Chlar Mazwiko, Wasil Serbin, Lesik, Romaniec Ilnat, Labko Danielko, Michailo Koczubalka, Smuk Seinko, Stec Loiow, Koli-baka Hryc, Koczubalka Klepa, Chwed Chwulka, Rynik, Mikita Pawlow, Sen Kruszko, Mikita Baraniow, Iac Szalony, Hryc Bezuszko, Wasko Kyczyszyn, Naum, Iacko Truszyk, Biniec, Pawlik, Kottubay, Kondrat, Tymko Sawczyn, Iac Sawczyn, — de villa Sławętyń, praefati Skotnicki haereditariis bonis subditos, quia ipsi cum aliis complicitibus anno praeterito mensibus octobre, nouembre et decembre, sequente intestino bello, dum gnosus Stamierowski salutis tutandae causa repentino belli euentu adactus multis rebus in fortalitio villae Saruki relictis e fortalitio suo cedere cogeretur, more rebellium Cosacorum confestim fortalitium praefatum cum curribus, vxoribus, liberis, pecoribus, pecudibus ac uniuersa sua familia violenter velantibus ibidem relictis famulis ausi sunt inuadere ibidemque sub praetextu defensionis sui a Tartaris multas res relictas recipere ac inter se dispartiri per hebdomadas octo et amplius frumentis ex horreo gnosi Stamierowski se ac uniuersam suam familiam, frumentis vero non trituralis, foeno ac stramine pecora, pecudes ac iumenta omnia alere, syluam deuastare, per eandemque suam violentiam damna suo domino ad mille marcas pol. val. intulerunt.

(*Ind. rel. castr. Italic. a. 1618-9, t. 111, p. 1557-9*).

CXXXVII.

Самуэль Цебровский подает схи́дницьких селян за знищенє двора.
22 к. ст. мая 1649.

Do wrzędu y akt tutecznych grodzkich Lwowskich obecnie stanąwszy, vrodzony p. Samuel Cebrowski zalobnie przed tymze wrzędem świadczył y protestował się przeciwko praco-

witym: Giebruchowi z synami dwiema dorosłemi, Opaknnikowi, także z synami dwiema, Skilowi, Stasiowi y Michałowi Baczenczakom, Bunikowi, Motuzkowi Tychonczakowi, Giezakowi z synem, Woytowi staremu, Pawłowi Pawędzie, Melnikowi, Antonowi Telicy, Romankowi. Kostiovi y Ihnatowi Onufreykom y Kusztynemu synowi, iako principalom y wszytkiey gromadzie wsi Schudnice, w woiewodztwie Ruskim, a ziemi Przemyskiey leżącey, vrodzonych Adama y Władysława Rudnickich, niegdy vrodzonego Adama Rudnickiego synow, dziedzicney, a na ten czas w opiece vrodzonego Walentego Cebrowskiego, brata protestuiącego się będącey, a przez arende temuz protestuiącemu się puszczoney, ktorych imion y przewizsk wolne w procesie mianowanie pomieniony protestuiący się zachowuie sobie, iako comprincipalom y pomocnikom, o oto, — iz pomienieni principalowie z comprincipalami y pomocnikami y wszytką gromadą przerzeczoney wsi Schudnice podczas rozruchow y rebelliey kozackiey, zbuntowawszy się, nie pomnąc na boiazn Bożą y poddanstwo swoje, naprzod vrodzonego Mikołaja Godzkiego, vrzędnika szlacheica, okrutnie zabili, zone iego zywcem wzięli y Kozakom wydali, sławetnego Lubasza, dwornika, y zonę iego Anne także zamordowali; przy vrzędniku wzięli złotych pięćset gotowych protestuiącego się pieniędzy, konia dobrego y iego także y samey zony iego roznych fantow nie mało; po zabiciu tych zaraz wszytką gromada z temiz principalami do zameczku tey ze nocy z godziny przypadszy zakowali wszytko. Zakopaney naprzod skrzynie w komnacie dobywszy z poboczney izby, wzięli z niey dwadziescia sznurow perel wielkich etc..¹⁾ To wszytko wybrawszy z komor, gole sciany zostawiwszy, potym dwor samiz zapalili, z gumna zas wozami między się rozwiezli wszytko zboze: owsa kup pięćset, hreczki dwiescie, zyla iarego sto, skolozdry czterysta, pszenicy kop sto, — te wszytkie zwyż pomienione rzeczy rozebrawszy y w sposob

¹⁾ Дальший сие пропускаю.

Жерела до історії України-Руси т. IV.

łupu y grabiezy zatargnąwszy y między się podzieliwszy, ostattek spalili, przez ktore bunt y, mordy, szarpania i pozogi prawo pospolite y pokoy bezkrolewia zgwałcili y [w] winy w prawach y kapturach, przeciwko takowym buntownikom opisane, popadli, o ktore się ranie protestuiący swiadczy.

(*Ind. rel. castr. Leop. a. 1649—50, t. 329, p. 332—4*).

CXXXVIII.

Григорій Братковський скаржить ся на сулятицьких селян за спустошенє двора. 26 н. ст. мая 1649.

Feria quarta post festa sacri Pentecostes pxma anno Dni millesimo sexcentesimo quadragesimo nono.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Zy-daczouiensia personaliter veniens gnosus Ilrethori Bratkowski solenniter et graui in querella quaestus et protestatus est in et contra laboriosos: Iwan Leplyka de villa Sulatycze; nec non Iwan Holanka Tymoszkow filium, Tymko fratrem ipsius germanum, Iwanko Ciokulezyk, Petro Cimpayczyk. itidem de villa Sulatycze, et alios, quorum nomina et cognomina ipsi melius noscunt, subditos magci Nicolaj a Zurow Danilowicz, olim magci Francisci de eadem Zurow Danilowicz, capitanei czeruonogrodiensis, filii, idque pro eo, — iz to ciz pomienieni poddani imci p. Mikolaja Danilowicza, nie maiąc w sobie boiazni Bozey, nie pamietając na surowosc prawa pospolitego, wazyli się w niedzielę po wszystkich Świętych (8/XI) roku blisko przeszlego pomienionego protestanta w niwec obrocie, a z swawolą kozacką zmieszawszy się, tegosz protestanta dom in pracedam puscic, iakosz Iwan Leplyka, v ktorego Kozacy caly tydzien mieszkali, ten rzbił dwor protestantis y komore, okna, piecze, wrzeciarze powybił, iabka swieze, masła faskę, polec słoniny, sadlo, syra kopę, zyta kadłubow dwa, pszenicy mace, siemienia, tak konopnego iako y lnianego

klodę lwowską, osnowy przędzy na pięćdziesiąt miar, y inszych rzeczy nie mało in vim praedae et spoliū zabrał, pomienieni zaś drudzy obwinieni swini protestantis trzynastcie rosłych zabili, które to wieprze pracowity Wasio Podrozny onym rosprawiał, — *ratione quorum etc.* . .

(*Ind. rel. castr. Zydaczow. a. 1649 - 50, t. 40, p. 368*).

Позов у тій справі видав Братковський 5 н. ст. січня 1650 на староєстинських суд у Жидачеві. *Officium castrense capitanele Zydaczowiense causam cum toto illius effectū suspendit ad comitia generalia regni proxime ventura.*

(*Ind. decr. castr. Zydaczow. a. 1649—50, t. 119, p. 190—192, 213—214, 216—219*).

CXXXIX.

Ке. Григорій Бельський подає селян з Ільковець, Скоморохів і ин. сокальських міщан за напад на костел у Сокалі. 26 н. ст. мая 1649.

Feria quarta post dominicam sacri Pentecosten pxima ao Dni 1649.

Ad officium actaque praesentia castrensia capitanealia Belzensia personaliter veniens admodum reuerendus Gregorius Erasmowicz Bielsky, parochus sokaliensis, decanus ruralis sokaliensis, protestatus est contra subditos de villis Ilkowce Skomorochy, Cielecz, Potarzycza, Zawisnie, villas s. r. m. ad capitaneatum sokaliensem speciantes, et contra quosdam ciues ritus graeci disynitorum in eadem copia nominandos, ratione per eosdem ecclesiae spoliationis et domus plebanalis vicarii, trium capellanorum structuras et scholae annihilationis, deuastationis rerumque receptionis, quod in copia parata porrecturus erat (quam non ponexit ideo), verum quoniam eandem intra triduum, vt iuris ac moris est, non

porrexit, ideo ex parte gnosi loci praesentis notarii de non porrectione eiusdem protestatum est.

(*Ind. rel. castr. Bels. a. 1649, t. 236, p. 566*)

CXL.

Петронелл Вільчкова скаржить ся на соколівських і соснівських
солян за знищенє її замка. 27 н. ст. мая 1649.

[E] Feria quinta post festa solennia sacri Pentecosten 1649 gnosa Petronella Swierska, gnosi olim Felicis Wilczek relicta consors vidua, tum Raphael et Stephanus Wilczkowie, eiusdem olim gnosi Wilczek filii, sortium villarum Sokolow et Sosnow haeredes, protestati sunt contra laboriosos: Dach Senkow pasynek, Ilko Bersczyk, Pilipowi parobey in numero tes, Nahurniak z synem, pasynek Nahurniakow, Hulik Tymko Babin zięc, Vpiero Iurciow, Kwickowi in numero duo, Semko, Ilko, Korysz, Macko Iurciow, Felko Czołowiczek, Kuryło, Olexa, Sidor Kulik — de villa sortis Sokolow; nec non laboriosos: Bundio Iwachno, Pirog Iędrus, Mulem Hawryło — de villa sortis Sosnow, subditos gnosi Georgii Koniecki haereditarios, in eo, — quia ipsi sub tempus confederationis ordinum regni, post recessum nobilium atque protestantium e his terris facto inter se mutuo condictamine et conspiratione superueniendo ad curiam fortalicii in villa Sokolow, sortis protestantium, siti, coassumpto in se Kozacorum nomine, protestantibus atque familia illorum ibidem non praeventis ad depraedanda bona illorum se contulerunt atque res . . . depraedati sunt, nonnulla inter se partiti, reliqua cum praedio sub fortalicio sito cum structuris alias z schlewami val. flor. trecentorum igne combusserunt, sicque protestantes in damna ad sex millia flor. pol. induxerunt.

(*Ind. rel. castr. Tremb ul. a. 1648—9, t. 131, p. 583—4*).

CXLI.

Скарга Павла Лубенського на понів з Дроздович, Мальчич, Камінобродів за те, що розібрали його добуток. 28 н. ст. мая 1649.

[E] Feria sexta post f. solenne s. Pentecosten gnoscus Paulus Lubieniecki honorum villae Drozdouice ad capitaneatum grodecensem spectantis arendatarius possessor, contra laboriosos: Anton poponem, vti facti infrascripti principalem, profugum, et Danilo atque Andream Was de eadem villa possessionis suae, tum Petrum poponem de bonis Malczyce illimi et rdnmi archiepiscopi leopoliensis atque Lesko poponem de bonis s. r. m. Kamienobrody, subditos, vti facti eiusdem comprincipales et cooperatores mutuos, questus et protestatus est pro eo, — quia ipsi anno pxe prto, dum plebs rustica in caedem et fortunas dominorum suorum per rebellionem contra se fas et aequum conflata in bonis regni et nobilitatis impune grassaretur, et protestans metu repentini periculi in partes tranquilliores regni relictis et in curam atque custodiam eidem Anton Poponi sus commendatis omnibus bonis et rebus suis euadere adactus esset, inito inter se mutuo condictamine et cointelligentia omnes aequae et simul praecipuae vero idem Anton loco cuiusvis tuitionis et custodiae protestanti domino suo ratione praemissorum fideliter nauari praemissae ipsemet primus in res et suppellectilem protestantis domesticam satis numerosam et pretiosam seorsus registro connotatam manus praedatrices suas iniecit, eamque totam ipsemet depraedatus, in rem et commodum suum conuertit, deinde suprascriptis complicitibus in societatem consulti laboris accitis et tam suis colibatoribus, quam vicinis aliunde pretio acquisitis plerisque eos in horreum protestantis induxit et per eos fruges omnigenas nonnullas pecticis et flagellis extriuit et diuendidit nonnullas in operae pretium operariis et complicitibus suis partitus est, reliquas pecodibus suis et suorum amicorum consumpsit atque eo modo noningenti

septuaginta cassulis alias kop dziewięćset siedmdziesiąt frugum
variarum protestantem priuauit et damnificauit.

(*Ind. rel. castr. Leopold. a. 1649—50, t. 399, p. 353—4*).

CXLII.

Позов Лини Яблоновскої на селян Сваричова, Рівні, Топільська
за участь у наході на замок у Перогінську. 29 н. ст. мая 1649.

[E] Sabbatho post f. solennia sacri Pentecosten 1649
mnlis regni gualis prouidus Mikita Makochanyk de Perehin-
sko recognouit, se citationem pro iudiciis ordinariis tribunalis
regni Lubninensibus spectantem ad instantiam magcae Annae
de Ostrog. olim Stanislai Jablonowski. gladiferi regni, consor-
tis, bonorum villae Perehinsko s. r. m. possesstricis, contra
gnosos Andream, Basilium, Albertum Swaryczowskie et Sa-
muclem Poniatowski, citatos, ideo, quatenus laboriosos de
villis: Swaryczow, Rownia, Topolsko, subditos suos
ad sumendas de illis poemas ex eo, -- quia ipsi exemplo
Chmieleuicii. fidefragi et persecutoris fidei catholicae romanae,
coadunatis sibi multis licentiosis hominibus e villis ad capita-
neatum Calussiensem pertinentibus ac ipso oppido Kalusza,
villas, fortalitia, curias equestris ordinis irruendo spoliabant,
deuastabant et conflagrabant, prout fortalitium in bonis villae
Perehinsko situm et ipsa bona Perehinsko actricis spoliarunt
et in nihilum redegerunt — statuant, feria sexta post domi-
nicam Exaudi p. prta (21/V) in bonis villae Swaryczow apud
vatamanos posuisse.

(*Ind. rel. castr. Ilulic. a. 1648—9, t. 111, p. 1575 6*).

CXLIII.

Універсал Станіслава Папеского, поборця Галицької землі з за-
живою складати подарки. 29 н. ст. мая 1649.

Iasnie wielmożnym, wielmożnym ich mciom panom dy-
gnitarzom, wrzędnikom y wszystkiemu rycerstwu, obywatelom
Halickiego, Trębowelskiego y Kołomyjskiego powiatow, po za-
leceńiu służb moich, do wiadomości podaie,
iz przychylając się do constitucyey, na szczęśliwy koronacyey
i. k. m. w Krakowie postanowionej, ziachawszy się do Ha-
licza na dzień piętnasty miesiąca marca, ich mości panowie
dygnitarze, wrzędnicy y wszystko rycerstwo powiatow pomie-
nionych na zapłacenie ich mciom pp. żołnierzom powiatowym,
do obrony y wskromienia buntow chłopskich w powiatach tu-
tecznych zaciągnionym, welwalili dwoie podymne sine abiur-
ratis et desertalis, którego czas wydania pro die sexta iunii
przypada. Nie chcąc tedy deesse w vsłudze moiej wm. m. m.
panom, a czyniąc powinności swoiey dosyc, od ich mciow na
przerzeczonym seymiku na mnie włożoney, obwieszczam wm.
m. m. panom, abyscie wm. z zwykley ku oyczynie miłości
z majątności y dzierzaw swoich wrzędom y watanom swoim
na dzień pomieniony szosty iudii (sic! 16. iunii) według kwi-
tow dwoyga podymnego, na przeszłą przewodnią niedzielę od-
dawananego, w powiecie Halickim y Kołomyjskim do Halicza
lubo do Potoka, na ten czas residency moiej, a w Trębo-
welskim do Trębowle — odnosie rozkazac raczyli; a zeby do
wiadomości, co prędzey, wszystkich dosc mogło, po miastach
y miasteczck (sic!) swoich publicowac win. m. m. panowie
kazali.

Dan w Potoku dnia dwudziestego dziewiątego miesiąca
maja tysiąc szeszcet czterdziestego dziewiątego roku.

Locus sigilli. Stanisław Papieski poborca ziemi Halickiey.

(*Ind. rel. austr. Halic. a. 1648--9, t. 141, p. 1591--2*).

CXLIV.

Ке. Ян Грохольский подає требовельських жищан за спустошенє костела. 29 н. ст. мая 1649.

Sabbatho post feria solennia sacri Pentecosten pxmo anno Domini 1649.

Ad officium et acta presentia castrensia Tremboulensis personaliter veniens admodum reuerendus in Christo pater Ioannes Grocholski, pro tunc ecclesiae parochialis Tremboulensis comendarius, nomine perillustis ac admodum reuerendi Ioannis Solikowski, decani leopoliensis, ecclesiae eiusdem Tremboulensis plebani, solenniter et graui in querela, vti in manifesta Dei et ecclesiae Tremboulensis iniuria, quaestus et protestatus est contra famatos: Fedor Boryslawski, Kyrlo namiesnik, Przeczycki, Theodor Piatnicki, Olexa Nikolinski — popones, Kyrlo Malarz, Iakim krawiec, Łazur Iwaszkowicz, Iwan Rudy, Pawel krawiec, Semian Bohenko, Dron Pobereznik, Iusko Kulinin, Hrynko Michnik — ciues et incolae Tremboulenses totamque communitatem ruthenicam oppidi Tremboula, ad praesens de nominibus et cognominibus ignotos, citationibus tamen in post specificandos, mutuos et vnanimes facti infrascripti et sceleris execrandi principales, complices, operadores et executores, in eo, — quia ipsi non attento iuris publici rigore, quo belligeratio intestina praecauetur, rebellio rpeae praecustoditur, violatio honorum ecclesiasticorum et depositorum seuerissimis punitur poenis, pax et securitas publica, cum semper, maxime vero sub tempus interregni et confederationis ordinum regni conseruari praecipitur, his omnibus iuris legibus, humanis et diuinis, spretis, immemores vocationis suae, qua vti incolae et superioritas oppidi Tremboula ad tuendam et promouendam securitatem conseruandam integritatem, cum honorum rpeae, maxime ecclesiasticorum et cultus diuini sunt constituti et iure religionis obstricti, timore dei et dilectione cultus eius abiectis, in omnem Grabiem et li-

centiam laxati, statim post recessum nobilium ex arce Trembouiensi ob dispercussionem exercituum regni feria secunda post f. s. Michaelis arch. (5/X) anno millesimo sexcentesimo quadragesimo octauo prla facto inter se mutuo conductamine et cointelligentia, habito efferato animo, vt contra orthodoxae fidei romanae homines, ita substantiam et opimam bonorum illorum abundantiam auara inuitiati rabie, irruptis in regnum Kozacis, ex pacatis quodam modo viris in dissolutos transformati Kozacos, eradicatis per necem et crudelem tyrannidem conciuibus suis catholicis, aliisque in loca abdita fugatis, protinus ad depraedanda bona opulentissima, per nobiles varios in arce Trembouiensi maioris securitatis ergo conseruata et deposita, sese contulerunt et sic circa expilationem et depraedationem eiusdem arcis Trembouiensis substantiaeque opulentiae inde repositae receptionem accersita sibi tota communitate Trembouiensi mox in suppellectilem et ornamenta omnia ecclesiastica parochiae Trembouiensis maxima in copia et prelis splendentiaque existentia, per olim rndum patrem Sebestianum Modrzecki, ecclesiae eiusdem commendarium, derelicta et in eadem arce Trembouiensi reposita, sacrilegas in eadem praemissa imponendo manus res eodem omnes, vt pote . . .¹⁾ illicito et praedonico modo expilarunt, ecclesiam eandem parochialem Trembouiensem omni suppellectili et splendentia ornamentisque et ipsam ecclesiam spoliarunt et desolauerunt et vix cultui diuino in post absoluendo ob nimiam eiusdem ecclesiae et structurarum eius desolationem eiusmodi suo progressu non interdixerunt, quae bona ecclesiastica taliter depraedata sacrilegisque manibus suis attractata, partim inter se partiti sunt, partim iam licentiose liberati adstricti et induto se Kozacorum nomine obliguriuerunt, partim reliqua in abditis et occultis locis et cauernis humi effossis clandestine obscurata et oclusa in hucusque delinent, per quod praefatam ecclesiam parochialem Trembouiensem ac praefatum admodum

¹⁾ Довгий саме шкоди пропускаємо.

Жерела до історії України-Руси т. IV.

rndum Solikowski, decanum leopoliensem, eiusdem ecclesiae plebanum, ad sex millia florenorum pol. damnificarunt, pacem publicam etc. . .

Et in continenti personaliter coram eodem officio praesentis stans reuerendus protestans praesentauit officio praesenti stolas duas, vnā coloris czerwona złoto-głowa, alteram coloris białā z blaszką nedzową, manipulum itidem coloris biały z blaszką nedzowy feria secunda post dominicam conductus Paschae pxe prta (12/II) apud famulos Dron Pohereznik, Szalamay Fedor, ciues Trembouienses, repertas et praueultas ex ecclesia parochiali Trembouiensi vna cum rebus aliis superius in protestatione expressis cum eorum complicitibus in protestatione praemissorum inculpatis tempore incursionis Kozacorum per eos receptas. Quas praesentatas officium praesens rursus ad affectationem protestantis extradidit¹⁾.

(Ind. rel. castr. Tremboul. a. 1648--9, t. 131, p. 589--91).

CXLV.

Універсал конисарів Бездзької землі назначус день на збори соймика. 29 н. ст. мая 1649.

My Innusz Prusinowski, podkomorzy belzki, Alexander Stanisław z Belzra Belzecki, starosta belzki, Stanisław z Sarbiowa Sarbiewski, starosta grabowiecki, Thomasz Iankowski, sędzia ziemski belzki, naznaczeni będąc commisarze z przeszłego laudum octaua martii anno currenti, na seymiku w Belzie uchwalonego, a to dla obmyślowania całosci wojewodztwu temu, w oyczynie między innemi publica calamitate dotknionemu przez nieochelzaną, a nader wyuzdaną rebellią chłopską, która z nieprzyacielem konnym ligę non per infausta sua omina, conspiratią zawiązawszy, państwa i. k. m. cum summo detrimento

¹⁾ Далі реляція возного про арештованє обличєних того самого дня.

reipubcae vires . . .¹⁾ eneruando status in conuulsionem przy-
wodzi, y tym więcej nefario ausu wielkie ruiny, wielkie spezy
przyprawa w oyczyźnie, zayrzając pharmacum pokoju milego
aureae libertati, niegdy in flore zostaiący, a ze tu chłopska
rabies ieszcze iugi impatiens intestino bello (quo nihil atro-
cius bydz nie moze) dotąd smie z brzegow swych inundare,
nie przychodzi nam, ieno stosowac się na wszem do tegoz
przeszlego laudum a praecaueuda indemnitati wojewodztwu
naszemu tym vniuersalem naszym (vwazaiąc pewne sympho-
mata hostilitatis) seymik de securitate publica w Belzie pro die
vndecima iunii złożyć, na ktory wszystkie swoje postponowaw-
szy transakcye przybyc propter publicum bonum vrgente ne-
cessitate wielce wni. n. m. panow y braciey vpraszamy,
abysmy na naznaczonym solite mieyscu, fauente numine, za
spólną vmową naszą względem następujących niebezpieczeństw,
mogli probe calamitosae consulere patriae, i co nie posledniey-
sza, carissima pignora nostra na mieyscu bezpiecznym bez-
pieczne zostawaly. W tym omnino debiteque procuranda mamy,
o czem, da Bog, fusius przy powszechney z sobą vmowie na-
szej braterskiej.

Natenczas powolności nasze dedikowawszy lasce wni. na-
szych meiyich panow. in verificationem praemissorum tenze
vniuersal nasz przycisnieniem pieczęci y podpisaniem rąk swych
stwierdzamy de actu et data w Belzie die 29 maii anno Dni
millmo sexmo quadragesimo nono.

Prusinowski Ianusz, podk. w. Belz. manu propria.

Alexander Stanisław Belzecki, starosta belzki.

Stanisław Sarbiewski, starosta grabowiecki, korytn. mp.

Locus sigilli.

(*Ius rel. castr. Belz. a. 1619, t. 236, p. 609--10, obl. 5/V1*).

¹⁾ Годї відчитати.

CXLVI.

Кс. Станіслав Трускулявскій подає товмачьких міщан за напад на позагицький замок і костел у Товмачи. 31 н. ст. май 1649.

Feria secunda in crastino feria sanctissimae et indiuiduae Trinitatis anno Dni millesimo sexcentesimo quadragesimo nono.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Illiciensia personaliter veniens perillustris et admodum reuerendus in Christo pater Stanislaus Truskulawski, canonicus leopoliensis et parochus tłumacensis, contra famatos: Sawka aduocatum, Ławer Serafin, Andrey Woronski, Wasil Slawita, Kondrat Kozinski, Stepka Cerulik — scabinos, principales, Iareńko Horylecki, Wasil y Piotr Mielnik bracia, pop Oleski, Iareńkow brat Pawel, pop Panko, pop Czewaga, Mielnik Hawryło, Owczarz et consortem eiusdem, Wasil Haydak, Proc et Fedor Belzoshyszyni synowie, Petro Bohadkow zięć — de oppido s. r. m. Tłumacz, tum de villis eiusdem capitaneatus quaestus est protestatus est ideo, — quia illi sub hoc tempus interregni collectis de omnibus villis capitaneatus Tłumacensis subtilis et extraneis ad omnem licentiam et praedam inferendam effrenatis non veriti austeritatem legum publicarum, expansis vexillis, timpanis, vario armorum genere instructi primum fortalitiū villae Polaycze, in quo ornamenta ecclesiastica protestantis propria seorsino registro per eundem specificata ad volorem duorum millium flor. polon., inuasērunt, violenter receperunt et inter se diuiserunt; postmodum definita in villa Polaycze praeda in parochiam protestantis in oppido Tłumacz sitam irruendo in horreum immisis suis equis frumenta varii generis in acerbis ad valorem mille quingentorum floren. polon. in nihilum redegerunt; tum his non contenti vltra maleuolum licentiosumque suum animum exequentes ad ipsam ecclesiam cateruatim veniendo fenestras, scamna, altaria, ambonam et portatellum concusserunt, spolia-

runt et deuastarunt; nec his satis ad maiorem contemptum diuini cultus et ecclesiae nostrae feces suas naturales ibidem extraentes ante altaria in pariete affixerunt, sepes vero, vulgo parkan, circa eandem ecclesiam existentes, dissectos in eodem oppido Tlumacz, tu[r]rim de iisdem sepibus, vulgo z parkanu, vt facilius reprimere possint iter Polonis, praepararunt; tum et figuram consecratam ante oppidum in fundo chirurgi sitam disiecerunt et in nihilum redegerunt multamque violentiam, quae hic scribi non potest, tam parochiae quam et ecclesiae eiusdem oppidi Tlumacz, intulerunt, quo suo nefario et licentioso facto in poenas contra eiusmodi sceleratos sancitas inciderunt, ratione quorum praemissorum offert se idem protestans competentem iure acturum.

(*Ind. decr. castr. Halic. a. 1648-9, t. 111, p. 1580-1*).

CXLVII.

Скарга на селян з Медині й Тохаровець за забиті Рафаєла Бельського. 1 н. ст. червня 1649.

[E] Feria tertia post f. ssimae et indiuiduae Trinitatis 1649 gnosus Iacobus Alexander Pytowski, olim gnosi Raphaelis Wierusz Bielski nuper crudeliter interempti, gnosi Sigismundi Bielski cum gnosa Anna Pytowski procreati filii, frater auuncularis, suo et gnosi Pauli Wierusz Bielski, praefati olim gnosi Raphaelis Bielski fratris germani, nomine protestatus et contra laboriosos: Tymko Kolibaba, Klim Soloniak, Kondrad Soloniak, Martyn Sawka przysięzny, Vlaszyn Duda przysięzny, Mis Popowicz, Marcin Walthaman, Wasil, Iwan Medyniec, Hryc Iuda, syn iego Danilo, Sen, Hryc zięc Iudyn, Andrey Solonikow, Fedko Kasczyc, Kus Fedkowicz, Wasilec, Matwiiec, Mandycz Martyn, Ilmat Fedynin, Andrus Bednarowski, Stas Soloniak, Roman Szwiec, Iwan Terepasczak, poponem — de villa Medynia; Hryc Raro, Lewko Raro, zięc iego Les,

Fedor Konic, poponem — de villa Temerowie, subditos magcorum Adami Kazanowski, metatoris casarum regni, czyrcassiensis, Ilumacensis etc. capitanei, nec non magrae Mariannae a Potok — coniugum legitimorum, principales, aliosque multos complices, nefarios sicarios ac personarum nobilium insecutores, ideo, — quia ipsi tempore interregni, tumultuante tunc plebe, feria sexta ante f. ss. Simonis et Iudae apost. (23/X) pxime praeteriti anni ipso ferme crepusculo accepta notitia de praefato olim Bielski et se protestante aliisque personis, dum et quando praefatus olim gnosus Raphael Bielski vna cum eodem protestante et aliis personis in catholica fide existentibus consulendo salutis et vitae suae per varia loca et sylvas varias sese contulisset, et protunc imminente nocte in sylvis ad villas praefatas Medynia et Temerowce pertinentibus, vti iam fatigati et inedia summa affecti, maximis tempestatibus afflicti et onusti causa acquiescendi condescendisset ibidemque vti in loco quasi tuto, nihil mali sperans pernoctaturus voluisset, in eundem Bielski seque protestantem ac alias personas a praefatis villis irruerunt praenominatumque gnosum Bielski per crebram explosionem bombardarum interimerunt seque protestantem et alios ibidem commorantes disperserunt et in fugam dederunt, sicque interemptum spoliato corpore, nescitur ad hucusque tempus quo, fecerunt, resque . . . receperunt inter seque dispartiti sunt ¹⁾.

(*Ind. rel. castr. Halic. a. 1618—9, t. 111, p. 1586—7*).

CXLVIII.

Станіслав Білицький подає теребовельських міщан за шкоди в Підгайчиках. 1 н. ст. червня 1649.

[E] Feria tertia post festum asinae et individuae Trinitatis 1649 gnosus Stanislaus Bielicki, bonorum villae Podhay-

¹⁾ Дальше реляція возного про арештованіє поданих 29/V.

cziki certarum sortium haeres, contra famatos: Iwan Rudy protunc proconsulem, Semian Bochenko, Lazur Iwaskowicz, Paweł Kuczyk, Sulcha, Wasil, Lewko Dropko, Tymko Poza, Kyrjło Malarz, Lesko Stepaniszyn, Zacharka Packiewicz, Macko Zaiąg, Iasko Wielgi protunc centurionem, Iwan Nerszenik, Ssajka, Wasko Chudy, Marko Dziekieciarz, Philip Protaszonow, Andrzej Lawrynów, Ostap Weretelka, Mac Peczyszyn, Stephan Peczysyn, Ilko Listepad, Iasko Kiszka, Choma Kisczyn, Semian Sitnik, Iwan Peczennik, pop Kiriam namiesnik, Olefir pop, Wasil Mudrak, Szczepan Dragan, Iwan Haluszka, Iwan Chlebidy, Ilko Bednarz, Wasil Kuczerka, Michajło Popaduch, Fedor Lewkow, Iurko Iarcziszyn, Manko Pomsta, Philip Mikitycz, Fedor Boryslawski, Iwas Pochorodka, Iusko Wronka, Samujło Pankowicz, Prokop Sierotka, Misko Siroteczyn, Wasil Rukawcow, Iwas popa Piatnickiego, Andrey Popowicz, Iwan Wolk, Kosc Procikow, Iasko Kurpotka, Semian Kohutow, Andrey Boyko totamque communitatem, ruthenicam, ciues et incolae oppidi Tremboulæ protestatus est in eo, — quia ipsi sub tempus incursionis Kozacorum post recessum vero nobilium e his terris superueniendo bona Podhajeziki protestantis ibidem . . .¹⁾ receperunt protestanteinque ad sex millia flor. pol. damnificarunt.²⁾

(*Ind. reul. castr. Tremboul. a. 1619 50, t. 131, p. 595¹/₂ — 6*).

CXLIX.

Той самий подас лівських міщан, підгайчицьких і коблзовоцьких селян за шкоди. 1 н. ст. червня. 1649.

[E] Feria tertia [як вище] gnosus Stanislaus Kosmider Bielicki contra labso: Procik Procyk (?), Brzozowski, Ste-ryk popow brat, Iwasko, Manko, Baranek Sidor, Luc Gawni-

¹⁾ Тут спис.

²⁾ Реляція воєного, про арештоване того самого дня.

zow, Procik Fedenkow, Mikita Babin, Iwan Dudyn zięć, Vdu-
dyk...¹⁾ ciues et incolas oppidi Ianow; Iac Smalenicki,
Panko Brytan, Iusko Panczyszyn, Tymko Semianow — de
villa sortis Podhayczyki, Lesko Stelmachow z bratem, Se-
mat, Iakow Herlaty, Kus Chlebkow syn, Huslyk Wasil...¹⁾
de villa Kobyłowloki, subditos gnosi Gabrielis Zamiechow-
ski, tribuni trembouiensis, protestatus est in eo, — quia ipsi
sub tempus incursionis Kozacorum post recessum protestan-
tis ex fortalitia oppidi Tremboula ad bona villae Podhayczyki
superinequitarunt ibidemque protestantem ad quinque millia
flor. pol. damnificarunt.²⁾

(*Ind. rel. castr. Tremboul. a. 1648—9, t. 131, p. 596—7*).

CXLX.

Фелікс Ясінський подас ёлани з Грабівки, Завоя, Риплянки, Ві-
стової, Підмихайля, Угринова, шляхтичів Бережницьких за нахід
на бережницький замок. 4 н. ст. червня 1649.

Feria sexta in crastino festi sserui corporis Christi Dni
anno eiusdem millmo sexmo quadmo nono.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Ha-
liciensia personaliter veniens gnosus Felix Iasinski, villae Be-
reznica possessor, solemniter et graui cum querela officio prae-
senti protestatus est et contra laboriosos: Iuanum popo-
nem de Grabowka, primarium antesignarium et cohortium
rebellisantium supraenum praetectum, Iaremko Wataman, Fe-
dor Pusko, Sen Mielnik, Stephan Chowicz, Maxim Kostatyszyn,
Petro Piraszowicz, Hryc Piraszowicz, Andrus Dzieba przysię-
zny, Petro Huityn, Iwan Romaniszyn, Hryc Huityn, Semian
Pihurowicz, Ianko Hinicz, Iakowiec, Hryc Kuczyez, Choma

¹⁾ Зрештою імена такі самі, як у N. LXXXVIII.

²⁾ Резолюція про арештоване 8/II 1649.

Iaremin zięc, Wasil Trusko, Hrynio Chwastycz przysięzny, Andrzej Iacuwowicz, Fedko Dziebin zięc, Paweł Smereka, Semian Chomin zięc, Iacko Przysięzny, Hryc Chwartyn, Wasil, Lewko, Maxim Wetyszkowiāt — de Grabowka; Ihnat Ostaszykow, Iwan Łazurykow, Iwan Ilczykow syn, Hryc Procyszyn, Iaremkow Procyszyn, Andrus Pankowicz, Hryc Popowicz, Wasil Popowicz, Tymko Popowicz, Wasil Senzyczow, Choma Wlachowiczow, Les Iwaniszyn, Wasil Isniewiczow, Dmitr Dankowicz, Paweł Dankowicz, Tymko Pleskarzow, Hryc Pleskaczow, Prokop, Iwan Horbey, Iawor Stec, Paweł Dołbniewicz, Hryn Vlachowicz, Paweł Zolotaczyn, Mikula Bednarz, Hryc Maciow, Mielnikow syn, — de villa Łukiew siue Zawoy; Stephan Wataman, Andrey Łazurow syn, drugi znowu syn Łazurow Wasil, Kuryłow Fedor, Trunkow syn Petro, Hryc Filow, Ilko, Iwan Iakubowiczow, Hryc Kuziow, Ihnat Kuzyn, Dmitr Kubałow, Prokop Iacow, Maxim — de Rypianka; Roman Wolczek, Iakim Mielnik, Roman Mielnikow syn, Wasil Watanow syn, Szagiera ze dwoma synami, Senio Łesiw syn, Paweł Wozny, Wasko Fedorkow, Właszyn, Tymko Zyla, Ławrowi synowie — de Wistowa; pop Łuczka, Isay Iacykow, Dmitr Onyskowiczow, Hawrysz Andryszyn, Bełkowiāt Pilip, Senkow Fed, Hryniow Andrey, Hryniewicz Diak, Łuczka Filow syn, Iac Ławrow, Hryc Michailow, Iwan Senkow, Lucka Fedoryszyn, Wasil Selemaiow, Prokop Popow, Fedorko Iakowcow — de Stary Vhrynów; Andrus Dudka, Hawiczow syn, Chomin pasynek, Andrus Filow, Olexa Kuinaszkow — de sorte Podmichale regali; Wasil popowicz, Kostykw setnik, Les Kostykw popowicz, Sawa syn Przewoznikow, Anton Matyszczat — de eadem sorte Podmichale; Tymko Brynski, Halko Brynski, Vrbán ze dwoma zięciami, zona Iakimcowa — de villa dicta Maidan; tum laboriosos: Stephanum Matyszkowie poponem, principalem latronum, seorsium concitatore et centurionem, Wasio Bednarz, Fedko Zwarycz, Prokop Harhut knias z Michaiłem y Iwanem Buckiem — synami, Fedor Iuskowiczow, Petro Harhutow brat, Prokop Ory-

nicow, Wasil Onofridow, Ławer Onofridow, Iwan Kowalow, Iac Kowalewicz, Matiej Tynpocow (?), Les Kopkowicz, Roman Hryniow, Wasil Ławrow, Fed Michailow, Anton Łochyniow, Anton Barnin, Gieburyc Pacykow syn, Seniow Iwanik, Danilo Onofrydow¹⁾ — de villa Waszny Vhrynow siue Petranka; Hryn Melenow syn, Ihnat Mielnik — de Zagurze oppidi Kałusz; Marko de Kopanki — de villis ad capitaneatum calussiensem pertinentibus; Les Wasieczyn, Ihnat Geczuszow, Paweł, Petro Roskoczystego syn, subditos nlis Matthiae Bereznicki, Iwanis Leciow, Wiktor, Wasil Hołowiecki, Dmitr Onyszejkow, Iaca Makarowicza synow wszystkich adulatorum gnosorum Bydłowski subditos; atque nobiles: Iwanko Bereznicki. który był asawulą v popa grabowieckiego, Stephan Cepura Bereznicki, Dac Cepuryn Bereznicki, Iwan, Iwancio Hryswięta — Bereznickie, Hryn Hryszowicz, Wasil Iwachniczyn, Stephan Dmisusyn — Bereznickie, eorundem principium comprincipales, coadiutores contra statum equestrem fide fracta consurictores, aliosque, tam praefatorum subditorum, quam nobilium, complices, ipsis de nominibus et cognominibus melius notos, postquam innotuerint, specificandos, ideo, — quia illi spreto legum diuinarum et humanarum timore, superioritate vero ordinis equestris contempta, exempto fidefragi et rebellis Chmielniciy eundo sub hoc infelici anni praeteriti belli intestini tempore, vel mensibus septembre, octobre, nouembre, praecipue vero pop de Grabowka, Wasil popowicz Kostykowicz et Stephanus Mafyszkowicz pop de Vhrynow collectis et coodunatis sibi multis hominibus licentiosis, fidefragis, christiani sanguinis sicariis et sanguifugis, vexillis expansis, armorum vario genere instructi, numeroso comitatu, aliquot nempe millibus praedonum stipati in villam Bereznica ac fortalitium eiusdem villae violenter inuadendo res omnes ibidem per protestantem, tam proprias, quam et suorum consanguineorum, ob repentinum casum ibidem relictas, vt pote:

¹⁾ Мозе Гынъ і Оносфрыков.

prochu kamieni osm, ładunkow nasypanych hakowniczych y muszkietowych poltora tysiąca, ołowiu sztuk trzy, kul kobylnych trzysta, muszkietow, ktore v chłopow powydzierali, osm, łeben, skrzynie etc. .¹⁾), v Tymocha owocu na złotych dwadzieścia y pięć zabrali, drugiemu poddanemu Fedorowi klacz wzięli, v Iędrzeia Piszczelukowią gumno dobre spalili, v Sawy Wathamana gumno y z domem spalili, gęsi siedmdziesiąt na waletę pobili, ktorých się obiadşzy, a miodem się lecząc, temulenti zamek budowny spalili eoq̃ue facto occasione spalenia gumna przez orde za zniesieniem obrony praebuerunt, rebus et praeda politi inter se dispartiti sunt; praenominatus vero Stephan Malyszkowicz, pop de Vhrynów, collecta licentiosa caterua, postquam de equirea protestantis ad villam Iasien ab impetu et depraedatione rebellium submota praesciret, ibidem iniendo apud subditos proprios protestantis ad custodiendum relictis equireae protestantis in numero nouem equas cum poledris inter alios segregatae suis asseclis in praedam distribuit; Wasil vero popowicz Kostikowicz de Podmichale famulos protestantis duos, nampe Bartholomaeum fabrum cum Simone filio in villa Zawoi ad Kalusza pertinenti repertos crudeliter cum suis coadiutoribus interemit; sicque iidem principales cum comprincipalibus non tantum praeda, verum et sanguine innocentum onusti, impunitate sceleris ducti praemissa omnia modo ac ordine suprascriptis perpetrati sunt, quo facto poenas legum facto condignas in se traxerunt, praenominati vero suprascripti nles Bereznicey in hisce omnibus obliiti status et vocationis suae coraplicitatem et coadiutorium iisdem praebuerunt, ratione quorum etc. . .

Et in continenti personaliter stans nullis regni gnalis prouidus Kosc Dziulziak de villa Nowica, authenticatus et iuratus, vna cum nlibus Ilmat et Irehorio Bereznickie, sibi de iure adhibitis, publice libereque recognouit et quilibet illorum suo pro interesse recognouit, quia ipsi ad officiosam requisi-

¹⁾ Тут дальшій сучє пропускаєсь.

tionem suprascripti gnosi Iasinski feria secunda post dominicam Inuocauit pxme prta (22/II) ad bona oppidi Kalusza personaliter condescendebant ibidemque praefatum Iwanum ponem de villa Grabowka in carceribus, praefatas vero communitates villarum suprascriptarum in praefato oppido Kalusza penes gnosus Stanislaum Serebrynski, administratorem pro tunc eorundem bonorum, suprascriptum vero Wasil popowicz Kostykowicz de sorte regali Podmichale feria secunda post dominicam Rogationum pxme prta (10/V) ibidem in oppido Kalusza in vinculis et carcere praeventis penes gnosum Ludouicum Woroszyło, bonorum eorundem administratorem, arestarunt et de arestis praefatis administratoribus notificarunt, de quo praesens relatio.

(*Ind. rel. austr. Italic. a. 1618--9, t. 111, p. 1597--601*).

CLJ.

Катерина Лацова подас селян із Верхрати, Крупци, Брусна, Лосици, Жиравець, Мазилів за грабованє у Фельорниові, Парозі
й ин. 9 н. ст. червня 1649.

[E] Feria quarta intra octauas festi sacratissimi Corporis Christi 1649 nlis Ioannes Szepinski nomine gnosorum Cathedrinae de Iaszczow Iaszczowa, olim gnosi Georgii Iaszcz Niedewski, consortis relictae viduae, bonorum oppidi Florianow, villarum Narol, Kadlubiska, Chyze eo pertinentium, et Ioannis, Alexandri, Stephani, Nuzary, Casimiri, Francisci — Iaszczow, filiorum, contra laboriosos: Wasiuta Kniaz, Sidor Szyka, Wasko pop Czereczan, Proe Hayduk, Sawka Hryninow, Ilko Haluszczak, Andrzej Haluszczak, Koczulap Ostap mielnik, Sawka Moczyiow, Sienko Kowal, Misko Hayduk, Stanko Kowal, Michalko brat Kniaziiow, Mudryk Ilko, Piaseczny Sien, Kniaz stary, Limir Baroskow totamque communitatem subditorum de villa s. r. m. Wirzchrzata, Christophori Koniccpolski,

palatini belzensis, protestatus est ideo, — quod praefati subditi sub nomine Kozakorum rapiendi nacti occasionem, dum rebellis plebis numerosa caterua versus Zamoscium progreditur, ipsi ad bona oppidi Florianow per Kozakos expugnata nulloque praesidio munita subueniunt ibidemque rebus nonnullis vsui necessariis peruentis easdem omnes, nimirum in oppido Florianow: pecora, pecudes, sues, porcos bene saginatos, lebethes alieneos etc. . .¹⁾ receperunt.²⁾

Та сама подас селян з Крупця за грабованс в Наролі і Фльорянови: laboriosos: Iwana Tymczyszynego, Iacka Kniazika, Sienka Bulę, Miska Wasienkowego, Łuca Iwanowego totamque communitatem de villa s. r. m. Krupiec, tenutae Georgii Ossolinski, protestatus est ideo, — quod praefati subditi [як вище], ad bona oppidi Floryanow et villam Narol per Kozakos expugnata subueniunt, pecora, pecudes etc. . . receperunt.

Та сама подас селян із Брушина за нахід на Фльоріанів: laboriosos: Iacko pop, Roman Moskwa, Iwan Pehło, Dynis Pehło, Mahyn Pehło, Tymko Parobiy, H-yc Parohiey, Ilko Fedynow, Iwan Kozina, Ihnat Cieszakow, Iacko Chomeczak, Kniaz Brusinski, Iwan Dziadow syn, Wasko Mielnik, Misko Mielnik, Iwan Rewak, Iwan Korytko, Iacko Bukrey, Swiecz Drabek, Grzesko Glowin brat, Wawrzyniec Drabek z synem Stanislawem, Thomek y Woytek z synami, Iasiek Komornik, co v Kowala mieszka, Paweł Motyka, Misko Hayduk totamque communitatem de villa s. r. m. Brusno tenutae Georgii Ossolinski protestatus est ideo, — quod [як вище] in oppido Florianow pecora, pecudes etc. . . receperunt.

Та сама подас досилицьких селян за нахід на Нароль: laboriosos: Andruszek Kasprzak, Thomek Iozwik, Iwan Makorow, Iwan Paluszczak, Andruszko Bubnik, Iacko Kasperkow, Klimko Biliczyn, Wasil Choroszkow, Stach Dudaley, Martyn

¹⁾ Далі пропускано.

²⁾ В кінці поданні спис, що хто в селян забрав; так і в дальших

Chazuk, Iwan Worona, Opryszek Stecko, Chwedko Kuzmin, Andruszkowi Parobiec, Iacko Kopec, Chwedko Szuszman, Kuzma Zozula, Iakob Rupik, Andruch Chazukow pasierb, Ochwtokowie, Andruszko Zezula, Choroszko, Karp Zezula, Zaręmba Nieckow, Andrus brat Iozwikow, Sutrzyk, Iwan Czerniak, Hryc Hawryłow, Oleszko Hawryłow, Ilko Olexin, Lewko Rarog, Oleszko Radzkiego, Nazarek, Sawka, Iwan Tkaczyk, Chwedko Czapić, Maxim Kosik, Kowiel, Szymanko, Chwedko Kniazyk, Iwan Szopilo totamque communitatem virorum et subditorum de villa Łosinieć magi Ioannis Zamoyski hria protestatus est in eo — quod ipsi dum Kozakorum turba de oppido Florianow ac villa Narol, Kadlubiska Chyze excedens Zamoscium sese submouit, ad bona Narol adinueniunt ibidemque omnia frumenta recipiunt.

Та сама подас жиравецьких селян за нахід на Фльоріанів і Хузо: laboriosos: Iwan Benko, Stecko Piczunik, Hryc Hladki, Wasko, Wasil, Tymko Szumada, Iwan Ianuch, Nestor Zuk, Lewko Stepanow, Sienkiewicz kusnierz, Wasil Sosenska, Iwan Midurnow, Iwan Baydak, Hryc Baydak, Kuzma totamque communitatem de villa s. r. m. Zyrawce tenutae Ioannis Zamoyski protestatos est ideo, — quod ipsi ad bona oppidi Floryanow et villarum Chyze per Kozakos expugnata subueniunt ibidemque pecora. pecudes etc. . . receperunt.

Та сама подас мази́лівських селян за нахід на Фльоріанів і Нароль: laboriosos: Andruszko Iaroszkyk, Iuręmko, Hryc Andruszkowicz, Iwan Andruszkowicz, Petro Iaroszkyk, Pawel Babićki, Marek Kosciow syn, Piotr Kosciow syn, Hryc Kosciow syn, Łucka Zyrawieckiego syn, Zienko na Iaremkowym totamque communitatem de villa Mazily magi Ioannis Zamoyski etc. . .

(*Ind. rel. castr. Bels. u. 1649, t. 236, p. 635--651*).

CLII.

Скарга на селян з Лукавця за спустошенє двора Кенцького в Рудї.
9 н. ст. червня. 1649.

[E] Feria quarta intra octavas festi Sacratissimi Corporis Christi 1649 nlis Daniel Kački protestatus est contra subditos villarum *Lukawiec* et *Sezytkow* illris et magi episcopi praemisiensis, ratione per eos curiae sui protestantis in villa Ruda sub tempus interregni et incursionis deuastationis, rerum et supellectilium, pecorum, pecudum, frumentorum, faeni, arborum pro aedificiis deuectorum, porcorum, saginatorum receptionis.

(*Ind. real. castr. Belz. a. 1649, t. 236, p. 691*).

CLIII.

Станіслав Липницький жалість ся на кляхтиців-Русинів Вітвицьких за розбиваня. 10 н. ст. червня 1649.

[E] Feria quinta in octava festi sacratissimi Corporis Christi 1649 nlis Stanislaus Lipnicki contra nles: Basilium Witwicki, principalem, tum et alios in numero septem de nominibus ad praesens ignotos — Witwickie protestationem fecit in eo, — quia ipsi, cum essent fidei ritus graeci, dubia spe dominandi ducti, animo nocendi studioso, dum Scytharum et rebellium velitum grassabatur licentia, nestitur quo, ardentis odio in fidem catholicam feria secunda post f. s. Martini (1649) anno prto ausi sunt viam publicam obsidere, protestantem, salutem fuga seruantem, intercipere, personam nobilem verberibus officere, res . . . recipere; ipsumque protestantem in via prostratum interimere voluerunt.

(*Ind. rel. castr. Zylaccou. a. 1649 50, t. 40, p. 390-1*).

CLIV.

Ухвала соймика в Белзі 11 н. ст. червня 1649.

My dignitarze, vrzędnicy y wszystko rycerstwo woiewodztwa Belskiego, przychylaiąc się do vniuersalu wielmożnych vrodzonego (!) ich imci panow: Ianusza Prusinowskiego, podkomorzego belskiego, Alexandra Stanisława z Belzca Belzeckiego, starosty grabowieckiego, Thomasza Janukowskiego z Karnkowa, sędziego belskiego, na relacyinym seymiku die 8 martii anno praesenti, seymem coronationis serenissimi principis moderni złożonym, od nas obranych na to, aby nam imminetia reipubcae pericula do wiadomości podawszy, seymik w Belzie dla obmyślenia securitatem publicam złożyli, — za vniuersalem tedy przerzeczonych ich mciow pp. commissarzow na mieysce publiczney consultacyey, do całosci rzptey należące y zwyczajne, mając od ich mei y z inszych stron dobrze wiadome wszystkim in visceribus patriae szerzące się niebezpieczeństwa, tudzież za pobudzeniem listownem i. w. imci p. woiewody naszego belskiego, pro die vndecima iunii, mensis praesentis, zicchalizmy się, y zicchawszy się obuiando indemnitate rpeae et periculis od swawolenstwa Kozackiego, per coniunctionem armorum z ordą następującego, y aby patriae integritas et tranquillitas woiewodztwa naszego, tak interna iako y externa, weale ad pristinum statum mogła przysc, za zgodą spólną uchwalizmy żołnierza powiatowego koni 300 z woiewodztwa naszego Kozaków, a na kon towarzystwu po złotych czterdziestu naznaczamy.

Do ktorego y tych regimentarzy oprosilizmy: wielmożnego imci p. Ianusza (Prusinow) skiego, podkomorzego belskiego, ktorego pu(łkownikiem) postanawiamy, imci p. Mikołaja, (na Nielewii) Łaszcza, imci p. Iozepha Branickiego, — ktorych vprosilizmy, aby quam celeriter in tam praegnantii rpbcae necessitate z wrodzoney przeciwko oyczyźnie miłości ludzi rycerskich takich, ktorzy by in omni patriae euentu mieli digni-

tatem wojewodztwa naszego piastowac et in visceribus wojewodztwa naszego propter oninem casum zostawac i obozem tam, gdzie imci p. pułkownikowi videbitur, pro necessitate in finibus tegosz wojewodztwa stanowił się, a nie w stanowiskach odpoczywał. I cisz ich ma pp. rothmistrze, y chorągwie ich też, skoro by się król jego moc ruszył, za wydaniem wici trzecich na pospolite ruszenie, wespół przy pospolitym ruszeniu wojewodztwa tego, isc mają.

A ich moc pp. rothmistrze y towarzystwo dla lepszego porządku y skarg, które by się mogły pod ten czas zaciągowy znajdować, aby się żadna insolentia nie znajdowała, ale wszelaka sprawiedliwość wkrzywdzonym podług artykułów wojskowych była odprawowana przez imci p. pułkownika, na to do siebie, y ich mciow pp. rothmistrzów y starszymi towarzystwa, y jako imci p. pułkownikowi będzie się zdało, wezwanych, aby tamże przez ferowane sententie ich mciow był termin sprawiedliwości zaraz exequowany.

Kuchennego imci p. pułkownikowi pięć tysięcy złotych polskich, ich mciom zas pp. rothmistrzom, aby zupełna kompania mieli, obligując ich mciow po złotych dwa tysiąca. A jeśli by nie zupełna kompanie zaciągneli, a zold będzie wzięty na całą chorągiew, tedy go ich moc wrocic powinni będą wojewodztwu na seymiku, po expedyocyey blisko następującym.

Którym to ich mciom pp. rothmistrzom y kompaniom poczynac się ma służba od popisu, inkludowawszy w cwiere dwie niedzieli nasiągnięcie, y służba ta jest ich mciom przypowiadzana na dwie ćwierci, za takowym ze zoldem, którą ich moc continuować powinni, okrom tego, jeśli by wojewodztwu tego służebnego żołnierza nie potrzeba było; tedy ich me pp. rothmistrze, wysłużywszy cwiere jedną, chorągwie zwinąć powinni będą.

I ciz pp. rothmistrze po wzięciu pieniędzy mają się po tym we dwie niedzieli na popis stawic na mieysce, przez ich mciow pp. commisarzów naznaczone, których sobie praesenti laudo naznaczamy y vpraszamy ich mciow: imci p. starosłę

bełskiego, imci p. starostę grabowieckiego, imci p. sędziego ziemskiego bełskiego y imci p. Marcina Brzezickiego, pisarza ziemskiego bełskiego.

Stacyia y chleb temu powiatowemu żołnierzowi ze wszystkich wojewodztwa naszego Bełskiego dobr nalezec ma, na którą jednak stacyą ich me p. żołnierze powiatowi powinni będą wybierać według ordinansu woyska kwarcianego; a mieysca na sięgnięcia ich mciow pp. rothmistrzom przez imci p. pułkownika rozdane bydz mają.

A iesli by tesz pod te chorągwie teraznieyszego zaciągu, który obywatel wojewodztwa naszego Bełskiego zaciągnął się y pieniądze służebne na zaciąg wziął, a tym czasem pospolite ruszenie nastąpiło, tedy ten zaciągniony słachcie pod tą chorągwią przy poczie swoim ma konia osadzić, y onego przed imcią p. pułkownikiem popisawszy y attestacyą otrzymawszy, tegosz przysadzonego poty, poki pospolite ruszenie trwać będzie powinien osadzać.

A na tego żołnierza chwalonego pozwolone troie podymne saluis abiuratis, desertatis et conflagratis, y czopowe do tego, które ich me pp. szafarze, ysz nie wszystkie pierwsze wybrali, tedy wybrawszy, aby na tego żołnierza obrocili. I do tego podatku wybierania podymnego poborę imci p. Władysław Siostrzewitowskiego, komornika granicznego bełskiego, vprosilizmy, który praeuio iuramento podatki te wybierać powinien według laudum tak rocznego y tym porządkiem oddawać pieniądze ich mciow pp. rothmistrzom za quitem ręcznym ich mciow pp. rothmistrzow, a quity te mają bydz przyjęte [od] wojewodztwa za okazaniem onych.

Temuz imci p. poborcy solarium, za prace tez imci, iako in primo laudo, naznaczamy. Podatki te podymnych aby wydane były za tydzień ab actu praesenti, a do dwóch niedziel aby były wydane (sic! wybrane?).

A isz wiele na tym mieyscu. gdzie metropolis sama, miasto Bełz, wojewodztwa naszego, y zamek bełski aby był obwarowany, samemu tedy miastu y zamkowi bełskiemu na obwa-

rowanie municey z lonu kazdego wojewodztwa naszego y powiatow do niego należących — po złotemu iednemu vchwalamy, ea conditione, aby za wiadomością imci p. starosty belskiego robotnik, który by na to miał bydz zaciągniony, był podany.

Do ktorego lanowego wybierania imci p. Pawła Polawskiego vzylizmy, a imci p. Samuela Palanowskiego dozorca tej municyiey obrali y vprosilizmy. A te pieniądze aby ich nie p. poborca ni nac inszego nie obracał, tylko na municyją samego zamku y miasta metropolim wojewodztwa Belskiego.

Przy tym to miec chcemy, aby zamek był opatrzony y komory aby były pobudowane y pozwolone na deposit ich mciom pp. obywatelom wojewodztwa naszego.

A te lanowe podatki po wydaniu podymnych naydaley in duabus [septimanis] aby wydane były sub iisdem poenis iure descriptis. Solarium poborecy od wybierania lanowego tak, iako y poborecy podymnego, to sobie obwarowawszy ich nie, aby grod odprzysięg ab desertatis et conflagratis, więcey nie wyciągał od iuramentu nad groszy pięć z wydaniem extractu z pieczęcią; a in quantum by grod nie chciał wydac przysięgi za tez solarium groszy pięciu, tedy przed incią p. poborcą mają iuramenta odprawowac, y takiey wagi mają bydz, iako w grodzie wykonany.

Do municyiey tedy takze metropolim aby tez y mieszczenie ciz belscy przynamniey się podwodami przyecz;uili, y z włości miastu należącemi. Rowy przeciwko placom swoim aby ciz mieszczenie wyrzucili, a puste place za zpezę naszą.

Do tegosz podatku troyga podymnego powinni dac popi po złotych szesci do rąk imci p. poborce wybierającego podymne, przy tymze podymnym.

Gospody z vrzędu incii p. starosty belskiego absque vilo solario aby według affectacyiey kazdego z ich mciow et iuxta proportionem personarum rospissowane były.

Sprawily to y wymogly wysokie merita, koszty y odwagi y w rozných okazyiach znaczne przysługi imci p. Ianusza Pru-

sinowskiego, podkomorzego belskiego, w sercach naszych braterskich, ze iure merito takowych przysług imci w wojewodztwie naszym vnanimi consensu zgodziwszy się na to, abysmy onemu summę dziesięci tysięcy, dawne retenta czopowego, przy nim zatrzymane, a swietey y niesmiertelney pamięci krowi polskiemu Władysławowi czwartemu nigdy in vim gratitudinis assignowane, darowali, iakosz y praesenti consensu nostro et fraterno amore daruiemy.

A iz tesz z wojewodztwa naszego in obsidione Zamoscia pod czas incursiey nieprzyiaciela zostawiając, in fidei wojewodztwa wszystkiego wzięli byli naprzod z rąk p. łowczego belskiego złotych 500, tedy summy te obiedwie, tak imci p. sędziemu, iako imci p. łowczemu terazniejszemu z czopowego ich mc pp. szafarze niemieszkanie oddac y zapłacić maia¹⁾).

A isz selus diuini amoris w sercach obywatelów wojewodztwa naszego zawsze exazdel, a panny zakonne conuentu ordinis praedicatoris s. Dominici infausta clade per ignem, za miastem Belzem fundowane, są zniszczone y klasztor ich in ciuerem redactus est, — na budowanie tedy kościoła y klasztoru tym pannom zakonnym złotych 600 polskich dajemy, daruiemy, a dac z czopowego pp. szafarzom za kwitem pannen naznaczamy.

Miasto Belz ysz pod czas incursyiey tatarskiey y kozackich w posrodku nieprzyiacioli wiary erga rem publicam dotrzymało, a pectoribus ciuium insulty hostium y znozny (?) wstrzymało, — ex benignitate nostra reszłę troyga podymnego złotych polskich trzysta, o które bannityia na nich w sądzie kapturowym otrzymana jest, onym odpuszczamy, Takze od podatku czopowego po expiracyiey, libertacyiey a festo s. Francisci in anno 1648 pxe prto asz do święta Narodzenia Panskiego, które miało isc, tych ze mieszczan vwalniamy.

¹⁾ Тут, видно, пропущено позичку від суді.

Za mieszczański sokalskiemu ysz iest wniesiona intercessya, condolendo ipsorum calamitati, resztę złotych sto siedmdzieściu y pięć troyga podymnego tak rocznego, o co na nich bannicyia iest otrzymana, opuszczamy y wolnemi ych czyniemy.

A zeby ta wchwała nasza robur et firmitatem miała, y za-
den niewiadomości pretendował, zlecilizmy imci p. Piotrowi
z Lubnice Kruszowi, marszałkowi na ten czas koła naszego,
ręką swą onę podpisać y do akt grodzkich belskich podać.

Działo się w Belzie na seymiku, w kościele oyców Domi-
nikanów, gdzie się seymiki odprawowac zwykli, vndecima
iunii 1649.

Piotr Krusz z Lubnice, marszałek koła rycerskiego. Lo-
cus sigilli.

(*Ind. rel. castr. Bels. a. 1649, t. 236, p. 754—63, obl. 12/VII*).

CLV.

Ян Липский подас солян з Жиравець, Любичі, Верхраті, Теня-
тиск, Любелі, Брусна, Крупця, Переореська за нахід на Липсько,
Белзець, Липс. 12 н. ст. червня 1649.

[E] Sabbatho post octauas festi sacratissimi Corporis Chri-
sti 1649 gnosus Ioannes Lipski, bonorum oppidi Lipsko et
villarum Lipie, Belzec aliorumque eo pertinentium heres, de-
tulit protestationem contra homines et communitates, vel: Ar-
tym Lueyk, Senik Lesny stary, Łysy Stecko, Picanik Hryc,
Iwan Balbakow, Iwan Szymczyszyn, Bochow Kosko, Chwedko
Ickow, Choma Iurka Peteworowa, Semkownina Senik, Kusnierz
Iwan, Piotr Preworow, Tymko Szydkowicz, Artym Szydkowicz,
Procyk Kaczmarz, Hryc Iureczkowa Iwaszka, Popow Andrey,
Capik Michalko, Capik Carp, Wasko Sosonka, Tymko Sumayda,
Iwan Szumayda, Hryc Szumayda, Hawrylo Borysow, Sen Tel-
czyn, Chordiy Iwan, Łucko Seniow, Kusnierz Hawrylo, Hara-

sim Iaskowicz, Tymko Nazarowicz, Iwan Puzyk, item Iwan Prozyk, Mackowiec Andrzej, Iacko Zukow, Micko Zukow, Iwan Hayduk, Olechno Iwaniszyn, Iarmol Senkow, Zolnierz Ławryk, Charko Ławryk, Andrzej Grzeszczyk, Iwan Klimkowicz, Ilko Misierow, Olechno Iwaniszyn, Radko Iaczcyszyn, Lewko Stepaniszyn, Kuzmin Sidor, Matwiy Treiszewicz z synami, Hryc Bezdeniczuk, Andrzej Misiow, Stecko Greskowicz, Tymko Putyk, Nicko Hazarowiczow, Matwiy Lopalo, Panasowiec Lewko, Chwedko Lewkowicz, Iwan Olexin, Iwan Szumaydyn, Wasko Kroszyszyn, Zich Vsaczkow, Lesko Woskoneczye, Hryc Baybakow, Łucko Holuliecz, Milko Powszok, Trusz Tkaczow, Kosc Szumeczow, Posko Pasternaczek, Iacko Bednarz, Andrzej Waszow, Zukow Nester, Hryc Misal, Klimko Iwanuskow, Klimko Iwanczye, Iacko Panasow, Andrzej Lewkow, Iwan Kudryk, Ilko Waskow, Posko Ickow, Iwan Lichoteczyszyn, Michalko Szymeczyszyn, Hryc Markowicz, Andrey Cekanik, Lewko Smaley, Andrey Smaley, Lewko Babin, Sen Charkow, Hryc Tywon, Hryc Szelka stary, Misko Szyleczyn, Andruszko Szyleczyn, Panas Michnik, Andrey Michnikow syn, Iacko Michnikow syn, przy tym wszystka gromada, ktorych oni imiona y przezwiska lepiej wiedzą, *honorum villae Zyrawce s. r. m. tenutae magci Ioannis in Zamoscie Zamoyski, capitanei calussiensis, subditos; et Hawryło Czarmiszek, Wasko Moskowicz, Lesko Kowal, Pawliszyn kowal, Iwan Czuryło, Iwan Chaycz, Ilko Pauch, Petro Kaluzka, Hryc Hipko Pultoryn, Andruszko, Chodor, Onusko, Domsza, Olesko Karandym, Iwan Moskowicz, Iwan Chazyn, Tymko Goga mielnik, Iwan syn Gogacow, Tymko Gogacow, Tymko Łukisza, Iwan Wasczyszyn, Demko Wasczyszyn, Hryc Chromy, Hryc Burynczyn, Iwan Telezuk, Hryc Kurnyk, Woytko Szynkarz, Chwedko Ostapiszyn, Iacko Huleczyn, Stecko Hurynow, Iwan Galinski, Andrzej Drzuszak, Andrey pop, Iacko Seniszyn Blisczak, Matwiy Mielnik, Łuc Duszlów, Worwolik, Mis Iakubow, Nochum, Stecko Moskowicz, Wasko Chreptikow, Petro Iankow, Woytko Dusilow, Iwan Smietanka, Kunacz Mikulicz, Demko Zapawka, Panko Tyrym, Chwedko Chliwczyn,*

Andrey Swelak, Iwan Prilichin, Kucowych, Kolinowych, Iacko
 Kiczola, Kuc stary, Kucow Wasko, Luc Kucow, Hryc Kuczow,
 Chwedko Waszczyszyn, Iwaniec Waszczyszyn, Rudkowi syno-
 wie, Iwan Czuryło, Tymko Kukiczy, Stecko Lisczyk, Iwan Li-
 szych, Iacko Seniszyn, Tymko Sc'oul'da, Sen Krywonos, Hryc
 Vstanny, Maxim Zoloczko, Andrzej Ias, Iwan Terekusz, Hryc
 Kiciakow, Tymko Kulisza, Hryc Kiczalin, Iwan Rudkow,
 Chwedko Rudkow, Matwiey Rudkow, Matwiey Klezyn (sic!), Pa-
 wel Toloczko, Stecko Toloczko, Andruszko Blazkow, Iwan kniaz
 Lubiezki, Macko Iankow syn, Woyto Iakubow, Mis Iakubow,
 Stecko Kalinow, Iwan Kalinow z bracia, Iwan Szucczyszyn,
 Lasko Puczczyszyn, Stecko Zakowiec Cherst, Stecko Wasile-
 wicza Chwedka, Tymko Wasilewicz, Iwan Kordyk, Hryc Kni-
 azyk, Tymko Kniazyk, Andrey Sirotyn, Iwan Wuyczyn, Iwan
 Chwedczyszyn, Tymko Chwedczyszyn, Semko Dacko, Stecko
 Hoszyn, Hryc Dackow, Ihnat Prymiszyn, Iwan Waszczyszyn,
 Hawryło Tkacz, Anton Woroniecz, Hryc Puteryn, Tymko Pu-
 teryn, Chwedko Puteryn — bracia, Nazar Boczanow, Iwan
 Dawidyszyn, Iaremko Łucow, Hryc Vhrynow, Stecko Łucow
 syn Vhrynow, Matwiey Sidorow, Sidor ociec iego Cherst,
 Olexa Chorkawiec, Sen Korolkow, Wasko Chreptych, Andrey
 Swoydzia, Iwan Seniszyn, Iacko Seniszyn, Iwan Czuryło
 Cherst, Luc Walkow, Tymko Walkow, Iaremko Łucow, Ma-
 ciocha Lechowicz, Hryc Łuczyn, Lesko Szapryczka, Tymko
 Iwanicz, Tymko Chylik, Lewko Kondradow, Iwan Kucow,
 Tymko Woytow brat, Onusko Iurinow zięć, Wasko Bednar-
 czyk, Iwan Cholowka, Ilko Prymiez, Olexa Szwiec, Sobek Ta-
 siiow syn, Petro Zakowicz, Dynis Byłoczysow, Iwan Hryeczy-
 szyn, przy tym wszystka gromada bonorum villae Lubycza
 s. s. m. tenutae magci Ioannis Zamoyski, subditos; atque
 Iwan Nazarow, Wasko Nazarow, Iwan Kuscyszyn, Andry
 Kuscyszyn, Lazarkow, Misko Iusin, Wykot Andreiow, Iwan
 Wasilinkow, Roman Wasilinkow, Mis Suchan, Chwiedko
 Suchan, Kuzan Czerbalik, Hryc Steczynow, Mis zięć Harasi-
 mow, Iwan Naliwayko, Chwedor Senczyszyn, Sen Senczyszyn,

Choma Kupiar, Dmiter Iwanikow, Sen Gluchyn, Milai Steckow, Andrey Steckow zięć, Iwan Kulosa, Wasil Kulik, Chryc Kuczolabyk, Andrey Olesko syn Czabanow, Mis Pikosiow, Miś Kityłow, Dacko Kityłow, Stecko Kityłow, Michalko Steczynow, Martyn Moskwiszyn, Karp Moskwiszyn, Demko Iwanow, Ilko Haluszczak, Demko Osieykow, Panko Alesezyków, Kuryło Alesezykow, Hryc Tkacz, Stecko Czerbalik, Harasym Puda, Demko Daniłow, Iarenko Kuchta, Hryc Kowal, Macko Steckow, Dacko Prima, Iacko Chwediuszyn, Wasil Plotycz, Sen Plotycz, Roman Zoszczyn, Petro Iwankow, Stecco Sknita, Iacko Dawidyshzyn, Chweza, Wasil Danch, Dmiter Mielnik z synami, Ostap Mielnik y z synami, Iwan Bastruk, Pawel Kamlay, Ihnat Michalow y z synami, Pawel Siteczyk, Sawlonik, Iwan Puryk y z synami, Wasko Zakruta, Pawel Czuch, Chwil Kusiela, Iwan Suchawczen, Iwan Suchy Blazek, Lewko Typin, Iwan Sidorow, Iacko Mosniga y z synami, Chwedko Litwin, Walko, Roman Tkacz, Wasko Moczy, Maxim Naza, Stecko Moczey, Olexa Kutt, Senio Noga, Iacko Pawliniec, Karp Lewczyn, Lewko Czyzyk, Iwan Ozysik, Anton Tokarz, Stecko Kiściakow, Dmiter Podobiaka y z synami, Stecko Popowicz, Panko Maszuch, Chwil Kiszczaczak, Hawryło Czelerzonik, Iacko Basin, Hryc Suchosień, Ławryk Czopikow, Dacko Naza, Honilian Wasielakow, Hryc Masniga, Ostap Mielnik, Wasil Pikocznikow, Olesko Mudyk, Sawka Maciey, Tymko Szuper, Wasil Plutycz, Demko Osieykow, Dmiter Sieczyn, Iwan Kurek, Pawelczuk, Iwan Mazuk, Iwan Sachwrzyn (!) Hryc Sachwrzyn, Harasim Karczmarz, kniaz Wasiuta, przy tym wszytka gromaga bonorum villae Wierzchrzata s. r. m. tenutae magci Christophori Koniecpolski, palatini belzensis, subditos; tum Petrum Rysiak, Wasko Hirko, Hawryło Bozyka, Iuran Ihnata, Ciolkó, Czerowych, Woyt Kuc, Iwan Chwedeczyszyn, Luc Siwien, Stecko Kolbien, Iarosz Wasczyszyn, Mocuk Wasczyszyn, Siemko Stecko zięć, Punkow Anton, Iwan Masnigow, Andruszko Rey, Chwedko Palenczyk, Iusko Ksienin mąz, Luc Kuciw, Kuryło Bołczyk, Choma Lutykow zięć, Hayda Stecko, Ihnatowe syno-

trzy, Stecko Rozwalka, Mis Raskow, Lewkowego Stecka syny,
 Iutam Chrycow syn, Andruszko Baran, Dmiter Ilczyszyn, Wa-
 sko Ilirczyn, Plecyk Macko, Czewure syny cztery, Luc Rysa-
 czyk, Piotr Ryzawko brat iego, Dyrzyn zięć, Mis Pyszczow,
 Woytowa, Stecko Maruchnin zięć, Piotr Czerow, Chwedkow
 zięć, Iaremko Dutko, Macko Chwedkow, Hauryło Swietucha,
 Siemko Pietruw syn, Rebutowe syny dwa, Łuczyszyn syn,
 Iwan Orasiow zięć, Wasko Paleczyn syn, Matwiey Ciolko, pop,
 Stach Mielnik, Szymek Mielnik, przy tym wszytka gromada
 villae Teniatyska s. r. m. tenutae magci palatini belzensis
 subditos; nec non Wasieko Kniazik, Magura Chwil, Chwedko
 Rozeniecki, Chwedko Zaiąc, Timko Ciesla, Węretycha, Karp
 Mielnik, Iwan Rozeniecki, Kuryło Mlynarz, Lewko, Ferenc
 z synami Demkiem y Fedkiem, Sieniucha Basnianka, Karp,
 Iwan Tymczyszyn z trzema bracią, Michan, Milian Stolarz,
 Krupa Mielnik, Iwan Tokarz, Tymko Szwiec, Ihnat, Szymko,
 Zubicka, Ilko, Misko Ciesla, Tryl, Szczybło z synami swemi,
 Sidor, Hryc Winiarz, Ławrynowi bracia Iasko, Lewko, Iwan,
 Iacko z synem swym, Lewko, Hryc, Chwiedko Niedomon, Sta-
 rodub, Iwan Popowicz, Chwedko Zemla, Iwan Dziak, Drypliny
 synowie, Iacko, Philip, Iusko, Hryc, Stecko, którzy się wiezo
 od Kozakow wrocili, Iwan Phil, starostą lubaczewskim się mia-
 nował, Piotr, Panko Machnik, Iwan Krupa piwowar, drugi
 brat iego Iwan, Hryc Draś, Petro Mielnikow syn, ieszcze mię-
 dzy Kozakami, Klimko Piekarzow syn, Hryc Senkow syn,
 Sulkarowy synowie Stecko y Iwan, Hawryło Smieciuch, An-
 drzey Ołowiarz syn iego, przy tym wszytka gromada oppidi
 Lubella s. r. m. tenutae magci Georgi Ossolinski subditos;
 deinde Iacko, Anton — Tywonowie obydwaj, Matwieiow trzech,
 Lewko, Chwiedko, Iachim, Hrynko Strachay, Michalko, Hryc,
 Stepan — Mielnicy braci trzech, Wasil, Paweł — bonorum Zu-
 kow s. r. m.; itidem Wolosikow dwa Ihnat et Hawryło, Ro-
 man Moskwa, Iwan Rewaczyk, Iwan Kosubiak, Semko Kosu-
 biak, pop Starosielski, Iacko Gregori Głowiń brat, Pechłow
 dwa, jeden Iwan, drugi Hryc, Parobiciow dwa, Stecko y Ha-

wryło, Ilko Fedynow, Iwan Kosina, Iwan Fronckow, Ihnat Czesakow, Ławryk Drabek, syn iego Stecko, kniaz Iacko Chomczak, Iwan Dziadow syn, Wasko Mielnik, Misko Mielnik, Wasko Mierwicki, Iwan Szewcow syn, drugi syn iegosz Tymko, trzeci syn iegoz Andrzej, Lawrych ociec ich, Iwan Komornik, Iwan Kowitko, Iacko Bagrey, Pawel Motyka, Misko Hayduk szoltys, Fedor Szoltys, Artim Szoltys, Iwan Szoltys, Wasko Szoltys. Iwan Szumczakow, Proc Pankow, Wasko Pankow, Kurelo, Iwan Iaremkow, Hawryło Huczko y synowie dwa iego, Olesko Kowal, Tymko Mielnik, Iaremkow brat iego, Ihnat Mieriecznik, pop, Wasko Popowicz brat iego y synowie dwa, Iwan Szulik, brat iego Nazar, Iwas, Zienko Szutyk, Iusko, Danilko, Andruszko syn iego, drugi syn iego Choma, Sienko Chrabiec, Iwan Chwal, syn iego Vlaszyn, Hryc Briniak, Misko Kostuk, KostiuK Tymko, Iwan Kutyczyn, Iwan Galaguz, Chwedko Hanusin, Iwan Lis, Iwan Kramar, Maxim Kozubal, Fedko Dolhanczyk, Po[po]wicz Vlaszyn, Danilo Legiecznik, Andruszko zięc iego, przy tym wszystka gromada villae Brusno s. r. m.; itidem Wasienko, Tymczy synowie, ieden Ichnat, drugi Hryc, trzeci Ilko, Kniazikowie — ieden Iacko, drugi Siemko Bulc, Sawka Iurkow, drugi Ihnat Iurkow, Andrzej Makuch, Lewko Magura, Ławryk, Dmiter, Luc, Stecko Kozarz, Tymko Gontarz, Hryc Czuryłow, Hryc Rzezuik kniaz, Semko Kniaziiow syn, Danilo Tereszkow. Misko Popow, Iwan Doroszyszyn, Hryc Balkow, Iwan Kordzin, Matwiey Kostenie, Melech Choroszkow, Wasko Pietrzykow, Łuka Leweczyszyn, Iwan brat iego, Iacko Wołoszow, Stecko y Iwankow, Mielnik, Wawryk Bunywaw liesny, Wasil, Danilo, Matwiey Sawczyn, Iwan Grutka, Hryc Lieweczyszyn, Hryc Trybyl, Stas Harasimow, Wasko Łosz, Hawryło Łabin, Iwan Smolin, Iwan Markow, Hryc Dolhan — villae Krupiec s. r. m. tenutae illris cancellarii regni supremi de tribus villis subditos; ad extremum Michalko, Wasko Kucay z synem Waskiem swoim, Andruszko Tracz y zięc iego Sienko Kuniczka, Petro Dobrowski, Iendruszko Dobrowski, Iacko Żub y z synami Iwan i Sawka, An-

druszek Romaniec, Iadqm, Andruszek Burdelik, brat iego Waszko, Baranowski Ławryszko, Chwedko Rutko, Hryc Puszkarczyk, iego brat Karp, Chwedko Caesar, Iwan Burak y z synami Cwietkiem y Simkiem, Tymko Tkacz, Iwan Puszkarczyk, Andruszek Sendziak, Ostap Pluty, Iadam Polak, Ilko Wyhecorz, Demko Sara, syn iego Waszko, Waszko Tepeza, Hryc Swietko, brat iego Semko, Iwan Łuczko, Iwanko Gluch, Hryc Nalewayko, Chwedko Gil Nalewayko, Andruszek Masluchow, Michalko tywon Kurta, Dmiter Hruszka, Andruszek Kuchta, Hryc Dobek, Iwan Malec, Ihnat Czernat, Demko Kopey, Chwedko Woytow, Ławryk Woytyszyn, Miścio Klimiszyn y z synami Ilkiem y Hrycem, Woyt Holub Artym, Łuc Kotyk, Olesko Sulniczak, Kuryło Gil, Ławryk Sulnik, Chwedko Szewc, Harasim, Waszko Pocekwa, Iwan Bartnik, Choma Kowal, Kupicz Misicha, Chwedko Picow, Iwan Klim, Łasko Abramkow, Iwan Lipko, Secko Biehun, Waszko Bednarz, syny iego Waszko y Olesko, Piotr Puszkarcz, Andruszek Partyka, brat iego Iwan, Waszko Lisko, syn iego Iwan, Artym Kunica, syny iego Semko y Ihnat, Chwedko Fedor, Kupicz Zedana, Andruszek Bilik, Michoniwa Oluba, synowie iego Chwietko y Iwan, Waszko Fedynka, Andrzej, Misko Leśny, Andruszek Kaliczyn, Andruszek Kowalczuk, Sobko Kaliczyn, Hryc Breczko, brat iego Andruszek, Pietro Drabin, Daćko Drabiey, Iwan Michał, Harasim Zuk, Pedor (!) Caryk, syn iego Hryc, Chwedko Tywoniszyn, Andruszek Olexin, Bartko, Hryc Chudy, Chwedko Kisiel, Kuzmo (!) Mielnik, Ihnat Mielnik, Matwiey Mielnik — villa Przeorsko guosi Andreac Lipski subditos aliosque ipsi melius notos, omnes iusimul inculpatos, ideo, — quia praefati homines sub tempus interregni, cum castrorum Pilauicensium, in quibus omnis ciuium regni spes, omnis securitas, omnis patriae honor et decus reclinaret, rescissent secessum, nec non rebellantium in limites palatanatus Belzensis progressum audissent, illico facta inter se mutua conspiratione alios plures homines numerum duorum millium excedentes congregarunt, iisque congregatis sub titulo et praetextu Kozakorum tempore vesper-

tino vct circa sexta post f. s. Michaelis Archangeli (2/IX) oppidum Lipsko more hostili sublato clamore et excitato bombardarum strepitu feroces et inopinate inuadunt. Cum vero subditi protestantis in eodem oppido cum aliis hospitantibus protunc ad tutiora loca causa effugiendi imminentis periculi conferentibus existentes tanta exciti inopinata violentia quoque modo necessaria defensione impetunt ipsorum reprimi curarunt, en ecce ipsi inculpati locos ad euadendum commodos tum et vias publicas circa oppidum Lipsko vndique a longe ita cinxerunt et obsederunt, vt quemlibet effugere conantem capiebant, occidebant, at trucidatis autem res, vestes, pecunias recipiebant. Tum demum subsequenti tempore e turmis et ceteruis postium in palatinatum Belzensem iam aduolantium subsidiarios ad explendum nefarium votum suum aceruarunt coniunctisque viribus vi maxima oppidanorum viribus non valenti fossam oppidi et vallum morte multorum defendentium aggressi et adorsi sunt. Tandem postquam ipsum oppidum aedificiorum praestantia et hominum vtriusque sexus multitudine opibusque plenum et conspicuum in praedonicae gentis venere potestatem, mox caedem maximam hominum innocentum atque rapinas rerum dicunarum et humanarum tyrannico modo exercebant, alios crudeli feritate necarunt, alios ex pixedibus longioribus occiderunt, alios immuni martyrio trucidarunt (sic!), pueros vero paruulinos in partes alios lacerarunt, alios dissecarunt, nonnullas eximias puellas mutuo cum matribus complexu iunctas frustra tutantibus et lachrymentibus anxiiis matribus indignissime rapuerunt et Veneris ludibrio coegerunt, templum, vestes, arma, pecunias et ornamenta in vim praedae et spolia diripuerunt, caetera inauditae inhumanitatis genere difficili recensere, quando quaecunque crudelitatis facinora cum his conferantur, ne minima quidem ex parte aequare possunt, vno verbo, nec aetati nec sexui, nec focis et aris perpercerunt, cadauera in sepulchris conseruata disiecerunt, ad extremum totam oppidum funditus combusserunt, quae perpe-

trata ad meliorem demonstrationem registro, licet non omnia, aliqua tamen ex parte visum est hoc loci recensere.

Miasta Lipska szkody. Osady spalono dwiescie trzydziesti y pięć, winnic sto, słodowni y browarow pięćdziesiąt. Thomasza Adameczyka, burmistrza, komornika samowolnego, czeladzi pięcioro zabito . . .¹⁾ Grygiel burmistrz zginął y syna także zabito; Iagniesze Suchankowi syna y komornika; Iadama Szewca, żonę jego, synow dwoch y córkę iedną y zięcia z dwójygi dzieci; Andrzeiowi Brusinskiemu winiarza z winiarką y czeladnikiem zabito; Ferenca y syna jego, komornika z żoną; Iakubowi Zarębie komornika y żonę jego y dziewczkę służebną zabito; Andrzeia Dzykana samego z żoną, czeladnikiem, zięcia, kucharkę, komornika z żoną; Stanisława Łobozyka samego y synow trzech, komornika z żoną, czeladnika, kucharkę; Wojciecha Kusnierza samego y żonę jego, synow trzech, dziewczek dwie, komornika z żoną, parobkow dwoch; Simona Idzika krawca samego y żonę jego, synow trzech, czeladzi troje, dziewczek dwie, prządkę, kucharkę pozabiano; Wawrzka Rzesnika samego y żonę jego, synow pięć, corek trzy, komornika y z żoną, kucharkę, parobkow dwoch; Iadama Mika samego y żonę, synow trzech, corek trzy, komornikow dwa, tychże synow trzy y corek trzy, parobka iednego y kucharkę iedną; Iana Bochenka samego y żonę jego, synow dwa, czeladzi dwoje, komornika y z żoną, kucharkę; Iana Szczesnika samego y żonę jego, synow dwoch y czeladnika, dziewczkę, komornika z żoną; Iadama Ciesłę samego y z żoną y z synami pięcią y córkami czterma, czeladnika y dziewczkę, komornika y z żoną wyzabiano; Andrzeia Mazura samego y syna, parobka, komornikow czterech y z żonami y dziewczkę iedną; Matysa Mazura samego y synow czterech, komornika z żoną; Marcina Łukowskiego, burmistrza na ten czas, y z synami czterma, córką iedną,

¹⁾ Далі поданий довжеший на 41 сторін спис забитих людей і забраних річей. З недостачі місця скорочуємо його, подаючи лише забитих.

czeladzi troje, dziewczę iedne, komornika y z zoną y dzieci czworo; Wojciecha Głotkowskiego y z zoną y synow trzech, parobkow trzech, komornika y z synami dwiema; Grzeska Koltarza y synow dwoch, czeladzi czworo, komornikow dwoch z zonami y dziećmi osmiorgiem wyzabiano; Jakuba Rudnika y z zoną y synow trzech, corkę iedną, czeladzi pięćoro, kucharkę, komornika z zoną y dzieci dwoje iego; Grzeska Czarnika samego y parobkow dwoch, kucharkę y komornikow trzech z zonami y synow sześć zabito, wzięto kółow trzy gorzałczanych, żyta kop czterdziesci etc. . .

Lipieńska vlica. Na vlicy Lipińskiej kościół wybrali, srebra różnego, to iest kielichow, patyn . . . cztery ołtarze z różnemi obrazami kosztownemi, potym sam kościół spalili, który kosztował pięć tysięcy złotych, także y szpital przy tymże kościele spalono; Wojciechowi Litwinkowi, komornika y z zoną y wdowę komornice zabito; Jakuba Dwornica szewca, rajce miasta Lipskiego, synow iego trzech, corek dwie, komornika Błażeia Szewca y zonę iego z trzema synami y dziewczek dwie, parobkow dwoch; Stanisławowi Burmistrzowi komornika z zoną y syna, corkę, parobka, dziewczę zabito; Łukasza z zoną, z dwiema synami, corką iedną, komornikiem, z zoną iego, parobka, dziewczę; Grzeska Kowala z zoną y synow dwoch y corkę iedną, czeladzi troje, kucharkę; Szymona Kowala z zoną y syna iego, czeladnika, kucharkę, Matyasza komornika z zoną, Stanisława komornika z zoną y corkę, Krzysztofla komornika, z zoną y dwoygim dziećmi; Jakuba Isicka szewca z zoną, synow dwoch, corkę, czeladzi troje, dziewczę iedną; Wojciecha Kopaczyka z zoną, synow trzech, corek dwie, komornika z zoną; Iana Golenia z zoną, synow dwoch, corek pięć, parobka, kucharkę; Iana Ciesle z zoną, synami trzema, corkami czterema, parobka, kucharkę, komornika z zoną y dziećmi czworgiem wyzabiano; Bartoszowi Orłowi synow dwoch, corkę iedną, parobkow dwoch, dziewczę y dziewczę(ne), komornika z zoną y z synem; Wojciecha Pačka rzeźnika z synami trzema, corkę, parobka, kucharkę, komornika z zoną

y dzieci czworo; Jakuba Sekołę y synow trzech, corek dwie, czeladzi czworo, komornika y z zoną y dziećmi pię(cior)giem; Iana Laski z zoną, synow dwoch, corek trzy, komornika z zoną y dzieci czworo, parobka, dziewczkę; Sobka Niemca szewca z zoną, synow trzech, corek dwie, parobkow dwa, dziewczek dwie; Stanisława Balwierza, synow iego czterech, zonę, corek dwie, komornika z zoną, dziećmi sześciorgiem, parobka dziewczkę; Andrzeia Tkacza z zoną, synow trzech, corek dwie, czeladzi czworo, y brata iego, dziewczek dwie; Stanisławową wdowę y syna z zoną y dziećmi czworgiem, komornika z zoną dzieci pięcioro, czeladnika, dziewczek dwie; Woyciechowi Kędziorze zonę, synow dwoch, corek trzy, parobkow dwa, dziewczkę iedną, komornika z zoną, dzieci iego dwoie; Grzeskowi Burmistrzowi syna y corek trzy, parobka, dziewczkę, komornika z zoną y dziećmi pięciorgiem; Woyciecha Rzeznika z zoną, synow trzech, corek dwie, parobkow dwoch, dziewczek dwie, komornika z zoną y dziećmi pięciorgiem zabito; Ianowi Packowi zonę, synow dwoch, corek trzy, komornika z zoną y dziećmi szesciorgiem; Szymonowi Zarebie zonę y synow dwoch, corek trzy, parobka, dziewczkę, komornikow dwoch z zonanami y dzieci szescioro; Iana z synami czterma, corek dwie, parobkow dwa, dziewczkę, komornika z zoną y z synami dwiema, Iadama Paczka szewca z zoną, synow dwoch, corkę iedną, parobka iednego, czeladzi troie, komornika ze dwoygi dziećmi; Iana Rodzickiego kowala synow trzech czeladzi, troie, dziewczkę, komornika z zoną y dziećmi czworgiem; Matyasza Bednarza z zoną, synow czterech, corkę iedną, czeladzi czworo, komornika z zoną y dziećmi pięciorgiem; Woyciechowi Kussybrodzie czeladzi troie, dziewczkę iedną, synow trzech, komornika z zoną y dziećmi czworgiem; Piotra Kuwłaka z zoną, synow trzech, corkę iedną, komornika z zoną, dzieci szescioro, parobka, dziewczkę; Marcina Dominika z synami trzema, corką iedną; Krzyska Rabiga, synow iego trzech, komornika z zoną, parobka iednego; Stanisława Pieniążkę tkacza z zoną, synow trzech, corkę iedną, parobka, dziewczkę, ko-

mornika z żoną y dzieci pięcioro; Szymona Iekalkę z żoną y synów dwóch, córkę jedną, swagra Jakuba Szewca z żoną y syna iego, komornika z żoną y dzieci troje; Stanisławowi Słosarzowi komornika z żoną, czeladzi troje zabito; Włoka Kopaczyka, synów dwóch iego, parobków dwóch, komornika z żoną y dzieci czworo; Iana Kapłona, synów dwóch iego, czeladnika, kucharkę, komornika z żoną, dzieci troje; Marcza-czkę wdowę, syna iey, córkę jedną, parobka, kucharkę, ko-mornika; Matyasza Paskutkę z żoną, synów trzech, córkę ie-dną, parobka iednego, dziewczkę, komornika z żoną, dzieci czworo; Marcin[a] Walchoia z żoną y z synami czterma, córkę iedną, parobków dwóch, dziewczkę iedną, komornika z żoną y dzieci pięcioro; Iadama Gromika z żoną, synów czterech, corke iedne, parobka dziewczkę, komorników dwóch z żonami y dziećmi sześciorgiem; Iana Rybaka z żoną, synów iego czte-rech, corek dwie, parobka dziewczkę, komornika z żoną, dzieci troje; Grzeska Waca z żoną, iego synów dwóch, córkę iedną, czeladzi troje, dziewczkę iedną, komornika z żoną, dzieci czworo; Woyciecha z żoną, syna iednego, córkę, parobka, dziewczkę; Wawrzyńca starego Zoszkę z żoną, córkę, parobka; Iasięka Zoszkę z żoną, synów iego dwóch, corek dwie, parobka, dziewczka, komornika z żoną; Woyciecha Rzeznika z żoną, czterech synów, corek dwie, parobka, dziewczkę; Szymon Tkacz z żoną, czeladzi dwoje, komorników dwóch; Woyciecha Ku-charczycza z żoną y synów dwóch iego, córkę iedną, parobków dwóch, komornika z żoną, dzieci czworo; Stanisława Głuszka z żoną, synów dwóch iego, corek trzy, parobków dwóch, dziewczkę służebną komornika z żoną y dzieci czworo; Woyciecha Kor-właka z żoną, synów trzech, corek dwie, parobka, dziwkę, komornika z żoną, dzieci troje; Marka Stelmacha z żoną y sy-nów czterech iego, corek dwie, parobka, dziewczkę, chłopca; Iana Kowalowego z żoną y synów dwóch, córkę iedną, czela-dnika, dziewczkę; Błazeia z żoną y synów dwóch, parobka, dziewczkę; Iurczecha Woyciecha z synami dwiema, córką iedną; Stanisława Zonczaka y synów trzech iego, corke, zięcia Szy-

mona z żoną y dziećmi trojgi; Iana Rewerendę z synami dwiema y córkami trzema, parobka; Pawłowi Korzwłóczkowi matkę, syna; Sobestiana Tkacza z żoną, synów trzech, corek dwie, czeladzi troje; Szymona Gluszka y matkę jego, czeladnika; Andrzeia Bednarza z żoną, synów trzech, corek dwie, czeladzi dwoje, komornika z żoną; Iana Boiarskiego z dwiema parobkami; Marcina Szewca radnika z siostrą; Stanisława Gogoszke z żoną, czeladnika, kucharkę, komornikow dwóch z żonami; Sobestiana Potocznego z synami dwiema, córkę, parobka, dziewczkę, komornika z żoną; Andrzeia Piekarza z żoną, synów dwóch, corek cztery, komornika z żoną y dzieci pięcioro; Woyciechowi Małendze syna, córkę, parobka, dziewczkę; Janową Piworskę z synem, parobka, komornika z żoną; Macieka Piwowarowego z żoną y synów dwóch; Wytka z żoną, synów dwóch y zięcia z żoną, corek dwie; Iana Kosmała z żoną y synów trzech; Andrzeia Bednarza z żoną y czterech synów; Stasia Kusego z żoną y synów trzech, córkę jedną; Iadama sługę mieyskiego z żoną, synów dwóch, córkę jedną; Lecha z żoną, synów dwóch, corek trzy; Sobka Rzeznika z żoną, matką, synów czterech, parobka, dziewczkę; Szymona Smole z synami czterema, parobka, dziewczkę; Marcinowi Garczareczykowi żonę, synów dwóch, zięcia z dziećmi czworgi, parobka; Troncka, synów ięgosz dwóch; Mocarowskiego zięcia, parobka, dziewczkę; Woyciecha Szczapę z żoną synów czterech, parobkow dwóch, dziewczek dwie; Szymona Zaleszczyka, Iana brata jego y siostrę; Sobestiana Idzika krawca z żoną, synami dwiema; Barthosza Blotnego z żoną, dzieci czworo, parobka, dziewczkę; Matisa Krawca z żoną, synów dwa, córkę, komornika z żoną; Sobestiana Winiarza z żoną y synami dwiema y winiarzow dwóch z żonami, dziećmi szesciorgiem; Matisza Psiąnogę z żoną, dzieci dwoje, komornika z żoną y dzieci czworo zabito...

Na Lipiu¹⁾ Iadama Kruszynę; Michalakowi Grześkowi żonę zabito, chłopcow dwóch, matkę żony jego, czeladzi

¹⁾ Подается також лише самих ввбятх.

dwoie; Iaskowi Zaczkowi zonę; Ianusza Woznicę zonę, dzieci czworo; Bartka Swiellika, zonę jego, synów dwóch; Szymka Iurkowego, córkę jego; Krzycha Sekalę; Marcina Koca, syna; Stacha Winiarza, zonę, dzieci troje; Iendrzeiowi Iawiarzowi matkę, dzieci, sługę, brata z dziewczyną jego; Topornickiego Iabuba, parobków dwóch, chłopca, dziewczynę; Szymona Iagustyna, zonę, dziewczę, parobka, dziecie; Sekalę Iakuba, zonę, dzieci czworo; Bowelka Bartka, zonę, syna, dziewczek trzy; Sekala Woytka, dzieci dwoie; Mazura Iendrzeia, zonę, synów dwóch, dziewczę; Marka, zonę jego, brata jego z zoną; Wolo-szyna komornika, dzieci troje; Iaska Bunigara, zonę, dzieci, matkę jego; Macka Packa, dzieci troje, matkę jego; Matysa Mroza, dziewczę, chłopców dwóch; Sobkowi Mirezykowi dziecie; Macka Koltunka, synów dwóch, zonę, dziewczę; Iaskowi Lesniaczkowi chłopca y zonę; Mackowi Misterkowi dzieci dwoie; Kurkowi Woytkowi dzieci pięcioro; Bielaka Stacha, matkę jego, dziewczek dwie, brata y drugiego; Iadama Zarębę, dzieci dwoie; Walkowi Skwirce dzieci; Sobkowi Friediowi zonę; Szymka Marczaka; Piotra Ziawienika y syna; Iadamowi Marczakowi dzieci dwoie; Pawelka Thomka, zonę jego, chłopca, dziewczynę; Stasia Wilczka y syna; Martyna Drabika, dzieci dwoie; Iaskowi Krupce zonę, oycę, siostrę, dziecie male; Woyciechowi Szostkowi dziewczę; Stachowi Kromkowi zonę, dziewczynę; Stachowie Torbie dziecie; Szymuna Zwłazę, zonę, syna y dziecie; Iendrzeia Kupyszka, dzieci dwoie; Walka Szczupę; Iaska Gdulkę; Stacha Miska, dzieci troje; Pawła Gółka y dzieci dwoie; Iana Leśnego, dzieci dwoie; Kasubiaczkę Kasę y syna iey zabito . . .

Zamek wszystek, który kosztował cztery tysiące, spalili, w nim zabito: winiarzów dwóch, zon ich dwie, dzieci sześciu, pastucha y drugiego, klucznika Sobka, Iaska Kuchtę, chłopca Thomka, dworskich chłopców trzech, białych głów cztery; szlachetnego Stanisława Biniowskiego, podstarościego, y szl. Woyciecha Kaminskiego, lesniczego, do więzienia wzięli. Na folwarku wzięły żytą kop sześćnastie set etc. . .

Na Belzcu dwor spalili, który kosztował dwanaście set złotych, w nim wzięto łałownika 50 etc. . . karcznię spalono y chałup dziesiątek. Na Belzcu chłopskie szkody ¹⁾: Macka Węglarza zabito; Ciesłaka Iadama, żonę jego, dzieci czworo; Marcinowi Kowalczykowi żonę, tescia; Froncka Ciesłaka y dzieci troje; Stanisława Tkacza, żonę jego y dzieci, chłopca; Wal-kowi Turczynowi żonę y dzieci dwoje; Iendrzeia Goyka y oycę jego Grzeska, synów trzech y córek dwie; Zrzubka Stanisława; Szymona Kowalczyka y dźcie iednę; Iendrzeia Kozarzowskiego woznego y żonę jego zabito; Stasia Kikuta w stawie wtopili; Stanisława Balenta, żonę jego, dzieci czworo zabito; Stanisława Ropka, żonę jego wtopiono y syna jego; Stanisława Siekirczaka y żonę jego, dzieci siedmioro zabito; Jakubowi Buczakowi, chłopcow, synów dwóch; Grzeskowi Przygodzie żonę y dzieci troje; Mackowi Buczackiemu żonę; Iana Prochownika; Szymka Budkę y Macka Bigosę, żonę jego y czworo dzieci zabito. . .

Żydowskie szkody. Jakuba Fiskowego y żonę jego, dzieci czworo zięcia z żoną, komorników dwóch z żonami y dzieci ych pięcioro wyzabiano; v Szymona Żyda komorników Żydów z żonami trzech, dzieci siedmioro; Ioka Surowieckiego z żoną y syna z żoną, dzieci czworo, komornika z żoną y syna jego; Chańka Żyda y syna jego z żoną, dzieci dwoje; Hesię Żyda z żoną; v Iuny Hawarza Żyda z żoną, synów jego dwóch z żonami, trzeciego młodzienca siostrzynę jego, Drubina z żoną y dzieci różnych tychże Żydów dwoienastie; w domu Faczbowem Żydów dwóch zabito z żonami, dzieci różnych pięcioro, winiarza Polaka z żoną; w domu Abrahama-
mowym tescia jego Dawida, żonę jego, zięcia iednego z żoną, dzieci czworo; Wulpha Żyda żonę jego dzieci dwoje; Mordusia Wierchirzackiego y żonę jego, zięciów dwóch y syna z żonami y dzieci różnych szescioro; w domu Moszka z Lechko-
wego żonę jego y synów dwóch z żonami y dziećmi pięcioro.

¹⁾ Окрім імен забитих решту пропускаємо.

giem, zięcia z żoną y dziećmi dwoygi; w domu Moszka Chaymowego żonę y dzieci iego troje, zięcia z żoną y dzieci iego dwoje, komorników dwóch z żonami y dziećmi pięciorgiem; w domu Jakuba Lubickiego zięcia z żoną y dzieci czworo, komornika z żoną y corek dwie iego; w domu Chaymowym samego y dzieci czworo, zięcia z żoną i dzieci dwoje, komornika z żoną; w domu Rubina samego y żonę iego, dzieci siedmioro; Iudke z żoną, corek dwie, synów dwóch y matkę iego y dziecko iedno, komorników dwóch z żonami y dziećmi trojgi; Moszka Krasnobrodzkiego z żoną y synem, dzieci czworo, Bednarza Polaka z żoną; Jakuba Zelmanczyńskiego, żonę zięcia iego y z żoną, dzieci dwoje; Lewka Wargatego z żoną, syna y corek dwie, komornika Żyda Moszka z żoną, parobka katolika y dziewczkę; Maierowi Rabinowi żonę y dzieci pięcioro, komornika z żoną y dziećmi czworgi; Ieka samego z żoną y czworgi dzieci y komornika z żoną, dzieci pięciorgiem; Zelmanowi Lichwiarczykowi zięciów dwóch y z dziećmi osmiorgiem y komornikiem iednym y z żoną.

(*Insk. rel. castr. Bels. a. 1619, t. 236, p. 697-711*).

CLVI.

Конфессати Грицька Турчиника зі Зборова. 18 н. ст. червня 1649.

Iudicium necessarie banitum Tremboulense celebratum feria sexta ante festum s. Ioannis Baptistae pxima anno Domini millesimo sexcentesimo quadagesimo nono per nlem Hieronimum Stachowski, viceaduocatū, Bartholomaeum Sezenowicz, Mathiam Sartorem, Gregorium Textorem, Albertum Rachowski, scabinos iuratos, nec non famatos Ioannem Krypski, proconsulem, Łazarium Iwaszkowicz, consulem, in praesentia gnosorum Ioannis et Georgii Blazowskich, fratrum germanorum, Ioannis Piekarski, vicecapitanei trembouliensis, Ioannis Czarniecki, Bartholomaei Burski et aliorum quam plurimorum circa actum existentium.

Przed sądem ninieyszem lethwoytowskiem mieyskiem Trembowelskiem, z potrzeby zagaionem, oblicznie stanąwszy wrodzony pan Olbrych Kasper Ludzicki, oskarżał się na nie-robotnego Hryčka Turczyńskiaka, obywatela zborowieckiego, w te słowa: „Moi laskawi panowie! vskarżam się wmcioim na tego czleka, kłorego tu za poymaniem pod chorągwią imci p. wojewody podolskiego, iako winowaycę swego, stawiam przed sąd wmcioiw, — iz on z bracią swoją y z synem swym y inszemi pomocznikami, kłorych on lepiej zna imię, napadszy na wozy moje między Pławuczą a Gliniany iesieni przeszły, gđysmy vchodzili, po pospolitem ruszeniu roziechawszy się, gđym trochę odiachiał od wozow, zabrali wszystko, co było, tak w szatach srebrze, pieniądzech, w suknie, ochedostwie y koni dwadziescia, do tego y sprzęt wszytek, kłorym miał w kosciele zborowieckiem, to wyrabowali, pobrali na kilka tysięcy, a na ostatek y stado, kłorem miał w manasterze vniłowskiem, gđysz tam y zona moja mieszkała, albowiem mi dali cerney relatią o tym, ze gđy iuz Kozacy y Tatarowie minęli, kłorych poiednali na siedmiorgu koni y dali, tedy on z bracią swoją y z inszemi pomocznikami pobrali to stado, kłorego było siemdziesiąt y pięćoro, bo był watahą brat iego; do tego, zem to słyszał od imci p. Piekarskiego, kłory mi powiedział, ze to słyszał we Zborowie, ze oćiec iego chodźił w moiey ferezey soboli y mowil: „niech ią teraz Ludzicki ze mnie weznie!“

Kłorą skargę słysząc, obwiniony Hryčko Turczyńskiak powiedział, ze „się ia do zadny rzeczy nie znam, gđyzem ia nie był tam, nie conuerzowałem z Kozakami, gđyz w sobotni dzień, gđy imc p. margrabia, starosta grodecki, naiachiał, wyiechiał do dnia, y my tez z ludźmi co celnieyszemi powyieszdzali, y takim ia az do Pomorzan vszedł; tamze mię posieczono, bo mię zaraz wydano, ze ten był w obozie lackiem, y tak mię ciał ieden w potylicę raz, a dwa razy w łeb.“

Et contra imc p. Ludzicki replicuie, ze „on z bracią swoją y z oycem y z inszemi własny jest szkodca moi, gđyz y list

jest imci xiędza proboszcza zloczowskiego, który pisze y przysła, prosząc, aby go wydano y okupował się, dał złotych szesceset ociec jego zań y wciekł z więzienia z oycem, y tu był w więzieniu, wciekł od imci p. porucznika imci p. woiewody podolskiego, ledwie go poymano.“

Sąd niniejszy lethwoytowski mieyski Trembowelski, z potrzeby zagaiony, przychyłając się do prawa pospolitego y do dowodu strony powodowy, to jest imci p. Ludzieckiego, gdzie in praesentia sądu imc p. Piekarski przyznał, że tak jest właśnie, iako się tu skarżył imc p. Ludziecki: „zem to słyszał we Zborowie“; tudziesz y do listu imci x. proboszcza zloczowskiego, który affectuie, aby był wydany wspominając, że on z inszemi roznemi lotrami y z bracią swoją dwory, kościoły naiezdzał y łupił; poniewaz się on sam swoją ucieczką obiawił, według prawa nachodzi, aby był wprzod na questie dany, a z quesły, co prawo ukaze, ktorego na wprzod conuinkowac stionu powodowa de[c]retem sądu swego, y jest poprzisężony (?).

Przed sądem tedy zwysz mianowanem obliczuie stając sławetny Bartosz Szesznowicz, Mathiasz Krawiec y Grzegorz Tkacz, ławnicy przisięgli, podali confessatą sądowi zeznanie przez mianowanego Hrycka Tureczyniaka, który to, bendąc na questie dany, pierwszy raz bendąc ciągniony, wyznał: że Iwaszko Tkacz, Mikolay Slepasz, Boreo Tkacz, Iwan Matwieiow brat, Iusko Kaliszow, Swiec Socha, Poczuykow zięc, co w Tarnopolu jest, Gluch Lepacz, Martyn Lawczyszyn, Martin Walentwiczyn, Wasko Wolowcow, Lesko brat moi, Onyszko Kottubay, Iakim nieboszyk, Fedko Winnik (ten w lasowie jest), Tymosz Swiec, Stec Kisło, Michailo Niedzwiedyska zięc — mieszkance zborowscy, — ci wyrabowawszy kościół zborowski, sprawili sobie chorągiewkę, w kosciele wziawszy, y tam iędzili w gaiek Pławucki dla soli, bo tam byli zwarycze wozow odbiegli, y tam te wozy rozbili imci p. Ludzieckiego, rzeczy pobrali, suknie p. Ludzieckiego brat moi poprzywoził do oycy, ale ie Kozacy pobrali; kłacza siwa dropiata, ta jest y teraz u Ma[ty]wieia An-

druskowego. Do tego był z niemi: Iwan Kuklin, Wasil Czarnysz, Lukian Berelko Aubekow y Mielnik z Satanowa lysz rudąbrody — ci byli starszizną z nich.

Drugi raz podług prawa bendąc ciągniony zeznał, że u Matwieia Andruskowego skrzynia na gumnie zakopana z szatami y srebrem koscielnem; u tegosz w stani pod mostem są rzeczy pozakopywane; w domu y nas zas, u mego oycy, gdzie przyspa bywała pod oknami, są tam zakopane szaty y chusty białogłowskie, co się nam dziełem dostawały; y Slepasza jest piętnasce set złotych, to mu się dostało w Pomorzaniech y Glinianiech, co męczył ludzi; konie te wszystkie, cosmy pobrali pod Pławuchą y w Vniowie, to wszystko pobrali Kozacy co sli z synem Chmielnickiego z podel Lwowa; y dali mu mieszczenie dziesięć talerow pokłonu bytych.

Trzeci raz według prawa bendąc ciągniony, wyznał, że u mego oycy w porządku stani przeciwko drzwiam, tam jest moi tlomok uwiniony w wereto z rzeczami y chustami zakopany; do tego że Slepasz Mikolai wziął monstrancją w Pomorzaniech y połamał ją; y z Donaiowa srebro zabrano koscielne na Vkrainie, wszystko ten Vbeikow.

Czwarty raz nimo prawo ogniem bendąc pieczony, wyznał, że y Iwaska Matwiiowego, a y Slepasza naywięccy rzeczy; do tego że Iwasko Matwiciow sciał Scitnickiego, a Slepacz Ziebiekiego, pisarza prouentowego, byli przy tym wszystkim Szapanski z Iezierny. Zpoddaryk ¹⁾ z Iezierny y Woznikow synowiec, y iam był z bratem, ale ociec nie był nigdzie.

Sąd niniejszy lethwoytowski mieyski Trembowelski, przeczytawszy confessata Hrycka Tureziuniaka, obywatela zborowskiego, dostatecznie y pilnie wvazaiąc, poniewaz to raz drugi, trzeci bendąc ciągniony, y czwarty nimo prawo ogniem pieczony, torturami swemi vtwierdził y wyznał, iż był complex tego wszytkiego, o co się imc p. Ludzicki skarżył y o nie obwinil, przychyłaiąc się do prawa pospolitego o łupiescach

¹⁾ перед тем было: з подданных.

domow Bozych, takze y rozboinikach, a iz obwiniony Hrycko Turcziniak oboygziem się tem bawil, rozbiiał y kościoły łupil z wysz mianowanemi, ktorych powolał, to iest: donaiowski, pomorzanski y zborowiecki, przes co by zadnego miłosierdzia ni miał, uznać, ale by według prawa y wynalasku mądrych miał bydz ogniem spalony, iednak, którą ręką te świętosci brał, ta ręka, to iest prawa, aby mu była ucieta y do przigierza przibita, respectu zas rozboiu y zaboystwa, do ktorego się rozboiu prziznał, negując zaboystwa, iz był pomocznikiem tego, a kazdy pomocnik tak iako y principal karany bydz miał, aby się takowi nie nachodzili, miał by bydz cwiętowany, iednak za politowaniem sądu y przyczyną wielu ludzi zacnych nachodzi, aby był mieczem ścięty y głowa na pal whita, decretem sądu swego, co y stało się iest.

Ex actis scabinalibus Tremboulisensibus extractum. Locus sigilli. Hieronimus Stachurski, viceaduocatus tremboulensis in loco natarii.

(*Ind. rel. castr. Tremboul. a. 1648—9, t. 131, p. 615—17*).

CLVII.

Скарпа Страхровского на рогатинських жіщан за нахід на Середні
Серпни. 18 н. ст. черни 1649.

[E] Sabbatho post f. ss. Vili et Modesti mart. 1649 inducenda erat protestatio gnosi Thomae Stamirowski contra oppidanos Rohatinenses et Zacharka, Fedko Pelionem, sub tempus incursionis Kozakorum aduocatos, ratione per eosdem rerum in bonis villae Sarnki Srzednie receptionis, deprae-dationis.

(*Ind. rel. castr. Illic. a. 1648—9, t. 141, p. 1649*).

CLVIII.

Скарга Лоховского на селян з Воскресниєць і Угерипчок за грабованє в Воскресницях. 21 н. ст. червня 1649.

[E] Feria secunda ante f. natiuitatis s. Ioannis Balp. 1649 nobilis Franciscus Lochowski contra laboriosos: Iwan Wolk Dobiszny, Pawel Wolczenko filium eius, Iwan Malik, Choma Malikow, Iwan Malikow, Andrus et Michailo Babiaki, Iwas et Maxim Bosloie, Petrysz Olexa, Iacysyn Iwan, Podhaiecki Marton, Mielnik Olexa, Iwoniszyn Iaremko, Iwan Iryia, Ihnat et Kus Iryienki, Danysz Iryia — de villa Woskrzeszence; Danilo Frant, Iurey et Matwiey Ilicowicz, Karpowicz, Michaylo Morhunacz, Petrum Petranik, Danko Kraucum, Boronik Sawa, Hawrylo, Olexa — Smituiki, Iakob Bubko, Matwiec Krywolka — de villa Vherniczki ad ecclesiam parocinalem Kolomiensem pertinenti, rudi Ioannis Boiewski, canonici leopoliensis et parochi eiusdem ecclesiae, subditos protestatus est in eo, — quia illi tempore autumnali ad praedium villae Woskrzeszence irruendo ibidem vaccas, oues, porcos, sues, frumenti triturati mensuras kolomiensis in numero centum quinquaginta, nec non patinas, distos, libros receperunt.

(Ind. rel. castr. Halic. a. 1648 - 9, t. 141. p. 1653 - 4).

CLIX.

Скарга кс. Палюшкєвича на селян з Гребєнного за нахїд на костел у Раві. 21 н. ст. червня 1649.

[E] Feria secunda ante f. natiuitatis s. Ioannis Baptistae 1649 admodum rudus Ioannes Paluszkievicz, decanus ruralis parochiae Potylicensis, praepositus rauensis protestatus est contra laboriosos: Iwan Postawka kniaz, Nazarko Miki-

tycz, Lewko Boryszyn, Chwedko Bubenczuk, Iwan Pryma Si-dorow totamque communitatem virorum et subditorum de villa s. r. m. Hrebienne tenutae magci Ioannis Zamoyski et aduocatie gnosi Stanislai Rosciszewski in eo, — quod sub interregni tempora, rusticanae licentiae praefati subditi ad bona oppidi Rawa ecclesiamque ibidem sitam post recessum Koza-korum superueniunt, appartementa ecclesiastica, organy nowo sporządzone singulatim po piszczalce rozebrawszy, co się w nie-ktorych z nich w komorach poznaydowało, recipiunt.

(*Ind. real. castr. Bels. a. 1649, t. 236, p. 797—9*).

CLX.

Скарга Існарчика на сокальського міщанина Петра Вореницю за грабованє костеда. 21 н. ст. червня 1649.

[E] Feria secunda [як вище] famatus Simon Lenarczyk cum assistentia rudi Gregorii Erazimowicz, parochi sokaliensis, protestatus est contra laboriosum sine famatum Petrum Worenicia de oppido Sokal, ad praesens vero huc et illuc deuagantem, — quia ipse sub tempus incursionis Kozakorum et Tartarorum cum eisdem hostibus commercium habuit et res multas ecclesiasticas, de quibus protestans ignorat, vbi easdem fecerat.

Praeterea in continenti eundem coram officio praesenti statuit, de quo administrari sibi iustitia petit. Officium vero praesens eisdem interrogauit, vtrum conscius facti sit nec ne; qui beneuole recognouit eosdem res sibi per Kozakos datas esse et apud se relictas. Officium praesens castrense dilatio-nem pro feria secunda pxime ventura assignauit, interim au-tem ad carceres castrī destinauit.

(*Ind. real. castr. Bels. a. 1649, t. 236, p. 800—1*).

CLXI.

Скарга Личковскої на молодиноцьких селян за убиство і грабованс. 22 н. ст. червня 1649.

[E] Feria tertia ante f. natiuitatis s. Ioannis Baptistae 1649 videatur hoc loco protestatio ex parte nlis Zophiae Zakrzewska, olim nlis Mathiae Łyczkowski consortis viduae, contra labso: Iwan Halko, Marko Hryczek, Sawka Staskowił — principales et Lauryszat, Sydoraniat, parobek Prokopiszyn, Kuziow parobek et alios comprincipales et complices ac totam communitatem de villa Mołodyncze, gnosi Alexandri Cetner haereditarios, ratione per eosdem post saeuitiam plebis crudeliter interemptionis, depredationis et spoliationis.

(*Ind. rel. castr. Zydaczow. a. 1649—50, t. 10, p. 119—20*).

CLXII.

Скарга Мельхіора Павловича, долиньського міщанина, на рахнівських селян за те, що його напали й пограбили. 22 червня 1649.

[E] Feria tertia [як вище] famatus Melchior Pawłowicz, cuius Dolinensis contra labso: Panko pop, Petro et Iac Tymoszey fratres germanos, Hryc Rysztak, Semian Łagodyn watamanum, Fedor et Iakim filios eiusdem Semianow, Mikita Tymoszyn, Ilko zięc Rysztakow, Olexa et Semian Halow Faliszyn, Petrum Turzanski et Iwan Turzanski, Melan Łagoidyn et Dac filium, gnosc Annae de Potok, olim gnosi Andreae Szredziński consortis viduae, de villa Nowa Rachinie subditos, totamque communitatem eiusdem villae protestationem fecit in eo, — quia ipsi dum protestans sub tempus saeuitiae plebis causa euitandi periculi in syluas ad villam Rachinie spectantes sese contulisset et sub tutelam eorundem subditorum fide obligatorum receptus fuisset, rebus protestantem

priuvarunt, ex quibus nonnullas res minus praeciosas protestanti restituerunt.

(*Ind. rel. castr. Zydaesou. a. 1649 - 50, t. 40, p. 422*).

CLXIII.

Скарга Юрія Гошовського, долиньського жінцянина, на селян Велдїжа і Доліна за побитє й пограбованє. 22 н. ст. червня 1649.

[E] Feria tertia [як вище] famatus Gregorium Hoszowski, cuius Dolinensis, contra labso: Iarenko Kordyowicz watanum et Iwanum priuignum eius de v. Wielzysz, Sema Kordyowicz, Fedorium filium eius, Iakimezat Iwan, Maxim Kulhanow, Stephan Kulhanow, Stephan Stewik, Tupilowicz Stephan — principales et complices de v. Lolin, gnosi Stephani Poniatowski et rudi Ioannis Caroli Czollhanski, scholastici leopoliensis, tum Nicolai Czollhanski — subditos totamque communitatem earundem villarum protestationem fecit in eo, — quia ipsi ausi sunt, dum protestans sub tempus saeuitiae plebis per villam Lolin periuisset, eidem obuiare, conuulnerare lethaliter, res permultas recipere, summa pecuniaria 3400 flor., auro, argento, clenodiis ad 2000 fl. pol., munditiei et vestium ad 2000 fl. pol., resque minus praeciosas libere nonnullas restituerunt.

(*Ind. rel. castr. Zydaesou. a. 1648-9, t. 40, p. 422-3*).

CLXIV.

Скарга Станіслава Росцішевського на селян Пруєл, Ворхрати, Тенетуск за забранє коней. 23 н. ст. червня 1649.

[E] Feria quarta in vigilia s. natiuitatis s. Ioannis Baptistae 1649 nlis Matthius Rychalski nomine gnosi Stanislai Rosciszewski, bonorum aduocatae in villa Hrebienne tenutarii, contra labso: Sen Truszow, Iwan Hayduk, Iwan Starodub,

Sidor Tywon — subdites de v. Prusie magci Georgii Ossolinski; nec non labsoz: Wasiuta Tywon, Iwan Bastruk, Iacko Masniger, Dmiter Mielnik — de v. Wierzchrata; atque Kuc Tywon, Iwan Chrycow, Stecko Serokow, Steczko Kozlawko — de v. Teniatyska, subditos magci palatini belzensis, protestatus est in eo, — quia ipsi sub tempus incursionis equiream in numero centum viginti gnosi Stanislai Rosciszewski receperunt et hucusque penes se eam delinent.

(*Ind. rel. castr. Bels. a. 1619, t. 236, p. 807—8*).

CLXV.

Скарга Софії Тарнавської на селян із Криниць на спалені її двора.
30 н. ст. червня 1649.

[E] Feria quarta in crastino f. ss. Petri et Pauli 1649 gnosa Zophio Lipczynska, gnosi Nicolai Tarnawski consors, contra laboriosos: Anton, Hawryło, Stec Antonow, Stec Proskurnikow, Proc Proskurnik, Ilko Szperba, Ciuk Tkacz, principales, subditos gnosorum Ioannis Bratkowski, burgrabii castri Leopoliensis, et catherinae Polanska, coniugum, de villa Krynica, tum et alios eorum complices protestationem fecit in eo, — iz oni w miesiącu listopadzie roznych dni vwiedzeni będąc swawolą Kozakow rebellisantow, w ktorey nadzieie mając, y sam do buntow rzuciwszy sie, wczyniwszy między sobą namowę y wspólną radę, modo guerrico w nocy s piątku na sobotę na dwor protestującey we wsi Krynicy gwałtownie naszli, gdy protestująca się dla niebezpieczeństwa z mianowanego dworu viachala była, tam zastawszy zbior domowy, zboża, ochedostwa . . . zabrali, słada y bydła, ktore protestująca się zagnac roskazala była do Stryia, odegnac nie chcieli, ale owszem przy swoim nieposluszenstwie Kozakom y Tatarom one wydali; tym się nie kontentując dwor spalili.

(*Ind. real. castr. Zydaesow. a. 1643—50, t. 40, p. 433—4*).

ДОДАТОК.

I.

Ухвала галицького сеймика 20 и. ст. серпня 1648 р.

My rada dignitarze, vrzędnicy y wszyscy obywatele ziemie Halickiey y powiatow do niey należących, na seymik realitijny pro die vigesima augusti zgromadzeni, wiadomo czyniemy, iz po tak niebezpiecznym rzptey y tutecznych kraiow razie przyszło nam o bezpieczenstwie naszym myslic, ktore iz w gotowosci zawisło, a inaczey nisi bello propulsari nie może, tedy na poparcie tey wojny z nieprzyacielem koronnym rowne z inszemi wojewodztwami pociągając, ich mciom pp. rothmistrzom naszym, to iest wielm. imci p. Stanisławowi Potockiemu, wojewodzie podolskiemu, pułkownikowi y rothmistrzowi husarskiemu, wielm. imci p. Andrzeiowi Potockiemu, staroscie halickiemu, vrodzonemu imci p. Alexandrowi Cetnerowi, chorążemu podolskiemu, imci p. Michałowi Kuropatwie, — rothmistrzom kozackim, służbie przypowiadamy, żądając y prosząc ich mciow, aby się z tey vsługi, którą raz na się wzięli, nie wymawiali, za którą vsługę, iz od krola imci nowo obranego vkontentowanie, v ludzi sławe, od nas omnem gratitudinem odniosą.

Których y na ten czas, lubo by za wielkie spezy y odwagi ich meiom, radzi bychmy condigne gratificowali, dla extenuatciey iednak aerarii nostri, co ich meiom naznaczamy, z chęcią względem kuchennego niech od ich meiom będzie przyjęto, to iest iasnie wielm. imci p. wojewodzie szesc tysięcy złotych, ich meiom pp. rothmistrzom kozackiem po poltora tysiąca, z których iednemu imci p. Kuropatwie respectem sławnowiska y chleba vsczuplonego pięćset złotych na to pozwolilesmy, w dalszych occasiach ich meiom nasze promptitudinem ofiaruiąc z osobna zold na chorągwie ich meiom, na husarską po 60, na kozackie po 40, piochocie tysiąc pięćsetli czterdziesti pięć assignuiąc na terazniejszą cwierc. Która oboia zapłata, tak gratitudinis iako y zoldu, pro die decima septembris naznaczamy tu w Haliczu, po którą ich me assecuratie albo quity do pana poborze naszego mają przysłać.

Neruum zas belli zład obmyślamy: vchwalamy podymne iedno po groszy piętnastu; według kwitow posledniyszich powinniśmy wydać do rąk imci p. Stanisława Głowińskiego, pisarza grodzkiego halickiego, ktoregosmy do wybierania płacy woyska za szafarza y na przeszłym laudum mianowali, we dwóch niedzielach ab actu praesenti computando, z ktorego to podymnego, takze y retentow, ktore v niego ze dwoyga podymnych, przezen teraz wybranych, zostacie reszła dziewięć tysięcy sto trzydziesti y cztery, przylozywszy do tego retenta v imci p. Ierzego Mrozowieckiego, sekretarza imci administratora trzyletniego czopowego ziemie Halickiey, ktore do rąk swoich odebrać imci p. pisarz powinien — y z tych wszystkich pieniędzy solutią et satisfactiā, tak w contentaciach ich meiom pp. rothmistrzom y w zoldach pp. żołnierzom czynić powinien. Z sumy zas dziewiętnastu tysięcy trzechset czterdziesti złotych y pięci, przezen chorągwiom naszym według laudum przeszłego naszego wydane y realiter zapłaconey, onego quituiemy y wolnym czyniemy.

Vstawiamy tesz na terazniejszą y na potym następującą potrzebę, ziemie naszej czopowe currens w miastach, miaste-

czkach, tak krolewskich iako duchownych y swieckich, aby wedlug constitutiei anni 1629 y w poslednieyszych wybrane bylo. Do ktorego administratiei aby w ręce swoje wprawione bylo, przy expiratiei tego na przyszley, da P. Bog, elekciey deputackiey obierzemy sobie szafarza y administratora, do ktorego ręku aby to czopowe wedlug prawa wydawane bylo, napominamy.

Więc iesli by do dalszego w sluzbie zatrzymania woyska rzptey przyszło, tedy my swoim ich meiora pp. zolnierzom wedlug constitutiei confederationis placie podeymuiemy sie, na którą zapłatę vchwalimy podymne iedno, ktore a die decima decembris począwszy przez dwie niedzieli wydac obiecuemy, do rąk tegosz imci p. pisarza grodzkiego halickiego, a on to podymne wybrane chorągwiom naszym wydac powinien, a czego by nie dostawało imc p. szafarz nasz z czopowego dolozyć powinien.

A strzez Boze molum ziemie naszey y przez nieprzyiaciela zniszczenia, dla czego by nam do wydania tego podymnego nie przyszło, tedy iednak aby ich me pewni zapłaty swoiey v nas byli, assecuruemy y vpewniamy exemplo sąsiadow naszych, poniewazesmy nie tylko proximi ale iusz in periculo dla buntow y swawolinstwa vndique wypadaiącego, oswiadczamy wszyscy gotowosc na się, iesli by iakie praegnans periculum na ziemie nasze Halicką y powiaty iey nastąpiło, vzywszy wielm. imci p. Potockiego, podkomorzego halickiego, imci integritatem et in rebus agendis dexteritatem doznawszy, poniewasz imc p. castellan nasz inszey podiał się w wojewodztwie Podolskiem funetiei, aby w naglem razie, iesli by się iakie swawolenstwo albo bunt y po ktorym mieyscu poiawily, nas wszystkich vniuersalem swoim obwiescil, za ktorym na ten czas y mieysce powinniśmy osobami swemi y z pocztami stanąć y do vgaszenia tego periculum biec, gdzie potrzeba vkaże. Legalitas iednak absentiei isc ma, fidei imci p. podkomorzego poruczaiąc, kogo by praesentiam od tego vwolnil, poczet iednak wozy absentes stwić powinni.

Także duchowni dobra rzpłey trzymający, wdowy, minorennes y ci, którzy się w służbie rzpłey na terazniejszą expeditiā a possessie swoje w ziemi Halickiey mają, pocztami według możności [na] ten insult odprawie powinni. Do kłorey wyprawy ci, którzy dobra rzpłey krolewsczyny trzymają, lubo by possessiey dziedzicney nie mieli, należą y one modo suprascripto odprawowac powinni, co sub poena mille marcarum polon. parti et iudicio per mediani diuidendarum (o którą ad instantiam cuiusuis forum w sądzie kapturowym naznaczamy), wyimuiąc od tego wrzędniki grodzkie sądowe naszych powiatow. także y imci p. Stanskiego dla słabosci przez starosc zdrowia iego od tego wwalniamy.

Ich mciow zas pp. woyskich ządamy y napominamy, aby powinności swojey dosyc czynili y według prawa w zamkach residowali. A dla porządku tey gotowosci obralismsy z między siebie rothmistrze: z powiatu Halickiego imci p. Bronisława Gruszeckiego, łowczego czernichowskiego, z powiatu Trembowelskiego imci p. Mikołaja Baworowskiego, z powiatu Kolomyjskiego imci p. Pawła Radwana Łodzinskiego, do pie-szey słachły braciei naszej imci p. Pawła Szumlanskiego, z kłoremi imc p. podkomorzy zniąwszy się, te potrzeby, periculum iesli by iakie było, propulsare mogli.

Wiedząc, iż imc p. pdkomorzy nie zechce omieszkac ele-ctiey krola imci, czego y my nie zyczymy, y owszem vpra-szamy, tedy [z] ich mciow pp. rothmistrzow kłorego per pa-tes literas na mieyscu swoim naznaczyc mu będzie wolno.

Co sobie strzymac in omnibus punctis obiecuiemy, fide, honore et conscientiis się obliguiąc, na co dla pewności imc p. marszałek kola naszego przy pieczęci podpisuić się.

Działo się w Haliczu die vigesima augusti roku Pauskiego tysiąc szescsetnego czterdziestego osmego.

Kuropatwa Iarosz, marszałek scymiku relationis.

Ind. vel. castr. Trembowl. a. 1648 - 9, t. 131, p. 373 - 6. obl. 26/VIII).

II.

Анна Козловска скаржить ся на голенивських і молодницьких селян за забите Іаснара Вельжиньского в Млинисках. 11. и. ст. марта 1649.

[E] Feria quarta post dominicam Ramis Palmarum quadr. 1649 nlis Anna Kozłowska, olim nlis Stanisłai Wasniowski consors relictā vidua, contra laboriosos: Iwan Turczyn et Michaylo Labiak, principales de villa Holeszow, subditos pro tunc possessoris gnosi Alberti Murawiec, subdapiferi zy-daczouiensis, ad capitaneatum Zydzaczouiensem spectantes; tum et Sawka Salikow, comprincipales, de villa Mołodynce, gnosi Alexandri Cetner, vexilliferi Podoliae, haereditaria, et alios illorum complices, ipsi de nominibus et cognominibus melius notos, — quia ipsi ausi sunt tempore incursionis Co-sacorum, vel feria secunda post f. conceptionis B. Mariae V. pxe prta (14/XII 1648), ausu suo temerario vario armorum genere instructi in curiam gnosi Gasparis Wielzynski, venatoris leopoliensis, in villa Mlynisze sitam, pro tunc mansionis nlis olim Stanisłai Wasniowski, famuli supranominati venatoris leopoliensis, tempore nocturno, vel media nocte plurima custodia hominum licentiosorum ad id facinus praeparatorum vadique circumdatum inuadere, ibidem somnolentum e lecto ad atrium adductum, vestibus spoliatum, familia curiali dispersa, primum vulneribus lethalibus per varia membra corporis inflictis securi in limine horrendissime et crudeliter capite amputato occiderunt et tyrannice necauerunt, ipsam protestantem, vestibus spoliata, multis et innumerabilibus vulneribus afflictam, contra cordinem equestrem ignominiose tractauerunt et ad stagnum, aqua submergendam duxerunt, resque plurimas circa eandem inuasionem, receperunt.

(Ind. rel. castr. Zydzaczou. a. 1649 – 50, t. 40, p. 243–5).

III.

Позов на підкажонських і книгницьких жіцян за нахід на Розділ.
26 н. ср. квітня 1649.

[E] Ioannes Casimirus etc. Tibi illustri et magcae Annae a Potok Potocka, olim Alexandri Dominici a Kazanow Kazanowski, consorti derelictae viduae, tum gnosae Annae Marinae Kazanowska, posthumae eiusdem filiae virginis, nec non gnoso Alexandro Cetner, oppido Kniehinice domino etc. . . ad instantiam delatorum famatorum Iacobi Bednarz, consulis, Senia Manuylowego, proconsulis, Bartholomei . . .¹⁾ aliorumque subditorum gnosi subdapiferi bractauiensis, oppidi Rozdol haeredis, tum gnosae Zophiae de Vrsko, consortis olim Ioannis Czernieowski, succamerarii leopoliensis, nec non Stanislai Rzewuski, subdapiferi bractauiensis, qui vos citat (!) ad statuendum per vos: Stanislaum filium Rutkow, ut se asserit, Kamienski de cognomine, Fedko Lataykow, uti principales, atque Nicolaum Hidlowicz, Imat Szary, Borey Dmitr filium, Iacko Szepelisz, Sen Borsow, et alios multos de oppido Podkamienie, olim magci Alexandri Dominici Kazanowski subditos; nec non famatos: Iakima syna Trokowego, Iaczka, Kuczka, Piotra, Hryca, Iaca, Boryczowego syna Iaca et alios plurimos de oppido Kniehinice, gnosi Alexandri Cetner, atque Olcarnika Pobereznika de villa Ostrowa, eiusdem subditos, uti principales, aliosque illorum complices, et hoc pro eo, — quia suprascripti oppidani, dum praedicta gnosa Czernieowska cum familia sua ad oppidum Rozdol et monasterium, nec non rindus pater Urbanus, ordinis Carmelitarum conuentus noui loci Rozdoliensis prior, cum aliis nobilibus ex ciuitate Leopoliensi atque oppidanis Rozdoliensibus romani ritus orthodoxae fidei et Iudaei tam de ciuitate Leopoliensi, quam ex oppido Komarno ad memoratum oppidum Rozdol

¹⁾ Дальші імена, як у N. LXXXVII.

domosque suas reuertebantur suppellectilemque domesticam secun contulerunt et ad monasterium (in quo tempore plebis saeuitiae et incursionis Scythicae at Kozacorum desolationis oppidani Rozdolienses, tam fidaci sanctae romanae quam graecae congregati erat fauentibus diis manus infestissimorum Kozacorum et Scytharum euaserunt) composuerunt et contulerunt et per aliquod spatium temporis pace publica assecurati permanserunt, tam temporis suprascripti principales, compriincipales et complices accepta notitia de illis et illorum bonis, in absentia gnosi subdapiferi braclaiensis, oppidum supradictum diuersis ex locis ad se inuitatis propter patrandum scelus iusserunt in oppido Podkamienie voce praeconica publicare, praefendendo: „Nunc homines catholicae fidej cum Iudaeis et sacerdotibus congregati sunt ad oppidum Rozdol, habebimus magnam abundantiam lucri, nisi sine vlla mora propinamus!“ ibidemque pro die dominico ante f. s. Luciae virg. et mart. non modicum partem hominum esse inuitatos hominesque oppidi Podkamienie praedictum Kamienski pro duce et regimentario sibi elegerunt atque modo praedonico tempore noctis in oppidum Rozdol monasteriumque in eadem arce existens summo cum clamore tumultuarie vario cum armorum genere inuaserunt, supradictam gnosam Czerniciowska verbis inhonestis bonam famam eius laedentibus affecerunt, equos et res plurimas ad viginti millia flor. pol. receperunt et inter se dispartiti, sunt, catholicos vt nlem Ioannem Koziarowski, Thomam Iasienski, supradicti gnosi subdapiferi braclaiensis famulos, perfidum Iudaeum Abraham, arendatorem, et pecuniam penes ipsum gnosi subdapiferi braclaiensis nonigentorum flor. pol. receperunt, perfidos Iudaeos Zecola, Aona, Hela, Leob et alios Iudaeos crudeliter modo tyrannico interemerunt, secundis vero euentibus ex prouidentia diuina rudus pater Vrbanus in fugam se ex arce coniecit et hic mortem tyrannicam euasit, eundemque in procinita itineris eorundem complices post distantiam ab oppido Rozdol tribus milliaribus circa molendina, Troszeniecki dicta, intere-

merunt et corpus ipsius, nescitur quo, fecerunt, ad ecclesiam fores exsecarunt, res omnes ecclesiasticas tu.n nobilium et oppidanorum propter securitatem seruatas receperunt et inter se dispartiti sunt, oppidum Rozdol combusserunt et templum spoliauerunt, violentias perpetrarunt et sunt prolapsi.

Datum Lublini feria secunda post dominicam Iubilae a. D. millesimo sexcentesimo quadragésimo nono.

(*Ind. rel. castr. Zydaczou. a. 1619—50, t. 10, p. 360—2*).

IV.

Скарга Я. М. Даниловича проти селян з Торського за нахід на червоногородський замок та проти селян з Шиповець і Шершеньовець за нахід на Іванс. 10 н. ст. мая 1649.

[E] Feria secunda post dominicam Rogationum 1649 Andreas Brzozowski nomine magci Ioannis Nicolai a Zurow Daniłowicz contra laboriosos: Petros watach als pulkownik, Iwan Koleczyk, Chmielowskiego zięć, Iwan Perdymunka, Chariton Stadnik, Mikita Popow, Czerniak Chmielowskiego syn, Cap Danilo Pohrebneho zięć, Boraduch, Danilo Capow, Suryń Tymko, Madziara Olexa, Stephan Fedorkow zyn (sic!) sam Hawrysz, Mielnik Onysko, Fedor Mokrzyckiego, Iakim Hobszyn, Kundrat Zuczek, Iakow Holodowicz, Proe Luzny, Maxim Plaksiwy cum filio, Kost Olexin, Tymko Kratniow, Iwan Ihnatow, Wandziura, Zaprzywoda, Iwan Dryszew, Semian et Wasil Hrynkowiczowięt — de villa Torskie gnoscie Zophiae, olim gnosi Bartholomej Golynski consortis relictæ viduae, subditos et totam communitatem præfatae villa protestationem fecit in eo, — quia sub interregno ausi sunt superuenire in sortalitiū oppidi Czerwonogrodiensis ibidemque res recipere et spoliare.

Так сама скарга на цілу грохаду Шиповець і Шершенківцеві підданих Стефана Вітковського за нахід на Іванс. quia ipsi sub interregno ausi sunt facta mutua inter se et alios vicinos subditos cointelligentia superuenire in villam Iwanie ibidemque, chlopa na imie Hładysza zabiwszy, rebus magcum thesaurarium regni et subditos eius priuarunt.

(*Ind. real. castr. Zydzcow. a. 1649-50, t. 40, p. 352-3*).

ЗМІСТ.

	Стор.
I. Ухвала соймику в Белзі 15 н. ст. червня 1648 .	1
II. Ухвала соймику в Галичі 17 н. ст. червня 1648 .	8
III. Скржиньський подає уйївських черниців за польову шкоду. 17 н. ст. червня 1648	15
IV. Ухвала соймику в Судовій Вишні з інструкцією послан на конвокацію 25 н. ст. червня 1648 .	35
V. Ухвала шляхти землі Перемишльської і Сяницької на соймику в Судовій Вишні 25 н. ст. червня 1648	30
VI. Кармеліт Лютемекий подає селян із Лубин за побитє і погрози. 8 н. ст. липня 1648	34
VII. Лист Самуїла Кушевича зі Львова до Варшави про сучасні події. 8 н. ст. липня 1648 . . .	35
VIII. Лист Самуїла Кушевича зі Львова до Варшави про сучасні події. 13 н. ст. липня 1648 . . .	38
IX. Лист Самуїла Кушевича зі Львова до Варшави про сучасні події. 22 н. ст. липня 1649 . . .	40
X. Лист Самуїла Кушевича зі Львова до Варшави про сучасні події. 30 н. ст. липня 1648 . . .	42
XI. Скарга Вишочанських на селян зі Стужиці, Поляни, Руського і ин. за напад на двір в Борині; додучений акт слідства і засуду підманих. 6 н. ст. серпня 1648	45
XII. Лист Самуїла Кушевича зі Львова до Варшави про сучасні події. 13 н. ст. серпня 1648 .	54

XIII. Постанова львівських естаній, аби ніхто не покидав міста. 17 або 18 н. ст. серпня 1648	58
I. *) Ухвала галицького соймика 20 н. ст. серпня 1649 р.	343
XIV. Мартин Садовський і тов. подають міщан з Книгинич за напад і побиття. 26 н. ст. серпня 1648	59
XV. Лист Самуїла Кушевича зі Львова до Варшави про сучасні події. 26 н. ст. серпня 1648	61
XVI. Універсал Яна Тодорика Потоцького до шляхти Галицької землі а зазивом збиратись до нього проти селян-бунтівників. 28 н. ст. серпня 1648	63
XVII. Лист Самуїла Кушевича зі Львова до Варшави про сучасні події. 3 н. ст. вересня 1648	64
XVIII. Лист Самуїла Кушевича зі Львова до Варшави про сучасні події. 7 н. ст. вересня 1648	65
XIX. Кс. Ляховський поклав рани, що йому чинили селяни зі Сільци. 7 н. ст. вересня 1648	67
XX. Свідство в справі нападу сілецьких селян на втікачів з Луцка і ограблення їх та засуд підданого Костя Івановича зі Сільци. 7, 11 і 12 н. ст. вересня 1648	67
XXI. Ухвала соймику в Белзі 12 н. ст. вересня 1648	72
XXII. Ухвала соймику в Судовій Вишні 14 н. ст. вересня 1648	78
XXIII. Лист Самуїла Кушевича зі Львова до Варшави про сучасні події. 17 н. ст. вересня 1648	84
XXIV. Лист Самуїла Кушевича зі Львова до Варшави про сучасні події. 25 н. ст. вересня 1648	86
XXV. Лист Самуїла Кушевича зі Львова до Варшави про сучасні події. 4 н. ст. жовтня 1648	89
XXVI. Універсал Матія Лубенського до шляхти Сяницької землі 14 н. ст. жовтня 1648	92
XXVII. Ухвала з'їзду шляхти Сяницької землі. 20 н. ст. жовтня 1648	94
XXVIII. Облога Львова 1648 р., описана Сахуїлом Кушевичом (без дати).	
XXIX. Окуп міста Львова Хмельницькому 1648 р.	108
XXX. Лист Самуїла Кушевича зі Львова до батька у Кракові. 3 н. ст. листопада 1648	122

XXXI. Реляція Яна Убальдіні, львівського радника, про существованє Зубрі та Сихова. 16 н. ст. падоля- ста 1648	124
XXXII. Лист Самуїла Кушевича зі Львова про сучасні події. В падолисті 1648	125
XXXIII. Універсал Яна Казимира до підданих, аби за- перестати бунтів. 12 н. ст. грудня 1648	128
XXXIV. Ухвала соймику в Череминцї й інструкція постан- на коронацію 15 н. ст. грудня 1648	129
XXXV. Універсал Андрея Фірлея до війська, аби висту- пило на євобільників. 19 н. ст. грудня 1648 . . .	141
XXXVI. Ухвала соймику в Белзі. 22 н. ст. грудня 1648 .	142
XXXVII. Анна Козловська позиває селян зі Смереківця й ин. за напад на двір в Гуминесах. 23 н. ст. гру- дич 1648	147
XXXVIII. Універсал Миколая Остроюга до підданих, аби заперестали бунтів. 25 н. ст. грудня 1648 . . .	148
XXXIX. Уривок соймовигової ухвали в Галичі 4 н. ст. січня 1649	150
XL. Признанє селянина Амброжика з Живачова. 25 н. ст. січня 1649	152
XLI. Признанє селянина Андрія з Губина, бунтівника. 9 н. ст. січня 1649	153
XLII. Скарга Яблошовських і Грабовецького на шляхти- чів-Русинів, що брали участь в бунтах. 12 н. ст. січня 1649	155
XLIII. Якуб Билобоцкий подає селян із Перегоровська за грабованє. 14 н. ст. січня 1649	156
XLIV. Адам Збиковский подає селян із Хмільна за рабу- нок. 14 н. ст. січня 1649	156
XLV. Андрей Щавінський подає селян з Сулимова за напад і грабованє. 18 н. ст. січня 1649 . . .	157
XLVI. Анзельм Робаши подає селян з Городилович й Уль- гівка за знищенє двора. 20 н. ст. січня 1649 .	157
XLVII. Фльорин Мірецкий подає селян з Гребенова за ви- руб ліса в Селисках. 20 н. ст. січня 1649 . .	158
XLVIII. Анна Островська подає селян з Хотинця за напад на двір. 22 н. ст. січня 1649	159
XLIX. Справа міщан з Руської Рави проти селян з Верхраты за напад. 26 н. ст. січня, 12 квітня, 20 мая 1649	160

- L. Забите Теофілі РжиMOVEDCOЇ селянинами з Грабівки, Сівки, калузькими міщанами Мостиск, Шіла, Кадовського 28 н. ст. січня 1649 167
- LI. Пона, Жид з Тиньська, подає Симона Івашковича, міщани з Горая і селян зі Зволі за побиття й ограбоване. 29 н. ст. січня 1649 168
- LII. Універсал королі до Миколая Зацьвіліховського, аби опустив Перемишль. 30 н. ст. січня 1649 171
- LIII. Сьвержховецький подає селян з Довгого і Берліг за те, що знищили його двір і забили його жінку Аниу і Аниу Куровску. 3 н. ст. лютого 1649 172
- LIV. Войцех Сваричовський подає міщан з Калуша і селян того ж Долинського повіту за бунти в осені 1648 р. 8 н. ст. лютого 1649 176
- LV. Універсал Яна Казимира до підданих, аби заперестали бунтів. 8 н. ст. лютого 1649 182
- LVI. Андрій Клуковський скаржить ся на селян з Юрова за грабоване в Горюдку. 9 н. ст. лютого 1649 183
- LVII. Петро Студзинецький подає селян з Медухи й Семішовець (Семіковець?) за зруйноване майна й убійство в Медусі. 9 н. ст. лютого 1649 184
- LVIII. Ал. Курдяновський подає пона з Жуківа селян і міщан з Бортник за знищене його двора. 9 н. ст. лютого 1649 184
- LIX. Реляція возного про убить Мартина Бабцекого калузькими міщанами. 16 н. ст. лютого 1649 185
- LX. Кс. Хризостом Янецкий подає рогатинських міщан за напад на костел. 25 н. ст. лютого 1649 186
- LXI. Зофія Глобошка подає селян з Камінки за спаленє двора в Руді. 25 н. ст. лютого 1649 188
- LXII. Валеріян Жардецький подає селян з Білих і Чорних Остай і ин. за спустошенє і спаленє його двора. 2 н. ст. марта 1649 189
- LXIII. Ухвала сеймику в Судовий Вишній 3 н. ст. марта 1649 190
- LXIV. Станіслав Ржечиовський скаржить ся на лисецьких міщан за напад на замок у Заболотші. 4 н. ст. марта 1649 193
- LXV. Ян Суходольський скаржить ся на селян з Комотоп і Василівець за спаленє двора в Жухові 5 н. ст. марта 1649 196

LXVI. Ухвала соймику в Белзі 8 н. ст. марта 1649	197
LXVII. Жаліє Юрія Конєцкого на міщан зі Стусова, селян з Варваринець, Ріадвян і Дарахова за грабування. 8 н. ст. марта 1649	199
LXVIII. Анна Злочевська подає міщан з Товстого, селян з Борюк, Новосілки й ин. за спустошенє дібр. 10 н. ст. марта 1649	201
LXIX. Ян Чарнецький подає теребовельських міщан за спустошенє його двора. 10 н. ст. марта 1649	201
II. *) Анна Коаловська скаржить ся на голешівських і молодичевських селян за забитє ясцара Вільжиньського в Млинниках. 11 н. ст. марта 1649	247
LXX. Жаліє Александра Збигальського на селян з Ричиці і Гутина за спаленє його двора в Зерниках. 11. н. ст. марта 1649	203
LXXI. Ян Чарнецький подає міщан з Хорюсткова за пограбування його двора в Говиліві. 12 н. ст. марта 1649	204
LXXII. Ухвала соймику в Галичі 14 н. ст. марта 1649	205
LXXIII. Матій Злотникович скаржить ся на Березовських за грабування. 15 н. ст. марта 1649	211
LXXIV. Засуд інфамії і баніції над шляхтичами - Русинами за їх участь в бунтах. 15 н. ст. марта 1649	212
LXXV. Станіслав Баранецкий подає заболотівських селян за напад на Крехівці. 16 н. ст. марта 1649	213
LXXVI. Самуель Понятовский подає калуських міщан і селян калуського та долиньського староства за бунти в осені 1648 р. 16 н. ст. марта 1649	214
LXXVII. Брати Голіньські скаржати ся на пона з Грабівки, калуських міщан і ин. селян за спаленє їх дворів в Голині і Сівці. 17 н. ст. марта 1649	219
LXXVIII. Александер Бидловский подає волоківських селян за спустошенє його двора. 17 н. ст. марта 1649	219
LXXIX. Реляція воєного про те, що війсьکو побилу людей у Заболотіві. 17 н. ст. марта 1649	220
LXXX. Дрогобицькі міщане-Поляки оскаржують Русинів за їх адуку з Козаками. 18 н. ст. марта 1649	220

- LXXXI. М. Рачинський жалість ся на теребовельських міщан за напад на його двір. 18 н. ст. марта 1649 223
- LXXXII. Ян Пикарський подає міщан з Теремовлі й селян з Коровинки за те, що забили його брата Юрія 20 н. ст. марта 1649 223
- LXXXIII. Самуїл Дубравський подає Грегора і Петра Угериницьких та бабинських селян за те, що убили Симеона Рожнитовського. 20 н. ст. марта 1649 225
- LXXXIV. Павло Осмольський подає селян із Тонетилуга за забранє його товару. 23 н. ст. марта 1649 228
- LXXXV. Скарга Габрієля Замеховського на хороєтківських міщан, косівських, підгайчицьких і ин. селян за напад на козел у Яноні. 23 н. ст. марта 1649 229
- LXXXVI. Габрієль Замеховський подає Гаврила Семигиновського за зраду будаївського замку. 23 н. ст. марта 1649 231
- LXXXVII. Роздільські міщане і шляхта позивають рогатинських міщан за напад на місто. 7 н. ст. квітня 1649 232
- LXXXVIII. Юрій Блажовський жалість ся на ланських міщан підгайчицьких і кобильовоцьких селян за знищенє його двора в Довгім. 10 н. ст. квітня 1649 235
- LXXXIX. Сланковський і Пещаржевський подають селян зі Смухова і Любші на грабованє. 12 н. ст. квітня 1649 236
- XC. Александер Рашовський подає калузьких міщан, селян з Пікла, Довгого та Сорюки за спаленє двора в Котитичах. 12 н. ст. квітня 1649 237
- XCI. Григорій Пржилуєський подає калузьких міщан і селян того повіта за спаленє замку в Студініці й иньші кривди. 13 н. ст. квітня 1649 237
- XCII. Скарга Вишньовського на тих самих за знищенє замку в Перегінську. 13 н. ст. квітня 1649 238
- XCIII. Скарга на грабовецького пона, калузьких міщан мостиських, копанецьких і ин. селян за знищенє двора у Зборі. 18 н. ст. квітня 1649 239
- XCIV. Скарга Скоповського на селян з Уїду, Юнашкова, Куничок (Кунич) і ин. за спустошенє в Обельниці. 16 н. ст. квітня 1649 239
- XCv. Скарга на жидачівських міщан за пограбленє замка. 16 н. ст. квітня 1649 240

- XCVI. Александер Соколовський скаржить ся на селян Буковини, Вікенч, Молотова, Димидова за грабування. 16 н. ст. квітня 1649 241
- XCVII. Яшовський і Страдомський подає селян калузького староства і зі Синца за напад на Суходіл, Креховичі й Долину. 17 н. ст. квітня 1649 241
- XCVIII. Скарга Сваричовського й Височаньського на селян з Високих Вишень (?) за грабування. 19. н. ст. квітня 1649 246
- XCIX. Скарга Якуба Пржездавського на калузьких міщан, селян калузького й долиньського староства за знищення костела в Долині. 19 н. ст. квітня 1649 246
- C. Зофія Хризоніона подає теремовельських міщан за знищення її двора. 20 н. ст. квітня 1649 247
- CI. Скарга Крижштофа Космідера на янівських міщан, яєнінських, лозинських і крехівських селян за спустошення двора. 20 н. ст. квітня 1649 248
- CII. Юрій Концкський жаліється на селян Соснова й Соколова за спустошення двора у Соснові. 21 н. ст. квітня 1649 249
- CIII. Журівські міщани скаржать ся на селян Явча, Васючина за пограбування замку в Журові. 21 н. ст. квітня 1649 250
- CIV. Войцех Мясковський подає глинянських міщан за знищення жєнівського замку. 22 н. ст. квітня 1649 251
- CV. Катерина Йєїньска позиває калузьких міщан, попа з Грабівки й нивних селян за спалення двора в Підгірках. 22 н. ст. квітня 1649 252
- CVI. Анна Гостомєжа подає журавницьких селян за знищення двора. 26 н. ст. квітня 1649 253
- CVII. Засуд інфамії на чайківських шляхтичів за спустошення двора Білоскурських. 26 н. ст. квітня 1649 254
- CVIII. Скарга на селян з Руди за спустошення двора. 26 н. ст. квітня 1649 256
- III. *) Позов на підкаменських і квітчинських міщан за нахід на Роділ. 26 н. ст. квітня 1649 348

	Стор.
CIX. Скарга на селян з Білого Потока і Бичковець за зграбоване. 28 н. ст. квітня 1649	256
CX. Скарга Миколая Зерийцького на селян з Тарнавки за грабоване. 28 н. ст. квітня 1649	257
CXI. Федір Березовський подає голисеських селян за розбій. 29 н. ст. квітня 1649	258
CXII. Скарга Петра Мішовського на селян з Вербіжа, Гонятич, Черкас і Кагуєва за напад на вербівк- ський двір. 30 н. ст. квітня 1649	258
CXIII. Войцях Мешковський подає селян з Підгайчик і Турки за напад і грабоване. 4 н. ст. мая 1649	260
CXIV. Лист Яна Кизиміра з зброєюю силувати Жидів до руської віри. 5 н. ст. мая 1649	261
CXV. Скарга на селян з Синклосів за спустошене двора в Первятичах. 5 н. ст. 1649	262
CXVI. Александер Яблоньський подає міщан з Делитина, Добрутова, Товмача, селян із Ланчина, Пядики. Раківця за грабоване. 6 н. ст. мая 1649	263
CXVII. Томаш Скоповський подає конашківських селян за те, що не хотіли піддати забраних йому річей. 7 н. ст. мая 1649	264
CXVIII. Скарга на селян з Сіхович за спустошене двора в Ла- сконі. 7 н. ст. мая 1649	265
CXIX. Александер Ржецицький подає кийницьких міщан, селян з Горюдища, Липок, Боринич, Острова, Боринич, Молодиньча за напад на двір у Бо- риничах і забите батьки. 10 н. ст. мая 1649	265
XCX. Скарга Миколая Даниловича проти селян з Балич, Сулитич за нахід на Сулитичі, проти селян з Товстого, Лисовець, Голочиниць за напад на червоногородський замок. 10 н. ст. мая 1649	268
CXXI. Позов на роздільських міщан, що видали такошній замок в руки Татарам. 10 н. ст. мая 1649	269
CXXII. Нахід юрівських селян на горюдецький коштел. 10 н. ст. мая 1649	271

IV. *) Скарга Яна М. Данилович проти селян з Торського за нахід на червоногородський замок та проти селян з Шиповець і Шершньовець за нахід на Іване. 10 н. ст. мая 1649	350
CXXXIII. Ке. Станіслав Кумикович подає підгайчицьких селян за знищення костела в Добрилові. 14 н. ст. мая 1649	271
CXXXIV. Позов Андрія Лагодонського на яворівських міщан за грабування. 14 н. ст. мая 1649	272
CXXXV. Скарга Дубравських на селян із Врузького (?) за напад на його сина й слугу. 15 н. ст. мая 1649	274
CXXXVI. Скарга на селян з Тюдева за нахід на двір у Кутах. 15 н. ст. мая 1649	274
CXXXVII. Скарга на селян з Колодівки, Довгової, Середньої, Луки й ин. за нахід на двір у Колодівці і замок у Луці. 15 н. ст. мая 1649	275
CXXXVIII. Самуель Полановський подає мошківських, савчинських і завишнянських селян за нахід на двір у Ємткові. 17 н. ст. мая 1649	277
CXXXIX. Скарга на селян з Манастирчан, Крички, Порюгів, Яблінки за знищення двора у Струпкові. 17 н. ст. мая 1649	278
CXXXX. Скарга на міщан з Заболотова, селян з Туглукова, Оленкова, Любковець Димидча й ин. за нахід на замок в Городенці. 17 н. ст. мая 1649	279
CXXXXI. Зування Новосельська жалість ся на Андрія Струтинського, Федора Мединського, київницьких і новоселецьких селян за забиті її чоловіка. 19 н. ст. мая 1649	280
CXXXXII. Ян Поповський жалість ся на млятинських селян за напад і убийство. 20 н. ст. мая 1649	282
CXXXXIII. Юрій Заремба подає хотинських селян за пограбування його добра. 20 н. ст. мая 1649	284
CXXXXIV. Скарга на будаанівських міщан за те, що убили Юрія Семигінювського. 20 н. ст. мая 1649	285
CXXXXV. Скарга Павла Осмольського на Яна Тарновського за наїзд його підданих, городецьких міщан на Варівці. 22 н. ст. мая 1649	286

*) В Додатку.

- CXXXVI.** Скарга на Івана Конієського, селян з Липиці і Славутина за спустошене замка у Сериках. 22 н. ст. мая 1649 287
- CXXXVII.** Самуель Цебровський подає східницьких селян за знищене його двора. 22 н. ст. мая 1649 288
- CXXXVIII.** Григорій Братковський скаржить ся на єулітницьких селян за спустошене двора. 26 н. ст. мая 1649 290
- CXXXIX.** Кс. Григорій Бальський подає селян з Ільковець, Скоморохів і нм. сокальських міщан за напад на костел у Сокалі. 26 н. ст. мая 1649 291
- CXL.** Петронеля Вількова скаржить ся на соколівських і соснівських селян за знищене її замка. 27 н. ст. мая 1649 292
- CXLI.** Скарга Павла Лубенського на понів з Дроздович, Мальнич, Каменобродів за те, що рквібрали його добуток. 28 н. ст. мая 1649 293
- CXLII.** Позов Анни Яблоновської на селян Сваричова, Рівні, Топільська за участь у наході на замок у Перегінську. 29 н. ст. мая 1649 294
- CXLIII.** Універсал Станіслава Панського, поборця Галицької землі з заавом складати податки. 29 н. ст. мая 1649 295
- CXLIV.** Кс. Ян Грохольський подає теребовельських міщан за спустошене костела 29 н. ст. мая 1649 296
- CXLV.** Універсал комісарів Бельської землі назначає день на збори соймка. 29 н. ст. мая 1649 298
- CXLVI.** Кс. Станіслав Трускулявський подає томницьких міщан за напад на палагницький замок і костел у Товмачи. 31 н. ст. мая 1649 300
- CXLVII.** Скарга на селян з Медниї и Темеровець за забите Рафаля Бельського. 1 н. ст. червня 1649 301
- CXLVIII.** Станіслав Беліцкий подає теребовельських міщан за шкоди в Підгайчиках. 1 н. ст. червня 1649 302
- CXLIX.** Той самий подає лисівських міщан, підгайницьких і кобиловольських селян за шкоди. 1 н. ст. червня 1649 303
- CL.** Фелікс Ясінський подає селян з Грабінки, Завоя, Рипинки, Вістової, Підмихайля, Угринава, шляхтичів Бережинських за нахід на бережинський замок. 4 н. ст. червня 1649. 304

- CLI. Катерина Лацова подає селян із Верхрати, Круця, Брусна, Лосниця, Жиравець, Мазилів за грабоване у Фльоряномі, Наролі й ин. 9 н. ст. червня 1649 308
- CLII. Скарга на селян з Лукавця за спустошене двора Концкого в Руді. 9 н. ст. червня 1649 . . . 311
- CLIII. Станіслав Ліпницький жалієть ся на шляхтичів Вуснів Вітвицьких за розбивання. 10 н. ст. червня 1649 311
- CLIV. Ухвала соймника в Белі 11 н. ст. червня 1649 . . 312
- CLV. Ян Ліпський подає селян з Жиравець, Любичі, Верхрати, Тенетиск, Любелі, Брусна, Круця, Персорецька за нахід на Ліпсько, Белзець, Ліпс. 12 н. ст. червня 1649 317
- CLVI. Конфесати Грицька Турчиняка зі Зборова. 18 н. ст. червня 1649 332
- CLVII. Скарга Стамеровського на рогатинських міщан за нахід на Середії Серики. 18 н. ст. червня 1649 . 336
- CLVIII. Скарга Лоховського на селян з Воскресинець і Угерничок за грабоване в Воскресинцях. 21 н. ст. червня 1649 337
- CLIX. Скарга кс. Палюшкевича на селян з Гребенного за нахід на костел у Раві. 21 н. ст. червня 1649 . 337
- CLX. Скарга Швиона Лемарчика на сокальського міщанина Петра Вореницю за грабоване костела. 21 н. ст. червня 1649 338
- CLXI. Скарга Личковскої на молодинецьких селян за убійство і грабоване. 22 н. ст. червня 1649 . . 339
- CLXII. Скарга Мельхіора Павловича, долиньського міщанина, на рахиських селян за те, що його напали й пограбили. 22 н. ст. червня 1869 . . . 339
- CLXIII. Скарга Юрій Гошовського, долиньського міщанина, на селян Велдіжа і Долина за побите й пограбоване. 22 н. ст. червня 1649 340
- CLXIV. Скарга Станіслава Росцішевського на селян Пруся, Верхрати, Тенетиск. 23 н. ст. червня 1649 . . 340
- CLXV. Скарга Софії Тарнавскої на селян із Кривці на спаленє її двора. 30 н. ст. червня 1649 . . . 341

ПОКАЗЧИК ГЕОГРАФІЧНИХ ІМЕН.

(Слова в скобках означають нижній політичний округ; м. — місто; с. — село;
р. — ріка).

Александриня м. 35.
Азия 44.
Аниун 56.
Атени 55.
Бабин с. (Калущ). 226, 227.
Бабинці, передм. в Рогатині
186, 188.
Баличі с. (Стр.) 268.
Бар м. 37, 57, 62, 66.
Баранів с. (Буч.) 10.
Бедриківці с. (Заліщ.) 155.
Безбороди с. (Золоч.) 283.
Бела м. 1 2, 5, 7, 72, 75,
76, 77, 146, 147, 199, 298, 299,
312, 314, 316, 317.
Белзець, м. 74, 164, 298, 312,
317, 331.
Белзке воєводство 1, 2, 4,
5, 6, 7, 8, 72, 73, 74, 75, 76, 77,
144, 161, 162, 164, 166, 178, 197,
312, 314, 315, 323, 324.
Бенева с. (Підг.) 46, 52, 53.
Бережиня с. (Жид.) 241,
(Калущ) 304, 306.
Березів Долішній с. (Колон.)
211.
Береска с. (Ліско) 46, 52.
Берлоги с. (Калущ) 173, 177,
215, 216, 237, 238, 242.

Бережиня с. (Жид.) 232.
Бережці 5.
Бережівці с. (Бібр.) 267.
Березиня с. (Заліщ.) 154, 155.
Берочи 80.
Бершадя м. 35.
Бешадя (Бескиди) 49.
Біла Криниця 43.
Білий Камінь м. 283.
Білий Потік с. (Чорт.) 257.
Білі Остари с. (Надв.) 190.
Білогород м. 39, 41.
Бірча м. 190.
Бирове с. 51.
Бичківці с. (Чорт.) 257.
Бишів с. (Підг.) 10.
Бог ріка 35.
Богородичин с. (Товк.) 185.
Богущинці 94.
Бориничі с. (Бібр.) 266, 267,
268.
Борки с. (Скалат) 201.
Борина м. 49, 51, 52.
Ботелька с. (Тур.) 49.
Ботля с. (Тур.) 49.
Братківці с. (Станіславів).
207.
Брацлавське воєводство 182,
206.

Брусно с. (Цішан.) 309, 322.
 Бруховичі с. (Львів) 96.
 Буг, ріка 283.
 Будванів м. 285, 286.
 Будванівський замок 230,
 231, 232.
 Букачина с. (Бібр.) 241.
 Буське воєводство 74.
 Буська земля 74.
 Валява с. (Перев.) 80.
 Варваринці с. (Тереб.) 200.
 Варів с. 228.
 Варівці с. 287.
 Варшава 8, 35, 40, 42, 54,
 62, 64, 65, 84, 85, 92, 93, 103,
 105, 123, 126, 127, 129, 262.
 Василівці с. (Сок.) 196.
 Васюччи с. (Рогат.) 250.
 Велдїж с. (Дол.) 178, 181,
 218, 259, 340.
 Велесини с. 10.
 Вербіж с. (Руд.) 258.
 Верхрата с. (Рава) 158, 160,
 162, 163, 166, 308, 320, 341.
 Верхівка 35.
 Вікно с. (Городен.) 279.
 Викава р. 86.
 Викачі с. 241.
 Вишниця м. 39.
 Вистова с. (Калуш) 177, 305.
 Високий замок (Львів) 99,
 100, 104.
 Висла р. 103.
 Висоцько Долішні с. (Тур.) 49.
 Високі Вишні (?) с. 246.
 Вишатичі с. (Пер.) 32.
 Вишневець м. 41.
 Вовча гора (Львів) 97.
 Волинь 65, 171, 172.
 Волинське воєводство 25.
 Волове с. 51.
 Володинир м. 65.
 Волосате с. (Тур.) 46, 49,
 50, 51, 53.
 Волосів с. (Надв.) 220, 284.
 Волющина 63.
 Воля Ножнівська с. 273.
 Воскресинці с. (Болон.) 10,
 250, 337.

Врузьке с. 274.
 Вскова 109.
 Гадзківці с. (Гусат.) 11.
 Галич м. 8, 10, 12, 13, 14,
 15, 151, 205, 208, 211, 277, 295,
 344, 346.
 Галицька земля 63, 64, 205,
 207, 211, 313, 344, 345, 346.
 Галицький повіт 295, 346.
 Гвоздець м. 64.
 Глянини м. 9, 37, 54, 62,
 64, 84, 251, 333, 335.
 Глущків с. (Городен.) 10.
 Гнилиця (Gnoynica) с.
 (Явор.) 273.
 Говилів (Гусат.) с. 204.
 Голешів с. (Жидач.) 347.
 Голінь с. (Калуш) 212, 219,
 258.
 Головчинці с. (Зал.) 269.
 Гомятичі с. (Руд.) 258.
 Городельське воєводство 74.
 Городенка с. 280.
 Городиловичі с. (Сок.) 158.
 Городище с. (Бібр.) 266.
 Городок м. 42, 128, 183.
 Городок с. 271.
 Городок Бедрихів м. 287.
 Грабів с. (Дол.) 179, 218.
 Грабовець с. (Стр.) 156.
 Грабовецьке воєводство 74.
 Грабівка с. (Калуш) 167,
 168, 177, 215, 216, 217, 219,
 237, 239, 252, 304, 305, 366,
 308.
 Гребенів, Гребенне с. (Рава)
 153, 338, 340.
 Греція 56.
 Гринівка с. (Богор.) 207.
 Гринівка с. (Тереб.) 230.
 Гринів с. 10.
 Грушів с. (Явор.) 160.
 Губин с. (Буч.) 153, 154.
 Гушніска с. 148.
 Гусатини м. 229.
 Іданьск м. 103, 109.
 Ігорай м. 5, 11, 169, 170.
 Дараків с. (Тереб.) 200.

Дебеславці с. (Кол.) 10.
 Десятин м. 263.
 Деширів с. (Бібр.) 241.
 Дідич с. 178, 218.
 Дядьова с. (Турка) 50, 52.
 Днікі поля 36, 38, 55.
 Днявче с. (Свят.) 279.
 Дніпро р. 38, 41.
 Дністер р. 55, 63, 152, 153.
 Добрилім м. 272.
 Добровичі с. (Яросл.) 141,
 142.
 Добровляни с. (Кал.) 177.
 Добровль м. 100.
 Добротів м. 263.
 Довга Дозішня с. (Калум)
 276.
 Довге с. (Калум) 173, 174,
 175, 177, 214, 216, 219, 230,
 235, 237, 238 і 252.
 Довгова с. 276.
 Долина м. 244, 245.
 Долиотів с. (Калум) 10, 206.
 Дришів с. (Береж.) 10.
 Дрогобич м. 221, 222.
 Дроздовичі с. (Городок) 293.
 Дуба с. (Калум) 178, 218.
 Дубно с. (Ланц) 42.
 Дунай м. 335.
 Жешів с. (Перемишляни) 251.
 Живачів с. (Городен.) 162.
 Живець м. 46.
 Жидачів м. 34, 40, 240, 291.
 Жиравці, Журавці с. (Рава)
 310, 318.
 Жнигород м. 16.
 Жовків м. 127, 283.
 Живті Води 207.
 Жуків с. (Городен.) 10, 185,
 — (Цішан.) 321.
 Жукотин с. (Колон.) 10.
 Жули м. 5.
 Журавники с. (Льв.) 253.
 Журавці = Жиравці.
 Журів м. 16, 241, 250.
 Жухів с. (Rzuchow) (Ланц.)
 196.
 Заболотів м. 195, 196, 213,
 220, 279.

Завій (Луків) с. (Калум)
 216, 242, 305, 307.
 Завишня с. (Сокаль) 278,
 291.
 Загірє с. (Калум) 306.
 Закрівче с. (Тови.) 10.
 Залуква с. (Стан.) 150.
 Залуче с. (Кол.) 10.
 Заность м. 96, 105, 106, 125,
 126, 127, 173, 183, 189, 242,
 262, 309, 310, 316, 318.
 Занулиці с. (Кол.) 10.
 Запороже 38, 39, 65, 123.
 Зарванія с. (Підг.) 153.
 Заслав 57.
 Збій с. 46, 50, 51, 53.
 Збір с. (Калум) 239.
 Збойска с. (Львів) 97.
 Зборів м. 333.
 Зволя с. 169, 170.
 Зелена с. (Скал.) 201.
 Зерники с. 204.
 Зубря с. (Львів) 125.
 Іванс с. (Заліч.) 351.
 Ілея с. (Долина) 179, 218.
 Ільковичі (Ільківці) с. (Со-
 каль) 291.
 Ісаків с. (Городен.) 152, 135.
 Магуїв с. (Руд.) 258.
 Кадовне с. (Калум) 168,
 177, 215, 216, 219, 237, 238,
 241, 244.
 Кадлубиска с. 310.
 Каліське воеводство 20.
 Каненоброди с. (Город.) 293.
 Камінка с. (Рава) 256.
 Камінка Стрункова м. 65,
 67, 85.
 Камінки м. (Колон.) 185, 189.
 Камінне село (Надв.) 10.
 Камінь с. (Калум) 168, 177,
 215, 216, 217, 238, 239.
 Камінець Подільський, м.
 37, 62, 84, 88, 105.
 Карків 5, 143, 144, 197,
 Карпати 46, 51, 92, 148.
 Калум м. 11, 168, 177, 185,
 186, 212, 213, 217, 219, 237, .

- 238, 239, 241, 246, 252, 294,
306, 307, 308.
Клебань 35, 86.
Кленбарк 46, 52.
Книгиничі м. 59, 60, 266,
281, 348.
Княвільське с. (Калуш) 178,
218.
Кобыловолоки (Тереб.) 235,
304.
Кодак 23.
Коханивка с. (Явор.) 273.
Колодів с. (Стан.) 275, 276.
Колошні м. 10, 150.
Колошійський повіт 205, 205,
346.
Колюхів с. 279.
Конарио в. 128, 348.
Конотопи с. (Сокаль) 196.
Константинів м. 43, 57, 86, 87.
Константинопіль 61, 64.
Кончаки с. (Станіс.) 10.
Копань с. (Калуш) 177, 214,
216, 217, 219, 237, 238, 239,
241, 252, 306.
Корець м. 57.
Корнів с. (Горохен.) 152.
Коровинка с. (Тереб.) 224.
Королівщина с. 10, 207.
Косів с. (Чорт.) 229.
Косівка с. (Чорт.) 229.
Котятинці с. (Калуш) 237.
Коцуджа с. 170.
Краків м. 91, 122, 124, 172,
183, 205.
Краківське воєводство 96.
Краковець с. (Явор.) 273.
Красна с. (Надв.) 263.
Красне с. (Калуш) 177, 215,
216, 238, 242.
Красник м. 150.
Крехів с. (Жовків) 105, 248.
Крезовичі с. (Дол.) 214, 216,
245.
Кринос с. (Станіслав.) 10.
Криш 41, 55, 61, 87.
Кринські поля 41, 44.
Криниця с. (Дрогоб.) 34.
Кричка с. (Богородч.) 278.

- Кросно м. 32.
Крупець м. 309, 322.
Кукольніки с. (Галпч) 206.
Кулачківці с. (Колож.) 264.
Кунашів с. 152.
Кунички Куничі с. (Рогат.)
240.
Кути с. (Святин) 275.
Ладичини = Ланчин.
Ладичини м. 35.
Ланчин с. (Надв.) 10, 263.
Лагодів с. (Червинський) 15.
Ласків с. 265.
Ласківки (Підгайці) 229.
Лежайск м. 32.
Лежани с. 28.
Лецева (Лецівка) с. (Дол.) 178.
Ломиниця р. 174.
Лине с. 326.
Липиця Долішня с. (Рогат.)
287.
Липовиця с. (Дол.) 179, 246.
Липсько м. 5, 8, 169, 170,
317, 324, 325, 326.
Лисенці с. (Львів) 102.
Лисець (Міцар місто) м. 195,
196, 269, 270.
Лисівці с. (Заліш.) 269.
Лозина с. (Город.) 218.
Лозни с. (Дол.) 179, 218, 340.
Лопнянка с. (Дол.) 179, 246.
Лосинець с. 310.
Лосва с. (Надв.) 218.
Лубиниця с. 317.
Лубня с. 46, 47, 52.
Лука с. 276.
Лукавець с. (Цішанів) 311.
Луків (Завій) с. (Калуш) 216,
242, 305, 307.
Луцьк м. 65, 68, 87.
Львів м. 13, 18, 37, 40, 41,
42, 43, 44, 45, 54, 58, 60, 65, 67,
69, 83, 85, 89, 90, 91, 92, 96, 97,
101, 102, 105, 106, 108, 109,
122, 123, 124, 125, 127, 128,
335, 348.
Львівська земля 16, 19, 20,
28, 30, 31, 42, 54, 79, 120, 139,
190, 191, 192.

Львівські поля 96.
 Львівський замок 341.
 216, 238.
 Любеля м. 321.
 Любича с. 319.
 Любша с. (Жидач.) 236.
 Люблин м. 37, 123, 142, 255,
 270, 273.
 Любківці с. (Свят.) 279.
 Люта с. 51.
 Лубани (Лубина) с. (Льв.) 34.
 Ляшки с. (Бібр.) 266.
 Мазилів с. 310.
 Майдан с. (Калуш) 305.
 Максимівка с. (Калуш) 178,
 218.
 Мальчиці с. (Город.) 292.
 Манастирєць с. 274.
 Манастирчани с. (Богород.)
 278.
 Махиівка 43.
 Медика м. (Перев.) 32, 78.
 Медина с. (Кал.) 301, 302.
 Медуха с. (Стан.) 184.
 Межибоже 44, 57, 63.
 Межиріччє м. 57.
 Милитин с. (Кам.) 283.
 Мислів с. (Калуш) 216.
 Млиніска (Młyniska) с. (Жидач.) 347.
 Могильники с. (Тереб.) 10.
 Молодиньче с. (Жидач.) 266,
 339, 347.
 Молдавсько с. (Тур.) 49.
 Молотів с. (Бібр.) 241.
 Мостиска с. (Калуш) 168,
 177, 216, 219, 238, 239.
 Мостиска м. 80, 141.
 Мошків с. (Сок.) 277.
 Нарош м. 309, 310.
 Насічне с. (Ліс.) 51.
 Неаполь м. 56.
 Неблів с. (Калуш) 177, 215,
 216, 242.
 Назавнів с. (Надв.) 10, 207.
 Невирів м. 40.
 Нестервар (Тульчин) м.
 33, 36.

Нова Галиція = Рахня.
 Новиця с. (Калуш) 10, 177,
 206, 216, 217, 238, 307.
 Новоселиця с. (Долина) 181,
 246.
 Новосельці с. (Бібр.) 281,
 282.
 Новосілки с. (Скал.) 201.
 Новошани с. (Дол.) 178, 218.
 Нягрии с. (Дол.) 178, 218.
 Обельниця с. (Рогат.) 239,
 240, 264.
 Обертин м. 152.
 Озарів 171.
 Озерна (Зол.) 335.
 Олешків с. (Свят.) 279.
 Олешів м. 152.
 Олика м. 65.
 Ольховець с. (Городем.) 10.
 Опатів м. 169, 171.
 Оршківці с. (Гусят.) 11.
 Острів с. (Бібр.) 266, 348.
 Остріг 20, 57, 169, 238, 294.
 Палагичі с. (Стан.) 152, 300.
 Пацків с. (Калуш) 178, 218.
 Псари с. (Рог.) 60.
 Перватичі с. (Сок.) 262.
 Перетинсько с. (Калуш) 178,
 216, 218, 238, 246, 294.
 Перегорсько с. 156, 323.
 Перешинь м. 18, 29, 32, 33,
 81, 83, 128, 129, 137, 139, 140,
 141, 172.
 Перешняська земля 16, 19, 20,
 28, 29, 30, 31, 33, 78, 80, 129,
 133, 139, 190, 191, 192, 289.
 Перерів с. (Кол.) 10.
 Петранка с. (Калуш) 252,
 306.
 Петрилів (Петриків) 11.
 Підгайчики с. (Теребовля)
 230, 235, 271, 302, 303, 304.
 (Кол.) 260, 264.
 Підгорки с. (Калуш) 252.
 Підгірська земля 92.
 Підвисоке (Городен.) 10.
 Підкамень м. 348, 349.
 Підмихайле с. (Калуш) 177,
 215, 216, 237, 242, 305, 307, 308.

- Підло с. (Калущ) 168, 177,
214, 216, 219, 237, 238, 242.
Пилипський в. 88.
Пилипівський в. 103, 140, 145,
230.
Плавча с. 333.
Плешовичі с. (Переяс.) 20, 31.
Пливе с. (Калущ) 152, 155, 238.
Погорільці с. (Переяслав.)
15.
Поділля 1, 59, 171, 254, 260.
Подільське воєводство 10,
182, 206.
Поліанське воєводство 20.
Покуття 152.
Полонне м. 43, 45, 57.
Поляна с. (Ліск.) 46, 50, 53.
Поворони м. 335.
Попельники с. (Смол.) 10.
Поркалець, Перекалець с.
(Смол.) 201.
Пороги с. (Богород.) 278.
Порудно с. (Явор.) 273.
Потурниця с. (Сок.) 201.
Потелеч м. 158.
Потік м. 10, 152, 173, 206,
295, 302.
Преворск м. 123.
Пролетинино с. 10.
Прукине с. 264.
Прус с. 158.
Пруське воєводство 25.
Пуків с. 10.
Пшеничник с. (Дол.) 178, 218.
Пядики с. (Кол.) 263.
Рава руська м. 12, 25, 160,
162, 163, 338.
Райгород м. 179, 218.
Раковець с. (Богород.) 10,
263.
Рахня с. (Дол.) 246, 330.
Ресняти с. (Калущ) 178, 218.
Рішня с. (Калущ) 177, 180,
294.
Різдвяни с. (Тереб.) 200.
Річниця с. 204.
Рибне с. (Калущ) 242.
Риботичі м. 190.
Рипляк с. (Калущ) 305.

- Рогатин м. 11, 186, 188,
233, 234, 336.
Рожитів с. (Калущ) 178, 181,
216, 218.
Розділ м. 233, 234, 269, 270,
348, 349, 250.
Рошно с. (Калущ) 178, 218.
Руда с. (Рава) 189, 256, 311.
Руське воєводство 5, 8, 15,
20, 21, 37, 49, 78, 85, 128, 129,
133, 149, 190, 205, 221, 230,
244, 289.
Руська земля 30, 35, 43,
243, 249, 290, 293, 283.
Регетів с. (Гор.) 52.
Ринська держава 44, 56.
Робертова пасіка (Львів) 102.
Романівка 11.
Романів м. 5.
Ростоки с. (Ліск.) 46, 49,
51, 53.
Руське с. (Ліск.) 46, 47, 49,
50, 51, 53.
Русь 64, 65, 85, 146.
Савчин с. (Сок.) 278.
Сатанів 87, 335.
Самолуцькі с. (Гусят.) 11.
Сарбів 74, 142, 298.
Сваричів с. (Калущ) 177,
180, 216, 294.
Селища с. 158.
Семитівці с. 184.
Серпки Горішні с. (Гор.) 210.
Семаківці с. 206.
Серпки Середні с. 287, 288,
336.
Середня с. 276.
Сівка с. (Калущ) 167, 168,
177, 214, 216, 219, 237, 238.
Сілець с. (Калінівка Струні-
лова) 67, 68, 69, 71.
Сієно 220.
Сіховичі с. 265.
Сині Води 36, 87, 88.
Сихів с. (Львів) 125.
Скорохи с. (Сокаль) 291.
Славутич с. (Рогат.) 288.
Славки с. (Калущ) 177, 215,
216, 238, 242.

Слобідка Кінравка с. 228.
 Слобода Росіяна с. 190.
 Смерековець с. (Горл.) 148.
 Снитків с. (Сок.) 277, 278.
 Смухів с. (Льв.) 236.
 Сняття м. 10.
 Сокаль м. 65, 338.
 Соколів с. (Підг.) 199, 200,
 249, 292.
 Солинка с. (Ліс.) 50.
 Сороки с. (Калуш) 237.
 Соснів с. (Підг.) 199, 201,
 249, 250, 292.
 Спас' с. (Калуш) 242.
 Спиклоси — Шпиклоси.
 Старавичі с. 80.
 Стареховичі с. 253.
 Старява с. (Мост.) 32.
 Стоянів м. 171.
 Стрий м. 222, 228, 341.
 Струпків с. (Надв.) 279.
 Струсів м. 190.
 Струтин с. (Дол.) 179, 216,
 218, 246.
 Студінка с. (Калуш) 238.
 Стужниця с. 46, 47, 50, 51, 52.
 Судова Вишня м. 15, 30, 32,
 34, 83, 95, 129, 190, 195.
 Суляків с. 157.
 Сулятичі с. (Стр.) 268, 269,
 290.
 Суходіл с. (Дол.) 179, 243,
 244.
 Східниця с. (Дрогоб.) 289.
 Сян р. 127, 139, 190.
 Сянік м. 18, 33, 78, 87, 83,
 93, 94, 96.
 Сяніцька земля 16, 19, 20,
 28, 30, 31, 32, 33, 78, 81, 82,
 92, 94, 95, 130, 138, 151, 190,
 191, 192, 193, 194.
 Сяніцький повіт 93.
 Тарнавця Шільна с. (Товн.)
 10.
 Тарнавка с. (Льв.) 257, 258.
 Тарнів м. 286.
 Тарнівка с. (Львів) 99.
 Теліч с. (Сокаль) 291.
 Темерівці с. (Кал.) 302.

Тенчин м. 16.
 Тенетиска с. (Рава) 321.
 Теревовля м. 12, 14, 88, 202,
 203, 208, 223, 224, 225, 247,
 295, 296, 297, 303, 304.
 Теревовельський повіт 205,
 295, 346.
 Тишківці (Городец.) 10.
 Тлусте м. 201.
 Товнач м. 152, 263, 300, 301.
 Товсте с. (Скал.) 269.
 Товстизуг с. (Терн.) 228, 229.
 Томашів 127, 169, 170.
 Тешільсько с. (Кал.) 47, 49,
 218, 294.
 Торговиска 28.
 Торговиця с. (Городец.) 10.
 Торське с. (Заліч.) 350.
 Торуш м. 27.
 Троспінець с. 246.
 Тростянець с. (Жид.) 249.
 Троя 122.
 Туглуки с. (Сят.) 279.
 Тужилів с. 173, 174, 177.
 Туреччина 64.
 Тура с. (Дол.) 247.
 Турка с. (Кол.) 260, 261.
 Тюдів с. (Снятин) 10, 274.
 Увєсла с. (Гусат.) 11.
 Угернички с. 337.
 Угорники с. (Станісл.) 10.
 Угринів с. (Калуш) 177, 215,
 216, 303, 307.
 Угринів Горішній с. (Кал.) 10.
 Угринів Середній с. (Калуш)
 215, 252.
 Угринів Слобода (Кал.) 207,
 238, 242.
 Угринів Старий с. (Калуш)
 305.
 Уїад с. (Рогат.) 239.
 Україна 1, 35, 38, 55, 64,
 127, 128, 335.
 Українська земля 235.
 Українське староство 260.
 Ульгівок с. (Рава) 158.
 Унгар м. 51.
 Унів с. (Перемішляни) 335.
 Устрики с. (Ліско) 51, 52.

Фьорьянів н. 309, 310.
 Француська землі 44, 56.
 Хлібичи с. (Кол.) 10.
 Хмільно с. 157.
 Хоростків н. 204, 229.
 Хотин с. (Кал.) 284.
 Хотинець с. (Явор.) 159.
 Хижі с. 311.
 Цехей с. (Гусят.) 11.
 Ценява с. (Калуж) 178, 218.
 Чайковичі с. (Руд.) 215.
 Чашни с. (Лісько).
 Червоногород н. (Заліщ.) 269,
 350.
 Черкаси с. (Льв.) 258.
 Черлениця с. (Городец.) 154.
 Чершіїв с. (Ставіславів) 203.
 Чернятин с. (Городец.) 279.
 Чорне море 23.
 Чорні Ослави с. (Нада.) 190.
 Чортковець с. (Городецка) 10.
 Швеція 54.
 Шентичі с. 45, 351.
 Шерешівці с. (Борщ.) 351.

Шлятич с. 204.
 Шинтків = Снитків.
 Шпискоши с. 262.
 Щитків с. (Цішан.) 311.
 Щутків = Щитків.
 Юнашків с. (Рогат.) 240, 264.
 Юрів с. 183, 271.
 Яблїнка с. (Богород.) 278.
 Яблонів н. 10.
 Яворів н. 128, 272.
 Яворів с. (Дол.) 49.
 Явче с. (Жид.) 250.
 Янів н. (Львів) 128.
 Янів н. (Тереб.) 170, 171,
 231, 235, 248, 304.
 Янушполь н. 57.
 Ярослав н. 127.
 Ясеновець с. (Калуж) 178,
 218.
 Ясінь с. (Калуж) 177, 216,
 238, 242, 307.
 Яслиска н. 52.
 Ясениска с. (Город.) 248.
 Яхторів с. (Черниншляни) 15.

ПОКАЗЧИК ОСОБИСТИХ ІМЕН.

Абрашко 156.
 Абрамчик Івась 211.
 Аведик 121.
 Авеликович Христофор 118.
 Авешток Лукаш 110.
 Аврам 234, 280, 349
 Аврамчук 279.
 Аврелія 56.
 Авфлехи Іли 81.
 Агенсович Судрак 118.
 Агнешка 113.
 Агопе 121.
 Адриан, янівський парох 230.
 Азеркатонич Христофор 117.
 Азяк з Острога 169.
 Александер 113.
 Алемчиків Курцло, Панько 320.
 Альтмаєр 118.
 Амброж 287.
 Амброжів Гриць, Дудка 176.
 Амброжик Василь 159, 163.
 Аменків Гриць 179.
 Андреїв Вакот 319.
 Андриянчик Стефан 217.
 Андрій 153, 154, 159, 217, 226,
 233.
 Андрій піп 318.
 Андриєва 113.
 Андрийків Павло 159.
 Андрува Лесь 259.
 Андришини Матій 214.

Андришин Гавриш 305.
 Андрусь 179, 199, 229.
 Андрушків з Голіця 159.
 Андрусів Федір 249.
 Андрушів Степан 245.
 Андрушко 158, 318.
 Андрушко Іван 159.
 Андрушкович Іван, Гриць 310.
 Андрушик 262.
 Андрича Василь 214.
 Анна з Острога 238.
 Антоп 56.
 Антін з Воскресинець 250.
 Антін з Кришці 341.
 Антін з Шлякосів 262.
 Антін з Сівки 168.
 Антонів 121.
 Антонів Стець 341.
 Антошко з Голіця 159.
 Анчевська Мартинова 110, 119.
 Анчевський Мартин 110, 119.
 Аптикар Блажей 113. — Тона 111.
 Арат Сицилон 55.
 Арбковський 117.
 Арендар Іван 250.
 Ароп Жид 349.
 Артин з Сівки 168.
 Арцішевський Христофор, генерал
 кінної артилерії 98, 105,
 114, 127.
 Асавуха Петруш 287.

Аслон 115.
 Аггельнаер Ян 109.
 Афтар Ян 118.
 Аубсуков (Vbсуkow) 335.
 Бабецкий Мартин 185.
 Бабин 292. — Кирило, Петро 199. — Левко 318. — Микола 304. — Хона 275.
 Бабинів Голішка 249.
 Бабич 287. — Василь 184. — Ігнат 215. — Микита 280. — Федір 257.
 Бабицкий Гринь 247. — Павло 310.
 Бабський 252.
 Бабяки Андрус і Михайло 337.
 Баварська Салазіма 274.
 Баворовский Миколай 346.
 Багрий Іван 186, 188. — Микита 279.
 Багинич Стець 216.
 Бадяк Федір 257.
 Байбаків Гринь 318.
 Байбуза 35.
 Байдак Гриць, Іван 310.
 Байлак Степан 256.
 Байструк Іван 161, 320, 341.
 Байземів 178.
 Балащенко Петро 217.
 Балбаків Іван 317.
 Балвірович Василь 46, 52.
 Балішковський 188.
 Баль Самуель 32, 82, 192. — Стефан, перем. хорунжий, 130.
 Бальвір Іваско 200.
 Бальвирів Войтко 176.
 Бандієллі Руберт 109.
 Баранецький Станіслав 213.
 Баранів Микита 288.
 Барановський 105.
 Баранок Сидір 303.
 Барани Антін 306.
 Баронич Іван 240.
 Бароничів Гаврило, Данило, Іванко 240.
 Бартків Дмитро 279.
 Бартосевич Габриель 117.
 Баршета 115.

Варш Микола 109.
 Варшита 118.
 Басалаб Петро 282.
 Басчиків Юзко, Стефан 276.
 Баіс Савка 200.
 Башечник Федь 255.
 Башечак Михайло, Стась 289.
 Беда Василь, Теодор 235.
 Беднарів Вонтон 215.
 Беднарівський 235. — Андрусь 302.
 Беднарчик Гнат 159.
 Беднарчук 266. — Гриць 318.
 Беарукій Андрушко 189.
 Безкортяник Савка 200.
 Безушко Гринь 288.
 Безаєцький Александер. Станіслав, безаєцький староста 5, 8, 74, 164, 197, 284, 298, 299, 312. — Андрій 284. — Теодор 263. Юрій 189. — Миколай 284. — Яків 284. — Еварист 261.
 Безаюшини Пронь, Федір 300.
 Белкова Нили 305.
 Бельвирів Павлів, Войтко 215.
 Бенько Іван 310.
 Берда Яць 204.
 Березимець Михайло 178.
 Березович Іван 222.
 Березовський Петро 152, 153. — Федір 258.
 Березинський Гриць 307. — Івашко 306. — Ігнат 307. — Ценура Стефан 306. — Ценури Даць 306.
 Берелко Лукія 335.
 Берич Іван 178.
 Беднарка Станіслав, Янова 116.
 Беркатович Христовор Ян 117.
 Бернатович 118. — Стась 214.
 Бершук Ілько 292.
 Біглевичона Юркова 114.
 Бідало 247.
 Біланник 189.
 Біланників пасинок Хона 189.
 Білемський Лесь 257.
 Білещкий Мартин 119.
 Біхін Іван 221.

Білинський Василь 179.
 Білочинів Денис 319.
 Біляїв Микита 215.
 Білянчик Іван 160. — Яцко 251.
 Біляш Федір 229.
 Більдажна Андрієна 113, 119.
 Більчар Гриць 257.
 Бірецький Гаврило, переяславський
 зекський писар 80.
 Бірчуків Сенько 203.
 Біщиного Янко 221.
 Бидловський Александер, гал. войск.
 9, 185, 206, 219. — Савуель
 287. — Якін 13.
 Бидрій Сяко 226.
 Біляж Марко 281.
 Бик Хома 67.
 Биків Іван 160.
 Білицин Клишко 309.
 Бильгорська Вавржинцева 113.
 Билець 288.
 Бишків 46, 49.
 Биренків Гуцьо 203.
 Бисько 235.
 Бистшиковский Матій 115.
 Бишкович Матій 217.
 Блажків 177.
 Блажків Андрушко 319.
 Блажонський Ян. 332 — Юрій 230,
 235, 332.
 Близник Гаврило, Іван 277.
 Блишак Севиншин Янко 318.
 Блажський Симои 67, 68, 69.
 Блюща Василь 218.
 Блющини 235.
 Блядин 199.
 Бобатий Кирило 207.
 Богдків Петро 300.
 Богатий Парашко 202.
 Богдайко 237.
 Богданович Аведик 113, 119.
 Богенко Семань 296.
 Богородчин Луць, Андрусь 247.
 Богуский Андрій, сяниський ка-
 штелян 94.
 Бодвій 118.
 Боднар Семко 226. — Яков 233,
 348. — Ясько 318. — Іван

252. — Васьо 305. — Ілько
 303. — Микула 305.
 Боднарчик Василь 319.
 Боін Миколай 110.
 Божак Гриць 175.
 Бойків Іван, Матій 268.
 Бойко Лавро 215. — Данило 226.
 — Стецько 204. — Василь
 266. — Іван Різник 275. —
 Іван Чорний 275. — Павло
 276. — Луцько 257. — Ан-
 дрій 313.
 Бойкович Степан, Гаврило 215.
 Бойкова Федір, Янко, Ігнат 177.
 Боланкович Іван 242.
 Болошак 229. — Іван 204.
 Борадух 350.
 Бордеш Іван 179.
 Боренко Гриць 274.
 Борей Дмитр 348.
 Борниєць Гриць 215.
 Борс з Городилович 157.
 Борсайко в Черленці 154.
 Борсів Гаврила 317.
 Борславський Федір 202, 296, 303.
 Борсович Лесьо 49.
 Боршин Левко 338.
 Боршайко 280.
 Боршара 256.
 Борковський Андрій 271.
 Боровський Миколай 53.
 Борова Василь, Лавро, Яць 217.
 Борода Лесь 221.
 Борчів сзи Яць 348.
 Борошк Савка 337.
 Боросків Дмитро 308.
 Борсів Сень 348.
 Борсук Гриць 159.
 Борсо ткач 334.
 Борсуця 215.
 Боршутата 176.
 Бослої Івась і Максим 337.
 Бошко 204.
 Борейків Кіндрат 256.
 Боренко Семань 247, 303.
 Борух 270.
 Бохів Косько 317.
 Боцьковичова Катерина 111.
 Боцькович Войцех 111, 120.

Бочанив Назар 319.
 Бояринів Сенарщик 199.
 Бояновский Войцех 140.
 Босиский Ян, львівський канонік
 і колонійський парох, 337.
 Браніцький П'осиф 74, 274, 312.
 — Станіслав 74, 76.
 Брань Пилип 275.
 Братковский Григорій 268, 290,
 291.
 Братковский Ян, львівський бур-
 грабія 71, 114, 341.
 Брагій Іван 214.
 Бранець Іван 215.
 Браховский 90.
 Бредни Ілько, Онисько, Мацьо
 287.
 Брегик Іван 168.
 Бржезіцький Мартин 5, 8, 314.
 Бржозовский 303. — Андрій 350.
 Брик Пилип 257.
 Брикнерова Станіслава 115.
 Бриндасер Андрій, Манькон, Стець,
 Федір 188.
 Бришович Стець 255. — Федір
 254, 255.
 Бринишин Кость, Стефан 276.
 Брисський Галько Манько 305.
 Британ Манько 304.
 Британик Яць 235.
 Бродак Ілько 159.
 Бродецкий Христофор 114.
 Бродни Дань 200.
 Бродовский Ян 114.
 Броневич Мартин 242.
 Броня Іван 276.
 Броньовский 171.
 Брочинський Савка, Сидір 221.
 Брусинський князь 309.
 Брусків Кость, Лесь 249.
 Бубенчик Гаврило 195.
 Бубенчук Хведько 338.
 Бубко Данько 337.
 Бублик Андрусь, Грець 285. —
 Роман 257.
 Бубник Андрушко 309.
 Бугай Івасько 200.
 Бугайлик 274.

Бугійчик Іван 204.
 Будня Манько 235.
 Буда Іван 277.
 Буник Луць 277.
 Букатий Улаїко 242.
 Букляник 248.
 Букрей Яцько Жю.
 Була Сенько 309.
 Булутка 279.
 Булюрка 280.
 Бундло Івасю 292.
 Буник 289.
 Буневич Іван 178.
 Буна 204.
 Бурничини Гриць 318.
 Буркін Іван 280.
 Буроній Гриць, Іван 215.
 Бурский Бартоломей 332.
 Бурштин Іван, Гриць 214.
 Буськів Іван 264.
 Буцький Іван, Михайло 305.
 Беліцький Станіслав 230, 302, 303.
 Белецкий Мартин 111, 117.
 Белякова 118.
 Белях Гриць 59.
 Беневський Войцех 210.
 Белський Еразмович Григорій 291.
 — Жигмонт і Павло 301.
 Білобоцький Яків 156.
 Білоскурська Дорота 255.
 Білоскурський Микола Сронин 255.
 Білоховичова Христофорова 114.
 Вавринець ватаман 276.
 Вавринів Станіслав 309.
 Вада Іван 177.
 Вахна Столицьова Катерина 111.
 Вайгер Людвик 125.
 Валентинчик Мартин 334.
 Вальків Луць, Тимко 319.
 Валько 320.
 Вандьо 257.
 Вандюра 350.
 Варварич Лука 49.
 Варо 37.
 Вартишович Ян 117, 118.
 Вартоломей 233, 307.
 Васа 252.
 Васів Андрій 518.
 Васів Сатена 241.

Васічницький Михайло, Фльоріни,
Францішок 177.
Васик Антін 159.
Василева 116.
Василевич Лях 278. — Тялко 319.
Василевича Хвелька Стецько 319.
Василишків Іван, Роман 319.
Василяків Омелян 320.
Василь 158, 179, 202, 204, 214,
252, 266, 284, 301, 303,
310.
Василець 256, 301.
Василів Іван 226, 229, 242.
Василькович Степан 116.
Васишків Мисько 300.
Васич 168.
Васичин Лесь 300.
Василювський Станіслав 347.
Вастира з Голвиці 159.
Васюта князь 320.
Васютин Гейбо 276.
Вась Андрій Данило 203.
Васків Кіндрат 242. — Луцько
255. Сень 204. — Ілько
318.
Васько 274, 310.
Васькович Дмитро, Федір 216.
Василько Василь, Луць, Яцько 249.
— Матій 256.
Ватаг 269.
Ватаман з Хотина 284.
Ватаманів Василь 305. — Дешиє
284.
Ватешник 206.
Вахлевич Андрій 101, 110. — Ян
259.
Ващинин Іван 248, 518. — Денко
318. — Іванець, Хвелько
319.
Веверк Лучка 159.
Регіна Павло 283.
Везерок Луцьк 159.
Велик Харко 175.
Великий Гринь 175. — Ясько 303.
Яцько 202, 224.
Великовей Гринь 268.
Величкович Яць 242.
Велішський Івась 263.
Венда 118. — Понаш 109.

Вешети 61.
Вештовска Регіна 68, 71.
Веретелка Остап 303.
Верк Іван 199.
Ветнишкова Василь, Денко, Ма-
кеш 305.
Вертебний Іван 202.
Веретелка Остап 247.
Веретельшин Степан 202.
Верхолютка 200.
Весоловський Самуїл 200.
Весків Олекса 200.
Віанник Крисько 159.
Війтів Іван, Хвелько 283.
Війтів брат Тялко 319.
Віктор 306.
Вільський Матій 256.
Вільковський Райхер 153, 155.
Вільчек 116. — Фелікс 249, 292.
— Рафаель 292. — Стані-
слав 109. Стефан 291.
молодший 118 — старший
118.
Вільчків Рафаель, Стефан 250.
Вінчарка Реіне 115.
Вінчарска Зофія 116.
Вінчений Данило 217.
Вінярж Войтїх 13.
Віршин 120, 127.
Віслювський Микотай 8.
Вітнінка Геня 245.
Вітницький Василь 311. — Іванцьо,
Петро, Рафаїл 245.
Вітковський Стефан 351.
Віховатий 176.
Вішньовський Христофор 238.
Вигінний Яків 147.
Виджта Адам 200. — Людвик 9,
207.
Візілар Адам 113.
Викриак Данило 186, 188.
Вилимовий Степан 251.
Винник 185. — Федько 334.
Винник Лемань 252.
Винницький Іван, Стефан, Федір
255.
Височанська Анна 45, 47, 49.
— Марія 246.

Височанський, сянницький лечник,
95.

Височанський Константин 48, 49.
Марко 45, 47, 49, 52. —
Петро 45, 47, 48, 49.

Висоцький Яким 50, 53.

Висоцька Янова 114.

Висоцький 160, 279. — Василь,
Стефан 200.

Височан Семен 155, 156.

Вихват 204.

Вишк 90.

Вишинецький Ярена, руський во-
свода 35, 40, 41, 43, 54,
57, 61, 84, 90, 100, 103.

Владислав IV 16, 20, 44, 100,
316.

Влашинів Тивко 178.

Влізлик 229. — Іванко 204. —
Хведько 157.

Влизько Клим 216.

Вонк Іван 303.

Вовчок Роман 305.

Возний Матій 178. — Павло 305.
— Яким 270.

Возучинський Яцко 2, 3, 8. —
Юрій, белзький ловчий 5,
144.

Войцех 113, 115.

Войцехова 116.

Войтко 309.

Войтович 252, 271. — Яцко 178.
— Пштик 183.

Войша Ян 109, 118.

Войшина Шимонова 116.

Волешишин Федько 285.

Воликович Іван, Грись 214.

Воляк Добинний Іван 337.

Волкович 189.

Воловць Іван 49.

Воловців Василь 339.

Волоши Луць 277.

Волохи 9, 91.

Волошинюк Іван 196. — Філіпп
277. — Федір 253.

Волченко Палко 337.

Вольванівська Анна 113.

Вонтов 274.

Вонтомів Пилип 200.

Вонісний 56.

Ворволик 318.

Ворениця Петро 338.

Вортківна Катерина 226.

Воробій Яцко 158.

Воробчик 185.

Ворона Іван 310.

Воронин Василь 264.

Воронин Антін 319.

Воронка Юзько 303.

Вороновик 218.

Воронський Андрій 300.

Воршило Людвик 308.

Воротний Келебайт 252.

Восик а Голниця 159.

Воскончик Лесько 318.

Восмобойник Амброзій 185.

Вояковский Каспер, черев. під-
столь. 192.

Вродик а Голниця 159.

Врублевський Лука 206.

Встовський Мартин 231.

Вшачків Зих 318.

Вуйчин Іван 319.

Вульф Жид, адміністратор Потока
152.

Вуршулонич Іван, Грись 216.

Верховський Андрій 113.

Велігурський Станіслав 240.

Веліський Петро 287.

Вельжинська Катерина 283.

Вельжинський Каспер 268, 283,
347.

Вельпольський Ян 148.

Ветеский Станіслав 169.

Вескович Лука 114.

Г. Ян 114.

Гава 279.

Гавнич 305.

Гаврилів Грись 310. — Олесько
310. — Стефан 179, 226.

Гаврилко з Білого Потока 256.

Гаврило 159, 242, 216, 341.

Гавриш 350 — ватаман 268.

Гавришів 252. — Іваг 279.

Гавришна 263.

Гавришовичів Марко 252.

Гагалєць Митько 158.

Гадиче Петро 214.

Гадзей 121.
 Гавелів Яртин 214.
 Гайдер Матій 105, 114.
 Гайдон 115.
 Гайдук Василь 233, 235, 300. —
 Грицько 159. — Іван 318,
 340. — Лесь 216. — Мисько
 308, 309. — Олекса 177. —
 Прокіп 199. — Проць 308. —
 Федір 199. — Ференс 55.
 Гайдуки Василь 199. — Гаврило
 201. — Юзько 199.
 Гайсач Войцех 223.
 Газаровичів Ницько 318.
 Галабурда Федір 212.
 Галів Фалшива — Олекса і Се-
 нян 339.
 Галик 199.
 Галиши 270.
 Галишанка Федько 235.
 Галишин 252.
 Галушка Іван 303. — Мацько 224.
 Галушак Андрій 308. — Ілько
 161, 308, 320.
 Галяревич Яків 111, 117.
 Галюшка Іван 200.
 Галько Іван 339.
 Гальків Сергієвич Яць 259.
 Гальків Андрій 259.
 Гальконя Лавро 217.
 Галькович Яким 195.
 Ганаків Іван, Юрко, Юзько, Хома,
 277.
 Гамалька Воніхова 116.
 Гандльовска 113.
 Гандя Матій 214.
 Ганущак Федько 245. — Тома 245.
 Ганс 236.
 Гарасин 242, 256.
 Гарасинів зять Мись 319.
 Гарасиничева Катерина 111.
 Гарбишин Філь 242.
 Гаргуг Прокіп 305.
 Гаргутів Петро 305.
 Гастарка 113.
 Гацішовський 117.
 Гасвий Андрій 158.
 Гвоздик Яким, Яць 235.
 Гданщани 22.

Гедякіс Лесько 188.
 Гектор 41.
 Геля Жид 349.
 Гендель 169.
 Генцеровський 117.
 Гікульчик 235.
 Гістко Ігнат 278.
 Гидловач Микола 348.
 Гинич Янко 304.
 Гинко Пулторин, Грись 318.
 Гладншова 120.
 Гладкий Іван 287. — Гринь 310. —
 Тинко 281.
 Глагай Сень 186, 187.
 Гладш 351. — Гринь 226.
 Гладшів Дмитро 226.
 Глістейчук Павло 285.
 Глібків Кузь 176.
 Глигавчин 269.
 Глинович Петро 178.
 Глидень Данило 212.
 Глогівич Сико 178.
 Гловин Гринь 309.
 Глоди Сенько 214.
 Глосковский 179.
 Глух Семань 269.
 Глухий Стась 200.
 Глухин Сень 320.
 Гнилянський Ференц 53.
 Гобшин Яким 350.
 Гого Тинко 318.
 Гогачів Іван, Тинко 318.
 Гоїнко Стень 288.
 Голічина Дорота 15.
 Голічак Матій, Панен 249.
 Голіницький Іван 318. — Роман
 Гусак 155, 156. — Олекса
 Качор 155, 156. — Олекса
 Макогін 155, 156. — Кон-
 стантин 219. — Гаврило
 219. — Федір 219. — Ян
 219. — Василь 168. — Па-
 vlo 212. — Гринь 167, 168.
 Головатів Яць 275.
 Головацький Петро, козацький
 полковник, 88, 99, 104, 127.
 Голуб 156.
 Голубець Луць.
 Головків син 67.

Головецький Василь 306,
 Головка Іван 319.
 Голодович Яков 350.
 Голяка Тинко 290. — Тиношків
 Іван 290.
 Гоничми Яць 257.
 Гонич Гриць 216.
 Гоноровий Хона 235.
 Гоптем Савка, Яць, Федір, 229.
 Гончар старий 173.
 Гончарів Андрусь, Онуфрей, 173.
 Гончарик 177.
 Гордій Іван 317.
 Горішний Мись 287.
 Горбар Грицько 113.
 Горилецький Яреко 300.
 Горбей Іван 305.
 Горбатий Стасько 248.
 Горбалевиц Лавро, Федина, Юрко,
 217.
 Гордей 229.
 Горни Демко 249.
 Горлатий Яків 304.
 Гори Фабіян 109, 112, 120.
 Гортишкович Федір 242.
 Горчарчук Яків 287.
 Гочевка 177.
 Горлуї Андрушко, Васько 204.
 Готли Стецько 319.
 Гомоєвський 214. — Григорій
 340. — Сень 178.
 Грабець 257.
 Грабчик Степан 217.
 Грабовецький 144. — Андрій
 Рашкович 155, 156. — Бог-
 дан 152. — Гриць Дидич
 156. — Станіслав 155.
 Грань Івасько 249.
 Гребович Матій 218.
 Гревик Василь 116.
 Грегор Іван 281.
 Грегорів Федина 218.
 Грегоренко Федір 233.
 Грегорович 118. — Іван, Василь 110.
 Грегориха 119.
 Грегорова 110.
 Грей 280.
 Гречкович Григорій 113.
 Гривовичів Олекса 252.

Грига 279.
 Григоркович Грицько 154.
 Гриваліс Макар 239. — Федір 240.
 Гривало 264. — Іван 266. —
 Гриць 239.
 Гриневич Дяк 305.
 Гриниць 233.
 Гризькович Гриць 176.
 Гринів Андрій 305. — Роман
 306. — Юрко 270.
 Гринишів Савка 308.
 Гринишви Степан 276.
 Гринь 249, 258.
 Гриньковичовата — Сесян і Ва-
 силь 350.
 Грисови Іван, Іваницько 306.
 Грицак Возний 276.
 Гриценій Степан 275.
 Гриців 176 — Данило 301. —
 Іван 341. — Мись 276. —
 Савка 276.
 Грицик 287. — Марко 339.
 Грицишви Іван.
 Гриць 68, 71, 150, 175, 199, 200,
 203, 348 — нім із Сільця
 70, 71.
 Грицьків Денис, Петро 224.
 Грицько 159, 266.
 Грицькович Стецько 318.
 Гришович Гриць 306.
 Гришків Процик 204.
 Гришшви 242. — Іван 218, 285.
 Грицейовський Стець 233.
 Грищик (Grzeszczyk) Андрій 318.
 Грули 249.
 Гручик Рибшів, Мисько 251.
 Груш Василь 256.
 Губіцький Войцех 176. — Вар-
 вара Дорота 176, Калеріна
 218, Софія 176.
 Губиш Войцех 3, 4.
 Губіцький Флоріян 176.
 Губка Іван 266.
 Губчак 279.
 Губчаків 279.
 Гудик Стецько 265.
 Гутевич Петро 217.
 Гузьва Ласько 264.
 Гуйтин Гриць, Петро 304.

Гулик Тинко 292.
 Гульчин Яцко 318.
 Гуменна 28, 47, 49, 51.
 Гуменний Максим 257.
 Гуницький Станіслав, сянїцький
 войський 95, 96.
 Гуринів Стецько 318.
 Гусак Мартин 158. — Михайло
 276.
 Гусаків Яренко 276.
 Густик Василь 304.
 Гутинька Яковова 114.
 Гушин Михайло 46.
 Габрон Грещ 249.
 Гавгун 200.
 Гавнизів Луць 303.
 Гавський Ян 220.
 Галатович Себастьян 115.
 Галба, татар. султан 101, 105.
 Галлієн 44.
 Галуґа Стась 188.
 Гасенчч Йордан 179. — Фенна
 179.
 Гастулик 200.
 Гафанин 216.
 Гебрух 289.
 Гедзіньський Павло 239.
 Гелячин Микола 110, 114, 119.
 Гендзіньський Александер, Констан-
 тин 276.
 Гедзіньська Катерина, Софія 276.
 Гендзінька 122.
 Гендзінький 120. — Станіслав 120.
 Георгович Юрій, Теодозий, Ена-
 нуель 109.
 Гергелічів Захар 276.
 Гезак 289.
 Гідельчик Яків 109.
 Гідельчук 118.
 Гільник Олекса 113.
 Гімбель Данило 110.
 Гінзаровичова 113.
 Георгій 120.
 Гладшова Анна 111.
 Глембоцка Катерина 206.
 Глембоцкий Мартин 266.
 Гловецкий Павло 239.
 Гловінський Станіслав, городський

галицький писар 9, 13, 208,
 209, 344, 345.
 Глоговска Зофія 189.
 Гломб Блажей 113.
 Глошковска 113.
 Гляйцаровський Грот Станіслав 204.
 Гнатовський Войцех 140.
 Годачевський Ян 196.
 Годзький Микола 239.
 Голінський Бартоломей і жінка
 його Софія 350.
 Гонсьорек Ян 111, 117, 119.
 Гонтаревчч Михайло 179.
 Гонтевич 177.
 Горайський з Горая Ян 5.
 Гослябер 120.
 Гос Іван 48.
 Гостонска Анна 253.
 Гостонський Александер 253.
 Гостинський Петро 242.
 Готшлягер Ян 111. — Жигмонт
 116.
 Готшлягєрова Янова 111.
 Гошник (Кочик) Тона 160, 162.
 Грабовський Ян 113.
 Грабяника Ян 90, 200.
 Гринвальд Гаврил 110. — Ян 126.
 Гротковский Мельхіор 95, 191,
 192.
 Грозаєр 107, 110, 119.
 Гроховський Юрій 191.
 Грохольський 153, 154. — Ян 296.
 Грохольска 154.
 Грушецкий Адам 179. — Броніслав,
 чернігівський ловчий, 11, 13,
 208, 396. — Михайло 179. —
 Александер 206.
 Гублянка Акушка, Іван 249.
 Гуковский Андрій 186.
 Гутик Андрій 215.
 Давид 168.
 Давидшин Іван 319. — Яцко 320.
 Давидович Іван 177. — Іцко 169,
 171.
 Даів Кругляк 279.
 Дайця 280.
 Данилів Денко 320. — Гринь 177.
 — Максим 265. — Остап
 265. — Яренко 250.

Данило 113, 178, 250.
 Данилович Миколай, коронний
 підстолій 16, 250, 268, 236,
 290. — Ян Миколай, ко-
 ронний скарбник 179, 241,
 218, 350. — Францішок 200.
 Данильчук Василь 242.
 Данкович Василь 176. — Дмитро
 305. — Павло 305.
 Данх Василь 310.
 Дарилович Гринь 233.
 Дарговський Андрій 46.
 Дарковський Яцко 52.
 Дацішович Іван 179.
 Дацьків Гринь 39. Чвора 285.
 Дацько 284, 319.
 Дашко Федько 251.
 Дашкович 255.
 Дверницький Мудрак 51.
 Дверичани 51.
 Двойнець 278.
 Девотка Бина Касирова 113. —
 Анна 113. — Катерина 114.
 Денко 168, 250.
 Денець Прокіп 263.
 Демочко 276.
 Денно 200.
 Деноф Жигмонт 278.
 Деренко Іванко 114.
 Деркач Іван 216.
 Дершан Тинко 203.
 Дерча Матій 263.
 Десенція Гринь 160.
 Дехтар Марко 303. — Федір 233.
 Даяла Тинко 253.
 Давоничка Анна 113. — Павло-
 ва 115.
 Дік 35.
 Дауль Микита 276.
 Дзеба Андрусь 304.
 Дзєбни Федько ЖМ.
 Дзєжєк Адам, син. підчаший 129,
 240, 277. — Анна, Лука,
 Петро, Правдота 275.
 Дзєний Ян 113.
 Дзєрдє 118.
 Діліа Іван 309. — Роман 159.
 Дідошницький Александер, люб-
 чівський каштелян 179, 218.

Дібовичовський 117.
 Діон 39, 55.
 Дидик Остап 157.
 Дикий, піл 269.
 Димитр Шиню 116.
 Дни Фійт 111.
 Днисак Кость 218.
 Дншпот Григорій 110, 119.
 Днясушин Статан 306.
 Дмитро 179, 252, 288.
 Дннїляків Лєсь 216.
 Добко Інь 287.
 Добот Федько 248.
 Добровірський Ян 110.
 Добровільський 119.
 Довбнєвич Павло 305.
 Довгань Бакун 249.
 Добшовський Станіслав 110, 119.
 Долежинський 119.
 Должанський Михайло 212.
 Доліньський Ян 226.
 Долибл Іван 217.
 Долинський Пасинок Іван 199.
 Долинська Анна 247.
 Долинський Павло 155.
 Долежинський Яків 110.
 Доляниловський Гринь 59, 60.
 Довішк Др. 110.
 Донішкани, новахи 146.
 Долина 318.
 Донатишин Федір 196.
 Доробенка Іван 176, 177.
 Доровефя Озар 216.
 Дорогович Гринь 266.
 Доронко Хона 235.
 Доросонів Васько 282.
 Дорощ Павло 278.
 Драбій 156.
 Драбіковський Степан 115.
 Драбок Ваврин 309.
 Драгал Стефан 303.
 Драгомишів 275.
 Дравиниха 119.
 Дремь Іван 199.
 Дриплєвич Сенань 196.
 Дришів Іван 254.
 Дробочик Іван 67, 68, 70, 71.
 Дрогопирецький 276.
 Дронь Василь 250.

Дроздовський 118, 115.
 Дроико Левко 303. — Сенико 247.
 Дроговський Яцко 46, 48, 52.
 Друк 249.
 Друкар Себастьян 116.
 Друкевич 121.
 Друшак Андрій 318.
 Дуб Іван 285.
 Дубеняк Іван 218.
 Дубельчиків Мартин 270.
 Дубівчик Павло 262.
 Дубравський 52. — Катерина 225. — Гіяцинт 236. — Михайле 236. — Савуїз 225, 274. — Францішок, черниський підкоморій 16, 130. — Ян 274, 277.
 Дубчак Мисько 277.
 Дула 34. — Артин 266. — Іван 275. — Микита 284. — Олекса 236. — Улашин 301.
 Дудалій Стах 309.
 Дудидрич 274.
 Дудин Васько 202. — Іван 304.
 Дудка (Дутка) Андрій 253, 305. — Данило 226. — Іван 178. — Сень 196. — Федько 287. — Шаламай 257.
 Дудківна Дорота 160.
 Дудчин 177.
 Дульський Адам 110.
 Дуличів Федір 178.
 Душа Мись 179.
 Душець 257.
 Дунець, піп 214, 176.
 Дурків Іван 279.
 Дуручин 276.
 Дусилів Войтко 318.
 Дуткерич Станіслав 115.
 Душнич Мельхіор 115, 117.
 Дуце Филип 110.
 Дуцовський 117.
 Дуций 113.
 Дуць 118.
 Душлів Луїз 318.
 Дучин Яреко 214. — Степан 252.
 Дялько Лесь 255.
 Дяк Гриць 282. — Станіслав 233.

Дяків Василь 177.
 Дячейчук Аведик 118.
 Дюк 269.
 Дюляк Кость 307.
 Жак Гриць 159.
 Жалий Гриць 266.
 Жардецький Валеріян 189.
 Жарський Урбан 234.
 Жвань 229.
 Желивинець Матій 245.
 Жеників Кость 242.
 Живоровків Гриць, Панько, Петро, Яцко 199.
 Живець Андраш 52.
 Жигадлик Ванко 196.
 Жигмонт І. 41.
 Жигмонт III. 19, 54, 56.
 Жиди 29, 31, 35, 36, 39, 74, 81, 101, 108, 136, 137, 217, 221, 224, 161, 262.
 Жидків Савка 229.
 Жидунович 195.
 Жила 274. — Тинко 305.
 Жиравецький Луцько 210.
 Жиравський Михайло 114.
 Жичліві Войцех 110, 116, 119.
 Жиурко Іван 200.
 Жовнір Лаврик 318.
 Жолендаївна Зофія 177, 226.
 Жук Нестор 310. — Яцко 262.
 Жуків Мицько 318. — Нестор 318. — Яцко 318.
 Жучик Кондрат 350.
 Жулинський з Жулина Гавріл, буський войський 5, 147, 163, 165.
 Жулинська Зузана 280.
 Жураковський Андрій 226. — Михайло 177. — Павло 212. — Стефан Перч 156.
 Жуховський Дуніс Бровин 8.
 Жучка 200.
 З. Миранція 115.
 Забарович 116.
 Забуйський 87.
 Завадова Яноша 114.
 Завжикрай Валентій 221.
 Зайко 278.

Заковець Стецко Герсит 319.
 Закович Петро 319.
 Закрута Василь 320.
 Закржевська Софія 339.
 Заласевич Войцех 117, 119.
 Заліський Савка 215.
 Залісович Войцех 110.
 Заліський Каспар, белзький пи-
 сар 8.
 Занойський, Калуський староста
 35, 54, 173, 177, 189, 204,
 242, 244, 252, 253, 310,
 318, 319, 338, — Теодор
 54.
 Завощани 127.
 Занковський Габриель, тереб. вой-
 ский, 228, 231, 235, 285,
 304.
 Запавка Денко, 318.
 Запорожці 1, 16, 23, 27, 64, 131.
 Запривода 350.
 Запруга Михайло 188.
 Зарєба Гриць 211. — Нецьків
 310. — Юрій 284.
 Засичин Василь, Луць 275.
 Заславський Донінік Владислав 41,
 44, 87, 103, 179, 218.
 Заставський Попович Василь, Дя-
 кон Іван 251.
 Затварницький Петро 53.
 Зар 121.
 Захарій 120.
 Захарко 184, 336.
 Захинович Христофор 101, 103.
 Зацьвітковський Миколай 88, 171.
 Зацько Гриць 159.
 Зашанський Станіслав 70.
 Зашевий Лавро 279.
 Защучик Тона 116.
 Заяць Ілько 274. — Мацько 303.
 Заячик 185.
 Заяця Кили 279.
 Збарський Войцех 70, 116.
 Збігальський Александер 203.
 Збіковский Адам 156.
 Зварих Лозич Андрій 226.
 Зварич 179. — Іван 179. — Федь-
 ко 305.
 Зваричевський Андрій 45, 47, 49,

52. — Катерина 48. — Ма-
 рина 45, 47.
 Згнилища Філіп 188.
 Звірхович Степан 115.
 Зебжидовський Адам 274.
 Зегаць Сень 158.
 Зекола Жид 349.
 Зеленко Проць 285.
 Зеліско Василь 214.
 Зельський Іван 162.
 Зенбжицький Ян 111, 114, 117,
 120.
 Зешко 279.
 Зеніч Ян 113.
 Зенків Іван 189.
 Зенько на Ярековин 310.
 Зержинський Андрій 188.
 Зерніцький Микола 257.
 Зинь 183, 287.
 Зихіні Лукаш 114.
 Злодій Кзико 277.
 Злотийський 87, 88.
 Злотник Адам 113. — Андрій
 117. — Петро 115. — Ста-
 ніслав 116.
 Злотникович Матій 211.
 Злотничка Андрієва 112, 119. —
 Льоренсона 114.
 Злочевський Адам 201.
 Зогула Андрушко, Карпо, Кузьма
 310.
 Золотачин Павло 305.
 Золотейко Матій 285.
 Золотник Федір 247.
 Золочко Максим 319.
 Золтишак Мисько 161.
 Золчницький Ян 279.
 Зондич 118.
 Зора Василь 256.
 Зосчин Роман 320.
 Зубашин Василь 247. — Дацько
 224, 225.
 Зубек 189.
 Зубик Сенько 278.
 Зублович Федина 49.
 Зубрицький Денис 107.
 Зуза Валентий 233.
 Зухорович 118, 121. — Шинюк
 110.

Зелінський 233. — Ян 218.
 Зембіцький 335.
 Зьолковська Мартинова 112.
 Іван 34, 123, 124, 159, 168, 178,
 204, 215, 277, 284.
 Іванів 214, 252. — Васько 242.
 — Денко 320. — Луць 309.
 Іваник Денко 176.
 Іваників Дмитер 320.
 Іванницький Грицько 188.
 Іванич Тинко 319.
 Іванішини 215. — Лесь 305. —
 Олехно 318. — Яренко 337.
 Іванків Ігнат 179. — Павло 178.
 Ілалій 274. — Петро 320.
 Сидір 200.
 Іванко 113, 178. — дяк 68, 70,
 71.
 Іванкова Ганна 181.
 Іванович Кость 68, 69, 70, 71, 72.
 Івануськів Клино 318.
 Іванчин 176. — Яків 274.
 Іванчик Клино 318.
 Івась 250.
 Івасько 266, 303. — атаман 200.
 Івахнішин Василь 306.
 Іваховя Яць 285.
 Івашко доктор ⁽⁹⁴⁾.
 Івашкович Лазар 247, 296, 303,
 322. — Шинком 169, 170.
 Ігнат 176, 268.
 Ігнатенків 179.
 Ігнатів Василь, Іван, Павло, 245,
 350.
 Ігнатішини Тинко 242. — Яцко 59.
 Іздебський Іван 166.
 Ізраель син Йони 169.
 Ізенишин Іван 211.
 Ізикович Вась 217. — Юрій 337.
 — Матвій 337.
 Іловська Христофора 114.
 Ілончик Самуїл 111.
 Іляшів 196.
 Ільків Лучка 178. — Микита 242.
 Федько 169.
 Ільо 214, 305.
 Ількович Андрусь, Васько, Данило
 217.
 Ільницький Павло, Яцко 53.

Ільчиків Іван 305.
 Інтролігатор Севастиян 117.
 Інтролігаторка Павлова 155.
 Іренеків Тока 160.
 Ірія Даниш, Іван 337.
 Іриско Ігнат, Кузь 337.
 Ісакиєвська шляхта 152, 153.
 Ісєвничів Василь 305.
 Італъ 229.
 Іцків Носько 318.
 Іцко 169.
 Ішкович 173.
 Іштван Угрин 178.
 Кабат Степан 199.
 Кавецкий 226.
 Казановский 66. — Адам 302.
 — Александер Домінік і
 донька його Анна Марина
 348. — Святослав, самоді-
 ирський чесник 95.
 Казимир Ян, король 22, 104, 123,
 130.
 Калітуля 55.
 Каліньський 88.
 Каливан Олекса 199.
 Калин 240. — Андрій 46, 50, 52,
 53. — Автін 249. — Матій
 51. — Тинко 287.
 Калинів Іван 319. — Стецько 319.
 Калинка Марко 46. — Матій 46,
 50, 52, 53.
 Калиновський Мартин 199, 224,
 229. — Самуїл 224, 229. —
 Яків 185. — Анна 201.
 Калитчак 236.
 Каличини Тинко 277.
 Каличич Сень 215.
 Калишів Юсько 334.
 Калишович 189.
 Калуский Ян 228.
 Калущка Іван 257.
 Калужка Петро 318.
 Кальвин Каспро 118.
 Камінський Станіслав Рутків 348.
 Камінчане 62.
 Камлай Павел 320.
 Кантшир Федько 276.
 Капіносова Зофія 110.

Капуста, козацький полковник 128.
 Капустевич Вонгон 177.
 Капут Дмитро 249. — Гарасин 240. — Іван 240. — Хведір 249.
 Каплуник Тець 216.
 Карабин 257.
 Карандиш Олесько 318.
 Карватчик Михайло 256.
 Карватка Стець 257.
 Караш Кіян 155.
 Кармеліта 100, 234.
 Карп Корнцло 158.
 Карпів зять Ігнат 203.
 Карпович 337. — Стефан 196.
 Карповичів Михайло 276.
 Кароль 178. — королевич 60.
 Карсун Карло 249.
 Касин Лавро 215.
 Касперків Яцко 309.
 Каспрак Андрушко 309.
 Каспро 120.
 Каса Павло 186.
 Карпа 123, 124.
 Качанович Василь 168.
 Качнар Юзько 204.
 Кашовський Вацлав 74.
 Кашич Федько 301.
 Касиновський Ян 114.
 Квік Ілько, Сенко 292.
 Келчовський Станіслав 252.
 Керня 200.
 Керманчовий Гриць 261.
 Керноцький Никола 221.
 Кирилів Денко, Остан, Роман 256.
 — Федір 306.
 Кирило 292.
 Китрич Гнат 49.
 Кичишин Василь 288.
 Кишка 159. — Стефан 217. — Ясько 303.
 Кишли Хона 303.
 Клананич 177.
 Кланцуів Данило 215.
 Клецька Клян 256.
 Клімів Роман 236.
 Клішковський 117.
 Клішак Сенько 159.
 Кліщович Іван 242.

Клішів Іван, Пацько 240.
 Клічущи Клян 257.
 Клішак Ілько 217.
 Клішків Федина 218.
 Кліщови Олекса 46, 49, 51, 52.
 Клян 168, 287.
 Клянів 177.
 Клянів Кость 217.
 Клянів Степан 214.
 Кляків Юзько 277.
 Клякович Іван 275, 318. — Матій 111, 120.
 Кляковичів Василь 275.
 Клячик 256.
 Клузовський Андрій 183.
 Клявідій 55.
 Клявич Семен 215.
 Ключих Федір 178.
 Княгиницький Матій 152, 153. — Солтан 263.
 Книч Гринько 287.
 Книч Федько 275.
 Княгинин чоловік Юзько 320.
 Князевич Стенан 179.
 Князівський Іван 178.
 Князь Андрій 215. — Васюта 308.
 — Василь 161. — Іваник, Іванко, Лавро 215. — Лесь 242. — Лалур 215. — Старий 308.
 Князів 242. — Василь 168. Михайло 308.
 Княжик Васенко, Гриць, Тинко 321. — Яцко 309, 322. — Сенко Була 322.
 Кобасевич Іван, Пацько 176.
 Кобеляк Василь 175. — Юрко 173.
 Кобелів Кузьма 216. — Павло, Хар 176.
 Кобелевич Кузьма 178.
 Коберський Гриць 276.
 Кобилотовський Андрій 285.
 Коблянський Теодор 168.
 Ковалевич Лесь 264. — Микита 215. — Фаль, Федір 177.
 Яць 177, 215, 306.
 Ковалевичів 177.

Ковалів Андрій 242. — Василь 216. — Денко 242. — Іван 179, 306. — Мацько 161. — Нessler 215. — Павло 268.

Коваль 309. — Гриць 320. — Дмитро 233. — Дорош 250. — Іван 59. — Клим 215. — Лавро 167, 214, 252. — Лесько 247, 251, 318. — Марко 199. — Павлик 252. — Петро 59, 281. — Прокіп 268. — Савка 176, 215, 247. — Семен 257. — Сенько 308. — Станько 308.

Ковалів Стецько 189.

Ковальський Станіслав, львівський столярник 20.

Ковальчик Сенько 159.

Ковальчук Малий Хведника 166.

Ковбаня Лесько 271.

Ковблинський 214.

Ковеля 310.

Ковельків Грицько 268.

Ковка Федір 247.

Ковленич Іван 176.

Ковнацька Регіна 112.

Когутів Семань 303.

Когут Богданович Аведик 111. — Малий 52.

Когута Богдановичева Гертруда 111.

Коа 240.

Коа Дмитро 218.

Козак Юхим 200.

Козак Андрій 251.

Косаки 9, 15, 27, 35, 37, 43, 44, 49, 55, 57, 58, 62, 66, 86, 87, 89, 91, 98, 99, 100, 105, 106, 108, 123, 127, 128, 133, 155, 156, 158, 159, 173, 174, 185, 186, 189, 190, 196, 200, 202, 203, 204, 205, 211, 212, 213, 221, 224, 225, 228, 230, 232, 233, 235, 236, 240, 243, 244, 247, 248, 250, 251, 253, 257, 259, 263, 264, 266, 267, 270, 272, 278, 280, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290,

292, 297, 298, 303, 304, 309, 310, 312, 323, 334, 336, 338, 341, 349.

Козепчица 257.

Козачок Василь 199, 221.

Козел Лаврін 158.

Козелків Василь 235.

Козик Яків 212.

Козина Іван 309.

Козинський Кондрат 300.

Козлявка Стецько 341.

Козловський Матій 115. — Микола 147. — Преслав 162. — Станіслав Микола 148. — Шинюк 112. — Ян 204. — Анна 147, 148, 347.

Козяровський Ян 349.

Козячевський Ян 234.

Козачиха 257.

Козачкович 176.

Колбаня Лесько 183.

Колек 20, 63, 64.

Колібаба Гриць 268. — Тинко 301.

Колібака Гриць 288.

Колесник Кость 200.

Коломич Іван 168.

Колодій Андрушко. — Михайло 59. — Остапко 277. — Яренко 59.

Коломийський 120. — Фабіян 111, 113.

Колонів Дани 356.

Колоник Павлас 200.

Колушкович Стас 168.

Кольчик Іван 350.

Колушковичів Іван 214.

Кольдан Василь 247.

Кольцовський Яків 113.

Колодник Ясько 309.

Коворовський Адам, белзький судин 5, 8. — Александер 153. — Стефан 2, 3, 8.

Ковнісар Симеон 119.

Ковніч Ян, війт 163.

Ковшиш 204.

Кондрат 226, 250, 288.

Кондратів 199. — Левко 319.

Кондратович Гриць 216.

Конець Федір 302.

Конопольський Александер 269. —
Христофор, бела, воєвода
161, 166, 178, 218, 271, 308,
320, 321, 341. — Блисавета
220, 279.

Коницький Гавріл 185.

Конечний Ян 117.

Коновал Ігнат 248.

Конопницький Войцех 54.

Конопка Жигмонт 236.

Ковський Іван 168.

Койтович Іван 215.

Коницький Данііл 311.

Ковецький Ян 114. — Юрій 199,
201, 249, 292.

Кніта Ян 278.

Кок Станіслав 273.

Копаниця 276. — Іван 168.

Конець Яцко 310.

Копицький Іван 287.

Копистенський Кость 275.

Копистка 185.

Копкович Лесь 306.

Копор Іван 259.

Корбузик 235.

Кордійович Яренко, ватаман —
Сена і син його Федір 240.

Кордик Іван 319.

Кореневич Півторак Корня 177.

Коренець Василь 223.

Корецький Войцех 118.

Корженювська Анна 110. — Агнеш-
ка 111.

Коріній Іван 202.

Корінь Іван князь 215, 241, 244.

Коритко Іван 309.

Корш 292.

Квирелій Непос 55.

Корв'як Король Францішок 33,
130, 139.

Коробча Василь 217.

Коробчик Степан 217.

Коропка Федір 275.

Коробчин Гринь, Мисько 275.

Корвак Дацько 158.

Коровайчик Василь, Іван, Лесько,
Мисько, Яцко, Стефан 251.

Королік 200.

Король Гарасин 200. — Філь 178.

Корольків Сень 319.

Коропка Ян 114.

Корупка Ян 113.

Коршні Дяк 249.

Корчякович 189.

Корчницький Александер 153, 155.

— Шижон 153. — Марія
179.

Кос Василь 188.

Косаковский Андрій 176. — Ядві-
га 180, 181.

Коселевич 276.

Косик Максим 310.

Косиків Блажко 279. — Борштей-
ко 279. — Осип 279. —
Митько 279.

Косидер Грушинський Христофор
258.

Косидоровський 117.

Косович Федір 195.

Костантишин Максим 304.

Костевя Олекса 236.

Костів Гриць, Марко, Петро 310.

Костиків Василь 177. — Іван
200. — Попович Лесь 305. —
солотник 305.

Костикович Василь 306, 307, 307.

Костиковичів Василь 215.

Костра 285.

Костишин Іван 285.

Костка 148.

Кострих, Яцко 279.

Косецький Ян 114.

Костя з Грушова 160.

Костюк з Ульгівка 158.

Кость 199, 245, 284. — солтис
46, 50, 52.

Коталів Гриць 276.

Коталій Василь 275.

Котик Іван 275

Котильків Ілько 235.

Котлубай 288. — Опісько 334.

Котович Луць 189. — Яць 217.

Кофабів Лесь 216.

Кохан 247.

Кохомський Ян Кароль добжин-
ський староста 5.

Коцербчин Михайло 179.

Коцеліха 202.
 Кокурів Кость, Федько 259.
 Кочик Ева 160, 162. — Тома
 163, 164.

Кочкодап Петро 176, 214.
 Кочубалка Клєна, Михайло 288.
 Кочулан Остап, мельник 308.
 Кравець Василь 116, 176, 215,
 229. — Гарасин 59. —
 Гриць 167. — Грицько
 199. — Іванко 214. —
 Кузьма 179. — Лавро 214. —
 Мартин 114. — Павло 202,
 224, 147, 296. — Ференс
 113. — Яким 202, 224, 247,
 296. — Яцко 113, 119.

Крана Войтїх 116. — Яків 117.
 Кравцева Мартинова 115.
 Кравчик Микола 118.
 Крадько Левко 159.
 Край Матїй 115.
 Крайзер Мильтер 111.
 Крільова стара 114.
 Крамар Василь 59. — Іван 141. —
 Іван 241. — Яцко 196.

Краско Стецько 158.
 Красвльник Василь 265.
 Красовский Василь 111.
 Краввий Василь, Гринько 266.
 Кравський Ян, Марія, Катерина
 224.

Крензельска Марина 175.
 Креховецький Гринь Дромерець-
 кий, Іван Мелончин, Ми-
 хайло Цябович 245.

Кречевский 115.
 Креховський Федір 53.
 Кривий 247. — Василь 200. —
 Петро 70, 71.

Кривовічий Яцко 239
 Кривовязий Іван, Яцко 264.
 Кривого Андрусь 199. — Онисько
 200.

Кривоніс, козацький полковник,
 35, 36, 39, 85, 88, 91, 99,
 104. — Ігнат 314.

Кривоша Василь 200.

Кривчунік Мись 199.
 Крика Ян 110, 119.
 Крипский Валентий 265. — Ян
 223.

Крисько 159.
 Кришшини Кузь 257.
 Крихтин Василь 229.
 Кричч Анна 110.
 Кричина 119. — Христина 111.
 Криштофович Ян 118.
 Кришович Олекса 51.
 Кривоношийчук Федір 174.
 Кровеский Іван 200.
 Кроків 159.
 Крюкіс, сожник 152.
 Крюлик, Гриць 159.
 Кропінський Станіслав 115.
 Кругляк 280.
 Круків 199.
 Крузікович 41.
 Круна 204.
 Крука 229.
 Крунич Прокій 196.
 Кручко 271.
 Кручок 266. — Леся 281.
 Круш Петро 317.
 Крушинський Юрій 256.
 Крушко Сень 288.
 Кшечевский 114.
 Кршович Бартиста Ян 113.
 Кубаїн Дмитро 305.
 Кубаїч Панько 175.
 Кубінський Феліціяні 111.
 Кудинчин Кость 199.
 Кудлейко Остап 257.
 Кудлич Ян 120.
 Кудличова Янона 110.
 Кузевич Федір 242.
 Кузєнка 215.
 Кузїв 175. — Гриць 305. — Ма-
 тїй 268. — Петрусь 269.
 Кузін Ігнат 305. •
 Кузь 242, 256. — ватаман 242.
 Кузьма 34, 241, 279, 310.
 Кузьмин Федько 310.
 Кузьминів Петро, Степан 240.
 Кузь 173.
 Кудинашків Олекса 305.
 Кудічковський Йосиф 178.

Кулик Іван 253. — Садір 292.
 Куликів Ярешко 200.
 Кулинин Юзко 296.
 Кулиняк Попків, Мисько 188.
 Кулишан Михайло 184.
 Кулявий Петро 67.
 Кульчицький Іван 270. — Павло 188.
 Кунашин Дмитро 247.
 Куникович Станіслав 271.
 Кушан 250.
 Кушнів Тихо 285.
 Кушак 235.
 Кушачок Савка 257.
 Кушець Мартин 271. — Яцко 183. — Юзко 271.
 Кунко Яць 255.
 Купіджі Баша 61.
 Купач Андрій 214.
 Купак Станишак 159.
 Курдвановський Александер 184. — Ян 13.
 Курлів Яць 200.
 Курило Гриць 200.
 Куринька Ясько 303.
 Куровський Станіслав 175. — Анна 174, 175.
 Курта Теодор 110.
 Курч Олекс 215.
 Куропатва Александер 220. — Михайло 10, 11. — Прош 11, 13.
 Кустик Федір 256.
 Кутків Іван 200.
 Кузарський Гавріл 233. — Катерина 176.
 Кузар 266. — Матіас 114. — Ян 117.
 Куц Степан 235.
 Куцаків Яцко 159.
 Кудавь Микита 178.
 Кудаків Лево, Ярешко 184.
 Купарський Лукаш 114.
 Кучанова 179.
 Кучарович Гавріло, війт. 186, 187. — Іван, його батько, 186, 187.
 Кучарський 118.
 Кученка Андрій 176.
 Кучик 200. — Павло 303.
 Кучковський Ян 202.

Кучерка Василь 303.
 Кучик Гриць 304.
 Кухевич Самуїл 35, 38, 40, 42, 54, 64, 65, 84, 86, 89, 96, 101, 107, 122, 124, 125, 126.
 Кухевський Вацлав 8.
 Кушкович Микита 154.
 Кушнір Андрій 277. — Борис 257. — Василь 285. — Гриць 199. — Іван 199, 242, 279. — Ігнат 257. — Кость 235. — Лево 158. — Матій 223. — Микола 115. — Павло 199. — Самуїл 115. — Себастьян 160, 163, 166. — Семен 233. — Симо 279. — Сень 167. — Тихо 281. — Федик 263. — Фелько 277. — Філіп 186, 187. — Ярена 270.
 Кушта Степан 221.
 Куштинів 289.
 Кушник Михайло 50.
 Лабичів Гриць 179.
 Лабка Мись 287.
 Лабко Данило 288.
 Лабяк Михайло 347.
 Лаврик 250.
 Лаврин 257.
 Лавринів Андрій 303.
 Лавриша 339.
 Лавришів Степан 101, 110, 115, 118.
 Лаврів 67, 229, 305. — Василь 306. — Яць 305.
 Лавро 268. — Іван 176.
 Лавчинин Мартин 334.
 Лагоди Сень, ватаман, 339.
 Лагодовський Андрій, бобр. староста 84, 272.
 Лагодий Меланіє син його Даць 339.
 Лаварів Матій 242.
 Лаваршин Павло 248.
 Лаварків 319.
 Лаварко 221.
 Лаворів Роман 218.
 Лавур 200. — Гарасин 202.
 Лавурів Андрій, Василь 305. — Гриць 159.

Лазуриків Іван 305.
 Лазурко 214. — Грицько 159.
 Лазурич Іван 214.
 Лангіш Варвара 110.
 Лангішова 118.
 Ланкович Василь 221.
 Лисавський Стефан 115.
 Ластинши Гурко (Харко) 68, 70, 71.
 Латайків Федько 348.
 Латайчук Андрусь 239, 264.
 Лахан Лесь 275.
 Лаховський Александер 68.
 Лач 278.
 Лашик Войтіх 161.
 Лаш Александер 308. — Казимир 308. — Микола 198, 199, 312. — Миколай, Стефан 8, 78. — Назар 308. — Не-
 жедевський Юрій 308. — Са-
 муїл 146. — Стефан 308. —
 Францішок 308. — Ян 308.
 Лашова Катерина 308.
 Левків Андрій 318. — Іван 184.
 — Стецько 159. — Федір 303.
 Левко 166, 249, 250.
 Левкович Хведько 318.
 Левковята, Івашко, Мисько, Савка,
 Тинко 253.
 Левчин Кирл 320. — Федько 179.
 Левчинши Кирило 285. — Яцко 200.
 Легкий Василь 275.
 Лейгар Олекса 215.
 Лейба, Соломонів син 169.
 Лейзор 169, 170.
 Ленишин Василь, Іван 276.
 Ленчовський Іван 251.
 Ленчишка 286.
 Леонтий, бурмистр з Язівця 153, 155.
 Ленач Глух 334.
 Лептик Іван 290.
 Лерушинши Василь 251.
 Лесів Ігнат 215. — Ринковий

235. — Сенько 239, 305. —
 Стефан 200.
 Лесик 288.
 Лесиків 179. — Павло 215.
 Лесь 176, 215, 249.
 Лесько 277.
 Лех 282.
 Лехович Іван 177.
 Лехович Іван 175. — Лехович
 Мицьоха 319.
 Лехунів Левко (син віјта з Сіль-
 ця) 68, 71.
 Леців Іван 306.
 Лешків Лесик 269.
 Лешко, віјт з Книгинич 59.
 Лизковців Павло 215.
 Лікар Василь 285.
 Ліччєвський Юрій 277.
 Лівніцький Стаїслав 311.
 Ліпот Ілько 46, 49, 51, 53.
 Ліпський Андрій 5, 8, 156, 323. —
 Збожний 8. — Ян 169,
 317. — Яром 8.
 Лісний Сенник старий 317.
 Лісовець Марко 177.
 Літус з Обертана 152.
 Ліхно 216.
 Ливкович Андрушко 156.
 Липецкий Адам 212.
 Лисаківич 176.
 Лисий Бойко, Гриць 212. — Ва-
 сіль 226. — Ігнат 176,
 217. — Матій 223. — Ми-
 кита 204, 229. — Павло 236.
 Лисик Іван 162.
 Лискович Христофор 117.
 Листєпад Ілько 303.
 Литвин Хведько 320.
 Литвинєць Грицько 264.
 Ліховський Ян, белзький підстоїлї.
 2, 8, 143, 166.
 Лихотчинши Іван 318.
 Лихутчин Степан 220.
 Личковський Мацей 339
 Личман 277.
 Лищик Іван, Стецько 319.
 Лобків Федина 46.

Лодзінський Павло Радван 151,
 209, 346.
 Лозич Гриць 228.
 Лоїв Стець 288.
 Лойко Яцько 183, 271.
 Локайчик Іван 148.
 Локотюк 177.
 Лопало Матвій 318.
 Лопатинський 233.
 Лопатчаків Федина 177.
 Лось Андрій 80, 191, 194, 195. —
 Войцех 195.
 Лосятинська 230.
 Логинів Антін 306. — Федина
 49, 50, 51, 53.
 Лоховський Францішок 337.
 Лубаш, двірник 280.
 Лубаша Аниа 289.
 Лубеньський Матій, гнєзненський
 архієпископ, приїзс 8, 92,
 93.
 Лубеньський Павло 293.
 Лубнів 260.
 Лужний Проць 250.
 Луговський Ян 275, 277.
 Лужецький Федь 221.
 Лукасевич Іван, Павло 215.
 Лукашини Герота 199.
 Лукашини Сенько 266.
 Лукиша Тинко 318.
 Лукянович Андрій 133, 119.
 Лунець Іван 175.
 Лупич Іван 224.
 Луцевич Костюк, Сенько 277.
 Луців Стецько, Угринів син, Прен-
 ко 319.
 Луцик 263. — Артин 317.
 Луцькович Микола 70.
 Лучанська Зофія 226.
 Луча Яць 217.
 Лучик 214.
 Лучин Гриць 319.
 Лучки Гаврило 274.
 Лєсавська Анна 67, 68.
 Леоб Жид 369.
 Лєнарчик Синон 338.
 Лєнцовська 114.
 Лєхнович Іван 185.
 Любачевський 114. — Ян 111.

Любачини Семань 200.
 Любин Станіслав 56.
 Людвиг, король 54.
 Людчиха 196.
 Люпі Францішок 111.
 Лютонський Фелікс, львівський кар-
 неліт 34.
 Лямбін 56.
 Ляшкоронський Станіслав, кане-
 нецький каштелян 182.
 Лясковський Петро 153. — Ста-
 ніслав 195. — Стефан 111,
 120.
 Лях 15, 40.
 Лях Матій 261.
 Ляхович Михайло 177.
 Ляховський Станіслав 67.
 Любицький князь Іван 319.
 Людецький Ольбрехт Каспер 333,
 334, 335.
 Львовянка 122, 124.
 Маврочанка Катерина 287.
 Маговський Францішок 117.
 Мадалінський Мартин 20, 31, 32,
 120.
 Магзар 118.
 Мадяра Олекса 350.
 Мажанський Василь 188.
 Мазаки Гриць, 110.
 Магвіко Хар 288.
 Мааур 266. — Алян 226. —
 Гриць 159, 226. — Лука
 226. — Мацько 218.
 Мааурів Іван 176, 215.
 Майборода Сенько 251.
 Майдавик 276.
 Майдешович Войцех 111, 120.
 Майків Андрій 215.
 Макар 195. — Манько 287.
 Макаренко 233.
 Макарів Гриць 215. — Іван 309.
 Макарович Яць 306.
 Макарова Павло 220.
 Маків Савка 242.
 Маковецкий Рафаїл, дворянин
 шведського короля 9.
 Маковій 279.
 Максим 71, 256, 287, 305.
 Максимів 242.

Максимичата Данило й Іван 215.
 Максимя Данило 281.
 Малецький Мацько 262.
 Малерович Яцко 242.
 Малецький 185.
 Малий Лесько 233.
 Малик Іван 337.
 Маликів Іван, Хона 337.
 Малич Мелень 176, 215.
 Малишкович Степан 305, 306, 307.
 Малиновський 231.
 Малайр Кирило 247, 296, 303. —
 Кіриян 224. — Стецько
 189. — Ян 11, 113.
 Малайка Александрова 112. —
 Юркова 114.
 Малькус Марко 249.
 Мальтук Теодор 233.
 Манфо Яні 114.
 Мандич Мартин 301. — Якия
 257.
 Мандій, розбійник 51.
 Мандрик 214.
 Майтів Стець 188.
 Мануїлоніг (Мануїлів) Сень 213,
 348.
 Манчицький Ілько 277.
 Манчицький Процик 277.
 Маньків Матій 268. — Федір
 287.
 Манько 303.
 Мара 159.
 Маріянина в Потока 302.
 Марків Василь 200. — Іван 214.
 — Кирило 200. — Матій
 216. — Павло 247.
 Марко 115, 167, 167, 200, 217,
 274.
 Маркович Гриць 318. — Ігнат
 174. — Ілько 259.
 Марковата 178.
 Марочний 217.
 Мартин 257. — Василь 183. —
 ватаман 301.
 Мартинів Ляур 200.
 Мартинович Яцко 242.

Маруся 48.
 Марушка 180.
 Марущак Прокій 274.
 Мархваний 119. — Станіслав 110,
 115.
 Марцішовський 25.
 Масаровський 117.
 Маснига Гриць, Яцко 320.
 Масингер Яцко 341.
 Мисниця Павло 186, 188.
 Мастиха 159.
 Мась 241.
 Масько 250.
 Матвій 68, 70, 71, 168, 176, 178,
 250, 285.
 Матвій брат Іван 334. — Іван
 176, 199. — Ілько 46. —
 Максим 178. — Петро 214.
 — Савка 275. — Стефан
 276.
 Матвієвич Іван 114.
 Матвієць 301.
 Матвійч Іван 49.
 Матишків Іван 177. — Степан
 177.
 Матяшевч Лазар 110, 112, 118.
 Матица Актіа 305.
 Матрисів Ілько 51.
 Матишин Хона 177.
 Матчиншин Сенько 159.
 Матшин Іван, Мись 214.
 Мацях Савка 158.
 Мацевич Гриць 178.
 Мацишин Федь 275.
 Маців Гриць 305. — Іван 215.
 Мацковець Андрій 318.
 Мапович Іван 216.
 Мачинський Войцех 240.
 Машкович Ілля 196.
 Машух Панько 320.
 Медведів Павло 276.
 Медведаска зять Михайло 334.
 Медведик 285.
 Медведьків Гриць Сасин Іван
 189.
 Медика 287.
 Мединець Іван 301.
 Медиський Федір 280, 281, 282.
 Медовар Савка 115.

Меланич Кость 178.
 Мелегук Митро 46, 50. — Олекса 46, 50, 51, 53.
 Мелонів Гриць 306. — Осип 217.
 Мельник 176, 177, 189, 262, 263, 283, 289, 242, 275, 320, 341. — Андрусь 257. — Боженко 257. — Василь 240, 300. — Васько 257, 309. — Гаврило 279, 300. — Гриць 148, 216, 224, 236, 269, 296. — Ігнат 306. — Лавро 257. — Лесь 168. — Макар 224. — Мартин 200. Матвій 318. — Микола 259. — Мисько 309. — Олекса 337. — Онисько 350. — Остап 320. — Панас 318. — Петро 233, 300. — Прокіп 274. — Процик 224. — Сень 304. — Сичко 199, 224. — Спуга 215. — Стефан 218. — Стець 268, 277. — Тинко 176, 214. — Яким 305. — Яць 235. — із Сатакова 235.
 Мельників 305. — Мацько 228. — Роман 305.
 Мельників сян Андрій 318. — Яцько 318.
 Мельничок Ілько 265. — Осій 265.
 Мелович Павло 242.
 Мельчиків Сень 179.
 Менько Василь 200.
 Меттерцый 279.
 Мечник Андрієва 112. — Іван 233. — Мартин 112, 117. — Микола 115. — Сенань 116. — Ян 117.
 Мідак Стець 200.
 Місєвський Яків 114
 Мійлик 196.
 Мікула 177. — Ізаниць 179. — Прокопєць 178.
 Мікулиський Станіслав 153, 155.
 Мільчицький Селег 262.
 Мішда Віцько 173. — Мись 173.
 Мішда Данило 281.

Мірецький Ян 218. — Фльорини 158.

Міркуш Яким 277. •

Мітер 114.

Міцовський Александер 250. — Петро 258.

Міщенко 233

Міщини Василь 202.

Мивозник 275.

Миходисків Микита 200.

Мидлярка Андрієва 113.

Мидуринів Іван 310.

Мішків Стась 237.

Миколай 115, 116.

Микита 239, 287. — отаван 177.

Микитин Ілько 175.

Микитич Назарко 337. — Палип 303. — Прокіп 178.

Микитів Сенань 196.

Микулич Кувач 318

Мильконів Зенко 282.

Марон Іван 285.

Мисах Гриць 318.

Мисерів Ілько 318.

Мисів Андрій 318. — Микита 154.

Мисіків 179.

Мисини Василь 268.

Мисловська 114.

Мистак Сидір 262.

Мисталюк Іван 159.

Мись 250, 279. — Катанан 276.

Мисько 166.

Миськовий Грицько 240.

Миськовя Іван 252.

Михай 285.

Михайлевич 263.

Михайлик Антось 157.

Михайлів Ігнат 320.

Михайлик Антошко 159. — Василь 159. — Тинко 255.

Михайлич Микола 48

Михайлів Грицько 215. — Гриць 305. — Мись 275. — Тинко 257. — Федь 306. — Михайло 179, 233. — Стецько 204.

Михайлович Тимофій 221, 222.

Михайлова Матій 214.
 Михів Іван 211.
 Мидевич Василь, Максим 204.
 Мицьків Мірко 277.
 Мицько 277.
 Мишковський Владислав 125.
 Мйодовицька Варвара 66. 71.
 Молодецький Яків, Софія 224.
 Миїшек Францішок, санденький каштелян, сьнідський староста, 92. — Петро Павло 195.
 Мовича Мись 214.
 Мовчанович Лазар 242.
 Могіляника Марія 257.
 Моджецький Севастіян 297.
 Мойдич Сяко 214.
 Мокрицького Федір 350.
 Мокрський Ганць Андрій 101, 126, 127.
 Молодий Івашко 200.
 Молчанів Яким 242.
 Монта Гривъ 275.
 Мовчар Степан 116. — Яків 113.
 Мочкович Шимон 112.
 Муравець 229. — Войцех, жидач, підхорунжий, 347. — Конверш 100. — Мартин 218.
 Моргунач Михайло 337.
 Мороз 269.
 Морозкова 114.
 Морозова Грегоровна 111.
 Москва Роман 309, 329.
 Москвиншин Карп Мартин 320.
 Москович Василько 318. — Іван Стецько 318.
 Мостицка Катерина 119.
 Мосцічанка Катерина 114.
 Мотика Павло 309.
 Мотицх 252.
 Мочей Стецько 320.
 Мочів Санка 308.
 Мошко 169, 170, 171. — Тинко 288.
 Мрозівський Юрій, секретар королівський 13, 35, 209, 210, 239, 240, 344.
 Мудровичовський 117.
 Мудрак Василь 303.
 Мудрик 52. — Ілько 308.

Мужик Адам 113.
 Мулеронич Іван 242.
 Мулик Іван 200.
 Муликів Стась 252.
 Мулярка Янова 114.
 Мустафа 115.
 Мушич Федір 242.
 Мховник Войтх 116.
 Мховничка 115.
 Мешковский Войцех 260, 261.
 Мясковский Войцех, льв. підскарбій 251.
 Навчук Іван 257.
 Нагірник 292.
 Нагірників 292.
 Надаарик Ігнат 249.
 Наза Данько, Максим 320.
 Назар 159.
 Назарів Іван, Василько 319.
 Назарович Тинко 318.
 Назарук 310.
 Найдеників Гриць 285.
 Наконечний Сень 287.
 Налевників 269.
 Наливайко 247. — Іван 319.
 Навістник піп 202.
 Навістник Кирило, піп, 296.
 Наржевський Степан 192.
 Наріжний Іван 167.
 Нировей Василь 233.
 Нерценників Вандаль 247.
 Насенко 258.
 Насічани 51.
 Настарик Андрушко 202.
 Наум 288.
 Негревич Гринько 176.
 Ненько 204.
 Негрешів Андрусь 211.
 Неребечка 113.
 Нершенник Іван 303.
 Несачок 271.
 Нестершин Лутик 202.
 Несторів Іван 202.
 Несторович Яким 274.
 Нетаня Данило 242.
 Неверський Лукаш 226.
 Никола 165, 178.
 Николявський Олекса, піп 296.
 Ниневич Федір 227.

Ніжинський Стефан, белзький хорунжий 4.

Никеша Гринь 215.

Новіцький Іван 252.

Новоселецький Станіслав 206, 220.

Новосельський Севастиан, Миколай, Катерина 280, 281.

Нога 285. — Павло 176. — Сенько 320.

Носаль Михайло 46, 52.

Нохун 318.

Ночин Лавро 217.

Овчар 300.

Оборог Антія 235.

Обух Тинко 288.

Обухова Яковова 114.

Огункова 119. — Варвара 110. Швидконова 115.

Озар Стець 176, 215.

Озарко 250.

Оага Петро, львівський воєвський писар 16, 28, 30, 34, 79.

Ожеховський Станіслав 67.

Оженик Іван 320.

Ойржановський Станіслав 173.

Ойржановська Анна 172.

Окон Данило 186, 187.

Олекса 168, 213, 268, 292.

Олексів Іван 175.

Олексин Ілько 310. — Іван 318. Кость 350.

Олекса Васюта 215.

Оленин Матій 233.

Оленишин Михайло 211.

Оленко Іван 278.

Олійник Василь 266. — Дмитро 268. — Малий 215. — Тинко 199. — Яцко 200.

Оленик Матій 178.

Олюхів Матій 46, 50, 52, 53.

Ольсеришк Шинио 117.

Ольштерницька Катерина 114.

Омелян 268.

Омелянців 189.

Онисів Іван 252.

Онись Тинко 250.

Онисько 204.

Ониськовичів Дмитро 305.

Ониськів Ілько 242.

Онщенко Дмитро 306.

Онофрей Тинко 275.

Онофрідів Василь, Данило, Лавро 306.

Онушко 318.

Онуфрейко Ігнат, Кость 289.

Онуфрій атаман 242.

Оналенник 289.

Оналівський Гуля 249.

Опош Кунаш 224.

Опришок Стецько 310. — Федір 173.

Орарчшин Лучка 154.

Орґаніста Яків 113.

Орда (Татаре) 1, 87, 88, 96, 97, 101, 102, 105, 181.

Оренчик Андрусь 168. — Ярена 168.

Оршидів Прокіп 306.

Оринчу Гриник 218.

Орлик Лавро 275.

Оруський 178.

Осада Авраам 279. — Матій 176, 177, 214, 241. — Іван 279.

Осейків Денко 320.

Осольський Павло 286, 288.

Осіньський 44.

Осолопський Єронія, жидачівський староста 16, 212, 321, 341. — Юрій 309.

Остай 281.

Останін Микита 256.

Останишин Хведько 318.

Остафій, козацький полковник 102, 178.

Осташевський Павло 52.

Осташків Ігнат 305.

Остепович Гринь 49.

Остовський Балтазар 226.

Островжанська Анна 178.

Островський Касиро 206, 220. — Микола 159. — Станіслав 31. — Анна 159, 204.

Остроріг Миколай, коронний підчаший 20, 79, 128, 148, 150, 233.

Осальчина Войцехова 160, 162.

— Галышка 160.

Осецький Казимир 48.
 Отоманська порта 39, 62, 63, 87.
 Охватків 319.
 Охримси Струш 203.
 Павенда Павло 289.
 Павсаній 55.
 Павіноня Красій 252.
 Павлів 176. — Андрусь 179. —
 Гаврило 179. — Гриць 176,
 275. — Іван 179. — Ми-
 кита 288.

Павлик 288.
 Павликович Петро 111.
 Павликовичовський 117.
 Павлинець Яцко 320.
 Павлишин Коваль 318.
 Павло 303, 204, 250, 257.
 Павлова 115.
 Павлович Дмитро 247. — Мель-
 хіор 339. — Петро 226. —
 Стефан 226.

Павлова 176. — Іваник 215.
 Павлюх 200.
 Павх Ілько 318.
 Пазенич Пилип 49.
 Пакісний Куць 216, 242.
 Палюх Мацько 277.
 Палюшкевич Ян, потилицький де-
 кан, 337.

Палюшак Іван 309.
 Панасів Яць 318.
 Панасовець Ленко 318.
 Пандикович Андрій 215.
 Паненко Грицько 277.
 Панчишин Павло 253. — Юзько
 304.
 Паньків Гаврило 287. — Максим
 239. — Федір 178.
 Панько 248, 284, 287. — піп
 339.
 Панькович Андрусь 305. — Са-
 нійло 303.

Паньковичи Василь 215.
 Панькова Івасько 266. — Філя
 216.

Паперник Шляхи 115.
 Папеский 153, 154. — Станіслав
 208, 209, 295.

Паробій Андрушко 310. — Гриць,
 Тинко 309.

Пасічник Орисько 184.
 Пасічний Сень 308.
 Пасик Іван 254. — Павло 254,
 255.

Пасинок 173.
 Паскунів Осип 217.
 Паскунич Юзь 218.
 Паславський Ян 114.
 Пассаноник Яничкович Ян 111.
 Паства Павло 111.
 Пастершак Войтко, Зофія, Марива,
 Матій, Христофор 269.

Пастершачок Поско 318.
 Пастеркуль Велій 55.
 Патрарова 118.
 Пашиків Гебуриць 306.
 Пацкевич Захарка 303.
 Пацкович Степан 217.
 Пашкович Сивко 214.
 Пашковский Ян 126.
 Пегло Денис, Іван, Магнись 309.
 Пекар Теодор, Федь 233. — Юзь-
 ко 202.

Пекарка Войцехова 116, 119.
 Пекарський Юрій 224, 225. — Ян
 223.

Пелелька Чайковский Роман 254,
 255.

Пелех Іванко 204.
 Пелехатий 248.
 Пердунука Іван 350.
 Перебігало Гаврило, Лесь 188. —
 Станіслав, Федір 233.

Перевізник Сидір 276.
 Перелізників Сала 305.
 Преворів Петро 317.
 Переворова Юрка, Хона 317.
 Перегієський Андрій, Петро 179.
 Перекупень Мартин, Павло 115.
 Перекупка Тонашова 116. — Яц-
 кова 114.

Перепелиця 204.
 Перепилка Іван 216.
 Перепильчич Ух 229.
 Петенкім Лесь 177.
 Петраник Петро 337.
 Петришин Мацько 256.

Петраш Микита 257.
 Петрашівши Андрусь 216.
 Петрашів Іван 199. — Кость 159.
 Петрашович Андрусь 185, 237. —
 Марко 237.
 Петренко Іван 233.
 Петрів Савула 269. — Гринь
 287. — Ілько 287. — Про-
 кіп 177. — Юзько 287.
 Петро 160.
 Петриків Іван 199. — Лесько 263.
 Петрикович Матій 217.
 Петрилів 258.
 Петрилко Амдрій 218.
 Петрихін Кіндрат 200.
 Петрич Лавро 217.
 Петриш Олекса 337.
 Петришин Іван 220. — Андрусь
 214. — Станко 256.
 Петро 46, 52, 68, 240, 250, 266,
 257, 284. — чатаг або пол-
 ковник 350.
 Петрович Іван 179.
 Петрушак Шмєць 225.
 Пециниш Макар, Сень 259.
 Пецдошин 263.
 Печеник Іван 303.
 Печиниш Маць, Стенан 303.
 Пивовар Борис 275. — Василь
 199. — Дмитро 246. —
 Івашко 257. — Тона 116.
 Пик Іван 160.
 Пиків Амдрій 160.
 Пикита Іван 274.
 Пикосів Мись 320.
 Пикочинків 320.
 Пилик 271.
 Пили 292. — Отаван 200.
 Пилипинч Ілько 285.
 Пилипича 118, 285.
 Пилипиниш Василь, Панько 285.
 Пипка Сень 188.
 Пирашевч Гринь, Петро 304.
 Пиріг Андрусь 292. — Марко 257.
 Пирсичч Яків, истоцький лотар
 153.
 Пирожня 242.
 Пиртовський Яків Александер 301.
 — Анна 301.

Пихів Васько 159.
 Пихович Мисько 159.
 Пичаник Гринь 317.
 Пичелукова 307.
 Пивичина Тарасова 116. — Яко-
 вова, Яіова 114.
 Пивичиний Войцех 117. — Стані-
 слав 115. — Ян 113, 120.
 Пигуревч Семань 304.
 Підгайний 283.
 Підгасенький Мартом 337.
 Підгіршини Дмитро 160, 163.
 Підгорський Василь 252.
 Підсадка Ігнатія 276.
 Підсвинків Яцко 249.
 Пікульчин Іван 175.
 Піччків Гринько 195.
 Піп в Вертебія 200. — З Гра-
 бівки 177, 239, 252. —
 з Жукова 184. — З Крас-
 ного 176. — З Крупця
 З Медиві 301. — З Теме-
 роноць 302. — З Тенетисч
 321. — З Уїаду 239. —
 З Хлібичина 261. — З Я-
 сеня 248. — Амдрій 263.
 — Антін 293. — Ва-
 силь 250, 271. — Васько
 257. — Гаврило 178, 189.
 — Іван 178, 189, 239, 240.
 — Іванешко 275. — Ілько
 240, 257, 285. — Кірян
 303. — Лесько 293. — Ло-
 нака 199. — Лучка 305. —
 Мазяр 176, 215 — Навіст-
 ник 202, 224, 251, 296. —
 Олеско 300. — Олефир
 303. — Панько 339. —
 Павло 178, 300. — Петро
 293. — Степан 175. — Ти-
 мофей 276. — Федір 178.
 — Чевага 300. — Яцко
 309. — Юрій 276.
 Піряга 104.
 Пісочиний Ілько 161, 164.
 Пісочиничка 337.
 Пістонь 229. — Стась 204.
 Піх Сенько 70, 71. — Хопа 68,
 70, 71.

Ніхиль Василь, Тинко 200.
 Нічунчин Андрушко 159.
 Нічунчак Дмитрів Іван 179.
 Нічунник Стецько 310.
 Ніялик Василь 245.
 Нілаксивий Максим 350.
 Ніахта Ім 27, 277.
 Нієскарів Гриць, Тинко 395.
 Ніичий Михайло 179. — Степан
 216. — Хожа 179.
 Ніотач Василь, Тевь 320.
 Ніютарх 55.
 Ніобережник Гриць 179. — Да-
 нило 176, 215. — Дронь 293,
 298. — Мась 200. — Ми-
 хайло 215. — Михальцін
 263. — Павло 157. — Фе-
 дір 215. — Хведько 158.
 Ніобідаїнський Андрій 20, 32, 53,
 94, 191, 194.
 Ніоворозник Матій 269.
 Ніовшок Милько 318.
 Нігородка Івась 343.
 Ніобяка Дмитер 320.
 Ніодорожний Васьо 290.
 Ніозвистенний Сайяніхів 190. —
 Ясько 199.
 Ніозик 189.
 Ніокоровичева Миколаєна 115.
 Ніокотошка Гриць, Лавро 218.
 Ніокучи Миколаєна 120.
 Ніолавський Павло 315.
 Ніолецький Тинко 196.
 Ніолопотих Захарка 202.
 Ніолібовський Аведик 111.
 Ніолівкович Іван 245.
 Ніоложків Антіп 68.
 Ніолошця Юрій 223.
 Ніолл Мартин 235.
 Ніоляки 28, 37, 64, 65, 90, 152,
 231, 245.
 Ніоляицекий 115.
 Ніолямовський Самуїл 277, 287,
 315.
 Ніолиньський 115. — Катерина 341.
 Ніолтевка Іван 215.
 Ніолорський Г. 112, 115.
 Ніолста Манько 303.

Ніонатонський Жигмонт 153. — Са-
 муїл 214, 216, 217, 218,
 294. — Стефан 179, 340.
 Ніопадлишин Янко 202.
 Ніопадух Михайло 313.
 Ніопайда Федір 257.
 Ніопель Амдрій 212. — Жигмонт
 212, 213.
 Ніопів Амдрій 317. — Василь
 276. — Гриць 235. — Іван
 215. — Ілько 235. — Лесько
 235. — Микита 350. — Про-
 кіп 305. — Сень 285. —
 Стерик 303. — Стаць 235.
 — Тинко 235. — Яць 215.
 Ніопик Іван 257. .
 Ніоповецький Нікола 221.
 Ніопович Амдрій 202, 303. — Ва-
 силь 179, 242, 305. — Васько
 161. — Васько, брат кру-
 нецького попа, 322. — Віт-
 віцький Труфна 245. — Грв-
 нець 263. — Гриць 185,
 305. — Демитро 113. —
 Іван 178, 202, 249, 278. —
 з Калуса 241. — Лесь 177,
 239, 264. — Мись 301. —
 Остап 59. — Петро 179,
 249. — Севько 161, 178. —
 Сидір 204. — Стецько 320.
 — Тинко 305. — Юрій
 114. — Яренко 152. — Яцко
 202, 248.
 Нілєбан Мартин 257.
 Нілоповичів 155.
 Нілоповський Ян 282.
 Нілопова 215. — Федина 178.
 Нілорак 264.
 Нілороховник 119.
 Нілоставка Іван, князь, 337.
 Нілоступ 266.
 Нілотоцький Амдрій, галицький ста-
 роста 10, 343. — Павло
 151, 211, 260. — Петро
 188. — Станіслав, поділь-
 ський воєвода 10, 206, 343,
 344. — Ян, брацлавський
 воєвода 206, 260. — Ян
 Теодорих, галицький підко-

норій 8, 15, 64, 345, 346.
— Анна, жінка Александра
Казановського 348. — Анна,
жінка Андрія Сржедівського
339.

Поценич Лесь 215.
Почуйків аяг 334.
Пома Тинко 247, 303.
Пржедживерський 248.
Пречацкий піп 296.
Пречлиський Адам 212, 213.
Пржездєдський Яків 246.
Пржилуский Григорій 237.
Придавич Гриць 196.
Прийма Дацько 320. — Сидорів
Іван 338.

Приймич Ілько 319.
Приклад Іван 246.
Прикович Васько 214.
Прилихан Іван 319.
Присловий Андрій 263.
Приймич Гнат 319.
Пристаупка Іван 277.
Присуків Яцко 256.
Присяжний Гриць 275. — Івашко
215, 276. — Кузьма 275.
— Лазар 264. — Михайло
257. — Остап 257. — Семько
59, 215. — Улашин 168. —
Яць 276, 305.

Присяжник Яцко 161.
Прокіп 114, 281, 305.
Прокопшин парубок 339.
Прокопович Луць 167.
Прокоповичова 115. — Алексан-
дра 111. — Станіслава
115.

Прокопа Петро 215.
Прокопів Яків 219.
Пронечко 276.
Пронь 250, 276.
Пропарів Петро 226.
Проскурник Проць 341.
Проскурників Стець 341.
Проскурничин Василь 285. — Іван
154, 252.

Проскурничин Юзько 200.
Протас Михайло 215.

Проташонів Цялип 303.
Проховник Станіслав 115.
Прохоничка 120. — Себастьянова
116. — Станіслава 110,
115. — Янова 114.

Процак Іван 318. — атанан 229.
Продків Кость 303. — Процик
303.

Пропашин Андрій 179, 188. —
Гриць 305. — Федір 257.
— Яренко 305.

Процєлє Петро 177.

Проць 204, 252.

Прусіновський Януш, безальний під-
коморій 2, 7, 8, 197, 208,
299, 312, 316.

Пруш Іван 204.

Прятка Матій 235.

Псючка Іван 210.

Пуда Гарасин 320.

Пузик Іван 318.

Пузинь Яць 235.

Пульанк Амброзій 269.

Пульторак 215.

Пуряк Іван 320.

Пурковий Федько 216.

Пурча Олекса 247.

Пускарчик Гриць, Карпо, Петро
156.

Путерія Гриць, Тинко, Хведько
319.

Путик Тинко 318.

Путолевий Андрус 282.

Пуччинин Ласько 319.

Пушко Федір 304.

Пшерембський 274.

Пишибило Матис 114.

Пшибіцький Ян 114.

Пшисталовський Ян 239.

Пшишляк Андрій 226. — Кирило
226.

Пскарський Ян, терєб. підстароста
332.

Пещаржевський Юрій 236.

Писецкий Іван 113. — Павло 56.
— Фердинанд 113.

Писечний Ремірій 262.

Пятацький Івась 303. — Теодор
296.

Пятичанський, нін 202.
 Пьотрова (перекупка) 113, 115.
 Пьотровский 195.
 Равлучок 157.
 Рапанський Мартин 115
 Радєвич Андручко, Андрусь,
 Лукач 179.
 Радський Олешко 310.
 Радивля 65.
 Радкевич Теодор, сповідник Хмель-
 ницького 101.
 Радкович 280.
 Райковичів Іван 177.
 Радюшова Катерина 112.
 Разко 120.
 Раковский Матій 206.
 Ракоцый 104.
 Рамульт 115.
 Райський Павло 164, 165, 166,
 167.
 Рарів Лесь 301.
 Раріг Левко 310.
 Рарич Тимко 242.
 Раро Гриць, Левко 301.
 Рачинський Марцель Жигновт
 223.
 Рашкович Іван 279.
 Рашовський Александер 237.
 Роскочистий Петро 306.
 Ребич Дмитро 161.
 Ревач Андрій 276.
 Рейна 115.
 Регуловський 117.
 Рефан 245.
 Ревак Іван (Жи).
 Ржевуский Станіслав 233, 269.
 Ржевичкий Адам 112, 266, 267,
 268. — Александер 268.
 Каспер 114. — Анна
 266.
 Ржечковский 207. — Станіслав
 195, 196.
 Ржечовський Юрій 213.
 Ржешотарський Андрій 169.
 Ржиновський Яків 167, 256. — Те-
 офія 167.
 Рібує Гриць 226.
 Різник Антін 276. Ілько 277.

— Кость 59. — Петрух
 237.
 Ріжияків Гаврило 276.
 Рішун Андрашко, Хведько 156.
 Ріба Андрій 113.
 Рібак Бокій 67, 68, 70, 71. —
 Бартош 196. — Войтко 196.
 Рибій Олекса 51.
 Рибінський 104. — Шинко 116.
 Рібка Дмитро 287.
 Рибирка Григєрова 113.
 Ригіляк Василь 248. — Стецько
 248.
 Риболов Гриць 237.
 Рибчин Максим 242.
 Ричанович Федик 221.
 Ринар Андрій 113. — Григор 119.
 — Гриць 117. — Григєр
 113. — Павло 115, 119.
 — Шинко 115.
 Риняни 37, 230.
 Риндяків (Ринцядів) Федір 46, 50,
 52, 53.
 Риняк 288.
 Рисак Іван 168.
 Ринь Павло 257.
 Риченя Ярти 217.
 Ричинин Іван, Яць 257.
 Ричул Гриць 178.
 Робак в Зволі 169, 170.
 Роберт 118.
 Робертиха 122.
 Рогатинський Яцко 113.
 Рогола Ансельм 157.
 Рогольський Андрій 253, 283.
 Рожнятовський Александер 226. —
 Самуїл 226, 227. — Фран-
 цішок 226.
 Роза 115.
 Розан Іван 256.
 Розборський Каспер 53.
 Роздольський Гаврило 188.
 Розєсланко Ян 115.
 Розєсланник 119.
 Розкович Мись 215.
 Розкова Кузь, Мелень 215.
 Рознаевич Василь 168.
 Рознович Роман 214.

Романець Ігнат 288.
 Романішин Іван 304.
 Романко 289.
 Романович Іван 255.
 Романовський 207. — з Романови
 Андрій, белзький підсудя
 5. — Станіслав 214.
 Романова Клико, Мись 254.
 Рорайский 118. — Ян 109.
 Росидко Іванко 274.
 Рорівна 115. — Бартошова 113.
 Рочиний Ігнат, Хведько 199.
 Рошнич Степан 178.
 Рубашки Степан 249.
 Рубашки Федір 249.
 Рубушак, сім 217.
 Рудий Іван 202, 223, 224, 247,
 296, 303. — Кирило 199. —
 Кость 263.
 Рудкович Іван 178.
 Рудіцкий 3. — Адам, Владислав
 289. — Францішок, Яков
 265. — Юрій 278. — Анна
 265.
 Ружкович Лавро, Мись 176. —
 Федина 178.
 Рукав Іван 202.
 Рукавців Василь 303.
 Рунельці 97.
 Рувінський Адам 113. — Стані-
 слав 116.
 Рушак Яків 310.
 Русдчий Іван, Федір 216.
 Русини 10, 45, 74, 90, 202, 225,
 232, 247.
 Русак Степан 193.
 Русок 124.
 Рутко Дмитро 200.
 Рушкович Іван 242.
 Рушак Михайло 52, 53.
 Савка 41, 46, 52, 176, 310. —
 Сохтис 67, 68, 70, 71. —
 Ігнат 284. — Павло 266. —
 Мартин 301.
 Савчина Іван 277. — Тинко 288.
 — Яць 288.
 Саганало Данило 215.
 Садовський Мартин 59, 60.
 Савовський 116.

Саламонович Яцько 110.
 Самборський Яків 221.
 Самійлів Василита, Грещь, Павло
 239.
 Савофалик Яць 285.
 Самуїл 178.
 Салецький Іван 223.
 Сипара Ісид 279.
 Сарбевський Станіслав, корити-
 ський староста 74, 143, 197,
 298, 299.
 Сариконий 269.
 Сачинин Мись 270.
 Салочка 168.
 Сваричовський 246. — Андрій
 218, 294. — Василь 218,
 294. — Войцех 176, 180,
 218, 294. — Федько 178. —
 Софія 218.
 Сверчин Федь 179.
 Светотій 56.
 Свірів 278.
 Свіхла Олекса 285.
 Сялонткевич Анзельм 113.
 Свейкович Сейдон 226.
 Сьверський Миколай 226, 253. —
 Петроцеля 249, 292.
 Сьвержовський Григорій 172, 173.
 — Анна 173, 174.
 Свечкевич Андрій 113.
 Себастьян 116.
 Седельник Яцько 222.
 Селур Юрко 215.
 Селенаїв Василь 305.
 Семанів 235. — Тинко 304.
 Селат 304.
 Семевя Михайло 216.
 Секагивовський Гаврило 232, 286.
 — Ілля 285. — Тона 285. —
 Юрій 285, 286.
 Семита Денко 215.
 Семикова Прощь 217.
 Семрадский 117.
 Селків Лавро 257.
 Сенко 226.
 Сеняків Данило 178. — Федір
 242. — Юрко 178.
 Сенечка 287.
 Семанців Василь 306.

Севевиц Кость 179.
Севів Борис 259. — Іваник 306.
- Митро 50, 51. — Оста-
фій 204. — Прокін 215. —
Стась 259.

Сенників 259.
Сенишин Іван 275.
Сеничів Данило 217.
Севченя Петро 262.
Сенкевич, кушнір 310.
Сенюшкін Андрій 173.
Сень 158, 214, 274, 301.
Сеньків Дух 292. — Іван 305. —
Бунаш 257. — Федь 305. —
Хведір 300. — Юрко 200.

Сеняковий Сениань 216.
Серафим Лавро 300.
Сербан Василь 288.
Серебриський 168.
Серебришський Станіслав 308.
Середа Масько 278.
Сердич Іван 49.
Серенчук Іван 263.
Сариюк Гринь 159.
Сафінник Яцко 186.
Сідельник Гринь 176.
Сідляр Ян 119.
Сіклярф Шинюк 116.
Сіленський 176.
Сіятшко в Коланки 252.
Сітінський 136.
Сивохоли Крайник 46, 47, 51.
Савак 178
Сідір 158, 200.
Сидоровенко 251.
Сидорів Іванець 251. — Федько
251.

Сидоришин Хведь 287.
Сильницький 275.
Сімеон 307, 279.
Сиків Василь 275.
Симонішин Дяцько 200.
Сирак Іван 277.
Сирітка Прокін 303.
Сирітчин Мисько 303.
Сирій Андрій Іван 255.
Сирок Ігнат 249.
Сиротичка 285.
Сисаків Федір, Яким 178.

Ситник 229. — Сениань 303.
Сихінські розкнишак 40.
Скодійовський Ян 53.
Скиль 289.
Сковроник Яренко 281.
Скольський Стефан 188. — Ілько
Гринь 156.

Скомський Петро 214
Скоповський Тонаш 208, 264, 239.
Скородисський Василь 248.
Скорутин Михайло 220.
Скотвіцький Миколай 297, 288.
Скробішевський Павло 115.
Скружина Мартин 117.
Скубидяк 248.
Скульський Іван 59. — пін 228.
Скшницький Ян 15.
Славита Василь 300.
Слапковський Юрій 236.
Селедзярка Федорова 113.
Сліпенник Василь 247.
Сліпий Ринар 199. — Стенан 226.
Сливка Сяко 49.
Слодівник Матіас 114. — Федь
270.

Случич Василь 241.
Слуиска Ядвіга 176.
Слушча Іван 287.
Слюсар Іван 186, 187.
Севага Пивко 256.
Сваденяцький Яць 304.
Смерека Павло 305.
Смигавів Федір 263.
Смоків Іван 257.
Смохінчак Станіслав 248.
Слук Петро 275. — Сенко 288.
Слуків Ілько 288.
Слукова Степан 177.
Смялкова Янова 113.
Собчуха Ганка 167.
Собчишин Гринь 199. — Павло,
Хома 199.

Соберай 116.
Соберайович Адам 111.
Сокалів Данило 257.
Сокирка Іван 257.
Сокол Сауїл, буський земський
писар 5, 74. by Google

- Соколовський Александер 241. —
Станіслав 240.
- Соколинський Августин 139.
- Солонів Ілько 216.
- Соліковський Ян 296, 298.
- Солонинка Ілько 255.
- Солонників Андрій 301.
- Солоняк Кіндрат, Клан, Стась 301.
- Солтанович Івась 48.
- Сольський Андрій 120.
- Сорока Іван 157. — Хведько 158.
- Сорокопуд Семен 202.
- Сорочин Кундо 250.
- Сосонько Василь 310.
- Сохацька Тереса 283.
- Сперинч Остап 52.
- Славська Зофія 247.
- Срибалин Кушмір 235.
- Сроковський Федір 254.
- Ставицький Філь 169.
- Ставський Христофор 256.
- Стадінський Ян Адам, сянський
підкоморій 16, 248 -- Фран-
цішок 248.
- Стажек Ігнат 257.
- Станеронський Мельхіор 59. —
Тона 287, 288.
- Стан Андрій, львівський підчаший
130.
- Стандарин 214.
- Ставків Мась 257.
- Станіслав 283.
- Станіславова 119.
- Станіславський Михайло 220, 279.
— Ейфронна 279.
- Старий Дацько 285. — Курялець
285. — Онушко 285. —
— Петрило 204.
- Старулак Ігнат 159.
- Старшанин Олекса 50.
- Стасів 176. — Девько 177. —
Іван 214. — Микита 241.
- Стась 275. — Степан 226.
- Стафірська 116.
- Стеблій Тивон 278.
- Стебляк 269.
- Стецькахів Лесько, Петро 235,
304.

- Стенашук Василь 233.
- Степниковський Михайло 7, 8.
- Стефан 235. — король 54, 137.
- Степанів Левко 310.
- Степанівшин Лесько 247, 303.
- Степанів Василь 269.
- Степанча Петро 285.
- Отупуки Максим, Федько 160.
- Стефан ватаман 305.
- Стефанів Амдусь, Іванко 226.
- Стефанчук 222.
- Стефанович Іван 179.
- Стефковя Кузь 215.
- Степків Дмитро 237.
- Стець 195, 226, 250.
- Стечкович Микола 118.
- Стоковська Луція 67, 68.
- Столяр Федько 113.
- Столярка Войтіхова 116.
- Стопцель 120.
- Стопчанка Катерина 114.
- Страдонський Ян 241, 244, 245.
- Стракович Іван 214.
- Стрілець 179. — Максим 274.
- Струбич Ян 117.
- Струш Войтко 160.
- Стружбич Ян 110, 119.
- Стружина Мартин 115.
- Струк 285.
- Струків 235.
- Струсінська Олена 68.
- Струтинський Андрій 280, 281,
282. — Василь 274. —
Гриць 167. — Анна 217.
- Струцак Мисько 160.
- Студасинський Петро 184.
- Студаянський Войцех 184.
- Студійський Ян 111.
- Стужичани 53.
- Ступак Іван 186.
- Стшєдінський 195.
- Стшєдінський Андрій 80.
- Стшєнеский, Стшєнецкий Христо-
фор 13, 279.
- Сугай Петро 270.
- Сумашин 285.
- Сулига Василь 202.

Сулибанич Гриць 199.
Сулятицький Александер, Домінік 274.

Сульник Труш 156.
Сульха 303.
Супронів Яцько 189.
Супроновач Іван 189.
Сурханч Олекса 4^а, 50, 52, 53.
Сус 179.

Сусаб Петро 215.
Сусабів Філян 215.
Сусик Гриць 236.
Сутрик 310.
Суходольський Адам, городельський староста 74. — Ян 196.

Сухомесий 161.
Сущан Граць 178.
Смедзінський Андрій 258. — Войцех 246. — Анна 173.

Сєвінський Венедикт 28.
Сєкерничка Товіяшева 116.
Сєнявський Адам Єронів, львівський староста 41, 63, 90, 97, 103, 104, 239, 240, 264.

Сєстшевїтовський Владислав 314.
Сєчкович Андрій 112.
Сєнінський Александер 229. — Катерина 229, 285.

Сєцінський Александер Петро 20, 32, 195.

Сєховський Войцех Ян 233.
Сєодлярж Ян 113.

Таба, жінка Йона 169, 170.

Табач Іван 176, 215.

Талапатня Войтко 277.

Тарас 216. — вїйт 277.

Таратиняч Проць 173.

Тарновський Ян 286, 287.

Тарнопільський Кость 233.

Татари 16, 35, 36, 37, 41, 43, 44, 47, 49, 55, 58, 61, 62, 66, 85, 91, 96, 97, 98, 99, 100, 102, 103, 105, 108, 156, 158, 185, 228, 231, 232, 233, 235, 254, 260, 267, 284, 285, 286, 288, 122, 123, 131. Дав. Орда.

Татонир Дмитро 152

Татура Василь 175.
Твердохлїб Іван 266 — Павло 235.

Тебака Андрій, Гриць 121.

Тебенка Андрій 118

Текча 159.

Тєлн. Антїн 289.

Тєляшко Іван 51.

Тєодозїй 118

Тєодорчук Іван 271.

Тєребута Іван, Стецько 188.

Тєребушка Іван 183.

Тєренашак Іван 301.

Тєрешків, Василь, Гриць 216.

Тєрлецький Мацько 188. — Стефан 218.

Тєрхель 257.

Тєсельчик Мацько 271

Тєслїв Андрусь 239. — Луцк 252

Тєцєва Гриць, Тинко 215

Тєшаків Ігнат 309.

Тєвоя Тинко 196.

Тєлицький Павлє 152, 153.

Тємїш 307.

Тємків 177. — Сєнак 235.

Тєшко з Сївки 168, 214, 248. — Отман 168.

Тєшкович Федь 255.

Тємчїшим Іван 309, 242

Тєшець 195.

Тємкий Фєдїр 255.

Тємпоїв Матїй 306.

Тєппа Левко 161.

Тєравський Войцех 140. — Стїслав 54.

Тєришин Кїндрат 200

Тєрїяни Марко 46, 50, 62, 53. — Мїхайло 46, 50, 51, 53.

Тєхан Степан 200

Тєханів 252.

Тєхончак Мотушок 289.

Тєхнїв Андрушко 251

Тєхно 251.

Тєчак Андрїй 113 — Андрусь 196. — Артїя 270. — Бартош 250. — Блюско 59. — Грїцк 239. — Грїць 240, 276. — Іван 169. — Конч

226. — Панько 235. — Петро 233. — Сенаць 276. — Сенико 204. — Сенико 275. — Собко 159. — Тивко 282. — Федір 270. — Яць 275.

Ткачевич Лесьо 48.
Ткачів Яськін 239.
Ткачишин Матій 236
Ткачук Іван 275, 310.
Тлущинець Василь Митайло 239.
Товчибіда Дмитро 186, 187.
Толзатек Трохим 277.
Толочко 118. — Осип 109.
Тона 52, 309.
Томашович Савка 196.
Тополецький Прокіп 196.
Торевач Іван 242.
Торів Іванко 247.
Торгович 236.
Торосович Іванко 118.
Трабля Стець 268.
Тразибуль 55.
Тренчинський Данило 275.
Тренчик 260.
Тригобович Гринь 49.
Тринка Іван 179.
Тричанник Ілько 237.
Трон 242.
Трошляків Василь 215.
Троць Голям 161.
Трупків Петро 305.
Трупо Іван, Лесь, Федір 255. — Павло 254, 255.
Трус Іван 229.
Трусик Ільчак 204.
Трускуляньський Станіслав 300.
Трускуляска Фружина 178.
Трусколяський Микола, львівський нечник 9. — Михайло 179.
Трусько Василь 305.
Труш Сеник Оприщак 204.
Труш Яків 250.
Трушевнич Федько 179.
Трушник Яцько 288.
Тудорів 260.
Тугай Бей 41, 62, 87, 97, 101,

102, 103, 104, 105, 106, 107.

Тузанка 276.
Тувів Личка 251.
Тувів Степан 211.
Тупичин Юрко 179.
Тупишин Олекса, Микита 178.
Тур Гаврило 178.
Турадашків Пархом 196.
Турки 39, 97.
Туркич Іван 176.
Турчан Гарасин 233. — Микита 173.
Тутунич Матій 50.
Тустобода 249.
Тшилятковський Петро 240.
Тшецький Ян 114.
Убальдіні Ян, львів. радник 102, 118, 124.
Угеринський Гринь, Петро 226, 227.
Угря 242. — Юсип 176.
Угрии Панає 282.
Угринчик Степан 264.
Угринчук Степан 239.
Удудак 304.
Улахович Гринь 305
Улаховичів Хома 305.
Улашин 175, 305.
Улашків Івась 200.
Улирій Стецько 189.
Улишкін Іван 200.
Унтоп Середий 200.
Унтонів Хведько, Яцько 200.
Унтоник Яцько 200.
Уняків Тивко, Яцько 287.
Угряш, отаман в Мелухи 184.
Урашів Андрій, Василь, Гаврило, Федь 184.
Урбан 305.
Уричка Ленко 257.
Уришулів Дудка 176. — Гринь 242. — Савка 176.
Устанин Гринь 319.
Фабрій Тивко 233.
Файга, 169, 170.
Фахан Феріп 46, 47, 49, 51, 52, 53.

Фалишко 121.
 Фарборова Адамова 112.
 Февзи Риний 229.
 Феденкін 235. — Процик 304.
 Федір 240, 250, 279, 307. Яцко 159.
 Федина 226. — Валько 287.
 Фединів Ізко 309.
 Федиків Клян 259.
 Федисин Ігнат 301. — Іван 173
 Федисич Грицько 204, 229.
 Федисяк Гриць 159.
 Федорів Малецько 179.
 Федоришин Луць 305.
 Федорків Василь 305.
 Федорович Матияс 110, 118.
 Федусів Іван 275.
 Федчишин 275.
 Федьків 233.
 Федько, ватаман 243, 244.
 Федькович Кузь 301.
 Феліга 121.
 Фенік старий 235.
 Феніків Микола 233.
 Фень 256.
 Ференс 115, 281.
 Ференсова Дорота 113.
 Феркуш Василь, Роман 202.
 Фецишин Федір 236.
 Фесів Антін 215.
 Фечина 229.
 Фіглік 235.
 Фікуко Гриць 240.
 Філевич Михайло 179.
 Філевя Іван, Максим, Федина, Фе-
 дір 178.
 Філів Андрусь 305. — Гриць
 178, 305. — Лучка 305.
 Філігарет Філь 178.
 Філь 258.
 Фільчаків Захар 188.
 Фірлей Андрій, белзький каштелян
 141, 152. — Миколай 257.
 Фіранік Михайло 53.
 Филевичів Федір 196.
 Филипенко Скупур 233.
 Фицків Василь 188.
 Филинович Андрусь 178.
 Фльборні 121.
 Фоска Михайло 188.

Францішкан 150.
 Фредро Ян, перенський судья
 20, 31.
 Фрончик Тона 163, 164, 166.
 Футунч Матій 50, 52, 53.
 Халук Мартин 300.
 Хазуків Андрух 310.
 Хаім 169, 171.
 Ханік Хона 159.
 Харпій Яцко 251.
 Хилин Павло 216.
 Ханіна 115.
 Харажій Антін 269.
 Харо Габрієльова 120.
 Харбал Гриць 117.
 Хая 170.
 Хеня 169, 171.
 Хвартин Гриць 306.
 Хвастич Гриньо 305.
 Хведора Микита 242.
 Хведько 158, 159, 202.
 Хвостик 263. — Мись 199.
 Хвулка Хведь 288.
 Хнич Іван 179.
 Хлебда Іван 303.
 Хлебків Кузь 304.
 Хлібачинський піп 261.
 Хліва Дмитро 285.
 Хлебоский 154.
 Хлевіцкий 148.
 Хмелиха 118.
 Хмельницький Богдан 36, 36, 37,
 38, 41, 43, 44, 52, 55, 57,
 62, 86, 87, 88, 90, 100,
 101, 102, 103, 104, 105,
 106, 108, 121, 123, 126,
 127, 180, 219, 270, 294,
 306. — Захар, стрісний
 брат Богдана 106. — Тимон,
 син Богдана 335.
 Хмелевский 121.
 Хмельова Людвика 110.
 Хмистик Іван 214.
 Хобжинський Станіслав 256.
 Хович Степан 304.
 Ходоровский Ян 241.
 Хона 168, 204, 250, 287. — ата-
 ман 178, 276.
 Хонні Сенань 305.

Хонч Мацько, Стецько, Фурда
279.

Ховчак Яцко 309.

Хороший Василь 250.

Хорошків Василь 309.

Хоршко 310.

Хотецький Рафаїл, перемиський
підстароста 141.

Хохотва Качан 264.

Храпулиха 157.

Храпулишин Алам, Пилип, Фриц
157.

Кржанович Андрій 112.

Хржонц Александер 247.

Хрипливий Процьк 109.

Христофова 114, 113.

Христофівч Ян 117.

Хроновський Мартин 185.

Хрустиків Тимко 214.

Хрущів Андрій 214.

Худа Іван 275.

Худий Василь 247, 303.

Худик Іван, Івашко 288.

Хуличин Андрусь 287.

Хшововський 47.

Цац Гринь 109.

Цанаї Гринь 175.

Царик Гаврило 228.

Царко Артин 250.

Цвар 114.

Цаїль Яренко 275.

Цвишкун Фелько 265.

Цебровський Валентин 289. — Ми-
хайло 200. — Самуїл 288.

Цебулька Петро 158.

Цебушів Ігнат 308.

Цекульчук Іван 290.

Цельнікин Севка 216.

Цепенюк Фельо 215.

Ценерко 268.

Цетнер Александер подільський
хорунжий 250, 261, 266,
267, 281.

Ціковський Андрій, киїтан над
драгонами краківського вое-
водства 96.

Ціцери 39, 55.

Цібуля 241.

Цибілька Іван 252.

Цивинів Федір 261.

Циганів Федь 287.

Цигашик Витко 246

Цибаліста Іван 252. — Марко
274.

Цишайчук Іван 240.

Ципа 169.

Цирулик Степко 200. — Лука
114. — Фабіян 113.

Цируличка Валентина 116.

Цифозова 118.

Цоркович Антія 173.

Цоцько Старий 175.

Цугирка, атаман 178.

Целіньський Тома 117.

Цесельник Мацько 183.

Цехановський Войцех 117.

Цехульський Ян 111.

Цешановський Кізіян 31, 82.

Цвікунів Ігнат 178.

Цвіт Яцко 242.

Цьолок 257.

Цьолковський Гринь 153, 155.

Цьвечкович Войтх 116.

Чайкович Гаврило 217.

Чайковичів Дмитро Босая 177.

Чайковський Лука 254. — Рохан
254.

Чалик Хведько 310.

Чалиник Павло 115, Ян 113.

Чалницький Войцех 220.

Чалницька Войцехова 116.

Чаліцка 41.

Чаліцка Войцехова 119.

Чарнецький Ян 202, 204.

Чарнецький Стефан 102.

Чароя Артин 237. — мельник
237.

Чарторійський Юрій Михайло
279.

Чарторійська Евфрозина 264.

Чашенів Сенько 209. — Сейтан
249.

Чаверн Гаврило 158.

Чевага Матій 220.

Чевадька Олекса 152.

Челіньський Себастьян 13.

Чопут 282.

Череватий 185.
 Черевків Семан 214.
 Черечан Василь, ніч 308.
 Черкаси 9.
 Черніньський 20. — Андрій 262.
 Чернячкович Андрусь 177.
 Чернівецький Ян 233. — Зофія 233, 234.
 Чернихів Іван, Проць 173.
 Черницький 189.
 Чернохреський Антін, ніч, 222.
 Черилк Іван 310.
 Черняловський Іван 196.
 Чесик Сава 167.
 Четвертинський Януш 35, 42.
 Чех Іван 276.
 Чехович Андрій 101.
 Черуцький Ян 117, 119.
 Чечович Шинион 110.
 Чип Кость 269.
 Чибуля 167.
 Чолганський 218. — Яків 179.
 Чоловічок Федько 292.
 Чоль 249.
 Чорний Іван 202. — Кіли 256.
 — Федько 49. — Сівчик 262.
 Чорнописок 179.
 Чуба Іван 215.
 Чурло Миколай 20, 31, 32.
 Чутроватий Василь 186, 187.
 Чучвара Лесь 222.
 Чіпінський Юрій 8.
 Шабельник Андрій 169, 162.
 Шайкович Гаврило 274.
 Шаламай Федір 298.
 Шалений Яць 288.
 Шанда Тома 46, 47, 52, 53.
 Шапратат 269.
 Шарків Федько 189.
 Швайків Дацько 277.
 Шварко Гаврило 279.
 Шварцовський Себастьян 111.
 Шварцкоп Ян 109, 118.
 Швець Андрій 117. — Василь 214. — Войтїх 116. — Гринь 240. — Драбек 309. — Іван 59, 264, 277. — Кінаш 202. — Лазур 223,

224. — Луць 252. — Максим 200. — Олекса 235. — Омелько 202. — Павло 116, 285. — Петро 162. — Роман 301. — Романко 167. — Самійло 247. — Стефан 160, 162. — Федор 153. — Федько 167, 168, 214. — Шинион 178. — Яків 252. — Ясько 250. — Юзько 202.

Швидкий Іван, Левко, Роман 202.
 Шевців Сенько 277.
 Шевчиник Яць 285.
 Шевчинко Максим 263.
 Шевчиха Степаніха 160.
 Шедайський 194.
 Шеленко Петро 285.
 Шембек 22.
 Шембокова 110, 119.
 Шемолічак Іванко 248.
 Шенанський Ян 308.
 Шийка Пилипко 204. — Садір 308.

Шика Остап 247.
 Шило Омелян 248.
 Шин Андрій 120.
 Шинишко 310.
 Шинковичи Гриць, Філип 242.
 Шининович Захарій 116.
 Шинчиха 178.
 Шинкар 240. — Андрусь 177. — Василік 229. — Давидло 276. — Тинко 276.

Шинкарчук Войтко 277.
 Шинтар Павло 115.
 Шитирка Миколаша 115.
 Шилар Василь, Гриць 276. — Яремко 189.

Шкода Мартин 157.
 Шоловята Кузь і Савка 216.
 Шляхтинень Дмитро 178.
 Шмітова Льоренцова 114, 119.
 Шнуїлович Улайко 242.
 Шнукало Іван 179.
 Шоломко Хведір 264.
 Шольк Стенцель Валентий 111, 116. — Станіслав 111.

Шольцівна Дорота 111. — Ядвіґа 111, 120.
 Шовило Іван 310.
 Шпак Яцко 200.
 Шпот Матій 268.
 Шугера 305.
 Шульга Василь 247.
 Шунада Тинко 310.
 Шус Стефан 217.
 Шуткевич Вартоломеї 184.
 Шумиан Хведько 310.
 Щавінський Андрій 157. — Станіслав, любачівський воєвський 3, 8.
 Щербан Діда 161. — Іван 274.
 Щирбідова 116.
 Щуцкій Вартоломеї 223.
 Товник Тона 309.
 Товників Андрусь 310.
 Тозефовичева Ядвіґа 110.
 Толоп Старий 204.
 Толоуів Грицько 204.
 Тона, Жид.
 Тегнатиин 44.
 Телуїта 89, 90, 140.
 Телсавета 113, 114.
 Тельонек Ян 110, 111, 119.
 Теліґа Тона 229.
 Тендрейович Захар 117.
 Тендрейова 119.
 Тендрусь 284.
 Теней 41.
 Тевеніа, пророк 66.
 Телюновський Ян Станіслав 155, 178, 218, 236, 294.
 Телюнчук 270.
 Телюньський Александер 263.
 Телюцький Василь 59.
 Телюцький Василь 16. — Стефан 242.
 Телюць Стець 305.
 Телюцький Іван 260. — Каспер 109.
 Телюць Іванко 258. — Федір 258. — Федорко 305.
 Теліс 280.
 Теліс 154, 268. — Отанан 214.
 Телінець, баталан 175.
 Телінів Михайло 215.

Телінова 113.
 Теліничиха 305.
 Теліниць Іван, Лучка 175.
 Телюнець 304.
 Телюнів Лукач 219.
 Телюнович Микола 118.
 Телюновичів Іван 305.
 Телювська Анна 224.
 Телюньський Александер 224.
 Телюбків Василь 59.
 Телюбова 116.
 Теліник Яцко 277.
 Телі 114, 119 — Кашинир, король 128, 129, 171, 172, 182, 183, 205, 261, 262, 269, 272.
 Телюцький Хриґостон, рогат. декал 186, 188.
 Теліцький 114
 Теліків Памло 187.
 Телічари 61.
 Телюкович Каспер 111, 114.
 Телюньський Тона 143, 144, 197, 298, 311.
 Телюва 113, 114.
 Телюх Іван 310.
 Телюцький Матіас 67, 68, 71.
 Телюцькевич Ян 114
 Телюна, отанан в Грабівці 177.
 Телюни Хона 305.
 Телюнка Дудка 176.
 Телюків 177, 252. — Павло 300.
 Телюко 219, 258, 310.
 Телюняків Грицько 106.
 Телюничек Ян 117.
 Телюх Савка 277.
 Теліти 34.
 Телюшук Андрушко, Петро 310
 Телішин Юрко 303.
 Телюків Федір 256.
 Теліньський Александер 185. — Фелікс 304. — Ізабелла 68. — Катерина 185, 252.
 Телюльський 39.
 Телюнка Ян 234.
 Телів, нін 235. — Прокіп 305.
 Теліків 173, 239. — Ісай 305. — Степан 288.

Яцко 113, 114, 167.
 Яцкович Андрій 305.
 Яцуревич Андрій 305.
 Яцурович Іван 215.
 Яць 243, 250, 258, 215, 226.
 Яшовський Евзебій 241, 244, 215.
 Юда Гринь 301.
 Юданів Ігнат 204.
 Юдми Гринь 301.
 Юлепеня Іван 279.
 Юриїв Уверко 292.
 Юзь Максим 250. — Іван, Пацько
 250. — Федір 250.
 Юзьків 204. — Іван 287. — Сень
 268. — Філь 268.
 Юзькович Петро 215. — Прокіп
 215, 242.

Юзьковичів Михайло 215. — Федір
 305.
 Юлій Цезар 55.
 Юрій, піп 276.
 Юрків Михайло 178.
 Юрко 262.
 Юркович Роза 178.
 Юркович Роза 178.
 Юровята Іван і Фекура 177.
 Юриїв Мацько 292.
 Юсевич Прокіп 177.
 Ютаинків Яків 279.
 Ютвинич Степан 45, 47, 50, 53.
 Ютшин Степан 235.
 Юхнович Ян 117.
 Юцко Яцко 278.
 Юшко Мись 278.

ПОПРАВКИ.

Сторона:	Рядок:	Исправлено:	Мас буга:
5	13 д.	Karukowa	Karnkowa
29	12 д.	Wladyslawowi	Wladyslawowi
45	8 д.	vinculus	vinculis
47	8 д.	comprehenad (sic) ultis	comprehen(sis) adultis
68	16 д.	w Dolinie	w dolinie
83	11 г.	mysle	mysla
106	14 д.	22 octobris	27 octobris
143	13 г.	denastationem	denastationem
152	10 д.	Karmowa (там у авт)	набыть Kornowa
154	9 д.	Oraczyszyn	Ozaczyszyn
169	1 г.	Гозани	Хотани
"	11 д.	Hotyniec	Hotyniec
168	14 д.	eundemque	eundemque
176	8 д.	Kowlanicz	Kowlanicz
"	6 д.	Balnirzuw	Balwirzuw
177	6 г.	Hoczewka	Hoszewka
"	9 г.	Iusiewicz, walaman	Iusiewicz walaman,
"	17 д.	Raykowiczow	Czaykowiczow
187	8 г.	summun	summun
"	8 г.	iude	inde
188	10 г.	concinatana	concinatam
210	13 г.	king	king
219	8 г.	Gozant	Gozant
223	14 г.	Zazur	Lazur
227	14 д.	Kaluze	Kaluze
230	16 д.	detestando	detestanda
"	14 д.	euincendo	euincenda
232	6 г.	suppellectili	suppellectili
235	14 г.	Rynkowy	Rynkowy
236	4 г.	одина	одина
241	2 г.	Дуктова	Дуктова
242	8 г.	Zukiew	Lukiew
243	12 г.	capitaneatus	capitaneatus
245	13 г.	Iudaeorum	Iudaeorum
247	7 д.	secura habito	secura habita
250	10 г.	Жирони	Жирони
256	11 д.	Дичковца	Дичковца
257	14 г.	Dyrzkowce	Dyrzkowce
"	17 г.	"	"
258	11 д.	Bezima	Bezima
265	2 г.	hones	hones
272	8 д.	condictamine	condictamine
274	14 г.	Iwaneni	Ioaneni
275	12 г.	Cepednool	Cepednool
"	17 г.	od	ad
279	15 д.	Tuhluzow	Tuhlukow
280	14 д.	Стратисънро	Стратисънро
"	6 д.	Nowosielkich	Nowosielkich
285	3 г.	подаря	подаря
311	16 д.	панятна	панятна
315	1 г.	lonu	lanu
316	16 д.	exazdel	exarlet
324	14 д.	diuinorum	diuinorum
341	14 г.	Zuphia	Zuphia

A FINE IS INCURRED IF THIS BOOK IS
NOT RETURNED TO THE LIBRARY ON
OR BEFORE THE LAST DATE STAMPED
BELOW.

~~STALL STUDY~~
~~CHARGE~~

~~STALL STUDY~~
~~CHARGE~~

3 2044 036 357 192